AUDREY NIFFENEGGER

simetria ei înfricoșătoare

Până unde poate merge dragostea dintre două surori gemene? Până dincolo de moarte...

TREI

FICTION CONNECTION 3

Audrey Niffenegger este artist vizual și profesoară la Colegiul Columbia din Chicago. S-a născut în 1963, într-un cătun idilic din South Haven, Michigan, dar familia ei s-a mutat la Evanston, Illinois, când ea era mică. A urmat cursurile Institutului de Artă din Chicago, expunându-și picturile, desenele, benzile ilustate și cărțile în Galeria Printworks din Chicago. În 1997, lui Audrey Niffenegger i-a venit ideea de a realiza o carte despre un călător în timp și despre soția acestuia. Inițial, s-a gândit la un roman grafic, dar apoi și-a dat seama că îi este foarte dificil să zugrăvească schimbările bruște de timp prin imagini statice. După șase ani, în 2003, a publicat *Soția călătorului în timp*, roman care a devenit repede un bestseller internațional și a fost ulterior ecranizat. Cel de-al doilea roman al lui Audrey Niffenegger, *Simetria ei înfricoșătoare*, a fost publicat în 2009. Acum lucrează la cea de-a treia carte, care se numește *The Chinchilla Girl in Exile*. A publicat și două romane ilustrate: *The Three Incestuous Sisters* și *The Adventuress*.

FICTION CONNECTION

COLECȚIE COORDONATĂ DE
Magdalena Mărculescu

AUDREY NIFFENEGGER

Simetria ei înfricoşătoare

Traducere din engleză şi note de Constantin Dumitru Palcus

3
TREI

Editori:
Silviu Dragomir
Vasile Dem. Zamfirescu

Director editorial:
Magdalena Mărculescu

Coperta colecţiei:
Faber Studio
Foto copertă: photoland www.photolandimages.ro © Ludvik Glazer-Naude

Director producţie:
Cristian Claudiu Coban

Redactor:
Ştefania Mihalache

Dtp:
Corina Rezai

Corectură:
Ioana Augustin, Raluca Goţia

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României
NIFFENEGGER, AUDREY
Simetria ei înfricoşătoare / Audrey Niffenegger ; trad.: Constantin Dumitru Palcus - Bucureşti : Editura Trei, 2011
ISBN 978-973-707-430-0

I. Palcus, Constantin Dumitru (trad.)

821.111(73)-31=135.1

Titlul original: Her Fearful Symmetry
Autor: Audrey Niffenegger

Copyright © 2009 by Audrey Niffenegger

Copyright © Editura Trei, 2011
pentru prezenta ediţie

C. P. 27-0490, Bucureşti
Tel. /Fax: +4 021 300 60 90
e-mail: comenzi@edituratrei.ro, www.edituratrei.ro

ISBN: 978-973-707-430-0

Lui Jean Pateman, cu dragoste.

Ea a spus: „Ştiu ce înseamnă să fii mort.
Ştiu ce înseamnă să fii trist".
Şi mă face să mă simt ca şi cum nu m-aş fi născut vreodată.
—THE BEATLES

PARTEA I

Sfârşitul

Elspeth a murit în timp ce Robert aştepta în faţa unui automat de ceai privind cum lichidul curgea în paharul mic de plastic. Mai târziu îşi va aminti cum păşea de-a lungul coridorului de spital, ţinând în mână ceaşca de ceai cu gust înfiorător, singur sub lămpile fluorescente, străbătând din nou drumul care ducea în încăperea unde Elspeth zăcea înconjurată de aparate. Îşi întorsese capul către uşă şi avea ochii deschişi. La început, lui Robert i s-a părut că e conştientă.

În clipele de dinaintea morţii, Elspeth şi-a amintit o zi din primăvara trecută, când ea şi Robert se plimbaseră pe o potecă noroioasă pe malul Tamisei, în Kew Gardens. Mirosea a frunze putrede; plouase. Robert a spus: „Ar fi trebuit să avem copii", iar Elspeth i-a răspuns: „Nu fi caraghios, iubitule". A spus-o cu glas tare, în salonul de spital, dar Robert nu era acolo să audă.

Elspeth şi-a întors faţa spre uşă. Ar fi vrut să strige „Robert", dar dintr-odată şi-a simţit gâtul astupat. Era ca şi cum sufletul ei încerca să iasă din trup pe calea esofagului. Încercă să tuşească, să-i dea drumul, dar nu reuşi decât să bolborosească. Mă înec. Mă înec într-un pat... A

simţit o apăsare intensă, după care a început să plutească; durerea dispăruse şi se uita în jos, din tavan, la trupul ei plăpând şi distrus.

Robert stătea în uşă. Ceaiul îi frigea mâna, aşa că a pus paharul pe noptiera de lângă pat. Zorile începuseră să schimbe umbrele din încăpere din negru ca tăciunele într-un cenuşiu incert; altfel, totul părea să fie ca înainte. Închise uşa. Îşi dădu jos ochelarii rotunzi cu rame subţiri şi pantofii. Se urcă în pat, atent să n-o deranjeze pe Elspeth, şi se cuibări lângă ea. De săptămâni, ea avea o febră mistuitoare, dar acum temperatura ei se apropiase de normal. Robert îşi simţea pielea uşor încălzită acolo unde o atingea pe a ei. Elspeth ajunsese pe tărâmul obiectelor neînsufleţite şi-şi pierdea propria căldură. El îşi apăsă faţa în ceafa lui Elspeth şi respiră profund.

Elspeth îl privea din tavan. Cât de familiar îi fusese, iar acum cât de străin părea. Vedea, dar nu putea să simtă, cum mâinile lui lungi îi apăsau talia — tot ceea ce ţinea de el era alungit, faţa toată, cu maxilarul de jos şi buza de sus neobişnuit de mare; avea un nas uşor coroiat şi ochi cufundaţi în orbite; părul lui castaniu se revărsase peste perna ei. Tenul i se făcuse palid de la şederea prea îndelungată în lumina de spital. Părea atât de nenorocit, de firav, şi totodată imens, cum şedea încovrigat în jurul trupului ei minuscul şi vlăguit; Elspeth îşi aminti de o fotografie pe care o văzuse cu mult timp în urmă în *National Geographic*, cu o mamă care-şi strângea în braţe copilul mort de foame. Cămaşa albă a lui Robert se şifonase; ciorapii aveau găuri în dreptul degetelor mari. Toate regretele, vinile şi dorurile din viaţa ei o năpădiră. „Nu", îşi zise ea, „n-am să plec." Dar ea plecase deja şi, într-o clipită, se afla altundeva, nimicnicie împrăştiată.

Infirmiera i-a găsit după o jumătate de oră. A privit în tăcere la imaginea tânărului înalt, ghemuit în jurul femeii de vârstă mijlocie, plăpândă şi moartă. Apoi a plecat după brancardieri.

Afară, Londra se trezea. Robert stătea culcat cu ochii închişi, ascultând zgomotul traficului de pe şosea, al paşilor de pe coridor. Ştia că în curând va trebui să deschidă ochii, să dea drumul trupului lui Elspeth, să se ridice în capul oaselor, apoi în picioare, să vorbească. Curând, va veni viitorul, fără Elspeth. Îşi ţinu ochii închişi, inhalându-i mireasma tot mai slabă, şi aşteptă.

Ultima scrisoare

Scrisorile soseau la fiecare două săptămâni. Nu veneau acasă. În fiecare joi, la două săptămâni, Edwina Noblin Poole mergea cu maşina zece kilometri până la oficiul poştal din Highland Park, la două oraşe depărtare de locuinţa ei din Lake Forest. Avea acolo o căsuţă poştală, una mică. În ea nu găsea niciodată mai mult de o scrisoare.

De obicei, lua scrisoarea şi se ducea la Starbucks, unde o citea în timp ce bea un venti decofeinizat cu lapte de soia. Stătea într-un colţ, cu spatele la perete. Uneori, când se grăbea, Edie citea scrisoarea în maşină. După ce o citea, se ducea cu maşina în parcarea din spatele chioşcului de hotdog de pe 2nd Street, parca aproape de lada de gunoi şi dădea foc scrisorii. „De ce ţii o brichetă în torpedou?", a întrebat-o Jack, soţul ei. „M-am plictisit de tricotat, aşa că m-am apucat de incendiat", i-a replicat Edie. El s-a lăsat păgubaş.

Jack ştia câteva lucruri despre scrisori, deoarece plătise un avocat să-i urmărească nevasta. Detectivul nu-i raportase nicio întâlnire, convorbire telefonică sau e-mail; absolut nicio activitate suspectă, în afara scrisorilor.

Detectivul nu-i spusese de faptul că Edie căpătase obiceiul să se uite ţintă la el în timp ce ardea scrisorile, după care împrăştia cenuşa pe asfalt, tasând-o cu talpa pantofului. La un moment dat, i-a adresat salutul nazist. Începuse să-i fie teamă s-o urmărească.

Edwina Poole avea ceva care-l tulbura pe detectiv; nu semăna deloc cu ceilalţi subiecţi ai lui. Jack insistase asupra faptului că nu aduna dovezi pentru un divorţ. „Vreau doar să ştiu ce face", a precizat el. „Ceva e... diferit." De obicei, Edie îl ignora pe detectiv. Nu i-a spus nimic lui Jack. S-a împăcat cu ideea, ştiind că individul ăla supraponderal, cu faţa lucioasă, n-avea cum să-i afle taina.

Ultima scrisoare a sosit la începutul lui decembrie. Edie a luat-o de la oficiul poştal şi s-a dus cu maşina la plaja din Lake Forest. A parcat în cel mai depărtat loc de şosea. Era o zi foarte rece, cu un vânt tăios. Nu era nici pic de zăpadă pe nisip. Lacul Michigan avea o culoare maronie; vălurelele se spărgeau de muchiile stâncilor. Toate pietrele fuseseră atent aranjate pentru prevenirea eroziunii; plaja semăna cu un decor de teatru. Singura maşină din parcarea pustie era Honda Accord a lui Edie. A lăsat motorul pornit. Detectivul a avut o ezitare, apoi a oftat şi a tras maşina într-un loc situat la capătul opus al parcării. Edie i-a aruncat o privire. Chiar trebuie să am martori la treaba asta? O vreme, a stat şi a privit lacul. Aş putea să-i dau foc fără s-o citesc. Se gândea la cum ar fi arătat viaţa ei dacă ar fi rămas la Londra; ar fi putut să-l lase pe Jack să se întoarcă în America fără ea. Un dor aprig de geamăna ei o copleşi, aşa că scoase plicul din poşetă, îşi strecură degetul sub partea răsfrântă şi desfăcu scrisoarea.

Scumpa mea e,
Ţi-am spus c-o să-ţi dau de ştire — aşa că iată, adio. Încerc să-mi imaginez ce-aş fi simţit dacă ar fi fost vorba despre tine, dar mi-e cu neputinţă să-mi închipui lumea fără tine, chiar dacă suntem despărţite de-atâta timp.
Nu ţi-am lăsat nimic. Ai ajuns să-mi trăieşti viaţa. E destul. În schimb, experimentez — am lăsat o mulţime de lucruri gemenelor. Sper să le fac o bucurie.
Nu-ţi face griji, o să fie bine.
Spune-i adio din partea mea lui Jack.
Cu dragoste, în ciuda a tot,
e

Edie a stat cu capul plecat, aşteptând lacrimile. N-a apărut niciuna, fapt pentru care se simţi recunoscătoare; nu voia să plângă în faţa detectivului. Verifică ştampila poştei. Scrisoarea fusese expediată cu patru zile în urmă. Se întrebă cine o dusese la poştă. O infirmieră, probabil.

Puse scrisoarea în poşetă. Nu mai era nevoie s-o ardă, acum. Avea s-o păstreze o vreme. Poate că o va păstra de tot. Ieşi din parcare. Pe când trecea pe lângă detectiv, făcu gestul obscen, cu degetul mijlociu. În timp ce parcurgea distanţa scurtă dintre plajă şi casă, Edie se gândi la fiicele ei. Scenarii catastrofice îi trecură fulgerător prin minte. Până când ajunse acasă, luase hotărârea să împiedice ca moştenirea surorii sale să fie transmisă Juliei şi Valentinei.

Întors de la serviciu, Jack o găsi pe Edie ghemuită în pat, cu lumina stinsă.

— Ce s-a întâmplat? întrebă el.

— Elspeth a murit, răspunse ea.

— De unde ştii?

Edie îi dădu scrisoarea. El o citi şi nu simţi altceva decât uşurare. *„Asta e tot"*, îşi zise. *„N-a fost decât Elspeth, de la început."* Se întinse pe partea lui de pat, iar Edie se cuibări lângă el. Jack spuse: „Îmi pare rău, draga mea", după care nu mai zise nimic. În săptămânile şi lunile ce aveau să vină, Jack avea să regrete asta; Edie nu voia să discute despre sora ei geamănă, nu răspundea la întrebări, nu dorea să facă speculaţii cu privire la ce moştenire ar fi putut să le lase Elspeth fiicelor lor, nu voia să spună ce simţea şi nici nu-l lăsa să o pomenească măcar pe Elspeth. Mai târziu, Jack avea să se întrebe dacă Edie ar fi vorbit cu el în după-amiaza aceea, în cazul în care el i-ar fi cerut. Dacă i-ar fi spus ce ştie, oare ar fi refuzat să discute cu el? După aceea, această întrebare a rămas suspendată între ei.

Dar acum ei stăteau împreună în patul lor. Edie îşi puse capul pe pieptul lui Jack şi-i ascultă bătăile inimii. *„Nu-ţi face griji, o să fie bine."... Nu cred că pot să fac asta. Am crezut c-o să te mai văd. De ce n-am venit la tine? De ce mi-ai spus să nu vin? Cum am lăsat să se întâmple asta?* Jack o cuprinse cu braţul. *A meritat?* Edie nu putea să vorbească.

Auziră gemenele la uşa din faţă. Edie se desprinse şi se ridică în picioare. Nu plânsese, dar se duse la baie şi se spălă totuşi pe faţă.

— Nicio vorbă, îi spuse lui Jack în timp ce se pieptăna.

— De ce?

— De-aia.

— Bine.

Ochii li se întâlniră în oglinda dulapului. Ea ieşi, iar el o auzi spunând:

— Cum a fost la şcoală? — cu o voce perfect normală.
— Inutil, răspunse Julia, iar Valentina întrebă:
— N-aţi pus masa? — la care Edie replică:
— M-am gândit să mergem la Southgate, la o pizza.

Jack şedea pe pat, simţindu-se greoi şi obosit. Ca de obicei, nu era sigur care-i treaba, dar cel puţin ştia ce-o să mănânce la cină.

O floare de câmp

Elspeth Noblin murise, şi nimeni nu mai putea să facă nimic acum pentru ea, decât s-o înmormânteze. Cortegiul funerar trecu în tăcere pe porţile Cimitirului Highgate, carul funebru fiind urmat de zece maşini pline cu negustori de cărţi rare şi prieteni. Drumul a fost foarte scurt; Biserica St. Michael's era chiar pe culmea dealului. Robert Fanshaw coborâse din Vautravers cu vecinii de la etaj, Marijke şi Martin Wells. Au stat în curtea largă din partea de vest a cimitirului, privind cum dricul se strecoară printre porţi şi urcă pe cărarea îngustă către mausoleul familiei Noblin.

Robert era epuizat şi amorţit. Sunetul părea să se fi oprit, ca şi cum coloana sonoră a unui film se defectase. Martin şi Marijke stăteau împreună, la mică distanţă de el. Martin era un bărbat suplu, bine clădit, cu părul încărunţit tuns scurt şi un nas ascuţit. Totul la el era agitat şi repezit, noduros şi pieziş. Avea sânge galez şi o toleranţă scăzută pentru cimitire. Soţia lui, Marijke, îl domina prin statură. Părul, tuns asimetric, era vopsit în magenta-aprins, asortat cu rujul; Marijke era o femeie cu o statură impozantă, plină de viaţă, nerăbdătoare. Ridurile de pe faţa ei

contrastau cu îmbrăcămintea la modă. Îşi privea soţul îngrijorată.

Martin închisese ochii. Buzele i se mişcau. Un străin ar fi crezut că se roagă, dar Robert şi Marijke ştiau că număra. Ningea cu fulgi mari, care dispăreau de îndată ce atingeau solul. Cimitirul Highgate era plin de copaci din care picura apa şi de alei cu pietriş îmbibat de umezeală. Ciorile zburau de pe morminte pe crengile joase ale arborilor, zburau în cerc şi aterizau pe acoperişul capelei Dissenter, locul unde se oficiau acum slujbele de la cimitir.

Marijke se împotrivi impulsului de a-şi aprinde o ţigară. N-o îndrăgise cine ştie ce pe Elspeth, dar acum îi simţea lipsa. Elspeth ar fi spus ceva sarcastic şi amuzant, ar fi luat în glumă totul. Marijke deschise gura şi expiră şi, preţ de o clipă, respiraţia ei rămase în aer, ca un fum.

Dricul o luă pe Aleea Cuttings şi dispăru din vedere. Mausoleul Noblin era imediat după Comfort's Corners, aproape de mijlocul cimitirului; participanţii la înmormântare aveau s-o ia pe îngusta Alee Colonnade, brăzdată de rădăcini de copaci, şi să întâlnească acolo carul funerar. Oamenii îşi parcară maşinile în faţa Aleii Colonnade semicirculare, care separa curtea de cimitir, se dădură jos şi cuprinseră cu privirea capelele (descrise cândva cu un termen devenit celebru, „gotic funerar"), porţile de fier, monumentul închinat eroilor de război, statuia zeiţei Fortuna, holbându-se cu ochii ei lipsiţi de expresie sub cerul de cositor. Marijke se gândi la toate cortegiile funerare care trecuseră prin porţile de la Highgate. Caleştile negre din perioada victoriană, trase de cai împodobiţi cu pene de struţ, cu bocitoare profesioniste şi muţi

inexpresivi, lăsaseră locul acestei adunături pestriţe de automobile, umbrele şi prieteni rezervaţi. Marijke văzu dintr-odată cimitirul ca pe un teatru de demult: se juca aceeaşi piesă, doar costumele şi coafurile se modernizaseră.

Robert puse mâna pe umărul lui Martin, iar acesta deschise ochii cu expresia unui om trezit brusc din somn. Traversară curtea şi trecură prin deschiderea din centrul Aleii Colonnade, urcând apoi pe treptele acoperite de muşchi în cimitir. Marijke venea în urma lor, urmată de restul participanţilor. Aleile erau alunecoase, abrupte şi colţuroase. Toţi erau atenţi pe unde calcă. Nimeni nu scotea un cuvânt.

Nigel, administratorul cimitirului, stătea lângă dric, foarte spilcuit şi vigilent. Îl salută pe Robert cu un zâmbet reţinut, adresându-i o privire care spunea: „E altceva când e vorba despre unul de-ai noştri, nu-i aşa?". Prietenul lui Robert, Sebastian Morrow, stătea lângă Nigel. Sebastian era maestrul de ceremonii al înmormântării; Robert îl mai văzuse la lucru şi înainte, dar acum Sebastian părea să fi dobândit un plus de compasiune şi rezervare interioară. Părea să orchestreze funeraliile fără să facă vreo mişcare, fără să rostească vreun cuvânt; când şi când, arunca o privire la persoana sau la obiectul relevant, şi ceea ce era de făcut se făcea. Sebastian purta un costum gri-cărbune şi o cravată verde-închis. Se născuse la Londra, din părinţi nigerieni; negru la faţă cum era şi cu hainele închise la culoare, reuşea să fie în acelaşi timp extrem de prezent şi aproape invizibil în clarobscurul cimitirului năpădit de vegetaţie.

Cioclii se adunară în jurul dricului.

Toată lumea aştepta, dar Robert se duse pe aleea principală la mausoleul familiei Noblin. Era din calcar, doar numele de familie fiind gravat deasupra uşii oxidate din cupru. Pe aceasta se putea vedea în basorelief o femelă de pelican care-şi hrănea puiul cu propriul ei sânge, un simbol al Învierii. Uneori, Robert îl includea în tururile de cimitir pe care le organiza. Uşa era deschisă acum. Thomas şi Matthew, echipa de înmormântare, aşteptau la trei metri pe alee, în faţa unui obelisc din granit. Îi privi în ochi; cei doi încuviinţară din cap şi se apropiară de el.

Robert şovăi înainte să se uite în mausoleu. Erau acolo patru sicrie — părinţii şi bunicii lui Elspeth — şi o cantitate modestă de praf care se adunase în ungherele spaţiului restrâns. Două capre de lemn fuseseră aşezate lângă raftul unde avea să stea sicriul lui Elspeth. Asta era tot. În mausoleu, lui Robert i se păru frig ca într-un frigider. Simţea că un fel de schimb era pe cale să aibă loc: el avea s-o dea pe Elspeth cimitirului, iar cimitirul avea să-i dea... ce anume, nu ştia. De bună seamă, avea să fie ceva. Se întoarse la dric însoţit de Thomas şi Matthew. Sicriul lui Elspeth era căptuşit cu plumb, pentru înmormântare deasupra solului, aşa încât era surprinzător de greu. Robert şi cioclii îl luară pe umeri şi îl duseră în mormânt; un moment de stângăcie avu loc când încercară să-l coboare pe capre. Mausoleul era prea mic pentru toţi cioclii, iar sicriul părea să se fi făcut dintr-odată imens. Reuşiră să-l aşeze. Stejarul închis la culoare lucea în lumina slabă a zilei. Toţi ieşiră, în afară de Robert, care rămase uşor aplecat, cu palmele pe capacul sicriului, ca şi cum lemnul lăcuit ar fi fost pielea lui Elspeth, ca şi cum ar fi putut să simtă un puls în cutia ce-i adăpostea trupul emaciat. Se gândi la faţa palidă

a lui Elspeth, la ochii ei albaştri pe care-i deschidea larg mimând surpriza şi-i îngusta apoi până ajungeau ca două fante atunci când nu-i plăcea ceva; la sânii ei micuţi, la căldura stranie a trupului ei când avea febră, la felul cum coastele îi ieşeau în evidenţă deasupra burţii în ultimele lunii ale bolii, la cicatricele provocate de perfuzii şi de operaţia chirurgicală. Se simţi inundat de dorinţă şi de repulsie. Îşi aminti de textura fină a părului ei, cum plângea când îi cădea în smocuri, cum o mângâiase pe scalpul gol. Se gândi la curbura coapselor lui Elspeth şi la procesele de tumefiere şi de putrefacţie, care deja o transformau, celulă cu celulă. Avusese patruzeci şi patru de ani.

— Robert. Jessica Bates răsărise lângă el. Îl privea pe sub borul uneia dintre pălăriile ei complicate, cu faţa ei severă înmuiată de compasiune. Haide acum.

Îşi puse mâinile moi, de femeie în vârstă, peste ale lui. Mâinile lui asudau, iar când le ridică, văzu că lăsase urme vizibile pe suprafaţa altfel perfectă. Vru să le şteargă, dar apoi se hotărî să le lase acolo, ca o ultimă dovadă a atingerii lui asupra acestei prelungiri a trupului lui Elspeth. Se lăsă condus afară de Jessica şi rămase cu ea şi cu ceilalţi participanţi la slujba funerară.

„Zilele omului sunt nimic mai mult decât iarba: căci el înfloreşte ca o floare de câmp. Dar de îndată ce-o suflă vântul, a dispărut: iar locul unde a fost nu mai ştie de ea."

Martin stătea la marginea grupului. Închisese din nou ochii. Avea capul plecat şi-şi încleştase mâinile în buzunarul pardesiului. Marijke se sprijinea de el. Îşi petrecuse braţul pe după al lui; el părea să nu fi observat asta şi începu să se legene înainte şi înapoi. Marijke se îndreptă şi-l lăsă să se legene.

„Întrucât Măritului Dumnezeu, în nemărginita sa milostenie, i-a plăcut să ia la el sufletul iubitei noastre surori, plecată dintre noi, îi vom duce trupul la locul de odihnă; pământ în pământ, cenuşă în cenuşă, ţărână în ţărână; cu nădejdea sigură, fără de îndoială, în învierea la viaţa veşnică prin Domnul nostru Iisus Hristos; care va schimba trupul nostru netrebnic în trupul lui măreţ, în conformitate cu măreaţa lucrare, în virtutea căreia El e capabil să-şi supună toate lucrurile."

Robert îşi lăsă privirea să rătăcească. Copacii erau goluşi — mai erau doar trei săptămâni până la Crăciun —, dar cimitirul era verde. Highgate era plin de aşa-numitele tufişuri sfinte, răsărite din coroanele mortuare victoriene. Aveau un aspect festiv, dacă reuşeai să ajungi în starea mentală care să te lase să te gândeşti la Crăciun într-un cimitir. Pe când încerca să se concentreze la cuvintele vicarului, auzi vulpile chemându-se una pe cealaltă în apropiere.

Jessica Bates stătea lângă Robert. Avea umerii drepţi şi bărbia ridicată, dar Robert îi simţea oboseala. Era preşedinte al Prietenilor Cimitirului Highgate, organizaţia de caritate care avea grijă de locul ăsta şi organiza tururile cu ghid. Robert lucra pentru ea, dar îşi zise că oricum ar fi venit la înmormântarea lui Elspeth. Se plăcuseră una pe cealaltă. Elspeth avea grijă de fiecare dată să aducă un sandvici în plus pentru Jessica, atunci când venea să ia masa cu Robert.

Îl cuprinse panica: „Cum o să-mi amintesc eu totul despre Elspeth?". Acum era plin de mirosurile ei, de glasul ei, de ezitarea ei la telefon, înainte să-i rostească numele, de mişcările ei când făceau dragoste, de încântarea pe care i-o provocau pantofii cu tocuri imposibil de înalte,

de maniera senzuală în care se purta cu cărţile vechi şi de lipsa ei de sentimente atunci când le vindea. În acest moment, ştia tot ce avea să ştie vreodată despre Elspeth şi simţea nevoia urgentă de a opri timpul în loc, astfel încât nimic să nu dispară. Dar era prea târziu; ar fi trebuit să se oprească odată cu ea; acum el trecea pe lângă ea, pierzând-o. Ea începuse deja să dispară. *„Ar trebui să scriu totul pe hârtie... dar nimic n-ar fi adecvat. Nimic din ce-aş putea să scriu n-ar aduce-o înapoi."*

Nigel închise uşa mausoleului şi o încuie. Robert ştia că, de-acum încolo, cheia va sta într-un compartiment numerotat al unui sertar din birou, până când va fi din nou nevoie de ea. Urmă o pauză stingheritoare; slujba se terminase, dar nimeni nu ştia prea bine ce e de făcut în continuare. Jessica îl strânse pe Robert de umăr şi dădu din cap către vicar. Robert îi mulţumi acestuia şi-i înmână un plic.

Toată lumea o porni pe alee. Curând, Robert se pomeni din nou în curte. Ninsoarea se preschimbase în ploaie. O turmă de umbrele negre se deschise aproape deodată. Oamenii se urcau în maşini, începeau să plece din cimitir. Membrii personalului spuneau ceva, mâinile îl băteau încurajator pe spate, unii îi ofereau ceai sau ceva mai tare; nu ştia ce le spuse oamenilor, dar aceştia se retraseră cu tact. Librarii se duseră cu toţii la Angel. O văzu pe Jessica privindu-l de la fereastra biroului. Marijke şi Martin aşteptaseră într-o parte, iar acum veneau în întâmpinarea lui. Marijke îl ducea pe Martin de braţ. Martin îşi ţinea capul tot în jos, părând să cerceteze cu atenţie fiecare piatră de pavaj pe care călca. Robert era mişcat că reuşise totuşi să vină. Marijke îl luă pe Robert de braţ şi cei trei ieşiră din cimitir, luând-o pe Swains Lane. Când

ajunseră pe culmea Dealului Highgate, cotiră la stânga, merseră câteva minute şi făcură din nou stânga. Marijke se văzu nevoită să-l lase pe Robert, ca să-l poată zori pe Martin. Merseră de-a lungul unei alei înguste asfaltate. Robert deschise poarta şi iată-i ajunşi acasă. Toate trei apartamentele din Vautravers erau întunecoase şi, în plus, ziua se lăsa izgonită de seară, astfel încât clădirea i se părea lui Marijke mai greoaie şi mai apăsătoare ca de obicei. Rămaseră împreună în holul de la intrare. Marijke îl îmbrăţişă uşor pe Robert. Nu ştia ce să zică. Deja spuseseră toate acele lucruri care se spuneau, aşa că nu mai zise nimic, iar Robert se întoarse ca să intre în apartamentul lui.

Vocea lui Martin se auzi răguşită:

— Îmi pare rău.

Vorbele avură darul să-l surprindă pe fiecare dintre ei. Robert încuviinţă din cap şovăielnic. Aşteptă să vadă dacă Martin o să mai spună ceva. Cei trei rămaseră împreună stingheriţi, până când Robert dădu din nou din cap şi dispăru în apartament. Martin se întrebă dacă făcuse bine că vorbise. El şi Marijke începură să urce scara. Când trecură pe lângă uşa lui Elspeth, de pe al doilea palier, se opriră. Pe ea stătea lipit un cartonaş pe care fusese imprimat NOBLIN. Marijke întinse mâna şi-l atinse în trecere. Îi amintea de numele de pe mausoleu. Se gândi că, de-acum, o să-i amintească de asta de fiecare dată când o să treacă pe-acolo.

Robert se descălţă şi se întinse pe patul din dormitorul lui auster şi aproape întunecos, având pe el în continuare haina umedă din lână. Privi ţintă la tavan şi se gândi la apartamentul lui Elspeth de deasupra lui. Îşi imagină bucătăria ei plină de mâncare, pe care n-avea s-o mai

mănânce; hainele ei, care nu vor mai fi purtate, cărţile, care nu vor mai fi citite, şi scaunele pe care nu va mai sta; biroul plin de hârtii pe care va trebui să le ia la mână. Erau multe lucruri pe care trebuia să le facă, dar nu acum.

Nu era pregătit pentru absenţa ei. Până la Elspeth, niciunul dintre cei pe care-i iubise nu murise. Alţi oameni erau absenţi, dar nimeni nu murise. Elspeth? Până şi numele ei părea gol, de parcă s-ar fi detaşat de ea şi acum plutea fără oprelişti în mintea lui. „Cum o să trăiesc fără tine?" Nu era vorba de trup; trupul lui îşi va continua existenţa obişnuită. Problema era localizată în cuvântul cum: va trăi, dar fără Elspeth, savoarea, maniera, metoda de a trăi erau pierdute pentru el. Va fi nevoit să reînveţe solitudinea.

Era abia ora patru. Soarele apunea, dormitorul devenea nedesluşit în umbră. Închise ochii, aşteptând somnul. După ceva timp, înţelese că nu avea să doarmă; se ridică şi-şi puse pantofii, se duse la etaj şi deschise uşa lui Elspeth. Păşi prin apartamentul ei fără să aprindă lumina. Ajuns în dormitorul ei, se descălţă din nou, îşi dădu jos haina, se gândi un moment şi-şi dădu jos şi restul îmbrăcămintei. Se urcă în patul lui Elspeth, pe aceeaşi parte în care dormise întotdeauna. Îşi puse ochelarii în acelaşi loc pe care-l ocupaseră mereu, pe noptieră. Se ghemui în poziţia lui obişnuită, relaxându-se încet, pe măsură ce frigul părăsea cearşafurile. Robert adormi, aşteptând ca Elspeth să vină în pat.

Ea pleacă de acasă

Marijke Wells de Graaf stătea în uşa dormitorului pe care-l împărţise cu Martin în ultimii douăzeci şi trei de ani. Avea trei scrisori în mână şi se ciondănea cu ea însăşi cu privire la locul unde s-o lase pe una dintre ele. Valizele ei aşteptau pe palier, lângă treptele din faţă, cu trenciul galben împăturit ordonat deasupra lor. Nu mai avea decât să lase scrisoarea şi putea să plece. Martin era la duş. Era acolo de circa douăzeci de minute; avea să mai zăbovească în duş încă vreo oră, chiar şi după ce se termina toată apa caldă. Marijke a evitat intenţionat să afle ce face el acolo. Îl auzea cum vorbeşte cu el însuşi, o mormăială scăzută, amiabilă. Aproape c-ai fi zis că e radioul. *Aici Radio Nebunia, îşi zise ea, te asaltăm cu cele mai noi şi mai interesante hituri OCD*[1].

Ar fi vrut să lase scrisoarea într-un loc în care el s-o găsească repede, dar nu prea repede. Şi voia s-o lase într-un loc care să nu fie deja problematic pentru Martin, aşa încât să fie în stare să ia scrisoarea şi s-o deschidă. Dar nu voia s-o pună într-un loc care să fie contaminat de prezenţa

[1] Abreviere de la *obsessive-compulsive disorder*, tulburare obsesiv-compulsivă.

scrisorii, care apoi să fie pentru totdeauna asociat cu scrisoarea şi, prin urmare, să nu-i mai fie accesibil lui Martin în viitor.

De câteva săptămâni reflecta la această dilemă, fără să se hotărască. Aproape că se lăsase păgubaşă şi hotărâse să pună scrisoarea la poştă, dar nu voia ca Martin să-şi facă griji când ea nu se va fi întors acasă de la muncă. „Era bine dacă puteam s-o las să plutească în aer", îşi zise, după care zâmbi şi se duse să-şi ia trusa de cusut.

Marijke stătea în biroul lui Martin, lângă computerul acestuia, încercând să-şi stăpânească tremurul mâinilor cât să bage aţa în ac în lumina galbenă venită de la veioza de pe birou. Apartamentul lor era foarte întunecos. Martin acoperise ferestrele cu hârtie, astfel că ea nu putea să-şi dea seama că se făcuse dimineaţă decât după lumina albă ce răzbătea prin banda adezivă de la marginile ziarelor. Odată aţa băgată în ac, împunse de câteva ori marginea plicului, apoi se înălţă pe scaunul lui Martin ca să lipească celălalt capăt al firului de aţă de tavan. Marijke era înaltă, dar trebui să se întindă şi, pentru o clipă, avu un vertij, clătinându-se pe scaun în încăperea întunecoasă. „Ar fi o glumă tare proastă dacă aş cădea şi mi-aş sparge capul taman acum." Se închipui zăcând pe podea cu ţeasta crăpată şi cu scrisoarea bălăbănindu-se deasupra ei. Dar o secundă mai târziu îşi recăpătă echilibrul şi se dădu jos de pe scaun. Scrisoarea părea să leviteze deasupra biroului. *Perfect.* Îşi adună ustensilele de cusut şi împinse scaunul la loc.

Martin o strigă pe nume. Marijke încremeni.

— Ce e? strigă ea în cele din urmă. Aşeză trusa de cusut pe biroul lui Martin. Apoi se duse în dormitor şi rămase

în faţa uşii închise a băii. Ce e? Îşi ţinu respiraţia; celelalte două scrisori le ţinea ascunse la spate.

— Vezi că am o scrisoare pentru Theo pe birou, ai putea s-o pui la poştă când pleci?

— Bine...

— Mulţumesc.

Marijke întredeschise uşa. Aburul care umpluse baia îi umezi faţa. Şovăi.

— Martin...

Mintea ei parcă se goli.

— *Tot ziens*[*], Martin, spuse ea în final.

— *Tot ziens*, draga mea. Martin avea o voce voioasă. Ne vedem diseară.

Lacrimile îi umplură ochii. Ieşi fără grabă din dormitor, îşi croi drum printre stivele de cutii înfăşurate în plastic de pe hol, se duse în birou, luă scrisoarea lui Martin către Theo şi-şi continuă drumul prin holul de la intrare, ieşind pe uşa apartamentului. Marijke rămase cu mâna pe clanţă. O amintire întâmplătoare îi veni în minte: „Am stat aici împreună, şi eu eram cu mâna pe clanţă, exact aşa. O mână mai tânără; eram tineri. Ploua. Fuseserăm la cumpărături, la băcănie". Marijke închise ochii şi ascultă. Apartamentul era mare şi nu-l putea auzi pe Martin de aici. Lăsă uşa întredeschisă (nu se încuia niciodată) şi-şi puse pardesiul, apoi se uită la ceas. Îşi ridică valizele şi le târî cu stângăcie pe scări în jos, aruncând din mers o privire scurtă la uşa lui Elspeth. Când ajunse la parter, lăsă unul dintre plicuri în coşul pentru corespondenţă al lui Robert. Marijke nu se întoarse să se uite la Vautravers când ieşi pe poartă. Străbătu aleea până

[*] La revedere (informal, în olandeză, în original).

la stradă, trăgând după ea valizele cu rotile. Era o dimineaţă rece şi umedă de ianuarie; plouase peste noapte. Highgate Village emana în dimineaţa asta un aer de durabilitate, de parcă timpul nu trecuse deloc de la sosirea ei acolo, în 1981, ca tânără femeie măritată. Cabina telefonică roşie rămăsese la locul ei în Pond Square, deşi nu era niciun iaz în Pond Square[2], aşa cum nici nu fusese de când îşi aducea aminte Marijke, doar pietriş şi bănci pe care moţăiau pensionarii. Bătrânul proprietar al librăriei continua să-i scruteze din ochi pe turiştii care-i răsfoiau hărţile şi cărţile cu foi friabile. Un labrador cu blana galbenă străbătu piaţa în goană, evitând cu uşurinţă un ţânc care zbiera de mama focului. Micile restaurante, curăţătoriile chimice, agenţiile imobiliare, farmacia — toate aşteptau, de parcă undeva explodase o bombă, lăsând doar mamele tinere împingând cărucioarele cu bebeluşi. În timp ce punea la poştă scrisoarea lui Martin către Theo, împreună cu a ei, Marijke se gândi la orele pe care le petrecuse aici cu Theo. „Probabil că vor ajunge amândouă deodată."

Şoferul o aştepta la sediul firmei de taxiuri. Îi puse valizele în portbagaj şi se urcară în maşină.

— Heathrow? întrebă el.

— Da, la Terminalul Patru, spuse Marijke. O porniră de-a lungul North Hill către Great North Road.

Ceva mai târziu, pe când Marijke stătea la coadă la ghişeul KLM, Martin ieşi de la duş. Un spectator nefamiliarizat cu Martin ar fi fost îngrijorat de înfăţişarea acestuia: era roşu-aprins la piele, de parcă o gospodină cu puteri

[2] Joc de cuvinte; pond = iaz, în limba engleză.

supraomeneşti l-ar fi opărit ca să extragă toate impurităţile din el.

Martin se simţea bine. Se simţea curat. Duşul său de dimineaţă era un moment foarte important al zilei. Grijile lui se domoleau; chestiunile deranjante puteau fi abordate sub duş; avea mintea limpede. Duşul pe care-l făcea înainte de ora ceaiului era mai puţin mulţumitor, pentru că era mai scurt, aglomerat de gânduri intruzive şi de întoarcerea iminentă a lui Marijke de la slujba ei de la BBC. Iar duşul de dinainte de culcare era afectat de neliniştile pricinuite de şederea în acelaşi pat cu Marijke, întrebându-se dacă nu cumva el mirosea ciudat şi dacă ea va dori să facă sex în noaptea asta sau îl va amâna pentru cine ştie când (în ultima vreme, avusese parte de tot mai puţin sex), ca să nu mai pomenim de grijile legate de jocurile de cuvinte încrucişate, de mailurile scrise şi de cele la care nu răspunsese încă, griji în legătură cu Theo, care era plecat la Oxford (acesta, de fiecare dată, oferea mai puţine detalii despre viaţa de zi cu zi şi despre prietenele şi gândurile sale decât i-ar fi plăcut lui Martin; Marijke spunea: „Are nouăsprezece ani, e un miracol că ne spune şi-atât", dar cumva asta nu-i era de niciun folos, aşa că Martin îşi imagina tot soiul de virusuri îngrozitoare şi accidente de circulaţie şi substanţe ilegale; de curând, Theo îşi cumpărase o motocicletă — multe, multe ritualuri fuseseră adăugate la povara cotidiană a lui Martin pentru a-l menţine pe Theo sănătos şi ferit de pericole).

Martin începu să se şteargă cu prosopul. Era un observator avid al propriului său corp, sesizând cu profundă îngrijorare orice bătătură, orice venă sau ciupitură de insectă — cu toate acestea, abia dacă avea habar despre

cum arată de fapt. Chiar şi Marijke şi Theo existau doar ca nişte vălmăşaguri de sentimente şi cuvinte în memoria lui Martin. Nu avea memoria feţelor. Astăzi totul se desfăşura fără probleme. Multe dintre ritualurile de spălare şi îngrijire ale lui Martin erau organizate în jurul ideii de simetrie: o mişcare a aparatului de ras pe obrazul stâng impunea o mişcare identică pe cel drept. Cu câţiva ani în urmă fusese o perioadă proastă, în care acest lucru îl făcuse pe Martin să-şi radă orice urmă de păr de pe întreg corpul. Dura ore în şir în fiecare dimineaţă, iar Marijke plângea când îl vedea. În cele din urmă, reuşise să se convingă pe sine însuşi că tot acest proces de îndepărtare a părului putea fi înlocuit printr-un surplus de numărare. Aşa încât, în dimineaţa asta a numărat cursele aparatului de ras (treizeci) necesare pentru raderea efectivă a bărbii, după care, cu gesturi deliberate, a pus aparatul pe chiuvetă şi a numărat până la treizeci, de treizeci de ori. I-au trebuit douăzeci şi opt de minute. Martin număra pe muteşte, fără grabă. Întotdeauna graba strica treaba. Dacă încerca să mărească ritmul, ajungea să fie nevoit să o ia din nou de la capăt. Era important să o facă bine, în aşa fel încât să se simtă complet.

Completitudine: când erau executate corect, Martin extrăgea o satisfacţie (efemeră) din fiecare serie de mişcări, sarcini, numere, spălări, gânduri, non-gânduri. Dar nu se cădea să fie prea satisfăcut. Ideea nu era să-şi facă sieşi plăcere, ci să stăvilească dezastrul.

Mai întâi, obsesiile — erau ca nişte înţepături, împunsături, provocări: *Oare am lăsat gazul pornit? Se uită cineva pe fereastra uşii din spate? Poate că laptele e expirat. Mai bine să-l mai miros o dată înainte să-l torn în ceai. M-am spălat pe mâini după ce am urinat? Mai bine să mă mai spăl o dată, ca să fiu sigur. Am lăsat gazul pornit?*

Pantalonii mei ating podeaua când îi îmbrac? Fă-o din nou, fă-o bine. Fă-o din nou. Fă-o din nou. Din nou. Din nou.

Compulsiile erau răspunsuri la întrebările puse de obsesii. *Verifică gazul. Spală-te pe mâini. Spală-le cât mai meticulos, ca să nu se strecoare vreo eroare. Foloseşte un săpun mai puternic. Foloseşte clor. Podeaua e murdară. Spal-o. Ocoleşte porţiunea murdară fără s-o atingi. Fă cât mai puţini paşi posibil. Întinde prosoape pe podea, ca să nu laşi contaminarea să se împrăştie. Spală prosoapele. Din nou. Din nou. Pare nepotrivit să intru în dormitor aşa. În ce sens, nepotrivit? Pur şi simplu, nepotrivit. Pune piciorul drept primul. Şi întoarce-te spre stânga cu tot corpul, uite-aşa. Mă simt mai bine acum. Dar cum rămâne cu Marijke? Şi ea trebuie s-o facă în felul ăsta. N-o să-i placă. Nu contează. N-o să vrea s-o facă. O s-o facă. N-are încotro. Dacă n-o face, pare greşit. De parcă ceva îngrozitor o să se întâmple. Ce anume, exact? Nu ştiu. Nu mă pot gândi la asta. Repede — multiplii lui 22: 44, 66, 88... 1122...*

Erau zile bune, zile proaste, zile foarte proaste. Astăzi se anunţa a fi o zi bună. Martin se gândi la perioada petrecută la Colegiul Balliol, când juca tenis în fiecare miercuri cu un tip de la cursul lui de Filosofia Matematicii. Erau zile când ştia, chiar înainte de a-şi scoate racheta din geantă, că fiecare lovitură va fi minunată. Astăzi avea acelaşi sentiment. Martin deschise uşa băii şi cercetă cu privirea dormitorul. Marijke îi întinsese hainele pe pat. Pantofii aşteptau pe podea, aliniaţi frumos cu cracii pantalonilor. Fiecare articol de îmbrăcăminte era aranjat după o configuraţie precisă. Niciun articol nu îl atingea pe altul. Contemplă podeaua din lemn de esenţă tare. Erau locuri unde finisajul lemnului se tocise, locuri în care podeaua se deformase din pricina umezelii — dar

Martin nu lua în seamă nimic din toate acestea. Încerca să hotărască dacă putea să meargă desculţ pe podea fără riscuri. Astăzi, ajunse la concluzia că putea. Martin se duse până lângă pat şi începu să se îmbrace foarte încet.

Pe măsură ce fiecare piesă vestimentară se aşeza pe trupul său, Martin se simţea tot mai în siguranţă, înfăşurat în ţesătura curată şi uzată. Îi era foarte foame, dar nu se grăbi.

În cele din urmă, Martin îşi vârî picioarele în pantofi. Pantofii erau problematici. Pantofii cu şireturi, din piele maro, erau un fel de negociere între corpul lui curat şi podeaua mereu înspăimântătoare. Îi displăcea să-i atingă. Dar o făcu şi reuşi să-şi lege şi şireturile. Marijke îi propusese să-i cumpere nişte adidaşi cu barete Velcro, dar simţul estetic al lui Martin era oripilat la simpla pomenire a ideii.

Martin se îmbrăca întotdeauna cu haine sobre, închise la culoare; emana formalism. Nu mergea până într-acolo încât să poarte cravată în apartament, dar întotdeauna arăta de parcă tocmai îşi scosese cravata de la gât sau căuta una pe care să şi-o pună înainte de a ieşi grăbit pe uşă. De când încetase să mai iasă din apartament, cravatele stăteau pe rastelul din şifonier.

Îmbrăcat, Martin străbătu cu precauţie holul şi intră în bucătărie. Micul dejun era aşezat pe masă. Cereale weetabix într-un castron, o carafă mică cu lapte, două caise. Apăsă butonul ceainicului electric şi, în câteva minute, apa dădu în clocot. Martin avea puţine compulsii asociate cu mâncarea (în principal, erau legate de mestecarea lucrurilor de un anumit număr de ori). Bucătăria era domeniul lui Marijke, şi întotdeauna îl făcea să ducă ceea ce îl deranja într-o altă parte a apartamentului. Încerca să nu pornească niciodată maşina de gătit, pentru

că i se părea imposibil să se asigure că o oprise, iar asta ar fi însemnat să stea ore în şir cu mâna pe buton, răsucindu-l într-o direcţie sau alta. Dar putea să facă ceai cu ceainicul electric, ceea ce şi făcu.

Marijke lăsase ziarele lângă castronul de cereale. Erau imaculate, frumos împăturite. Martin simţi un mic fior de recunoştinţă — îi plăcea să fie primul care să desfacă ziarele primite în ziua aceea, dar niciodată nu ajungea la ele înaintea ei. Despături *The Guardian* şi se duse direct la secţiunea de cuvinte încrucişate.

Astăzi era joi şi, în zilele de joi, Martin compunea de fiecare dată un joc cu o temă ştiinţifică. Cel de astăzi era legat de astronomie. Martin îl parcurse rapid cu privirea ca să fie sigur că totul era corect. Era mândru mai ales de forma puzzle-ului, care se întindea pe structura reţelei de pătrăţele sub forma unei galaxii spiralate, mai curând pătrăţoasă şi complet simetrică. Apoi dădu pagina la soluţia jocului din ziua precedentă, un Ximenean[3] strict, care fusese realizat de colegul lui într-ale compunerii, Albert Beamish. Beamish semna cu pseudonimul Lillibet; Martin habar n-avea de ce. Nu-l întâlnise niciodată pe Beamish, cu toate că uneori mai vorbeau la telefon. Martin şi-l imagina mereu ca pe un individ hirsut într-un costum de balet. Numele de compunător al lui Martin era Bunbury.

Martin deschise *The Times, Daily Telegraph, Daily Mail* şi *Independent* şi începu să răsfoiască prin ele în căutarea unor articole noi şi interesante. Jocul la care lucra în acel moment

[3] Principiu pentru joc de cuvinte încrucişate, inventat de către Derrick Somerset Macnutt, care semna cu pseudonimul Ximenes. Acestea includ o grilă simetrică şi indicarea numărului maxim şi minim de litere neutilizate sau care apar numai într-un singur cuvânt din grilă, pentru o lungime prestabilită.

era despre istoria războaielor din Mesopotamia. Nu era sigur că redactorul lui va fi încântat de asta, dar, ca orice artist, simţea nevoia să-şi exprime preocupările prin intermediul operei sale, iar în ultima vreme Irakul ocupase o bună parte din gândurile lui Martin. Astăzi, paginile de ştiri erau pline de informaţii legate de un atentat cu bombă sinucigaş, deosebit de sângeros, dintr-o moschee. Martin oftă, luă foarfecele şi începu să decupeze articolele.

După micul dejun, se spălă pe mâini (într-o manieră cât se poate de normală) şi aşeză ziarele într-un teanc ordonat (deşi căpătaseră un aspect de dantelă). Se duse în biroul lui, se aplecă pentru a aprinde veioza de birou. În timp ce se îndrepta, ceva îi atinse faţa.

Primul gând al lui Martin a fost că vreun liliac pătrunsese nu se ştie cum în birou. Dar apoi văzu plicul, legănându-se blând la capătul firului de aţă, agăţat de tavan. Rămase cu privirea la el. Pe plic se putea citi numele lui, aşternut cu scrisul de mână ferm al lui Marijke. *Ce-ai făcut?* Mintea i se goli de orice gând şi rămase în faţa plicului atârnând, cu capul aplecat şi braţele încrucişate protector la piept. În cele din urmă, întinse mâna şi trase uşor de plic, ca să desprindă firul de tavan. Îl deschise fără grabă, despături scrisoarea, bâjbâi după ochelarii de citit şi îi puse la ochi. *Ce făcuse femeia asta?*

6 ianuarie

Lieve[4] *Martin,*
Dragul meu soţ, îmi pare rău. Nu mai pot să trăiesc aşa. Când vei ajunge să citeşti scrisoarea asta, eu voi fi în drum spre Amsterdam. I-am scris şi lui Theo, ca să-l înştiinţez.

[4] Dragă (în olandeză, în original).

Nu ştiu dacă poţi să înţelegi, dar voi încerca să-ţi explic. Simt nevoia să-mi trăiesc viaţa fără să fiu tot timpul atentă să-ţi liniştesc temerile. Am obosit, Martin. M-ai epuizat. Ştiu că o să fiu singură fără tine, dar o să fiu mai liberă. Îmi voi găsi un apartament micuţ, o să deschid ferestrele şi-o să las soarele şi aerul să pătrundă înăuntru. Totul va fi vopsit în alb şi voi avea flori în toate camerele. Nu voi mai fi nevoită, de fiecare dată, să intru în camere cu piciorul drept sau să simt mirosul de clor pe piele sau pe tot ceea ce ating. Îmi voi ţine lucrurile pe rafturi şi în sertarele bufetelor, nu în cutii din plastic sau înfăşurate în folie transparentă. Mobila mea nu se va uza de la atâta frecat. Poate o să-mi iau o pisică. Eşti bolnav, Martin, dar refuzi să te duci la doctor. Nu mă mai întorc la Londra. Dacă vrei să mă vezi, poţi să vii la Amsterdam. Dar mai întâi va trebui să ieşi din apartament, aşa că mă tem că s-ar putea să nu ne mai vedem niciodată.
Am încercat să stau cu tine, dar n-am reuşit.
Rămâi cu bine, iubirea mea.
Marijke

Martin încremenise cu scrisoarea în mână. *Lucrul cel mai rău se întâmplase*. Nu putea să înţeleagă ideea. *A plecat*. N-o să se mai întoarcă. *Marijke*. Se îndoi de la mijloc, din şolduri, în genunchi, până când ajunse ghemuit pe podea în faţa biroului său, cu lumina puternică luminându-i spatele şi faţa la doar câţiva centimetri de scrisoare. *Dragostea mea. Ah, dragostea mea...* Toate gândurile îl părăsiră, lăsând în urmă doar un imens pustiu, aşa cum apa se retrage dinaintea unui tsunami. *Marijke*.

Marijke stătea în tren, privind terenurile plate şi cenuşii de-a lungul liniei ferate ce pornea de la Aeroportul Schiphol. Plouase, iar cerul era jos. *Aproape c-am ajuns acasă.* Se uită la ceas. Între timp, Martin trebuie să fi găsit scrisoarea. Scoase telefonul mobil din geantă şi-l deschise. Niciun apel. Îl închise la loc. Ploaia cădea pieziş pe geamurile trenului. *Ce-am făcut? Îmi pare rău, Martin.* Dar ştia că n-o să-i mai pară rău după ce-o să ajungă acasă, iar de-acum doar Amsterdamul putea să-i mai fie casă.

Februarie

Robert oferise un tur special al Cimitirului Vestic unui grup de negustori de antichităţi din Hamburg, iar acum stătea sub arcada din apropierea porţii principale a Cimitirului Highgate, aşteptându-i pe cei din grup să-şi cumpere cărţi poştale şi să-şi adune lucrurile astfel încât să-i poată trimite la plimbare şi să încuie. Iarna, nu se făceau vizite în cursul săptămânii. Îi plăcea aerul reţinut şi prozaic pe care îl avea cimitirul în aceste zile liniştite.

Anticarii se împrăştiau la ieşirea din fosta capelă anglicană care servea drept magazin de suveniruri improvizat. Robert scutură în direcţia lor cutia din plastic verde pentru donaţii, iar aceştia îşi lăsară acolo mărunţişul. Întotdeauna se simţea stingherit când făcea această tranzacţie, dar cimitirul nu plătea TVA pentru donaţii, aşa încât toţi cei de la Highgate cerşeau cu cel mai mare entuziasm posibil. Zâmbind şi conducându-i pe nemţi, Robert întoarse cheia veche în încuietoarea porţii masive.

Se duse în birou şi aşeză pe masă cheia şi cutia pentru donaţii. Felicity, şefa de birou, zâmbi şi răsturnă conţinutul.

— Binişor pentru o zi de miercuri mohorâtă, spuse ea, după care întinse mâna. Radioemiţătorul?

Robert îşi pipăi buzunarul impermeabilului şi zise:

— O să-l aduc.

— Înseamnă că ieşi afară? întrebă Felicity. Vezi că-ncepe să plouă.

— Doar un pic.

— Molly e la poarta de peste drum. Poţi să-i dai astea?

— În regulă.

Robert luă broşurile de la Felicity şi o umbrelă din suportul de lângă scară. Traversă Swains Lane. Molly, o femeie vârstnică şi uscăţivă, îmbrăcată în pantaloni verzi din denim şi hanorac, şedea pe un scaun pliant în interiorul clădirii memoriale Strathcona and Mount Royal, a cărei splendoare de granit roz se iţea chiar lângă poarta Cimitirului de Est. Se ivi fără grabă din întuneric şi luă broşurile de la Robert, strecurându-le în cutia de tablă de lângă ea. Pe copertă, broşurile îl aveau pe Karl Marx; el şi George Eliot erau elementele de atracţie printre morţii din partea asta a cimitirului.

— Vrei să intri să te încălzeşti? o întrebă Robert.

Molly îi răspunse cu un glas molcom, răguşit şi somnoros; avea un uşor accent australian.

— Nu-i nevoie, am pornit caloriferul. Ţi-ai făcut vizita?

— Nu, abia am terminat cu turul.

— Păi, atunci, du-te.

Pe când traversa înapoi Swains Lane, Robert se gândi la felul în care Molly rostise „vizita", ca şi cum asta făcea de-acum parte din programul oficial zilnic al cimitirului. Şi poate că aşa era. Se gândi la felul cum personalul făcuse loc pentru durerea lui, de parc-ar fi fost ceva tangibil. În lumea obişnuită, oamenii se dădeau la o parte din faţa

ei, dar la cimitir toţi erau obişnuiţi cu prezenţa celor rămaşi fără cei dragi, astfel încât se purtau foarte firesc când era vorba despre moarte, într-un fel pe care Robert nu-l apreciase cum se cuvine până atunci.

Burniţa se transformase în ploaie când Robert ajunse la mausoleul lui Elspeth. Puse umbrela deoparte cu un gest larg şi se aşeză pe trepte cu spatele lipit de uşă. Robert lăsă capul pe spate şi închise ochii. Cu mai puţin de o oră în urmă trecuse chiar pe lângă locul asta, cu grupul de anticari. Sporovăise cu ei despre priveghi şi despre măsurile extreme pe care cei din epoca victoriană le luau de teamă să nu fie îngropaţi de vii. Ar fi vrut ca mormântul familiei Noblin să nu se afle pe una din aleile principale; era imposibil să oferi un tur fără să treci pe lângă Elspeth, iar lui îi venea greu să conducă grupuri de turişti curioşi pe lângă mica structură având gravat prenumele ei. Niciodată nu-l deranjase când fusese doar mormântul familiei ei — dar asta pentru că el nu-i cunoscuse niciodată familia. Pentru prima oară înţelegea cu adevărat de ce Jessica era atât de inflexibilă când venea vorba despre respectarea etichetei în cimitir. El fusese înclinat să o ironizeze în privinţa asta. Pentru Jessica, Highgate nu însemna tururile de vizitare sau monumentele şi nici fenomenele supranaturale sau atmosfera ori ciudăţeniile morbide ale victorienilor; cimitirul însemna morţii şi proprietarii mormintelor acestora. Robert lucra, destul de lent, la o istorie a Cimitirului Highgate şi a practicilor funerare victoriene, pentru teza lui de doctorat. Dar Jessica, aceea căreia niciodată nu-i scăpa nimic şi se pricepea ca nimeni altul să-i pună pe oameni la treabă, i-a spus:

— Dacă tot o să faci toată munca aia de cercetare, de ce nu te faci util?

Şi aşa a început să conducă tururile de vizitare. A descoperit că îi plăcea cimitirul însuşi mai mult decât orice scrisese despre el.

Robert încercă să se aşeze cât mai confortabil. Treapta din piatră pe care şedea era rece, umedă şi joasă. Genunchii îi ajungeau până la umeri. „Bună, iubito", spuse el, dar, ca întotdeauna, se simţea aiurea să se adreseze cu voce tare unui mausoleu. Continuă în gând: *Bună. Sunt aici. Tu unde eşti?* Şi-o imagină pe Elspeth şezând în mausoleu ca o sfântă în ermitajul ei, uitându-se la el, prin grilajul uşii, cu un zâmbet firav pe faţă. Elspeth?

Întotdeauna dormise agitat. Când trăia, se zvârcolea şi se răsucea în somn; adesea „fura" toate păturile. Când dormea singură, Elspeth stătea întinsă de-a curmezişul patului, cu mâinile şi picioarele întinse, marcându-şi teritoriul ca un steag. Când dormea cu Robert, îl trezea adesea cu câte-o lovitură involuntară de cot sau de genunchi, ori dădea din picioare de-ai fi zis că aleargă în pat. „Într-o noapte o să-mi rupi nasul", i-a spus el. Ea recunoscuse că e un partener de pat periculos. „Îmi cer scuze în avans pentru orice daune provocate", îi spusese ea, sărutând apoi nasul în discuţie. „O să arăţi bine, totuşi. O să-ţi dea un aer huliganic."

Dar acum nu mai rămăsese decât tăcerea. Uşa era o barieră prin care ar fi putut să treacă; în biroul lui Elspeth era o cheie, în afară de cea de la biroul cimitirului. Cadavrul lui Elspeth se afla într-o cutie la câteva zeci de centimetri de el. Prefera să nu-şi imagineze ce efect avuseseră asupra lui cele trei luni trecute.

Robert se simţi mişcat încă o dată de caracterul definitiv al celor întâmplate, rezumate şi prezentate lui sub forma liniştii din mica încăpere din spatele său. *Am lucruri*

să-ţi spun. Mă asculţi? Nu-şi dăduse seama niciodată, cât timp Elspeth trăise, în ce măsură un lucru nu se întâmpla complet până când nu-i vorbea ei despre acel lucru.

Roche a trimis ieri scrisoarea către Julia şi Valentina. Robert îşi imagină scrisoarea croindu-şi drum din biroul lui Roche din Hampstead spre Lake Forest, Illinois, SUA, fiind apoi introdusă prin fanta cutiei poştale de la 99 Pembridge Road, pentru a fi luată de-acolo de una dintre gemene. Era un plic gros, de culoarea fildeşului, cu adresa de răspuns a firmei de avocatură Roche, Elderidge, Potts&Lefley scrisă în relief cu cerneală neagră şi lucioasă, în vreme ce numele şi adresa gemenelor fuseseră scrise cu scrisul de mână fin şi caligrafic al secretarei străvechi a lui Roche, Constance. Robert şi-o imagină pe una dintre gemene ţinând plicul în mână, îşi închipui curiozitatea ei. *Sunt neliniştit în privinţa asta, Elspeth. M-aş fi simţit mai bine dacă le-ai fi întâlnit vreodată pe fetele astea. Nu trebuie să trăieşti cu ele — ar putea fi îngrozitoare. Sau ce s-ar întâmpla dacă ar vinde pur şi simplu casa unei persoane îngrozitoare?* Dar era intrigat de gemene şi avea o încredere iraţională în experimentul lui Elspeth.

— Pot să-ţi las ţie totul, spusese ea. Sau să le las fetelor.

— Dă-le fetelor, răspunsese el. Eu am mai mult decât suficient.

— Hmm. Atunci, aşa am să fac. Dar ţie ce-aş putea să-ţi dau?

Stăteau pe patul de spital. Ea avea febră; era după operaţia de splină. Cina lui Elspeth rămăsese neatinsă pe măsuţa cu rotile de lângă pat. El îi masa picioarele, cu mâinile alunecoase din pricina uleiului călduţ şi aromat.

— Nu ştiu. Ai putea aranja o reîncarnare?

— Se spune că gemenele seamănă bine între ele. Elspeth zâmbise. O să le las să vină şi să locuiască în apartament, dacă vor. Să-ţi las gemenele?

Robert zâmbise la rândul său către ea.

— Asta s-ar putea să iasă rău. Ar putea fi de-a dreptul... dureros.

— N-ai să ştii niciodată dacă nu faci o încercare. Dar vreau să-ţi dau ceva.

— O şuviţă de păr?

— Ah, dar acum părul meu e urât, spusese ea, pipăindu-şi lâna pufoasă şi argintie. Ar fi trebuit să păstrăm un pic când încă mai aveam părul meu adevărat.

Părul lui Elspeth fusese lung, ondulat, de culoarea untului de iarnă. Robert clătinase din cap:

— Nu contează. Vreau doar ceva de la tine.

— Ca pe vremea victorienilor? Păcat că nu-i ceva mai lung. Ai putea să faci nişte cercei, o broşă sau ceva de genul ăsta. Râsese. Ai putea să mă clonezi.

El se prefăcu că reflectează la asta.

— Dar nu cred că au rezolvat toate neajunsurile legate de clonare. Ai putea să suferi de obezitate morbidă, să ai membrele fără degete sau mai ştiu eu ce beteşug. Ca să nu mai vorbim că va trebui să te aştept să creşti, timp în care eu aş deveni pensionar, iar tu n-o să mai vrei să ai de-a face cu mine.

— Gemenele sunt o variantă mult mai bună. Sunt cincizeci la sută eu şi cincizeci la sută Jack. Am văzut pozele, aproape că nu poţi să-l distingi în ele deloc.

— De unde ai avut tu poze cu gemenele?

Elspeth îşi acoperise gura cu palma.

— De la Edie, de fapt. Dar să nu mai spui nimănui.

Robert replicase:

— De când eşti tu în legătură cu Edie? Credeam că o urăşti pe Edie.

— S-o urăsc? Elspeth se arătase şocată. Nu. Am fost foarte supărată pe Edie şi încă mai sunt. Dar n-am urât-o niciodată; e ca şi cum m-aş urî pe mine însămi. Ea doar... a făcut o tâmpenie care ne-a distrus vieţile. Dar ea rămâne sora mea geamănă. Elspeth avusese o ezitare. I-am scris cam în urmă cu un an, când mi s-a pus prima oară diagnosticul. Am considerat că trebuie să ştie.

— Nu mi-ai spus.

— Ştiu. A fost ceva intim.

Robert ştia că ar fi fost o copilărie să se simtă rănit. N-a spus nimic. Ea a spus:

— Ei, haide. Dacă tatăl tău te-ar căuta, mi-ai spune?

— De fapt, să ştii că ţi-aş spune.

Elspeth îşi puse degetul mare în gură şi muşcă uşor. Întotdeauna i se păruse gestul ăsta de o mare încărcătură sexuală, care-l excita teribil, dar acum era cumva secătuit de acea energie. Spuse:

— Da, fireşte că mi-ai spune.

— Şi cum adică sunt jumătate din tine? Sunt fetele lui Edie.

— Aşa e. Sunt fetele ei. Dar Edie şi cu mine suntem gemene identice, aşa încât copiii ei sunt ca şi copiii mei, din punct de vedere genetic.

— Dar nu le-ai cunoscut niciodată.

— Contează aşa mult? Tot ce pot să zic e că nu ai un frate geamăn, aşa că nu poţi să ştii cum e.

Robert continuă să fie îmbufnat.

— Ei, haide, nu mai fi aşa.

Încercă să se apropie de el, dar tuburile înfipte în braţ se dovediră mai puternice decât ea. Robert îi puse cu

grijă picioarele pe un prosop, se şterse pe mâini, se ridică şi se reaşeză pe arcul de cearşaf alb din dreptul şolduri-lor ei. Aproape că nu mai ocupa niciun pic de spaţiu. El îşi puse o mână pe perna ei, chiar lângă cap, şi se aplecă deasupra ei. Elspeth îşi puse palma pe obrazul lui. Era ca şi cum l-ar fi atins cu o folie de şmirghel; atingerea pielii ei aproape că-l răni. El întoarse capul şi-i sărută palma. Făcuseră toate aceste lucruri de-atâtea ori înainte.

— Hai să-ţi dau jurnalele mele, spuse Elspeth încetişor. Aşa o să-mi ştii toate secretele.

Robert îşi dădu seama că ea plănuise asta de la bun început. Dar se mulţumi să spună:

— Spune-mi acum toate secretele tale. Sunt aşa de îngrozitoare?

— Oribile. Dar toate sunt secrete foarte vechi. De când te-am cunoscut, am dus o viaţă castă şi neprihănită.

— Castă?

— Ei, monogamă, în orice caz.

— E bine atunci. O sărută scurt. Era şi mai febrilă acum. Trebuie să dormi.

— Îmi mai masezi picioarele? Era ca un copil care cere să i se spună povestea preferată la culcare. Îşi reluă locul la picioarele ei, după care îşi turnă ulei în mâini şi-l încălzi apoi prin frecarea palmelor.

Elspeth suspină şi închise ochii.

— Mmm, spuse ea după o vreme, arcuindu-şi tălpile. E al dracului de bine.

Apoi ea adormise, iar el rămăsese acolo, ţinându-i picioarele lunecoase în mâini şi reflectând.

Robert deschise ochii. Se întrebă în treacăt dacă îl furase somnul; amintirea fusese atât de vie. *Unde eşti,*

Elspeth? Poate că acum nu mai trăieşti decât în mintea mea. Robert se uită lung la mormintele de dincolo de alee, care se înclinaseră periculos. Unul avea câte un copac crescut în ambele laturi; arborii ridicaseră uşor monumentul faţă de bază, aşa încât acesta levita la o înălţime de câţiva centimetri. Pe când Robert se uita la el, o vulpe trecu prin iedera care sufocase mormintele aflate îndărătul celor de pe aleea principală. Vulpea îl văzu, se opri o clipă şi dispăru în tufişuri. Robert auzi alte vulpi chemându-se prin urlete, unele în apropiere, altele prin cotloanele mai îndepărtate ale cimitirului. Era sezonul de împerechere. Lumina zilei se risipea; Robert era îngheţat şi ud. Se scutură şi ieşi din amorţeală.

— Noapte bună, Elspeth.

Se simţi caraghios când rosti cuvintele. Se ridică şi porni spre birou, simţindu-se ca atunci când, adolescent fiind, îşi dăduse seama că nu mai e în stare să se roage. Oriunde ar fi fost Elspeth, ea nu era aici.

Gemene simetrice

Juliei şi Valentinei Poole le plăcea să se scoale devreme. Era o ciudăţenie, pentru că nu se duceau la şcoală, nu aveau vreo slujbă şi erau cam delăsătoare. Gemenele nu aveau niciun motiv să se scoale cu noaptea-n cap; erau două persoane care se sculau devreme fără să vrea să aibă vreun ţel important.

În această sâmbătă anume din februarie, soarele încă nu răsărise de-a binelea. Zăpada aşternută peste noapte într-un strat gros de treizeci de centimetri avea nuanţe albăstrui în clarobscurul matinal; arborii uriaşi ce străjuiau Pembridge Road se încovoiaseră sub greutatea omătului. Lake Forest încă dormea. Casa din cărămidă galbenă în care gemenele locuiau împreună cu părinţii lor dădea, sub povara troienelor, o senzaţie de linişte şi confort. Tot traficul obişnuit, ciripitul păsărelelor şi lătratul câinilor amuţiseră.

Julia dădu drumul la căldură, în vreme ce Valentina făcu o ciocolată fierbinte dintr-un plic. Julia se duse în camera de zi şi porni televizorul. Când Valentina intră în încăpere cu tava, Julia stătea în faţa televizorului zapând printre canale, deşi ştia ce vor amândouă să vadă. Era de

fiecare dată la fel, în fiecare sâmbătă. Gemenelor le plăcea monotonia, chiar şi când simţeau că nu mai pot s-o suporte nici măcar o clipă. Julia se opri pe CNN. Preşedintele Bush vorbea cu Karl Rove într-o sală de şedinţe.

— Omoară-i, spuse Valentina.

La unison, gemenele îi arătară preşedintelui şi asistentului său degetul mijlociu, iar Julia comută canalele până când ajunse la *This Old House*. Porni şi sonorul, atentă să nu fie prea tare, ca să nu-şi trezească părinţii. Valentina şi Julia se cuibăriră pe canapea, înfăşurate una în jurul celeilalte, Julia având picioarele aşezate în poala Valentinei. Mookie, motanul lor bătrân, se aşeză lângă Valentina. Traseră pătura ecosez din lână peste ele, îşi încălziră palmele cu cănile de ciocolată şi rămaseră cu privirile ţintă la televizor, pierdute pentru orice altceva. În dimineţile de sâmbătă, puteau să urmărească, de la un capăt la altul, patru reluări de episoade din serialul *This Old House*.

— Blaturi de bucătărie din steatit, remarcă Julia.

— Mmm-hmm, replică fermecată Valentina.

Camera de zi era întunecoasă; singura lumină venea de la televizor şi de la fereastra din faţă. Dar dacă ar fi fost mai multă lumină, ar fi fost greu de privit, căci totul în ea era din ţesături în carouri în combinaţii verde-gălbui şi roşu aprins sau avea legătură cu golful. Întreaga casă era decorată într-un mod agresiv. Toate mobilele erau fie excesiv capitonate, acoperite cu creton, făcute din metal sablat sau din sticlă mată ori vopsite în culori ale căror denumiri aminteau de aromele de îngheţată. Edie era decorator de interioare şi-i plăcea să exerseze pe propria lor casă, iar Jack renunţase de mult să mai aibă vreun cuvânt de spus în această privinţă. Gemenele erau

convinse că mama lor avea gusturile cele mai şocante din lumea întreagă. Lucrul acesta probabil că nu era adevărat; majoritatea locuinţelor din Lake Forest erau decorate în versiuni mai scumpe ale aceluiaşi stil. Gemenelor le plăcea camera de zi, pentru că era a tatălui lor şi, prin urmare, era ironic de hidoasă. Jack simţea o oarecare plăcere să consimtă la cererile tribului său, atât timp, cât lui îi era comod.

Gemenele însele arătau nelalocul lor în această casă. De fapt, pe oriunde ar fi mers, arătau nelalocul lor.

Împlineau douăzeci de ani în această sâmbătă de iarnă. Julia era mai vârstnică decât sora ei cu şase (pentru ea, foarte importante) minute. Era uşor să ţi-o închipui pe Julia dând-o pe Valentina la o parte în hotărârea ei de a ieşi prima.

Gemenele erau foarte palide şi foarte slăbuţe, genul de subţirime pe care celelalte fete o invidiază, dar care le îngrijorează pe mămici. Julia avea 156,2 centimetri înălţime. Valentina era cu 0,6 cm mai scundă. Amândouă gemenele aveau un minunat păr blond-alburiu, tăiat scurt în preajma urechilor, atârnând în bucle întortocheate pe lângă obraji, făcându-le să semene cu nişte păpădii pe cale să producă seminţe. Aveau gâtul lung, sâni mici şi stomacul plat. Aveau şira spinării vizibilă, cu vertebre ca nişte coloane lungi de mici protuberanţe pe sub pielea spatelui. Adesea erau luate drept nişte fete de doisprezece ani, subnutrite; ar fi putut fi uşor distribuite în roluri de orfane din epoca victoriană într-un serial pentru televiziune. Aveau ochii mari, cenuşii şi atât de depărtaţi unul de celălalt, încât ai fi zis că suferă de strabism. Aveau feţe în formă de inimă, nasurile cârne şi delicate, buze cărnoase, frumos conturate, şi dinţii drepţi. Amândouă

îşi rodeau unghiile. Niciuna dintre ele nu avea tatuaje. Valentina gândea despre ea că e ciudată şi îşi dorea să fi avut splendidul aer de normalitate al Juliei. De fapt, Valentina părea fragilă, iar asta îi atrăgea pe oameni. Lucrul care le făcea ciudate pe gemene era greu de definit. Oamenii se simţeau stânjeniţi când le vedeau împreună, fără să ştie exact de ce. Gemenele nu erau doar identice: erau gemene simetrice. Simetria nu se rezuma la înfăţişare, ci implica fiecare celulă a corpurilor lor. Astfel, mica aluniţă de pe partea dreaptă a gurii Juliei se afla la stânga gurii Valentinei; Valentina era stângace, Julia, dreptace. Luate separat, niciuna nu avea nimic straniu. Cel mai bine, minunea se putea observa pe radiografii: în vreme ce Julia era alcătuită în mod obişnuit, Valentina avea totul inversat înăuntru. Inima ei era în dreapta, cu toate ventriculele şi compartimentele inversate. Valentina avusese defecte coronariene care impuseseră o intervenţie chirurgicală la naştere. Chirurgul se folosise de o oglindă ca să-i poată vedea inima minusculă în felul în care era obişnuit s-o vadă. Valentina avea astm; Julia nu avusese niciodată mai mult de o răceală. Amprentele Valentinei erau aproape opusul amprentelor Juliei (nici gemenii identici nu aveau exact aceleaşi amprente). Ele continuau să fie, în esenţă, o singură creatură, întreagă, dar conţinând contradicţii.

Gemenele priveau cu atenţie cum o casă uriaşă din apropierea Oceanului Atlantic era reparată în întregime, de la refacerea acoperişului până la şlefuirea şi zugrăvirea pereţilor. Lucarnele erau recondiţionate, un horn reconstruit. O nouă băncuţă pentru şemineu o înlocuia pe cea veche, care se rupsese. Gemenele erau avide de lucruri care ţineau de trecut. Dormitorul lor arăta de parcă, pe vremuri,

făcuse parte din altă casă, de parcă se rătăcise şi fusese adoptat din milă de această casă obişnuită de ţară. Când împliniseră treisprezece ani, gemenele au rupt de pe pereţi tapetul înflorat care arăta jalnic, şi-au trimis toate animalele împăiate şi păpuşile la AMVETS[5] şi şi-au declarat camera muzeu. Exponatul din momentul respectiv era o colivie veche plină cu crucifixuri din plastic, aşezată pe un milieu croşetat întins peste o măsuţă care, la rândul ei, fusese acoperită cu abţibilduri Hello Kitty. În rest, toate obiectele din cameră erau albe. Era un dormitor pentru surorile lui Des Esseintes[6].

Afară, maşinile de împrăştiat zăpada au început să vâjâie. Încetul cu încetul se făcea o dimineaţă senină, orbitor de însorită. În timp ce se derulau genericele de final pentru al patrulea episod din *This Old House*, gemenele s-au ridicat, s-au întins şi au închis televizorul. S-au dus la fereastră, în halatele lor de baie din lână scoţiană, privind cu ochii întredeschişi la Serafin Garcia (care le tundea gazonul şi le curăţa curtea de zăpadă încă de când erau micuţe) care făcea pârtie pe alee. Le văzu şi le salută cu mâna. Fetele îl salutară şi ele. Îi auziră pe părinţii lor mişcându-se, dar ştiau că asta nu însemna că se vor scula prea curând. Amândurora le plăcea să doarmă până târziu în weekenduri. Cu o noapte în urmă fuseseră la o petrecere la Clubul Onwentsia; gemenele îi auziseră ajungând acasă pe la trei noaptea. („N-ar fi trebuit să fie invers?", o întrebase Julia pe Valentina, nu pentru prima oară. „N-ar fi trebuit ca noi să le provocăm *lor* nelinişti?")

5 Abreviere pentru American Veterans (Veteranii americani din cel de-al Doilea Război Mondial, Războiul din Coreea şi Războiul din Vietnam).

6 Jean de Esseintes, protagonistul romanului *Á rebours*, de Joris-Karl Huysmans, estetul prin excelenţă retras într-o lume creată de el însuşi.

Gemenele trecură la etapa următoare a programului lor obişnuit de sâmbătă dimineaţa: clătitele. Au făcut suficient de multe ca, atunci când Edie şi Jack ar fi apărut, în cele din urmă, să-şi pună la microunde câteva clătite dacă le era foame. Julia făcea aluatul, iar Valentina îl turna în tigaie şi rămânea cu privirea aţintită la cercurile de un galben-pal care se formau în timp ce bulele de aer se spărgeau. Îi plăcea să răsucească clătitele. Făcu cinci clătite mici pentru ea şi cinci pentru Julia. Julia a făcut cafeaua. Mâncară în bucătărie, şezând pe insula înconjurată de violete africane şi de un borcan cu bomboane care arăta ca un gnom.

După micul dejun, gemenele spălară vasele. Apoi îşi puseră blugii şi bluzele de trening cu glugă, având imprimate pe ele BARAT. (Era colegiul din localitate; gemenele se duseseră la cursuri un semestru, după care abandonaseră, susţinând că era o pierdere de timp pentru ele şi de bani pentru Jack. Era al treilea colegiu la ale cărui cursuri luaseră parte. Prima oară, se înscriseseră la Cornell; Julia încetase să se mai ducă la ore în semestrul de primăvară, iar când i s-a cerut să plece, Valentina a venit acasă împreună cu ea. La Universitatea Illinois au rezistat un an, dar Julia a refuzat să se întoarcă la cursuri.) Poştaşul parcurse aleea târşâindu-şi picioarele şi vârî corespondenţa prin fantă. Aceasta ateriză pe podeaua foaierului cu un bufnet sonor. Gemenele se repeziră amândouă să o ridice.

Julia înşfăcă teancul şi începu să-l frunzărească şi să arunce fiecare plic pe masa din sufragerie.

— Pottery Barn, Crate and Barrel, ComEd, Anthropologie, scrisoare pentru mami... scrisoare pentru noi?

Se întâmpla rar ca gemenele să primească scrisori. Toată corespondenţa lor avea loc online. Valentina luă

plicul greu din mâna Juliei. Îl cântări în palmă, pipăind textura hârtiei. Julia îl luă înapoi. Se uitau una la cealaltă. E de la o firmă de avocaţi. E din Londra. Gemenele nu fuseseră niciodată la Londra. Nu plecaseră niciodată din America. Mama lor era din Londra, dar Edie şi Jack vorbeau rar despre asta. Edie era acum cetăţean american — se naturalizase, măcar în aparenţă; familia Poole locuia într-o suburbie a metropolei Chicago, care se voia, încă de la înfiinţarea ei, un sat englezesc. Gemenele observaseră că accentul lui Edie tindea să reapară când era furioasă sau când încerca să impresioneze pe cineva.

— Deschide-o, spuse Valentina. Degetele Juliei avură de luptat cu hârtia ţeapănă. Se duse la fereastra livingului şi Valentina o urmă. Valentina se postă în spatele Juliei şi îşi aşeză bărbia pe umărul acesteia, petrecându-şi braţele pe după mijlocul surorii sale. Gemenele arătau ca o fată bicefală. Julia ridică scrisoarea pentru ca Valentina s-o poată vedea mai bine.

Julia şi Valentina Poole
99 Pembridge Road
Lake Forest, IL 60035 USA

Dragă Julia şi Valentina Poole,

Cu regret vă informăm despre moartea mătuşii voastre, Elspeth Alice Noblin. Deşi nu v-a cunoscut niciodată, a fost interesată de bunăstarea voastră. În luna septembrie a anului trecut, ştiind că boala de care suferea îi va aduce curând moartea, a făcut un nou testament. Am inclus în plic o copie a acestui document. Voi sunteţi legatarele ei reziduale; cu alte cuvinte, ea v-a lăsat vouă întreaga moştenire, exceptând câteva articole minore lăsate prietenilor şi organizaţiilor de

caritate. Veţi primi această moştenire la împlinirea vârstei de douăzeci şi unu de ani. Moştenirea vă este încredinţată în următoarele condiţii:

1) Doamna Noblin a deţinut un apartament în Londra, în Vautravers Mews, Highgate, N6. Se învecinează cu Cimitirul Highgate din Highgate Village, o zonă a Londrei foarte frumoasă, într-adevăr. V-a lăsat moştenire acest apartament cu condiţia ca amândouă să locuiţi în el timp de un an înainte de a avea dreptul să-l vindeţi.

2) Întreaga moştenire vă este încredinţată cu condiţia ca nicio parte din ea să nu fie folosită în beneficiul surorii doamnei Noblin, Edwina, sau al soţului Edwinei, Jack (părinţii voştri). De asemenea, lui Edwina şi lui Jack Poole le este interzis să pună piciorul în apartament sau să-i inspecteze conţinutul.

Vă rog să-mi daţi de ştire dacă sunteţi de acord să acceptaţi moştenirea doamnei Noblin în aceste condiţii. Vă stau la dispoziţie ca să vă răspund la orice întrebări cu privire la această chestiune. Executorul doamnei Noblin este Robert Fanshaw. El vă va fi vecin dacă veţi accepta moştenirea mătuşii voastre, întrucât el locuieşte în apartamentul situat sub cel al mătuşii. Dl Fanshaw vă poate de asemenea ajuta în chestiuni legate de proprietate.

Cu stimă,
Xavier Roche

Roche, Elderidge, Potts&Lefley LLP — Avocaţi
54D Hampstead High Street
Hampstead, Londra, NW3 1QA

Julia şi Valentina făcură schimb de priviri. Julia trecu la pagina următoare. Scrisul de mână era tulburător de asemănător cu cel al lui Edie.

Dragă Julia şi Valentina,

Bună. Am sperat să ne întâlnim cândva, dar acum asta nu se va mai întâmpla. S-ar putea să vă întrebaţi de ce vă las vouă toate resturile şi rămăşiţele de pe urma mea, şi nu mamei voastre. Motivul cel mai bun pe care pot să-l dau este acela că sunt plină de speranţe în ceea ce vă priveşte. Mă întreb oare ce-o să faceţi cu toate acestea. M-am gândit că ar putea fi interesant, chiar distractiv.

Mama voastră şi cu mine ne-am înstrăinat în ultimii douăzeci şi unu de ani. Ea vă poate vorbi despre asta, dacă vrea. Poate că acele condiţii din testamentul meu vi se vor părea prea aspre; mă tem că va trebui să decideţi singure dacă le acceptaţi sau nu. Nu încerc să creez discordie în familia voastră. Încerc doar să-mi protejez istoria. Unul dintre aspectele neplăcute ale morţii este că am început să mă simt ca şi cum aş fi ştearsă de pe faţa pământului. Un alt aspect neplăcut este că n-o să ajung să aflu ce se întâmplă în continuare.

Sper că veţi accepta. Îmi face mare plăcere să mă gândesc la voi două locuind aici. Nu ştiu dacă asta are vreo importanţă, dar apartamentul este mare şi plin de cărţi amuzante, iar Londra este un oraş uluitor în care să locuieşti (deşi cam scump, mă tem). Mama voastră îmi spune că aţi renunţat la colegiu, dar că sunteţi autodidacte. Dacă e aşa, s-ar putea să vă placă foarte mult să locuiţi aici. Vă doresc fericire, indiferent ce veţi hotărî să faceţi.

Cu dragoste,
Elspeth Noblin

Mai erau câteva pagini, dar Julia puse teancul jos şi începu să umble prin camera de zi. Valentina se cocoţă pe spătarul unui fotoliu şi se uita la Julia, care se învârtea în jurul măsuţei de cafea, a sofalei, abătându-se apoi

pentru a ocoli şi masa din sufragerie de câteva ori. Londra, îşi zise Valentina. Gândul era mare şi întunecat, cuvântul era ca un câine negru uriaş. Julia se opri, se întoarse şi zâmbi larg către Valentina.

— E ca-ntr-o poveste.

— Sau un film horror, remarcă Valentina. Noi suntem fetiţele ingenue.

Julia încuviinţă din cap, reluându-şi umbletul.

— Mai întâi, te descotoroseşti de părinţi. Apoi, le atragi pe eroinele naive în vechiul conac bântuit...

— E doar un apartament.

— Mă rog. După aia...

— Ucigaşi în serie.

— Prostituţie forţată.

— Sau, ştii, e ca în Henry James.

— Nu cred că oamenii mai mor de tuberculoză în vremurile astea.

— În Lumea a Treia se moare.

— Ei, da, totuşi în Marea Britanie există sistem de medicină publică.

Valentina remarcă:

— Mami şi tati n-or să fie încântaţi.

— Nu, admise Julia. Îşi plimbă degetele pe tăblia mesei din sufragerie şi descoperi câteva firimituri. Se duse la bucătărie, înmuie o cârpă şi şterse masa.

— Ce se întâmplă dacă nu acceptăm? întrebă Valentina.

— Nu ştiu. Sunt sigură că scrie în scrisoare undeva. Julia se opri. Doar nu te gândeşti serios să nu accepţi? Este exact ceea ce aşteptam.

— Ce anume, scumpo? Edie stătea şi se uita la ele pieziş, din dreptul arcadei dintre living-room şi hol. Avea

părul ciufulit, şi în general, arăta cam şifonată. Obrajii îi erau foarte roz, de parcă cineva îi ciupise.

Julia răspunse:

— Am primit o scrisoare.

Valentina o culese de pe măsuţă şi i-o aduse mamei. Edie se uită la adresa expeditorului şi spuse:

— Nu sunt în stare să mă ocup de aşa ceva înainte să-mi beau cafeaua.

Valentina se duse să-i umple o ceaşcă. Edie spuse:

— Julia, du-te şi trezeşte-l pe tata.

— Ăă...

— Spune-i că eu l-am chemat.

Julia o porni pe hol. Valentina o auzi ţipând *„ta-tiiii"*, în timp ce deschidea uşa de la dormitorul părinţilor. *Drăguţ,* îşi zise Valentina. *De ce nu foloseşti mai bine o daltă de gheaţă?* Edie se duse să-şi caute ochelarii de citit. Până să ajungă Jack, cu paşi greoi, în sufragerie, ea citise primele pagini ale scrisorii şi se apucase de citit testamentul.

Jack Poole fusese cândva un bărbat frumos, în stilul tinerilor bine hrăniţi, mari sportivi în colegiu. Părul lui negru avea acum o somptuoasă tentă cenuşie. Îl purta mai lung decât colegii de serviciu de la bancă. Era destul de înalt, dominându-le prin statură pe soţia şi pe fiicele sale, mărunte de felul lor. Anii îi înăspriseră trăsăturile şi îi îngroşaseră talia. Jack purtase atât de mult timp costume la lucru, încât în weekenduri îi plăcea să umble şleampăt. În acel moment, purta un halat de baie maro, vechi de când lumea, şi o pereche de papuci enormi din piele de oaie, plesniţi pe alocuri.

— Fii, fi, fo, fum, spuse Jack. Era o glumă veche, restul ei risipindu-se printre ceţurile copilăriei timpurii a gemenelor. Însemna: „Adu-mi o cafea că te mănânc". Julia

umplu o ceaşcă pentru tatăl ei şi i-o puse pe masă, în faţa lui.

— Bun, spuse el. M-am trezit. Unde-i incendiul?

— E Elspeth, spuse Edie. Nu numai că le lasă fetelor tot, dar le mai şi separă de noi.

— Ce-ai spus? Jack întinse mâna, iar Edie puse în ea o parte din scrisoare. Rămaseră unul lângă altul, citind.

— Nemernică răzbunătoare, spuse Jack, fără prea multă emoţie sau surprindere. Julia şi Valentina se aşezaseră la masă şi se uitau la părinţii lor. *Cine sunt oamenii ăştia? Ce s-a întâmplat? De ce îi urăşte mătuşa Elspeth? De ce o urăsc ei?* Gemenele se uitau cu ochii măriţi una la cealaltă. *O să aflăm.* Jack termină de citit şi se scotoci în buzunarul halatului după ţigări şi brichetă. Le puse pe masă, dar nu-şi aprinse una; se uită la Valentina, care se încruntă. Jack puse mâna deasupra pachetului, ca să se asigure că era acolo. Valentina scoase inhalatorul din buzunarul bluzei de trening, îl puse pe masă şi îi zâmbi tatălui ei.

Edie ridică privirea spre Valentina.

— Dacă nu acceptaţi, cea mai mare parte din moştenire se duce la organizaţiile de caritate, spuse ea. Gemenele se întrebară cât de mult auzise mama din conversaţia lor. Edie citea codicilul testamentar. Documentul îl însărcina pe un anume Robert Fanshaw să scoată toate hârtiile personale din apartament, inclusiv jurnalele personale, scrisorile şi fotografiile, şi îi încredinţa aceste hârtii lui. Edie se întrebă cine era acest Robert, pe care sora lui îl făcuse custode al întregii lor istorii. *Dar principalul aspect e că a aranjat ca hârtiile să nu se mai afle în apartament la sosirea gemenelor.* Ăsta era lucrul de care Edie se temuse cel mai mult, descoperirea de către gemene a cine ştie ce ar fi putut să lase Elspeth ca dovezi.

Jack puse scrisoarea lui Elspeth pe masă. Se rezemă de spătarul fotoliului şi se uită la soţia lui. Edie întinse mâna cu testamentul şi îl reciti, încruntată, de la distanţă. *Nu pari câtuşi de puţin surprinsă, draga mea*, se gândi Jack. Julia şi Valentina o priveau pe Edie citind. Julia părea absorbită, Valentina, neliniştită. Jack oftă. Încercase să-şi împingă fiicele afară din casă în lumea reală, lumea pe care o avea el în minte era colegiul, preferabil un colegiu din Ivy League, cu bursă completă. Rezultatele obţinute de gemene la testul standardizat de admitere erau aproape perfecte, cu toate că notele lor erau incredibil de inegale, iar de-acum copiile după foile matricole l-ar fi făcut să ezite pe orice director de admitere. Şi le imagină pe Julia şi pe Valentina aşezate la loc sigur la Harvard sau Yale, ba chiar şi la Sarah Lawrence; la naiba, chiar şi Bennington ar fi mers. Valentina îi aruncă o privire şi zâmbi, ridicându-şi uşor sprâncenele aproape invizibile. Jack se gândi la Elspeth, aşa cum o văzuse ultima oară, plângând la coada de la aeroport. *Nu v-o amintiţi, fetelor. Habar n-aveţi de ce a fost capabilă.* Jack se simţise uşurat la moartea lui Elspeth. *Nu tot timpul mi-am dat seama că mai ai un truc în mânecă, domnişoară Noblin.* O subestimase. Se ridică, luă ţigările şi bricheta în palmă şi se îndreptă spre bârlogul lui personal. Închise uşa, se rezemă de ea şi aprinse o ţigară. *Măcar tu eşti moartă. Trase fum în piept şi-l lăsă să iasă pe nări încet. Nimeni n-ar trebui să aibă în viaţa lui de-a face cu mai mult de o soră Noblin.* Se gândi că, până la urmă, rămăsese cu sora mai bună şi se simţi recunoscător. Rămase acolo fumând, gândindu-se la celelalte moduri în care ar fi putut evolua lucrurile. Când Jack se întoarse în sufragerie, se simţea mai stăpân pe sine, aproape voios. *Minunată substanţă, nicotina asta.*

Edie stătea foarte dreaptă în scaun; gemenele stăteau aplecate înainte, cu coatele pe masă şi bărbiile în palme, Valentina înclinându-se într-o parte, în vreme ce Julia spunea:

— Dar noi n-am cunoscut-o niciodată; ce motive avea să ne lase ceva? De ce nu ţie?

Edie le privi în tăcere, în timp ce Jack se aşeză la locul lui. Julia spuse:

— Cum se face că nu ne-ai dus niciodată la Londra?

— V-am dus, replică Edie. Ne-am dus la Londra când aveaţi patru luni. V-aţi cunoscut bunica — a murit mai târziu, în acelaşi an — şi aţi cunoscut-o şi pe Elspeth.

— Noi am fost acolo? Tu ai fost?

Edie se ridică şi o luă pe hol, spre dormitorul ei. Dispăru timp de câteva minute. Valentina spuse:

— Ai fost şi tu atunci, tati?

— Nu, răspunse Jack. Pe atunci nu eram prea popular acolo.

— Ah. *De ce nu?*

Edie se întoarse cu două paşapoarte americane. Îi dădu unul Valentinei, iar pe celălalt, Juliei. Fetele deschiseră paşapoartele şi se uitară lung la ele însele. *E ciudat să vezi poze cu noi bebeluşi, pe care nu le ştiam.* Pe ştampile scria AEROPORTUL HEATHROW, 27 APRILIE 1984, şi AEROPORTUL INTERNAŢIONAL O'HARE, 30 IUNIE, 1984. Schimbară fotografiile şi făcură comparaţii. Fără numele ataşate, era imposibil să-ţi dai seama care dintre gemene era în fiecare dintre poze. *Arătăm ca nişte cartofi cu ochi,* îşi zise Julia. Gemenele lăsară paşapoartele pe masă şi se uitară la Edie. Inima acesteia începu să bată repede. *Habar nu aveţi. Nu mă întrebaţi. Nu e treaba voastră. Daţi-mi pace.* Se uită şi ea la ele, cu o expresie impenetrabilă.

— De ce nu ţi-a lăsat ţie moştenirea, mami? întrebă Valentina.

Edie se uită la Jack.

— Nu ştiu, spuse ea. Va trebui s-o întrebaţi pe ea.

Jack interveni:

— Mama voastră nu vrea să vorbească despre asta.

Adună hârtiile împrăştiate pe masă într-un teanc, bătu baza teancului de masă ca să alinieze foile şi i-l dădu Juliei. Se ridică.

— Ce-avem la micul dejun?

— Clătite, anunţă Valentina. Se ridicară cu toţii, încercând să facă fără poticneli trecerea la rutina de sâmbătă dimineaţă. Edie îşi mai turnă nişte cafea şi îşi ţinu cana cu ambele mâini în timp ce bea din ea. *E înspăimântată*, îşi zise Valentina, care la rândul ei era înspăimântată. Julia porni pe hol executând un mic dans şi ţinând testamentul deasupra capului, de parcă ar fi trecut apele umflate ale unui râu. Se duse în dormitorul lor şi închise uşa. Apoi începu să ţopăie pe loc, pe covorul gros, lovind cu pumnii aerul de deasupra capului, strigând pe înfundate: *Da! Da! Da!*

În noaptea aceea, gemenele au dormit în patul Juliei, faţă în faţă. Patul Valentinei era mototolit, dar nefolosit. Picioarele li se atingeau. Gemenele miroseau vag a alge marine şi a ceva dulceag; testau o nouă loţiune de corp. Ascultau zgomotele liniştitoare pe care le scotea casa lor noaptea. Dormitorul era slab iluminat de lampadarele albastre de Hanuka, pe care le atârnaseră în jurul tăbliilor din fier forjat de la capul paturilor.

Julia deschise ochii şi văzu că Valentina se uita lung la ea:

— Hei, Şoricel.

Valentina şopti:

— Mi-e frică.

— Ştiu.

— Ţie nu?

— Nu.

Valentina închise ochii. *Bineînţeles că nu.*

— O să fie nemaipomenit, Şoricel. O să avem apartamentul nostru, n-o să fim nevoite să muncim, cel puţin o vreme; putem să facem tot ce vrem. E, cum s-ar zice, libertate totală, ştii?

— Libertate totală să facem ce, exact?

Julia se întoarse pe spate. *Oh, Doamne, Şoricel, nu te purta ca un şoarece.*

— Eu o să fiu acolo. Tu o să fii acolo. Mai avem nevoie de altceva?

— Credeam că ne întoarcem la colegiu. Ai promis.

— O să mergem la colegiu la Londra.

— Dar asta o să fie abia peste un an.

Julia nu-i răspunse. Valentina se zgâi în urechea Juliei. În semiîntuneric semăna cu un mic tunel misterios care ducea în creierul Juliei. *Dacă aş fi mică-mică, m-aş strecura acolo şi ţi-aş spune ce să faci, iar tu ai crede că a fost propria ta idee.* Julia spuse:

— E doar pentru un an. Dacă nu ne place, îl vindem şi ne întoarcem.

Valentina nu zise nimic.

După o vreme, Julia îi luă mâna şi îşi împleti degetele cu ale ei.

— Trebuie să ne pregătim. Nu trebuie să fim ca americanii ăia prostănaci care se duc în Europa ca să mănânce doar la McDonald's şi vorbesc cât pot de tare engleza, în loc să vorbească limba locului.

— Dar în Anglia se vorbeşte engleza.
— Ştii bine ce vreau să spun, Şoricel. Trebuie să studiem.
— În regulă.
— Bun.

Îşi schimbară poziţia astfel încât să stea una lângă cealaltă, cu umerii atingându-se şi palmele prinse. Valentina îşi zise: *Poate la Londra o să avem un pat mai mare.* Julia se uita fix la oribilul corp de iluminat stil Home Depot din tavan, făcând în gând o listă cu toate lucrurile pe care vor trebui să le afle despre: ratele de schimb valutar, vaccinuri, fotbalul european, Familia Regală...

Valentina stătea întinsă în patul Juliei, gândindu-se la interiorul urechii Juliei, cum propria ei ureche era exact reflectarea în oglindă a celeilalte, iar dacă şi-ar fi lipit urechea de a Juliei şi ar fi prins acolo în capcană un sunet, oare acesta ar fi oscilat la nesfârşit într-o parte şi-n alta, confuz şi deznădăjduit? *L-aş auzi de la coadă la cap? Dacă ar fi un sunet londonez, cum ar fi maşinile mergând pe partea stângă a străzii, atunci poate că l-aş auzi de la cap la coadă iar pentru Julia s-ar auzi invers. Poate că în Londra totul va fi opus faţă de aici... O să fac ce-o să vreau; nimeni n-o să-mi fie şef...* Valentina ascultă respiraţia Juliei. Încercă să-şi imagineze ce ar face dacă ar fi doar ea, singură. Dar, cum nu făcuse niciodată ceva de una singură, se chinui să formuleze un fel de plan, dar apoi se dădu bătută, epuizată.

Edie stătea în pat, aşteptând ca Jack să adoarmă. De obicei, încerca să adoarmă ea prima, pentru că Jack sforăia, dar în noaptea asta mintea i-o luase razna şi ştia că ar fi fost inutil să încerce. În cele din urmă, se întoarse pe o parte şi se pomeni că Jack era cu faţa spre ea, cu ochii deschişi.

— O să fie bine, spuse Jack. Au mai fost plecate înainte şi a fost bine.

— Acum e altfel.

— Pentru că e vorba de Elspeth?

— Poate, spuse ea. Sau, poate... e atât de departe. Nu vreau ca ele să fie acolo.

El o cuprinse cu braţul pe după mijloc, iar ea se cuibări la pieptul lui. *Sunt în siguranţă. Sunt în siguranţă aici.* Jack era adăpostul care o proteja de bombe, scutul ei uman.

— Mai ştii când au fost plecate la Cornell? spuse el. Ce grozav a fost că am avut casa numai pentru noi?

— Mda...

Fusese o revelaţie: viaţa conjugală fără copii era o experienţă minunată. Pentru o vreme, în orice caz.

— Au douăzeci de ani, Edie. Ar fi trebuit să fie plecate de mult. Trebuia să le trimitem la şcoli separate, spuse Jack.

Ea oftă. *Nu înţelegi.*

— E prea târziu. Elspeth ne-a luat problema din mâini.

— Poate că ne-a făcut un favor.

Edie nu-i răspunse. Jack zise:

— Când erai de vârsta lor, din câte-mi amintesc, erai foarte dornică să trăieşti pe cont propriu.

— Era altceva.

El aşteptă ca ea să continue. Când ea n-o făcu, el spuse, foarte liniştit:

— De ce, Edie? De ce era altceva?

Dar ea îşi lipi buzele şi închise ochii. El spuse:

— Ai putea să-mi spui.

Ea deschise ochii şi zâmbi:

— Nu e nimic de spus, Jack. Se întoarse din nou, astfel încât acum stătea cu spatele la el. Ar trebui să încercăm să dormim.

A fost cât pe ce, îşi zise el. Nu era sigur dacă era dezamăgit sau uşurat.

— Bine, spuse Jack.

Au stat unul lângă celălalt multă vreme, ascultându-şi unul altuia respiraţia, până când Jack începu să sforăie, iar Edie rămase singură cu gândurile ei.

Înălbitor

Inventarea internetului i-a permis lui Martin să abandoneze lumea de afară. Sau, mai bine zis, internetul îi permisese să reducă lumea aceea la rolul de sistem de sprijin pentru lumea lui, cea care se dezvoltase înăuntrul apartamentului său.

Martin nu se aşteptase ca Marijke să-l părăsească. Ea consimţise la ritualurile lui, îl ajutase şi-i încurajase compulsiile tot mai stringente, vreme de aproape douăzeci şi cinci de ani. Nu putea să înţeleagă de ce l-a părăsit acum.

— Eşti ca un animăluţ de companie rău, îi spusese ea. Eşti ca o veveriţă umană care nu iese niciodată afară, stă în apartament zi şi noapte, lingând acelaşi loc. Vreau să fiu în stare să deschid ferestrele. Vreau să intru în apartamentul meu fără să-mi pun pungi în picioare.

Avuseseră această discuţie în bucătărie. Ferestrele erau etanşeizate cu bandă adezivă şi acoperite cu hârtie, şi amândoi purtau pungi din plastic peste ciorapi. Martin era dezarmat; nu avea nimic la îndemână cu care să contracareze aserţiunile lui Marijke. Era o veveriţă

umană şi o ştia. Dar cine va avea grijă de el dacă ea pleca?

— Eşti un bărbat de cincizeci şi trei de ani, cu doctorat, cu telefon şi computer. O să te descurci. Pune-l pe Robert să scoată gunoiul.

Două zile mai târziu, Marijke plecase.

I-a lăsat în congelator mâncare gătită pentru două săptămâni şi o listă de website-uri şi de numere de telefon. Sainsbury's aducea acasă articole de băcănie şi produse de curăţenie; Marks&Spencer trimitea pantaloni şi şosete. Robert îi punea scrisorile la poştă şi-i ducea sacii de gunoi la tomberon.

La urma urmelor, nu era un mod rău de a trăi. Nu trebuia să-şi facă pe plac decât sieşi. Îi era dor teribil de Marijke, dar nu-i lipseau privirile dojenitoare, oftatul cu glas tare, felul cum îşi rostogolea ochii când el îi cerea să iasă din cameră şi să intre din nou pentru că prima oară intrase cu piciorul greşit. Marijke n-a fost acolo să se încrunte când a comandat cinci mii de perechi de mănuşi chirurgicale din latex, de la un magazin dubios de pe internet. Şi pentru că tot începuse treaba, a mai cumpărat o trusă de măsurat tensiunea arterială, o mască de gaze şi o salopetă militară de camuflaj, despre care site-ul susţinea că poate asigura protecţia la arme chimice.

Erau chilipiruri pe care trebuia să le ai. De pe un alt site a comandat patru butoaie de cincizeci de litri de înălbitor. Asta l-a făcut pe Robert să vină la uşa lui.

— Martin, e un individ la intrare cu o cantitate uriaşă de înălbitor. Zice că tu l-ai comandat şi că trebuie semnat de primire. Crezi că e bine să ţinem în casă atâta înălbitor? Pe containere sunt tot felul pictograme

înspăimântătoare cu mâini din care iese fum şi o groază de avertismente. Eşti sigur că-i o idee bună?

Martin credea că e o idee nemaipomenită; întotdeauna rămânea fără înălbitor. Lui Robert s-a mulţumit să-i spună că o să fie foarte atent şi să-l roage să pună înălbitorul în bucătărie.

Cu cât scotocea mai mult în universul cibernetic, cu atât îşi dădea seama că nu exista absolut nimic care să nu-i poată fi adus la uşă, contra unui onorariu. Pizza, ţigări, bere, ouă de fermă, *The Guardian*, timbre poştale, becuri electrice, lapte: toate acestea şi altele apăreau când era nevoie de ele. A comandat cărţi cu zecile pe Amazon, şi, în scurt timp, cutiile nedesfăcute au început să se îngrămădească pe hol. Îi era dor să scotocească în Stanfords, magazinul de hărţi de pe Long Acre, şi a fost mai mult decât bucuros să le descopere site-ul. Hărţile au început să sosească, împreună cu ghiduri turistice ale unor locuri pe care Martin nu le vizitase niciodată. Plin de inspiraţie, comandă tot ce putea oferi Stanfords despre Amsterdam şi-şi acoperi pereţii dormitorului cu hărţi ale acestui oraş. Trasă ceea ce şi-a imaginat că ar putea să fie traseele lui Marijke. Presupuse, corect (cu toate că nu ştia), că locuia în cartierul Jordaan. Îi atribui o rutină şi, cu mintea, o însoţi în timp ce mergea cu bicicleta de-a lungul canalelor şi cumpăra toate legumele alea ciudate pe care ea le îndrăgea, iar el refuza să le mănânce. Fenicul, napi porceşti, rucola. Nu considera niciuna dintre acestea aliment. Martin trăia cu ceai, pâine prăjită, ouă, cotlete, cartofi, bere, curry, orez şi pizza. Avea o slăbiciune pentru budincă. Dar, în imaginaţia lui, Marijke zăbovea prin pieţele în aer liber din Amsterdam, umplându-şi coşul bicicletei cu frezii şi varză de Bruxelles. Îşi aminti de plimbările pe

care el şi Marijke le făcuseră acolo cu decenii în urmă, minunatele seri de primăvară, pe vremea când erau îndrăgostiţi unul de altul, şi Amsterdamul părea un oraş liniştit, iar zgomotele pescăruşilor şi ale ambarcaţiunilor reverberau întâlnind zidurile caselor lacustre din secolul al XVII-lea, de parcă ar fi fost nişte înregistrări reproduse din trecut. Martin stătea în dormitorul lui, cu vârful arătătorului apăsat pe hartă deasupra poziţiei postului de radio unde lucra acum Marijke. Închidea ochii, îi repeta numele în tăcere, mişcându-şi buzele, de o sută de ori. Făcea asta ca să nu mai fie tentat s-o sune. De multe ori, era de ajuns. În alte dăţi, era nevoit s-o sune. Nu-i răspundea niciodată. Îşi imagina cum deschide telefonul, se încrunta văzându-i numărul, după care-l închidea la loc.

Biroul lui Martin era o insulă de normalitate în dezastrul din apartament. Reuşise să-şi păstreze locul de muncă lipsit de compulsii. Dacă o obsesie începea să-l tulbure la birou, se ridica şi o ducea în altă parte a apartamentului, ca să se ocupe de ea. În afară de ritualurile de curăţire de la începutul şi de la sfârşitul fiecărei şedinţe de lucru, Martin îşi păstrase biroul ca pe o oază liniştită. Computerul îl ţinea doar pentru lucru; e-mailul era doar pentru corespondenţa cu redactorii şi corectorii. Pe lângă compunerea jocurilor de cuvinte încrucişate, Martin făcea şi traduceri din diferite limbi antice şi obscure în diferite limbi moderne. Era membru al acelui forum online care exista pentru a da prilejul învăţaţilor din lumea întreagă să discute despre meritele diferitelor texte şi să se amuze ridiculizând munca translatorilor care nu erau membri ai forumului.

Dar acum internetul începea să interfereze cu dragul lui birou-insulă, astfel că se pomeni monitorizând licitaţiile de

pe eBay având ca obiect filtrele pentru acvarii şi verificând Amazonul din zece în zece minute, ca să vadă cum i se vindeau cărţile de cuvinte încrucişate. Întotdeauna aveau numere deprimante precum 673 082 sau 822 457. La un moment dat, cartea lui cea mai nouă urcase până pe locul 9 326. Asta îi pricinuise o după-amiază fericită, până când s-a conectat înainte să se culce şi a găsit-o pe locul 787 333.

Martin descoperi că, în vreme ce putea foarte uşor să le găsească pe „Fetele dornice să te cunoască!!!", „Balcoane babane!?!", „Mămici Sexy" şi o mulţime de alte oportunităţi de a-şi satisface poftele fizice şi avariţia altor oameni, nu reuşea s-o găsească pe Marijke pe Web. A căutat-o în repetate rânduri pe Google, dar ea era una dintre acele creaturi rare, delicate, care reuşea să existe în totalitate în lumea reală. Nu scrisese niciodată vreun articol şi nu câştigase vreun premiu; îşi ţinuse numărul de telefon la secret şi nu luase parte la camere de chat şi nu era în liste de corespondenţă. Se gândi că trebuie să aibă o adresă de e-mail la serviciu, dar n-a găsit-o în lista de angajaţi ai postului de radio. În ceea ce privea internetul, Marijke nu exista.

Odată cu trecerea zilelor, Martin începu să se întrebe dacă a existat vreodată o femeie numită Marijke care a trăit cu el, l-a sărutat, i-a citit poeme olandeze despre începutul primăverii. Lunile dispăreau, iar Martin lucra la traducerile şi la jocurile sale de rebus, îşi spăla mâinile până dădea sângele, număra, verifica, se mustra pentru spălat, numărat şi verificat. Încălzea la cuptorul cu microunde o combinaţie monotonă de mâncăruri congelate, pe care le mânca la masa din bucătărie în timp ce citea. Îşi spăla rufăria, iar îmbrăcămintea i se subţia de la

prea mult înălbitor. Uneori auzea vremea de-afară; ploaie şi lapoviţă, câte-un tunet răzleţ, vânt. Câteodată se întreba ce s-ar întâmpla dacă ar opri toate ceasurile. Lumea cibernetică exista în afara timpului, iar Martin se gândea că ar putea să funcţioneze cât e ziulica de lungă fără restricţii. Ideea îl deprimă. Fără Marijke, era doar o adresă de e-mail.

În fiecare noapte, Martin stătea întins în patul lor şi şi-o închipuia pe Marijke în patul ei. Cu anii, se făcuse un pic cam durdulie, iar lui îi plăceau rotunjimile ei, îi plăceau căldura, curba corpului ei sub pătură. Sforăia uneori, încetişor, iar Martin asculta în întuneric până când aproape că-i auzea micile sforăituri plutind în aerul dormitorului ei din Amsterdam. Îi repeta numele până când nu mai era decât o înşiruire de sunete fără înţeles — maa rei ka, maa rei ka —, devenise un termen dintr-un dicţionar al singurătăţii. Se gândi la ea singură. Nu-şi îngădui niciodată să se întrebe dacă nu cumva Marijke îşi găsise pe altcineva. Nu putea suporta nici măcar să formuleze întrebarea în minte. Abia când şi-o imagina în întregime, cu pliurile feţei lipite de pernă, cu ridicătura şoldurilor ei sub pături, abia atunci îşi dădea Martin voie să doarmă. Adesea se trezea ca să constate că plânsese.

Cu trecerea fiecărei nopţi, i se părea tot mai dificil să o evoce cu precizie pe Marijke. Intră în panică şi agăţă zeci de fotografii cu ea prin tot apartamentul. Cumva, asta nu făcu decât să înrăutăţească lucrurile. Amintirile lui propriu-zise începură să fie înlocuite de imagini; soţia lui, o fiinţă omenească întreagă, se transforma într-o colecţie de culori pe mici dreptunghiuri albe de hârtie. Nici măcar fotografiile nu mai erau la fel de intens colorate cum fuseseră cândva, observă el.

Degeaba le spălă. Marijke se decolora şi dispărea din memoria lui. Cu cât se străduia mai mult s-o reţină, cu atât mai rapid părea ea să dispară.

O noapte în Cimitirul Highgate

Robert stătea la biroul lui cu luminile stinse, privind prin ferestrele din faţă cum grădina încâlcită a proprietăţii Vautravers dispărea în amurg. Era iunie, iar lumina părea să zăbovească acolo, de parcă grădina scăpase din chingile timpului şi devenise o uriaşă imagine a ei însăşi. Luna răsărise, aproape plină. Se ridică şi se scutură, îşi luă binoclul de noapte şi o lanternă şi străbătu apartamentul spre uşa din spate. Coborî treptele în linişte; Martin se temea de intruşi. Robert evită aleea de pietriş ce tăia grădina din spate, preferând să păşească prin solul umed şi acoperit de muşchi până la poarta verde din zidul grădinii. O descuie şi intră în cimitir.

Stătea pe asfaltul care constituia acoperişul Catacombelor Terasate. La ambele intrări în catacombe erau trepte ce duceau la nivelul de bază; în seara asta, o luă pe treptele vestice şi se îndreptă spre Aleea Dickens. Nu aprinse lanterna. Era beznă sub plafonul gros de frunziş, dar străbătuse de multe ori traseul ăsta pe întuneric.

Cel mai mult îi plăcea Cimitirul Highgate noaptea. Noaptea nu erau vizitatori, nici buruieni de plivit, nici întrebări din partea jurnaliştilor — nu era decât cimitirul

însuşi, întinzându-se în lumina lunii ca o halucinaţie cenuşie cu contururi moi, un pustiu pietros al melancoliei victoriene. Uneori îşi dorea să se poată plimba cu Jessica pe aleile întunecoase, să se bucure de zgomotele înserării, de animalele care se chemau în depărtare şi tăceau brusc la trecerea lui. Dar ştia că Jessica era acasă, adormită, şi că, fără doar şi poate, l-ar fi exilat din cimitir dacă ar fi aflat despre hălăduielile lui nocturne. Încerca să-şi justifice acţiunile, spunându-şi că mergea în patrulare, protejând cimitirul de vandali şi de cei care-şi ziceau vânători de vampiri, o adevărată pacoste pentru cimitir în deceniile al optulea şi al nouălea din secolul douăzeci.

Uneori, Robert se întâlnea cu alţi oameni în cimitir noaptea. Vara trecută, pentru scurt timp, a lipsit un grilaj din gardul de fier forjat ce delimita marginea sud-vestică a cimitirului. Asta a fost perioada în care Robert a început să vadă copii în cimitir seara.

Prima oară, Robert stătea în mijlocul unui grup de morminte din anii '20 ai secolului trecut. Îşi curăţase un petic în iarba înaltă şi şedea foarte liniştit, uitându-se prin vizorul camerei video, cu obiectivul de filmare nocturnă montat, speṛând să poată înregistra familia de vulpi care-şi avea bârlogul la vreo şase metri de locul în care se afla el. Soarele apusese îndărătul copacilor, iar cerul era galben deasupra siluetelor caselor aflate chiar dincolo de gard. Robert auzi nişte foşnete şi întoarse camera în acea direcţie. Dar, în loc de vulpi, vizorul se umplu cu spectrul unui copil care alerga spre el. Robert mai că scăpă camera video din mână. Apăru alt copil, care fugea după primul; fetiţe în rochiţe scurte, alergând tăcute printre morminte, respirând cu greutate, dar alergând fără să strige. Aproape că ajunseseră la el când un băiat a strigat, iar

amândouă s-au întors şi au alergat spre gard, s-au strecurat prin spărtură şi au dispărut.

A doua zi de dimineaţă, Robert a anunţat biroul despre grilajul rupt. Copiii au continuat să se joace în cimitir serile, iar Robert îi observa uneori, întrebându-se cine erau şi unde locuiau, ce voiau să spună prin jocurile stranii pe care le jucau în tăcere printre morminte. După câteva săptămâni, a venit un om şi a reparat gardul. Robert s-a plimbat de-a lungul străzii în acea seară şi a simţit o oarecare tristeţe trecând pe lângă cei trei copii adunaţi acolo, cu mâinile prinse de barele gardului, care priveau spre interiorul cimitirului fără să spună nimic.

Teza de doctorat a lui Robert începuse ca o lucrare de istorie. Îşi imagina cimitirul ca pe o prismă prin care putea să vadă societatea victoriană aflată la apogeul excesivului senzaţional, splendid şi iraţional; combinând reformele igienice şi inovaţiile rezonante cu statutul social, victorienii creaseră Cimitirul Highgate ca pe un teatru al doliului, o scenografie a odihnei veşnice. Dar, pe când îşi efectua cercetările, Robert a fost sedus de personalităţile oamenilor îngropaţi în cimitir, iar teza a început să vireze în tărâmul biografic; a fost abătut de la drumul lui de anecdotică, s-a îndrăgostit de futilitatea pregătirilor meticuloase pentru o viaţă de apoi ce părea, în cel mai bun caz, improbabilă. Cimitirul începu să-l afecteze personal şi pierdu toată perspectiva.

Adeseori stătea în compania lui Michael Faraday, celebrul om de ştiinţă, Elizei Barrow, care fusese victima cunoscutului criminal în serie Frederick Seddon; petrecea timp meditând asupra mormintelor lipsite de orice însemne ale copiilor găsiţi. Robert pierduse o noapte întreagă privind cum zăpada care cădea îl acoperea pe Lion,

câinele din piatră care-l veghea pe Thomas Sayers, ultimul dintre boxerii profesionişti care luptaseră cu pumnii goi. Uneori împrumuta câte-o floare din Radclyffe Hall, unde florile se găseau mereu din belşug, şi o ducea la cine ştie ce mormânt izolat şi lipsit de prieteni.

Lui Robert îi plăcea să urmărească succesiunea anotimpurilor în Highgate. Cimitirul nu era niciodată lipsit de ceva verde; multe dintre plante şi copaci simbolizaseră pentru victorieni viaţa eternă, aşa încât, iarna, geometria aleatorie a mormintelor era îmblânzită de plante veşnic verzi, de chiparoşi şi laur. Noaptea, piatra şi zăpada reflectau lumina lunii, iar Robert simţea uneori cum devine imponderabil, în timp ce paşii îi scârţâiau pe aleile acoperite cu o plapumă subţire de alb. Uneori aducea o scară din şopronul grădinii de la Vautravers şi se căţăra până la iarba din centrul Cercului Libanului. Se rezema de trunchiul cedrului din Liban, în vârstă de trei sute de ani, sau se întindea pe iarbă şi privea cerul printre crengile sale încâlcite. Rareori se vedea câte-o stea; toate erau ascunse de poluarea luminoasă a reţelei electrice londoneze. Robert privea luminile avioanelor sclipind printre frunzele cedrului din Liban. În astfel de momente, avea un puternic sentiment că lucrurile sunt cum trebuie: sub trupul lui, sub iarbă, morţii erau tăcuţi şi liniştiţi în micile lor încăperi; deasupra lui, stelele şi maşinile rătăceau pe ceruri.

În seara asta, stătea lângă mormântul familiei Rossetti şi se gândea la Elizabeth Siddal. Rescrisese de mai multe ori capitolul pe care i-l dedicase, mai mult pentru plăcerea de a se gândi la Lizzie decât pentru că ar fi avut ceva nou de spus despre ea. Robert se gândea cu drag la traiectoria vieţii ei: începuturile umile ca fiică de pălărier;

descoperirea ei de către pictorii prerafaeliţi, care au angajat-o ca model; promovarea sa ca amantă adorată a lui Dante Gabriel Rossetti. Boli inexplicabile, îndelung aşteptata căsătorie cu Rossetti; o fiică moartă la naştere. Moartea prin otrăvire cu laudanum. Dante Gabriel, măcinat de vinovăţie, strecurând un manuscris unic al poemelor sale în sicriul soţiei sale. Şapte ani mai târziu, exhumarea lui Lizzie noaptea, la lumina unui foc aprins în aer liber, pentru recuperarea poemelor. Robert savura întreaga poveste. Stătea cu ochii închişi, imaginându-şi mormântul în 1869, nu atât de înghesuit de mormintele din jur, oamenii săpând de zor, lumina pâlpâitoare a focului. După un timp care i se păru îndelungat, Robert se întoarse pe cărarea întunecată dintre morminte şi începu să rătăcească.

Era incapabil să creadă în rai. În copilăria lui anglicană, îşi imaginase o pustietate largă, spaţioasă, luminată de soare, dar rece, umplută de suflete invizibile şi de animale de casă moarte. Când Elspeth a început să moară, a încercat să-şi reînvie vechea credinţă, scormonind în propriul său scepticism, ca şi cum credinţa n-ar fi decât un sediment mai vechi, accesibil prin penetrarea straturilor suprapuse de sofisticare şi experienţă. A recitit tratatele spiritualiste, relatări ale unor şedinţe de spiritism vechi de o sută de ani, experimente ştiinţifice cu mediumuri. Raţionalitatea lui s-a răzvrătit. Era istorie, era fascinantă, era neadevărată.

În aceste nopţi din cimitir, Robert stătea în picioare în faţa mormântului lui Elspeth sau şedea pe treapta solitară, cu spatele rezemat de grilajul incomod. Nu-l deranja când stătea lângă mormântul familiei Rossetti şi nu

simţea prezenţa lui Lizzie sau a Christinei, dar se simţea tulburat când o vizita pe Elspeth şi constata că ea nu era „acasă" pentru el. În primele zile de după moartea ei, se învârtea în preajma mormântului, aşteptând un semn, ceva.

— O să te bântui, spusese ea când i-au dat vestea că moartea era inevitabilă.

— Chiar te rog, îi răspunsese el, sărutându-i gâtul slăbit. Dar ea nu-l bântuia decât în memorie, unde se ofilea şi strălucea în momentele cele mai nepotrivite.

Acum, Robert stătea pe treapta lui Elspeth şi privea cum zorii răsăreau deasupra copacilor. Auzea păsările agitându-se, ciripind, făcând hărmălaie şi zburătăcind vizavi, în Waterlow Park. Când şi când, câte-o maşină trecea şuierând pe Swains Lane. Când se făcu suficientă lumină ca să poată citi inscripţiile de pe mormintele de vizavi de Elspeth, Robert se ridică şi se îndreptă spre spatele cimitirului şi spre Catacombele Terasate. Putea să vadă St. Michael's, dar Vautravers era invizibil dincolo de zid. Urcă treptele din partea laterală a catacombelor şi apoi traversă acoperişul acestora către poarta verde. Oboseala îl prindea în ghearele ei. A fost un efort să parcurgă tot drumul până în apartament înainte să-l doboare somnul. Afară, cimitirul căpăta aspectul lui diurn; zorii făceau loc zilei, angajaţii soseau, telefoanele sunau, lumea naturală şi cea umană se roteau pe axele lor diferite dar unite. Robert adormi îmbrăcat, cu adidaşii plini de noroi lângă pat. Când se prezentă, pe la prânz, la biroul cimitirului, Jessica îi spuse:

— Dragul meu băiat, nu pari în apele tale. Bea un ceai. Tu nu dormi niciodată?

Duminică după-amiază

Londra se cocea sub cerul senin de iulie. Robert şedea lungit pe un şezlong uzat din rafie în grădina din spate a Jessicăi Bates, cu un pahar aburind de gin tonic în mână. Se uita la nepoţii Jessicăi, care se pregăteau să joace crochet. Avea un vag sentiment că se afla într-un loc nepotrivit; în mod normal, el şi Jessica s-ar fi aflat amândoi la cimitir. Într-o duminică splendidă ca aceasta, ar fi fost o mulţime de turişti îngrămădiţi la porţi, agitând aparatele de fotografiat şi protestând faţă de regulile referitoare la ţinuta obligatorie şi la interzicerea sticlelor cu apă. S-ar fi arătat nemulţumiţi de preţul de cinci lire pentru un tur şi ar fi insistat inutil să li se dea voie să intre cu cărucioarele cu bebeluşi şi copiii sub opt ani. Dar, din cine ştie ce motiv, astăzi aveau ghizi în plus, astfel că el şi Jessica fuseseră trimişi acasă cu ordin de la Edward să „vă distraţi, noi o să ne descurcăm aici, nici să nu vă gândiţi la noi". Aşa se face că acum Jessica, în vârstă de optzeci şi patru de ani şi incapabilă să lenevească, se afla în bucătăria ei şi pregătea un prânz pentru douăsprezece persoane, iar Robert (care se oferise să dea o mână de ajutor, dar fusese condus cu fermitate afară)

stătea întins şi se uita la copiii care băteau cercurile şi ţăruşii în pământ.

Iarba era prea înaltă pentru crochet, dar nimeni nu părea deranjat de acest amănunt.

— Am vrut să aduc nişte oi să pască iarba, dar Jessica mi-a interzis, spuse James Bates. Soţul Jessicăi şedea cuibărit în fotoliul lui acoperit cu o pătură subţire; Robert simţea că-i creşte temperatura numai când se uita la el. Era un bărbat înalt, care se micşorase cu vârsta, iar vocea lui blândă tremura uşor. Avea nişte ochelari cu lentile groase, care-i măreau ochii, oase fragile şi o atitudine hotărâtă. Fusese director de şcoală, iar acum lucra ca arhivar al cimitirului. James se uita cu drag la nepoţi. Se ciondăneau în privinţa regulilor şi încercau să aleagă echipele. Tare-ar mai fi vrut să se ridice din fotoliu, să păşească pe gazon şi să se joace cu ei. Oftă şi se uită în jos, la broşura de cuvinte încrucişate din poală.

— Ăsta e chiar ingenios, spuse el, întorcând pagina către Robert. Toate indiciile sunt ecuaţii matematice, după care transformi răspunsurile în litere şi completezi careul.

— Îhî. Cartea aia e a lui Martin?

— Da, mi-a dat-o în dar de Crăciun.

— Diavol sadic.

Copiii se adunaseră în jurul primului cerc şi începură să lovească bilele colorate ca să treacă prin el. Copiii mai mari îi aşteptau răbdători pe cei mici ca să-şi termine loviturile.

— Bine jucat, Nell, spuse băiatul cel mai înalt. James arată cu pixul către Robert.

— Cum te descurci cu moştenirea lui Elspeth?

O mică dispută se iscă între doi veri, din pricina unei bile trimise în afara terenului. Mintea lui Robert se

întoarse la Elspeth, care nu fusese niciodată departe de gândurile lui.

— Roche corespondează cu gemenele. Sora lui Elspeth a ameninţat că va contesta testamentul, dar cred că Roche a convins-o c-o să piardă. Cred că e ceva specific Americii nevoia asta de a contesta la tribunal.

— Tot mi se pare curios că Elspeth n-a pomenit niciodată c-ar avea o soră geamănă. James zâmbi. E greu să-ţi imaginezi o alta ca ea.

— Da... Robert îi urmărea pe copii cum loveau cu gesturi corecte bilele care se rostogoleau apoi pe gazon. Elspeth spunea că ea şi Edie nu aveau personalităţi foarte asemănătoare. Pur şi simplu, detesta să fie confundată cu ea. Odată eram la Marks&Spencer, şi o femeie se apropie de Elspeth şi începu să trăncănească cu ea, ca să reiasă că tipa era mama unui băiat care fusese prieten cu Edie. Elspeth i-a răspuns de-a dreptul urât. Femeia a plecat ofensată, iar Elspeth avea înfăţişarea aia umflată, ca una din broaştele alea braziliene care se măresc foarte mult şi scuipă la dihăniile care vor să le mănânce.

James râse.

— Era foarte mare pentru o femeie aşa de măruntă.

— O purtam în braţe de multe ori. Odată am purtat-o prin Hampstead Heath[7] — îşi scrântise un călcâi.

— Păi, la cât de înalte erau tocurile de la pantofii ei...

Robert oftă şi se gândi la dressingul lui Elspeth, care servea şi ca muzeu de pantofi improvizat. De curând, petrecuse o parte dintr-o după-amiază acolo, întins pe podea, dezmierdându-i pantofii şi masturbându-se. Roşi.

— Nu ştiu ce să fac cu toate lucrurile alea ale ei.

[7] Parc vechi din Londra, cu aspect de deal.

— Cu siguranţă, nu trebuie să faci nimic; când vor veni gemenele, vor fi nevoite să le sorteze.

— Dar s-ar putea să arunce unele lucruri, spuse Robert.

— Aşa e; s-ar putea să le arunce.

James îşi schimbă poziţia în fotoliu. Îl durea spatele. Se întrebă de ce Elspeth îşi lăsase toate posesiunile lumeşti fetelor ăstora, care puteau foarte bine să vină şi să arunce tot ce îndrăgise ea, fără prea multă vorbă.

— Le-a cunoscut vreodată?

— Nu. De fapt, nici Elspeth nu le-a cunoscut. Ea şi Edie nu şi-au mai vorbit de când Edie a fugit cu logodnicul lui Elspeth. Robert se încruntă. E un testament foarte ciudat, la drept vorbind. Gemenele moştenesc cea mai mare parte a averii, dar nu înainte de a împlini douăzeci şi unu de ani, la finele acestui an. Şi nu moştenesc apartamentul decât dacă părinţii lor nu pun niciodată piciorul acolo.

— Asta e o clauză cam răzbunătoare, nu crezi? Cum se aşteaptă ca tu să ai grijă să fie respectată?

— A băgat chestia asta pentru că nu suporta ideea ca Edie sau Jack să pună mâna pe vreun obiect de-al ei. Ştia că nu era foarte practică ideea.

James zâmbi.

— Atât de caracteristic pentru Elspeth. Atunci, de ce le-a lăsat fiicelor lor? De ce nu ţie?

— Mi-a lăsat lucrurile care contau pentru mine. Robert privea dincolo de peluză, fără să vadă. Era foarte secretoasă în privinţa gemenelor. Cred că avea un soi de slăbiciune pentru ele tocmai fiindcă erau gemene; se vedea ca mătuşica Elspeth, cu toate că nu le-a trimis niciodată vreo felicitare de ziua lor. Ştii, era atrasă de ciudăţenia faptului în sine. O să le schimbe cu totul vieţile şi o să le

scoată din poala părinţilor, aducându-le direct în Lumea Elspeth. Ce-or să facă ele cu ea, nimeni nu poate ghici.

— Păcat că n-o să aibă posibilitatea să le cunoască.

— Mda.

Robert n-avea niciun chef să mai discute despre testament. Jocul de crochet degenerase într-o hărmălaie fără reguli. Unii dintre băieţii mai mici îşi foloseau ciocanele de lemn pe post de săbii, iar fetele jucau un fel de „măgăruşul la mijloc" cu Nell. Doar cei doi băieţi mai măricei continuau să lovească bilele cu tenacitate, făcându-le să treacă prin cercuri. În acest moment, se întâmplă ca Jessica să ajungă în grădină şi, observând haosul, îşi propti mâinile în şolduri, ca o întruchipare a indignării.

— Ei drăcie, făcu ea. Ce faceţi voi aici?

Jessica avea o voce care se înălţa şi cobora ca un zmeu de hârtie nărăvaş. Copiii se opriră instantaneu din ceea ce făceau şi păreau stingheriţi, ca pisicile când cad de undeva într-un fel caraghios şi pe urmă îşi ling blănita de zor, prefăcându-se că nimic nu s-a întâmplat. Jessica păşi cu băgare de seamă spre locul unde se aflau Robert şi James. Două dintre prietenele ei îşi frânseseră de curând şoldurile, ceea ce o făcuse să-şi modifice temporar obiceiul de a călca ţanţoş pe oriunde se ducea. Îşi trase un scaun şi se aşeză lângă James.

— Cum stăm cu masa? o întrebă acesta.

— O, o să mai dureze un pic, am pus puiul la cuptor. Jessica îşi tamponă fruntea cu batista. Robert îşi dădu seama că nu va fi în stare să mănânce pui la cuptor pe arşiţa asta. Îşi lipi de obraz paharul plin cu gheaţă aproape topită. Jessica îl privi cercetător.

— Nu arăţi prea bine, îi spuse ea.

— N-am dormit, replică el.

— Mmm, făcură deodată şi Jessica, şi James. Cei doi schimbară priviri între ei. Şi de ce, mă rog? întrebă Jessica.

Robert se uită într-o parte. Copiii reveniseră la jocul lor. Cei mai mulţi dintre ei se îngrămădiseră în jurul ţăruşului din mijloc, deşi Nell se agita cu o bilă care se înţepenise într-un pâlc de irişi. Lovi cu putere, şi câţiva irişi zburară din pământ. El se uită la Jessica şi la James, care îl priveau neliniştiţi.

— Credeţi în fantome? îi întrebă Robert.

— Sigur că nu, spuse Jessica. E o mare prostie.

James zâmbi şi se uită la jocul de cuvinte încrucişate din poală.

— Păi, da, ştiu că nu credeţi în fantome.

Cimitirul Highgate avusese de suferit în trecut din cauza atenţiei acordate de pasionaţii de fenomene paranormale şi de satanişti. Jessica şi-a irosit mult timp descurajând programele de televiziune japoneze şi pe entuziaştii supranaturalului de a promova Highgate ca pe un soi de Disneyland al cimitirelor bântuite.

— Doar că... am fost în apartamentul lui Elspeth şi am avut senzaţia că ea e... acolo.

Colţurile gurii Jessicăi se lăsară în jos, de parcă Robert tocmai spusese o glumă fără perdea. James ridică privirea, curios.

— Ce fel de senzaţie, mai exact? îl întrebă pe Robert.

Acesta reflectă.

— E ceva intangibil. Dar, de exemplu, e ceva foarte straniu legat de temperatura din apartamentul ei. Eu stau la biroul ei, îi sortez documentele, şi dintr-odată simt că mi se răceşte foarte tare o anumită parte a corpului. Mâna îmi amorţeşte de frig, apoi răceala urcă pe braţ. Sau la ceafă... Robert se opri, privind fix la pahar. Lucrurile se

mişcă în apartamentul ei. Mişcări mici, minuscule: perdelele, creioanele. Mişcări la graniţa vederii mele periferice. Lucrurile nu rămân acolo unde le-am lăsat, când mă întorc. O carte a căzut de pe birou pe podea... Se uită şi-l surprinse pe James mişcând uşor din cap spre Jessica, în timp ce aceasta îşi duse palma la gură. Mda, bine. N-are a face.

Jessica spuse:

— Robert. Te ascultăm.

— Pierd şirul.

— Ei, poate. Dar dacă te face să te simţi mai bine...

— Nu mă face.

— Aha.

Cei trei rămaseră tăcuţi.

James spuse:

— Eu am văzut odată o fantomă.

Robert aruncă o privire spre Jessica, însă aceasta avea o expresie mai degrabă resemnată, cu o jumătate de zâmbet şi ochii pe jumătate închişi.

— Ai văzut o fantomă? întrebă Robert.

— Da. James se foi în fotoliu, iar Jessica se aplecă spre el şi-i potrivi perna de la şale. Eram micuţ, un puşti de şase anişori. Asta înseamnă că era, ia să vedem, cam prin 1917. Am crescut chiar în preajma Cambridge-ului, iar casa în care locuia familia mea la acea vreme fusese cândva han. Fusese construită pe la 1750. Era foarte mare şi expusă la curent, fiind singura casă la o răscruce de drumuri. Nu foloseam etajul al doilea, toate dormitoarele le aveam la primul etaj. Până şi fata în casă locuia la primul etaj. Tatăl meu era membru al consiliului la colegiul St. John's, aşa că aveam o mulţime de musafiri care veneau să stea la noi. De regulă, aveam camere suficiente ca să

găzduim pe oricine, dar cred că de data asta fuseseră mai mulţi musafiri ca de obicei, pentru că fratele meu mai mic, Samuel, a fost trimis la culcare într-unul dintre dormitoarele nefolosite de la ultimul etaj.

James zâmbi către sine.

— În general, Sam era un tip cu sânge rece, cum zic americanii, dar a urlat toată noaptea, până când mai-că-mea s-a dus şi l-a luat să doarmă în camera ei.

Robert zise:

— N-am ştiut că ai un frate.

— Sam a murit în război.

— Ah.

— Aşa că, în noaptea următoare, a venit rândul meu să dorm în camera de la al doilea etaj...

— Ia stai. Sam ţi-a spus de ce-a ţipat?

— Sam avea doar patru ani, zise James, şi bineînţeles că l-am necăjit, aşa că n-a vrut să-mi spună. Cel puţin, aşa-mi amintesc. Aşadar, m-au trimis la culcare la etaj. Îmi amintesc cum stăteam acolo, cu pătura trasă până la bărbie, mama pupându-mă de noapte bună, şi iată-mă rămas în întuneric, fără să ştiu ce oribilitate ar putea să iasă pe furiş din şifonier şi să mă sufoce...

Jessica zâmbi. Robert îşi zise că ar putea fi un zâmbet adresat imaginaţiei fantastice şi morbide a copiilor.

— Şi ce s-a întâmplat?

— Am adormit. Dar, mai târziu, m-am trezit. Lumina lunii pătrundea pe fereastră, iar umbrele crengilor copacilor cădeau pe pat, unduindu-se uşor în vânt.

— Şi atunci ai văzut fantoma?

James râse:

— Dragă prietene, crengile erau fantoma. Nu era niciun copac pe o rază de o sută de metri în jurul casei aceleia.

Toţi fuseseră tăiaţi cu ani în urmă. Am văzut fantoma unui copac.

Robert se gândi la cele auzite.

— Asta e ceva foarte elegant. Mă aşteptam la nişte strigoi, ceva.

— Ei bine, cam atât a fost. Înţelegi? Eu cred că dacă genul ăsta de lucruri se întâmplă — fantomele —, acestea trebuie să fie mai frumoase, mai surprinzătoare decât ne-ar face să credem toate poveştile alea de demult.

Întâmplător, Robert se uită la Jessica în timp ce James vorbea. Se uita la soţul ei cu o expresie în care se combinau răbdarea, admiraţia şi ceva foarte intim, care lui Robert i se părea distilatul unui mariaj de-o viaţă. Simţi o nevoie subită să fie singur.

— Aveţi vreun ibuprofen? o întrebă el pe Jessica. Cred că m-am ales cu o durere de cap de la soare.

— Desigur, mă duc să-ţi aduc.

— Nu, nu, spuse el ridicându-se. Lasă că o să stau un pic întins înainte de masă.

— Vezi că găseşti nişte Anadin în dulăpiorul din toaleta de la parter.

Jessica şi James se uitau după Robert cum păşea ţeapăn pe terasă şi intra în casă.

— Sunt chiar îngrijorată din pricina lui, spuse Jessica. Cred că-i cam scapă lucrurile de sub control.

— Ei, n-au trecut decât opt luni de când a murit Elspeth, zise James. Dă-i un răgaz.

— Da în fine. Nu ştiu. Pare că s-a oprit din funcţionare — adică, face tot ce face un om normal, dar parcă n-ar avea suflet în el. Cred că nici la teza de doctorat nu mai lucrează.

Nu reuşeşte să o uite.

James întâlni privirea neliniştită a soţiei. Zâmbi.

— Cât o să-ţi ia ca să mă uiţi pe mine?

Ea întinse mâna, iar el o prinse într-a lui.

— Dragă James. Nu-mi închipui c-am să te uit vreodată.

— Ei bine, Jessica, spuse soţul ei, ăsta e răspunsul pe care-l căutai.

În casă, Robert stătea în holul întunecat de la palier cu două tablete în palmă. Le înghiţi fără apă şi-şi rezemă fruntea de peretele rece din ipsos. Senzaţia era minunată după soarele nemilos. Îi auzea pe copii strigându-se unul pe altul, crochetul fiind abandonat în favoarea altui joc. Acum că rămăsese singur voia să iasă iar afară, să-şi abată gândurile, să vorbească despre altceva. Avea să se întoarcă în câteva minute. Îşi simţea gâtlejul contractat; pastilele se duseseră „pe partea cealaltă". Îşi dădu seama că lasă sudoare pe perete şi o şterse cu antebraţul. Robert închise ochii imaginându-şi-l pe James, un băieţel ridicat pe jumătate în pat, holbându-se la umbrele unor copaci absenţi. De ce nu, îşi zise el. De ce nu?

Istoria fantomei sale

Elspeth Noblin era moartă de aproape un an deja şi încă mai avea de învăţat regulile. La început, plutise pur şi simplu prin apartament. Avea puţină energie şi petrecea o mare parte din timp privindu-şi fostele posesiuni. Aţipea şi se redeştepta după câteva ore, poate chiar zile — nu-şi putea da seama, n-avea importanţă. Nu avea o formă şi petrecea după-amiezi întregi rostogolindu-se pe podea de la un petic de lumină la altul, lăsând-o să-i încălzească fiecare particulă, de parcă ar fi fost din aer, aşa încât se ridica şi cobora, încălzită şi răcită. A descoperit că se poate înghesui în spaţii mici, iar asta a dus-o la primul experiment. Biroul ei avea un sertar pe care nu fusese niciodată în stare să-l deschidă. Trebuie să se fi înţepenit, deoarece cheia care le descuia pe toate celelalte nu se potrivea la sertarul din stânga-jos. Şi era păcat, pentru că ar fi fost foarte potrivit pentru păstrarea dosarelor. Acum, Elspeth se strecură în sertar prin gaura cheii. Era gol. A fost uşor dezamăgită. Dar statul în sertar avea ceva care îi plăcea. Să fie comprimată în câteva zeci de centimetri cubi îi dădea o soliditate de care deveni rapid dependentă. Nu avea încă părţi ale corpului separate, dar

când se înghesui în sertar Elspeth avu senzaţii similare cu pipăitul: ceva asemănător cu atingerea dintre piele şi păr, dintre limbă şi dinţi. Începu să zăbovească în sertar lungi perioade de timp, să doarmă, să se gândească, să se calmeze. *E ca şi cum te-ai întoarce în pântecele mamei*, îşi zise ea, mulţumită că era liniştită.

Într-o dimineaţă îşi văzu labele picioarelor. Abia dacă erau acolo, dar Elspeth le recunoscu şi se bucură. Urmară palmele, picioarele, braţele, sânii, şoldurile şi torsul, pentru ca în final Elspeth să-şi poată simţi capul şi gâtul. Era trupul în care murise, firav şi cu cicatrice de la găurile făcute de ace şi cu o rană de la orificiul de acces, dar a fost atât de bucuroasă că-l vede, încât vreme îndelungată nu i-a păsat. A dobândit opacitate treptat — cu alte cuvinte, se putea vedea pe sine din ce în ce mai bine; pentru Robert era de-a dreptul invizibilă. El petrecea o grămadă de timp în apartamentul ei, punându-i la punct afacerile, umblând de colo-colo şi atingând lucrurile, stând pe patul ei ghemuit, cu cine ştie ce articol de îmbrăcăminte de-al ei. Îşi făcea griji din pricina lui. Părea slăbit, bolnav, deprimat. *Nu vreau să văd asta*, îşi zise ea. Oscila între a încerca de urgenţă să-l facă să-i conştientizeze prezenţa şi a-l lăsa în pace. *N-o să-şi revină dac-o să ştie că eşti aici*, îşi zise ea.

N-o să-şi revină nicicum.

Uneori îl atingea. Părea să-l afecteze ca un curent de aer îngheţat; vedea cum i se face pielea ca de găină când îşi plimba palmele peste el. Ei i se părea că el e fierbinte. Acum nu putea să simtă decât căldura şi răceala. Aspru şi catifelat, moale şi tare: erau senzaţii străine pentru ea. Nu avea gust şi nici miros. Elspeth era bântuită de muzică; cântece pe care le îndrăgise, pe care le detestase sau

abia dacă le băgase în seamă le auzea acum în minte. Era imposibil să se descotorosească de ele. Se auzea ca un radio dat la volum scăzut într-un apartament învecinat.

Lui Elspeth îi plăcea să închidă ochii şi să-şi mângâie faţa. Avea substanţă sub propriile mâini, cu toate că restul lumii trecea prin ea de parcă s-ar fi postat în faţa unui film proiectat pe un ecran. Nu mai trecea prin niciunul din ritualurile zilnice ale spălării, ale îmbrăcatului şi aplicării machiajului: era de-ajuns să evoce în minte puloverul sau rochia preferată, că se şi pomenea purtându-le. Părul nu-i creştea, spre marea ei dezamăgire. Îi venise greu să-l vadă cum cade tot, smoc după smoc, iar când a început să-i apară din nou, era părul altcuiva, cenuşiu-argintiu, în locul părului ei blond. Îl simţea aspru când îşi trecea mâna peste el.

Elspeth nu se mai reflecta în oglinzi. Asta o înfuria — deja se simţea marginalizată, iar faptul că nu era în stare să-şi vadă faţa o făcea să se simtă singură. Uneori stătea în holul de la intrare, uitându-se cu atenţie în diferitele oglinzi, dar tot ce putea să surprindă era un indiciu întunecat şi neclar, de parcă cineva începuse să deseneze în aer cu cărbunele şi apoi şterse, dar incomplet. Îşi putea întinde braţele în faţă şi să-şi vadă propriile mâini. Putea să se aplece şi să se uite la picioarele ei încălţate cum trebuie. Dar faţa îi scăpa.

În mare, a fi fantomă era aşa: era obligată să se hrănească pe seama lumii din jur. Nu mai poseda nimic. Trebuia să-şi extragă plăcerea din faptele celorlalţi, din capacitatea lor de a muta obiecte, de a consuma hrană, de a respira aer. Elspeth îşi dorea cu ardoare să facă zgomot. Dar Robert n-o auzea, nici când stătea la câţiva centimetri de el şi ţipa. Elspeth a tras concluzia că nu avea cu ce să

scoată vreun sunet — corzile ei vocale eterice nu se ridicau la înălţimea sarcinii. Aşa că s-a concentrat pe mutatul lucrurilor.

La început, obiectele nu reacţionau absolut deloc. Elspeth îşi aduna toată substanţa şi furia şi se arunca asupra unei perne de canapea sau a unei cărţi: nimic nu se întâmpla. Încerca să deschidă uşi, să zăngănească ceşti de ceai, să oprească ceasurile. Rezultatele erau insesizabile. A decis să-şi reducă obiectivele şi a încercat să obţină efecte foarte mici. Într-o zi a triumfat asupra unei agrafe de hârtie. Cu răbdare, prin trageri şi împingeri succesive, a reuşit s-o mute cale de un centimetru în decurs de o oră. A ştiut atunci că nu era o fiinţă neglijabilă: dacă se străduia îndeajuns, putea să afecteze lumea. Astfel că, în fiecare zi, Elspeth se antrena. În cele din urmă, a putut să dea jos agrafa de pe birou. Putea să fluture draperiile şi să răsucească perciunii herminei împăiate care şedea pe biroul ei. Începu să lucreze cu întrerupătoarele de lumină. Putea să întredeschidă o uşă câţiva centimetri, ca şi cum un curent de aer ar fi trecut prin încăpere. Spre bucuria ei, reuşi să întoarcă paginile unei cărţi. Cititul fusese marea plăcere a lui Elspeth cât timp fusese în viaţă, iar acum putea să se bucure din nou de acest lucru, atât timp cât cartea era lăsată deschisă. Începu să se antreneze în scosul cărţilor de la locul lor de pe rafturi.

Oricât de lipsite de substanţă erau obiectele pentru Elspeth, sau viceversa, zidurile apartamentului erau bariere absolute, iar ea nu putea să treacă de ele. La început, nu a deranjat-o. Îşi făcea griji că, dacă ar fi ieşit afară, vântul şi elementele naturii ar fi dispersat-o. Dar în cele din urmă deveni agitată. Dacă teritoriul ei ar fi cuprins şi apartamentul lui Robert, ar fi fost mulţumită. A încercat de multe ori

să se scufunde prin podea, dar n-a reuşit decât să sfârşească într-un soi de băltoacă, asemenea Vrăjitoarei Rele din Apus. Tentativele de strecurare pe sub uşa de la intrare în coridor au fost şi ele sortite eşecului. Îl auzea pe Robert jos, în apartamentul lui, făcând duş, vorbind televizorului, jucând Arcade Fire pe echipamentul stereo. Sunetele o umpleau de autocompătimire şi resentimente.

Ferestrele şi uşile deschise erau ispititoare, dar inutile. Elspeth constata cum se dispersează, amorfă, dar fără să iasă din apartament, pe când încerca să treacă prin ele.

Elspeth se întreba: *De ce? Pentru ce toate astea? Înţeleg logica din spatele raiului şi iadului, a răsplatei şi a pedepsei, dar dacă ăsta e un spaţiu intermediar, care-i este rostul? Ce ar trebui să învăţ din acest echivalent spiritual al arestului la domiciliu? Este fiecare mort obligat să-şi bântuie fosta locuinţă? Dacă aşa stau lucrurile, unde sunt toţi cei care au locuit aici înaintea mea? Să fie asta o scăpare a autorităţilor celeste?*

Întotdeauna avusese o atitudine relaxată în privinţa religiei. Făcuse parte din Biserica Anglicană, la fel ca oricare altul: presupunea că ea crede în Dumnezeu, dar i se părea nepotrivit să facă mare caz în legătură cu El. Rareori se ducea la biserică, afară de situaţiile când participa la vreo înmormântare sau la vreo nuntă. În retrospectivă, neglijenţa ei fusese şi mai gravă, dat fiind că St. Michael's era practic la doi paşi de casa ei. Aş vrea să-mi pot aminti propria-mi înmormântare. Trebuie să se fi întâmplat pe când se rostogolea pe podeaua apartamentului într-o ceaţă amorfă. Elspeth se întrebă dacă ar fi trebuit să dea dovadă de mai multă asiduitate în ceea ce-l privea pe Dumnezeu. Se întrebă dacă avea să rămână prizoniera apartamentului ei pentru eternitate. Se întrebă dacă cineva care era deja mort se putea sinucide.

Rochia violetă

Edie şi Valentina stăteau împreună în camera de lucru a lui Edie, cosând. Era sâmbăta de dinaintea Crăciunului; Julia se dusese în oraş cu Jack, să-l ajute la cumpărături. Valentina prindea în bolduri tiparul rochiei pe metri întregi de mătase violetă, atentă să aşeze părţile componente fără să irosească materialul. Croia două rochii identice şi nu era sigură dacă o să-i ajungă mătasea cumpărată.

— E bine, spuse Edie. Camera era caldă în soarele după-amiezii, iar ea se simţea puţin somnoroasă. Îi oferi Valentinei foarfeca ei cea mai bună şi urmări cu privirea cum lamele de oţel lucrează prin materialul subţire. E un sunet atât de minunat, lamele mişcându-se împreună în felul acesta. Valentina îi dădu mamei sale bucăţile de material, iar Edie începu să transfere liniile de tiv de pe tipar pe ţesătură. Îşi trecură mătasea de la una la alta, lucrând cu plăcere împreună, în virtutea unei obişnuinţe îndelungate. După ce materialul a fost marcat, desfăcut şi prins din nou în bolduri fără tipare, Valentina s-a aşezat la maşină şi a cusut cu atenţie rochia, în vreme ce Edie a început să prindă în bolduri şi să croiască a doua rochie.

— Uite, mami, spuse Valentina. Se ridică în picioare şi îşi întinse pe piept partea din faţă a rochiei. Fusta se electriză în jurul ei pârâind. Încă nu avea mâneci, iar tighelurile erau nefinisate; lui Edie i se părea că rochia era ca un costum de zână dintr-o pantomimă de Crăciun.

— Parc-ai fi Cenuşăreasa, spuse Edie.

— Serios? Valentina se duse la oglindă şi zâmbi la imaginea reflectată. Îmi place culoarea asta.

— Îţi vine bine.

— Julia ar fi vrut să le fac din material roz.

Edie se încruntă.

— Aţi fi arătat ca nişte balerine de doisprezece ani. Puteam s-o facem pe-a ei roz.

Valentina îi prinse privirea mamei sale, apoi se uită în altă parte.

— Nu merita efortul. Ea voia orice aş fi făcut pentru mine.

— Mi-ar plăcea să te văd c-o înfrunţi mai des, scumpa mea.

Valentina îşi desprinse rochia de pe trup şi se aşeză din nou la maşină. Începu să facă mânecile.

— Elspeth făcea pe şefa cu tine? Sau tu o comandai pe ea?

Edie ezită.

— Noi nu... n-a fost aşa.

Întinse a doua rochie pe masă şi începu să plimbe rotiţa de trasat pe liniile tivului.

— Făceam totul împreună. Nu ne plăcea niciodată să fim singure. Şi-acum îi simt lipsa.

Valentina nu scoase o vorbă, aşteptând ca mama ei să continue. Dar Edie spuse:

— Să-mi trimiţi poze din apartament, da? Îmi închipui că trebuie să fie plin de mobila părinţilor noştri; lui Elspeth îi plăceau tare mult toate chestiile alea greoaie din epoca victoriană.

— Da, sigur. Valentina se întoarse în scaun şi spuse: aş vrea să nu ne ducem acolo.

— Ştiu. Dar tatăl vostru are dreptate: nu puteţi să rămâneţi acasă toată viaţa.

— Păi, n-aveam de gând aşa ceva.

Edie zâmbi:

— E bine.

— Mi-ar plăcea să pot sta în camera asta mereu, să cos lucruri.

— Acum sună chiar ca-n poveşti.

Valentina râse:

— Sunt Rumpelstiltskin[8].

— Nu, nu, zise Edie. Lăsă pe masă bucăţile de material şi se duse la Valentina. Ajunsă în spatele ei, îi puse mâinile pe umeri. Se aplecă şi o sărută pe frunte.

— Tu eşti prinţesa.

Valentina se uită în sus şi-o văzu pe mama ei zâmbind.

— Sunt?

— Desigur, spuse Edie. Întotdeauna ai fost.

— Şi ,deci, vom trăi fericiţi până la adânci bătrâneţi?

— Absolut.

— Bine. Valentina avu un moment acut de conştientizare a unei amintiri în formare. Vom trăi fericiţi până la adânci bătrâneţi? Absolut. Edie reveni la cealaltă rochie, iar Valentina termină prima mânecă. Când Jack şi Julia

[8] Personaj dintr-o poveste culeasă de Fraţii Grimm, cunoscută şi ca *Tom-Tit-Tot*.

au ajuns acasă, Valentina îmbrăcase rochia violetă, iar Edie stătea pe vine în faţa ei, cu gura plină de bolduri, prinzând tivul. Valentina abia reuşea să stea nemişcată; ar fi vrut să se răsucească şi să facă rochia să se deschidă ca un carusel de la bâlci. „Am s-o port la bal", îşi zise ea, „atunci când prinţul o să mă invite la dans."

— Pot s-o probez şi eu? întrebă Julia.

— Nu, spuse Edie printre bolduri, înainte ca Valentina s-apuce să zică ceva. Asta e a ei. Vino mai târziu.

— Bine, spuse Julia şi se duse să ambaleze cadourile cumpărate de Jack.

— Vezi? îi spuse Edie Valentinei. Nu trebuie decât să deschizi gura şi să spui „nu".

— Bine, spuse Valentina. Se răsuci şi rochia i se desfăcu. Edie râse.

Prima zi de după Crăciun

Jack intră în biroul lui şi le găsi pe gemene vizionând un film. Era miezul nopţii şi, de regulă toţi trei ar fi fost deja în pat la ora asta.

— Mi se pare oarecum cunoscut, spuse Jack. La ce vă uitaţi?

— *Murdăria şi Furia,* răspunse Julia. E un documentar despre Sex Pistols. Tu şi mami ni l-aţi făcut cadou de Crăciun.

— Ah.

Gemenele erau întinse amândouă pe canapea, aşa că Jack se întinse în fotoliu. De îndată ce se aşeză, se simţi epuizat. Lui Jack îi plăcuse întotdeauna Crăciunul, dar zilele de după Crăciun i se păreau pustii şi lipsite de veselie. Efectul era amplificat de faptul că gemenele plecau în câteva zile la Londra. „Când a trecut timpul? Cinci zile până când împlinesc douăzeci şi unu de ani. După care au plecat."

— Cum staţi cu bagajele? întrebă el.

— Bine, spuse Valentina. Opri sunetul televizorului. O să depăşim limita de greutate.

— Nu ştiu de ce, dar nu mă surprinde, zise Jack.

— Trebuie să ne luăm convertoare, ştii, ca să putem să ne conectăm computerele şi celelalte aparate. Julia se uită la Jack. Putem să mergem în oraş cu tine mâine?

— Sigur. O să luăm masa la Heaven on Seven, spuse Jack. Mama voastră o să vrea să vină şi ea. De câteva săptămâni, Edie fusese ca o umbră pentru gemene, „făcându-şi provizii" din ele, memorându-le.

— Super, putem să mergem la Water Tower. Ne trebuie cizme noi.

Valentina se uita la Johnny Rotten care cânta în tăcere. „Pare deranjat la cap. Puloverul e nemaipomenit." Ea şi Julia pregătiseră cu mare conştiinciozitate drumul la Londra, citind *Planeta singuratică* şi *Charles Dickens*, făcând liste de bagaje şi încercând să-şi găsească noua locuinţă pe Google Earth. Făcuseră la nesfârşit speculaţii despre mătuşa Elspeth şi misteriosul domn Fanshaw, fuseseră plăcut surprinse de suma de bani care le intrase în noul lor cont bancar de la Lloyd's. Acum nu mai rămăsese aproape nimic de făcut, ceea ce crease un vid straniu, un sentiment de îngrijorare. Valentina ar fi vrut să plece ori în acest moment, ori niciodată.

Julia îl privea pe tatăl ei.

— Eşti bine?

— Mda, sunt foarte bine. De ce?

— Nu'ş', pari aşa, cam dărâmat. „Ai pus pe tine o groază de kilograme şi oftezi cam des. Ce se-ntâmplă cu tine?"

— N-am nimic. Sărbătorile astea...

— Oh.

Jack încerca să-şi imagineze casa/căsnicia/viaţa fără gemene. El şi Edie evitaseră subiectul luni în şir, aşa încât acum se gândea la el obsesiv, oscilând între fantezii de fericire conjugală, amintirile reale legate de ultima

oară când gemenele plecaseră de-acasă şi grijile lui legate de Edie.

Cu ceva vreme înainte de moartea lui Elspeth, Edie fusese tulburată. Jack angajase detectivul sperând că va descoperi motivul stării ei de absenţă, al privirii ei lipsite de expresie, al voioşiei ei false şi nefireşti, ori de câte ori o întreba despre asta. Dar detectivul n-a putut decât s-o observe pe Edie; n-a găsit răspunsuri la întrebările lui Jack. După moartea lui Elspeth, starea de absenţă a lui Edie a fost înlocuită de o profundă tristeţe. Jack nu reuşea s-o consoleze. Oricât încerca, nu găsea lucrul potrivit de spus. Acum se întreba cum se va comporta Edie după plecarea gemenelor.

De fiecare dată când gemenele plecau la colegiu, lucrurile începeau bine. Jack şi Edie se desfătau în libertatea lor: stăteau până noaptea târziu, partidele de sex erau zgomotoase, găseau motive spontane de amuzament şi beau puţin cam mult. Dar apoi, de fiecare dată, se instala o atmosferă posomorâtă. Curând, aceasta avea să se abată asupra lor, asupra casei lor goale. Vor lua cina împreună, doar ei doi; seara se va întinde în faţa lor în tăcere, pentru a fi umplută cu un DVD sau, poate, cu o plimbare până pe plajă sau la club. Sau fiecare se va retrage în părţi opuse ale locuinţei, el ca să navigheze pe internet sau să citească un roman de Tom Clancy, Edie să lucreze la goblenul ei în timp ce asculta un audio-book. (În acele zile asculta *Întoarcerea la Brideshead*, despre care Jack credea că garanta provocarea unui acces grav de depresie.)

În seara asta, nu găsea motive pentru care să aştepte cu nerăbdare plecarea gemenelor. Le era recunoscător pentru că zăboviseră prin preajmă până în acel moment,

recunoscător lui Edie şi Elspeth pentru că aranjaseră lucrurile astfel încât Julia şi Valentina să poate creşte în această casă urâtă şi confortabilă, în aşa fel ca el să fie tata, ca fetele să poată sta aici, în camera lui, uitându-se la Johnny Rotten cântând convulsiv *„God Save the Queen"* cu sonorul oprit; dintr-odată, Jack se simţi copleşit de o recunoştinţă care semăna cu o tristeţe profundă, aşa că se ridică din fotoliu cu greutate, bâigui un „noapte bună" şi plecă din cameră, temându-se că, dacă ar mai fi rămas un minut ar fi izbucnit în plâns sau ar fi trântit ceva ce ar fi regretat pe urmă. Intră în dormitor, unde Edie dormea ghemuită, învăluită într-o vagă tentă albăstruie de la lumina radioului cu ceas. Jack se dezbrăcă în tăcere, se urcă în pat fără să se spele pe dinţi şi se întinse acolo ca într-un abis, incapabil să-şi imagineze că va mai veni vreodată şi pentru el un dram de fericire.

Valentina stinse televizorul. Gemenele se ridicară şi se întinseră.

— Chiar pare la pământ, spuse Valentina.

— Amândoi par în pragul sinuciderii, replică Julia. Mă întreb ce-o să se întâmple când o să plecăm.

— Poate că n-ar trebui să mai mergem.

Julia părea că-şi pierde răbdarea.

— Trebuie să mergem undeva, până la urmă. Cu cât plecăm mai repede, cu atât mai repede or să treacă peste asta.

— Se poate.

— O să-i sunăm în fiecare duminică. Pot să vină în vizită.

— Ştiu. Valentina respiră adânc. Poate că ar trebui să te duci tu la Londra şi să rămân eu aici cu ei.

Julia avu o reacţie de respingere. Adică, preferi să stai cu mama şi cu tata decât să fii cu mine?

— Nu! Se opri, ca să-şi domolească iritarea. Valentina se uită la ea, uşor amuzată. Şoricel, amândouă trebuie să...

— Ştiu. Nu-ţi face griji. Vin cu tine.

Se lipi de Julia, îşi petrecu braţul pe după umerii ei. Pe urmă stinseră lumina şi plecară în camera lor, aruncând în trecere o privire spre uşa părinţilor lor.

Ziua de Anul Nou

Robert se afla în biroul lui Elspeth. Gemenele aveau să sosească a doua zi. Adusese cu el un harddisk extern şi câteva cutii din carton de la Sainsbury's; acestea stăteau goale şi deschise lângă uriaşul birou victorian al lui Elspeth.

Elspeth stătea pe birou şi-l urmărea pe Robert. Ah, nu arăţi prea fericit, iubitule. Habar n-avea cât timp trecuse. Murise cu câteva luni în urmă? Sau cu câţiva ani?

Ceva se întâmpla; până acum, Robert păstrase apartamentul aproape neschimbat. Aruncase cea mai mare parte a alimentelor şi-i anulase cărţile de credit. Nu mai primea corespondenţă. Îi lichidase firma şi le scrisese personal clienţilor. Apartamentul devenea prăfuit. Chiar şi lumina soarelui părea mai estompată faţă de cum şi-o amintea; ferestrele trebuiau spălate. Robert inspectă sertarele de la biroul lui Elspeth. Lăsă hârtia de corespondenţă şi facturile. Luă câteva pachete de fotografii şi un blocnotes pe care ea mai mâzgălea când vorbea la telefon. Se duse la rafturile de cărţi şi începu să scoată cu grijă registrele pe care le folosise ca jurnale, scuturându-le de praf şi aşezându-le în cutii. Deschide unul, spuse Elspeth.

Deschide-l pe ăla. Dar, desigur, Robert n-avea cum s-o audă.

El muncea în tăcere. Elspeth se simţea ignorată; uneori, Robert vorbea cu ea când se afla în apartament. Albume cu fotografii, o cutie de pantofi plină cu scrisori, blocnotesuri ajunseră în cutii. Ar fi vrut să-l atingă, dar se abţinu. Robert conectă harddiskul la computer şi îi transferă fişierele. Apoi şterse tot de pe computer, în afara sistemului de operare şi a aplicaţiilor. Elspeth stătea în spatele lui şi-l supraveghea. Ce ciudat, să te întristezi din cauza computerului. Acum chiar că trebuie să fiu moartă. Robert deconectă harddiskul şi îl puse în cutie.

Începu să umble prin apartament, cu o cutie într-o mână şi cu Elspeth pe urmele lui. Dormitorul, îl îndemnă ea în tăcere. Când ajunse acolo, rămase în prag câteva minute. Elspeth se prelinse pe lângă el şi se aşeză pe pat. Se uită la el: era ceva în felul în care ea şedea aici şi el stătea acolo, iar lumina, felul cum lumina inundase camera cu o căldură prăfuită. Într-o clipă, o să vină aici şi-o să mă sărute. Elspeth aşteptă, uitând. Făcuseră asta de foarte multe ori. Robert deschise uşa dressingului lui Elspeth. Lăsă cutia jos şi deschise un sertar. Puse câteva neglijeuri, vreo două sutiene şi câţiva dintre chiloţeii ei mai extravaganţi în cutie. Trecu în revistă pantofii. O să-i ia pe cei cu toc, din antilopă roz, îşi zise Elspeth, şi el asta făcu. Rearanjă pantofii rămaşi în aşa fel încât să nu rămână vreun spaţiu gol. Nu uita scrisorile. El deschise un sertar plin cu pulovere şi începu să le miroasă pe fiecare în parte. Alese unul anonim, din caşmir albastru; ea îşi zise că probabil nu-l dusese niciodată la curăţătorie după ce-l purtase ultima oară. Deschise încă un sertar şi aruncă în cutia de carton jucăriile lor sexuale. Ai lăsat una, spuse Elspeth, dar el închise sertarul.

Robert se întinse şi luă o cutie de pe raftul cel mai de sus. Elspeth zâmbi. Contase pe el că va fi meticulos, şi aşa era. Aşeză cutia de pe raft lângă cutia plină cu îmbrăcăminte. Robert făcu ordine în baie. Aruncă la coş cele mai multe din articolele de toaletă, dar păstră o clipă în mână diafragma ei. Ce obiect aiurea ţi-ai găsit şi tu ca să te emoţionezi, îşi zise ea. După care şi diafragma ajunse în coşul de gunoi. Robert închise uşa băii şi rămase în picioare lângă pat, gândindu-se. După care se întinse în pat. Elspeth se întinse lângă el, atentă să nu-l atingă, plină de speranţă. Şi dacă nu te mai văd vreodată? El lua lucrurile pe care ea i le dăruise; îi părăsea apartamentul. Nu fi timid, scumpule. Suntem doar noi doi. Se înveseli când el îşi desfăcu fermoarul şi cureaua. Se imagină goală alături de el, şi aşa era.

Uneori el imita tehnica folosită de ea, dar astăzi era mai aspru, mai pragmatic cu sine. Elspeth îi privea faţa. Se ridică în capul oaselor şi se aplecă deasupra lui; el avea ochii închişi. Ea îi mângâie părul. Îşi apropie faţa de a lui, lăsându-se încălzită de respiraţia lui. Atât de cald, atât de solid. Ar fi dat orice să fie vie împreună cu el în acel moment, să-l poată atinge. Elspeth ştia că atingerea ei era rece pentru el; ori de câte ori încerca să-l atingă, el se cutremura şi se chircea. Îngenunche alături de el, privindu-l.

Adesea se minuna de jocul de expresii de pe chipul lui Robert în timp ce făceau dragoste. Dorinţă, concentrare, durere, rezistenţă, ilaritate, disperare, uşurare: uneori avea senzaţia că urmăreşte o procesiune a manifestărilor extreme ale sufletului lui Robert. Astăzi era determinare, un fel de implorare sumbră; părea să dureze mult timp, iar Elspeth începu să-şi piardă răbdarea.

Simte-te bine, măcar. Pentru amândoi. Privi cum mâinile lui se mişcau pe penis, privi cum degetele de la picioare i se chirceau, smuciturile în lateral ale capului în timp ce-şi dădea drumul. Trupul lui se moleşi. Robert deschise ochii şi se uită la tavan prin Elspeth. Sunt aici, Robert. O lacrimă i se rostogoli până la jumătatea obrazului. Nu, scumpule. Nu plânge. Elspeth nu-l văzuse niciodată plângând, nici măcar la spital, nici măcar la moartea ei. Ei, la naiba. Nu vreau să fii atât de nefericit. Întinse mâna în jos şi atinse lacrima. Robert întoarse capul, surprins. Sunt aici, sunt aici, sunt aici. Ea se uită în jur după alt lucru pe care să-l poată mişca şi începu să mişte draperiile, uşor. Dar Robert stătea în capul oaselor, ştergându-şi mâinile, încheindu-se la curea, fără să se uite în jur. Ea încercă să scuture cutia cu jucării sexuale şi chiloţei, dar era prea grea pentru ea. Rămase în mijlocul încăperii, sleită. Robert se duse în baie să se spele şi ieşi ţinând coşul de gunoi plin cu lucrurile ei. Îl puse jos şi începu să îndrepte aşternuturile. Elspeth şezu pe pat în acest timp, iar când el se aplecă ea îşi puse palmele pe pieptul lui, trecând prin cămaşă şi atingându-i delicat pielea. El tresări.

— Elspeth? se auzi prompt şoapta lui.

Robert. Ea îşi plimbă palmele pe pielea lui, fără grabă: spinare, şolduri, picioare, mădular, stomac, mâini, braţe. El stătea cu capul într-o parte şi lăsat în jos, cu ochii închişi. Ea îşi imagină ce ar putea să simtă el — poate era ceva ca nişte cuburi de gheaţă plimbându-i-se pe piele? Îşi împinse palmele în el, făcându-l să geamă. Eşti atât de cald, îşi spuse ea, ştiind ce simţea el, de bună seamă; răceala ei imaterială trebuie să fi fost inversul corpului său frumos, fierbinte şi lichid. Îşi dădu mâinile la o parte. Încă îi mai simţea căldura în palme.

Se uită la ele, aşteptându-se parcă să strălucească puţin. Robert îşi încrucişă braţele la piept şi stătu aplecat în faţă, tremurând. *O, scumpule, iartă-mă.*

— Elspeth, şopti el. Dacă tu eşti, fă ceva, fă ceva pe care numai tu l-ai şti — un lucru de-al lui Elspeth...

Ea îşi puse vârful degetului între sprâncenele lui, apoi îl plimbă în jos pe nas, pe buze, pe bărbie. Repetă gestul.

— Da, spuse el. Doamne-Dumnezeule. Se aşeză din nou în pat, cu coatele sprijinite pe genunchi, cu capul în mâini, şi rămase cu privirea aţintită în podea. Elspeth stătea lângă el, extatică. În sfârşit! Era practic beată de uşurare. Ştii că sunt aici!

Robert gemu. Elspeth se uită la el: avea ochii strâns închişi şi-şi lovea ritmic fruntea cu ambii pumni.

— Mi-am pierdut complet nenorocita de minte. Dar-ar dracii.

Se ridică, înşfăcă rapid cutiile şi sacul din coşul de gunoi şi se duse grăbit înapoi în biroul ei. Elspeth veni după el, nevenindu-i să creadă ce vedea. Aşteaptă, Robert, nu...

El ridică fiecare cutie, străbătu holul şi palierul şi cără totul pe scări, în apartamentul lui. Ea rămase în uşa deschisă a apartamentului ei, ascultându-i paşii pe când umbla prin apartamentul lui şi apoi urca din nou scările. Îl lăsă să treacă prin ea de fiecare dată când urca, şi mergea pe urmele lui, prinzând din zbor mormăieli răzleţe în timp ce se agita de colo-colo.

— Jessica mi-a zis că scap hăţurile, şi uite c-aşa e! „O să te îmbolnăveşti, a spus ea, şi al naibii să fie dacă nu m-am îmbolnăvit... Ce-o fi fost în capul meu, ea nu se mai întoarce... Oh, Doamne, Elspeth."

Uşa se închise. Elspeth rămase singură, din nou. Lacrimi, îşi zise ea, de parcă ar fi cerut să i se aducă un pulover. Fir-ar să fie, plâng. Se opri ca să se minuneze de noua ei înfăptuire. Apoi se întoarse ca să dea piept cu apartamentul ei mut.

PARTEA A II-A

Gemenele simetrice

Julia şi Valentina Poole coborâră din avion şi intrară în Aeroportul Heathrow. Pantofii albi, din piele lucioasă, loveau mocheta într-un ritm perfect, cu precizie de metronom. Purtau şosete albe trei sferturi, fuste tricotate albe care se terminau la zece centimetri deasupra genunchiului şi tricouri albe simple, sub pardesiuri albe din lână. Fiecare dintre gemene purta o eşarfă lungă şi albă şi trăgea după ea o valiză pe rotile. Valiza Juliei era din material flauşat roz şi galben şi avea imprimată o faţă de maimuţă desprinsă din filmele de animaţie japoneze, care privea chiorâş la oamenii care mergeau în urma ei. Pe valiza albastru cu verde a Valentinei, mutra de desen animat era a unui şoarece. Acesta arăta mai degrabă abătut şi sfios.

Dincolo de geamurile aeroportului, cerul dimineţii era albastru. Gemenele îşi urmară drumul pe nesfârşitele coridoare, stătură pe partea dreaptă a trotuarelor rulante, merseră odată cu pasagerii epuizaţi pe rampe şi pe scări. Apoi, la coadă la biroul de imigrări, ţinându-se de mână, căscând. Când le veni rândul, gemenele prezentară la control paşapoartele virgine.

— Cât timp rămâneţi? întrebă obosită femeia în uniformă.

— Pentru totdeauna, răspunse Julia. Am moştenit un apartament. Am venit să locuim în el.

Zâmbi către Valentina, care-i zâmbi şi ea. Femeia le cercetă vizele de rezidenţă, le aplică ştampilele pe paşapoarte şi le pofti să intre în Marea Britanie.

„Pentru totdeauna", îşi zise Valentina. „O să locuiesc pentru totdeauna cu Julia în apartamentul nostru din Londra, pe care nu l-am văzut niciodată, înconjurate de oameni pe care nu-i cunoaştem, pentru totdeauna." O strânse pe Julia de mână. Julia îi făcu semn cu ochiul.

În taxiul negru era frig şi trăgea curentul. Valentina şi Julia moţăiau pe bancheta din spate, cu picioarele înghesuite de stivele de bagaje, continuând să se ţină strâns de mână. Străzile Londrei se perindau fulgerător prin dreptul geamurilor sau rămâneau nemişcate; şoferii ceilalţi treceau şuierând încolo şi-ncoace, în baza unor reguli de circulaţie de neînţeles. Julia şi Valentina învăţaseră să şofeze, dar pe când taxiul se deplasa pe străduţele întortocheate şi aglomerate, Julia îşi dădu seama că şofatul prin Londra va fi imposibil, chiar şi pentru ea, şi cu siguranţă pentru Şoricel. Lui Şoricel nu-i plăcea să se rătăcească, nu-i plăcea să ajungă în locuri necunoscute. Asta pe lângă faptul că nu aveau o maşină a lor. Julia se resemnă cu taxiurile şi mijloacele de transport în comun. Se uita la un omnibuz roşu care se deplasa legănându-se alături de ei. Toţi pasagerii păreau obosiţi şi plictisiţi. „Cum puteţi să fiţi plictisiţi? Locuiţi în Londra! Respiraţi acelaşi aer ca şi regina şi Vivienne Westwood[9]!"

[9] Designer de modă britanic, promotoare a curentelor punk şi new wave.

Taxiul trecu pe lângă o staţie de metrou. Un puhoi de oameni se revărsa dinăuntru. Julia se uită la ceas, care arăta 4.15. Îl potrivi la 10.15. O luară pe Highgate Road, iar Julia se gândi că trebuie să fi ajuns aproape de destinaţie. Se uită la Valentina, care stătea dreaptă acum şi se uita pe geam. Taxiul începu să urce o pantă abruptă. SWAINS LANE.

— Asta ar însemna ceva de genul Aleea Îndrăgostiţilor? întrebă Valentina.

— Mai degrabă a porcilor[10], domnişoară, spuse şoferul. Pe vremuri, pe-aici erau mânaţi porcii.

Valentina roşi. Julia scoase rujul din geantă şi îl aplică pe buze fără oglindă, apoi i-l dădu Valentinei, care făcu la fel. Se uitară una la cealaltă. Julia întinse mâna şi şterse o mică pată de ruj roz din colţul gurii Valentinei. La radio se auzi un şir de denumiri şi de numere codificate: Tamworth unu, Burton Albion unu; Barnet zero, Woking zero; Exeter City aero, Hereford United unu; Aldershot doi, Dagenham and Redbridge unu...

— Scorurile de la fotbal, domnişoară, răspunse şoferul când Julia îl întrebă.

Ajunseră pe culmea dealului şi merseră pe o stradă îngustă cu un parc într-o parte şi cu case din cărămidă pe cealaltă. O biserică mare se înălţa în centrul cvartalului, iar taxiul opri la jumătatea drumului dintre aceasta şi clădirea cu faţadă simplă din stuc de imediat după ea.

— Am ajuns. Vautravers Mews.

---

[10] Joc de cuvinte intraductibil, bazat pe asemănarea cuvintelor *swain* (iubit, îndrăgostit) şi *swine* (porc).

Şoferul luă banii de la Julia, care fusese şocată să constate că tocmai cheltuiseră aproape 120 de dolari pe un drum cu taxiul. Lăsă bacşiş zece la sută.

— Vă mulţumesc mult, spuse şoferul.

Valentina deschise portiera, şi un vânt rece şi umed năvăli peste ea.

— N-o văd, strigă ea către Julia. Biserica era în stânga, iar clădirea din stuc era la numărul 72.

Între ele era o alee îngustă din asfalt care cobora brusc în întunecime. Era străjuită de un imens zid din cărămidă, care mărginea proprietatea bisericii. Dar Valentina nu vedea nicio casă care ar fi putut să fie a lor.

— Trebuie să fie pe-aici, spuse taximetristul. Să vă ajut cu astea?

Ridică un număr imposibil de valize şi o luă pe alee. Julia şi Valentina îl urmară, trăgând de valizele lor din material flauşat. Mica alee îi duse în spatele casei din stuc, iar apoi văzură un zid înalt din piatră, cu bare metalice ascuţite la partea superioară. Mesteceni cu coroane bogate îşi revărsau frunzişul peste zid. Valentina simţi mirosul de pământ reavăn şi i se făcu dor de acasă. Julia deschise o poartă masivă din lemn cu o cheie mare. Poarta se deschise fără zgomot, iar Julia dispăru îndărătul zidului. Şoferul aliniase frumos valizele. Valentina stătea pe asfalt lângă ele, codindu-se să intre. Şoferul se uită la ea întrebător. Era un bărbat bătrâior, costeliv, cu ochi albaştri apoşi. Purta o jachetă din lână verde-aprins şi pantaloni maro în carouri.

— Totul e în regulă, domnişoară? întrebă el.

— Da, nu am nimic, spuse Valentina, cu toate că, de fapt, se simţea cumva îngreţoşată.

— Haide, Şoricel! o strigă Julia. Vocea ei părea înăbuşită şi îndepărtată.

— Sunteţi americance? întrebă şoferul.

— Mătuşa noastră ne-a lăsat moştenire apartamentul ei, explică Valentina. Pe urmă se simţi caraghioasă. Ce treabă avea şoferul cu asta?

— Ah, zise taximetristul. Explicaţia părea să-i fi satisfăcut curiozitatea în privinţa lor. Valentina simţi un val de recunoştinţă. Nu avea să le mai întrebe dacă nu cumva erau gemene. Poate că simţise că ar fi fost o întrebare prea intimă. Sau poate că nici nu remarcase. Îi plăcea la nebunie când oamenii nu remarcau.

— Şoricel!

Şoferul îi zâmbi uşor.

— Haide, duceţi-vă.

Valentina îi zâmbi şi ea, apoi îşi târî valiza pe poartă.

Julia stătea în faţa uşii de la intrare cu mâna pe mâner. O aştepta pe Valentina să-şi croiască drumul peste muşchiul îmbibat de apă care acoperea pietrele aleii. Valentina se uită la silueta întunecoasă şi impozantă a clădirii Vautravers, la ferestrele negre şi la ornamentele bogate din fier forjat, şi se cutremură. Nu ploua de-a dreptul, dar nici nu se putea spune că nu ploua. Auzi paşii şoferului mergând pe alee în urma ei. Julia deschise uşa.

Păşiră în holul de la intrare. Prin contrast cu exteriorul clădirii, acesta era cald, ordonat şi aproape gol. Pereţii erau zugrăviţi cu o nuanţă de gri-rozaliu, o culoare care Valentinei îi amintea de cea a creierului. La dreapta era o uşă din stejar închisă, cu un cartonaş pe care scria cu litere de mână FANSHAW. În faţa lor, pe o măsuţă, se aflau trei coşuri goale; o umbrelă stătea rezemată de măsuţă. La stânga era o scară, care se curba şi se înălţa deasupra capetelor lor. Valentina se gândi

că ar trebui să fie pe acolo o sticluţă pe care să scrie „BEA-MĂ", dar nu era.

— Puteţi lăsa bagajele aici, îi spuse Julia şoferului.

Valentina îi mulţumi, iar şoferul răspunse:

— Noroc, atunci, şi dispăru. Valentina se simţi un pic abandonată.

— Haide, spuse Julia. Ţopăi pe trepte de parcă ar fi scăpat din chingile gravitaţiei. Valentina o urmă mai potolită.

Pe palierul următor, se afla un covor oriental ce avea culorile şterse. Scările continuau, dar gemenele se opriră. Cartonaşul de pe uşă era verde-pal, iar pe el fusese tipărit NOBLIN, după toate aparenţele cu o maşină de scris. Julia introduse cheia în gaură. Trebui s-o „mişte" un pic înainte şi înapoi până să descuie broasca. Se uită înapoi la Valentina. Valentina o luă pe Julia de mână şi împreună păşiră în noua lor locuinţă.

Holul de la intrare era plin de umbrele şi oglinzi. Gemenele erau reflectate de optsprezece ori în tot atâtea oglinzi, iar reflexiile lor erau reflectate mai departe, şi tot aşa. Asta le luă prin surprindere; amândouă rămaseră perfect nemişcate, fiind nesigure care dintre reflexii aparţinea fiecăreia dintre ele. Apoi, Julia întoarse capul: jumătate din reflexii se întoarseră şi ele; efectul se diminuă.

— Te cam ia cu fiori, spuse Julia ca să tulbure liniştea.

— Îhm, zise Valentina. Ridică o mână în faţă, ca un orb, şi se deplasă prin micul coridor din hol într-o încăpere mare şi întunecoasă.

Elspeth moţăia în sertarul ei. Glasurile o treziră.

Când păşi în camera din faţă urmând-o pe Valentina, Julia avu senzaţia că se află sub apă, de parcă încăpe-

rea s-ar fi aflat pe fundul unui lac. Toate lucrurile din cameră erau umbre voluminoase: Valentina era o umbră subţire care se mişca prin întunecime. Julia auzi un zgomot (era Valentina călcând din greşeală pe un teanc de cărţi), şi deodată lumina pătrunse în cameră când Valentina trase draperiile ferestrelor înalte şi largi. Lumina era rece şi cenuşie şi, cumva, corpusculară. Încăperea era plină de praf.

— Uite, Julia... o bufniţă.

Stătea atârnată de tavanul înalt, în locul unui corp de iluminat absent, care lăsase în urmă o mică gaură cu nişte fire ieşind din ea. Bufniţa avea aripile întinse, iar ghearele erau desfăcute ca să înşface cine ştie ce pradă mică. Julia se întinse şi atinse cu băgare de seamă unul dintre picioarele păsării, ceea ce făcu bufniţa să se rotească încet.

— E un bufnicopter, spuse ea, şi Valentina râse.

Elspeth stătea în prag, uitându-se la gemene. Ah, ce dor mi-a fost de voi. Voiam să vă văd din nou, iar acum sunteţi aici. Se cuprinse cu braţele, nerăbdătoare şi neliniştită. După cum prezisese Edie, toată mobila era grea, plină de ornamente şi veche. Sofalele erau acoperite cu catifea de un roz-pal, cu picioare sculptate care închipuiau nişte picioare de animale sălbatice şi aveau mulţi butoni îngropaţi în tapiserie. Mai era acolo un pian cu semicoadă (gemenele erau antitalente muzicale desăvârşite) şi un imens covor persan, cu modele în crizanteme, moale la pipăit, şi care cândva fusese de un roşu-aprins, iar acum, în cele mai multe locuri, se făcuse roz-întunecat. Toate obiectele din cameră păreau să fi fost secătuite de culoare. Julia se întrebă dacă nu cumva culoarea fusese colectată altundeva; poate că era prin vreo cămară

şi, când vor deschide uşa cu pricina, toate culorile vor da năvală înapoi în obiectele pe care le părăsiseră. Se gândi la Frumoasa Adormită şi la palatul ei nemişcat de o sută de ani, plin de curteni încremeniţi. Edie şi Jack preferau lucrurile noi. Julia îşi plimbă degetul peste pian, lăsând o urmă de negru lucios în stratul mat de praf. Valentina strănută. Amândouă fetele se uitară la uşă de parcă s-ar fi aşteptat să fie surprinse în timp ce tulburau liniştea apartamentului.

Elspeth făcu un pas înainte, gata să spună ceva, dar îşi dădu seama că ele n-o puteau vedea.

Erau cărţi peste tot: pereţi întregi de rafturi de cărţi, teancuri de cărţi pe mese, pe podea. Valentina se lăsă în genunchi, ca să adune cărţile din teancul de care se împiedicase, o mică insulă de bestiare şi ierbare.

— Uite, Julia, un manticor[11].

Gemenele se întoarseră în hol. Elspeth le urmă.

Trecură printr-o sufragerie cam golaşă, în care se aflau doar o masă cu scaune pentru ocazii şi un bufet de mari dimensiuni; un mic divan oriental, împodobit cu ciucuri, stătea părăsit într-un colţ. Lumina mohorâtă a zilei se furişa prin ferestrele-uşi uriaşe care dădeau într-un balcon minuscul. Gemenele vedeau biserica înălţându-se peste zidul de iederă.

În continuare, era o cameră care fusese destinată să fie salon, dar pe care Elspeth o folosise ca încăpere de lucru. În ea se găsea un birou imens, ornamentat, cu un scaun de birou greoi din anii cincizeci. Pe birou se afla un computer murdar, teancuri de hârtii, alte cărţi, un aparat de procesare a cărţilor de credit, o ceaşcă de ceai

[11] Creatură mitică persană, similară sfinxului egiptean.

delicată, alb-aurie, păstrând pe fund o urmă de ceai de mult evaporat şi cu o pată de ruj de culoarea piersicii mânjind marginea. Pe pereţi, rafturi înţesate cu cărţi ştiinţifice şi o ediţie completă a Dicţionarului Oxford al Limbii Engleze. Un raft gol şi cu praful şters ieşea din tipar. Camera era plină ochi de cutii din carton aplatizate, ambalaj de protecţie cu „băşicuţe", bibliorafturi şi o mică hermină împăiată, care se uita la ele din locul unde era cocoţată, pe un secreter cu sertare pline cu fişe de bibliotecă. Ai fi zis că acolo cineva încercase să facă ordine, fără să reuşească. Valentina se aşeză la birou şi trase de sertarul din mijloc. Conţinea topuri de facturi, drajeuri mentolate, agrafe de birou, benzi elastice şi cărţi de vizită:

ELSPETH NOBLIN
CĂRŢI RARE ŞI VECHI
CUMPĂRĂRI ŞI VÂNZĂRI
enoblin@bookish.uk.com

Valentina întrebă:

— Ce crezi, oare toate cărţile astea erau pentru ea sau de vânzare? Mă întreb dacă avea un magazin.

— Cred că ăsta era magazinul, spuse Julia. Niciuna dintre chitanţele astea n-are adresă pe ea. Cred că lucra aici. Şi-apoi, testamentul nu pomenea despre nimic altceva în afară de locul ăsta.

— Ce bine era dacă mami ar fi ştiut mai multe. Mare păcat că nu şi-au vorbit. Valentina se ridică şi examină hermina. Aceasta se uita fix la ea, indiferentă. Cum crezi că o chema? întrebă Valentina, gândindu-se totodată: „E trist că nu ştim".

Margaret, îşi zise Elspeth. *O chema Margaret.*

— Seamănă cu George Bush. În timp ce vorbea, Julia făcea cale întoarsă prin sufragerie, iar Valentina o urmă.

O uşă batantă la capătul îndepărtat al încăperii dădea în bucătărie. Era demodată, iar aparatele electrocasnice de aici erau, după standardele gemenelor americance, de dimensiuni liliputane. Totul era compact, funcţional şi alb. Valentina deschise un bufet şi găsi înăuntru o maşină de spălat. Era un dispozitiv care se desfăcea într-o configuraţie complicată de sârmă de rufe şi metal.

— Cred că aici îşi usca rufele, opină Julia, strângând la loc dispozitivul.

Prizele electrice aveau aici forme diferite. Toată aparatura de bucătărie era neobişnuită, într-un fel discret, străină. Gemenele schimbară priviri neliniştite. Valentina deschise robinetul, şi apa ţâşni cu un gâlgâit. Ea ezită, apoi îşi puse mâinile sub jetul de culoarea rugineiu. Dură ceva timp până se încălzi. Elspeth se uita la gemene care îi cercetau nedumerite obiectele cât se poate de banale. Le ascultă accentul american. Sunt nişte străine; nu mă aşteptam la asta. În spatele bucătăriei era un mic dormitor. Era plin până la refuz de cutii şi de mobilier prăfuit. Lângă dormitor era o baie mică şi simplă. Gemenele îşi dădură seama că încăperea trebuie să fi fost destinată unei menajere. Uite şi uşa din spate şi cea de evacuare în caz de incendiu, iar aici, o cămară aproape goală.

— Mmm, spuse Julia. Orez.

Înapoi prin hol („Ar trebui să încasăm câte două sute de dolari ori de câte ori trecem prin holul ăsta", spuse Valentina) şi în dormitoare. Erau două la număr, unite printr-o splendidă baie cu pereţii acoperiţi cu marmură

albă. Fiecare dormitor avea câte un şemineu, rafturi de cărţi încorporate în perete, ferestre cu fotolii lângă ele.

Celălalt dormitor, care evident fusese al lui Elspeth, avea vedere spre grădină şi spre Cimitirul Highgate.

— Uite, Julia. Valentina stătea lângă fereastră, minunându-se.

Grădina din spate a proprietăţii Vautravers era mică şi austeră. Deşi curtea din faţă era un vălmăşag dezordonat de tufişuri, arbori şi iarbă crescută în smocuri, această grădină micuţă avea un aer aproape japonez cu aranjamentul ei de alei de pietriş în pantă, o bancă din piatră şi plante modeste.

— Nu-mi vine să cred că-i atât de verde în ianuarie, spuse Julia. Acasă, în Lake Forest, zăpada se aşternuse pe sol într-un strat de douăzeci şi cinci de centimetri.

O poartă din lemn vopsit, aflată în zidul de cărămidă, separa grădina de cimitir.

— Mă întreb dacă cineva intră pe-acolo, spuse Valentina. Iedera din jurul uşii era îngrijit tăiată.

— O să intru eu, spuse Julia. O să mergem acolo la picnicuri.

— Mmm.

Dincolo de zid, Cimitirul Highgate se întindea înaintea lor, vast şi haotic. Dat fiind că se aflau pe deal, ar fi putut să vadă până jos, departe, în cimitir, dar copacii prea deşi împiedicau asta; ramurile erau golaşe, dar formau o împletitură care deruta ochii. Puteau să vadă acoperişul unui mausoleu de mari dimensiuni şi câteva morminte mai mici. Pe când priveau, un grup de oameni se îndrepta în direcţia lor pe o alee, însă deodată se opri evident, discutând despre unul dintre morminte. După care grupul îşi continuă drumul spre ele şi dispăru în spatele

zidului. Sute de ciori se ridicară în aer ca una. Chiar şi prin ferestrele închise puteau să le audă fâlfâitul aripilor. Soarele se ivi brusc din nou, şi cimitirul se preschimbă dintr-un cenuşiu umbros şi întunecat într-un amestec pestriţ de galben şi verde-pal. Pietrele funerare deveniră albe şi păreau tivite cu argint; se iţeau ici-colo din iederă, asemenea unor dinţi răzleţi.

Valentina remarcă:

— Parc-ar fi un tărâm din basme.

Fusese neliniştită în privinţa cimitirului. Îşi imaginase mirosuri neplăcute, vandalism şi o senzaţie de groază. În loc de asta, era plin de vegetaţie, peste tot vedeai pietre acoperite de muşchi şi auzeai zgomotele ritmice şi domoale ale arborilor. Grupul de oameni se îndepărta de ele, mergând agale spre partea opusă a aleii pe care venise. Julia spuse:

— Trebuie să fie nişte turişti conduşi de un ghid.

— Ar trebui să facem şi noi asta, să mergem într-un tur.

— Bine. Julia se întoarse şi cercetă din priviri dormitorul lui Elspeth. Era un pat uriaş, ca un cuib, cu numeroase perne, o cuvertură din chenille[12] şi o tăblie din lemn pictat la unul din capete. Votez să dormim aici.

Valentina îşi plimbă privirea prin încăpere. Era mai frumos decât în celălalt dormitor; mai mare, mai primitor, mai luminos.

— Eşti sigură că vrem să stăm într-o cameră cu vedere la cimitir? Pare cam aiurea, să ştii; dac-am fi fost într-un film, noaptea ar fi ieşit de-acolo nişte zombi sau aşa ceva, târându-se şi cărându-se pe iederă şi ne-ar fi înşfăcat de

[12] Ţesătură denumită astfel după procesul de fabricaţie, care constă într-o împletitură cu noduri.

păr şi ne-ar fi preschimbat în zombi. Pe lângă faptul că a fost dormitorul mătuşii Elspeth. Dacă a murit chiar aici? Vreau să spun că ne-o cam căutăm cu lumânarea, ştii?

Julia simţi cum nerăbdarea o gâtuie. Îi venea să spună: „Nu fi idioată, Valentina", dar nu aşa puteai s-o potoleşti pe Şoricel când se purta iraţional.

— Hei, Şoricel, murmură ea. Ştii bine că a murit în spital, nu aici. Aşa i-a spus avocatul mamei, ţii minte?

— Mda, replică Valentina.

Julia se aşeză pe pat şi bătu cu palma pe cuvertură, cu un gest îmbietor. Valentina se duse şi şezu lângă Julia. Amândouă se întinseră pe patul moale, cu picioarele lor subţiri şi albe atârnând peste margine. Julia oftă. Pleoapele ei ar fi vrut să se închidă doar pentru o secundă, încă un moment, încă un minut...

— Trebuie să fie decalajul orar, spuse Valentina, dar Julia n-o auzi. Într-un minut, Valentina adormi şi ea. Elspeth se apropie de pat. Iată-vă, fete mari. Ce ciudată situaţie, voi două aici. Era bine dacă aţi fi venit înainte... Nu mi-am dat seama, ar fi fost atât de simplu. Prea târziu, ca toate celelalte. Acum, Elspeth se aplecă deasupra gemenelor şi le atinse foarte uşor. Ochelarii de citit îi atârnau pe după gât şi atinseră umărul Valentinei când Elspeth se aplecă deasupra ei. Văzu cum aluniţa de lângă urechea dreaptă a Juliei îşi avea replica lângă urechea stângă a Valentinei. Îşi lipi capul de pieptul lor şi le ascultă inimile. A Valentinei avea un şuier îngrijorător, o şoaptă în loc de bătaie. Elspeth şezu pe pat lângă Julia şi o mângâie pe păr: abia dacă i se mişcară firele, de parcă o briză firavă se strecurase prin ferestrele închise.

Asemănătoare dar diferite. Elspeth vedea la Julia şi la Valentina stranietatea, unicitatea care îi descumpănise

mereu pe oameni când avuseseră de a face cu ea şi cu Edie. Se gândi la lucrurile despre care îi scrisese Edie în privinţa gemenelor. Te deranjează că Julia îţi comandă mereu, Valentina? Are vreuna dintre voi prieteni? Iubiţi? Nu sunteţi cam mari ca să vă îmbrăcaţi la fel? Elspeth râse. Vorbesc ca o mamă cicălitoare. Se însufleţi. Sunt aici! Ar fi vrut să le poată ura bun venit cumva, să le cânte un cântecel, să execute o pantomimă complicată, prin care să demonstreze cât de bucuroasă era că veniseră ca să-i aline plictisul vieţii de după moarte. În schimb, depuse câte un sărut delicat pe fruntea fiecăreia şi se cuibări ca o pisică pe perne, ca să le poată păzi somnul.

După aproape o oră, Valentina tresări. Avu un mic vis pe când se trezea. Era copil, iar vocea lui Edie ajungea plutind la urechile ei, spunându-i să se scoale, pentru că ningea şi trebuia să plece mai devreme la şcoală.

— Mami?

Valentina se ridică grăbită în capul oaselor şi se pomeni într-o încăpere străină. Avu nevoie de un moment ca să-şi dea seama unde se afla. Julia continua să doarmă. Valentina ar fi vrut să-şi sune mama, dar telefoanele lor celulare nu aveau roaming. Găsi un telefon lângă pat, dar când ridică receptorul, constată că nu avea ton. „Nimeni nu ne poate suna, iar noi nu putem să sunăm pe nimeni." Valentina începu să se simtă singură, în maniera plăcută a celor care sunt rareori singuri. „Dacă aş pleca acum, înainte să se trezească Julia, nimeni nu m-ar mai putea găsi. Pur şi simplu, aş dispărea." Se dădu jos din pat cu grijă. Julia nu se mişcă. Lângă dormitorul mătuşii Elspeth se afla un dressing, un fel de şifonier în care puteai să intri cu totul, cu masă de toaletă şi o oglindă înaltă cât un stat de om. Valentina îşi privi imaginea din

oglindă: ca întotdeauna, arăta mai mult ca Julia decât ca ea însăşi. Deschise un sertar al mesei de toaletă, găsi acolo un vibrator şi închise la loc sertarul, jenată. Elspeth stătea în prag, uşor temătoare. Se uită la Valentina în timp ce proba o pereche de pantofi roşii cu talpă ortopedică. Erau un pic cam mari, cam cu o jumătate de număr. Juliei i s-ar fi potrivit mai bine. Valentina luă de pe umeraş o haină din miel persan, de culoare cenuşie, şi o probă. Elspeth îşi zise: *E un şoarece în haine de oaie.* Valentina puse la loc haina pe umeraş şi se întoarse în dormitor. Elspeth o lăsă să treacă prin ea. Valentina se înfioră şi îşi frecă energic braţele cu palmele.

Julia se trezi şi se întoarse cu faţa spre Valentina.

— Şoricel, spuse ea cu glas răguşit.

— Sunt aici. Valentina se urcă din nou în pat. Ţi-e frig? Trase cuvertura peste amândouă şi-şi împleti degetele în părul Juliei. Julia spuse:

— Nu. Închise ochii. Am avut un vis tare ciudat.

Valentina aşteptă, dar Julia nu continuă. În cele din urmă, Julia zise:

— Deci?

— ...Da.

Zâmbiră una către cealaltă, cu feţele de culoarea dovleacului în lumina filtrată prin cuvertură. Elspeth se uita la ele, contopite într-o singură formă sub cuvertură. Nu-şi făcuse griji în mod serios că s-ar putea s-o refuze, dar încă era ameţită de plăcere acum când înţelesese că vor rămâne aici. Gândiţi-vă la toate lucrurile care vi se vor întâmpla — ni se vor întâmpla! Aventuri, mâncăruri... Cărţi care vor fi luate de pe rafturi şi deschise. Vor fi muzică şi poate petreceri. Elspeth se răsuci prin dormitor de câteva ori. Schimbă puloverul din lână roşie şi reiaţii maro

pe care-i purtase cu o rochiţă verde-sticlă fără bretele, pe care o purtase cândva la un bal de vară la Oxford. Fredonă o melodie doar pentru ea şi ieşi învârtindu-se prin uşa dormitorului, în hol, unde dansă pe pereţi, traversând tavanul à la Fred Astaire. Întotdeauna mi-am dorit să fac asta. Hii, hii.

— Ai auzit ceva? întrebă Valentina.

— Ăă, ce? Nu, replică Julia.

— Mi s-a părut c-ar fi nişte şoareci.

— Zombi. Chicotiră. Julia se dădu jos din pat şi se întinse. Hai să aducem bagajele, spuse ea. Elspeth le urmă până la uşă şi făcu nişte salturi mici peste trepte, în timp ce le urmărea pe gemene cum îşi târăsc lucrurile în apartamentul ei, emoţionată de noutatea situaţiei, în timp ce ele îşi puneau hainele pe umeraşe alături de ale ei, îşi aşezau sticlele de şampon în duş şi îşi alimentau laptopurile la priza electrică. După câteva discuţii, au aşezat maşina de cusut a Valentinei în dormitorul pentru musafiri, unde avea să se umple de praf cu lunile. Elspeth le privea cu încântare. Sunteţi frumoase, îşi zise, dar fu surprinsă de cât de surprinsă era. Sunteţi ale mele. Simţi ceva asemănător cu dragostea pentru aceste fete, aceste străine.

— Ei bine, iată-ne instalate, spuse Julia, după ce şi-au golit valizele şi s-au ocupat cu meticulozitate de aranjarea fiecărui pulover sau a periilor de păr.

— Da, admise Valentina. Cred că da.

Dl Roche

A doua zi de dimineaţă, Julia şi Valentina s-au dus să-l vadă pe domnul Xavier Roche, avocatul lor. De fapt, el era avocatul lui Elspeth; gemenele îl moşteniseră şi pe el, odată cu restul lucrurilor lui Elspeth. De multe luni deja, domnul Roche le trimitea acte la semnat, precum şi instrucţiuni, chei şi e-mailuri seci, prevenitoare.

Taxiul le lăsă în faţa clădirii administrative din Hampstead, copie după stilul Tudor. Firma Roche, Elderidge, Potts&Lefley avea sediul deasupra unei agenţii de turism. Gemenele urcară scara îngustă şi se pomeniră într-o anticameră mică şi care avea o uşă, un birou gol, un scaun rotativ, două fotolii incomode, o măsuţă şi un exemplar din *The Times*. Gemenele şezură în fotolii timp de zece minute, stăpânite de nelinişte, dar nimic nu se întâmplă. În cele din urmă, Julia se ridică şi deschise uşa. Îi făcu semn Valentinei.

În camera alăturată era un alt birou, dar acesta era ocupat de o secretară vârstnică, îngrijit îmbrăcată, şi de un computer bej uriaş. Biroul era decorat într-un stil pe care Elspeth îl numise dintotdeauna Thatcher Timpuriu. Gemenelor li se păru neobişnuit de modest; aşa făceau

ele cunoştinţă cu înclinaţia britanicilor de a face anumite lucruri importante şi, în acelaşi timp, sărăcăcioase, costisitoare şi auto persiflante. Secretara le conduse într-un alt cabinet decorat în acelaşi stil, dar cu mai multe cărţi, şi spuse:

— Vă rog, luaţi loc. Domnul Roche va veni să vă vadă de îndată.

Domnul Roche, când sosi, le surprinse cu alura lui dickensiană, dar nu în felul în care îşi imaginaseră gemenele. Era un bărbat vârstnic. Fusese de-a dreptul pipernicit dintru început şi se pricăjise şi mai mult cu vârsta; mergea ajutându-se de un baston, încet, aşa încât gemenele avură timp berechet ca să-i studieze părul pieptănat pe spate, sprâncenele foarte stufoase şi costumul bine croit, dar prea mare, în timp ce a traversat covorul şi le-a strâns mâinile pe rând, cu blândeţe.

— Domnişoarele Poole, spuse el cu o voce gravă. E o mare plăcere să vă cunosc. Avea ochi negri şi un nas proeminent. Julia îşi zise: „Seamănă cu borcanul pentru bomboane al mamei, cel în formă de gnom". Elspeth îi zicea uneori dl Drăcuşor, dar numai atunci când era sigură că n-o aude.

— Hai să şedem la masă, vă rog, spuse el, mişcându-se cu încetinitorul. Valentina îi trase un scaun şi apoi gemenele aşteptară în picioare până când bătrânul se aşează pe el. E mai plăcut şi mai puţin formal decât la birou, nu vi se pare? Constance o să ne aducă nişte ceai. Ah, mulţumesc, draga mea. Ei, şi-acum, povestiţi-mi aventurile voastre. Ce-aţi făcut de când aţi sosit?

— Am dormit, mai ales, spuse Julia. Decalajul ăsta orar ne-a cam năucit.

— Şi Robert Fanshaw a venit să vă vadă?

— Ăă, nu. Dar abia ieri am ajuns aici, preciză Julia.

— A, bine, atunci probabil că o să vină azi. E foarte nerăbdător să vă cunoască. Domnul Roche zâmbi şi se uită la fiecare dintre ele. Semănaţi uluitor de mult cu latura dinspre mamă a familiei. Dacă n-aş şti cum stau lucrurile, aş crede că stau la masă cu Edie şi Elspeth, cu douăzeci de ani în urmă, spuse el şi le turnă ceai.

Valentina întrebă:

— Le ştiaţi de atunci? Domnul Roche era atât de antic, încât l-ar fi crezut şi dacă ar fi susţinut că o cunoscuse pe Regina Victoria. Cel interpelat zâmbi:

— Draga mea copilă, tatăl meu a fost avocatul străbunicului tău. L-am legănat pe bunicul vostru pe genunchi când era micuţ, iar când mama şi mătuşa voastră erau mititele obişnuiau să stea pe covorul acela şi să se joace cu cuburile în timp ce eu discutam cu părinţii lor, exact aşa cum vorbim noi trei acum. Gemenele îi zâmbiră şi ele. E mare păcat că Elspeth nu mai e aici să vă dea bineţe. Dar pot să vă spun că era tare încântată de ideea că veţi veni să locuiţi aici şi v-a asigurat nişte condiţii de-a dreptul frumuşele. Sper că prevederile testamentului sunt limpezi.

— Trebuie să locuim în apartament un an înainte de a-l putea vinde, spuse Julia.

— Mama şi tata nu au voie să vină în vizită la noi, adăugă Valentina.

— Nu, nu, spuse domnul Roche. Eu chiar sper ca părinţii să vină să vă vadă; nu asta a vrut să spună Elspeth. Ea n-a stipulat decât că ei nu au voie să locuiască în apartament.

— Dar de ce nu? întrebă Valentina.

— Ah. Domnul Roche avea pe faţă o expresie de regret. Îşi întinse mâinile artritice şi-şi lăsă capul într-o parte.

Adeseori, Elspeth îşi era singurul sfătuitor. Aţi întrebat-o pe mama voastră? Nu, îmi închipui că n-ar fi acceptat să discute. În timp ce vorbea, domnul Roche le urmărea pe gemene. Juliei i se părea că aşteaptă un soi de reacţie de la ele. Oamenii pot să fie ciudaţi în privinţa propriilor testamente. În testament sunt trecute tot felul de lucruri stranii, adesea cu efecte neintenţionate.

Aşteptă ca ele să spună ceva. Gemenele se foiră în scaun, stingherite de privirea lui scrutătoare. În cele din urmă, Julia zise:

— Ah, da?

Dar domnul Roche nu făcu decât să-şi coboare privirea şi întinse mâna după un dosar.

— Ei, şi-acum, spuse el, hai să vă arăt cum sunt investiţi banii voştri. Următoarea jumătate de oră li se păru gemenelor confuză, dar palpitantă. Câştigaseră ceva bani din babysittinguri, iar o vară şi-o petrecuseră în calitate de consilieri la tabăra de fete-cercetaşi din Wisconsin, dar niciodată nu-şi imaginaseră că ar putea poseda sumele de bani etalate de domnul Roche în hârtiile din faţa lor.

— Câţi bani sunt, cu totul? întrebă Julia.

— Cam două milioane şi jumătate de lire, dacă includem şi valoarea apartamentului.

Julia aruncă o privire spre Valentina.

— Am putea să trăim cu banii ăştia cam toată viaţa, spuse ea. Valentina se încruntă.

Domnul Roche clătină din cap aproape imperceptibil.

— Nu şi la Londra. N-o să vă vină să credeţi cât costă lucrurile aici.

Valentina zise:

— Putem să lucrăm aici?

— Nu aveţi vizele corespunzătoare, dar cu siguranţă că putem depune nişte cereri. Ce fel de muncă ştiţi să faceţi?

Valentina răspunse:

— Nu prea ştim sigur. Dar am avea de gând să ne continuăm studiile.

— De fapt, am cam terminat cu studiile, spuse Julia.

Domnul Roche se uită de la una la cealaltă:

— Ah.

— Suntem şi noi curioase, spuse Julia, de ce mătuşa Elspeth ne-a lăsat nouă totul. Sigur, suntem foarte recunoscătoare şi toate cele, dar nu pricepem de ce n-a venit niciodată să ne vadă şi totuşi ne-a lăsat nouă toată averea.

Domnul Roche rămase tăcut o vreme.

— Elspeth nu era o femeie prea... mămoasă, dar avea un puternic simţ al familiei. Adăugă: mă tem că nu prea pot să vă spun de ce, dar asta-i situaţia.

„Nu poate sau nu vrea să ne spună?", se întrebară gemenele.

— Mai aveţi vreo altă întrebare?

Valentina zise:

— Nu prea înţelegem cum funcţionează încălzirea în apartament. A fost cam frig acolo astă-noapte.

— Robert vă poate ajuta în privinţa asta, e un tip foarte priceput la lucruri practice, răspunse domnul Roche. Va rog să-l salutaţi din partea mea şi spuneţi-i că-l rog să mă sune, mai avem câteva lucruri de lămurit.

Îşi luă la revedere. Julia întoarse capul înapoi pe când plecau şi-l văzu stând în picioare şi sprijinindu-se cu ambele mâini în baston, uitându-se la ele cu o expresie nedumerită.

Când ajunseră din nou la Vautravers, clădirea era tăcută şi tristă. În holul de la intrare, Julia spuse:

— Poate c-ar fi bine să batem la uşa lui.

— La uşa cui?

— A lui Robert Fanshaw ăsta. Măcar să întrebăm de căldură.

Valentina ridică din umeri. Julia bătu; auzea sonorul unui televizor dat nu prea tare în apartament. Julia aşteptă şi bătu din nou, mai tare, dar nimeni nu veni la uşă.

— Asta e, spuse ea şi se duseră la etaj.

Vecinul de la etaj

Martin puse telefonul pe pat. Patul era o insulă. În jurul patului era un ocean al contaminării. Martin stătea ghemuit pe pat de patru ore. Din fericire, avea în pat, cu el, instrumentele necesare supravieţuirii: telefonul, nişte pâine şi brânză, exemplarul uzat din Pliniu. Martin dorea tare mult să părăsească patul. Simţea nevoia să urineze şi spera să mai facă şi nişte treabă azi. Computerul îl aştepta în birou. Dar, cumva, Martin simţea, ştia, că noaptea trecută avusese loc un accident oribil. Podeaua dormitorului era acoperită de murdărie. Microbi, fecale, vomă: cineva pătrunsese în apartament şi împrăştiase această scursură oribilă pe podea. „De ce?", se întrebă Martin. „De ce se întâmplă asta întotdeauna? Este cu putinţă? Nu, nu e adevărat. Dar ce pot să fac în privinţa asta?"

Ca şi cum ar fi pus întrebarea cu glas tare, un răspuns se făcu auzit: Numără invers de la o mie, în numerale romane. Ţine mâna pe tăblia patului în tot acest timp. Bineînţeles! Martin începu să se supună îndemnului, dar se încurcă la DCCXXIII şi trebui s-o ia de la început. În timp ce număra, se întrebă, cu o parte separată a creierului, de

ce era nevoie de acest lucru. Pierdu din nou şirul, o luă iar de la început.

Telefonul sună. Martin îl ignoră şi încercă să se concentreze asupra număratului. Sună de încă trei ori, după care interveni robotul telefonic: Alo, suntem Martin şi Marijke Wells. Nu suntem acasă în acest moment. Vă rog, lăsaţi un mesaj. Bip. O pauză.

— Martin? Haide, răspunde, ştiu că eşti acolo. Întotdeauna eşti acolo. Vocea lui Robert. Martin.

Un declic. Martin îşi dădu seama că pierduse din nou şirul numărătorii. Aruncă telefonul cât colo. Se izbi de perete şi începu să bâzâie. Martin era oripilat. Acum va fi nevoit să înlocuiască telefonul. Ajunsese pe podea, se contaminase. Lumina din dormitor era o lumină piezişă, de după-amiază. Nu reuşise să evadeze din pat. Încă o dată, se lăsase stăpânit de propria nebunie.

Dar îi veni o idee. Da. Pur şi simplu, va muta patul. Patul era mare, din lemn, o antichitate. Martin se căţără pe tăblia de la picioarele patului şi începu să hâţâne patul ca să-l propulseze cumva spre baie. Patul se mişca centimetru cu centimetru, zgâriind scândurile duşumelei cu rotiţele din lemn. Dar se urni, într-adevăr. Martin asuda din greu, concentrându-se, aproape bucuros. Traversă cu patul întregul dormitor, puţin câte puţin, şi în sfârşit, după ce puse piciorul pe covoraşul din baie, se simţi eliberat.

Câteva minute mai târziu, tocmai când terminase de făcut pipi şi începea să se spele pe mâini, îl auzi pe Robert mişcându-se prin apartament şi strigându-l. Aşteptă până când Robert ajunse în dormitor înainte de a spune:

— Aici.

Auzi un zgomot despre care-şi închipui că era scos de Robert care muta patul în poziţia lui obişnuită. Robert se opri lângă uşă.

— Eşti bine acolo?

— Sunt foarte bine. Cred că am spart telefonul. Vrei tu să-l scoţi din priză?

Robert se îndepărtă şi se întoarse cu telefonul în mâini.

— N-are nimic, Martin.

— Ba are... a fost pe podea.

— Şi? E contaminat?

— Da. Vrei tu să-l iei de-aici? O să comand unul nou.

— Martin, nu vrei mai bine să ţi-l decontaminez? Ăsta-i al treilea telefon în... cât timp, o lună? Tocmai am ascultat o ştire la radio despre faptul că gropile de gunoi din ţara noastră sunt pline până la refuz cu computere vechi şi telefoane mobile. E păcat să arunci un telefon perfect funcţional.

Martin nu-i răspunse. Începu să se spele pe mâini. Întotdeauna era nevoie de timp îndelungat ca apa să devină suficient de fierbinte. Folosea săpun carbolic. Ustura. Robert spuse:

— Ai de gând să ieşi curând?

— S-ar putea să mai dureze.

— Pot să te ajut cu ceva?

— Doar să iei telefonul ăla de-aici.

— În regulă.

Martin aşteptă. Robert rămase de cealaltă parte a uşii un minut, apoi plecă. Martin auzi uşa din faţă trântindu-se. Îmi pare rău. Fraza începu să se repete, în capul lui, până când o înlocui cu un alt refren, mai tainic. Apa era acum mulţumitor de fierbinte. Avea să fie o după-amiază lungă.

Robert se întoarse în apartamentul lui şi o sună pe Marijke la serviciu. Îi spusese să nu facă asta decât dacă era ceva urgent, dar ea nu-i răspundea niciodată la apelurile pe mobil şi nici nu-i returna apelurile. Lucra la VPRO, unul din acele excentrice posturi de radio olandeze. Robert nu fusese niciodată în Olanda. Când îşi imagina Olanda, se gândea la picturile lui Vermeer şi la filmul *The American Friend*. Sunete olandeze, cu sonoritate stranie: o voce, nu a lui Marijke. Robert ceru să vorbească cu Marijke, iar vocea plecă în căutarea acesteia. Robert stătea în camera lui cu telefonul lipit de ureche, ascultând zgomotele din postul de radio. Auzea glasuri înăbuşite: „Nee, ik denk van nie..." „Vertel hem dat het onmogelijk is, hij wil altijd het onderste uit de kan hebben...". Robert îşi imagină receptorul stând pe biroul lui Marijke asemenea unei insecte părăsite. Şi-o închipui pe Marijke mergând către el, cu chipul ei limpede, uşor ridat, ochii verzi obosiţi, gura roşie de la rujul prea intens şi tensionată la colţuri, arareori zâmbind cu adevărat. Robert şi-o imagină în puloverul portocaliu pe care obişnuia să-l poarte zile în şir, în fiecare iarnă. Degetele lui Marijke nu se odihneau niciodată, întotdeauna ţinând o ţigară sau un pix, adunând o scamă imaginară de pe gulerul cuiva, jucându-se cu părul ei mlădios. Îl scotea din minţi pe Robert cu neastâmpărul ei.

Acum ridică receptorul.

— Hallo? Marijke avea o voce senzuală. Robert îi spunea mereu lui Martin că ar fi putut să facă avere la liniile fierbinţi. La vechea ei slujbă de la BBC avea de citit buletinele de trafic de după-amiază; uneori apăreau bărbaţi în holul Casei Radio, întrebând de ea. La VPRO era gazda unui program foarte popular, în cadrul unui show care

prezenta în principal poveşti despre catastrofe legate de drepturile omului, încălzirea globală şi lucruri înfiorător de triste care li se întâmplaseră animalelor.

— Marijke, sunt Robert.

Simţi disconfortul ei venind către el prin undele telefonului. După o pauză, ea spuse:

— Robert, salut. Ce mai faci?

— Sunt bine. Dar soţul tău nu e bine.

— Şi ce vrei să fac? Eu sunt aici, el e acolo.

— Vreau să vii acasă şi să-l iei în grija ta.

— Nu, Robert, n-am să fac asta. Marijke acoperi microfonul cu palma şi spuse ceva cuiva, după care reveni la el. În niciun caz nu mă mai întorc. Iar el nu e în stare nici să se ducă la parter ca să-şi ia corespondenţa din cutie, aşa că nu-mi imaginez c-o să ne vedem prea curând.

— Dar măcar dă-i un telefon.

— De ce?

— Convinge-l să-şi ia medicamentele. Înveseleşte-l. La naiba, nu ştiu. Chiar nu te interesează deloc să-l ajuţi să-şi revină?

— Nu. Am făcut asta. Nu-i de glumă, Robert. E un caz disperat.

Robert se uita pe fereastră la grădina haotică din faţa proprietăţii Vautravers, care urca în pantă faţă de casă, astfel încât aveai senzaţia că te uiţi la o scenă înclinată şi pustie. Pe când Marijke îşi declara lipsa totală de interes pentru viitorul lui Martin, gemenele deschiseră uşa din faţă de la Vautravers şi porniră pe cărarea spre poartă. Erau îmbrăcate în pardesie şi cu pălării bleu identice şi aveau la ele manşoane de culoarea lavandei. Una dintre gemene îşi legăna manşonul de cureluşa pentru încheietură; cealaltă arăta ceva într-un copac, şi amândouă izbucniră în râs.

— Robert? Mai eşti acolo?

Una dintre gemene mergea puţin înaintea celeilalte; lui Robert i se părea că ar fi o făptură cu două capete, patru picioare şi două braţe. Fetele ieşiră pe poartă. Robert închise ochii, şi ecoul unei imagini se formă în spatele pleoapelor închise, silueta unei fete licărind în întuneric. Era fermecat. Fetele erau precum o Elspeth timpurie, o versiune anterioară, care lui îi fusese refuzată până acum. „Sunt atât de tinere. Şi atât de stranii. Dumnezeule, arată de parcă ar avea doisprezece ani."

— Robert? Ochii i se deschiseră brusc; gemenele dispăruseră.

— Scuză-mă, Marijke. Ce spuneai?

— Trebuie să plec. Trebuie să intru în emisie.

— Ăă... păi, bine, atunci. Scuză-mă că te-am deranjat.

— Robert, e ceva în neregulă?

Se gândi la întrebarea ei o secundă înainte de a-i răspunde.

— Tocmai am văzut ceva minunat.

— Ah, spuse Marijke. Ce ai văzut? Unde eşti?

Pentru prima oară părea interesată de conversaţie.

— Gemenele lui Elspeth au venit. Tocmai au trecut prin grădina din faţa casei. Sunt un pic... surprinzătoare.

— Nu ştiam că Elspeth a avut copii.

— Sunt ale lui Edie şi Jack.

— Celebra Edie. Marijke oftă. N-am crezut niciodată de-a binelea în existenţa ei; am bănuit întotdeauna că Elspeth ar fi putut s-o inventeze.

Robert zâmbi:

— Eu n-am fost niciodată sigur în privinţa lui Jack. Legendarul logodnic care a fugit cu geamăna demonică în America. Până la urmă, se pare că cei doi au existat într-adevăr.

Marijke acoperi din nou telefonul cu palma. Când vorbi din nou, zise:

— Chiar trebuie să plec, Robert. Se opri. Seamănă cu Elspeth?

— Dacă te întorci acasă, o să poţi vedea cu ochii tăi.

Ea râse.

— O să-l sun, dar nu mă întorc la Londra. Ştii, Robert, nu m-am simţit niciodată cu adevărat acasă acolo.

Marijke locuise în Londra douăzeci şi şase de ani, din care douăzeci şi cinci îi trăise cu Martin. Robert nu-şi putea imagina cum de reuşise. Şi-o închipuia împreună cu alţi olandezi, oameni înalţi şi solizi care vorbeau cinci limbi şi mâncau heringi pe care-i cumpărau de la tarabele de pe stradă. La Londra, Marijke păruse întotdeauna îngrijorată şi oropsită. Robert se întrebă dacă reîntoarcerea în oraşul natal îi readusese în viaţă lucrurile după care tânjea.

— El te aşteaptă, Marijke. Tăcere, paraziţi pe linia telefonică. Robert se înduioşă. Chiar seamănă cu Elspeth. Totuşi, sunt mai blonde. Şi nici nu-s la fel de aprige ca Elspeth, nu cred. Parc-ar fi nişte pisicuţe.

— Pisicuţe? Ce caraghios. Ei bine, pisicuţele vor fi bune pentru casa aia. Vouă, bărbaţilor melancolici, v-ar prinde bine nişte pisicuţe. Trebuie să plec, Robert. Dar mulţumesc de telefon.

— Pa, Marijke.

— Pa.

Marijke rămase în cubiculul ei cu mâna pe receptor. Trecuse cu puţin de orele trei şi mai avea un răgaz de câteva minute, în ciuda a ce-i spusese lui Robert. Ar trebui s-o facă acum. Martin avea opţiunea de identificare a apelantului, aşa încât ea îl suna numai de pe mobilul ei.

Simţi un acces de vinovăţie. După ce plecase, cu un an în urmă, îl suna o dată la câteva săptămâni. Acum lăsase să treacă două luni fără să sune. Ţinu telefonul la ureche, numărând apelurile. Martin răspundea de fiecare dată la al şaptelea semnal; da, şi de data asta la fel.

— Alo? Lăsa impresia că fusese întrerupt; Marijke se întrebă ce făcea el când sunase telefonul, dar se abţinu să întrebe.

— Hallo, Martin.

— Marijke... Ea îşi lipi şi mai tare telefonul de ureche. Întotdeauna îi plăcuse să-l audă cum îi pronunţa numele. Acum o întristă. Marijke se rezemă de birou cu telefonul lipit de ureche, după care şezu ghemuită lângă birou, aşa încât atunci când ridică privirea văzu doar pereţii cubiculului ei şi plăcile de izolare fonică de pe tavan. Marijke, ce mai faci? Nu părea diferit în vreun fel faţă de ultima oară când vorbise cu el.

— Sunt foarte bine, am fost promovată. Acum am un asistent.

— Splendid, asta-i excelent. Urmă o pauză. Bărbat sau femeie?

Ea râse.

— Femeie. O cheamă Ans.

— Hmm, bine, e nemaipomenit. N-aş vrea să ţi se-aprindă călcâiele după vreun Adonis cu o — aici Martin îşi coborî glasul — pronunţie extraordinară.

— Ei, lasă, nu-ţi face griji, pe-aici nu suntem decât noi, pasionaţii de radio. Ăia tineri sunt prea ocupaţi să pălăvrăgească între ei, ca să-şi mai bată capul cu una ca mine.

Marijke se simţea ciudat de încântată de faptul că Martin îşi închipuia că în jurul ei roiau pretendenţii. Îl auzi cum îşi aprinde o ţigară şi cum expiră apoi fumul.

— M-am lăsat de fumat, îl anunţă ea.

— Nu se poate. Şi ce-o să faci cu mâinile? Bietele tale mâini or să înnebunească dacă n-or să mai poată sta ocupate cu vreo ţigăruşă. Tonul lui Martin era mângâietor, dar Marijke sesiza efortul lui de a părea nonşalant. Şi de când te-ai lăsat?

— Acum şase zile, douăsprezece ore şi — se uită la ceas — treisprezece minute.

— Ei, minunat, sunt invidios.

La cuvântul invidios, urmă o pauză reciprocă. Marijke îşi scormonea creierii ca să găsească un nou subiect.

— La ce lucrezi? La asirieni?

Ocazional, Martin lucra pentru British Museum, şi la ultima lor convorbire pomenise despre nişte inscripţii în aramaică pe care le traducea.

— Mmm, pe-alea le-am terminat. Mi-au dat o comoară de poeme, pe care se presupune că le-ar fi scris o doamnă din perioada augustină, pe nume Marcella. Dacă ar fi fost veritabile, ar fi fost foarte pasionant, pentru că nu s-au păstrat mai deloc opere scrise de femei din acea perioadă. Dar nu sunt tocmai în regulă. Cred că Charles a fost tras pe sfoară, din păcate.

— De unde ştii că nu-s adevărate? De bună seamă că Charles le-a dat la verificat.

— Ca obiecte, par în regulă. Dar limbajul e greşit în tot felul de aspecte mărunte. E ca şi cum tu te-ai hotărî să falsifici nişte sonete noi de Shakespeare; cu toate că engleza ta modernă e minunată şi încântătoare, ai comite mici erori cu întorsăturile arhaice de frază, acele înfloriturі care i-ar fi venit foarte la îndemână unui scriitor din acea epocă. Eu cred că scriitorul e un francez din secolul al douăzecilea cu o excelentă stăpânire a latinei din secolul al nouăsprezecelea.

— Dar nu sunt acestea copii făcute după copii? Poate că greşelile au fost introduse...

— Ah, bun, au fost găsite în biblioteca din Herculaneum, înţelegi, aşa că ar fi trebuit să fie nişte articole veritabile. Trebuie să-l sun azi pe Charles. O să fie al naibii de furios...

Şeful lui Marijke apăru în intrarea cubiculului, se uită în jur derutat şi o descoperi şezând pe podea. Marijke se uită la Bernard din locul în care se afla şi articulă mut: „Martin". Bernard îşi rostogoli ochii a exasperare şi continuă să se profileze apăsător deasupra ei, cu firele lui rare de păr cărunt stând drepte, de parcă ar fi fost un personaj de desen animat care fusese electrocutat. Arătă cu degetul la ceasul de la mână. Ea se ridică în picioare şi zise:

— Trebuie să plec, Martin. Se apropie ora de emisie.

Martin se simţi zdruncinat — să vorbească cu Marijke era atât de liniştitor, atât de normal şi de la locul lui, încât aproape că uitase; semănase atât de mult cu discuţiile pe care le aveau zi de zi, încât uitase că în scurt timp se va fi terminat. Şi când o să-l mai sune iar? Intră în panică.

— Marijke...

Ea aşteptă. Ar fi vrut ca Bernard să înceteze să se mai uite la ea. Făcu o mică mişcare de rotaţie cu mâna liberă. „Da, ştiu. O să termin imediat." Bernard îşi ridică ameninţător spre ea sprâncenele enorme şi se întoarse la el în birou.

— Să mă suni curând, Marijke.

— Da. Ar fi vrut, dar ştia că n-are s-o facă.

— Groetjes[13], iubirea mea.

[13] Salutări (în olandeză, în original).

— Dieg! Ik hou van je[14]... Amândoi se opriră. Ea închise prima.

Martin stătea în biroul lui, ţinând în mână mobilul. O droaie de emoţii năvăliră asupra lui. „Ea a sunat. Ea a spus «iubirea mea». Ar fi trebuit să-i pun mai multe întrebări, am vorbit prea mult despre munca mea. A spus c-o să sune curând. Cât de curând? Dar n-a spus c-o să sune până când n-am rugat-o eu să sune. Dar a sunat azi, aşa că o să mai sune şi altă dată. Când o să sune? Ar trebui să-mi notez pe ceva nişte întrebări pe care să i le pun. S-a lăsat de fumat, asta-i uluitor. Poate c-ar fi bine să mă las şi eu. Am putea s-o facem împreună, iar data viitoare când o să sune o să-i spun. Dar când o să sune?" Martin scoase altă ţigară din pachet şi-o aprinse. „Ea m-a sunat. Cu un minut în urmă, vorbeam la telefon." Îşi lipi mobilul de obraz. Era cald. Simţi afecţiune pentru micul telefon, care îi adusese vocea lui Marijke la el. Cu telefonul într-o mână şi cu ţigara în cealaltă, Martin se duse în bucătărie. Când ajunse acolo, se întoarse din nou în birou. „Ea m-a sunat. A promis c-o să mă sune din nou. Ea a sunat. Când o să sune iar? Poate c-ar trebui să mă las de fumat..."

Marijke închise clapeta telefonului şi-l puse în buzunar. Termină materialul pentru Bernard şi i-l trimise prin e-mail. Auzi ping-ul de la computerul lui, care anunţa că articolul străbătuse cei trei metri şi jumătate dintre birourile lor. Cineva spuse:

— Eşti în emisie în cincisprezece minute.

Ea încuviinţă din cap şi porni către studio, dar făcu un ocol pe la toaletă, unde se sprijini de perete şi plânse. „Nu se schimbă." Îşi dori să nu fi sunat. La telefon era

[14] Te iubesc (în olandeză, în original).

prea uşor să şi-l amintească pe Martin aşa cum fusese cândva. Marijke se spălă pe faţă şi alergă spre studio, unde inginerul ei îi aruncă o privire iritată. Aveau să treacă luni bune_ până când îl va suna din nou pe Martin.

Urmărire tainică

Robert şi-a imaginat sosirea gemenelor timp de un an. În gând, a purtat cu ele conversaţii întregi: le-a vorbit despre Londra, despre cimitir, despre Elspeth, a pălăvrăgit cu ele despre restaurante, despre teza lui, despre tot felul de lucruri. Pe măsură ce treceau zilele, în lungul an al iminentei lor sosiri, Robert a remarcat puncte de interes — „Uite pisica lui Dick Whittington. Vor dori să ştie despre asta... O să le duc la Portman's Park, la Hunterian Museum, la John Soane. Ne vom da în London Eye la apus de soare." El şi Elspeth făcuseră toate aceste lucruri împreună. „Vom da ocol casei lui Dennis Servers la Crăciun. Şi Foundling Museum." În propria-i imaginaţie, Robert deveni ghidul turistic al gemenelor pentru viaţa lor londoneză, şerpaşul lor indispensabil, băştinaşul. Ele aveau să vină în mod firesc la el cu micile lor dileme şi semne de întrebare; ca un unchi sfătos, el le va da lămuririle necesare şi le va călăuzi în iniţierea lor londoneză. Robert aşteptase cu nerăbdare sosirea gemenelor. Le învăluise cu atâtea vorbe de duh, aşteptări şi speranţe, încât acum, când Julia şi Valentina sosiseră în sfârşit, Robert era de-a dreptul înspăimântat de ele. Se gândise că va urca

pur şi simplu treptele, va bate la uşa lor şi se va prezenta. Dar sunetul paşilor şi râsetele lor îl paralizau. Le urmărea cu privirea când veneau şi când plecau, străbătând grădina din faţă în rochiţe identice, cărând sacoşe de băcănie, flori şi o veioză urâtă. „De ce-or avea nevoie de o veioză? Elspeth are o mulţime de veioze."

Băteau la uşa lui o dată sau de două ori pe zi. De fiecare dată, Robert rămânea nemişcat, întrerupt la biroul lui sau în timp ce lua masa; le auzea vorbind încetişor între ele, pe hol. „Deschide uşa şi gata", îşi spunea el. „Nu mai fi aşa labă-tristă."

Ezita în faţa gemelarităţii lor; păreau sublime şi inviolabile împreună. În fiecare dimineaţă le privea navigând pe poteca alunecoasă până la poartă. Păreau să fie atât de independente faţă de cei din jur şi atât de dependente una de cealaltă, încât se simţea respins fără să fi schimbat vreo vorbă cu vreuna din ele.

Într-o dimineaţă senină şi răcoroasă, Robert stătea la fereastra ce dădea înspre faţa casei, cu o cafea în mână, cu pardesiul pe el şi cu pălăria pe cap, aşteptând. În cele din urmă, le auzi pe gemene tropăind pe scări. Le văzu traversând curtea şi ieşind pe poartă.

Porni pe urmele lor.

Îl duseră prin Pond Square, prin Highgate Village şi de-a lungul Jackson's Lane, până la staţia de metrou Highgate. Rămase în urmă, le lăsă să dispară şi apoi se panică la gândul că ar putea veni un tren care să le ia de-acolo. Alergă pe scara rulantă. Staţia era aproape pustie, era unsprezece şi jumătate. Le regăsi pe peronul pentru direcţia sudică şi se postă îndeajuns de aproape ca să se urce în acelaşi vagon. Ele se aşezară aproape de uşile din mijloc. El şezu vizavi de ele, la nici cinci metri depărtare. Una

dintre gemene studia o hartă a metroului, ediţia de buzunar. Cealaltă şedea rezemată de spătar şi se uita la reclame.

— Uite, îi spuse ea surorii sale, am putea să mergem cu avionul în Transilvania cu o liră de fiecare.

Robert fu surprins să-i audă accentul moale american, atât de diferit de glasul încrezător cultivat la Oxbridge al lui Elspeth.

Evită să se uite la ele. Îşi aminti de o pisică de-a mamei lui, Squeak; de fiecare dată când o ducea la chirurgul veterinar, pisica îşi pitea capul sub braţul lui Robert. Părea să creadă că, dacă ea nu-l vedea pe veterinar, nici acesta n-avea cum s-o vadă. Robert nu se uita la gemene, aşadar, nici ele nu-l vedeau.

S-au dat jos la Embankment şi au schimbat cu linia District. În cele din urmă, au ieşit din metrou la staţia Sloane Square şi s-au plimbat şovăielnic prin Belgravia, oprindu-se des, ca să-şi consulte ghidul turistic. Robert nu fusese niciodată în partea asta a Londrei, aşa că nu dură mult până să se rătăcească şi el. Rămase în urmă, nescăpându-le din ochi şi simţindu-se uşor pervers şi cam tembel, pe lângă faptul că era cât se poate de bătător la ochi. Tineri şi eleganţi rezidenţi ai cartierului Sloane treceau pe lângă el, cărând misterioase sacoşe de cumpărături, cu mobilele lipite de ureche. Gurile lor emanau mici norişori de abur în timp ce mergeau grăbiţi care încotro, pălăvrăgind cu ei înşişi ca nişte actori care-şi repetă rolurile. Prin comparaţie, gemenele păreau ezitante şi copilăroase.

Rătăciră pe o străduţă lăturalnică şi deveniră subit entuziaste, ţopăind şi întorcându-şi capetele ca să citească numerele magazinelor.

— Aici! spuse una dintre ele. Intrară într-o mică prăvălie de pălării, Philip Treacy, şi petrecură acolo o oră, probând diverse pălării. Robert le urmărea de pe cealaltă parte a străzii. Gemenele probau pe rând pălăriile, răsucindu-se în faţa a ceea ce trebuie să fi fost o oglindă. Vânzătoarea le zâmbi şi le oferi o imensă spirală de culoarea lămâii verzi. Una dintre gemene o puse pe cap, iar toate trei părură foarte încântate. Robert îşi dori să fi fumat, căci asta i-ar fi oferit un pretext plauzibil ca să stea acolo, pe stradă, fără rost. „Poate c-ar trebui să mă duc să beau o bere undeva. Din câte văd eu, cred că au de gând să stea aici toată după-amiaza." Gemenele scoteau exclamaţii entuziaste, datorită unui disc din plastic portocaliu, care-i amintea lui Robert de halourile ca nişte farfurii din picturile medievale. „Am nevoie de o deghizare. Poate o barbă. Sau un costum de protecţie." Gemenele ieşiră din magazin fără nicio sacoşă.

Robert merse după ele peste Knightsbridge, le urmări în timp ce admirau vitrinele magazinelor, mâncau clătite şi căscau gura la ceilalţi cumpărători. Pe la mijlocul după-amiezii, dispărură în metrou. Robert le lăsă să se ducă şi porni către Biblioteca Britanică.

Îşi puse lucrurile într-un vestiar şi se duse la etaj, la sala de lectură Ştiinţe Umaniste 1. Sala era aglomerată şi găsi un loc între o femeie cu un nas lung şi coroiat, înconjurată de cărţi despre Christopher Wren, şi un tânăr hirsut ce părea să facă cercetări despre practicile gospodăreşti din perioada iacobină. Robert nu ceru nicio carte; nici nu se obosi să verifice cărţile pe care le comandase anterior. Îşi aşeză ambele palme pe tăblia biroului şi închise ochii. „Mă simt ciudat." Se întrebă dacă nu cumva îl încerca un guturai. Robert era conştient de sciziunea din sinea lui — era plin de emoţii contradictorii, care

includeau ruşinea, bucuria, împlinirea, confuzia, dezgustul faţă de el însuşi şi o dorinţă puternică de a le urmări din nou pe gemene a doua zi. Deschise ochii şi încercă să se adune. „Nu se poate să le spionezi în halul ăsta. Mai devreme sau mai târziu, or să observe." Robert şi-o imagină pe Elspeth dojenindu-l:

— Nu fi laş, scumpule. Nu trebuie decât să deschizi uşa, data viitoare când or să bată.

Apoi se gândi că ea ar fi râs de el. Niciodată Elspeth nu înţelesese sfiala. „Nu râde de mine, Elspeth", îi spuse Robert în gând. „Nu râde."

Lumina de apel de la biroul lui se aprinse. Robert îşi dădu seama că, probabil, se aşezase pe locul altcuiva. Se uită în jur, apoi se ridică şi plecă din sala de lectură. Luă metroul spre casă. Pe când mergea pe aleea ce ducea la Vautravers, văzu lumini la ferestrele apartamentului de la mijloc, iar inima îi crescu de bucurie. „Astăzi a fost o excepţie. Mâine o să bat la uşa lor şi o să mă prezint cum se cuvine."

A doua zi dimineaţă, le urmări până pe Baker Street şi plăti douăzeci de lire ca să umble fără ţintă prin Muzeul Madame Tussaud, la o distanţă discretă faţă de gemene, care se distrau pe seama versiunilor din ceară ale lui Justin Timberlake şi ale Familiei Regale. Ziua următoare s-au dus să viziteze Turnul şi au luat parte la un spectacol de marionete pe Embankment. Pe Robert începu să-l cuprindă disperarea. „Da' voi nu faceţi niciodată ceva interesant?" Zilele treceau într-o succesiune rapidă de vizite la Neal's Yard, Harrods, Palatul Buckingham, Portobello Road, Westminster Abbey şi Leicester Square. Robert sesiză hotărârea gemenelor: păreau să dea roată sferelor cele mai publice al Londrei, căutând o vizuină de iepure care să le ducă în oraşul adevărat de dedesubt.

Încercau să-şi construiască o Londră personală pentru ele însele, inspirându-se din Rough Guide şi *Time Out.*

Robert se născuse în Islington. Nu trăise niciodată în altă parte decât în Londra. Geografia lui londoneză era un amalgam de asociaţii emoţionale. Numele străzilor evocau prietene, colegi de şcoală, după-amiezi plictisitoare în care trăgea chiulul fără să facă nimic anume; ieşiri rare în oraş cu tatăl lui, la restaurante obscure şi la grădina zoologică, petreceri dezlănţuite în depozitele din East-London. Începu să se mintă că gemenele îl luau în excursii şcolare, că toţi trei urmau cursurile unei şcoli publice exotice cu uniforme ciudate şi o programă de învăţământ axată pe turism. Încetă să se gândească la ceea ce făcea sau să-şi facă griji că va fi prins. Lipsa lor de atenţie la ceea ce se întâmpla în jur îl înspăimânta. Le lipseau deprinderile de camuflaj urban pe care ar trebui să le aibă femeile tinere. Oamenii se uitau la ele tot timpul, iar ele păreau să fie conştiente de asta, fără să dea prea multă importanţă, de parcă li s-ar fi părut firesc să fie obiectul unei atenţii neîntrerupte.

Ele conduceau, iar el le urma. La cimitir ajungea când şi când. La întrebările Jessicăi, îi spunea că lucrează acasă la teză. Ea se uita la el neîncrezătoare; mai târziu a observat mesajele acumulate pe robotul lui telefonic şi a înţeles că ea crezuse că o evită.

Apoi, gemenele au rămas în casă câteva zile la rând. Una dintre ele făcea singură micile deplasări necesare. Robert se îngrijoră. „Ar trebui să mă duc la etaj să văd ce fac." De acum simţea că le cunoaşte bine, dar nu vorbise niciodată cu ele. Îi lipseau. Se mustră pentru că prea se lăsase prins în vieţile lor. Totuşi, ezita să înceapă. Se pomeni petrecând zile întregi în apartament, ascultând, aşteptând, făcându-şi griji.

Probleme medicale

Valentina nu se simţea bine în dimineaţa aceea, aşa că Julia se duse la Tesco Express să cumpere supă de pui, biscuiţi Ritz şi Coca-Cola, elemente care, în opinia gemenelor, alcătuiau un meniu potrivit pentru bolnavi. De îndată ce Julia ieşi, Valentina se târî din pat, vomită în vasul toaletei, se întoarse în pat şi se culcă pe o parte, cu genunchii traşi la piept, arzând de febră. Se uita fix la covor, urmărind formele aurii şi albastre cu privirea. Începu să aţipească.

Cineva se aplecă deasupra ei şi o privi cu atenţie. Persoana nu o atinse; doar că avea senzaţia că se afla cineva acolo, că persoana aceasta era îngrijorată din pricina ei. Valentina deschise ochii. I se păru că vede ceva întunecat, nedesluşit, care se mută spre piciorul patului. Valentina o auzi pe Julia intrând pe uşa din faţă şi se trezi complet. Nu era nimic la piciorul patului.

În scurt timp, Julia intră în cameră cu o tavă. Valentina se ridică în capul oaselor. Julia puse tava jos şi îi dădu un pahar de Coca-Cola. Valentina zăngăni cuburile de gheaţă de peretele paharului, lipindu-l de obraz. Sorbi un pic din Coca-Cola, apoi luă o sorbitură mai mare.

— A fost ceva ciudat în cameră, spuse ea.

— Cum adică? întrebă Julia.

Valentina încercă să facă o descriere.

— Era ca o pată în aer. Era îngrijorată din pricina mea.

— Drăguţ din partea ei, spuse Julia. Şi eu sunt îngrijorată pentru tine. Vrei nişte supă?

— Cred că da. Pot să beau doar supa, fără să mănânc toţi tăieţeii şi celelalte chestii?

— Cum vrei. Julia se întoarse în bucătărie. Valentina se uită în jurul ei, în dormitor. Nu se vedea decât imaginea obişnuită a dormitorului dimineaţa. Ziua era însorită, iar mobila părea caldă şi nevinovată. „Trebuie să fi visat. Ce bizar, totuşi."

Julia veni şi îi servi supa într-o cană. Puse palma pe fruntea Valentinei, exact aşa cum făcea Edie.

— Arzi, Şoricel. Valentina mai bău nişte supă. Julia se aşează la piciorul patului. Trebuie să-ţi găsesc un doctor.

— E doar o răceală.

— Şoricel... ştii bine că nu se poate să nu te vadă un doctor. Mami ar intra în fibrilaţii. Dacă ai un atac de astm?

— Mda... putem s-o sunăm pe mami? Sunaseră acasă cu o zi în urmă, dar nu exista nicio regulă care să le interzică să sune de două ori într-o săptămână.

— Acasă e patru dimineaţa, observă Julia. Lasă că sunăm mai târziu.

— Bine. Valentina întinse cana, iar Julia o puse pe tavă. Cred că o să dorm.

— Ok.

Julia trase draperiile, luă tava şi plecă.

Valentina se ghemui din nou, mulţumită. Închise ochii. Cineva se aşeză lângă ea şi-i mângâie părul. Adormi zâmbind.

Valentina şi Julia în metrou

Valentinei nu-i plăcea în metrou. Era întunecos, rapid şi murdar; era aglomerat. Nu-i plăcea să fie presată de alţi oameni, să simtă respiraţia altcuiva pe ceafă, să stea agăţată de un stâlp şi să se ciocnească de oameni transpiraţi. Mai presus de toate, Valentinei nu-i plăcea să stea sub pământ. Într-un fel, faptul că mijlocul de transport se numea tren subteran înrăutăţea lucrurile[15].

Ori de câte ori avea ocazia, lua autobuzul.

Încercă să n-o lase pe Julia să afle că metroul o înspăimânta, dar cumva Julia ghici. Acum, ori de câte ori ieşeau în oraş, Julia întindea harta metroului pe masa din sufragerie şi punea la cale trasee complicate care necesitau cel puţin trei schimbări de linii. Valentina nu spunea niciodată nimic. Îşi târa paşii alături de Julia, se lăsa purtată de nesfârşite scări rulante în staţii de metrou fără fund. În seara asta urmau să se ducă la Royal Albert Hall, ca să vadă un spectacol de circ. Începură la Archway. La Warren Street, gemenele trebuiră să schimbe de la linia Northern la linia Victoria şi se pomeniră deplasându-se

[15] În engleză underground = metrou = cuvânt compus, „sub pământ".

laolaltă cu un număr de oameni de-a lungul unui coridor lung, faianţat cu alb. Valentina o ţinea pe Julia de mână. Verifică mental fermoarul poşetei, temându-se de hoţii de buzunare. Valentina se întrebă dacă toţi ceilalţi puteau să-şi dea seama că erau din America. Mulţimea se scurgea ca un sirop.

Valentina observă un bărbat mergând în faţa lor. Era destul de înalt şi avea părul castaniu, ondulat, până la baza urechii. Purta o cămaşă albă, cu vârfurile gulerului prinse cu nasturi, nişte pantaloni reiaţi maro şi avea la el o carte groasă, cu coperte de hârtie. Purta pantofi cu talpă groasă, fără şosete. Omul se deplasa cu paşi lungi, dezarticulaţi, asemănător cu un Labrador Retriever sau cu un leneş de copac. Avea o constituţie fragilă şi era palid la faţă. Valentina se întrebă ce citea. Gemenele îl urmară în ascensor. O luă înaintea lor prin tunele, şi pe urmă fetele rămaseră în urma lui pe o scară rulantă, una dintre cele lungi, care o făceau pe Valentina să aibă senzaţia că lumea se înclinase într-o parte şi că ea ar fi fost supusă unei gravitaţii noi şi stranii. În cele din urmă, găsiră peronul pentru linia Victoria.

Valentina încercă să arunce o privire la titlul cărţii. Se termina în „ază". Kafka? Prea groasă. Purta nişte ochelari mici cu rame subţiri aurite şi avea o faţă blândă, cu un maxilar proeminent şi un nas lung şi subţire, pe care îl tot ţinea vârât în carte. Ochii îi erau căprui şi umbriţi de pleoapele cu gene dese. Trenul tocmai venea. Era plin ochi, aşa că uşile se deschiseră şi se închiseră fără ca vreun pasager să urce sau să coboare. Bărbatul ridică privirea o clipă şi apoi îşi reluă cititul.

Julia vorbea despre un accident pe care-l văzuse în dimineaţa aceea, în care un pieton, o femeie în vârstă,

fusese lovită de un moped. Valentina încercă să nu asculte. Julia ştia că-i este frică să traverseze străzile. Valentina aştepta de fiecare dată cu încăpăţânare să apară omuleţul verde, chiar şi atunci când nu se vedea nicio maşină şi când Julia traversa repede strada şi-i făcea semne cu mâna de pe cealaltă parte.

— Încetează, îi spuse ea Juliei. Dacă nu taci, n-o să mai ies din casă niciodată şi-o să fii nevoită să cari singură toate cumpărăturile. Julia păru surprinsă şi, spre uşurarea Valentinei, rămase tăcută.

Următorul tren sosi într-un minut. Acesta era mai puţin aglomerat, şi gemenele reuşiră să se strecoare în el. Julia îşi făcu loc spre mijlocul vagonului, dar Valentina rămase agăţată de stâlpul din apropierea uşii. Când trenul se urni din loc, Valentina ridică ochii şi văzu că omul pe care-l urmărise cu privirea stătea acum lipit de ea. Acesta îi surprinse privirea, iar ea se uită în altă parte. Mirosea a iarbă, de parcă tocmai tunsese o peluză, a sudoare şi a ceva pe care Valentina nu-l putea identifica. Hârtie? Mizerie? Era un miros plăcut, orice ar fi fost, şi îl inhală de parcă ar fi conţinut vitamine. Sacoşa cuiva se freca de piciorul ei. Valentina ridică din nou privirea. Omul continua să o privească. Ea roşi, dar îi susţinu privirea. El spuse:

— Nu prea-ţi place metroul, aşa-i?

— Nu, spuse Valentina.

— Nici mie, spuse el. Avea o voce joasă şi plăcută. E prea intim.

Valentina încuviinţă din cap. Se uita la gura bărbatului în timp ce vorbea. Avea gura largă, buza de sus uşor ca de iepure, lăsând vederii dinţii uşor proeminenţi, dinţi care ar fi avut nevoie de ortodonţie. Se gândi la anii pe

care ea şi Julia îi petrecuseră în cabinetul doctorului Weissman, pentru îndreptarea dinţilor. Se întrebă cum le-ar fi arătat dinţii dacă ar fi fost lăsaţi de capul lor.

— Tu eşti Julia sau Valentina? întrebă el.

— Valentina, replică ea şi instantaneu se simţi oripilată de propria-i îndrăzneală. Dar de unde le ştia el numele? Trenul frână la intrarea în staţie, dezechilibrând-o. Bărbatul o prinse de cot şi o susţinu până când trenul opri. „Staţia Victoria", rosti vocea feminină din difuzorul metroului.

— Şoricel! Asta e staţia noastră, Şoricel. Trebuie să schimbăm aici. Vocea Juliei se ridică deasupra zidului de persoane care le despărţea când uşile se deschiseră. Valentina îşi suci capul ca să se uite la bărbat.

— Trebuie să cobor, îl anunţă ea. Era ceva liniştitor în felul în care o privi, de parcă ar fi călătorit împreună cu trenul ăsta câteva ore bune.

— Unde vă duceţi? o întrebă el. Julia îşi făcea loc înspre ei. Valentina se dădu jos din tren.

— La circ, spuse ea, şi Julia poposi lângă ea. El zâmbi; uşile se închiseră; trenul porni mai departe.

Valentina rămase locului un moment, privind. Bărbatul ridică mâna, ezită, şi-i făcu semn.

— Cine era ăla? întrebă Julia. O luă pe Valentina de mână şi începură să păşească alături de mulţime ca să prindă legătura cu linia District.

— Nu ştiu, replică Valentina.

— Era drăguţ, remarcă Julia. Valentina încuviinţă tăcută. „Ştia cum ne cheamă, Julia. Noi nu cunoaştem pe nimeni aici. De unde ne ştia numele?"

Robert se uita la Valentina şi la Julia pe când dispăreau din câmpul lui vizual. Se dădu jos la staţia următoare,

Pimlico, merse spre Tate Gallery şi se aşeză pe treptele abrupte din faţa clădirii, privind lung apele Tamisei, profund agitat. „De ce ţi-e atât de teamă?" se întrebă el, dar nu reuşi să-şi dea un răspuns.

O inundaţie

Era noaptea foarte târziu, trecut de ora două, iar gemenele erau adormite. Fusese o seară friguroasă. Gemenele încă nu reuşiseră să dea de cap sistemului de încălzire — în seara cu pricina, părea că nu vrea să pornească deloc, cu toate că era mai frig ca înainte. Erau obişnuite cu casa lor supraîncălzită din America; toată seara îşi puseseră pe rând mâinile pe radiatoare, întrebându-se de ce erau călduţe. Acum dormeau învelite cu câteva plăpumi. Găsiseră într-un sertar o sticlă pentru apă fierbinte şi o puseseră sub picioare. Valentina stătea culcată pe o parte, ghemuită ca un fetus. Degetul ei mare nu era efectiv în gură; zăbovea prin apropiere, de parcă până de curând îl supsese şi acesta se plictisise şi plecase la plimbare. Julia se lipise de Valentina, cu trupul presat de al surorii sale gemene şi cu braţul odihnindu-se pe coapsa acesteia. Era o poziţie de dormit obişnuită pentru gemene, ca un ecou al felului în care dormiseră intrauterin. Feţele lor aveau expresii diferite: Valentina dormea uşor, cu fruntea încreţită şi pleoapele strâns lipite şi orientate pieziş. Julia tresărea în toiul unui vis. Ochii i se mişcau rapid încolo şi încoace pe sub pleoapele străvezii. În vis, Julia se

afla pe o plajă, înapoi în Lake Forest. Pe plajă erau copii. Aceştia ţipau de plăcere când erau răsturnaţi de valurile mici. Julia simţi pe piele umezeala lacului şi se răsuci în somn. În visul ei începu să plouă. Copiii alergau înapoi la părinţii lor, care strângeau jucăriile şi loţiunile de protecţie solară. Ploua cu găleata. Julia încerca să-şi amintească unde e maşina — alerga acum —, apa o stropea pe Julia pe faţă. Îşi duse mâna la obraz, continuând să viseze. Valentina se trezi, se sculă în capul oaselor şi se uită la Julia. Un firicel de apă începu să curgă din tavan pe plăpumi, exact în locul unde se aflau sânii Juliei.

— Ah, Julia, trezeşte-te!

Julia se trezi cu un fornăit. Îi trebui un minut ca să înţeleagă situaţia. Valentina fugise deja în bucătărie, de unde se întoarse cu o oală de supă gigantică, în momentul în care Julia abia se dădea jos din pat. Valentina puse oala sub firul de apă şi imediat se auzi răpăitul stropilor pe tablă. Patul era îmbibat de apă. Deasupra acestuia, ipsosul de pe tavan era clisos şi sfărâmicios. Gemenele stăteau lângă pat şi se uitau cum apa se aduna în oală. Fărâme de ipsos pluteau prin apă ca nişte broboane de lapte bătut.

Valentina se aşează pe fotoliul de lângă pat.

— Tu ce crezi? întrebă ea. Purta nişte boxeri şi un tricou cu breteluţe subţiri, iar pielea i se făcuse ca de găină pe braţe şi pe coapse. Nu plouă afară. Îşi lăsă capul pe spate şi se uită la tavan. Poate că cineva a vrut să facă baie şi a lăsat apa să curgă?

— Dar atunci de ce nu curge aici? Julia se duse în baie şi aprinse lumina. Cercetă atent tavanul. Aici e complet uscat, îi spuse ea Valentinei.

Se uitară una la cealaltă în timp ce apa continua să curgă în oală.

— Hm, făcu Julia. Nu ştiu ce să zic. Îşi puse halatul de baie, o chestie roz din mătase, pe care-l găsise la Oxfam. Cred c-ar fi bine să mă duc la etaj să văd.

— Vin şi eu.

— Nu, rămâi aici, în caz că se umple oala — ceea ce se dovedi a fi o idee bună, pentru că apa ameninţa într-adevăr să ajungă la buza de sus a oalei.

Julia ieşi din apartament şi urcă treptele. Nu mai fusese niciodată la etajul ăsta. Pe palier erau stivuite teancuri de ziare, mai ales *The Guardian* şi *Telegraph*. Uşa era întredeschisă. Julia bătu. Nimeni nu-i răspunse.

— Alo? strigă ea. Nu auzi decât un zgomot care semăna cu ceva care era şmirgheluit, un zgomot ritmic, abraziv. Cineva, un bărbat, vorbea cu glas scăzut.

Julia stătea neliniştită în faţa uşii. Nu ştia nimic despre vecini. Mai bine o aducea şi pe Valentina cu ea. Dacă oamenii ăştia erau nişte satanişti sau perverşi care abuzau de copii, ori indivizi care ciopârţeau tinerele prea curioase cu ferăstrăul mecanic? Oare se găseau ferăstraie mecanice în Anglia, sau numai criminalii americani în serie aveau aşa ceva în dotare? Julia stătea cu mâna pe mânerul uşii, ezitând. Îşi imagina cum apa umplea tot apartamentul, toată mobila mătuşii Elspeth plutind de colo-colo, Valentina înotând dintr-o cameră într-alta şi încercând să mai salveze din lucruri de la prăpădul potopului. Deschise uşa, intră şi strigă: „Alo?".

Apartamentul era foarte întunecat, iar Julia se lovi imediat de o stivă de cutii care bloca holul. Avea senzaţia că numeroase obiecte erau copleşitor de apropiate unele de altele. Undeva era o lumină, în cealaltă parte a holului, într-o altă încăpere, dar aici era doar o reflexie palidă. Sub tălpile goale simţea podeaua de lemn lipicioasă şi

aspră. Pe hol erau nişte cărări; de o parte şi de alta a cărărilor erau stive de cutii. Cutiile ajungeau la tavan, la trei metri faţă de podea. Julia se întrebă dacă vreodată cutiile căzuseră şi zdrobiseră pe cineva. Poate că erau oameni îngropaţi sub grămezi de obiecte? Se orientă pipăind cutiile cu mâinile, ca o nevăzătoare. Simţea miros de carne gătită şi ceapă prăjită. Miros dulceag de tabac. Mirosul tăios, complicat al detergentului pe bază de clor. Fructe putrezite: lămâi? Săpun. Julia încercă să desluşească mirosurile. Îi provocau mâncărimi în nas. „Te rog, Doamne, nu mă lăsa să strănut", îşi zise ea şi strănută.

Mormăitul şi şmirgheluiala încetară brusc. Julia rămase nemişcată. Zgomotele reîncepură după un interval care Juliei i se păru o eternitate. Inima îi bubuia şi se întoarse să vadă dacă lăsase uşa de la intrare deschisă, dar aceasta dispăruse. „Firimituri de pâine", îşi zise Julia. „O sfoară. N-o să găsesc niciodată calea de ieşire de aici."

Degetele ei nu mai întâlniră cutii, aşa că întinse mâna şi pipăi o uşă închisă. Aici ar fi trebuit să fie dormitorul din faţă, dacă ar fi fost apartamentul lor. Zgomotul se auzea mai tare acum. Julia se strecură în josul holului. În cele din urmă, rămase în pragul dormitorului din spate şi se uită înăuntru.

Bărbatul stătea cu spatele la ea. Era ghemuit, cu genunchii îndoiţi, doar tălpile şi peria de curăţat atingeau podeaua în timp ce o spăla. Imaginea îi amintea Juliei de un om care imita un furnicar. Purta blugi şi nimic altceva. Lumina din tavan era intensă, mult prea puternică pentru mica încăpere, iar patul era uriaş. În jur erau împrăştiate o mulţime de haine, cărţi şi alte nimicuri. Pe pereţi erau prinse în piuneze hărţi şi fotografii. Bărbatul recita ceva într-o limbă străină în timp ce freca podeaua.

Avea o voce frumoasă, iar Julia ştia că orice spunea era trist şi violent. Se întrebă dacă omul nu era un fanatic religios.

Podeaua era închisă la culoare din cauza apei. Omul băgă mâna în găleată şi scoase de acolo peria de curăţat plină de clăbuci şi cu mai multă apă. Julia se uita la el. După o vreme, îşi dădu seama că bărbatul nu făcea decât să frece aceeaşi porţiune de podea, iar şi iar. Restul podelei rămânea uscat. Julia se simţea cuprinsă de disperare. Ar fi vrut să spună ceva, dar nu ştia cum să înceapă. Apoi îşi spuse că se comporta la fel ca Şoricel, iar asta îi dădu imboldul necesar ca să vorbească.

— Scuzaţi-mă, spuse Julia încet.

Bărbatul avea mâna în găleată şi fu atât de surprins încât tresări, iar apa se împrăştie pe podea.

— Of! zise Julia. Of, îmi pare rău, îmi pare tare rău! Uite, lăsaţi-mă...

Fugi peste apa care se întindea tot mai mult şi se duse în baie, de unde reveni cu prosoape. Bărbatul rămase ghemuit pe podea, uitându-se la ea, cu o expresie de neîncredere, aproape de stupefacţie. Julia încerca să oprească inundaţia, folosind prosoapele ca pe nişte diguri textile, ca pe nişte saci cu nisip. Alergă iar în baie, aducând încă un braţ de prosoape, bolborosind scuze. Martin era atât de frapat de energia Juliei şi de nesfârşitele ei regrete, încât pur şi simplu se holba la ea. Halatul roz i se desfăcuse şi părul îi flutura în dezordine. Avea înfăţişarea generală a unei fetiţe care se dăduse într-un carusel îmbrăcată în pijama. I se vedea o bună parte din picior, iar Martin se gândea că fusese fermecător gestul fetei de a da buzna în apartamentul lui purtând o veche cămaşă de noapte şi chiloţei, şi cu toate că nu pricepea ce căuta ea aici,

vederea ei îi dădea o senzaţie de uşurare. Anxietatea covârşitoare pe care o simţise dispăruse. Martin îşi şterse mâinile de pantaloni. Julia termină de uscat podeaua, strânse toate prosoapele şi le aruncă în cadă. Se întoarse în dormitor încântată de ea însăşi şi-l văzu pe Martin ghemuit cu mâinile încrucişate la piept, uitându-se în sus la ea.

— Ăă, bună, spuse Martin. Întinse mâna, iar Julia o apucă şi trase uşor. Când îi dădu drumul, observă că mâna lui sângera; o peliculă fină de sânge îi acoperea palma. Martin se aşteptase ca ea să-i scuture mâna, aşa că fu surprins când se pomeni ridicat în picioare. Julia, la rându-i, era surprinsă de cât de agil era Martin. Se pomeni uitându-se la un bărbat zvelt, de vârstă medie, cu ochelari din ramă de baga aşezaţi strâmb pe nas. Juliei i se păru că e cam noduros; genunchii, coatele şi nodurile degetelor erau proeminente. Nu era câtuşi de puţin păros. Julia observă că avea pieptul uşor concav. Roşi şi se uită în sus. Avea părul scurt şi grizonant. Părea un om cumsecade.

— Sunt Martin Wells, spuse el.

— Iar eu sunt Julia Poole, replică Julia. Locuiesc cu un etaj mai jos.

— A, desigur. Şi... te simţeai singură?

— Nu, vedeţi, apa... Patul nostru e chiar sub locul ăsta şi curgea o groază de apă prin tavan şi, cum să vă zic, ne-a trezit din somn.

Martin roşi.

— Îmi pare nespus de rău. O să chem pe cineva să repare. O să fie totul în regulă.

Julia se uită într-o parte, la găleată şi la peria de duşumea, la podeaua udă. Se uită iar la Martin, nedumerită:

— Ce făceaţi aici? întrebă ea.

— Curăţenie, replică el. Spăl podeaua.

— Dar vă sângerează mâinile, îi spuse Julia.

Martin se uită la mâini. Palmele erau brăzdate de crăpături de la multele ore petrecute în apă. Avea mâinile lucioase şi de un roşu aprins. Se uită din nou la Julia. Ea se uita la dormitor, la stivele de cutii care tapetau pereţii.

— Ce e în cutiile alea? întrebă ea.

— Lucruri, replică el.

Julia renunţă la tact.

— Şi trăieşti în halul ăsta?

— Da.

— Eşti unul din oamenii ăia care spală tot timpul. Ca Howard Hughes.

Martin nu ştiu ce răspuns să-i dea, aşa că se mulţumi să zică:

— Da.

— Grozav.

— Mm, nu, nu e, deloc. Martin se duse în baie, deschise dulăpiorul de medicamente şi luă un tub cu loţiune cu care începu să-şi frece palmele. E o boală. Îşi îndreptă ochelarii cu degetul mânjit de loţiune. Julia simţi că făcuse o gafă.

— Îmi cer scuze.

— Nicio problemă.

Urmă o pauză stingheritoare, în care niciunul dintre ei nu se uită la celălalt. Julia începu să se simtă neliniştită. „Am avut dreptate înainte — e bolnav mintal." Spuse:

— Trebuie să mă duc înapoi. Valentina probabil că se întreabă ce-o fi cu mine.

Martin încuviinţă din cap:

— Îmi pare rău de ceea ce s-a întâmplat cu tavanul vostru. O să sun pe cineva la prima oră mâine-dimineaţă. Aş veni chiar eu...

— Da?

— Dar eu nu ies niciodată din apartamentul meu.

Julia era dezamăgită, cu toate că, doar cu câteva clipe înainte, avusese intenţia să fugă de el.

— Deloc?

— E parte a... bolii mele. Martin zâmbi. Nu face faţa asta. Eşti cât se poate de binevenită să mă vizitezi. O conduse pe Julia prin labirintul de cutii. Când ajunseră la uşa de la intrare, el o lăsă pe ea s-o deschidă şi să păşească pe palier. Sper c-o să mai vii pe-aici. Pentru un ceai? Poate mâine?

Julia stătea pe palierul bine iluminat şi se uita fix la Martin, care stătea la o anumită distanţă faţă de uşă, în holul întunecat.

— Bine, spuse ea. Desigur.

— Iar sora ta e binevenită şi ea.

Julia simţi un mic acces de posesivitate. Dacă o cunoştea pe Valentina, probabil că pe ea o va plăcea mai mult. Toată lumea făcea la fel.

— Mm, să văd dacă e disponibilă.

Martin zâmbi.

— Pe mâine, atunci. La ora patru?

— OK. Mi-a făcut plăcere să vă cunosc, spuse Julia şi coborî scările în fugă.

La întoarcerea Juliei, Valentina tocmai golise oala de apă. Tavanul continua să picure, iar aşternuturile erau ude şi în dezordine. Gemenele stăteau una lângă alta şi evaluau daunele.

— Deci, ce s-a întâmplat? întrebă Valentina.

Julia îi povesti, dar avu probleme când încercă să-l descrie pe Martin. Valentina se arătă oripilată când Julia o anunţă că fuseseră invitate la ceai.

— Dar pare a fi un om îngrozitor, spuse Valentina. Nu iese niciodată din apartament?

— Nu ştiu. A fost superpoliticos. Adică, da, e clar că e nebun, dar în felul simpatic şi excentric al englezilor, ştii? Gemenele începură să tragă plăpumile de pe pat. Le duseră în baie şi încercară să stoarcă apa din ele.

— Cred că astea sunt distruse.

— Nu, e numai ipsos. Ar trebui să se spele. Ce ar fi să le înmuiem bine în apă? Valentina puse dopul şi dădu drumul la apă caldă în cadă.

— În tot cazul, i-am spus că o să merg să beau un ceai şi poţi să vii şi tu dacă vrei. Cred că ar trebui cel puţin să-l cunoşti. Doar e vecinul nostru.

Valentina ridică din umeri. Terminară de golit patul şi lăsară oala pe saltea, să curgă în ea picăturile. Se culcară în dormitorul de rezervă (care era cam jilav) şi fiecare adormi, făcându-şi griji privind reparaţiile casnice şi invitaţia la ceai.

Acel lucru delicat

Virginitatea li se părea împovărătoare gemenelor, fiecăreia în felul ei.

Julia experimentase câte ceva. În liceu, îi lăsase pe băieţi s-o sărute sau s-o mângâie în maşini, în dormitoarele părinţilor prietenilor, atunci când respectivii părinţi erau plecaţi din oraş, odată la toaleta pentru femei de la Navy Pier şi de câteva ori în pragul neimpresionantei case a lui Jack şi Edie, pe care întotdeauna şi-o dorise o imensă casă victoriană cu verandă, în aşa fel încât să poată sta şi ea cu băiatul în leagănul de pe verandă şi să mănânce îngheţată pe care s-o lingă apoi reciproc unul de pe buzele celuilalt, în vreme ce Valentina îi spiona din sufrageria aflată în întuneric. Dar nu exista nicio verandă, iar sărutările erau la fel de şterse ca şi casa.

Julia îşi amintea cum îi respingea pe băieţi pe plajă, în spatele adăpostului din West Park, după orele de patinaj, într-o sală de repetiţii muzicale la liceu. Îşi amintea fiecare reacţie a băieţilor, cu diferitele lor nuanţe de confuzie şi mânie.

— Păi, atunci de ce-ai mai venit aici? o întrebase băiatul din sala de repetiţii, iar ea nu avusese niciun răspuns.

Ce voia ea, de fapt? Ce-şi imagina că i-ar fi putut face băieţii ăia? Şi de ce de fiecare dată îi oprea înainte ca ei să-i poată face lucrul acela?

Valentina era mai căutată şi nu la fel de pricepută în a spune nu. În adolescenţă, Valentina era cea aleasă de băieţii liniştiţi şi de băieţii care se credeau vedete rock în plină devenire. În vreme ce Julia alegea băieţi care nu erau interesaţi de ea şi pe urmă îi vâna, Valentina îi ignora visătoare pe toţi şi, în felul ăsta, cucerea inimi. A fost întotdeauna surprinsă când băiatul care stătea în spatele ei la orele de algebră i-a declarat c-o iubeşte în timp ce-şi desfăcea lanţul de la bicicletă; sau când redactorul-şef al gazetei şcolii a invitat-o la balul de absolvire.

— Ar trebui să-i laşi pe ei să vină la tine, spuse Valentina când Julia i se plânse de această discrepanţă. Dar Julia era nerăbdătoare şi suferea când era trecută cu vederea. Astfel de lucruri sunt fatale pentru o idilă romantică, mai ales dacă ai prin apropiere o versiune mai indiferentă a ta.

Sexul era interesant pentru Valentina, dar băieţi cu care ar fi putut să facă sex nu erau. Când îşi concentra atenţia asupra unui băiat, băiatul cu pricina i se părea de fiecare dată neterminat, plicticos, absurd. Era obişnuită cu intimitatea profundă a vieţii ei cu Julia şi nu ştia că pentru o relaţie era nevoie de un nor de speranţă şi de iluzii nebuneşti. Valentina era ca veteranul unei lungi căsnicii care a uitat cum să flirteze. Băieţii care o urmau pe holurile de la liceul din Lake Forest la o distanţă respectuoasă îşi pierdeau ardoarea când erau întâmpinaţi cu o uimire amabilă.

Aşa se face că gemenele au rămas virgine. Julia şi Valentina vedeau cum toate prietenele lor din liceu şi din

colegiu dispăreau una după alta în lumea adultă a sexului, până când au rămas singurele care mai zăboveau în lumea neiniţiaţilor. „Cum a fost?", le întrebau ele pe prietene. Răspunsurile erau vagi. Sexul era o glumă personală: trebuia să fii acolo.

Gemenele îşi făceau griji cu privire la virginitate individual, dar îşi făceau griji şi împreună. Dar problema esenţială era una despre care nu au vorbit niciodată. Sexul era ceva pe care nu puteau să-l facă împreună. Una dintre ele va trebui s-o facă mai întâi, ceea ce însemna că cealaltă va rămâne în urmă. Şi fiecare va trebui să aleagă bărbaţi diferiţi, iar aceşti bărbaţi, aceşti potenţiali iubiţi, vor dori să petreacă timp singuri cu una sau cu cealaltă dintre ele; vor dori să fie persoana importantă din viaţa Juliei sau a Valentinei. Fiecare prieten va acţiona ca un fel de rangă, şi în scurt timp va apărea o breşă; vor fi ore ale zilei când Julia nici măcar nu va şti unde se află Valentina sau ce face, iar Valentina se va întoarce cu intenţia de a-i spune ceva Juliei şi, în locul ei, va da peste prietenul acesteia, aşteptând să audă ceea ce avea de gând să spună, cu toate că doar Julia ar fi înţeles.

Era un lucru delicat lumea lor intimă. Impunea o fidelitate absolută, aşa că au rămas virgine, în aşteptare.

Perle

Julia se prezentă la uşa lui Martin exact la ora patru a după-amiezii următoare; Valentina suferise un atac de timiditate şi refuzase să meargă. Un muncitor sosise în dimineaţa acelei zile şi începuse să repare tavanul dormitorului, aşa că Julia se simţise obligată să-şi respecte promisiunea.

Julia purta blugi şi o bluză albă. Când Martin i-a deschis uşa, a fost surprinsă să vadă că acesta purta costum şi cravată. De asemenea, purta mănuşi chirurgicale din latex, ceea ce-l făcea să semene cu un majordom dintr-un serial de televiziune.

— Te rog să intri, spuse el. O conduse prin apartament până în bucătărie, care era surprinzător de primitoare, deşi ferestrele erau acoperite cu ziare şi bandă adezivă. Întotdeauna luăm masa aici, spuse Martin. Sufrageria a fost acaparată de cutii. Spuse asta ca şi cum n-ar fi avut nicio idee cum se ajunsese în această situaţie.

— Aveţi o familie? Juliei nu-i trecuse prin cap că s-ar putea cineva căsători cu acest nebun.

— Da, am o soţie şi un fiu. Soţia mea e la Amsterdam, iar băiatul meu e la Oxford.

— Ah. Şi doamna e plecată în vacanţă?

— Cred că se poate spune şi aşa. Nu ştiu sigur când o să se întoarcă, aşa că încerc să mă descurc fără ea. Lucrurile au un caracter de improvizaţie aici, deocamdată. Martin aranjase trei locuri la masa din bucătărie. Julia se aşeză pe scaunul orientat cu faţa spre uşa din spate, *în caz că va fi nevoie să fug.*

— Valentina n-a putut să vină. Nu se simte prea bine, spuse Julia, ceea ce era într-un fel adevărat.

— Îmi pare tare rău. Poate altă dată, spuse Martin. Se simţea încântat de sine; reuşise să pregătească, într-un timp scurt, un ceai de după-amiază cât se poate de acceptabil. Avea sandviciuri cu pastă de peşte, precum şi castravete şi creson; avea chiar şi un pandişpan Victoria. Aranjase pe masă serviciul de porţelan al mamei lui Marijke, iar acesta conţinea şi o carafă micuţă pentru lapte şi un bol cu zahăr cubic. Se gândea că arată aproape la fel de drăguţ ca şi când s-ar fi ocupat Marijke de aranjament.

— Ce fel de ceai îţi place? întrebă.

— Earl Grey...

El apăsă butonul ceainicului electric şi lăsă să cadă un pliculeţ de ceai în ibricul de ceai.

— Nu e făcut chiar cum ar trebui, dar omul se leneveşte.

— Şi cum ar fi trebuit să procedaţi?

— O, se încălzeşte ibricul, se foloseşte ceai vărsat, nu la pliculeţ... dar eu nu simt diferenţa de gust şi beau mult ceai, aşa încât ritualul a cam degenerat.

— Mama noastră folosea pliculeţe de ceai, îl linişti Julia.

— Atunci, asta trebuie să fie o metodă corectă, spuse cu gravitate Martin. Apa dădu în clocot (de fapt, o fiersese

de mai multe ori înainte de sosirea Juliei, doar ca să se asigure că ceainicul funcţiona), iar Martin prepară ceaiul. Curând erau amândoi aşezaţi, bând ceai şi mâncând sandviciuri. Starea de bine puse stăpânire pe Martin. Nici nu realizase cât de mult îi lipsise să ia masa împreună cu o altă fiinţă umană. Julia ridică privirea şi văzu cum o priveşte radios. „O fi el nebun, dar e foarte vesel."

— Şi de când locuiţi aici? îl întrebă ea.

— De douăzeci şi ceva de ani. Am stat în Amsterdam, imediat după căsătorie, şi după aia am locuit în St. John's Wood. Am cumpărat apartamentul ăsta cu puţin înainte să se nască Theo.

— Întotdeauna aţi... stat în casă?

Martin clătină din cap.

— Asta-i o evoluţie recentă. Înainte lucram la British Museum, unde traduceam din limbi antice şi clasice. Dar acum lucrez de-acasă.

Julia zâmbi:

— Şi cum fac, vă aduc aici Piatra de la Rosetta[16] şi toate celelalte exponate?

Gemenele vizitaseră British Museum săptămâna precedentă. Julia se gândi la Valentina aplecându-se peste Omul de la Lindow[17], cu ochii în lacrimi.

— Nu, nu. Nu se întâmplă des să am nevoie chiar de obiectele propriu-zise. Cei de-acolo fac fotografii şi desene — pe-alea le folosesc. Lucrurile sunt mult mai simple acum, când totul este digital. Presupun că într-o zi va fi destul să treci obiectele peste computer şi acesta să

[16] Monument comemorativ egiptean, cu inscripţii în limbi antice.

[17] Cadavru conservat în smârcurile de turbă din Cheshire, datând probabil din secolul I d.Ch. Se presupune că a avut parte de o moarte violentă, probabil ritualică.

intoneze traducerea într-un cântec gregorian. Dar, până atunci mai au nevoie de cineva ca mine, care să le dea de capăt. Martin făcu o pauză, apoi spuse cam cu sfială: îţi plac jocurile de cuvinte încrucişate?

— Nu suntem prea bune la aşa ceva. Mama le rezolvă pe cele din *New York Times*. A încercat să ne înveţe, dar nu putem să le facem decât pe cele de luni.

— Mătuşa voastră Elspeth era foarte pricepută. Când era ziua ei de naştere, îi compuneam criptograme speciale.

Julia vru să întrebe de Elspeth, dar înţelese că, de fapt, Martin o invitase să-l întrebe despre cuvintele încrucişate, aşa încât, din politeţe, întrebă:

— Dumneavoastră compuneţi cuvinte încrucişate?

— Da. Le compun pentru *The Guardian*. Martin spuse asta ca şi cum şi-ar fi mărturisit o identitate secretă de supererou.

Julia îşi compuse o figură care spera să exprime o admiraţie corespunzătoare.

— Oho. Nu ne-am gândit niciodată că le-ar compune cineva. Ştii, ele doar apar pur şi simplu în ziar, nu?

— Este o formă de artă subapreciată. „Întreab-o despre ea; monopolizezi conversaţia." Şi cu ce te ocupi?

— Nu ştim încă. Nu ne-am decis.

Martin sorbi ceaiul şi se uită la Julia uşor ironic.

— Ţi se întâmplă des să te referi la tine la persoana întâi plural?

Julia se încruntă.

— Nu... m-am referit la mine şi la Valentina. N-am găsit nicio profesie pe care s-o îmbrăţişăm amândouă.

— Dar voi trebuie să faceţi amândouă acelaşi lucru?

— Da! Julia se opri şi îşi readuse aminte că vorbea cu un străin, nu cu Şoricel. Adică, vrem ceva pe care să-l facem

împreună. Aşa că poate am putea să facem lucruri uşor diferite, dar care să se potrivească unul cu celălalt.

— Şi ce fel de lucruri vă place să faceţi, fiecăreia dintre voi?

— Păi, Valentinei îi plac hainele. Îi place să ia haine şi să facă lucruri noi din ele, ştii, ca şi cum ţi-ar lua costumul şi, despicându-i spatele, ar face un corset sau o turnură sau ceva de genul ăsta. Este, cum ar veni, o sclavă a lui Alexander McQueen[18].

Julia se uită la locul care fusese aranjat pentru Valentina şi se întrebă ce făcea geamăna ei; Martin se imagină purtând o turnură şi zâmbi.

— Şi tu?

— Mm, nu ştiu. Îmi place să aflu informaţii despre lucruri. Cred. Julia se uită la farfuria din faţa ei în timp ce spunea asta. Marginea farfuriei era pictată cu zorele albastre. „De ce am senzaţia că mă aflu la marginea unei gropi?"

Martin spuse:

— Mai vrei ceai?

Julia încuviinţă din cap, şi Martin turnă ceaiul.

— Sunteţi foarte tinere, nu-i aşa? Nici băiatul meu nu ştie ce vrea să facă. Studiază matematica, dar nu e pasionat de ea. Îmi imaginez c-o să ajungă să lucreze în finanţe şi-o să-şi petreacă timpul punând la cale vacanţe exotice. Toate lucrurile care-i plac sunt întru câtva periculoase.

— Cum ar fi?

— Oh... motociclismul. Cred că face ascensiuni montane, dar nimeni nu vrea să-mi confirme sau să nege lucrul ăsta. E mai bine că nu ştiu.

---

[18] Creator de modă britanic, supranumit şi „huliganul modei"; s-a sinucis pe 11 februarie 2010.

— Îţi faci griji pentru el?

Martin râse. De luni bune nu se mai simţise vesel.

— Draga mea copilă, eu îmi fac griji pentru orice. Dar da, îmi fac griji pentru Theo în mod deosebit. E în firea părinţilor. Din momentul în care Theo a fost conceput, am început să-mi fac griji pentru el. Nu cred că asta i-a făcut vreun bine, dar n-am ce să fac.

Julia se gândi la Martin spălând podeaua. „Eşti ca un câine care-şi linge acelaşi loc, iar şi iar."

— Deci, speli lucruri?

Martin se lăsă pe spătarul scaunului şi-şi încrucişă braţele la piept.

— Eşti un fin observator. Da, aşa este. Se uită la Julia, iar ea se uită la el. Fiecare experimentă o mică tresărire de recunoaştere. Ea se gândi: „E nebun, iar eu îl înţeleg. Dar poate că nu-i nebun de-a binelea. E ca un soi de nebunie lucidă, ca un vis." Martin spuse: Îţi place să afli informaţii despre lucruri. Ce fel de lucruri?

Julia încercă să se exprime în cuvinte.

— Cam... totul. Sunt curioasă cu privire la lucruri pe care oamenii nu ar trebui să le vadă — aşa, de exemplu, mi-a plăcut să vizitez British Museum, dar mi-ar fi plăcut şi mai mult dacă aş fi putut să intru în toate birourile şi magaziile, vreau să mă uit în toate sertarele şi... să descopăr lucruri. Şi vreau să aflu lucruri despre oameni. Adică, ştiu că poate e cam nepoliticos din partea mea, dar mi-ar plăcea să ştiu de ce ai toate cutiile alea şi ce ţii în ele, de ce toate ferestrele tale sunt acoperite cu hârtie şi de când stai în situaţia asta şi cum te simţi când speli lucruri şi de ce nu faci ceva în privinţa asta. Julia se uită la Martin şi-şi zise: „Acum o să-mi zică să plec." Rămaseră într-o tăcere stingheritoare un timp ce păru îndelungat. Apoi, Martin zâmbi.

— Eşti foarte... americancă, nu-i aşa?

— Ăsta-i un eufemism pentru „foarte nepoliticoasă"? Da, sunt foarte nepoliticoasă. Îmi pare rău.

— Nu, nu, nu-ţi cere scuze. Asta-i specialitatea mea. Mai vrei ceai?

— Nu, mulţumesc. Dacă-mi dai prea multă cafeină, îmi dispar toate reţinerile. Poate că deja asta s-a şi întâmplat, spuse Julia.

Martin îşi mai turnă o ceaşcă.

— Tu chiar vrei să ştii toate acele lucruri? întrebă el. Pentru că dacă-ţi răspund la toate întrebările, mi-aş putea pierde aerul misterios, şi-atunci n-o să mai vii să mă vizitezi.

— Ba te-aş vizita. „Eşti cea mai ciudată persoană pe care-am cunoscut-o vreodată. N-ai putea să scapi de mine nici dacă ai încerca."

Martin deschise gura, ezită şi spuse:

— Fumezi?

— Da, replică Julia. Martin se lumină la faţă. Plecă de la masă şi se întoarse cu un pachet de ţigări şi o brichetă. Scutură o ţigară din pachet şi îi oferi una Juliei. Aceasta o luă şi o duse la gură, îl lăsă să i-o aprindă şi imediat avu un acces sever de tuse. Martin sări imediat şi-i aduse un pahar cu apă. Când reuşi să vorbească, Julia spuse:

— Ce naiba a fost asta?

— Gauloises. Sunt fără filtru... îmi pare rău. N-am vrut să te ucid.

Ea îi întinse ţigara aprinsă.

— Ia-o, o să inhalez fumul tău, la mâna a doua.

Martin trase adânc fum în piept şi lăsă fumul să iasă uşor pe gură. Julia îşi zise că nu văzuse niciodată o asemenea expresie de plăcere intensă pe faţa cuiva. Înţelese astfel cum reuşise el să vrăjească şi să se însoare cu o fată: „Pur şi

simplu, a privit-o în felul ăsta". Julia îşi dori ca şi pe ea să o privească cineva în felul ăsta. Apoi se simţi confuză.

Martin spuse:

— Curiozitatea a omorât pisica. Trase încă un fum din ţigară.

— Ştiu. Dar am senzaţia că o să-mi explodeze capul dacă nu aflu — indiferent despre ce e vorba.

— Ai fi un foarte bun savant.

Julia era fascinată să vadă cum fumul îi ieşea din gură în mici rafale, pe măsură ce vorbea. „Şi eu credeam că tata e un fumător înrăit, dar omul ăsta face parte clar din altă ligă."

— Nu pot să stau nemişcată atât de mult timp. Vreau să aflu acum, şi apoi să aflu altceva.

— Atunci, jurnalist.

Julia părea îndoită.

— Poate. Dar Valentina?

Observă că Martin îşi scosese mănuşile chirurgicale ca să fumeze. Acestea stăteau mototolite lângă ceaşcă şi farfurioară.

— Nu crezi că fiecare dintre voi ar putea fi mai fericită dacă şi-ar urma propriul interes?

— Dar noi suntem împreună — întotdeauna am făcut lucruri împreună.

— Hmm.

Julia avu senzaţia incomodă că cineva se furişase la etaj înainte de sosirea ei şi îi destăinuise lui Martin punctul de vedere al lui Şoricel asupra lucrurilor.

— Ce e? spuse ea, cu ranchiună.

— Păcat că n-ai s-o întâlneşti pe Elspeth. Avea câteva lucruri interesante de spus despre ce înseamnă să fii unul dintre gemeni.

Julia era ochi şi urechi.

— Ca de exemplu?

Martin întrebă:

— Vrei puţină prăjitură? Julia clătină din cap.

— Cred că o să iau o bucăţică, spuse el. Îşi tăie cu delicateţe o feliuţă şi o puse pe farfurie, după care o ignoră în timp ce continua să fumeze. Elspeth considera că există o limită până la care ar trebui să meargă relaţia dintre gemeni, o limită până la care fiecare persoană renunţă la propria sa individualitate. Avea sentimentul că ea şi mama ta depăşiseră acea graniţă.

— Cum?

Martin clătină din cap:

— Nu mi-a spus. Ar trebui să-l întrebi pe Robert; dacă a spus cuiva, el trebuie să fie acela.

— Robert Fanshaw? Nu l-am cunoscut încă.

— Hmm. M-aş fi gândit că va fi nerăbdător să se prezinte cu prima ocazie. Ce ciudat.

— Am bătut la uşa lui, dar nu e niciodată acasă. O fi plecat din oraş, zise Julia.

— Chiar azi-dimineaţă l-am văzut. El a aranjat cu reparaţia tavanului vostru. Martin zâmbi. M-a dojenit cum se cuvine pentru că v-am supărat. Martin stinse ţigara şi apoi, grijuliu, îşi puse mănuşile.

— Hm. Mă întreb cum de... adică, cum e el?

Martin luă o bucăţică de prăjitură, iar Julia aşteptă să mestece şi să înghită.

— Ei bine, îi era foarte devotat lui Elspeth. Cred că moartea ei l-a cam zdruncinat. Dar e un tip cumsecade, e foarte răbdător cu toate necazurile astea ale mele.

— Şi ai multe... ăăă, să ne aşteptăm să avem probleme cu tavanul mereu?

Martin se arătă stânjenit.

— Nu s-a mai întâmplat decât o singură dată înainte. O să fac tot posibilul să nu se mai întâmple.

— Ai de ales în privinţa asta?

— Ar fi un pic de spaţiu de manevră. De regulă.

Julia se simţea ameţită de tot fumul ăla de ţigară.

— Pot să mă duc la baie?

— Fireşte, spuse Martin. Arătă spre camera servitorilor. E una acolo.

Julia se ridică aproape clătinându-se şi îşi croi drum prin încăperea plină de cutii până în mica baie. În cadă erau stivuite alte cutii. „E ca şi cum ai trăi într-un spaţiu de depozitare." Folosi toaleta şi apoi se stropi cu apă pe faţă şi se simţi mai bine. Când se întoarse în bucătărie, spuse:

— Deci, ce e în cutiile astea? Adică, arată de parcă te-ai fi mutat aici de curând.

Martin o privi cu îngăduinţă.

— În regulă, domnişoară Pandora Poole. Ca un cadou din partea casei, îţi dau voie să deschizi o cutie.

— Oricare?

— Poate. Nu-mi pot aminti mereu ce e în ele, aşa că nu contează pe care dintre ele o deschizi.

Amândoi se ridicară în picioare. „Parc-ar fi Paştele. Sau Crăciunul."

— Vreun indiciu?

— Nu, spuse el. Cele mai multe dintre ele nu-s aşa de interesante. Se mutară în sufragerie. Julia privea lung la stiva impunătoare de cutii. Martin spuse:

— Poate c-o să alegi pe una din vârf? Ca să nu fim nevoiţi să le mutăm pe toate?

Julia arătă o cutie, şi Martin o luă cu grijă de deasupra stivei şi i-o dădu. Era înfăşurată complet în bandă

adezivă, aşa că el se duse să ia un cutter. Ea puse cutia pe podea şi începu să taie învelişul, îngenunchind lângă ea. Când deschise cutia, Martin se dădu înapoi, de parcă ar fi existat riscul să explodeze. Era plină de plastic. La început, Julia a crezut că plasticul era singurul lucru din cutie, dar pe măsură ce îşi îngropa mâinile în el, observă că se aflau acolo tot felul de lucruri, fiecare înfăşurat în plastic şi lipit cu bandă adezivă. Se uită în sus la Martin. Stătea în cadrul uşii, frângându-şi degetele înmănuşate.

— Să mă opresc? întrebă ea.

— Nu. Desfă ceva.

Ea scotoci în cutie şi scoase la iveală un mic pachet din plastic. Îl desfăcu încet. Era un cercel, o singură perlă într-o montură complicată din argint. I-l oferi lui Martin. El se aplecă în faţă să se uite.

— Ah, spuse el. E al lui Marijke. O să-l vrea înapoi.

Nu-l luă de la Julia, care spuse:

— Crezi că şi celălalt cercel e tot aici? El încuviinţă din cap. Ea căută prin toată cutia până când găsi un pacheţel similar. Când avu amândoi cerceii, Julia se ridică în picioare. Se duse la Martin şi întinse palma. Acesta îşi făcu căuş palmele înmănuşate, iar ea depuse cerceii acolo. După aceea, puse ambalajul din plastic înapoi în cutie şi o aşeză la locul ei, pe stivă. Nu voia să ştie ce mai era acolo. Se întoarseră în bucătărie şi rămaseră jenaţi în picioare, lângă scaune. Martin puse cerceii cu atenţie în ceaşca Valentinei. Spuse:

— Uneori un lucru e... prea mult... şi trebuie să fie izolat şi pus deoparte. Martin ridică din umeri. Aşadar, în cutii e... emoţie. Sub forma unor obiecte. Se uită la Julia. Asta voiai să ştii?

— Da. Părea un sistem complet raţional. Mulţumesc.

— Mai ai şi alte întrebări?

Ea privea ţintă la vârfurile pantofilor.

— Îmi pare rău. N-am vrut... a fost drăguţ din partea dumitale...

Se opri, pentru că îi venea să plângă.

— Hei, hei, totul e în regulă, copilă. Martin îi puse degetul mare sub bărbie şi-o făcu să ridice capul. N-ai făcut nimic rău. Ea clipi către el. Lasă privirea asta tragică.

— Pentru o clipă, acolo, m-am simţit ca şi cum chiar aş fi fost Pandora.

— Nu, nicidecum. Dar acum cred c-o să te trimit acasă.

— Pot să mai vin? Părea imperios pentru Julia să ştie.

— Da, spuse Martin. Ar fi o mare plăcere. Ştii, semeni foarte mult cu mătuşa ta. Te rog să mă mai vizitezi. Oricând, adăugă el.

— Bine, spuse Julia. Am să vin. Mulţumesc.

Navigară pe coridoarele dintre cutii până când ajunseră la uşa de la intrare. Martin privi cum Julia dispărea, ca-ntr-o imagine desenată în perspectivă, pe scări. Se opri şi îi făcu semn cu mâna chiar înainte să se facă nevăzută. Auzi uşa deschizându-se şi închizându-se, o auzi strigând „Şoricel", şi apoi un strigăt de răspuns.

— Dumnezeule, îşi spuse ca pentru sine Martin, se întoarse şi închise uşa.

Natura ei electrică

Era o seară plictisitoare de sâmbătă, la mijlocul lunii februarie. Ploaia bătea în ferestre; Elspeth se întrebă dacă apa va reuşi să spele cât de cât mizeria de pe ele. Julia şi Valentina luau cina cu ochii la televizor. Or să se aleagă cu o deficienţă de vitamine, îşi zise Elspeth. Nu mănâncă niciodată ceva verde. În seara asta, fetele mâncau supă de pui la conservă, unt de arahide pe pâine prăjită şi lapte semidegresat. Gemenele se uitau o grămadă la televizor (Julia glumea că trebuia să înveţe limba într-un fel sau altul), dar în seara asta păreau să urmărească în mod special un program anume. S-a dovedit a fi *Doctor Who*.[19]

Elspeth pluti deasupra lor, lungită pe burtă, cu bărbia sprijinită pe braţele împreunate. Oare n-o mai fi nimic altceva la televizor? Avea o atitudine de snob vizavi de science-fiction şi nu mai văzuse un episod din *Doctor Who* de la începutul anilor optzeci. Eh, ce să zic, presupun că, decât nimic, e bun şi ăsta. Se uită la Julia şi la Valentina care priveau la televizor. Fetele mâncau fără grabă supa din nişte căni şi păreau captivate. Elspeth aruncă

[19] Emisiune science-fiction britanică.

din întâmplare o privire la ecran, la timp ca să-l vadă pe Doctor ieşind din Tardis[20] şi pătrunzând într-o navă spaţială defunctă.

Ăla-i David Tennant! Elspeth se duse iute la televizor şi se aşeză la treizeci de centimetri de el. Doctorul şi însoţitorii lui descoperiseră un şemineu franţuzesc din secolul al optsprezecelea pe navă. Un foc ardea în cămin. Vreau un foc, îşi zise Elspeth. Experimentase acea senzaţie de a se încălzi deasupra flăcărilor aragazului în rarele ocazii când gemenele găteau ceva. Doctorul se lăsase pe vine lângă foc şi conversa cu o fetiţă din Parisul anului 1727, ce părea să se afle de cealaltă parte a şemineului. E trist să-ţi placă David Tennant când eşti moartă? Ăsta-i un program foarte ciudat. Fetiţa se dovedi a fi viitoarea Madame de Pompadour. Androizii mecanici de pe nava spaţială încercau să-i fure creierul.

— Cyber-steampunk sau steam-cyberpunk? întrebă Julia.

Elspeth habar n-avea ce însemnau termenii cu pricina. Valentina spuse:

— Uită-te la părul ei. Crezi c-am putea să ni-l facem şi noi la fel?

— E o perucă, spuse Julia.

Doctorul îi citea mintea doamnei de Pompadour. Îşi puse mâinile pe capul ei, cu palmele cuprinzându-i faţa şi degetele desfăcute delicat în jurul urechilor femeii. Ce degete lungi, se minună Elspeth. Îşi aşeză palma mică peste cea a lui David Tennant. Ecranul era delicios de cald. Elspeth îşi cufundă mâna în el, cam vreo doi centimetri.

---

[20] Maşină a timpului care apare în Doctor Who.

— Doamne, ce ciudăţenie, spuse Valentina. Umbra întunecată a unei mâini de femeie se suprapunea peste mâna Doctorului. Acesta îşi luă mâinile de pe faţa doamnei de Pompadour, dar mâna neagră rămase la locul ei. Elspeth îşi luă mâna de acolo, dar ecranul rămase negru.

— Cum ai făcut asta? spuse Doctorul.

Elspeth crezu că acesta vorbise cu ea, pe urmă îşi dădu seama că Madame de Pompadour îi răspundea. Cred c-am ars ecranul. Ce s-ar întâmpla dacă aş face asta cu faţa mea? Pătrunse cu totul în televizor şi se pomeni privind spre exterior, prin ecran. Era minunat înăuntrul televizorului, călduţ şi restrictiv într-un mod plăcut. Elspeth se afla acolo doar de o secundă sau două când gemenele văzură ecranul înnegrindu-se. Televizorul muri.

— La dracu'! exclamă Julia. Şi totuşi părea un aparat destul de nou.

Se ridică şi începu să-l butoneze, dar în zadar.

— Poate că mai e în garanţie, spuse Valentina. Mă întreb de unde l-o fi cumpărat.

De la John Lewis, îşi aminti Elspeth. Dar cred că garanţia a expirat între timp. Ieşi din televizor şi se postă în faţa lui, sperând că-şi va reveni. A fost destul de palpitant — m-au văzut! Mă rog, mi-au văzut mâna. Aşteptă ca ecranul să licărească şi să se trezească la viaţă, dar acesta, încăpăţânat, rămase negru. Ce chestie. Am scurtcircuitat un aparat electric. Asta înseamnă că sunt electrică? Din ce sunt făcută, până la urmă? Se uită în jos la mâinile ei care, pentru ea cel puţin, arătau ca nişte mâini. Elspeth pluti până la o veioză cu picior care şedea într-un colţ al încăperii. Era stinsă. Întinse mâna prin abajur şi atinse cu degetele soclul metalic al becului care începu să lumineze slab. Ah, e nemaipomenit.

Se uită să vadă dacă gemenele remarcaseră ceva, dar acestea nu văzuseră nimic.

— Poate că nenea ăla de la etaj ne-ar lăsa să ne uităm la televizorul lui, spuse Valentina. Reţinerea ei de a-l întâlni pe Martin era contracarată de dorinţa ei de a vedea restul episodului.

— Nu sunt sigură că are aşa ceva, spuse Julia. Mi-a fost destul de greu să-mi dau seama cu toate chestiile alea îngrămădite acolo. Se uitau una la cealaltă în tăcere, nehotărâte. Poate găsim un joc de Scrabble pe undeva pe-aici.

Valentina se ridică şi părăsi încăperea, urmată de Julia. Elspeth ţinea în continuare becul, având un sentiment puternic de dezamăgire. E în şifonierul din dormitorul pentru oaspeţi, îşi zise ea. Dădu drumul becului şi lumina dispăru. Le auzea pe gemene scotocind prin biroul ei. Trebuie să tratez cu mai multă seriozitate chestia asta. Era bine să fi citit mai multe poveşti cu fantome, sunt sigură că aş fi găsit unele indicii în Le Fanu[21] şi restul găştii. Poate găsesc ceva pe Wikipedia. Mă întreb dacă aş putea să pornesc computerul. Nu, probabil n-aş reuşi decât să-l stric. Elspeth intră din nou în televizorul mort, care era cald încă. Ce se întâmplă cu mine? Simt clar că m-am cretinizat, cred că moartea mi-a scăzut IQ-ul cu cincizeci de punte. Eram capabilă să raţionez. Acum nu fac decât să plutesc de colo-colo şi să fac experimente aleatorii cu privire la natura existenţei. Şi să mă bălăcesc în autocompătimire.

Când ultima fărâmă de căldură dispăru din televizor, Elspeth îl părăsi şi se duse în camera de oaspeţi. Şifonierul

[21] Joseph Thomas Sheridan Le Fanu (1814–1873) a fost un scriitor irlandez de povestiri „gotice" şi romane cu fantome.

stătea uşor întredeschis. Jocul de Scrabble se afla pe raftul de sus, sub cutia de Monopoly şi o veche tablă de cribbage[22]. Elspeth se sui pe raft, în spatele jocurilor. Începu să-l împingă. Inutil însă; cutiile erau prea grele pentru ea. La naiba.

Se duse în birou să vadă ce fac gemenele. Acestea stăteau împreună pe podea, aplecate deasupra unui număr mai vechi din *The Face*[23]. Elspeth se simţi iritată. Proastelor. Staţi într-un apartament plin ochi cu tipărituri fabuloase, şi voi cu ce vă pierdeţi vremea? Cu Morrissey.

— Să nu fii, spuse Valentina.

— Ce să nu fiu? replică Julia.

— Nu fi supărată pe mine. Televizorul nu s-a stricat din vina mea.

— Nu sunt supărată pe tine. Julia puse revista jos şi se uită la Valentina. Sunt cam plictisită, dar nu-s supărată.

— Hm. Am simţit chestia asta... că tu chiar eşti supărată pe mine.

— Ei bine, nu sunt.

— În regulă.

Se apucară din nou de citit. Elspeth se ghemui pe podea la câţiva paşi de ele şi le privi lung. Valentina ridică privirea şi cercetă încăperea, derutată. Nevăzând nimic, se uită din nou în jos. Julia întoarse pagina.

E bine, gândi Elspeth. Ajungem undeva noi două.

Valentina spuse:

— E tare frig aici. Hai să ne culcăm.

---

[22] Joc de cărţi pentru două, trei sau patru persoane, ce are o tablă specială pentru menţinerea scorului.

[23] Revistă de divertisment care a lansat curente importante în modă şi în muzică, începând cu anii '80.

Julia puse revista deoparte şi stinse lumina. Elspeth stătea singură în întuneric, ascultând cum gemenele se spălau pe dinţi. Când liniştea se aşternu în apartament, se duse la biroul ei şi atinse cu degetele becul veiozei. Acesta se aprinse.

Veveriţele

De câteva zile, Martin auzea zgomote la streaşină. Ceva care alerga de colo-colo se agăţa cu ghearele, zgâriind spaţiul dintre tavanul lui şi acoperiş. Martin îl sună pe Robert. Robert îl sună pe omul care se ocupa de exterminarea animalelor dăunătoare, pe care-l chema Kevin.

Kevin sosi la timp, luni dimineaţă la prima oră. Era un bărbat uriaş, cântărind cel puţin o sută douăzeci şi cinci de kilograme, şi înalt, şi lat. Nu spuse nimic când Martin şi Robert îl conduseră prin încăperile întunecoase cu stivele lor de cutii. Martin se întrebă cum va reuşi să pătrundă imensitatea asta de om prin mica trapă din tavanul dressingului care asigura accesul la streaşină.

Kevin trase în jos scara, scoase o lanternă şi se strecură prin deschizătură cu un geamăt abia auzit. Robert şi Martin îi auziră paşii în timp ce se deplasa de la o grindă la alta. Martin se simţea uşor îngreţoşat în timp ce se uita în sus, la gaura trapei. Ceva putea să iasă în fugă pe-acolo. Poate că vietatea cu pricina avea purici; poate uriaşul Kevin aducea puricii jos pe tălpile bocancilor.

Omul stătu acolo vreme îndelungată. Martin deveni foarte agitat. Robert spuse:

— Nu trebuie să stai aici. Nu mai bine te duci tu la biroul tău şi fumezi o ţigară? Îl aştept eu aici.

Martin clătină din cap. Zgomotele înfundate ale paşilor păreau să se deplaseze pe perimetrul exterior al clădirii.

— Ai fost vreodată acolo sus? întrebă Robert.

— Când ne-am mutat aici, Marijke s-a urcat acolo. Şi am avut nişte probleme cu acoperişul, dar asta a fost înainte să vii tu. Nu-s decât nişte scânduri şi material izolator.

Martin se întrebă dacă l-ar fi putut convinge pe Kevin să-şi scoată bocancii înainte să coboare de pe scară. Puţin probabil. Paşii se apropiau; Kevin apăru în deschizătură şi se lăsă în jos pe scară. Martin se uită atent la bocancii lui. Robert se interesă:

— Ai văzut ceva?

— Nu e nimic acolo, spuse Kevin. Aveţi nişte streşini foarte goale.

— Hmm, spuse Robert. Atunci trebuie să fie pe acoperiş, nu sub el.

— E posibil.

Robert îl conduse afară şi se întoarse la etaj. Martin freca deja duşumeaua dressingului.

— Ei bine? spuse Robert.

— Ăsta-i un subiect profund, replică Martin.

— Bunicul meu avea vorba asta.

Martin spuse:

— De ce nu te-ai prezentat fetelor lui Elspeth? Sunt aici de şase săptămâni.

Robert se sprijini de cadrul uşii şi se gândi la asta.

— Nu ştiu. Am fost foarte ocupat. Le-am reparat tavanul, totuşi. Se uită la Martin care spăla podeaua şi spuse: ai putea să foloseşti mai puţină apă când faci treaba asta, altfel rişti să le strici şi tavanul din dressing şi, în plus, să distrugi pantofii lui Elspeth.

— Sunt fermecătoare. Sau, cel puţin, una din ele este. N-am cunoscut-o pe cealaltă. Seamănă cu Elspeth.

— În ce privinţă?

— Acea directeţe devastatoare. Elspeth ştia să o folosească mai bine, fireşte. Juliei pare să-i scape de sub control. Dar, serios vorbind, e o fată tare drăguţă. N-ai de ce să-ţi fie teamă.

Robert scoase un mic fornăit iritat, pe care Martin îl interpretă corect, prin: „Te rog, abţine-te".

— În ceea ce priveşte zgomotele alea pe care le tot auzi. Eşti sigur că sunt zgomote de animale? Am observat că stejarul ăla mare a crescut peste acoperiş. Poate ar fi bine să chemăm un specialist în arbori să mai taie din crengile alea. Rău nu poate să-i facă.

— În regulă.

Martin era convins că streşinile erau infestate de ceva, dar ştia că n-are rost să insiste asupra subiectului acum, după ce specialistul venise şi nu găsise nimic. Martin ştia că există două realităţi: cea adevărată şi cea simţită. În trecut, încercase să explice, dar Robert nu înţelegea şi, în mod invariabil, începea să vorbească despre medicamente într-o manieră serioasă, aproape condescendentă. Martin se opri din frecat şi se holbă la podea, după care închise ochii şi îşi cercetă simţămintele legate de podea. Imboldul de a o curăţa fusese satisfăcut. Se ridică şi-şi luă găleata şi peria.

— Cum merge lucrul la teză? îl întrebă el pe Robert.

— Minunat. Azi mă duc la Societatea Regală de Medicină. Îl ajut pe dr. Jelliffe să-şi scrie broşura despre toţi practicanţii de medicină îngropaţi în Highgate.

— Oh, ce distractiv, spuse Martin pe un ton nostalgic. Dintre toate lucrurile legate de lume cărora le simţea lipsa, cercetările efectuate în biblioteci adevărate se situau aproape de vârful clasamentului. Robert deschise gura să spună ceva, dar se răzgândi. Martin zise:

— Transmite-i salutări doctorului, atunci. Şi, pentru numele Domnului, du-te şi prezintă-te gemenelor ălora.

Robert zâmbi şi îi aruncă lui Martin o privire enigmatică.

— Bine. O să fac asta chiar acum.

Ieşi din apartamentul lui Martin şi coborî scările. Ajuns pe palierul primului etaj, stătu în faţa uşii, privind la cartonaşul cu numele lui Elspeth scris pe el. Ridică mâna să bată, apoi renunţă şi-şi continuă drumul pe scări, intrând în propriul apartament.

Primrose Hill

Era o zi cenuşie şi rece. Stătea să plouă. Julia şi Valentina urcau pe Primrose Hill. Erau încotoşmănate ca să se ferească de frig, iar efortul de a urca dealul le făcuse obrajii rozalii. Julia cumpărase o carte intitulată Super-Minidicţionarul de Slang britanic, dintr-o prăvălie din Oxfam. Pe când mergeau, se mai referea ocazional la respectivul dicţionar.

— *Bubble and squeak*, zise Julia.

Valentina cântări în minte expresia.

— E ceva de mâncare. Plăcintă cu tocătură de cotlet şi rinichi.

— Nu, plăcinta cu tocătură e plăcintă cu tocătură.

— Ei bine, e ca o tocană.

— Varză şi cartofi tocate şi prăjite laolaltă, spuse Julia. Bun, uite una bună: *codswallop*.

— Prostii.

— Foarte bine, zece cu felicitări pentru Şoricel. Acum pune-mi tu o întrebare.

Julia îi dădu cartea Valentinei. Gemenele ajunseră pe culmea dealului. Londra se întindea înaintea lor. Gemenele nu ştiau lucrul ăsta, dar Winston Churchill stătuse

adesea chiar pe locul în care se aflau ele, reflectând asupra strategiei pe care s-o adopte în timpul celui de-Al Doilea Război Mondial. Gemenele erau dezamăgite de panoramă. Chicago era spectaculos; dacă te urcai pe acoperişul Centrului John Hancock, te lua un pic ameţeala şi vedeai un oraş plin de clădiri uriaşe în preajma unei suprafeţe imense de apă. Stând pe Primrose Hill, gemenele vedeau Regent's Park, care era mohorât în februarie, şi clădiri mărunte în depărtare, de jur-împrejur.

— E al dracului de frig aici, spuse Julia, ţopăind şi cuprinzându-şi corpul cu braţele.

Valentina se încruntă:

— Nu mai spune „al dracului". E o înjurătură.

— În regulă. E nemaipomenit de frig aici. E crâncen de frig. Fir-ar să fie, e frig aici.

Julia începu un fel de dans, care presupunea alergare în cerc, salturi, ţopăitul pe loc din când în când, în timp ce-şi arunca trupul în lateral. Valentina stătea cu braţele încrucişate, uitându-se la Julia cum ţopăia de zor. Când şi când, Julia se ciocnea de ea.

— Haide, Şoricel, spuse Julia apucând-o pe Valentina de mâinile înmănuşate. Săltară în cerc câteva minute, până când Valentinei i se tăie respiraţia. Stătea aplecată cu mâinile proptite pe genunchi, respirând şuierat.

— Eşti bine? întrebă Julia. Valentina clătină din cap şi căciula îi căzu pe jos. Julia i-o puse la loc pe cap. După alte câteva minute, respiraţia Valentinei reveni la normal. Julia avea impresia că ar fi putut să urce şi să coboare dealul ăla de zece ori, fără să obosească aşa cum obosise Valentina după câteva minute de ţopăială.

— Eşti bine acum?

— Da.

Începură să coboare dealul. Vântul se domoli instantaneu. Valentina simţi cum plămânii i se descleştează.

— Ar trebui să vedem cum putem aduce un doctor.

— Mda.

Merseră în tăcere o vreme, frământate de aceleaşi gânduri: „I-am promis mamei că vom găsi imediat un doctor şi nu vom amâna până când Valentina are vreo urgenţă. Dar n-am ajuns aici decât de vreo şase săptămâni, aşa încât putem spune că e tot «imediat». În plus, e un spital chiar mai jos, la poalele lui Highgate Hill, aşa că, dacă ceva merge prost, putem să mergem acolo la sala de urgenţe. Dar încă nu avem asigurare medicală, aşa că am ajunge să fim nevoite să-i spunem mamei şi tatei. Dar cum să ne dăm seama cum funcţionează Serviciul Naţional de Sănătate? Poate că avocatul care i-a făcut testamentul mătuşii Elspeth ar putea să ne explice."

— Ar trebui să-l sunăm pe domnul Roche, spuseră ele la unison şi râseră.

— Piază rea, spuse Julia.

— Mă simt mai bine acum, zise Valentina. Apoi avu senzaţia pe care în ultima vreme o avusese de multe ori, aceea că era urmărită. Uneori, senzaţia dispărea; n-o avusese când urcaseră dealul. Se întoarse şi se uită în jur, dar erau singure pe stradă, exceptând o tânără care împingea un cărucior cu un bebeluş adormit. Casele erau neprimitoare, cu faţade înguste, opace, şi ferestrele acoperite cu draperii. Gemenele coborâră câteva trepte spre aleea ce însoţea Regent's Canal; canalul era liniştit, cu alei largi pe fiecare mal. Casele se profilau deasupra lor într-o perspectivă stranie, de parcă ar fi păşit pe sub o stradă transparentă. Picături reci şi rotunde de ploaie cădeau sporadic. Valentina se tot uita peste umăr. Apăru un adolescent

pe bicicletă, care trecu pe lângă ele fără să le arunce măcar o privire. Cineva ţinea pasul cu ele pe strada de deasupra. Valentina auzea paşii însoţindu-le în timp ce se deplasau.

Julia observă neliniştea Valentinei:

— Ce e?

— Ştii tu.

Julia se pregătea să spună acelaşi lucru pe care-l spunea de zile în şir, şi anume: „E o nebunie, Şoricel". Dar deodată deveni şi ea conştientă de paşi. Se uită în sus. Nu era nimic de văzut decât zidul, balustrada şi casele. Se opri din mers şi la fel făcu şi Valentina. Paşii continuară — unu, doi, trei, patru —, apoi se opriră. Apa făcuse paşii mai sonori; acum, absenţa lor era amplificată de apa care plescăia lovindu-se de pereţii betonaţi ai canalului. Julia şi Valentina stăteau faţă în faţă, cu capetele înclinate ca să prindă câte-un zgomot. Aşteptară, iar paşii aşteptară şi ei. Gemenele se întoarseră şi făcură cale întoarsă pe unde veniseră. Paşii îşi continuară drumul, îndepărtându-se de ele, şovăiră, apoi continuară, auzindu-se tot mai slab pe măsură ce se îndepărtau.

Gemenele ajunseră la trepte. Urcară pe stradă. Mai încolo, se vedea un bărbat într-un palton lung, îndepărtându-se grăbit de ele. Valentina se încruntă. Julia spuse:

— Vrei să mergem acasă?

„Da, dar nu în felul la care te gândeşti tu."

— Nu, spuse Valentina. Senzaţia se intensifica în apartament. Hai să mergem la V&A[24] şi să ne uităm la hainele Reginei Carolina.

[24] Muzeul Victoria and Albert, situat în Londra, cuprinde colecţii de artă decorativă şi design.

— Bine, spuse Julia. Se opriră pentru ca Julia să-şi consulte ghidul turistic. Valentina continuă să se uite în jur, dar orice ar fi fost dispăruse.

Elspeth simţea că se află în pragul unei descoperiri. Se gândise serios la bântuire. Există un echilibru între estetică şi latura practică a fenomenului. Am făcut un talmeş-balmeş încercând să fac lucrurile pe care le fac oamenii vii, prostindu-mă cu obiectele şi altele asemenea. Dar eu pot să fac lucruri imposibile pentru ei: pot să zbor şi să trec prin ziduri şi pot să stric televizoare. Nu sunt chiar numai materie, aşa că trebuie că sunt energie. Elspeth îşi dori să fi dat mai multă atenţie fizicii. Cele mai multe dintre cunoştinţele sale de ştiinţele naturii le avea de la concursurile de cultură generală şi de la jocurile de cuvinte încrucişate. Şi dacă sunt energie, ce? Nu înţelegea de ce Valentina părea capabilă s-o simtă, iar Julia nu. Dar Elspeth îşi dublă eforturile: o urmă pe Valentina prin apartament, stingând şi aprinzând luminile. Valentina i se plânse Juliei despre instalaţia electrică veche, exprimându-şi teama că un incendiu ar putea mistui clădirea. Când gemenele ieşeau în oraş, Elspeth îşi dădea exerciţii de făcut: să arunce umbră ori să facă o chitanţă de la Tesco să plutească la câţiva centimetri de masa din sufragerie. (Nu reuşea să îndeplinească niciuna dintre sarcini.) Îşi imagină lovitura de maestru: o să dau jos toate cărţile de pe rafturi, o să sparg toate geamurile, o să cânt „Maple Leaf Rag" la pian. Dar era prea neputincioasă să poată scoate măcar o notă. Păşi peste clapele pianului, călcând cât putea de tare cu pantofii ei galbeni Doc Martens. Clapele abia se deplasau câţiva milimetri; ei i se părea că aude corzile

şoptind, dar de fapt nu se auzea nimic. Mai mult succes a avut cu uşile; dacă balamalele erau bine unse, putea să închidă o uşă rezemându-se de ea şi împingând cu toată forţa.

Aşa că a continuat să se antreneze. Dacă aş fi făcut atâta mişcare când eram vie, aş fi putut să ridic şi un Mini Cooper. Rezultatele erau graduale, dar clare. Cel mai eficient lucru pe care-l făcea Elspeth era pur şi simplu să se uite fix la Valentina.

Valentinei nu-i plăcea. Părea să rezoneze la stările emoţionale ale lui Elspeth. Dar chiar şi când Elspeth încerca să proiecteze o stare plină de viaţă şi de zâmbete, Valentina era neliniştită. Se uita în jur, se ridica şi se punea în mişcare, abandonându-şi cartea sau luându-şi ceaşca de ceai ca să meargă în altă cameră. Uneori Elspeth o urma, iar alteori o lăsa să evadeze. Elspeth încercă să se uite fix şi la Julia, ca să fie corectă, dar Julia era de nepătruns.

Într-o dimineaţă, Elspeth veni asupra lor în timp ce luau micul dejun în sufragerie. Pe când intra în cameră, Valentina spunea:

—... nu ştiu, e ca o fantomă, ştii, o prezenţă. Ca şi cum cineva e acolo. Valentina se uită prin încăperea luminată de soarele dimineţii. E aici acum. Cu un minut în urmă nu era.

Ascultătoare, Julia se conformă şi lăsă capul într-o parte, stând nemişcată, în încercarea de a simţi fantoma. Apoi clătină din cap şi spuse:

— Nu.

Fă ceva, îşi zise Elspeth. Era entuziasmată pentru că Valentina chiar folosise cuvântul fantomă. Elspeth se duse în spatele scaunului pe care şedea Julia, se aplecă

deasupra ei, îi cuprinse umerii cu braţele şi-şi puse palmele peste inima Juliei. Aceasta scoase un mic ţipăt şi exclamă:

— Mamă, Doamne!

Elspeth îi dădu drumul, şi Julia se cuibări în scaun, tremurând.

— Ce e? întrebă Valentina alarmată.

— S-a făcut superfrig aici. Nu simţi?

Valentina clătină din cap şi spuse:

— E fantoma.

Elspeth îşi plimbă degetele pe braţul Valentinei. Îi era teamă s-o îmbrăţişeze aşa cum făcuse cu Julia, căci nu era sigură că inima Valentinei ar fi rezistat. Valentina îşi frecă braţul şi spuse:

— Cam trage curentul aici.

Amândouă stăteau concentrate, aşteptând. Acum e, acum ori niciodată. Elspeth se uită prin încăpere în căutarea unui obiect îndeajuns de delicat ca ea să-l poată mişca. Reuşi să facă linguriţa Valentinei să zăngăne uşor în ceaşcă. Gemenele stăteau şi priveau, uitându-se una la cealaltă, şi apoi din nou la linguriţă. Elspeth făcu să se aprindă becurile din aplicele de pe perete. Camera era luminată, motiv pentru care gemenele nu văzură ce face, aşa că se întoarse la zăngănitul linguriţei.

— Ei? spuse Valentina.

— Nu ştiu ce să zic, spuse Julia. Tu ce crezi? Fă-i pe plac.

— Ceva se întâmplă.

— Fantome?

Valentina ridică din umeri. Elspeth simţi un val de încântare. *Suntem pe-aproape.*

Valentina spuse:

— E fericită.

— De unde ştii? întrebă Julia.

— Pentru că dintr-odată m-am simţit fericită, numai că eu nu sunt fericită. E ca şi cum sentimentul ăsta ar fi venit din afara mea.

— Cel puţin nu-i o fantomă rea. Ştii, ca în Poltergeist, unde au construit casa deasupra cimitirului, spuse Julia. Se uită cu îndoială la Valentina.

— Crezi c-o fi ceva din cimitir?

Valentina îşi imagină o mortăciune vaporoasă şi lipicioasă căţărându-se peste zidul cimitirului, urcând pe zidul casei şi pătrunzând în apartamentul lor.

— Îh. Se ridică, gata s-o ia la fugă.

— Chestia asta devine ciudată, spuse Julia. Hai să mergem în oraş.

Julia vedea că frica punea stăpânire pe Şoricel. Era mai bine să se mişte de-acolo, să iasă afară.

Valentina spuse:

— Ieşim în oraş, fantomă. Te rog să nu ne urmăreşti, nu-mi place când faci asta.

Ce spui tu acolo? Nu plec niciodată din apartament. Elspeth le urmări pe gemene în timp ce se îmbrăcau şi apoi le conduse până la uşa apartamentului. Valentina spuse:

— Pa, fantomă, cu o voce în care se desluşea ostilitate, şi trânti uşa în faţa lui Elspeth, care încercă să nu ia gestul ca pe un afront.

Pisicuţa Morţii

Noaptea următoare a nins. Valentina şi Julia mergeau cu băgare de seamă pe aleea acoperită de polei care ducea de la South Grove la Vautravers. Abia dacă se depusese un deget de zăpadă, dar fetele aveau în picioare pantofi din piele cu talpă netedă, iar aleea cobora într-un unghi care făcea din mersul pe jos fără aderenţă o adevărată aventură. Discutau dacă să cureţe aleea era treaba lor sau a vecinilor. Zidul Bisericii St. Michael îşi arunca umbra asupra aleii. Deasupra, cerul nopţii era senin; luna plină şi zăpada preschimbaseră Highgate Village într-un ţinut de basm scânteietor. Julia fuma o ţigară. Capătul incandescent plutea la câţiva centimetri de faţa ei umbrită, unduind prin aer în timp ce mergeau, apoi arcuindu-se în jos când Julia o lua de la gură şi sufla fumul invizibil în sus, deasupra capului. Valentina era iritată; Julia avea să miroasă a fum în pat, iar respiraţia avea să-i pută dimineaţa. Dar nu spuse nimic. Valentina îşi făcea socoteala că, dacă nu-i zicea nimic, Julia n-avea să înceapă să fumeze tot timpul, doar ca s-o calce pe nervi. Chiar atunci Julia trase fumul prea adânc şi trebui să se oprească şi să tuşească un moment. Valentina privea dincolo

de trupul zguduit de tuse al Juliei şi atunci văzu o arătare mică şi albă alergând prin iederă în sus, pe zidul bisericii. Era cam de mărimea unei veveriţe, iar Valentina se întrebă dacă aici, la Londra, se găseau veveriţe albe. Apoi se gândi la fantomă şi gâtul i se contractă. Vietatea urcă iute spre culmea zidului şi apoi păru să zăbovească acolo, de parcă ar fi ştiut că e privită. Julia se opri din tuşit şi se îndreptă.

— Uite, şopti Valentina, arătând cu degetul. Arătarea albă se azvârli pe culmea zidului şi, pe când stătea aşa profilându-se în zare, gemenele văzură că era o pisică, o pisicuţă: un pui de pisică. Aceasta se întinse şi se aşeză pe zid. Se uită în jos la ele, cu o atitudine dispreţuitoare faţă de poziţia lor inferioară. Zidul avea patru metri şi jumătate înălţime, aşa încât pisicuţa părea mică şi în locul nepotrivit.

— Phii! făcu Julia. Pot pisicile să facă aşa ceva? Zici că-i o maimuţă.

Valentina îşi aduse aminte de un tigru alb pe care-l văzuseră cândva la circ. Îşi pusese laba pe umărul dresorului cu atâta delicateţe, încât ai fi zis că vrea să danseze cu el. Tigrul mersese apoi pe o funie întinsă la trei metri de sol.

— E pisicuţa-care-sfidează-moartea, spuse Valentina. Crezi că trăieşte în cimitir?

— E Pisicuţa Morţii, spuse Julia. Salut, Pisicuţă a Morţii! Scoase nişte sunete care erau menite să îmbie pisica, pis-pis-pis, dar pisica se ridică şi dispăru dincolo de zid. O auziră coborând pe iederă în cealaltă parte.

Când ajunseră acasă, Valentina puse afară o ceaşcă de ceai veche şi ciobită plină cu lapte şi o farfurie cu ton pe balconul sufrageriei. Julia o observă a doua zi de dimineaţă la micul dejun.

— Pentru ce e asta?

— Pentru Pisicuţa Morţii. Vreau să urce la noi.

Julia dădu ochii peste cap.

— Mai degrabă cred c-or să vină nişte ratoni. Sau nişte vulpi.

— Nu cred că alea pot să se caţăre până aici.

— Ratonii se caţără unde au chef, spuse Julia, mestecându-şi pâinea prăjită unsă cu unt.

Peştele şi laptele au stat acolo toată ziua, atrăgând doar câteva păsări curioase. Valentina s-a dus în sufragerie de câteva ori ca să vadă dacă venise vreo vietate în vizită, dar ceaşca şi farfuria au rămas neatinse până la cină.

— Dacă laşi chestiile alea multă vreme, o să atragă furnicile, spuse Julia.

— E iarnă. Toate furnicile hibernează, spuse Valentina.

Mai târziu aruncă laptele în chiuvetă, spălă ceaşca şi o reumplu cu lapte proaspăt; la fel făcu şi cu tonul. Puse ceaşca şi farfuria la locul lor pe balcon şi se duse la culcare.

A doua zi de dimineaţă Valentina deschise ferestrele franţuzeşti ce dădeau spre balcon şi inspectă ceaşca şi farfuria. Constată cu încântare că pe-acolo fusese cineva: tonul dispăruse, iar din lapte rămăsese jumătate faţă de cât fusese în seara precedentă. Îndepărtă vasele înainte să apară Julia. În noaptea aceea le umplu din nou şi le puse pe balcon, stinse luminile şi se aşeză pe podeaua sufrageriei, aşteptând. O auzi pe Julia mişcându-se prin apartament. La început, erau pregătirile obişnuite: se dezbrăcă pentru culcare, se spălă pe faţă, apoi pe dinţi. După care începu să umble prin apartament în căutarea Valentinei.

— Şoricel? Paşii Juliei se duseră pe hol şi în partea din faţă a apartamentului. Şoricel? Valentina rămase tăcută,

de parcă s-ar fi jucat de-a v-aţi ascunselea. Julia mergea de-a lungul holului, era în afara sufrageriei. Călduţ, călduţ. Şoricel? Unde eşti? Deschise uşa şi o văzu pe Valentina şezând în lumina lunii, lângă ferestrele franţuzeşti. Fierbinte. Ce faci aici?

— Ssst. Aştept pisicuţa, răspunse Valentina în şoaptă.

— Aha. Pot să aştept şi eu?

Valentina se întrebă cum era posibil ca şoapta Juliei să se audă mai tare decât vorbitul ei normal.

— Bine, replică Valentina, dar va trebui să nu scoţi niciun sunet.

Gemenele şezură pe podea, una lângă alta. Niciuna dintre ele nu avea ceas. Timpul trecu.

Julia se întinse pe podea şi adormi. Era frig în cameră, iar pe podea era şi mai frig. Julia purta nişte pantaloni de trening şi un tricou cu mâneci lungi Wilco, pe care-l şterpelise de la Luke Brenner, un băiat de care fusese îndrăgostită în liceu. Valentina se gândi să aducă nişte perne şi pături pentru Julia, care părea să nu se simtă în largul ei. Valentina era îmbrăcată complet, dar avea mâinile, picioarele şi nasul reci. Se gândi să-şi facă o ceaşcă de ceai. Se ridică şi ieşi din cameră.

Când Valentina se înapoie cu ceaiul, cu pernele şi păturile, Julia era trează. Duse degetul la buze când Valentina intră. Se auzi o fojgăială, ca şi cum ceva se strecura prin frunzişul uscat. Valentina se lăsă la podea, înfăşurată în perne. Puse ceaiul jos, fără zgomot.

Julia se uită la sora ei geamănă, căreia îi scânteiau ochii în penumbră. Valentina nu se spălase pe cap în ziua aceea, astfel că părul îi atârna lins şi închis la culoare. Valentina respira adânc, concentrată pe ceaşcă şi pe farfurie. Julia zâmbi şi se uită şi ea la ceaşcă şi la farfurie. Îi

plăcea mult când Valentina îşi dorea ceva din tot sufletul.

Zgomotele se apropiară, apoi se opriră. Gemenele stăteau nemişcate. Urmă o clipă de linişte totală, apoi pisicuţa albă se lansă de pe zid pe balcon. Era micuţă şi slabă. I se vedeau coastele. Avea urechi imense, ca de liliac. Blănita era încâlcită şi scurtă. Dar, cu toate astea, nu arăta jalnic; dădea impresia de hotărâre. Nu avea nimic supranatural în înfăţişare. Era pusă pe treabă şi imediat alergă la farfurie ca să înfulece tonul. Gemenele îi puteau vedea părţile laterale în mişcare în timp ce se hrănea. Valentina îşi aminti de meduza pe care o văzuse cândva eşuată pe o plajă din Florida. Pisicuţa era atât de slabă, încât avea impresia că poate să-i vadă toate organele interne. Era femelă. Valentina era transportată. Pisicuţa termină de mâncat şi începu să se spele. Se uită la ele scurt (sau în direcţia lor; Valentina nu era sigură că pisicuţa putea să le vadă, căci luna se mişcase între timp, iar acum ele se aflau în umbră). Apoi sări de pe balcon şi se făcu nevăzută.

Julia întinse palma, iar Valentina şi-o plesni de a ei, în binecunoscutul gest numit high-five.

— A fost grozav, Şoricel. Şi o să continui să-i dai de mâncare?

Valentina zâmbi.

— Am de gând s-o adopt. N-o să treacă mult şi-o să-i pun zgardă şi o să stea la mine în poală.

— Dar nu ţi se pare că e un pic cam... sălbatică? Dacă nu e învăţată să-şi facă nevoile la lădiţă?

Valentina o săgetă cu privirea pe Julia.

— E micuţă. O să-nveţe.

Scena se repetă în nopţile următoare. Valentina se duse la Sainsbury's şi cumpără conserve cu hrană pentru

pisici şi o lădiţă cu nisip. În fiecare noapte stătea şi aştepta să sosească Pisicuţa Morţii. De regulă, stătea destul de departe de ferestrele franţuzeşti şi privea, pur şi simplu. După cinci nopţi, lăsă fereastra întredeschisă şi încercă să îmbie pisicuţa înăuntru, dar asta avu doar darul s-o sperie, astfel că Valentina se văzu nevoită s-o ia de la început. Pisicuţa era într-adevăr sălbatică şi nu se lăsa ademenită.

— Parcă ziceai c-o să-ţi stea în poală, o înţepă Julia.

— Încearcă tu, dacă vrei, replică Valentina cu năduf.

Julia se gândi la asta şi, în noaptea aceea, se înfăţişă în sufragerie cu un mosor de aţă din trusa de cusut a lui Elspeth. Aşteptă ca pisicuţa să termine de mâncat, apoi rostogoli mosorul pe balcon. Pisicuţa se uită la el cu suspiciune. Julia trase niţel de aţă. Pisica întinse ezitant o lăbuţă. Curând, pisicuţa urmărea mosorul pe balcon, ţopăind şi aruncându-se asupra lui nebuneşte, aşteptând următoarea smucitură. Dar de îndată ce Julia trase mosorul în cameră, pisicuţa se uită în sus, o văzu pe Julia şi o zbughi de pe balcon dispărând în iederă.

— Frumoasă încercare, spuse Valentina. În sinea ei era încântată că pisicuţa nu se lăsase convinsă nici de manevrele Juliei, deşi între timp Valentina ajunsese să-şi dorească atât de mult pisica, încât aproape că n-ar mai fi contat.

În final, nici Valentina, nici Julia n-au fost cele care au atras-o pe Pisicuţa Morţii în casă. Într-o seară de marţi, spre sfârşitul lui februarie, Valentina îi pregătise mâncarea şi tocmai intra pe uşa sufrageriei cu tava în mâini când auzi cum ceva se mişca iute, făcând iedera să foşnească. Ferestrele franţuzeşti erau întredeschise, iar aerul rece pătrundea în încăpere. Pe balcon, pisicuţa se zben-

guia şi se agita. Mosorul de aţă se smucea şi se rostogolea, controlat de o mână invizibilă: acum era în apropierea pisicuţei albe, cât să nu reuşească să ajungă la el, în clipa următoare ajungea în cealaltă parte a balconului, urmărit de lăbuţa desfăcută a felinei. Valentina încremenise. Mosorul de aţă se rostogoli în spaţiul dintre o uşă şi pervaz. Se legăna acolo, ademenitor. Pisicuţa ezită. Se încordă şi se repezi asupra obiectului. Elanul o făcu să plonjeze direct în cameră. Uşa se închise în urma ei.

Valentina şi pisicuţa se uitau una la cealaltă, la fel de şocate. Îşi reveniră în aceeaşi clipă. Valentina puse tava pe podea. Pisicuţa începu să fugă încolo şi-ncoace, zgâriind parchetul în căutarea unei posibilităţi de evadare. Valentina închise uşa sufrageriei şi se lipi cu spatele de ea.

— Cine-i acolo? spuse ea. Intenţionase ca vocea să-i sune normal, dar glasul i se auzi piţigăiat. Cine e? Mosorul stătea nemişcat pe podea. Totul în cameră era nemişcat, cu excepţia pisicuţei, care se vârâse sub cuvertura de margine a divanului şi stătea ascunsă acolo. Valentina stătea şi asculta sau, mai degrabă, simţea camera cu corpul, încercând să discearnă dacă era ceva acolo. Dar o apucase tremuratul şi nu mai putea să simtă nimic în afară de aerul rece şi frica pisicuţei. Deodată, ceva împinse dinspre cealaltă parte a uşii de care stătea rezemată. Valentina simţi că se înmoaie.

— Şoricel? Era doar Julia. Valentina răsuflă uşurată şi crăpă uşa.

— Intră repede, spuse ea. Julia se conformă, strecurându-se prin intervalul de cincisprezece centimetri cât fusese deschisă uşa, şi apoi o închise la loc.

— Ai prins-o? o întrebă Julia, cu faţa aprinsă.

— Nu, spuse Valentina. Fantoma a prins-o.

Se aştepta la o reacţie dispreţuitoare din partea Juliei, dar aceasta se uită la Valentina şi observă că tremură. Julia acţionă întrerupătorul şi, sufrageria se umplu cu lumina slabă a candelabrului.

— Vin-aici, spuse Julia. Luă unul din scaunele rahitice îngrămădite în jurul mesei, iar Valentina se aşeză pe el. Julia se uită în jurul ei, prin cameră.

— Păi şi dacă zici c-a prins-o fantoma, unde e?

— E sub divan.

Julia se lăsă în patru labe în faţa divanului şi trase cu grijă marginea cuverturii. Văzu un animăluţ cu ochi verzi aprinşi care îşi dezveli colţii şi sâsâi către ea.

— E numai a ta, spuse Julia.

Valentina zâmbi.

— Uite, pune peştele aproape de divan, poate-o să iasă de-acolo să mănânce.

Julia făcu cum i se spuse şi apoi întrebă:

— Hei, cum a reuşit s-o prindă fantoma?

Se hotărâse să renunţe deocamdată la scepticismul ei în privinţa existenţei fantomei. Juliei îi plăcea ideea de fantomă care se face utilă.

— Păi, a făcut exact ce-ai făcut şi tu, numai că pisicuţa nu putea s-o vadă, aşa că a sărit să prindă mosorul şi s-a trezit în cameră, iar apoi fantoma a închis uşa.

— Deci, asta ar putea să însemne că fantoma ne supraveghează? Juliei începea să i se facă teamă, în pofida convingerilor ei. Pentru că, altfel, de unde să ştie fantoma că tu vrei pisicuţa? Ai lăsat mosorul de aţă aici sau era în trusa de cusut?

— Nu, era aici.

— Hmm. Julia se plimba încolo şi-ncoace cu mâinile prinse la spate. Valentina îşi aminti de un film cu Sherlock

Holmes, pe care-l văzuseră pe *Channel Nine* când erau mici. Holmes se plimba aşa tot timpul. Valentina aproape că se aştepta ca Julia să spună: „E elementar, dragă Watson", dar Julia se aşeză pe podea şi se uită lung la divan, încruntată. Crezi că fantoma e încă aici?

Valentina se uită în jur. Nu se vedeau prea multe ascunzişuri potrivite pentru o fantomă; sufrageria era întru câtva goală.

— Cred, spuse ea. Dar fantoma e mai mult un sentiment, cel puţin până în seara asta. Nu e ca şi cum aş fi văzut-o vreodată. Iar în acest moment nu o simt.

Elspeth stătea pe tăblia mesei din sufragerie. Purta o rochie de seară din şifon albastru şi pantofi cu toc cui, asortaţi cu o pereche de ciorapi cu plasă. Era încântată că putea să păşească pe lemnul lucios al mesei fără să-l deterioreze. În acelaşi timp, era teribil de mulţumită că prinsese pisicuţa şi că Valentina o văzuse în timp ce făcea asta. Asta e, atunci. Am făcut-o. Trebuie să creadă în mine acum.

Pisicuţa Morţii stătea sub divan, plină de draci. Ştia că în apropiere se afla o farfurie cu ton, dar nu voia să dea nimănui satisfacţia de a o vedea în timp ce mânca. După o vreme, Julia se plictisi să păzească divanul şi se duse să se culce. Valentina puse lădiţa cu nisip în sufragerie, trăgând nădejde că pisica nu va face pipi peste tot. Stinse luminile şi se duse şi ea la culcare. Elspeth stătea pe masă şi aştepta.

— Pis-pis-pis, spuse ea, ştiind că pisicuţa n-o auzea. După o jumătate de oră de tăcere deplină, pisicuţa se furişă afară şi se uită în jur, dând roată încăperii, în căutarea unei căi de ieşire. Elspeth sări de pe masă şi se aşeză pe divan. Aşteptă ca pisicuţa să se calmeze, apoi o mângâie în timp ce înfuleca peştele. Animăluţul nu băgă de seamă.

Un tur prin Cimitirul Highgate

Într-o duminică răcoroasă de la începutul lui martie, Jessica stătea în faţa porţilor Cimitirului de Est, privind cum vizitatorii se adunau în faţa intrării principale a laturii de vest. Era un grup care nu promitea mare lucru: un cuplu de americani ce purtau adidaşi intimidanţi şi aparate de fotografiat impresionante; un bărbat tăcut, de vârstă mijlocie, cu un început de chelie şi binoclu; trei tineri japonezi cu blugi lăbărţaţi şi şepci de baseball; o femeie cu un cărucior de copii, având o formă aerodinamică; şi un bărbat solid cu un rucsac uriaş, care se tot mişca de colo-colo cu o energie săltăreaţă.

O dubă neagră gonea pe Swains Lane. Pe partea laterală, cu nişte litere aurite în stilul afişelor de circ, scria doar atât: TEMERITATE. „Într-adevăr", îşi zise Jessica. Se uită la ceasul de la mână. Era trei fără un sfert. Aruncă o privire în spatele ei, la Kate, o voluntară americancă rotofeie şi plăcută, care trăncănea cu nişte proprietari de morminte despre renovările la zidul Cimitirului de Est. Când Jessica îşi întoarse privirea la grupul de la poartă, văzu că i se alăturaseră două fete îmbrăcate în alb din creştet până-n tălpi. Fetele stăteau într-o parte, ţinându-se

de mână. Purtau bluze de trening albe, cu glugi tivite cu blăniţă, fuste mini albe, ciorapi şi cizmuliţe albe. Căciuliţele albe tricotate aveau aproape aceeaşi culoare ca şi părul. Fetele stăteau cu spatele la Jessica, dar ştia, fără să le vadă feţele, că erau gemene. Ce drăguţe sunt. Se întrebă dacă fetele îşi dădeau seama cât de pline de noroi sunt aleile cimitirului şi dacă nu cumva aveau mai puţin de şaisprezece ani.

Julia şi Valentina stăteau în faţa porţilor, schimbându-şi greutatea de pe un picior pe celălalt şi tremurând. Julia se întrebă unde erau toţi; totul era foarte tăcut dincolo de porţi. Se vedea o curte largă dincolo de căsuţa de la poartă şi o colonadă care se extindea în semicerc în jurul acesteia. Auzi pe cineva folosind un walkie-talkie, dar nu se vedea nicio persoană. Peste drum, era cealaltă jumătate a cimitirului, unde era îngropat Karl Marx. Părea mai deschis, aducând mai mult cu un cimitir american obişnuit. Ghidul turistic spunea că Cimitirul de Vest era mai interesant, dar nu putea fi vizitat decât în grup. În tot cazul, ferestrele gemenelor aveau vedere spre latura vestică.

Jessica traversă Swains Lane, trecu cu pas ferm prin grupul puţin numeros şi descuie porţile masive. Era îmbrăcată în nuanţe de violet şi mov şi purta o pălărie pe care Valentina şi-o dori instantaneu, o şmecherie din fetru cu bor lat şi cu o pană neagră prinsă în panglică. Prima impresie a gemenelor a fost că era o persoană de sânge regal, o ducesă, poate, care venise la cimitir în acea după-amiază ca să taie o panglică sau să viziteze o persoană dragă dispărută şi rămăsese să dea o mână de ajutor. Această impresie se risipi de îndată ce femeia vorbi:

— Vă rog să intraţi, dragii mei. A citit toată lumea anunţurile? Bun, vă rog să vă lăsaţi toate bagajele în birou. Îmi pare teribil de rău, dar în Cimitirul de Vest nu au voie copiii mai mici de opt ani. Fotografii puteţi să faceţi, dar numai pentru uz personal. Pe aici, vă rog, şi am rugămintea să vă adunaţi în faţa Memorialului de Război din cealaltă parte a curţii de acolo, imediat vom fi alături de dumneavoastră.

Ascultătoare, gemenele şezură pe o bancă şi aşteptară.

Robert ieşi din birou ţinând cutia pentru bilete, cu gândul la o definiţie de rebus pe care James tocmai i-o citise. Se alătură Jessicăi şi traversară curtea împreună. Le văzu pe gemene şi i se strânse stomacul. Senzaţia îi aducea aminte de tracul de scenă; apoi îşi dădu seama că era vorba de vinovăţie.

— Să nu le iei bani pe bilet, îi spuse Jessicăi.

— Şi de ce nu?

— Sunt proprietare de mormânt.

— Cu siguranţă că n... ah, spuse ea, uitându-se mai cu atenţie. Înţeleg. Nu se opriră din mers. Şi crezi c-o să fie totul în regulă? Vrei s-o rog pe Kate să fie ghid la turul ăsta?

— Nu fi caraghioasă. Trebuie să le cunosc în cele din urmă.

Gemenele se uitau în direcţia lor. Julia o atenţionă cu cotul pe Valentina.

— Nu e individul pe care l-ai cunoscut în metrou? zise ea în şoaptă. Valentina încuviinţă din cap. Se uita la Robert care rupea bilete în timp ce Jessica primea câte cinci lire de la fiecare persoană. Gemenele erau la capătul şirului de bănci. După ce luă banii de la cuplul de

americani, Jessica închise cutia cu bani şi le făcu cu ochiul. Julia întinse zece lire, dar Jessica dădu din cap şi zâmbi. Americanca le aruncă o privire iritată. Julia o strânse pe Valentina de mână.

— Bine aţi venit la Cimitirul Highgate, spuse Jessica. Robert vă va fi ghid. Este unul dintre ghizii noştri cei mai învăţaţi, fiind istoric specializat în Epoca Victoriană, şi scrie o carte despre acest cimitir. Toată activitatea noastră se face pe bază de voluntariat şi în fiecare an trebuie să adunăm peste trei sute cincizeci de mii de lire doar ca să putem ţine cimitirul deschis. Jessica flirtă cu ei în timp ce vorbea şi le arătă cutia verde. La plecare, un voluntar va sta la poartă cu această cutie verde, şi orice ajutor pe care-l puteţi oferi va fifoarte apreciat.

Robert îi văzu pe turişti cum se foiesc. Jessica le ură un tur plăcut şi se întoarse în birou. Simţea un fior de entuziasm. De ce? Se duse la fereastra biroului şi-l văzu pe Robert adunându-şi grupul în faţa treptelor de la Colonadă. Urcă două trepte şi le vorbi turiştilor, uitându-se în jos, gesticulând. Din locul în care se aflau, turiştii nu puteau să vadă decât verdeaţa şi treptele. „Fetele alea seamănă extraordinar de bine cu Elspeth. Ce uluitoare e viaţa. Sper ca el să fie bine. E cam palid."

Robert încercă să-şi limpezească mintea. Se simţea ca şi cum s-ar fi urmărit pe sine, ca şi cum se separase în doi Robert, unul care îşi făcea calm datoria de ghid, iar celălalt, amuţit de nervi, încercând să se gândească ce ar putea să le spună gemenelor. „Fir-ar să fie, parc-ai avea şaptesprezece ani. Nu trebuie să vorbeşti cu ele. Ele or să-ţi vorbească. Aşteaptă."

— La începutul secolului al nouăsprezecelea, începu Robert, cimitirele londoneze erau incredibil de aglomerate.

Înmormântările în curtea bisericii erau un obicei vechi de sute de ani. Oamenii se îngrămădeau în metropolă: revoluţia industrială era în plin avânt, şi fabricile aveau nevoie de muncitori. Nu mai era niciun loc în care să înmormântezi pe cineva, dar, cu toate astea, oamenii continuau să moară. La 1800, populaţia Londrei era de aproximativ un milion de locuitori. Pe la mijlocul secolului, trecuse binişor de două milioane. Curţile bisericilor nu mai puteau să ţină pasul cu ritmul implacabil al deceselor.

Pe de altă parte, cimitirele din curtea bisericilor reprezentau şi un pericol pentru sănătatea publică. Acestea contaminau pânzele freatice de apă şi provocau epidemii de febră tifoidă şi de holeră. Întrucât nu mai era loc pentru morminte noi, cadavrele trebuiau exhumate pentru a face loc celor morţi de curând. Dacă l-aţi citit pe Dickens, ştiţi despre ce vorbesc: coate care se iţesc din pământ, jefuitori de morminte care fură cadavrele pentru a le vinde facultăţilor de medicină. Era un haos absolut.

În 1832, Parlamentul a votat o lege care permitea înfiinţarea de cimitire private, comerciale. În următorii nouă ani, s-au deschis şapte cimitire, situate pe un inel care înconjura marginea de atunci a oraşului. Ele au devenit cunoscute sub numele de Cele Şapte Magnifice: Kensal Green, West Norwood, Highgate, Nunhead, Brompton, Abney Park şi Tower Hamlets. Highgate a fost inaugurat în 1839 şi a devenit în scurt timp cel mai căutat loc de îngropăciune din Londra. Să urcăm treptele şi-o să vedeţi de ce.

Gemenele se aflau la coada grupului, aşa că nu văzură decât picioarele celorlalţi oameni în timp ce urcau. Când au ajuns sus, Robert stătea cu cei din grup aşezaţi

în cerc în jurul lui. Văzură un şir dens de morminte mari, înclinate, înghesuite şi sufocate de copaci şi de vegetaţie. Valentina avu un simţământ puternic de recunoaştere. „Am mai fost aici înainte! — dar nu cu adevărat; oi fi visat?" O cioară trecu peste capetele lor, la mică înălţime, şi traversă în zbor curtea, aterizând pe vârful acoperişului capelei. Valentina se întrebă cum ar fi să poţi să zbori cu îndrăzneală prin cimitir; se întrebă ce-o fi gândind cioara despre toată această poveste. „E atât de ciudat să îngropi oamenii în pământ şi să mai pui şi câte-o piatră deasupra." Se minună cum se făcea că oamenii acceptă cu toţii să fie băgaţi în pământ împreună. Robert spuse:

— Ne aflăm deasupra Colonadei. Dacă vă uitaţi în direcţia capelelor, acolo, pe unde aţi intrat, erau două capele, cea Anglicană şi cea a Disidenţilor, unite într-o singură clădire, ceva unic. Ne aflăm în Cimitirul de Vest, partea originară. Suprafaţa este de şaptesprezece acri[25], din care doi sunt rezervaţi pentru Disidenţi — şi anume, baptişti, prezbiterieni, sandemanieni şi alte secte protestante. Highgate era atât de popular pe la 1854, încât a fost nevoie să fie extins, aşadar, Compania Cimitirelor din Londra a mai cumpărat douăzeci de acri peste drum de Swains Lane, şi astfel a fost creat Cimitirul de Est. Asta a generat o problemă. După ce slujba se ţinea în Capela Anglicană, cum aveau să transporte sicriul în partea estică a cimitirului fără să-l scoată de pe pământul sfânt? Swains Lane nu putea fi sfinţit, aşa că soluţia găsită a fost tipică pentru ingeniozitatea victoriană: au săpat un tunel pe sub drum. La finalul slujbei, sicriul era coborât cu un lift pneumatic în tunel. Acolo era luat în primire de ciocli şi dus dincolo,

[25] 1 acru = 0,404 ha.

unde era ridicat la suprafaţă în partea de est a cimitirului, ca o aluzie emoţionantă la Înviere.

Julia îşi zise: „Pare încântat de sine, de parcă el ar fi inventat întreaga poveste". Se simţea ursuză, cuprinsă de răceală şi de umezeală. Se uită la Valentina, care-l privea pe ghid de-a dreptul fascinată. Robert îşi trecu privirea peste membrii grupului. Majoritatea aveau aparatele de fotografiat pregătite, arzând de nerăbdare să facă poze, să meargă mai departe. O văzu pe Valentina privindu-l fix şi se întoarse către mormântul lângă care se aflau.

— Acest mormânt îi aparţine lui James William Selby, care era, la vremea lui, un celebru vizitiu. Îi plăcea să conducă trăsura repede şi în toate anotimpurile. Biciul şi claxonul sunt însemnele profesiei sale, iar potcoava răsturnată ne dă de înţeles că norocul i s-a terminat. În 1888, Selby a acceptat un pariu care presupunea parcurgerea distanţei dintre Londra şi Brighton în mai puţin de opt ore. A reuşit să ajungă în şapte ore şi cincizeci de minute, folosind şapte echipaje de cai. A câştigat o mie de lire, dar a murit cinci luni mai târziu. Presupunem că banii câştigaţi au fost folosiţi pentru cumpărarea acestui foarte frumos monument. Fiţi atenţi la alee, vă rog, e urât azi.

Robert se întoarse şi începu să urce dealul. Îi auzea pe turişti cărţărându-se în urma lui. Aleea principală era pietroasă, noroioasă, plină de găuri şi de rădăcini de arbori. Auzea aparatele foto zumzăind ca nişte insecte digitale. Stomacul lui era cuprins de agitaţie. „Mă întreb dacă aş putea să-i «parchez» pe toţi la Comfort's Corners şi să mă duc să borăsc liniştit în tufişuri". Strânse din dinţi şi merse mai departe. Le arătă mormântul în stil gotic cu scaunul din piatră gol, semnificând că ocupantul

lui a plecat şi nu se va mai întoarce niciodată. Îi conduse apoi la mormântul lui Sir Loftus Otway, un imens mausoleu de familie care avusese cândva nişte panouri mari de sticlă.

— Puteţi să vă uitaţi jos, în mormânt, şi să vedeţi sicriele. Să nu credeţi însă că acest aranjament avea drept scop plăcerea noastră voyeuristă. În epoca victoriană, mulţi nu agreau ideea de a fi îngropaţi la circa doi metri sub pământ, şi există în acest cimitir destule monumente funerare care sunt deasupra solului. Le vorbi despre Prietenii Cimitirului Highgate, despre cum salvaseră ei cimitirul. Înainte de Primul Război Mondial, personalul includea douăzeci şi opt de grădinari. Totul era îngrijit, spaţios şi senin. Dar toţi bărbaţii sănătoşi fizic s-au dus la război, iar lucrurile n-au mai fost la fel. Vegetaţia a început să pună stăpânire pe locul acesta, spaţiul pentru morminte noi s-a cam terminat, banii au încetat să mai vină... iar în 1975, partea de vest a fost închisă şi, în esenţă, lăsată pe mâna sataniştilor, a dementilor, a vandalilor, a lui Johnny Rotten...

— Ăsta cine e? vru să afle unul dintre tinerii japonezi.

— Vocalistul trupei Sex Pistols, care locuia în apropiere, în Finchley Park. Întocmai, poate că aţi remarcat că zona care înconjoară cimitirul e destul de selectă, iar vecinii s-au alarmat cu privire la distrugerea cimitirului şi la faptul că pe-aici îşi duceau veacul tot felul de indivizi dubioşi. Câţiva localnici s-au asociat şi au cumpărat Cimitirul Highgate contra sumei de cincizeci de lire. Pe urmă au încercat să îndrepte situaţia. Şi au inventat ceea ce au numit „neglijenţă controlată", care înseamnă exact ceea ce sugerează: n-au încercat să pună totul la punct şi să imite ceea ce făcuseră victorienii. Ei fac lucrurile într-o

asemenea manieră, încât să se poată observa efectele timpului şi ale naturii asupra locului, dar nu lasă ca situaţia să devină periculoasă. Într-un fel, e un muzeu, dar totodată e un cimitir creştin funcţional.

Robert se uită la ceas. Trebuia să se mişte mai repede. Nu mai departe de ieri, Jessica vorbise cu el despre necesitatea ca aceste tururi să fie readuse la o durată optimă.

— Pe aici.

Îi conduse într-un ritm mai alert la Comfort's Corners, apoi începu să le spună povestea lui Elizabeth Siddal Rossetti. Ca de fiecare dată, Robert trebui să se împotrivească imboldului de a le spune turiştilor tot ceea ce ştia; ar fi zăbovit pe-aici cu zilele, pierind pe rând de oboseală şi de foame, în vreme ce el ar fi continuat să vorbească. „Ei vor mai ales să vadă locul. Nu-i plictisi cu prea multe detalii." Îi conduse spre unul din preferatele lui, un mormânt în formă de lespede, cu basorelieful unei bocitoare, o femeie care stă de priveghi noaptea lângă sicriu.

— Înainte ca tehnologia medicală să ajungă la stadiul actual, oamenii întâmpinau dificultăţi în a stabili când cineva era mort cu adevărat. Aţi putea crede că moartea ar trebui să fie destul de evidentă, dar au fost câteva cazuri celebre în care mortul s-a ridicat de pe năsălie şi şi-a continuat viaţa, şi mulţi oameni din epoca victoriană deveneau anxioşi doar când se gândeau la posibilitatea de a fi îngropaţi de vii. Fiind un popor practic, au încercat să găsească o soluţie la problemă. Victorienii au inventat un sistem de clopoţei cu fire ataşate care treceau prin pământ şi ajungeau în coşciug, astfel încât dacă te trezeai îngropat, puteai să tragi de clopoţel până când cineva

venea să te scoată de-acolo. Nu s-a consemnat niciun caz în care cineva să fi fost salvat de unul dintre aceste dispozitive. Oamenii introduceau tot felul de clauze ciudate în testamente, cum ar fi solicitarea de a fi decapitaţi, ca o asigurare împotriva unei învieri nedorite.

— Şi care-i treaba cu vampirii?

— Care e treaba cu vampirii?

— Am auzit că a fost un vampir aici, în cimitir.

— Nu. Au fost câţiva tembeli care căutau să atragă atenţia asupra lor şi care au declarat că ar fi văzut un vampir. Deşi unii afirmă că Bram Stoker ar fi fost inspirat să scrie Dracula în urma unei exhumări care a avut loc aici, la Highgate.

Valentina şi Julia stăteau mai în spate, la marginea grupului. Aveau în mod cert experienţe diferite. Julia ar fi vrut să părăsească grupul şi să plece în explorare. Detesta prelegerile şi profesorii, iar Robert o călca pe nervi. „Vorbeşti mult şi fără rost. Hai mai departe." Valentina nu urmărea prea atentă comentariul lui Robert, pentru că avea mintea ocupată cu o idee care nu-i dădea pace de când îl prezentase Jessica: „Tu eşti Robert Fanshaw al lui Elspeth. Aşa se explică faptul că ştiai cine suntem". O neliniştea gândul că el le mai văzuse, de bună seamă, fără ca ele să ştie. „Ar trebui să-i spun Juliei." Valentina aruncă o privire spre Julia. „Nu, mai bine aştept. Nu e în apele ei."

Robert se întoarse şi îi duse mai sus pe deal, oprindu-se la intrarea în Aleea Egipteană. Aşteptă ca şi cuplul de americani să-i ajungă din urmă; aceştia rămâneau mereu în urmă, încercând să fotografieze tot. „N-o să reuşiţi niciodată, oameni buni, sunt 52 000 de morminte aici." Unul dintre japonezi exclamă:

— Uau!

Felul cum lungi vocalele făcu să se audă „uuuuau". Lui Robert îi plăcea dramatismul Aleii Egiptene; arăta ca o punere în scenă pentru Aida.

— Cimitirul Highgate, pe lângă faptul că era un loc de înmormântare creştin, era şi o societate comercială. Pentru a face din el adresa cea mai dezirabilă pentru decedaţii de seamă ai epocii victoriene, avea nevoie de ceea ce e indispensabil oricărui cartier şic: distracţii. În perioada în care s-a inaugurat Highgate, tot ce ţinea de Egipt se bucura de mare popularitate, motiv pentru care avem Aleea Egipteană. Intrarea este inspirată de un mormânt de la Luxor. Iniţial era colorat, iar Aleea însăşi nu era atât de întunecată şi de sumbră. Era deschisă spre cer şi nu vedeai niciunul dintre copacii care se înclină acum peste ea... Mausoleele de pe alee pot adăposti între opt şi zece persoane decedate. Înăuntru sunt prevăzute cu rafturi pentru sicrie. Observaţi torţele inversate; găurile pentru chei sunt şi ele cu susul în jos. Găurile de la baza uşilor sunt pentru evacuarea gazelor.

— A gazelor? întrebă bărbatul liniştit cu binoclu.

— În procesul de descompunere a cadavrelor sunt emanate gaze. Înainte se puneau lumânări înăuntru, ca să ardă gazele. Noaptea trebuie să fi fost o privelişte cam sinistră.

Parcurseră Aleea Egipteană şi se opriră la celălalt capăt, în timp ce gemenele se zgribuleau de frig chiar şi în lumina puternică a soarelui. Robert se uită la ele şi îşi aduse aminte de Elspeth, stând aproape în acelaşi loc, cu faţa înclinată ca să prindă soarele. „Of, tu..." Se bâlbâi. Toată lumea aştepta ca el să continue. „Nu te uita la ele. Nu te gândi la ea." Robert rămase cu privirea aţintită în pământ, un moment, apoi îşi reveni.

— Ne aflăm în Cercul Libanului. Asta era adresa cea mai râvnită a cimitirului. Şi-a căpătat numele de la imensul cedru de Liban pe care-l vedeţi sus, acolo, deasupra mausoleelor. Copacul are acum cam trei sute de ani, dar chiar şi la înfiinţarea Cimitirului Highgate trebuie să fi fost impresionant. Terenul a făcut parte iniţial din moşia Episcopului Londrei, iar când au venit să facă Cercul au tăiat în jurul arborelui; acesta stă pe ceea ce era la origine nivelul solului. Imaginaţi-vă ce însemna să muţi tot pământul ăla cu echipamentul de atunci. Cercul interior a fost făcut primul şi s-a dovedit atât de popular, încât lucrările la cercul exterior au început după douăzeci de ani. Puteţi vedea cum s-au schimbat gusturile în arhitectură, de la egiptean la gotic.

Robert i-a condus prin Cerc. „Situaţia nu devine mai uşoară." Aruncă o privire la ceas şi hotărî să sară câteva morminte.

— Acesta e mausoleul lui Mabel Veronica Batten şi al iubitului ei, Radclyffe Hall... Aici avem un columbar. Numele vine de la latinescul columba, care înseamnă porumbel, şi iniţial însemna compartimente în care să trăiască porumbeii... Urmaţi-mă pe aceste trepte, vă rog... Aşa. Acesta este mormântul lui George Wombwell, un celebru proprietar de menajerii. Şi-a început cariera cumpărând de la un marinar doi şerpi boa constrictor...

Robert sări peste doamna Henry Wood, peste mormântul care emula stilul egiptean al familiei Carter şi peste Adam Worth şi îi conduse pe vizitatori în jurul părţii de sus a Cercului, ca să poată admira priveliştea Bisericii St. Michael. Apoi îi conduse astfel încât să stea între Catacombele Terasate şi enormul cavou al familiei Beer. Gemenele îşi dădură seama că se uitau la

imensul mausoleu pe care-l puteau vedea de la fereastra dormitorului lor. Se dădură înapoi, încercând să vadă peste Catacombe, dar, deşi puteau să vadă apartamentul lui Martin, al lor nu era vizibil.

— Julius Beer a fost un evreu german care a venit la Londra fără niciun ban şi a făcut avere la Bursă...

Valentina înţelese faptul că niciodată nu se gândise în mod precis la moarte. Cimitirul din Lake Forest era îngrijit şi spaţios. Părinţii lui Jack erau îngropaţi într-o parcelă modestă, delimitată de stâlpişori din granit roz. Gemenele nu-şi cunoscuseră niciunul dintre bunici. „Nu ştim pe nimeni care să fi murit. E greu să-mi imaginez cum e să nu fiu aici, sau ca Julia să nu fie aici..." Simţi un fior de singurătate sau poate dorul de casă, nu putea să-şi dea seama exact. Valentina îl urmărea pe Robert. Acesta o ignora; părea să se concentreze în mod deliberat asupra bărbatului cu binoclu. „A cunoscut-o pe Elspeth. A fost iubitul ei. Ar putea să ne povestească despre ea."

—... Julius Beer n-a reuşit să-şi câştige o poziţie în societatea victoriană, deoarece, pe lângă faptul că era străin şi evreu, şi-a câştigat banii, nu i-a moştenit. Aşa încât şi-a ridicat acest uriaş mausoleu într-un loc în care nimeni să nu-l poată trece cu vederea. Mausoleul Beer blochează câmpul vizual dacă se întâmplă să te plimbi pe acoperişul Catacombelor Terasate, aşa cum doamnelor victoriene le plăcea să facă duminica după-amiază.

Valentina se gândi la poarta verde a grădinii din spatele casei. Se imagină pe ea şi pe Julia purtând crinoline, plimbându-se agale deasupra câtorva sute de cadavre în putrefacţie adăpostite în întunericul ameninţător al Catacombelor Terasate. „Victorienii ăia chiar ştiau să se distreze."

Robert îi conduse pe alei, dincolo de secţiunea Disidenţilor; le arătă mormântul lui Thomas Sayers, unde Lion, câinele din piatră, stătea de pază răbdător; sări peste Sir Rowland Hill, iniţiatorul Reformei Sistemului Poştal. Trecu de mausoleul familiei Noblin fără niciun comentariu. Cincizeci de paşi mai departe, Robert se întoarse să spună ceva grupului şi observă că le pierduse pe Julia şi pe Valentina. Stăteau în faţa Noblinilor, braţ la braţ, discutând. Robert lăsă grupul în faţa lui Thomas Charles Druce şi alergă înapoi la gemene.

— Salut, reuşi el să îngaime.

Ele rămaseră nemişcate, ca nişte iepuri atunci când sunt priviţi prea direct. Valentina spuse:

— Tu eşti Robert Fanshaw, nu-i aşa?

Julia îşi zise: „Ce?".

Robert simţi o gheară în stomac.

— Da. Aşa e.

Valentina şi Robert schimbară o privire pe care Julia nu reuşi s-o interpreteze.

— Vorbim după ce se termină turul, vreţi? spuse el şi merse cu ele înapoi până în faţa grupului. Bâlbâi ceva despre exhumarea lui Thomas Charles Druce, sări peste Eliza Barrow, victima unei crime, şi la fel făcu şi cu Charles Cruft, celebru datorită spectacolelor cu câini. Îşi redobândi întru câtva forma în timp ce vorbea despre Elizabeth Jackson şi Stephan Geary, apoi zori, de-a dreptul, grupul pe Aleea Cuttings. Jessica îi aştepta la poartă cu cutia verde. Robert îi spuse:

— O să le iau pe gemene înapoi şi-o să le arăt mormântul familiei lor. Aproape că spera ca Jessica să-l refuze, dar aceasta se mulţumi să zâmbească şi să-l îndemne cu un gest al mâinii.

— Să nu întârzii, spuse Jessica. Ştii că ducem lipsă de personal azi.

Pe când se apropia de Julia şi de Valentina, Robert le văzu profilându-se laolaltă în faţa arcadei de deasupra scărilor Colonadei, două statui albe radiante pe un fond de întunecime. I se păru inevitabil ca el să le cunoască aici.

— Haideţi, atunci, spuse el. Fetele îl urmară, vioaie şi curioase. Le simţea ochii aţintiţi asupra lui în timp ce le conducea pe scări şi de-a lungul aleilor. Gemenele deveniră neliniştite; în timpul turului, Robert Fanshaw păruse guraliv, dornic să fie pe plac. Acum le conducea prin cimitir fără să zică nimic. Sunetele cimitirului umpleau tăcerea: plescăitul încălţărilor pe alee, şoaptele şi urletul vântului în copaci. Păsări, trafic. Paltonul lui Robert flutura în spatele lui, şi Valentina îşi aminti de silueta în retragere pe care o văzuse în ziua aceea, lângă canal. Începea să-i fie teamă. „Nimeni nu ştie că suntem aici." Apoi îşi aminti de ducesa de la poartă şi se mai linişti. Ajunseră la mausoleul familiei Noblin.

— Deci, spuse Robert, simţindu-se ca o parodie absurdă a ghidului care-i conduce pe vizitatori prin Cimitirul Highgate, acesta este cavoul familiei voastre. Vă aparţine şi puteţi să veniţi ori de câte ori doriţi, oricând cimitirul e deschis. O să vă facem un permis de proprietar de mormânt. Aveţi o cheie în biroul lui Elspeth.

— O cheie pentru ce? întrebă Julia.

— Pentru uşa aceasta. De asemenea, mai aveţi o cheie pentru poarta dintre grădina noastră şi cimitir, deşi personalul cimitirului ne cere să n-o folosim.

— Tu intri pe-acolo?

— Nu. Inima îi bătea cu putere. Valentina zise:

— Ne întrebam ce-i cu tine. Ne-am întrebat... de ce nu te vedem. Am crezut că poate oi fi plecat din oraş sau ceva de genul ăsta...

— Martin ne-a zis că nu eşti, interveni Julia.

— Aşa că eram nedumerite, fiindcă domnul Roche ne-a spus că o să ne ajuţi... Valentina ridică privirea spre Robert, dar acesta se uita la propriile picioare şi păru să treacă un timp îndelungat până să răspundă.

— Îmi pare rău, spuse el.

Nu era în stare să se uite la gemene, iar acestea îl compătimiră, cu toate că niciuna dintre ele nu ştia sigur de ce. Julia era uluită să vadă cum acest om care fusese atât de volubil, atât de dornic să le spună mai mult decât ar vrea cineva să ştie despre cimitir, stătea acum mut şi înspăimântat. Părul îi atârna peste faţă; postura era a unui om nenorocit. Valentina îşi zise: „E doar foarte timid — îi e frică de noi". Pentru că Valentina era ea însăşi timidă — îşi petrecuse viaţa alături de o extravertită care nu obosea niciodată să-i ironizeze timiditatea — dat fiind că niciodată nu cunoscuse o persoană care să pară normală şi brusc să se dovedească a suferi de o inhibiţie acută, pentru că era o intimitate profundă în observarea fricii lui Robert, pentru că se simţea încurajată de prezenţa Juliei, Valentina se apropie de Robert şi-şi puse mâna pe braţul lui. Robert se uită la ea peste ramele ochelarilor.

— E în regulă, spuse ea. El simţi, fără să fie în stare să exprime acest lucru faţă de el însuşi, că ceva pierdut îi fusese dat înapoi.

— Mulţumesc, replică el. O spuse liniştit, dar cu o asemenea intensitate, încât Valentina se îndrăgosti de el, cu toate că nu avea un nume pentru acel sentiment şi nimic

cu care să-l compare. Ar fi putut să stea aşa vreme îndelungată, dar Julia spuse:

— Mm, poate că ar trebui să ne întoarcem.

Iar Robert îi răspunse:

— Da, i-am promis Jessicăi că nu stăm mult.

Valentina avu senzaţia că lumea se oprise. Acum continua. Merseră împreună, umăr lângă umăr, pe Aleea Colonadei.

Julia îl întrebă pe Robert despre teza lui, şi discutară despre asta până ajunseră înapoi la poarta cimitirului. Pe când treceau de uşa biroului, Jessica îşi făcu apariţia; Robert bănuia că îi urmărise. Luă mâinile gemenelor într-ale ei şi spuse:

— Elspeth ne-a fost foarte dragă tuturor. Suntem încântaţi să vă cunoaştem pe amândouă, în sfârşit. Sper că veţi veni des în vizită.

— O să venim, spuse Julia. Îi plăcea ideea de a ajunge în culise, de a afla ce se petrecea în cimitir după ce plecau turiştii. Valentina întâlni privirea Jessicăi şi zâmbi. Robert stătea puţin în spatele Jessicăi, urmărindu-le.

— Pa, spuse Valentina când ea şi Julia ieşiră pe poartă. Robert văzu pe chipul Valentinei ceva care-l umplu de nelinişte — faţa ei oglindea propriile lui sentimente. El înţelese şi nu vru să ştie.

— La revedere, dragele mele, spuse Jessica. Răsuci cheia în broască şi le urmări cu privirea în timp ce se deplasau pe Swains Lane. „De ce e atât de îngrijorat?" se întrebă ea. „Sunt adorabile." Robert dispăruse în birou. Îl găsi numărând şi aşezând mărunţişul în punguţe de plastic.

— Eşti bine? îl întrebă ea.

— Excelent, spuse el fără s-o privească. Jessica se pregătea să-i mai pună întrebări când aparatul de emisie-recepţie

reproduse solicitarea lui Kate: mai multe bilete pentru intrarea în partea de est a cimitirului. Jessica luă un teanc de bilete şi-l lăsă pe Robert cu gândurile lui. Restul duminicii a fost un iureş de ghizi şi vizitatori, după care au numărat chitanţele şi au închis; când a avut răgaz să se gândească din nou la Robert, stăteau în faţa porţilor de Vest şi încuiau.

Phil şi câţiva dintre ghizii mai tineri urcau dealul ca să bea o bere la Gatehouse.

— Vrei să vii cu noi? îl întrebă Phil pe Robert.

— Nu, spuse Robert. Ar fi vrut să bea, dar nu voia să vorbească cu nimeni. Voia să se gândească la acea după-amiază, s-o retrăiască, să o facă să iasă altfel, să ajungă la o altă concluzie. Nu, cred că mă paşte vreo răceală, ceva.

Se întoarse şi-şi văzu de drum, surprinzându-i pe ceilalţi prin plecarea lui bruscă.

— Ce-l roade? o întrebă Kate pe Jessica. Aceasta clătină din cap.

— Cu Robert al nostru nu se ştie niciodată, replică ea. Probabil că e doar Elspeth.

Toată lumea căzu de acord că da, probabil că era vorba despre Elspeth. Se duseră la Gatehouse şi îl bârfiră o vreme pe Robert, după care îşi pierdură interesul şi trecură la plăceri mai urgente, cum ar fi schimbul de poveşti despre ciudăţeniile care se întâmplaseră în acea zi în timpul tururilor şi încercarea de a-i întrece pe ceilalţi în numărul de anecdote obscure având ca subiect cimitirele. Kate o duse pe Jessica acasă cu maşina şi amândouă ajunseră la concluzia că ceva era în neregulă cu Robert şi că Elspeth era cauza acestei situaţii. După ce stabiliră asta, îşi îndreptară atenţia către funeraliile de luni.

Ajuns acasă, Robert luă un pahar, o sticlă de whisky şi cheia de la poarta verde, după care se duse în cimitir. Nu se aventură prea departe, ci se aşeză cu spatele la zid şi-şi turnă nişte whisky. Rămase acolo privind absent la acoperişul mausoleului Julius Beer şi bând până la căderea serii. Apoi se întoarse cu paşi nesiguri în apartament şi se duse la culcare.

Respiraţie

Zilele trecură şi nimic interesant nu se întâmplă. Julia şi Valentina încercau s-o civilizeze pe pisicuţă, ademenind-o cu mâncare şi biluţe din folie de aluminiu, stând în sufragerie şi vorbind cu ea în vreme ce pisicuţa se uita la ele cu scepticism, de sub un scaun. Elspeth se juca cu ea când gemenele erau plecate sau adormite, bucuroasă că avea pe cineva cu care să-şi petreacă timpul, chiar dacă acel cineva era o pisicuţă albă şi mânioasă. Treptat, Pisicuţa deveni tot mai puţin furioasă şi căpătă permisiunea să se ducă şi în alte părţi ale apartamentului. Din când în când, se lăsa mângâiată. Spre consternarea lui Elspeth, sfâşie cotorul unei ediţii Hogarth Press a cărţii *Spre far*[26] şi spatele unei canapele. Valentina era încântată de progresele făcute de pisicuţă şi aştepta cu nerăbdare ca în viitorul apropiat să vină, după cum i-a spus Juliei, „fericirea totală a pisicuţei".

Gemenele nu-l mai văzură deloc pe Robert, cu toată că uneori îl auzeau când făcea duş sau se uita la televizor. Era cuibărit în apartamentul lui, trudind din greu la

[26] *To the Lighthouse*, de Virginia Woolf.

un capitol despre Cimitirul Highgate ca rezervaţie naturală. În fiecare după-amiază se ducea la cimitir şi-şi lua notiţe, în vreme ce Jessica şi Molly încercau să-l înveţe câte ceva despre floră sau faună. Îl tot băteau la cap să facă plimbări în natură şi îi atrăgeau atenţia asupra unor flori sălbatice sfioase care nu înfloreau luni întregi, îl învăţau denumirile latine ale acestora, îşi arătau dezaprobarea faţă de speciile invadatoare, îşi aminteau de triumfurile peisagistice de altădată ale cimitirului şi exclamau la vederea unor păianjeni rari. Robert se desfăta în propria-i ignoranţă şi încerca să ţină pasul cu cele două femei care-l târau cu vioiciune în cine ştie ce cotlon îndepărtat al cimitirului. Molly şi Jessica îl recompensau cu o privire radioasă ori de câte ori reuşea să pună o întrebare inteligentă. Acest lucru îl ajuta să nu se mai gândească la gemene şi dormea mai bine, fiindcă ajungea acasă epuizat.

Julia se duse să-l viziteze pe Martin, dar acesta o rugă politicos să revină peste câteva zile, fiindcă rămăsese în urmă cu munca. De îndată ce ea plecă, el se întoarse la activitatea de curăţare a gresiei din baie cu înălbitor simplu şi cu o periuţă de dinţi. Se apropia ziua de naştere a lui Marijke şi Martin îşi făcea griji dacă va fi în stare s-o sune şi cum ar putea să-i trimită un cadou. Problemele astea îl absorbiseră zile în şir, dar nu ajunsese deloc mai aproape de găsirea unei soluţii. Poate că un plus de curăţenie l-ar fi ajutat.

Elspeth renunţase să le mai bântuie pe gemene, cel puţin deocamdată, şi se ţinu departe de ele. N-avea niciun rost să le forţeze să-i recunoască existenţa dacă ele n-o plăceau şi dăduseră limpede de înţeles că erau fie sceptice (Julia), fie ostile (Valentina). Elspeth se abţinu să se

mai manifeste, îşi exersa neobişnuitele ei întreprinderi şi aştepta. Aşa încât Valentina se pomeni dintr-odată liberă. Robert încetă să le mai urmărească îndeaproape pe gemene, iar Valentina nu mai avea senzaţia că este urmărită pe stradă; începu să se relaxeze şi să se bucure din nou de ieşirile lor în oraş.

Gemenele rareori cumpărau ceva când se duceau prin magazine. Aveau un apartament plin cu lucrurile lui Elspeth, pe care îl tratau ca pe o combinaţie dintre un sit arheologic şi o pălărie de magician; indiferent de ce aveau nevoie, lucrul cu pricina părea să fie undeva la îndemână. Îşi clădeau viaţa pe baza vieţii lui Elspeth, de parcă ar fi fost nişte vânători-culegători care îşi duceau traiul deasupra Troiei ruinate.

Astăzi erau în Harvey Nichols. Vânzătoarele ghiciseră că nu veniseră să cumpere, aşa încât nu se grăbiră să le servească, ceea ce nu le împiedică pe gemene să se împopoţoneze şi să umble ţanţoşe îmbrăcate în Prada şi Stella McCartney toată după-amiaza, într-o stare de mulţumire totală. În cabina de probă, Valentina întorcea lucrurile pe dos, meditând asupra construcţiei obiectului vestimentar şi a materialelor folosite. Julia o privea, fericită de fericirea Valentinei. Un plan (la drept vorbind, nu era nici măcar un plan, ci o nevoie) prinsese contur în mintea Valentinei de ceva vreme, iar mai târziu, pe când stăteau în localul de la etaj şi beau ceai, îi spuse Juliei:

— Vreau să merg la Colegiul Central Saint Martins şi să fac nişte cursuri.

— Cursuri? De ce?

— Vreau să fiu designer vestimentar. Valentina încercă să zâmbească încrezător, ca şi cum i-ar fi făcut Juliei un cadou încântător. Alexander McQueen a fost acolo.

— Mm. Şi eu ce-o să fac când tu o să te duci acolo?

— Nu ştiu. Valentina făcu o pauză. Îşi zise: „Nu-mi pasă. Fă ce-ţi trece prin cap". Nu era sigură că avea nevoie de consimţământul Juliei ca să ia bani din contul lor. Îl va întreba pe domnul Roche. Valentina nu voia o discuţie în contradictoriu pe tema asta, aşa că spuse: „Ai putea să fii managerul meu, de exemplu".

Julia se bosumflă.

— Sună a ceva plictisitor.

— Ei, atunci, n-o faci.

Rămaseră tăcute, fiecare privind în gol, în direcţii opuse. Cafeneaua avea tavanul înalt, iar de jur-împrejur, la numeroasele măsuţe pline de mămici cu cărucioare, se auzeau zăngănitul liniştitor şi obişnuit al argintăriei şi al veselei şi conversaţii voioase de femei. Valentina avea sentimentul că în sfârşit aruncase mănuşa; îşi imagină o mănuşă grea, cu întăriturii din zale, aşezată între ele printre obiectele serviciului de ceai. „De fiecare dată cedez, dar nu şi de data asta." Spuse:

— Va trebui să lucrăm într-o bună zi. Şi mi-ai promis c-o să reluăm studiile după ce ajungem aici. Julia se uită supărată la ea, dar nu zise nimic. Chelnerul aduse nota de plată. Julia plăti. Valentina spuse:

— Hai să căutăm pe net Universitatea de Arte când ajungem acasă. Poate găsim ceva care să-ţi placă.

Julia ridică din umeri. Trecură prin magazin fără să vorbească şi ieşiră pe Knightsbridge. Valentinei i se părea că metroul ar trebui să fie chiar la stânga, dar Julia o luă la dreapta şi începu să meargă foarte repede. Trecură de staţia Hyde Park Corner.

— Acolo-i metroul, spuse Valentina, dar Julia n-o băgă în seamă.

Traversară în Mayfair şi începură să meargă în zigzag, făcând schimbări de direcţie aleatorii, cu Julia în frunte, iar Valentina mergând grăbit după ea. Valentina ştia că vor continua să meargă până când Julia se hotăra să vorbească cu ea din nou; între timp, aveau să se rătăcească de-a binelea. Era o oră de maximă aglomeraţie şi străzile erau pline de oameni. Seara era senină şi rece. Valentina vedea magazine, pieţe şi nume de străzi care-i erau familiare, dar nu avea nicio hartă interioară a Londrei, nicio modalitate de a se orienta în locul în care se afla; asta era treaba Juliei. Valentina nu se ostenise să fie atentă. Valentina începu să se teamă. Îşi puse întrebarea dacă nu cumva era cazul să plece singură să găsească o staţie de metrou; se aflau în partea centrală a Londrei; trebuia să fie staţii peste tot. „Ar trebui s-o las şi să mă duc acasă." Valentina nu încercase niciodată treaba asta, s-o părăsească pe Julia în toiul unei certe. Avu o strângere de inimă la gândul de a lua singură metroul — nu făcuse asta fără Julia. Apoi văzu familiarul indicator în culorile roşu, alb şi albastru: OXFORD CIRCUS.

Gemenele traversară Regent Street şi imediat se pomeniră prinse în menghina oamenilor care încercau să intre în staţia de metrou. Mulţimea urma direcţii diferite şi, timp de câteva minute, merseră împotriva curentului. Julia era frapată de cât de calmi erau toţi, de parcă ar fi făcut asta în fiecare zi, la orele 18.30; poate că asta şi făceau. Valentina se afla în spatele ei, iar Julia o auzea respirând cu greutate. Întinse mâna în spate, iar Valentina o apucă.

— E OK, Şoricel, spuse ea. Găsiră curentul uman care se mişca în direcţia în care doreau să meargă şi ele. Acum nu mai erau împinse şi înghiontite atât de mult.

Valentina avu senzaţia că se îneacă. Nu reuşea să tragă aer în piept; era apăsată de oameni din toate părţile. Toată dorinţa de a intra în staţia de metrou se risipise. Nu voia decât să iasă din mulţime. Coatele şi rucsacii o împungeau. Auzea autobuzele şi maşinile trecând la câţiva paşi. Oamenii bombăneau exprimându-şi iritarea doar pentru ei înşişi sau unii altora, dar Valentinei toată gălăgia i se părea înăbuşită.

Se produse o învălmăşeală în direcţia intrării la metrou. Julia fu împinsă înainte, Valentina, înapoi. Julia simţi cum scapă din strânsoare mâna Valentinei.

— Şoricel!

Valentina îşi pierdu echilibrul şi căzu într-o parte, înspre oamenii care veneau. Un bărbat spuse:

— Ups! Uite-o că a căzut! Daţi-vă la o parte! — pe un ton glumeţ, dar nimeni nu se putea mişca. Era ca în partea din faţa scenei la un concert rock. Mâini anonime se puseră în acţiune şi o readuseră pe picioare pe Valentina. „Eşti bine acum, scumpo?", o întrebă cineva. Ea clătină din cap, nu putea să răspundă. O auzi pe Julia strigându-i numele, dar nu reuşea s-o vadă. Valentina încercă să-şi recapete suflul. Traheea i se bloca; încercă să inspire foarte încet. Mergea vrând-nevrând, căci mulţimea o împingea înainte.

Julia ieşise din mulţime, cuprinsă de panică.

— Valentina!

Niciun răspuns. Se aruncă din nou în înghesuială, dar nu-i vedea decât pe cei de lângă ea. „Dumnezeule!" Văzu licărind o şuviţă de păr deschis la culoare şi se aruncă în direcţia aceea. Fii atentă acolo.

Valentina o zări pe Julia şi-şi duse mâna la gât. „Nu pot să respir." Julia o apucă de braţ şi începu să dea din coate şi să-i împingă pe oamenii care le stăteau în cale.

— Are un atac de astm, daţi-ne voie să ieşim!

Mulţimea încercă să se dea la o parte. Nimeni nu putea să vadă ce se întâmplă. În sfârşit, gemenele ieşiră pe trotuarul străzii Oxford.

Valentina se rezemă de vitrina bine iluminată a unui magazin, plină de încălţăminte ieftină. Gâfâia. Julia scotoci prin poşeta Valentinei.

— Unde ţi-e inhalatorul?

Valentina clătină din cap. „Nu ştiu." Un grup de trecători se oprise în loc şi privea cu îngrijorare.

— Uite, foloseşte-l pe-al meu.

Un adolescent cu părul lung mascându-i faţa şi cu un skateboard într-o mână, le întinse cu mâna liberă un inhalator. Valentina îl luă şi inspiră prin el. Traheea i se deschise uşor. Dădu din cap spre băiat, care rămăsese cu mâna liberă uşor întinsă, pregătit parcă s-o prindă. Julia o privea pe Valentina respirând, încercă s-o facă să respire, respirând ea însăşi profund, încercă s-o facă să respire prin forţa voinţei. Valentina mai trase de câteva ori din inhalator, după care îşi apăsă mâna pe stern şi respiră.

— Mulţumesc, spuse ea în cele din urmă şi i-l dădu înapoi băiatului.

— Nicio problemă, oricând.

Micul grup de gură-cască se dispersă. Valentina ar fi vrut să se ascundă. Voia să plece din frig. Julia spuse:

— Mă duc să fac rost de-un taxi.

Şi plecă. Parcă trecură ore până când Valentina o auzi strigând: „Şoricel! Aici!" — şi putu să se urce recunoscătoare în căldura taxiului. Valentina se trânti pe banchetă şi începu să scotocească prin poşetă, punând lucrurile din ea în poală, până când găsi inhalatorul. Îl ţinu strâns

în mână, ca pe o armă. Se simţi cuprinsă de disperare. „E o nebunie. Nu pot să-mi petrec toată viaţa în postura de Şoricel." Valentina aruncă o privire către Julia, care privea impasibilă pe geam, la traficul lent. „Tu crezi că am nevoie de tine. Crezi că nu pot să te părăsesc." Valentina se uită şi ea afară, la clădirile nefamiliare. Londra era nesfârşită, neobosită. „Dacă aş fi murit în înghesuiala aia...?" Şi-o imagină pe Julia sunându-i pe părinţii lor.

Julia se uită la ea.

— Eşti bine?

— Mda.

— Trebuie să mergem la un doctor.

— Mda.

Se întoarseră în Vautravers în tăcere.

— Vrei să te uiţi la website-ul ăla? întrebă Julia când intrară în apartament.

— Nu, spuse Valentina. Las-o baltă.

Jurnalele lui Elspeth Noblin

Valentina şi Julia erau nedumerite de un raft gol din biroul lui Elspeth. Dat fiind că biroul era înţesat cu toate tipurile posibile de cărţi, cu fel şi fel de ornamente, instrumente de scris şi alte obiecte utile sau inutile, era penurie de spaţiu — prin urmare, existenţa unui raft întru totul gol era o enigmă. Ceva trebuie să fi fost acolo. Dar ce anume? Şi cine îl golise? Raftul avea treizeci de centimetri adâncime şi patruzeci şi cinci de centimetri lăţime. Era al treilea raft de jos în dulapul pentru cărţi de lângă biroul lui Elspeth. Spre deosebire de restul biroului, raftul cu pricina fusese de curând şters de praf. Mai era un sertar încuiat la birou, pentru care nu găsiseră cheia potrivită.

Ceea ce înainte se afla pe raft era acum în apartamentul lui Robert, alături de toate celelalte lucruri pe care le scosese din locuinţa lui Elspeth, în cutiile de pe podeaua de lângă patul lui. Nu atinsese nimic în afară de puloverul şi de pantofii lui Elspeth, pe care le pusese într-un sertar separat al biroului lui. Când şi când, deschidea sertarul şi mângâia obiectele, după care îl închidea şi revenea la munca lui.

Aşezase cutiile pe latura îndepărtată de uşă a patului său, aşa încât putea să nu se uite la ele cu zilele. Se gândi să le mute în dormitorul de rezervă, dar i se păru neprietenos. În cele din urmă, va trebui să le exploreze conţinutul. Înainte ca Elspeth să moară, crezuse că vrea să-i citească jurnalele. Crezu că voia să ştie totul, să-i cunoască toate secretele. Şi totuşi, o bună bucată de timp, amânase să atingă jurnalele şi să le aducă la el în apartament. Acum se aflau aici, dar el tot nu le deschisese. Avea amintirile lui şi nu voia ca acestea să fie modificate sau contrazise. Ca istoric, ştia că orice tezaur de documente are un potenţial incendiar. Aşa încât cutiile au rămas ca o mină neexplodată pe podeaua din dormitor, iar Robert se străduia din răsputeri să le ignore.

Felicitări aniversare

Era 12 martie, o sâmbătă cenuşie, deprimantă; a cincizeci şi patra aniversare a lui Marijke. Martin se trezi la şase şi rămase în pat, mintea lui trecând cu repeziciune de la o anticipare fericită (ea se va aştepta ca el să sune şi va trebui negreşit să răspundă la telefon) la o analizare anxioasă a omagiului aniversar pe care i-l dedicase (un joc de cuvinte încrucişate descurajant de complex şi de criptic, în care prima şi ultima literă a fiecărei definiţii alcătuiau multiple anagrame ale numelui ei complet, iar soluţia era o anagramă a unui vers din poemul lui John Donne „A Valediction: Forbidding Mourning"). Îi dăduse jocul de rebus şi cadoul lui Robert, care îi promisese că-l va trimite prin poşta rapidă. Martin decisese să aştepte până la două ca să sune. La Amsterdam avea să fie ora trei; ea va fi mâncat de prânz, astfel că o să fie într-o dispoziţie relaxată, de sâmbătă după-amiaza. Se dădu jos din pat şi începu să-şi îndeplinească rutina matinală, simţindu-se ca un copil unic aşteptând ca părinţii să se trezească în dimineaţa zilei de Crăciun.

Marijke se trezi confuză, dimineaţa târziu, în lumina slabă care pătrundea printre storuri şi ajungea pe perna ei. „E ziua mea. Lang zal ze leven, hieperderpiep,

hoera."[27] Nu-şi făcuse niciun plan pentru acea zi, dincolo de o cafea şi o felie de tort cu nişte prietene, pe seară. Ştia că Martin avea să sune şi spera ca şi Theo s-o facă — uneori Theo uita; părea să cultive în mod deliberat un strat protector de uitare. Ea îl suna de fiecare dată pe Theo ca să-i amintească de ziua de naştere a lui Martin; oare Martin făcea acelaşi lucru pentru ea? Îl visase pe Martin, un foarte aangename[28] vis cu vechiul apartament gezellig[29] din St. John's Wood. Spălase vasele, iar el venise pe la spate şi o sărutase pe ceafă. Amintire sau vis? Îşi imaginase mâinile lui pe umerii ei, buzele lui mângâindu-i pielea gâtului. Mmm. Marijke îşi ţinuse în frâu imaginaţia erotică de când îl părăsise pe Martin. De obicei, îl elimina rapid din minte când încerca să se furişeze înăuntru, dar în dimineaţa asta, ca un cadou de ziua ei, lăsă visul-amintire să se desfăşoare.

Pachetul sosi în jurul prânzului. Marijke îl puse pe masa din bucătărie şi petrecu câteva minute căutând un cutter, întrucât pachetul era complet acoperit cu bandă adezivă şi un îndemn la A SE MANIPULA CU GRIJĂ. „Pare trimis de o persoană nebună. Dar e persoana mea nebună, chiar a mea." Scotoci prin ambalajul de plastic şi scoase la iveală un plic dolofan şi o cutie roz. Cutia roz conţinea o pereche de mănuşi din piele de culoare albastru-azuriu. Marijke le probă. Se potriveau perfect; erau moi ca aerul. Îşi plimbă degetele înmănuşate peste perişorii invizibili de pe braţul ei. Mănuşile îi ascundeau încheieturile noduroase ale degetelor şi petele datorate vârstei. Se simţea ca şi cum i-ar fi fost dăruite nişte mâini noi.

---

[27] Mulţi ani trăiască (în olandeză, în original).
[28] Plăcut (în olandeză, în original).
[29] Prietenos, sociabil (în olandeză, în original).

Plicul conţinea o scrisoare şi un joc de cuvinte încrucişate, cu soluţia într-un alt plic, mai mic. Marijke deschise dintru început plicul mai mic; n-avea talent la cuvinte încrucişate, iar Martin ştia asta. N-ar fi fost în stare nici măcar să înceapă să rezolve capodoperele pe care el le compunea pentru ea în fiecare an, iar amândoi înţelegeau aceste rebusuri aniversare ca fiind ceea ce erau de fapt: o demonstraţie a devoţiunii, echivalentul puloverelor complicate, uluitoare pe care Marijke i le tricota lui Martin de ziua lui. Înăuntrul plicului erau două strofe din poemul lui Donne:

Dacă sunt două, aşa sunt
Ţepene ca braţele compasului
Al tău suflet — braţul fix, nu dă semne
că s-ar mişca, dar celălalt de pleacă şi el se va mişca

Şi chiar dacă el stă în centru,
Când celălalt rătăceşte departe
Se înclină şi tânjeşte după el
Dar stă drept când acela revine acasă.

Marijke zâmbi. Deschise scrisoarea şi un pacheţel căzu în mâna înmănuşată. Trebui să-şi scoată mănuşile ca să-l poată deschide. La început crezu că era gol — zgâlţâi pachetul, dar nimic nu ieşi din el. Băgă degetul înăuntru şi găsi două bucăţele de metal şi perle zăngănind înăuntru. Îi căzură în palmă. „Ah, ah! Cerceii mei." Şi-l închipui pe Martin căutând prin cutii zile în şir, excavând straturi de posesiuni îmbălsămate în plastic doar ca să-i găsească cerceii. Lieve Martin. Strânse cerceii în palmă, închise ochii şi îşi îngădui să i se facă dor de el. „Toată distanţa asta..."

Ridică privirea, se uită la apartamentul ei cu o singură cameră. În secolul al şaptesprezecelea, fusese podul pentru fân al unor grajduri de cai. Avea tavane înclinate, bârne groase şi pereţi văruiţi. Salteaua ei japoneză ocupa un colţ, hainele atârnau în alt colţ, după o perdea. Avea o masă cu două scaune, o bucătărie minusculă, o fereastră cu vedere la o străduţă întortocheată, o vază cu frezii pe pervaz. De peste un an deja, camera aceasta era adăpostul ei, fortăreaţa, refugiul, gambitul ei triumfător, de nedescoperit în jocul ei conjugal de-a v-aţi ascunselea. Stând acolo, strângând cerceii în mână, Marijke îşi văzu camera tihnită ca pe un loc singuratic. „Apartament. Un loc în care să fii aparte." Îşi scutură capul ca să-şi schimbe gândurile şi deschise scrisoarea lui Martin.

Lieve Marijke,

La mulţi ani, stăpână a inimii mele. Aş dori să te văd azi; aş dori să te îmbrăţişez. Dar întrucât acest lucru nu e posibil, îţi trimit aceste surogate de mâini ca să se muleze pe mâinile tale, să stea pitite în buzunarele tale când mergi prin oraş, să te încălzească, să-ţi amintească de albastrul cerului senin (şi aici e cenuşiu).

Soţul tău iubitor,

Martin

„Perfect", gândi Marijke. Aranjă mănuşile, cerceii, cuvintele încrucişate şi scrisoarea pe masă, ca într-o natură moartă. *„E aproape păcat că o să sune şi o să strice totul."*

Martin stătea în biroul lui cu telefonul în mână, privind la ceasul de la computer care număra secundele până la ora două. Se îmbrăcase în costum şi crava-

tă. Îşi ţinea respiraţia. Când ceasul ajunse la 14:00:00, expiră şi apăsă tasta unu pentru formarea rapidă a numerelor.

— Hallo, Martin.

— Marijke. La mulţi ani!

— Mulţumesc. Mulţumesc.

— Te-a sunat Theo?

Marijke râse.

— Cred că nici măcar nu s-a trezit la ora asta. Ce mai faci, ce mai e nou?

— Sunt bine. Totul e excelent. Martin îşi aprinse o ţigară. Aruncă o privire la lista de întrebări de pe birou. Şi tu? Tot nefumătoare?

— Da, nu mai fumez. Mă simt uluitor, ar trebui să încerci. Pot să simt mirosul lucrurilor. Uitasem cum miros unele lucruri, apa, freziile. Sunt atâtea mirosuri minunate. Mănuşile pe care mi le-ai trimis miros ca prima zi de iarnă.

— Îţi plac?

— Oh, totul a fost perfect. Nu-mi vine să cred că mi-ai găsit cerceii.

— Americanii au un nou cuvânt pentru asta: redăruire. Mi s-a părut cam meschin să-ţi trimit de ziua ta propriii tăi cercei, dar întrucât i-am găsit... Martin se gândi la Julia punându-i cerceii în mână. Marijke se gândi la ocazia cu care Martin îi dăruise iniţial cerceii, şi anume naşterea lui Theo.

— Nu, am fost atât de fericită... şi scrisoarea, şi rebusul...

— Ai reuşit să-l rezolvi? o necăji el.

— Ja, m-am apucat de el imediat şi l-am terminat în douăzeci de minute. Amândoi râseră.

Pauza care urmă îi găsi pe amândoi mulţumiţi.

— Ce ai de gând să faci de ziua ta? întrebă el, în sfârşit.

— Mmm, cafea şi tort cu Emma şi Lise. Ţi-am vorbit despre ele.

— Aha, da. Şi cina?

— Nu... o să mănânc acasă.

— Singură? Martin se simţi inspirat. Asta nu-i bine. Ascultă... lasă-mă să te scot eu în oraş pentru cină.

Marijke se încruntă.

— Martin...

— Nu, ascultă, uite cum facem. Alege un restaurant, un local drăguţ. Fă o rezervare, îmbracă-te cu ceva frumos, ia-ţi mobilul cu tine. O să vorbim la telefon, tu o să ai o cină minunată, o să fie aproape ca şi cum am fi împreună.

— Martin, în restaurantele de felul ăsta nu sunt permise mobilele. Şi aş sări în ochi dacă aş mânca singură, în felul ăsta.

— O să mănânc şi eu. O să mâncăm împreună. Doar că în oraşe diferite.

— Of, Martin... Ea simţi că cedează. În ce limbă?

— Oricare vrei. Olandeză? Franceză?

— Nu, nu. Ceva mai aparte, pentru intimitate...

— Pali?

— Atunci o să fie o cină foarte scurtă.

Martin râse:

— Gândeşte-te la asta şi dă-mi de ştire. La ce oră luăm masa?

— Opt jumate, ora Londrei?

— În regulă, o să fiu aici. Se gândi că poate n-ar trebui să-i amintească de asta. Nu uita să-ţi încarci mobilul.

— Ştiu.

— Tot ziens.

— Tot straks.[30]

Martin puse receptorul în furcă. Stătuse exact în acelaşi loc pe toată durata conversaţiei, aplecat peste telefonul de pe birou. Acum se îndreptă şi se întoarse zâmbind... apoi îşi duse repede mâna la inimă.

— Ah!

Julia stătea în prag, o formă întunecată pe fondul luminii slabe.

— Scuze, n-am vrut să te sperii.

El îşi coborî capul şi închise ochii, aproape ca şi cum ar fi urmat să-şi ascundă capul sub aripă; aşteptă ca inima să i se domolească:

— Nu-i nimic. Eşti aici de mult timp? El o privi. Julia păşi în cameră, devenind ea însăşi.

— Nu. Nu de foarte mult. Ai vorbit cu soţia ta?

— Da.

— I-au plăcut mănuşile?

Martin încuviinţă din cap.

— Hai în bucătărie, o să fac nişte ceai. Da, i-au plăcut mănuşile foarte mult. Mulţumesc pentru că le-ai ales.

O urmă prin coridorul de cutii care străbătea sufrageria ducând în bucătărie.

— Mm, de fapt, Valentina le-a ales. Ea e cea cu simţ vestimentar.

Julia se aşeză la masă şi îl urmări pe Martin scoţând la îndemână ustensilele pentru ceai. „Şi-a pus cravată ca să vorbească la telefon cu soţia lui." Din cine ştie ce motiv, asta avu darul s-o deprime niţel pe Julia.

— Sunteţi ca doi oameni căsătoriţi de mult, tu şi Valentina. Aţi împărţit totul între voi, şi talentele, şi sarcinile.

[30] Pe curând (în olandeză, în original).

Martin îi aruncă o privire în timp ce umplea ibricul electric cu apă. Ceva era diferit la ea. „Ce e în neregulă? Nu pare în apele ei."

— Te-a lovit cineva? Se vedea o vânătaie deasupra pometului. Julia duse degetele la vânătaie:

— Ai nişte gheaţă?

Martin se duse la frigider şi scotoci printre lucruri până dădu peste o pungă antică de mazăre îngheţată.

— Uite.

Julia duse punga la obraz. Martin se întoarse la pregătirea ceaiului. Niciunul nu mai spuse nimic până când el termină de turnat ceaiul în ceşti.

— Bomboane de ciocolată? propuse el.

— Da, mulţumesc.

— Vrei să vorbeşti despre ce ţi s-a întâmplat?

— Nu. Julia se uită fix la ceaşca de ceai, ascunzându-şi chipul în spatele pungii cu mazăre. N-a vrut s-o facă.

— Şi totuşi...

— De când sunteţi căsătoriţi tu şi soţia ta? întrebă ea.

— De douăzeci şi cinci de ani.

— De cât timp e plecată?

— Un an, două luni, şase zile.

— Se mai întoarce?

— Nu, nu se mai întoarce.

Julia îşi sprijini un cot pe masă, îşi propti faţa în punga de mazăre, astfel încât îl privea pieziş.

— Şi...?

— O secundă. Martin se duse la el în birou ca să-şi ia ţigările şi bricheta. Până să se întoarcă în bucătărie, se şi gândise la un răspuns. Mă duc eu la Amsterdam. Îşi aprinse ţigara şi zâmbi, imaginându-şi surprinderea lui Marijke. Julia spuse.

— Excelent. Când?

— O, hmm, curând. Când o să fiu în stare să ies din casă. Poate într-o săptămână, două.

— Ah, zise Julia, arătându-se dezamăgită. Aşadar, cam niciodată, nu?

— Niciodată să nu spui niciodată.

— Ştii, am făcut nişte cercetări. Există medicamente pentru tulburările obsesiv-compulsive. Şi există şi terapie comportamentală.

— Ştiu, Julia, spuse el cu blândeţe.

— Dar...?

— Refuzul tratamentului face parte din boală.

— Aha. Luă punga de mazăre cu ambele mâini şi încercă să zdrobească bulgării mari. Lui Martin i se păru că vânătaia se înnegrise, deşi umflătura parcă se mai micşorase. Boabele de mazăre scoteau un scârţâit care pe Martin îl deranja.

— Nu e problema ta, draga mea. Până la urmă, o să mă duc la Amsterdam.

Julia îi adresă un mic zâmbet.

— Mda. Bine.

Sorbi din ceai şi apoi îşi puse punga de mazăre pe obraz.

— Eşti sigură că vei fi bine?

— Ce? A, sigur, e doar o mică vânătaie.

— Se întâmplă des?

— Nu s-a mai întâmplat de când eram mici. Ne băteam, ne muşcam, ne scuipam şi ne trăgeam de păr, dar am depăşit chestiile astea când am crescut.

Martin spuse:

— Şi-o să fii în siguranţă când o să te întorci în apartament?

Julia râse.

— Desigur. Valentina e sora mea geamănă, nu e vreun monstru uriaş. De fapt, e destul de timidă, de obicei.

— Mmm. Oamenii timizi te pot lua prin surprindere.

— Ei bine, m-a cam luat.

Martin fuma şi se gândea la Marijke. „Oare cum se va îmbrăca?" Şi-o imagină coborând din taxi, intrând în restaurantul cu flori şi feţe de masă albe. Julia se gândea la Valentina, care se încuiase în dressing. Julia stătuse lângă uşă, ascultând suspinele Valentinei, aşteptând. „Poate-ar fi bine să mă duc la ea." Se ridică.

— Mă duc să văd ce face.

— Ce-ar fi să iei astea? Martin îi dădu pachetul de digestive din ciocolată. Ca o ofrandă a păcii.

— Mulţumesc. Pot să iau punga de mazăre? Nu avem cuburi de gheaţă.

— Desigur. Se ridică în picioare, zâmbind, şi o conduse printre cutii. „Peas, peace, piece, please, pleas[31]... Spune ceva." Nu ştiu cum, dar întotdeauna am crezut că americanii sunt obsedaţi de gheaţă, ţinând cont de toate băuturile alea cu gheaţă. Nu aveţi în congelator grămada voastră de minigheţari?

— Nu, s-au evaporat... Ştii, noi suntem pe jumătate englezoaice. Poate că nu suntem americance din alea mediocre.

— Sunt sigur că nu sunteţi mediocre deloc, spuse Martin. Julia zâmbi şi se duse cu un etaj mai jos. „Peas, peace, pleas..." Se uită la ceas. „Trei ore şi douăzeci şi opt de minute de omorât înainte de cină. Exact cât e nevoie pentru un duş."

[31] Joc de cuvinte bazat pe pronunţia asemănătoare a cuvintelor în limba engleză: „mazăre, pace, bucată, a mulţumi (pe cineva), a pleda".

Marijke şedea la o masă lungă în Restaurantul Sluizer, ţinându-şi mobilul ascuns sub faţa de masă. Îi explicase şefului de sală situaţia delicată în care se afla, iar acesta, amabil, a condus-o într-un salon care era rezervat de regulă pentru agape private. Aprinse câteva lumânări şi înlătură rapid câteva dintre aranjamentele de masă în plus, lăsând-o în posesia solitară a unei camere care ar fi putut să găzduiască douăzeci de inşi. Trecu rapid în revistă meniul, cu toate că de fiecare dată comanda acelaşi lucru când venea aici.

Telefonul sună tocmai când chelnerul îi aducea un pahar de vin.

— Martin?

— Bună, Marijke. Unde eşti?

— La Sluizer. Într-un salon privat.

— Cum eşti îmbrăcată? întrebă el.

Ea se uită în jos; purta nişte pantaloni largi şi o helancă gri.

— Cu rochia aia roşie fără spate, pantofii cu toc decupaţi şi cerceii.

Cerceii chiar îi avea.

— Ce ţi-ai comandat de mâncare?

— Mmm, m-am gândit la un aperitiv Seekh Kabob de berbec, apoi, ca fel principal, crupă de cerb Oisin la cuptor, cu mirodenii marinate. Şi un Merlot bun.

— Sună destul de cărnos. Unde te prefaci c-ai fi?

— Cinnamon Club.

— Ăsta nu e restaurantul indian situat într-o bibliotecă?

— Ba da.

— N-am fost niciodată acolo.

— Nici eu, experimentez.

Martin desfăcea pungi de hrană congelată în timp ce vorbea, ţinând mobilul prins între cap şi umăr.

Tikka masala[32] de pui şi saag aloo[33]. Cinnamon Club nu făcea mâncare pentru acasă.

— Tu comanzi obişnuita doradă?

— Da, într-adevăr.

Chelnerul sosi şi-i luă comanda. Marijke îi dădu meniul şi se uită la propria-i reflexie în vitrina restaurantului. În lumina blândă a lumânărilor reflectate, părea aproape tânără. Zâmbi propriei imagini.

— A sunat Theo? întrebă Martin.

— Da, a sunat. Chiar pe când plecam, aşa că n-am vorbit prea mult.

— Ce mai face?

— E bine. S-ar putea să vină în vizită în vacanţă. Şi are o nouă prietenă, cred, spuse Marijke.

— A, asta e o veste. Ţi-a povestit câte ceva?

— O cheamă Amrita. E o studentă străină, din Bangladesh. Familia ei are o fabrică de şervete pentru ceai, sau ceva de genul ăsta. După spusele lui Theo, arată nemaipomenit şi e şi genială. Şi mai zice că ştie să gătească.

— Pare destul de fermecat. Şi la ce e ea aşa genială?

Martin apăsă butoanele cuptorului cu microunde şi mâncarea începu să se rotească.

— La matematică. Mi-a explicat, dar mă tem că n-am prea priceput. Va trebui să-l întrebi tu însuţi.

Martin simţi un fel de uşurare, ca o anulare temporară a grijilor.

— E excelent. Vor putea astfel să vorbească despre munca lor. El şi Marijke se cunoscuseră la un curs de limba

[32] Fel foarte popular în restaurantele britanice, constând din pui şi curry într-un sos cu roşii, ceapă, nucă de cocos, slab condimentat.

[33] Fel indian, curry cu spanac şi opţional cartofi.

rusă; întotdeauna se bucuraseră că puteau să împărtăşească dificultăţile traducerii, ale topirii unei limbi în cealaltă. M-am temut c-o să sfârşească în braţele unei educatoare, una dintre femeile alea îngrozitor de vesele.

— Mmm, nu-l considera căsătorit, deocamdată.

— Da, ştiu. Îşi mai turnă nişte vin. Ăsta-i dezavantajul vieţii trăite prin interpuşi; e mult mai rapidă decât viaţa reală. În câteva minute, o să ne facem griji despre ce nume o să le pună copiilor.

Ea râse.

— Le-am şi ales. Jason, Alex şi Daniel pentru băieţi, şi Rachel, Marion şi Louise pentru fete.

— Şase copii?

— De ce nu? Nu noi o să-i creştem. Mâncarea ei sosi. Martin şi-o scoase pe a lui din cuptorul cu microunde. Arăta cam incoloră, iar Martin îşi dori să fi fost cu adevărat la Cinnamon Club, nu doar în imaginaţie. Apoi îşi zise: „E caraghios. Îmi doresc să fi mâncat împreună, nu contează unde".

— Cum e mâncarea ta? o întrebă el.

— Minunată. Ca întotdeauna.

După ce chelnerii îi debarasară masa, iar ea sorbea din brandy, Marijke spuse:

— Diz-me coisas porcas.[34]

— În portugheză? Scumpă doamnă, pentru asta o să fie nevoie de unul sau două dicţionare. Se duse la biroul lui, luă dicţionarul portughez-englez, se duse în dormitorul lor. Îşi descălţă pantofii şi se sui în pat. Martin se gândi un moment, frunzărind paginile dicţionarului în căutarea inspiraţiei.

[34] Vorbeşte-mi murdar (în portugheză, în original).

— OK, începem. Estamos a sair do restaurante. Estamos num táxia descer a Vijzelstraat. Somos dois estranhos que partilham um táxi. Sentados tão afastados um do outro quanto possível, cada um olhando pela sua janela. Vai-ser uma longa viagem. Olho de re-lance para ti. Reparo nas tuas belas pernas, collants de seda e saltos altos. O vestido subiute até às coxas, terá sido quando entraste no táxi, ou talvez o tenhas puxado para cima deliberadamente? Hmm, é difícil dizer..."[35]

Marijke stătea singură la masa lungă, cu un pahar de brandy în mână, cu mobilul la ureche, iar mintea îi rătăcea în trecut, într-un taxi care se deplasa pe străzile întortocheate ale Amsterdamului. „Te doresc. Îmi e dor de noi, aşa cum eram înainte."

— Marijke? Plângi?

— Nu. Nu, continuă... „Vorbeşte cât poţi de mult, până se consumă bateriile, până-n zori, până când te voi vedea din nou, iubirea mea."

[35] Plecăm din restaurant. Suntem într-un taxi, ne deplasăm pe Vijzelstraat. Suntem doi străini, care folosim împreună acelaşi taxi. Stăm cât mai depărtaţi posibil, fiecare uitându-se afară pe geam. Va fi o călătorie lungă. Eu îţi arunc o privire. Îţi remarc picioarele frumoase, ciorapii de mătase şi pantofii cu toc înalt. Rochia ţi s-a ridicat pe coapse, poate când te-ai urcat în taxi sau poate că ţi-ai tras singură rochia în sus? Hmm, e greu de zis... (în portugheză, în original).

Parcul Poştaşului

Ziua următoare a fost ciudat de blândă, genul de zi care îi face pe oameni să zică „încălzirea globală" şi să surâdă cu o undă de regret. Robert se trezi devreme, la auzul clopotelor bisericii, şi îşi zise: „Azi e o zi perfectă pentru un picnic în Parcul Poştaşului."

Îşi luă inima în dinţi, se duse la etaj şi le invită pe gemene. Până la ora prânzului, reuşise să se aprovizioneze cu sandviciuri, apă îmbuteliată, mere şi o sticlă de Pinot Blanc într-un coş de picnic antic, împrumutat de la Jessica şi James. Hotărî că ar fi mai bine să ia autobuzul, parţial ca să menajeze fobia de metrou a Valentinei, dar şi pentru că el considera că gemenele trebuie să se familiarizeze cu sistemul autobuzelor. Când ajunseră la porţile nepretenţioase ale parcului, toţi trei erau înfometaţi, iar gemenele erau de-a dreptul pierdute.

Robert cără coşul de picnic în parc şi-l aşeză pe o bancă.

— Voilà, spuse el. Parcul Poştaşului.

Nu le spusese la ce să se aştepte; gemenele îşi imaginaseră ceva în genul parcurilor St. James ori Regent, aşa că acum stăteau şi se uitau în jur, perplexe. Parcul ocupa

un spaţiu îngust între o biserică şi nişte clădiri greu de definit. Era îngrijit, umbros şi nepopulat. În parc se găseau o fântână miniaturală, opt bănci de lemn, arbori şi ferigi din loc în loc, o construcţie joasă, ca un şopron, la un capăt şi câteva pietre funerare în stil „tabletă", rezemate de clădiri.

— Ăsta-i un cimitir? întrebă Julia.

— Da, a fost o veche curte de biserică.

Valentina aruncă o privire ironică, dar nu spuse nimic. Parcul era cam posomorât şi nu prea înţelegea de ce Robert ţinuse atât de mult să le aducă aici.

— De ce se numeşte Parcul Poştaşului? Nu văd niciun poştaş pe-aici. Sau funcţionari poştali, spuse Julia.

— În apropiere se afla vechiul Oficiu Poştal. Pe vremuri, poştaşii îşi luau masa de prânz aici.

Valentina se duse până la un semn de pe zidul bisericii, pe care scria: BISERICA BRESLEI ŞI A DISTRICTULUI ST BOTOLPH–FĂRĂ ALDERSGATE. Se uită la Robert, care zâmbi şi ridică din umeri. Făcu câţiva paşi către şopronul din spatele parcului.

— Călduţ, spuse el. Julia era acolo, iar Valentina se grăbi să i se alăture. Clădirea şopronului era acoperită cu minunate plăci de faianţă albă pe care erau inscripţii albastre:

Elizabeth Boxall, 17 ani, din Bethnal Green, care a murit în urma rănilor căpătate în încercarea de a salva un copil de un cal scăpat din frâu, 20 iunie 1888.

Frederick Alfred Croft, inspector, 31 ani. A salvat o nebună care voia să se sinucidă în staţia Woolwich Arsenal. Dar a fost el însuşi călcat de tren, pe 11 ianuarie 1878.

Gemenele se plimbau de la o placă la alta, citind inscripţiile. Păreau să fie sute de asemenea plăci.

David Selves, 12 ani, din Woolwich, a încercat să-l salveze pe tovarăşul lui de joacă aflat în pericol de înec şi s-a scufundat cu el, prins în braţele sale, 12 septembrie 1886.

— Eşti bolnav, ştii? îi spuse Julia lui Robert.

Acesta se arătă uşor jignit.

— Sunt memoriale ale unor oameni de rând care s-au sacrificat pentru alţii. Mie mi se pare că sunt frumoase.

Se întoarse către Valentina, care încuviinţă din cap.

— Sunt drăguţe, spuse ea. Se întrebă de ce Julia fusese atât de rea. De obicei, ăsta era exact genul de lucru pe care amândouă îl găseau interesant. Plăcile aveau ceva foarte straniu; poveştile erau extrem de abreviate, aproape trunchiate, dar erau decorate cu flori şi frunze, coroane şi ancore. Ornamentaţia contrazicea cuvintele: înecat, ars, zdrobit, prăbuşit.

Sarah Smith, artistă de pantomimă la Prince's Theatre, a murit în urma unor răni groaznice căpătate când a încercat, îmbrăcată în rochia ei inflamabilă, să stingă flăcările care o cuprinseseră pe însoţitoarea sa. 24 ianuarie 1863.

Valentina se simţi asaltată de toate aceste catastrofe repetitive. Se duse să se aşeze pe o bancă. Pentru mai multă siguranţă, îşi scoase inhalatorul şi trase de două ori. Julia şi Robert o urmăreau.

— Are astm? întrebă Robert.

— Mda. Dar cred că în acest moment încearcă să scape de un atac de panică. Julia se încruntă. De ce ne-ai adus aici?

— Era unul din locurile preferate ale lui Elspeth. Dacă ar fi fost aici ca să vă prezinte marele tur al Londrei, şi ea v-ar fi adus aici. Porniră către Valentina. Mâncăm ceva? Robert despachetă sandviciurile şi distribui mâncarea şi apa gemenelor. Stătură unul lângă altul pe bancă şi mâncară în tăcere.

— Ţi-e bine? o întrebă Robert pe Valentina.

Ea aruncă o privire spre Julia şi zise:

— Sunt bine. Mulţumesc pentru mâncare, e bună. „Spune ceva drăguţ, Julia."

— Mda, foarte bună. Ce mâncăm?

— Sandviciuri cu crevete roz şi maioneză.

Gemenele inspectară conţinutul sandviciurilor.

— Într-adevăr, are gust de crevete, confirmă Julia.

— Ai putea să-i zici sandvici cu salată de crevete. Deşi n-am înţeles niciodată cum i s-ar putea aplica ideea de salată.

Julia zâmbi.

— Am încercat să învăţăm engleza britanică. Logica nu e aplicabilă.

— Ai fost vreodată în America? se interesă Valentina.

— Da, replică Robert. Elspeth şi cu mine am fost la New York acum câţiva ani. Şi la Marele Canion.

Gemenele se arătară nedumerite.

— De ce n-aţi venit să ne vedeţi? întrebă Julia.

— Am vorbit despre asta. Dar în final ea a decis să nu venim. Au fost unele lucruri pe care nu mi le-a spus niciodată. Poate că ştia că are să moară...? Robert ridică din umeri. Era reticentă în privinţa trecutului.

Gemenele se uitară una la alta şi conveniră pe tăcute ca Valentina să ceară favorul.

— Dar ai hârtiile ei, nu-i aşa? Deci, acum ştii totul, corect?

Valentina puse jos sandviciul şi se strădui să se arate indiferentă.

— Da, am hârtiile ei. Nu le-am citit.

— Ce? Cum ai putut să nu le citeşti? Julia nu reuşea să-şi înfrâneze indignarea.

„Taci, Julia. Lasă-mă pe mine."

— Nu eşti curios?

— Mi-e teamă, mărturisi Robert.

— Ah. Valentina aruncă o privire spre Julia, care părea gata-gata să dea fuga acasă şi să citească hârtiile lui Elspeth, indiferent dacă asta i-ar fi plăcut sau nu lui Robert.

— Ei bine, ne-am tot întrebat, ăăă, dacă te-ar deranja să ne dai voie să le citim? Adică, ştii, stăm în locuinţa ei, cu toate lucrurile ei, şi noi n-o cunoaştem, dar am fi interesate. De ea.

Robert începu să clatine din cap înainte ca Valentina să fi terminat de vorbit.

— Îmi pare rău. Ştiu că a fost ruda voastră, şi în mod normal aş fi bucuros să vi le dau pe toate. Dar Elspeth mi-a spus că nu le puteţi avea. Îmi pare rău.

— Dar e moartă, zise Julia.

Rămaseră tăcuţi. Valentina stătea lângă Robert şi, fără ca Julia să vadă, îl prinse de mână. Robert îşi împleti degetele cu ale ei. Valentina zise:

— E în regulă. Prefă-te că noi n-am zis nimic despre asta. Ne pare rău.

Julia îşi rostogoli ochii exasperată. Vânătaia i se micşorase; o acoperise cu fond de ten, dar Valentina se simţea rău doar uitându-se la ea. Se întrebă dacă Robert băgase de seamă.

— Nu e decizia mea, spuse acesta. Şi, neştiind ce e acolo, nu vă pot spune de ce ar fi mai bine să nu citiţi hârtiile

alea. Dar Elspeth ţinea la voi şi nu cred că ar fi fost atât de fermă în privinţa asta dacă n-ar fi fost important.

— Bine, bine, spuse Julia. Las-o baltă.

Norii îşi făcură apariţia pe porţiunea îngustă de cer de deasupra parcului, iar picături răzleţe de ploaie începură să cadă. Robert spuse:

— Poate-ar fi mai bine să strângem şi să plecăm.

Picnicul fusese un eşec, departe de idila urbană pe care şi-o imaginase de dimineaţă. Ieşiră din parc, fiecare fiind deprimat în grade diferite. Dar în autobuz Valentina a stat lângă Robert, cu Julia în faţa lor, iar el i-a oferit Valentinei mâna lui. Ea şi-a aşezat mâna într-a lui şi s-au întors la Highgate într-o tăcere surprinsă şi mulţumită.

Veverițe cu formă umană

Martin visă că era în metrou. Era un tren de pe Linia Circulară, genul de vagon în care toate scaunele sunt așezate cu fața la culoar. La început, era singurul pasager, dar curând oamenii au început să se urce și se pomeni că se uită la propriii genunchi ca să evite să privească drept în șlițul unui individ înghesuit în el. Nu era sigur la ce stație trebuia să se dea jos; întrucât era Linia Circulară, aveau să se plimbe în cerc la nesfârșit, așa că rămase pe locul lui, încercând să-și amintească unde se ducea.

Martin auzi niște zgomote ciudate venind dinspre scaunele de vizavi — puncte de ronțăire, rupere, mestecare, care crescură în intensitate pe măsură ce trenul își continua drumul. Martin începu să devină neliniștit — sunetele aveau asupra nervilor lui efectul scrâșnetului de dinți. Ceva se rostogoli la piciorul lui. Se uită în jos. Era o nucă.

Trenul se opri la Monument și destul de multă lume se dădu jos. Acum putea să vadă până în cealaltă parte a culoarului. Două femei care stăteau una lângă alta. Purtau niște adidași albi ponosiți și salopete medicale, fiecare având câte o pungă de cumpărături în poală. Amândouă

femeile aveau ochi bulbucaţi şi maxilarul superior pronunţat. Aveau expresii circumspecte, de parcă ar fi fost pregătite să-şi apere pungile împotriva hoţilor. Ambele femei scotoceau în pungi cu mâinile ca nişte lopeţi, scoţând la iveală nuci pe care le spărgeau cu dinţii lor uriaşi.

— La ce te holbezi aşa? îi spuse una dintre ele lui Martin.

Acesta auzea nucile rostogolindu-se pe toată podeaua. Nimeni altcineva nu părea să observe. Martin clătină din cap, incapabil să vorbească. Spre oroarea lui, femeile se ridicară şi se aşezară lângă el, de o parte şi de alta. Cea care vorbise înainte se aplecă şi-şi apropie gura de urechea lui:

— Suntem veverițe cu formă umană, îi şopti ea. Şi la fel eşti şi tu.

Respiraţie

— Trebuie să mergem la un doctor, spuse Julia.

Valentina încuviinţă din cap şi scoase un şuier. Dar asta era mai uşor de zis decât de făcut. Gemenele n-aveau nici cea mai mică idee cât de întortocheate erau căile Sistemului Naţional de Sănătate. Robert încercă să-şi ascundă exasperarea în timp ce le făcea instructajul.

— Nu vă puteţi prezenta pur şi simplu la uşa unui cabinet şi să vă aşteptaţi să se ocupe de problema voastră, îi spuse el Valentinei când gemenele îl acostară la uşa lui. El ţinea în mână un teanc de scrisori şi, ca să-şi accentueze spusele, le flutura prin aer. Trebuie să aflaţi care dintre medicii generalişti acceptă pacienţi noi, să-l sunaţi şi să stabiliţi o întrevedere pentru înregistrare. Apoi completaţi un teanc de formulare şi îi spuneţi care e istoricul vostru medical. Şi atunci, dar numai atunci, veţi putea să primiţi o consultaţie.

Valentina dădu să spună ceva, dar în loc de asta tuşi.

Julia gesticulă cu degetul spre Robert, de parcă el personal inventase SNS-ul.

— Nici nu se pune problema, spuse ea. Şoricel are nevoie de doctor chiar acum.

— Atunci mergeţi la spitalul Whittington, la urgenţe.

Şi chiar aşa au făcut. Robert a mers cu ele.

Spitalul Whittington era un conglomerat de clădiri situat chiar la poalele Dealului Highgate, vizavi de Waterlow Park. Merseră pe jos până acolo. Vântul de primăvară era umed şi aspru, aşa că până ajunseră acolo Valentina respira cu gâfâieli profunde, care-i strângeau stomacul.

După câteva întrebări şi o scurtă aşteptare, Valentina a fost preluată de o tânără infirmieră pakistaneză. Julia şi Robert o auziră pe infirmieră liniştind-o în şoaptă pe Valentina în timp ce o conducea prin uşile duble care separau sala de aşteptare de departamentul de urgenţe propriu-zis. Se aşezară ca să completeze formularele cu bărbatul alb de vârstă mijlocie, cu fălci de basset, care stătea la biroul de internări.

— Alergii?

— Tetraciclină, mucegai, soia, spuse Julia.

— Afecţiuni curente?

— Păi, spuse Julia, are situs inversus. Omul de la internări, care păruse până atunci teribil de plictisit de ei, acum se uită la Julia şi ridică sprâncenele a curiozitate.

— Suntem gemene în oglindă, iar ea e pe invers înăuntru, în cea mai mare parte. Inima ei e aici, zise Julia şi-şi puse mâna pe piept, chiar la dreapta sternului. Iar ficatul şi rinichii şi celelalte organe sunt toate inversate faţă de ale mele. Omul reflectă un moment la cele auzite, după care începu să tasteze cu rapiditate.

— N-am ştiut asta, spuse Robert.

— Ei, uite că acum ştii, spuse Julia iritată. Nu mi se pare că ar conta, decât dacă ai fi doctorul Valentinei.

— M-am referit la chestia cu „gemenele în oglindă". Am crezut că sunteţi gemene identice. Să înţeleg că gemenele în oglindă sunt mai... opuse?

Julia ridică din umeri.

— Suntem cam simetrice, aşa că nu se vede aşa de bine pe feţele noastre. Poţi să observi asta mai bine dacă te uiţi la felul cum avem cărarea părului sau la aluniţele noastre, sau dacă ai compara două radiografii, atunci chiar că ai observa, pentru că ea e completă opusă. Are prolaps asimetric de valvă mitrală, adăugă ea pentru omul de la internări.

— Ce înseamnă asta? întrebă Robert.

— E o valvă care nu e formată corect, replică Julia. De-aia sunt atât de îngrijorată că respiră aşa. Ar putea să-i solicite excesiv inima, şi atunci problema devine cu adevărat gravă.

— Nu pot să cred că sunteţi la Londra de aproape trei luni şi n-aţi ajuns la doctor până acum! Robert se simţi dintr-odată extrem de neliniştit, astfel că vorbi tăios. Ea replică:

— Aveam de gând s-o facem şi am tot amânat-o pentru că nu ştiam cum să găsim un medic. Să nu crezi că nu ne-am gândit la asta.

Julia ştia că motivul invocat de ea nu stătea în picioare, iar asta avu darul să o irite. Termină de completat formularele şi se întoarseră la scaunele lor din sala de aşteptare.

Diagnosticul a fost bronşită. Au luat un taxi ca să urce dealul, iar Valentina s-a cuibărit în braţele Juliei, tuşind. În holul de la intrare de la Vautravers, gemenele începură să urce scările, iar Robert încercă să le urmeze.

— Nu, spuse Julia. Suntem bine. Mulţumim.

Se întoarse cu spatele, nepoliticos.

— Dar are nevoie... dădu Robert să spună.

— Eu am grijă de ea. E treaba mea.

Julia o supraveghea pe Valentina în timp ce urca încet scara, oprindu-se la fiecare treaptă.

— M-aş putea duce să-i iau medicamentele de pe reţetă, se oferi Robert.

Julia reflectă. Ar fi fost de ajutor; Boots era la o staţie de autobuz distanţă.

— Bine. Uite. Îi întinse reţeta, ca şi cum ea i-ar fi făcut lui Robert un favor, şi nu invers. El ieşi pe uşă ca un om plecat în misiune. „Eu am grijă de ea, nu tu", îşi zise Julia. O urmă pe Valentina în apartamentul lor. Umplu sticla cu apă caldă înainte să-şi dea jos pardesiul şi se duse în dormitor, unde Valentina se dezbrăca lent.

— Unde-i Robert? întrebă Valentina, de parcă nu le auzise discuţia.

— S-a dus la Boots, răspunse Julia.

Valentina se urcă în pat fără să mai comenteze. Julia îi dădu sticla cu apă caldă, reglă vaporizatorul, aduse cartea pe care o citea Valentina, pregăti şi ceaiul; făcu toate aceste lucruri cu determinare şi de-a dreptul fericită, fredonând ca pentru sine în timp ce îndeplinea toate aceste mici sarcini aducătoare de confort. Intră în dormitor cu ceaiul şi o găsi pe pisicuţă făcută covrig lângă capul Valentinei, sora ei geamănă fiind adormită. Pisicuţa întinse o lăbuţă şi o aşeză protector pe umărul Valentinei, privind-o pe Julia cu suspiciune. „Şi tu?", îşi zise Julia. „Toţi vrem să fim singurii din viaţa ei." Puse tava cu ceai pe măsuţa de lângă pat. Julia nu se putu abţine să nu se întrebe: „Dacă m-aş îmbolnăvi eu, ar da toată lumea buzna la căpătâiul meu?". Gândul reuşi s-o irite. Ea nu se

îmbolnăvea niciodată, ce rost avea să-şi pună o asemenea întrebare? Respiraţia Valentinei se auzea ca un hârşâit în gâtul ei. Julia îşi luă ceaşca de ceai şi se aşeză pe scaunul de la fereastră, făcând-o pe Elspeth, care şezuse acolo în tot acest timp, să se ridice şi să stea lângă pat, muşcându-şi degetul mare, îngrijorată. Fusese o zi agitată pentru toată lumea: oameni, pisici şi fantome.

***

Edie stătea la masa din sufragerie şi bea cafea, cu telefonul lângă cot; nu se uita la telefon, doar îl ţinea pe-aproape, pentru că avea să sune în câteva minute. Jack apăru şi el cu exemplarul din *Sunday Times*. Începu să-l separe în două teancuri: al lui şi al ei. Edie întinse mâna, iar el îi dădu secţiunea de business. Ea îl deschise şi începu să urmărească cu degetul tabelele cu cotaţiile acţiunilor, ţâţâind din când în când. Telefonul sună. Edie sorbi din cafea, ca şi cum nu s-ar fi grăbit deloc, şi-l lăsă să sune de trei ori. Jack o luă pe hol ca să ridice receptorul din dormitor.

— Mami?

— Bună, Julia, spuse Edie.

— Valentina? zise Jack.

— Bună, tati, spuse Valentina. Încercă să-şi facă vocea să sune normal, dar efortul îi provocă un acces de tuse.

— O, Doamne, spuse Edie. Nu-mi place ce aud.

— E doar o bronşită, zise Julia. Am fost la doctor.

— Azi sunt mai bine, spuse Valentina. Lăsă receptorul jos şi se duse în baie să tuşească. Julia o privea cum stă aplecată, cu coatele sprijinite de chiuvetă şi cu mâna la gură ca să înăbuşe sunetul tusei.

— V-au dat antibiotice? Iei chestia aia pentru reducerea mucusului pe care ţi-a dat-o doctorul Brooks? Edie şi Julia începură o discuţie relaxată şi amănunţită despre ce ar putea şi ce ar trebui să facă pentru bronşita Valentinei. În cele din urmă, Valentina reveni la telefon.

— L-am cunoscut pe Robert Fanshaw, spuse ea, mai mult din dorinţa de a schimba subiectul.

— În sfârşit, spuse Jack. Unde a fost în tot acest timp?

— Ne ajută să ne înscriem în SNS, spuse Julia.

— Aha, zise Edie. Şi cum e?

— Deprimat, spuse Julia. Cam într-o dungă şi ciudat. Dacă era de vârsta noastră, probabil că ar fi fost un „gotic", ştii, din ăla cu cercei şi tatuaje peste tot.

— Nu, interveni Valentina. E un drăguţ. E cam sfios şi se vede că-i e dor de Elspeth. Poartă ochelari cu lentile mici, ca John Lennon. Ar fi vrut să spună mai multe, dar fu nevoită să pună telefonul jos ca să tuşească.

— Valentinei i s-a pus pata pe el, îi informă Julia.

Valentina făcu însă cu degetul gestul de tăiere a gâtului. „Termină, Julia."

— Cu siguranţă, e un pic cam bătrân pentru ea. E cam de vârsta noastră? zise Jack.

— Eu cred că-i mai tânăr. În jur de treizeci şi cinci de ani, poate?

Valentina reveni la telefon.

— Nu mi s-a pus pata pe el. Dar e drăguţ. Edie îşi zise: „Hopa!", dar se abţinu să comenteze cumva. Conversaţia trecu la subiecte precum vremea, filmele, politica.

După încheierea convorbirii, Valentina spuse iritată:

— Acum o să facă o obsesie din asta. De ce-ai spus aşa ceva?

— Ca să le distrag atenţia de la boala ta, replică Julia.

— Dar nu-i adevărat, totuşi.

Julia se mulţumi să râdă.

Edie şi Jack închiseră simultan şi se întâlniră în hol.

— Nu fi aşa de îngrijorată, spuse Jack. Ea zice că nu-i nimic.

Edie pufni.

— Tocmai în astfel de situaţii trebuie să fii foarte îngrijorat.

El o cuprinse cu braţul.

— Într-adevăr, vocea ei suna groaznic.

— Poate ar fi bine să mergem acolo. Nu ne-am duce realmente în apartament, doar să fim la Londra. Am putea să stăm cu chirie undeva, pe-aproape...

Edie se cuibări în braţele lui. Îi plăcea cât de mare era Jack, cât de mică se simţea lângă el. Era foarte liniştitor. El o mângâie pe cap.

— Cum te-ai fi simţit dacă mama ta te-ar fi urmat peste ocean şi s-ar fi mutat peste drum de noi?

— Aia ar fi fost altceva.

— Se descurcă ele. Lasă-le în pace.

Edie clătină din cap, dar îi zâmbi. „Aşa te vreau, nu trebuie decât să zâmbeşti şi să fii Edie a mea, e de-ajuns pentru mine." O sărută în creştetul capului.

— O să fie bine.

Robert şi Jessica îşi luau ceaiul de după-amiază în biroul de la etaj de la Cimitirul Highgate. Jessica îl fixa pe Robert cu o privire semnificativă, iar el se întări sufleteşte pentru una dintre discuţiile ei. Se aştepta ca discuţia să se refere la „Nu lăsa turiştii să încetinească tururile prin filmări nesfârşite" sau chiar la „Te rog să ţii minte să nu mai umbli cu mâinile vârâte până la cot în buzunare,

pentru că arată lipsit de demnitate", dar Jessica îl surprinse.

— Nu crezi, îl întrebă ea, că e un pic cam mică pentru tine?

— Un pic?

— Ridicol de mică pentru tine?

— Se poate, zise Robert. Cât de mică înseamnă prea mică?

— Nu atât de mult în privinţa anilor, pentru că am cunoscut mulţi oameni care la douăzeci şi unu de ani sunt maturi bine de tot — dar amândouă par foarte tinere. Îmi amintesc de fetele mele când aveau şaisprezece ani.

— Asta are o anumită atractivitate, Jessica.

Ea făcu un gest cu mâna către el.

— Înţelegi ce vreau să spun. Mi se pare că după Elspeth, care era o fată atât de plăcută, atât de cu capul pe umeri, şi nu o uşuratică, Valentina ar fi nepotrivită pentru tine.

— Unii credeau că eram prea tânăr pentru Elspeth.

— Am spus eu asta?

— Cred că, de fapt, tu ai spus-o. Aici, chiar în acest birou, din câte-mi amintesc.

— Cu siguranţă că nu.

— Sunt cu nouă ani mai tânăr decât Elspeth. O prind din urmă, totuşi.

— Da...

— Tu eşti mai tânără decât James.

— James are nouăzeci şi patru de ani. Iar eu fac optzeci şi şase în iulie.

— Mă întreb de ce e mai acceptabil din punct de vedere social ca bărbatul să fie mai în vârstă.

— Cred că bărbaţii au aranjat lucrurile astfel.

— Ah. Nu cred că ai povestit vreodată cum te-ai cunoscut cu James.

Jessica ezită înainte să răspundă. Robert îşi zise: „Trebuie să fie ceva foarte delicat. Arată de parcă i-aş fi cerut să-mi spună ce număr poartă la sutien".

— Ne-am cunoscut în timpul războiului. Eram asistenta lui James la Bletchley Park[36].

— Pe bune? Habar n-am avut. Aţi fost spărgători de coduri?

— De fapt, ceea ce făceam avea o natură mai degrabă... administrativă.

Jessica îşi ţuguie buzele, dând de înţeles că spusese mai mult decât considera strict necesar.

— Am crezut că ai studiat dreptul.

— Într-o viaţă lungă, multe mai face omul. De exemplu, am jucat mult tenis şi am crescut trei copii. E timp pentru tot soiul de aventuri.

— Şi ai salvat şi cimitirul.

— Nu de una singură, aşa cum bine ştii. Molly şi Catherine, Edward... am primit ajutorul multor oameni dragi. Deşi, fireşte, ajutorul niciodată nu prisoseşte pentru toate lucrurile mărunte care trebuie făcute. Apropo, vrei să iei astea cu tine şi să le laşi, în drum, în cutiile poştale ale lui Anthony şi Lacey? Am economisi nişte timbre.

— Desigur.

Jessica oftă.

— Trebuie să-ţi mărturisesc că mă simt un pic obosită doar când mă gândesc la toate scrisorile pe care trebuie să le scriu. Puse ceaşca de ceai pe birou şi întinse ambele mâini spre el. Haide, ajut-o pe babă să se ridice de pe scaun.

---

[36] Cunoscut şi sub numele de Station X, în timpul celui de-Al Doilea Război Mondial a fost sediul principalei instituţii de decriptare a Marii Britanii. Aici au fost decriptate numeroase coduri şi cifruri ale ţărilor Axei, printre care şi coduri generate de maşinile Enigma şi Lorenz ale naziştilor.

Robert îşi petrecu după-amiaza stând în mausoleul Strathcona de lângă porţile Cimitirului de Est, vânzând bilete şi privindu-i pe cei din echipa de îngrijitori cum tund copacii. Era o zi calmă şi avu timp să se întrebe dacă Jessica avea dreptate. Poate că Valentina era prea mică pentru el. Poate că ar trebui s-o lase în pace şi să se întoarcă la jelitul lui Elspeth. Nu că s-ar fi oprit din jelit; gândul la Elspeth era o durere acută. Dar Robert trebui să admită că nu se mai gândea la ea la fel de des ca înainte şi că sosirea gemenelor coincisese cu rărirea prezenţei lui Elspeth în fiecare gând conştient al său. Se simţea ruşinat, de parcă ar fi fost o santinelă care abandonase turnul de pază în mâinile duşmanului. „Dar Elspeth n-ar fi vrut ca eu să-mi petrec tot restul vieţii jelind-o. Nu-i aşa?" Nu era chiar un lucru pe care să-l fi discutat, dar se simţea straniu şi dacă se dedica memoriei ei, dar şi dacă îi îngăduia Valentinei să se insinueze în reveriile care altădată ar fi avut-o pe Elspeth ca subiect. Trăia într-o stare de vinovăţie excitată. Senzaţia îl dezorienta, dar nu era lipsită de oarecare plăcere.

Într-o dimineaţă, devreme, Robert o găsi pe Valentina stând în grădina din spate, cu un termos de ceai. El intra în curte pe poarta verde şi nu şi-a dat seama că ea e acolo până când a spus:

— Bună dimineaţa.

— Dumnezeule, spuse el după ce făcu câţiva paşi înapoi şi mai-mai că-şi frânse glezna de o piatră funerară. Adică, bună dimineaţa.

Valentina şedea pe banca joasă din piatră şi purta un capot matlasat. Era în picioarele goale.

— Ah, îmi pare rău!

— Nu ţi-e frig? Avea să fie o zi caldă, dar era răcoare în zori.
— Ba da, acum îmi e. Mi s-a răcit şi ceaiul.
— Hai înăuntru, nu vrei?

Ea aruncă o privire la ferestrele de la etajul întâi.

— Julia doarme încă.

Valentina îşi croi drum prin muşchiul jilav, şi Robert îi ţinu uşa deschisă la intrare. Când trecu pe sub braţul lui, Robert avu senzaţia că prinsese o pasăre.

— Vrei un pulover sau ceva călduros?
— Nu, dar poate nişte ceai cald?

Robert puse ceainicul pe foc. Se duse să-şi schimbe hainele pline de noroi. Când apăru din nou, Valentina stătea la biroul lui.

— Cine sunt toate femeile astea?

Zidul de deasupra biroului lui Robert era acoperit cu cărţi poştale, tăieturi din reviste, imagini luate de pe internet şi printate sau copiate din cărţi, toate cu femei. Ele radiau pornind din centrul peretelui, într-o explozie solară cam pătrăţoasă; erau aranjate în grupuri, de parcă ar fi fost reprezentări ale unor sisteme solare într-o galaxie feminină.

— Ah. Păi, aia e Eleanor Marx, fiica lui Karl. Aia e doamna Henry Wood. Aici e Catherine Dickens...
— Toate sunt îngropate în Highgate?
— Da, exact.
— Niciun bărbat?
— Bărbaţii sunt aici. Pe peretele învecinat avea prinsă în piuneze altă galaxie. Prefer să mă uit la femei când sunt blocat; bărbaţii, luaţi ca grup, sunt cumva mai terni.

Valentina aprinse veioza de birou, ca să vadă mai bine. Ceainicul şuieră, şi Robert ieşi repede din cameră. Se întoarse cu ceaiul pentru Valentina, care zise:

— Am văzut pictura aia la Tate. Arătă spre o carte poştală aflată în mijlocul peretelui. Cine e?

— E *Ofelia* lui Millais. Modelul este Elizabeth Siddal. Robert simţi cum roşeşte exact când Valentina se întoarse spre el. Ai multe imagini cu ea.

— A fost muza lui Dante Gabriel Rossetti. A pictat-o de nenumărate ori. Era modelul preferat al pictorilor prerafaeliţi. Sunt un pic cam obsedat de ea.

— De ce?

— Chiar aşa, de ce? Nu pare a fi fost deosebit de atrăgătoare ca persoană; era chiar nevoiaşă şi bolnăvicioasă. Poate pentru că a fost frumoasă şi a murit de tânără. Robert zâmbi. Nu fi aşa îngrijorată. E o obsesie foarte blândă.

— Se pare că ai o înclinaţie pentru fetele moarte, zise Valentina.

Glumea, dar Robert replică defensiv.

— Nu pentru că sunt moarte. Deşi intangibilitatea e întotdeauna atractivă.

— Ah. „Ce vrea să spună prin asta?"

Robert dădu la o parte câteva teancuri de hârtii şi se aşeză pe birou. El îi oferi scaunul pivotant, iar ea se roti 360 de grade cu picioarele goale întinse înainte, ţinând cana de ceai echilibrată cu atenţie. Părea atât de copilăroasă, încât lui Robert i se păru dureros să o privească. „Am impresia că în acest moment fetele moarte sunt cea mai neînsemnată dintre problemele mele."

Valentina spuse:

— Nu ai prea multă mobilă.

— Nu. Locul ăsta e mult prea mare pentru mine. Şi prea scump, la drept vorbind.

— Şi-atunci, cum de-ai ajuns să locuieşti aici?

— E numai vina lui Elspeth.

Valentina zâmbi larg către el şi se roti din nou.

— La fel şi în cazul meu. Întinse un picior gol şi-şi opri mişcarea de învârtire, după care începu să se rotească lent în direcţia opusă. Te-ai mutat aici pentru că ea locuia aici?

— De fapt, ne-am cunoscut în grădina din faţă. Eu băntuiam prin preajmă, pentru că era un afiş cu „De închiriat", iar eu căutam un apartament care să se învecineze cu cimitirul, fiindcă voiam una din porţile alea mici, ştii, din zidul grădinii... Aşa că, iată-mă, notându-mi numărul de telefon al agentului imobiliar, când Elspeth apare pe uşa din faţă şi-mi zice că are cheia şi, dacă vreau, pot să văd apartamentul. Bineînţeles, eu zic „Da, vă rog", pentru că voiam într-adevăr să-l văd. Iar ea mi l-a arătat. Şi imediat devine evident că e mult prea mare, dar nimic nu se asemuieşte cu o femeie frumoasă într-un apartament gol... Robert se pierduse în povestea lui şi, pe moment, uitase de Valentina. Aşa că am ajuns să mă mut aici. Deşi, trebuie să mărturisesc, eram atât de bătut în cap, încât mi-a luat ani ca să-mi dau seama că ea m-a ales pe mine, şi nu invers. Eram foarte tânăr.

— Când se întâmpla asta?

Robert calculă în gând.

— Acum aproape treisprezece ani.

— Ah. „Noi aveam opt ani pe-atunci." Valentina avu o idee subită. De ce n-aţi locuit împreună? Adică, apartamentele astea sunt imense. Pare caraghios să ai două apartamente uriaşe pentru doi oameni singuri. Iar tu n-ai aşa de multe lucruri.

— Nu. N-am, aşa-i? Robert se uita fix la genunchii Valentinei. Elspeth n-a vrut. A locuit cu cineva, cândva, şi

îi displăcea asta. Cred totuşi că gândea altfel spre final, când aveam grijă de ea tot timpul. Cred că şi-a dat seama că ar fi putut să meargă varianta în care noi doi am fi locuit împreună. Mă descurc fără probleme singur, şi la fel era şi ea. Îi plăcea să fie singură, ştiind că sunt pe-aproape dacă avea nevoie de mine.

— Şi mama noastră e la fel.

— Da?

— Cred că tata e mereu un pic derutat, ştii, uneori mama lasă impresia că ar fi venit în vizită, e superdetaşată, pentru ca pe urmă să fie foarte amuzantă şi mai prezentă, ştii? Valentina ridică privirea spre el. Elspeth era şi ea la fel.

Robert avu nevoie de un răgaz ca să-i înţeleagă sintaxa.

— Da, spuse el. Uneori era foarte departe, chiar atunci când se afla aici. Se gândea la felul în care, după ce făcea dragoste, Elspeth uita de el tocmai când el stătea prăbuşit peste ea, cu pielea lipicioasă de transpiraţie.

— Da, totalmente. Îi plăcea să îi comande pe toţi? Mama noastră e mereu la şefie, tot timpul.

— Hmm. Crede că îi plăcea, dar, pe de altă parte, mie-mi place să fiu comandat. Provin dintr-o familie de mătuşi, mi-am petrecut copilăria primind tot timpul ordine de la femei. Îi zâmbi. Am impresia că Julia cam face pe şefa cu tine.

— Nu-mi place. Valentina făcu o grimasă. Nu vreau să comand pe nimeni şi nu vreau să mi se comande.

— Pare de bun-simţ ce zici.

— Ce oră e? întrebă Valentina. Se ridică pe jumătate şi puse cana pe birou, dintr-odată neliniştită. Robert se uită la ceasul de la mână.

— Şapte şi jumătate, îi spuse.

— Şapte şi treizeci? Trebuie să plec. Se ridică în picioare.

— Stai, spuse el. Ce s-a întâmplat? Se dădu jos de pe birou şi se propti în faţa ei.

— Julia face urât dacă se trezeşte şi nu mă găseşte.

Robert ezită. „O să se întoarcă. Las-o să plece." Se simţi cuprins de o singurătate acută, chiar înainte ca Valentina să plece. O urmă până la uşa lui din spate. Ea puse mâna pe clanţă. Stinghereala puse stăpânire pe ei.

— Ai vrea să iei cina cu mine cândva? o întrebă el.

— Da.

— Sâmbăta asta?

— De acord. Ea rămase pe loc, aşteptând. Lui Robert îi veni ideea s-o sărute, ceea ce şi făcu. Sărutul îl surprinse, pentru că trecuse mult timp de când nu mai sărutase pe altcineva în afară de Elspeth. O surprinse şi pe Valentina pentru că nu mai sărutase pe nimeni în felul ăsta — pentru ea, sărutul fusese mai mult teoretic decât fizic. După aceea, ea rămase cu ochii închişi, cu buzele uşor depărtate, cu faţa înclinată. Robert îşi zise: „O să-mi frângă inima, iar eu n-am să mă împotrivesc". Valentina ieşi, apoi urcă treptele. Auzi uşa de la apartamentul lor încuindu-se. Robert rămase pe loc încercând să analizeze ceea ce tocmai se întâmplase, nu reuşi, aşa că se lăsă pradă unei confuzii ameţitoare. Îşi turnă ceva de băut şi se duse la culcare.

Următoarea sâmbătă, pe seară, Robert se prezentă la uşa gemenelor îmbrăcat în costum. Valentina se furişă afară şi spuse:

— Să mergem.

O zări pe Julia în oglinzile din hol, stând părăsită în lumina slabă. Dădu să o salute cu mâna, dar Valentina

se grăbea să coboare scara, aşa că merse după ea. Robert ridică privirea tocmai când Julia îşi scosese capul pe hol. Se încruntă la el şi închise uşa.

Robert comandase un taxi.

— Andrew Edmunds, în Soho, îi spuse el taximetristului.

Străbătură în viteză Highgate Village, Kentish Town. Robert se uită mai cu atenţie la Valentina şi observă că purta hainele lui Elspeth, o rochie din catifea neagră şi un şal din caşmir alb care-i trezi amintiri ale altor seri, din urmă cu câţiva ani. Până şi pantofii fuseseră ai lui Elspeth. „Ce vrea să arate prin asta?" Apoi îşi dădu seama că era posibil ca Valentina să nu-şi fi adus din America şi haine de seară. Dar se gândi destul de iritat că Elspeth le lăsase gemenelor destui bani ca să-şi cumpere haine noi. Valentina părea mai vârstnică în hainele lui Elspeth, ca şi cum preluase părticele din Elspeth. Privea afară, pe geamul maşinii.

— Nu ştiu niciodată unde mă aflu.

Robert privi dincolo de ea şi-i spuse:

— Camden Town.

Valentina oftă.

— Toate seamănă între ele. Şi sunt atât de multe.

— Nu-ţi place Londra?

Ea clătină din cap.

— Vreau să-mi placă. Dar nu mă simt ca acasă.

Lui Robert nu-i trecuse prin minte că s-ar putea ca ea să nu rămână acolo după terminarea anului; acum simţea un imbold interior, o nevoie de a o convinge de frumuseţea şi atractivitatea Londrei.

— Nu-mi pot imagina cum ar fi să locuiesc altundeva. Dar, pe de altă parte, aici am crescut. Cred că dacă aş pleca, m-aş simţi puţin dezrădăcinat. Toate amintirile mele sunt aici.

— Ei da, exact. Aşa simt eu în legătură cu Chicago.

Seriozitatea fetei îl făcu să zâmbească.

— Nu eşti teribil de tânără ca să fii atât de nostalgică? Eu sunt un istoric bătrân şi mucezit, am dreptul să fiu calcifiat. Dar tu ar trebui să porneşti prin lume în căutarea aventurilor.

— Câţi ani ai? întrebă ea.

— Peste două săptămâni o să fac treizeci şi şapte, îi spuse el, remarcând că ea nu-l contrazisese când afirmase despre sine că ar fi bătrân.

Valentina zâmbi:

— Trebuie să dăm o petrecere în cinstea ta.

În primul moment, Robert crezu că prin „noi" ea se referise la ei doi, pe urmă înţelese că voise să spună „ea şi Julia". Îşi imagină reacţia probabilă a Juliei şi zise:

— Cred c-o să bem ceai şi-o să mâncăm tort la cimitir; ce-ar fi să veniţi şi voi să-i cunoaşteţi pe toţi cei de-acolo?

— OK, spuse ea şi zâmbi. N-am fost niciodată la o petrecere aniversară la cimitir.

— Ei, nu e chiar o petrecere, doar noi şi-ai noştri, stăm la un ceai mai prelungit decât de obicei. Nu vor fi cadouri sau chestii de genul ăsta.

Începură să-şi povestească întâmplări legate de aniversări.

— Ne-am dus la circ pentru prima oară...

— Am ajuns la spital pentru spălături gastrice...

— Julia s-a înfuriat aşa de tare...

— Tatăl meu a apărut în dimineaţa aceea şi era prima oară când îl vedeam...

— Ce?

Robert se opri, nefiind sigur că era bine să-i spună povestea asta acum, la atât de puţin timp de când se cunoscuseră. Uita mereu că abia se ştiau.

— Ăă, bun. Părinţii mei nu erau căsătoriţi unul cu celălalt. De fapt, tatăl meu avea o altă familie, în Birmingham. Aceea era familia lui propriu-zisă — şi e şi acum — şi nu ştie de mine şi de maică-mea. Nu l-am cunoscut până când am împlinit cinci ani. Şi-a făcut apariţia într-un Lamborghini şi ne-a dus într-o excursie de o zi la Brighton. A fost pentru prima oară când am văzut marea.

— Ce ciudat e. Cum se face că a aşteptat atât până să te vadă?

— E un tip foarte absorbit de sine şi nu-i plac copiii. Şi asta e ciudat, pentru că am cinci fraţi vitregi. Maică-mea zice că a venit să mă cunoască pentru că, într-un târziu ea i-a cerut bani. După aia mai trecea din când în când, aducându-ne cadouri nefolositoare... E de-a dreptul haios şi nu te poţi baza deloc pe el. Când eram mai mic mă temeam c-o să mă ia de lângă mămica mea şi n-am s-o mai văd niciodată.

Valentina se uită la Robert. „Glumeşte?" Nu reuşi să-şi dea seama. Taxiul opri în faţa restaurantului. Valentina se aştepta să fie un local mare, cu scaune tapisate şi liniştit, dar se pomeni într-o încăpere mică şi aglomerată, plină de lemn înnegrit de trecerea anilor şi cu tavane joase. Avu senzaţia, rară pentru ea, că era prea mare. „Asta e Londra adevărată, unde mănâncă londonezii." Un val de emoţii se abătu asupra ei; triumful că, în sfârşit nu era un turist; satisfacţia că ea era aici, iar Julia nu; lipsa de adecvare la sarcina de a face conversaţie cu Robert. „Ce-i spui unui om care zice că s-a temut că tatăl lui

o să-l răpească? Ce ar spune Julia?" De îndată ce se aşezară la o măsuţă înghesuită, între o petrecere exuberantă a unor oameni din City şi un agent literar care îi făcea curte unui redactor de editură, Valentina zise:

— De ce să fi făcut el aşa ceva?

Robert o privi pe deasupra meniului şi zise:

— Pardon?

— Ăă, tatăl tău? Ai spus...?

— A, da. Ştiu că n-ar fi făcut-o niciodată, dar întotdeauna glumea pe tema asta, zicând ce grozav ar fi să fim doar noi doi şi cum avea să mă ducă în nord cu el... Pentru mine era ca un spiriduş malefic. Mi-a fost frică de el până la vârsta adolescenţei.

Valentina se uită la el cu ochii mari, apoi se refugie în lectura meniului, neştiind ce să-i răspundă. „Pare atât de calm când povesteşte lucrurile astea. Probabil că, indiferent cum îţi sunt rudele, nu te surprinde." Avea sentimentul, care acum îi devenise foarte familiar, că era absurd de tânără şi de americancă din Vestul Mijlociu.

„Am mers prea departe", îşi dădu seama Robert. Spuse:

— Vrei un pahar de vin? Ce ai dori să mănânci?

Începură să discute ezitant, îmbunătăţind conversaţia cu afecţiunea lor comună pentru Monty Python, cu anecdote despre cimitir, cu isprăvile pisicuţei Valentinei, aprecieri privind supa de chimen. Pe la sfârşitul cinei, se simţeau din nou în largul lor unul cu celălalt sau măcar mai puţin stingheri decât reuşiseră până atunci să fie.

A fost o seară lungă, pe care a petrecut-o singură în apartament. Julia se gândi la un moment dat să urce să-l

vadă pe Martin, dar era furioasă că fusese lăsată singură şi hotărâtă să aibă cea mai nefericită seară posibilă. A fost chiar mulţumită că televizorul era şi-acum stricat.

Julia îşi încălzi nişte supă de tomate şi se duse în sufragerie, unde mâncă în timp ce citea dintr-un exemplar vechi al romanului *Lucky Jim*, pe care-l găsise în biroul lui Elspeth. Aceasta stătea vizavi de ea şi o urmărea. Să nu verşi supă pe cartea aia, că e cu autograf. Elspeth îşi dădu seama că ar fi trebuit să le lase gemenelor instrucţiuni mult mai detaliate. Fără să vrea neapărat să fie distructive, erau înfiorător de neglijente cu lucruşoarele ei: citeau ediţii rare din Tristram Shandy şi Villette în baie, îndesau broşurile lui Daniel Defoe în genţi, ca să le citească în metrou. Elspeth ar fi vrut tare mult să-i ia cartea Juliei. Dar de ce mă supăr? E o carte, ea o citeşte, ar trebui să n-am probleme în privinţa asta. N-ar trebui să mă deranjeze că Valentina îmi poartă hainele şi că ia cina cu Robert, dar mă deranjează foarte mult. Julia îşi termină supa, închise cartea, debarasă masa şi spălă vasele. Se jucă cu Pisicuţa până când aceasta se plictisi şi dispăru în dressing, ca să tragă un pui de somn. Apoi, Julia se întinse pe canapeaua din camera din faţă şi se holbă la tavan până când nu mai putu să suporte şi dădu drumul la computer. Reuşi să omoare două ore scriind e-mailuri unor prietene de liceu, pe care le neglijase mult timp. Elspeth se retrase în sertarul ei, ca să-şi rumege supărarea. La ora zece, Julia făcu o baie. Pe la zece şi jumătate, începu să îşi spună că Valentina ar trebui să se întoarcă acasă dintr-o clipă în alta. Până la miezul nopţii, formase numărul Valentinei de trei ori şi începea să intre în panică. Elspeth o urmărea pe Julia agitându-se ca leul în cuşcă şi avu premoniţia unui... ce? Necaz. Pericol. Era

prea mult, trecutul care se repeta cu variaţii descurajante. Elspeth îşi imagină toate locurile în care Robert ar fi putut s-o ducă pe Valentina, barurile preferate, plimbările îndrăgite... Vino acasă, vino aici unde pot să stau cu ochii pe tine. Julia se culcă în pat, dar rămase trează, foarte furioasă. Elspeth şedea pe scaunul de la fereastră. Aşteptau.

— Vrei să ne plimbăm pe South Bank? o întrebă Robert pe Valentina. Achitase nota de plată şi îşi strângeau lucrurile ca să părăsească restaurantul. Valentina ezită. Se gândi la pantofii pe care-i purta. Aveau vârful ascuţit, toc înalt şi erau cu o jumătate de număr mai mari.

— Desigur, spuse ea.

Luară un taxi până la Westminster Bridge. Străzile erau neobişnuit de pustii. Paşii lor se auzeau strident pe caldarâm, auzeau râsete pe celălalt mal al râului. Valentina nu fusese niciodată în Westminster noaptea. „E mult mai frumos acum, când nu e aglomerat." Robert o conduse peste pod şi coborâră câteva trepte. Stătură unul lângă celălalt, rezemaţi de balustrada de unde se vedeau, peste Tamisa, clădirile Parlamentului. O lună portocalie atârna la joasă înălţime, puţin mai sus de Big Ben. Robert o cuprinse cu braţul. Ea se crispă. Stătură aşa câteva minute, fiecare întrebându-se ce-o fi gândind celălalt. În cele din urmă, el spuse:

— Mergem? Cred că ţi se face frig.

— Da, un pic, spuse ea. Urcară treptele spre pod. Pentru Valentina, faptul că mergeau era o uşurare. Nu stăpânea prea bine protocolul. Se gândea că o s-o sărute, dar oare s-ar aştepta el la mai mult decât atât? Îşi închipuia c-o să meargă la el acasă? Înţelegea oare cât de imposibil ar fi fost aşa ceva? „Ce oră o fi?" Julia se va supăra dacă

nu va ajunge acasă curând. „E supărată oricum, dar o să facă urât de tot..." Valentina încercă să vadă cât arăta ceasul lui Robert, fără ca el să observe. Apoi îşi aminti unde se afla şi se întoarse cu faţa spre Big Ben. Era aproape de miezul nopţii. Trecură pe lângă podurile Waterloo şi Blackfriars. Simţea că-i luaseră foc tălpile. El îi vorbea despre o expoziţie pe care o văzuse la Muzeul Tate Modern. Ea se uita tânjind la fiecare bancă pe lângă care treceau. Ajunseseră aproape de London Bridge când ea spuse:

— Putem să stăm jos?

— Ah, făcu el, dându-şi seama abia atunci. Îmi pare teribil de rău — am uitat de pantofii tăi.

Valentina se lăsă pe bancă şi-şi scoase picioarele din pantofi. Îşi mişcă degetele de la picioare şi-şi roti gleznele. Robert se aplecă şi luă pantofii de jos. Se aşeză lângă ea, având câte o mână vârâtă în fiecare pantof. Pantofii erau calzi şi uşor jilavi.

— Bietele tale picioare, spuse el.

— Nu sunt pantofii mei, zise ea.

— Ştiu. Puse pantofii lui Elspeth pe bancă. Haide, spuse el întinzând mâinile. Dă-mi picioarele.

Ea se uită cu oarecare suspiciune, dar se supuse. El o roti uşor, astfel încât să stea întinsă sprijinindu-se în coate şi cu picioarele în poala lui.

— Poţi să-ţi scoţi ciorapii?

— Să nu te uiţi, zise ea.

El începu să-i maseze picioarele. La început, Valentina se uita la el, dar curând îşi lăsă capul pe spate, astfel încât el nu mai putea să-i vadă decât gâtul lung şi bărbia mică şi ascuţită. El se concentră asupra picioarelor, simţind că atinsese un nivel nou de depravare, făcând masaj plantar unei tinere fete în public. „Oare te pot aresta pentru aşa ceva?"

Încetă să se mai gândească. Lumea se reduse la banca lor, la picioarele ei, la mâinile lui.

Valentina sălta capul. Era ameţită şi profund relaxată. Robert se aplecă şi-i sărută picioarele.

— Să-ţi fie de bine, spuse el.

— Of, Doamne, spuse ea. Nu cred că pot să mai merg pe jos.

— Las' că te duc eu, spuse el, şi chiar aşa făcu.

Era aproape două dimineaţa când Julia şi Elspeth auziră paşi pe scară. Julia sări din pat, nefiind sigură dacă trebuia să iasă în întâmpinarea Valentinei sau să o aştepte. Elspeth zbură până în hol şi văzu uşa deschizându-se încet; văzu că Robert o purta în braţe pe Valentina; îl văzu depunând-o jos cu blândeţe, în picioarele goale, o văzu pe Valentina clătinându-se uşor, cu câte un pantof în fiecare mână, iar Elspeth ştiu exact, de parcă ar fi văzut cu ochii ei, ce se întâmplase între cei doi. Valentina stătea cu privirea aţintită în bezna din apartament. Se întoarse spre Robert şi-i făcu un mic semn cu mâna. Acesta se înclină uşor în faţa ei, cu un zâmbet, îi întinse ciorapii şi se duse la el acasă. Valentina intră în apartament şi închise uşa. Nu scoase niciun sunet în timp ce intra în dormitor.

Elspeth rămase în hol. N-avea niciun chef să asiste la cearta care avea să urmeze între gemene. Am mai trecut prin aşa ceva. Voia să părăsească apartamentul, să fie singură, să-şi limpezească gândurile. Voia să-l găsească pe Robert şi să stea de vorbă cu el. Şi ce să-l rog? Ce să-i spun? Elspeth ar fi vrut să bea ceva tare şi să tragă un bocet sănătos în baie. Voia să meargă pe jos până obosea într-atât încât să poată adormi. În loc de asta, se duse în biroul ei şi privi pe fereastră la grădina din faţă scăldată

de lumina lunii. Dă-mi drumul, se rugă ea de entitatea care o ţinea legată acolo. Vreau să mor acum, te rog; să mor cu adevărat şi să dispar. Aşteptă, dar nu primi niciun răspuns. Te rog, Doamne, sau oricine ai fi, te rog, lasă-mă să plec. Se uită afară la grădină, apoi în sus la cer. Nu se întâmplă nimic. Orice i se întâmpla acum avea să fie numai din vina ei.

Valentina se furişă în dormitor, continuând să ţină în mâini ciorapii şi pantofii. Îmbrăcată în pijama, Julia stătea pe pat, cu picioarele atârnând peste margine. Se întoarse spre Valentina când aceasta îşi făcu apariţia.

— Ştii ce oră s-a făcut?

— Nu.

— E aproape două noaptea.

— Ah.

Julia sări din pat. Valentina îşi zise: „Pot să mă folosesc de pantofi ca să mă apăr dacă încearcă să dea în mine." Stătură faţă în faţă, fiecare abţinându-se să spună următoarele cuvinte care ar fi provocat izbucnirea scandalului. Julia îşi spuse: „Ar trebui să mergem la culcare." Dar nu a putut să nu-i reproşeze:

— Doar atât ai de spus? „Ah"? Şi maimuţări tentativa Valentinei de a face pe inocenta. „Ah, ah, ah." Valentina ridică din umeri.

— Doar nu am interdicţie de a ieşi din casă noaptea. Iar tu nu eşti mama. Şi chiar dacă ai fi mama mea, am douăzeci şi unu de ani. „Aşa că ce-o să faci în privinţa asta, Julia?"

— E o chestie de bun-simţ să mă anunţi când te întorci acasă, altfel ştii că-mi fac griji. „Sunt mai mult decât mama. Nu poţi să pleci aşa, de capul tău."

— Asta nu-i problema mea. Ştiai unde sunt şi cu cine sunt. „Nu eşti stăpâna mea."

— Ai ieşit în oraş pentru o cină. Cina nu durează până la două noaptea. „Ce-aţi făcut şapte ore?"

— Am avut o întâlnire cu cineva şi nu e treaba ta! „Lasă-mă în pace!"

— Ba este! Cum adică? „N-o să avem niciodată secrete una faţă de cealaltă."

— Nu crezi c-ar fi timpul să începem să avem propriile noastre vieţi? „Of, Doamne, dă-mi pace, Julia."

— Ba avem! Avem propriile noastre vieţi împreună... „Valentina!"

— Nu asta am vrut să spun! Valentina aruncă pantofii cât colo. Aceştia se rostogoliră inofensiv pe covor. Ştii bine ce-am vrut să spun — vreau să am viaţa mea. Vreau intimitate! M-am săturat să fiu o jumătate de persoană. Izbucni în lacrimi. Julia se apropie de ea, iar Valentina ţipă. Nu m-atinge! Nu... şi ieşi alergând din cameră.

Julia rămase cu braţele pe lângă corp şi cu ochii închişi. „Mâine o să-şi revină. O să fie ca şi cum nimic nu s-ar fi întâmplat." Se întoarse în pat şi stătu întinsă acolo, încercând să o audă pe Valentina undeva în apartament. În cele din urmă, adormi şi visă că se duce în apartamentul lui Martin, rătăcind singură prin nesfârşitele culoare dintre stivele de cutii.

Valentina se culcă în patul din dormitorul de rezervă. Cearşafurile erau jilave şi se simţi sofisticată într-un chip straniu pentru faptul că dormea îmbrăcată în lenjerie intimă. „Nici măcar nu-mi amintesc să fi dormit vreodată singură." Era prea surescitată ca să poată dormi cu adevărat. Cearta cu Julia îi ocupase mintea; seara petrecută cu Robert părea să fi fost cu săptămâni în urmă, un

interludiu vag şi plăcut în adevărata bătălie. Pe sine se vedea raţională şi victorioasă: „Am câştigat", îşi zise. „Am spus exact ceea ce am vrut să spun. Ea n-a avut dreptate. A ştiut că eu am dreptate. De acum încolo, lucrurile vor fi altfel."

Dimineaţa, gemenele s-au întâlnit cu sfială în bucătărie. Şi-au făcut ouă jumări şi pâine prăjită şi au luat micul dejun împreună, în lumina rece din sufragerie, fără să rostească prea multe vorbe. Lucrurile între ele au revenit la normal, însă erau diferite.

Vitaminele

— Arăţi groaznic, îi spuse Julia lui Martin câteva zile mai târziu. Mă duc să-ţi cumpăr nişte vitamine.

— Acum vorbeşti ca Marijke.

— Şi asta e de bine sau de rău? Se aflau în biroul lui Martin. Era după-amiaza târziu. Valentina era la cimitir cu Robert, aşa că Julia urcase la etaj ca un copil de suflet, plângându-se cu glas tare că fusese părăsită şi trăgând nădejde că Martin se va uita la televizor cu ea. Dar Martin lucra, aşa că ea bântui în preajma lui, plictisită, dar plină de speranţă.

Martin zâmbi şi se roti ca să se uite la ea. În lumina slabă a ecranului computerului, el părea din altă lume; Juliei i se părea că e frumos, deşi ştia că e frumuseţea deteriorării. Faţa lui era vineţie, iar mâinile aveau o extraordinară culoare oranj-sângeriu în lumina caldă a veiozei de birou.

— E drăguţ. E plăcut să-şi facă cineva griji pentru tine, măcar un pic. Totuşi, n-aş vrea să te îngrijorezi prea mult.

O idee prindea contur în mintea Juliei.

— N-o să mă îngrijorez. Dar, dacă-ţi aduc nişte vitamine, o să le iei?

Martin se întoarse cu faţa la ecran. Construia grila pentru o integramă. Dădu un clic şi trei pătrăţele se înnegriră.

— Poate că da. Nu prea reuşesc să-mi aduc aminte să iau pastilele.

— Aş putea să-ţi amintesc eu. Ar putea fi ca un fel de slujbă pentru mine.

— Presupun că e mai simplu decât să mănânc fructe şi legume.

— În regulă, spuse Julia, mâine mă duc la Boots. Avu o ezitare. Ai de gând să lucrezi toată noaptea?

— Da, trebuia să încep ăsta de ieri, dar m-am lăsat distras. Trebuie să-l predau poimâine. Martin făcu o însemnare pe schiţa scrisă de mână a careului. Dacă vrei să te uiţi la televizor, te rog.

— Nu, nu-mi vine să mă uit de una singură. O să mă duc la mine să citesc.

— Ei bine, scuze pentru că sunt o gazdă aşa de proastă, dar chiar trebuie să termin jocul asta, altfel redactorul meu o să-şi facă apariţia la uşă cu o bâtă în mână.

— În regulă.

Până când Julia se înapoie în apartamentul ei, planul era deja definitivat.

— Nu poţi să faci una ca asta, zise Valentina când Julia îi povesti ce are de gând. Nu poţi să-i dai un medicament fără să-i spui.

— De ce să nu pot? Chiar el zice că refuzul tratamentului face parte din boală. Aşa că o să-i dau medicamentul pe furiş. O să se bucure când o să-şi facă efectul şi o să poată ieşi din casă.

— Şi cu efectele secundare cum rămâne? Dac-o fi alergic? Şi poţi să-mi spui şi mie cum o să reuşeşti să faci rost de medicamente pentru tulburarea obsesiv-compulsivă?

— N-avem decât să mergem la doctor şi să ne prefacem că avem TOC. Am citit despre asta, nu e greu de simulat. Mă gândeam să-i spun doctorului că mi-e superfrică de şerpi. Şi poate c-am să-mi smulg sprâncenele.

— Cum adică, „să mergem"? Nu merg cu tine. Valentina se ţinea de cotierele fotoliului, de parcă s-ar fi temut că Julia ar putea s-o smulgă de acolo. Julia ridică din umeri.

— OK, perfect. O să mă duc singură.

A fost mult mai complicat decât anticipase, dar până la urmă Julia reuşi să obţină o reţetă de Anafranil. Transferă capsulele într-un flacon de vitamine şi se prezentă în biroul lui Martin într-o seară, după cină.

— Uite, mi-am amintit, spuse ea, scuturând sticluţa ca să se audă pastilele zornăind.

El era aplecat deasupra unor fotografii, pierdut în meandrele unei alte limbi.

— Scuze, ce-ai spus? Ah, bună, Julia. Ce-i aia? Eşti foarte amabilă, mulţumesc. Uite, o să le pun lângă computer, ca să-mi aduc aminte să le iau.

— Nu, zise Julia. O să le ţin la mine şi-o să mă asigur că o să le iei. Aşa ne-a fost înţelegerea, corect?

— Aşa a fost? spuse el. Ea se duse în bucătărie ca să aducă un pahar de apă. Când îi dădu o capsulă şi paharul, Martin lăsă pilula să zăbovească la el în palmă şi se uită la ea. Ridică privirea spre Julia întrebător, dar nu spuse nimic.

— Nu ai de gând s-o înghiţi? întrebă ea cuprinsă de agitaţie. ANAFRANIL 25 MG stătea printat chiar pe capsulă,

dar ea spera ca Martin să nu bage de seamă, mizând pe miopia lui.

— Hmm? Oh, da. Puse pilula în gură şi o înghiţi cu apă. Gata, soră. Julia râse.

— Deja arăţi mai bine. Ea zornăi flaconul cu pilule cu un gest cochet şi coborî la ea acasă.

Valentina şedea pe podeaua biroului lui Elspeth şi se uita la ecranul laptopului.

— O să-l omori, o avertiză Valentina.

— Nu, nicidecum. Ce tot vorbeşti acolo?

— Uită-te aici. Valentina suci ecranul spre Julia, care se aşeză pe podea alături de ea. Uită-te la efectele secundare.

Julia citi. Vedere înceţoşată, constipaţie, greaţă, vomă, alergii, palpitaţii cardiace... Lista era lungă. Se uită la Valentina.

— Mă duc acolo mai mereu. Îl văd mai des decât l-ar vedea un doctor. Trebuie doar să-l monitorizez, atâta tot.

— Şi dacă face un atac de cord?

— Asta probabil că n-o să se întâmple.

— Şi dacă face un atac de epilepsie? Doar n-o să-ţi spună dacă dintr-odată devine impotent sau constipat.

— Tocmai i-am dat o doză mică.

Valentina se deconectă de la reţea şi închise computerul. Se ridică în picioare.

— Eşti o proastă, o dojeni ea pe Julia. Nu poţi să decizi în numele altora. Şi arăţi aiurea fără sprâncene.

— Nici măcar nu l-ai cunoscut, spuse Julia, dar Valentina ieşise deja din cameră. Julia o auzi trecând prin apartament, ieşind pe uşă şi coborând scările.

— Perfect, spuse Julia. Comportă-te aşa, c-ai să vezi tu.

Aniversarea

Ziua de naştere a lui Robert a început senină şi liniştită. Se culcase la o oră rezonabilă în noaptea precedentă, aşa că a sărit din pat simţindu-se neobişnuit de bucuros şi plin de speranţă.

— Dadadadadada-blablablabla, la mulţi ani... Făcu vocalize sub duş şi mâncă un ou fiert moale cu pâine prăjită. Petrecu o dimineaţă relaxată şi plăcută, rescriind capitolul din teza lui dedicat arhitectului Cimitirului Highgate, Stephen Geary. Se prezentă la cimitir înainte de prânz şi tândăli prin arhive cu James până sosi momentul să fie ghidul turului de la ora două. Toate mausoleele familiare păreau să-l salute: „Până la urmă o să mori şi tu, dar nu astăzi". Când se întoarse din tur, găsi biroul de la parter gol, cu excepţia lui Nigel, managerul cimitirului, şi a unui cuplu de tineri care discutau aranjamentele pentru înmormântarea bebeluşului lor. Rober se retrase în grabă şi se duse la etaj.

Valentina stătea cocoţată pe unul dintre scaunele din birou, încercând să se piardă în decor. Jessica vorbea la telefon; Felicity pregătea ceaiul şi vorbea încet cu George, cioplitorul de piatră, despre un memorial la care lucra; Ja-

mes o chemă pe Jessica jos, în arhivă; Edward făcea nişte copii xerox, iar Phil scotea un tort din cutie. Thomas şi Matthew intrară, cam cu sfială, iar biroul păru dintr-odată supraaglomerat, căci cei doi membri ai echipei de înmormântare rareori intrau înăuntru, iar amândoi erau foarte înalţi.

— Uite, zise Phil. I-am pus să facă Aleea Egipteană din glazură.

— Uau, spuse Robert. E chiar... neapetisant.

— Mda, spuse Phil. Glazura gri nu prea te ademeneşte.

Felicity izbucni în râs când văzu tortul. Apoi, toată lumea deveni tăcută, amintindu-şi de perechea îndurerată din biroul lui Nigel, de la parter.

— E genial, spuse ea în şoaptă.

Începu să pună pe tort lumânările roz.

— Purtaţi-vă civilizat, spuse Jessica după ce puse receptorul jos, fără să se adreseze cuiva anume. Îi făcu Valentinei cu ochiul şi se duse la parter.

Singurii oameni pe care Valentina îi cunoscuse înainte, în afară de Robert, erau Jessica şi Felicity. Când intră în cameră, Robert îi zâmbi, iar Valentina simţi un val subit de încredere în sine. Privea cu surprindere cum Robert îl lua peste picior pe Phil şi făcea haz de necaz, împreună cu Thomas şi Matthew, cu privire la moartea care devenea tot mai apropiată cu fiecare an. „Parc-aş fi un zoolog care urmăreşte un animal rar, în habitatul său natural." Aici, Robert nu părea deloc timid. O luă pe Valentina de pe scaunul ei din colţ şi începu s-o prezinte celor de faţă, atingându-i uşor cu o mână spatele. Valentina era emoţionată să fie văzută de prietenii lui Robert ca parte a unui cuplu, deşi era conştientă cât de mult ar fi iritat-o dacă Julia ar fi fost în locul lui Robert.

James coborî din arhive şi se aşează cu delicateţe la biroul Jessicăi. Aceasta intră în încăpere urmată de Nigel.

— Ah... spuse el. Cu ce ocazie?

— Facem o petrecere cu ocazia lui douăzeci aprilie, Nigel, spuse Felicity. Nu ţi-ai adus costumul?

— E ziua de naştere a lui Robert, îi spuse James.

— Bineînţeles că este, spuse cu regret Nigel. Mă tem că mintea mea e altundeva.

— Totul e aranjat? întrebă James.

— Da, replică el. Înmormântarea va fi luni, la ora unsprezece.

La birou se instală o atmosferă sumbră; nimănui nu-i plăceau funeraliile de bebeluşi. Robert îşi zise: „Întotdeauna plouă când înmormântăm copii mici". Pe urmă se gândi că lucrul ăsta nu putea fi întru totul adevărat. „Dar o să-mi aduc o umbrelă, pentru orice eventualitate."

— O, Doamne, zise Nigel observând tortul. Ce s-a întâmplat acolo?

— Hei, vă rog, spuse Phil, nu-mi batjocoriţi tortul. Făcu o poză tortului cu telefonul... pentru arhivă.

Felicity aprinse lumânărelele. Toţi se adunară în jurul lui Robert, care stătea acolo părând încântat, dar şi întrucâtva stingher, în timp ce-i cântau „La mulţi ani". Valentina cânta şi avea senzaţia că-i cunoştea pe toţi oamenii ăştia de când lumea: Phil, cu trenciul lui din piele şi plin de tatuaje; George, cu mânecile suflecate şi vocea lui baritonală, ţinând cu lejeritate în mâinile pătate de grafit schiţa în creion a unui pietre funerare; Edward, care-i amintea Valentinei de actorul principal dintr-un film alb-negru, cu o atitudine demnă în costum şi cravată, cântând cu mâinile prinse în faţă, de parcă s-ar fi aflat la biserică; Thomas şi Matthew, cu cizmele lor cu carâmb înalt şi bretele la pan-

taloni, care zâmbeau în timp ce cântau; Nigel, trist la faţă, ca şi cum cântatul era o sarcină foarte solemnă care ar fi putut avea consecinţe neplăcute; Felicity, blândă şi cu vocea cristalină; Jessica şi James cântând uşor gâfâit ca nişte flaute suprasolicitate — toţi cântând laolaltă „mulţi ani trăiască, la mulţi ani". La finalul cântecului, Robert închise ochii şi-şi dori doar să fie fericit din nou, după care suflă şi stinse toate lumânările, în afară de una. Se auzi un murmur, nu chiar îngrijorat, dinspre grup, dar Robert trase iar aer în piept şi stinse şi ultima lumânare. Aplauze, râsete. Robert tăie tortul şi-i dădu Valentinei prima felie. Ea ţinu farfuria din carton într-o mână şi furculiţa din plastic în cealaltă şi se uită la el în timp ce împărţea celor prezenţi feliile de tort. Felicity turnă ceai în colecţia pestriţă de căni şi de ceşti din porţelan a cimitirului. Robert luă o bucăţică de tort; glazura gri avea acelaşi gust ca orice altă culoare. Se uită la Valentina şi văzu că se uită fix la el, solemnă şi tăcută în toiul acelei atmosfere festive. Deodată, Valentina zâmbi, iar el se simţi uşurat: trecutul părea să se disipeze, şi acum totul era legat de viitor. Robert se apropie de Valentina şi stătură unul lângă altul, mâncând tort, liniştiţi şi fericiţi în mijlocul rumorii petrecerii aniversare. *„Totul o să fie bine"*, îşi zise el.

Jessica îi urmărea. „Seamănă atât de mult cu Elspeth", îşi zise ea. „E de-a dreptul înfricoşător." Se gândi la cuplul pe care tocmai îl cunoscuse, părinţii cei tineri. Se sprijiniseră unul pe celălalt pe când ieşeau pe poarta cimitirului, ca şi cum ar fi avut de înfruntat un vânt puternic, imperceptibil pentru oricine altcineva. Robert şi Valentina nu se atingeau deloc, dar Jessica îşi amintea de acea sprijinire reciprocă. *„El pare destul de fericit."* Oftă şi bău puţin ceai. *„Poate c-o să fie bine."*

Scriere fantomatică

Elspeth lucra cu praful. Nu-şi dădea seama de ce nu înţelesese până atunci puterile comunicative ale prafului. Aproape că nu avea greutate şi îl putea mişca uşor; era mediul ideal pentru transmiterea de mesaje.

Când gemenele sosiseră prima oară în apartament, Julia îşi trecuse nepăsător degetele peste praful de pe pian, lăsând o urmă lucioasă. Gestul o deranjase pe Elspeth şi începuse să aşeze cu meticulozitate praful la loc, ca să anuleze deteriorarea nesocotită a Juliei, când realiză că dăduse din întâmplare peste ceea ce echivala cu o tabula rasa. Praful era un megafon care putea să-i amplifice strigătele ei de ajutor. Ideea o entuziasmă atât de tare, încât imediat se vârî în sertarul ei ca să analizeze posibilităţile.

Ce să spună acum, când în sfârşit avea această şansă? „Ajutor, sunt moartă?" Nu, nu se mai poate face nimic în privinţa asta. E mai bine să nu părem prea jalnici. Dar nu vreau nici să-i înspăimânt. Vreau ca ei să ştie că sunt eu, nu un truc. Se gândi la Robert. Ar putea să-i scrie lui; astfel, el ar şti că ea e acolo.

Dimineaţa următoare era a unei zile de duminică. Ploua, iar camera din faţă era inundată de o lumină

uniformă, dar slabă. Elspeth plutea deasupra pianului. Dacă ar fi fost vizibilă pentru cineva, ar fi apărut doar ca o faţă şi o mână dreaptă.

Gemenele erau în sufragerie, zăbovind în faţa cafelei şi a resturilor de pâine prăjită şi gem. Elspeth le auzea conversaţia amiabilă, relaxată, obişnuita controversă de la mijlocul dimineţii cu privire la distracţiile de abordat în acea zi. Ea nu le mai dădu atenţie şi se concentră asupra suprafeţei acoperite cu praf dinaintea ei.

Elspeth puse ezitant un deget pe pian. Îşi aminti că citise undeva că praful din casă este în cea mai mare parte compus din celule epidermice umane. Prin urmare, e posibil să scriu cu fragmenţele ale fostului meu corp. Praful cedă, particulele moi dându-se la o parte în timp ce trasa o dungă lucioasă. Uşurinţa cu care reuşi acest lucru o făcu să exulte; scrise cu băgare de seamă, astfel ca Robert să ştie că e scrisul ei. A petrecut aproape o oră ca să scrie câteva rânduri. Când termină, gemenele ieşiseră în oraş. Elspeth fredonă şi pluti deasupra operei sale, admirându-şi stilul înflorat al semnăturii şi exactitatea punctuaţiei. Cu un mare efort, aprinse lampadarul de podea pe care cândva îl folosise ca să lumineze partiturile muzicale. N-au cum să nu-l vadă, strigă ea triumfătoare şi execută un zbor festiv prin apartament, trecând fulgerător prin uşi şi razant cu tavanele. Reuşi să lase să cadă o bucăţică de zahăr pe capul Pisicuţei care dormea pe un scaun, parţial ascunsă sub masa din sufragerie. Ce dimineaţă magnifică!

Robert petrecu ziua, care se întâmplă să fie 1 Mai, la intrarea în Cimitirul de Est, conducând un grup numeros de oameni, majoritatea chinezi, spre mormântul lui Karl Marx. În seara aceea şezu la biroul lui, epuizat. Se

uita la computer, încercând să-şi dea seama ce anume îl iritase atât de tare cu privire la Capitolul al III-lea. Era ceva nepotrivit în privinţa tonului: era un capitol zburdalnic, aproape vesel referitor la holeră şi la febra tifoidă. N-avea cum să meargă. Nu putea să priceapă în ruptul capului de ce epidemiile îi păruseră cândva atât de încântătoare.

Tocmai sublinia toate fragmentele esenţiale cu roşu când auzi pe cineva bătând la uşă.

Amândouă gemenele stăteau în hol, cu o expresie gravă.

— Vino sus, spuse Valentina.

— Ce s-a întâmplat?

— Trebuie să-ţi arătăm ceva.

Julia îi urmă pe Valentina şi pe Robert la etaj. Era conştientă de faptul că se simţea plină de speranţă.

Lumina din apartament era orbitoare. Gemenele îl însoţiră pe Robert la pian şi se dădură un pas înapoi. El văzu scrisul de mână al lui Elspeth:

SALUTĂRI, VALENTINA ŞI JULIA...
SUNT AICI.
CU DRAG, ELSPETH
şi
ROBERT — 22 IUNIE 1992 — E

Robert rămase împietrit, cu mintea amorţită. Întinse mâna ca să atingă scrisul, dar Valentina îl prinse de încheietură.

— Ce înseamnă chestia aia? Data? întrebă Julia.

— E ceva... pe care doar eu şi ea îl ştim.

Valentina spuse:

— Ea a aprins veioza aia.

— Ce s-a întâmplat în ziua aceea? se interesă Julia.

— Scrisul arată exact ca al mamei noastre, observă Valentina.

— Ce s-a întâmplat...

— E ceva intim, da? E ceva care ne priveşte doar pe Elspeth şi pe mine. Robert vorbi tăios. Gemenele se uitară una la cealaltă şi se aşezară pe sofa, cu mâinile împreunate. Robert citi şi reciti mesajul. Se gândi la acea primă zi: el stătea în grădina din faţă, notându-şi numărul de telefon al agentului imobiliar trecut pe afişul cu „De închiriat". Elspeth se uita în jos la el prin ferestrele din faţă. I-a făcut semn cu mâna, iar el i-a răspuns în acelaşi fel; ea a dispărut şi a reapărut aproape imediat — probabil că alergase pe scări. Purta o rochie albă de vară şi avea părul prins la spate cu o clamă. În picioare avea sandalele alea ieftine din cauciuc — „cum se numeau oare?". Lipăiau pe călcâiele ei în timp ce urca înaintea lui treptele ce duceau la apartament. În acea zi, apartamentul lui era complet gol. L-a condus prin el, dar au discutat despre alte lucruri. Oare ce-şi spuseseră? Nu mai ţinea minte. Îşi amintea doar că mergea în urma ei, felul cum rochia de vară îi dezvăluia părţile laterale ale spatelui, delicatele noduri vertebrale care dispăreau în adâncitura şirei spinării, fermoarul rochiei, talia strâmtă şi fusta bogată. Era uşor bronzată în vara aceea. Mai târziu, se duseseră la etaj, în apartamentul ei, şi băuseră shandy[37] în această cameră, pentru ca şi mai târziu să se ducă în dormitorul ei, unde el i-a desfăcut fermoarul rochiei, care căzu de pe ea ca o cochilie. A simţit-o caldă când a atins-o cu palmele.

[37] Băutură obţinută prin amestecul de bere cu limonadă.

Ulterior, a închiriat apartamentul, dar în după-amiaza aceea a uitat de ce venise acolo, uitase totul în afară de picioarele ei goale, de felul cum părul îi tot scăpa din clamă, faţa ei nemachiată, felul cum îşi mişca mâinile. „O să cedez nervos, Elspeth. Nu pot... nu ştiu ce să simt."

Se uita lung la scris. Valentina îşi zise: „Nu simte la fel şi pentru mine." Julia aştepta. Se întrebă dacă Elspeth se afla în cameră cu ei. Pisicuţa sări pe sofa şi se cocoţă pe unul din braţele acesteia. Îşi îndoi lăbuţele sub piept şi se uita la ei, în mod vădit nepăsătoare la orice spirite ar fi putut să fie prezente.

În cele din urmă, Robert zise:

— Elspeth?

Pe rând, fiecare dintre ei simţi cum întreg trupul le e cuprins fulgerător de un frig profund. Robert spuse:

— Vrei să scrii ceva pentru noi?

Gemenele se ridicară, iar acum toţi trei stăteau lângă pian, cu ochii pe suprafaţa acestuia.

Era ca la filmarea unui desen animat lent. Praful părea să se deplaseze singur; literele apăreau ca urmare a unei intervenţii invizibile: DA.

Elspeth vedea că Robert se chinuia să împace trecutul cu prezentul, că era agitat şi tulburat. Valentina îl urmărea pe el, iar Julia, pe Valentina. Asta-i situaţia, gândi Elspeth. E greu pentru noi toţi. Începu să se deplaseze prin cameră, împingând obiectele. Uşile se mişcară, draperiile fluturară. Robert se smulse din contemplarea pianului în momentul în care o veioză de masă se aprinse şi se stinse de câteva ori.

— Vino aici, iubire, spuse el, iar ea zbură lângă el, dintr-odată fericită. O simţi ca pe o proximitate, o prezenţă rece. „Cum de n-am înţeles până acum? Era aici,

iar eu am lăsat-o singură." Robert se gândi la toate vizitele pe care le făcuse la mormântul ei, se gândi la cum stătuse ore în şir pe treptele mausoleului pălăvrăgind fără noimă, îşi aminti de seara petrecută pe malul râului cu Valentina şi se simţi caraghios şi un pic îngreţoşat. „Dar n-am crezut cu adevărat că ea e aici, nu?" Clătină din cap. Se opri când îşi dădu seama ce face.

— Spune-ne cum e... Ce se întâmplă?... Cum eşti tu?

Robert ar fi vrut să spună lucruri pe care nu le putea spune în prezenţa gemenelor. Elspeth se poziţionă deasupra pianului şi începu să reflecteze la întrebare. Cum sunt? Păi, moartă. Ăă, încearcă să ai o atitudine pozitivă în privinţa asta. Hmmm... Făcu o mică spirală în praf în timp ce se gândea la asta. Robert îşi aduse aminte de paginile nesfârşite de spirale mâzgălite în timp ce vorbea la telefon. „Eşti aici, chiar eşti aici."

Valentina şi Julia priveau cum apare spirala lucioasă, ca nişte spectatori. „Suntem ca oile la naşterea lui Iisus", se gândi Julia. Valentina se întrebă dacă Elspeth le supraveghea permanent. „Oare ce ştie despre noi? Îi place de noi?" Totul părea foarte incomod. Valentina încerca să-şi amintească dacă vreuna dintre ele spusese vreun lucru nepolitic os la adresa lui Elspeth. Când erau micuţe, gemenele se speriau una pe alta cu ideea unui Dumnezeu care le urmăreşte în fiecare minut al zilei. „Niciodată nu poţi să fii îndeajuns de bun..." Se uită la faţa lui Robert. O uitase. Aştepta ca Elspeth să scrie din nou. Literele începură să apară: SINGURĂ. PRIZONIERĂ ÎN APARTAMENT. FERICITĂ SĂ LE VĂD PE V ŞI J. MI-E DOR DE TINE. Julia spuse:

— Vrei ceva anume?

SĂ CITESC CĂRŢI. SĂ JOC JOCURI. SĂ-MI ACORDAŢI ATENŢIE.

— Vrei să-ţi acordăm atenţie?

DA. VORBIŢI-MI, JUCAŢI-VĂ CU MINE.

Elspeth scria cât de repede putea. Scrisul ei era necontrolat şi mare, şi curând îşi dădu seama că suprafaţa pianului n-avea să permită o conversaţie nelimitată. Chiar în acel moment, Pisicuţa sări pe clapele pianului, provocând o hărmălaie muzicală, apoi ţopăi drept în centrul capacului, ştergând scrisul lui Elspeth cu eficacitatea unei perii pentru praf.

— Of, zise Valentina, luând-o de acolo, fetiţă rea ce eşti.

O aruncă pe sofa, iar Pisicuţa, respinsă, se vârî sub pian ca să-şi consume îmbufnarea.

Acum, jumătate din praful de pe pian dispăruse. Elspeth scrise pe marginea suportului pentru portative: R — spiritism — Ouija?[38]

— Exact, victorienii foloseau tăbliţe Ouija. Şi scrierea automată, spiritele puneau stăpânire pe medium şi vorbeau prin intermediul lui. Adică, asta era ceea ce mediumurile pretindeau că fac. Dar erau nişte şarlatani, Elspeth.

POSIBIL.

— Bun, în regulă. Vrei să încerci?

OUIJA?

— Trebuie să fac tăbliţa. Se întoarse spre gemene. Aveţi o foaie mare de hârtie? Avem nevoie de un blocnotes, un pix şi un pahar ca să avem planşeta.

Julia se duse în bucătărie şi aduse un pahar de suc şi un pix. Valentina aduse blocnotesul şi câteva foi de hârtie de la imprimanta computerului. Le lipi cu bandă adezivă.

[38] Plăcuţă de lemn în formă de inimă, marcată cu litere şi simboluri, popularizată în timpul Primului Război Mondial ca instrument de comunicare cu spiritele.

Robert scrise literele alfabetului pe trei şiruri. Scrise apoi cuvintele „Da" şi „Nu" în colţurile superioare ale hârtiei. Puse apoi hârtia pe măsuţa de cafea, iar paharul cu gura în jos, în mijlocul hârtiei.

Elspeth îşi zise: „Paharul ăla e prea greu". Reuşi să-l zgâlţâie, ca şi cum ar fi avut loc un cutremur în interiorul lui, dar nu reuşi să-l urnească nici măcar un centimetru. Robert spuse:

— Ne trebuie ceva foarte uşor. Poate un capac de sticlă?

Julia alergă în bucătărie şi se întoarse cu folia de siguranţă din plastic albastru pe care o desfăcuse de pe sticla de lapte în dimineaţa aceea.

— Da, minunat, spuse Robert. O puse în locul unde fusese paharul, iar folia începu să alunece cu repeziciune pe suprafaţa hârtiei „de parc-ar fi bucuroasă că a scăpat din coşul de gunoi, e ca o gânganie de apă fericită", îşi zise Julia. Era uşor să ţi-o imaginezi pe Elspeth aici, în cameră, când scrisese pe pian; când mişca fâşia de plastic, ai fi zis că obiectul însuşi se însufleţise şi se mişca acum din proprie voinţă. Julia şi Valentina şedeau pe podea lângă măsuţa de cafea. Robert stătea pe sofa şi aplecat deasupra tăbliţei. Obiectul de plastic se opri în aşteptare, de parcă ar fi stat să asculte. Pisica se apropie şi începu să-şi bâţâie picioarele din spate, pregătindu-se de atac. „Scoateţi animalul ăla de-aici", gândi Elspeth. Ca şi cum Elspeth vorbise cu glas tare, Valentina se ridică şi duse Pisicuţa în sufragerie, închizând uşa.

După ce se aşeză din nou pe podea, Valentina întrebă:

— Cum adică eşti prizonieră în apartament? Ai fost aici tot timpul? Nu spuse „te uiţi la noi tot timpul?" — cu toate că ar fi vrut să o spună.

Fâşia din plastic indică literele lent. Nimeni n-o atingea; se deplasa cu intenţie pe nişte linii drepte şi scurte. DA MEREU AICI NU POT PLECA. Robert scria literele pe blocnotes, pe măsură ce cerculeţul din plastic se oprea deasupra lor. Se gândi că ar fi trebuit să includă semne de punctuaţie pe tablă. Julia întrebă:

— Ce ne poţi spune despre rai? Sau, ştii, toate chestiile alea pe care ni le spun la biserică.

NICIO DOVADĂ PRO SAU CONTRA STAU AICI ŞI AŞTEPT

— Îh, spuse Julia. Pentru totdeauna? Se schimbă ceva?

MĂ FAC MAI PUTERNICĂ

— Şi chestia asta i se întâmplă oricui moare?

NU ŞTIU DOAR EU SUNT AICI

Elspeth ar fi vrut să şi pună întrebări, nu doar să răspundă la ele. CUM E EDIE, reuşi ea să scrie înainte ca Julia să pună altă întrebare.

Gemenele schimbară priviri.

— E bine, spuse Valentina.

— S-a întristat că ai zis că nu poate veni în vizită aici, spuse Julia.

Cerculeţul din plastic se roti la întâmplare pe hârtie. În cele din urmă, Elspeth articulă: NU SPUNEŢI LUI EDIE

— Ce să nu-i spunem? întrebă Robert.

NU SPUNEŢI CĂ-S FANTOMĂ NU SPUNEŢI LA NIMENI

— Nimeni nu ne-ar crede, îi spuse Valentina. Ştii cum e mami, ar crede c-o minţim. Şi ar crede că e, ştii, urât din partea noastră.

DA URÂT VORBIŢI FRANCEZA

— Da, spuse Julia.

LATINA

— Ăă, nu.

VENI HUC CRAS R UT TECUM EX SOLO COLLOQUAR

Robert zâmbi. Julia spuse:

— Nu-i frumos să aveţi secrete.

Valentina îşi zise: „Au deja ani de secrete". Îi venea să vomite. Robert întinse mâna şi o mângâie pe păr. Ea se uită la el cu suspiciune. Julia şi Elspeth simţiră fiecare câte-un junghi de gelozie, şi fiecare se simţi ciudat din pricina asta, din motive proprii. Elspeth scrise OBOSITĂ.

— Bine, spuse Robert.

NOAPTE BUNĂ

— Noapte bună, iubire.

— Noapte bună, mătuşă Elspeth.

Robert şi gemenele se ridicară în picioare. În aer plutea o stinghereală; nu aveau nimic să-şi spună unul altuia în faţa lui Elspeth. Fiecăruia i-ar fi plăcut să se ducă în altă parte şi să izbucnească în exclamaţii legate de stranietatea întâmplării, de cât de neobişnuit şi de captivant şi de tulburător şi naiba mai ştie cum era.

— Păi, atunci, noapte bună, zise Robert şi coborî la el în apartament.

— Noapte bună, răspunseră gemenele, privindu-l cum pleacă.

Închise uşa şi rămase cu privirea la tavan, complet uluit. Apoi începu să râdă şi nu se mai putu opri. Gemenele îl auziră. Se aşezară la măsuţa de cafea, plimbând planşeta încoace şi-ncolo, fără să vorbească. Elspeth şezu un timp pe podeaua holului, ascultându-l pe Robert cum râde, făcându-şi griji pentru el. Când acesta se linişti, ea se întoarse în camera din faţă. Le atinse pe fiecare dintre gemene de „noapte bună, noapte bună". Elspeth se cuibări în sertarul ei, cuprinsă de o satisfacţie absolută.

În dimineaţa următoare era tot vreme umedă şi mohorâtă. Robert stătea în pat, ascultând forfota gemenelor în apartamentul de deasupra. Îi era teamă ca ele să nu rămână în casă pe o vreme atât de urâtă. Auzea pisicuţa galopând prin camere la întâmplare. „Cum o fi putând o fiinţă care tropăie ca un escadron de cavalerie să arate cât un şobolan de laborator supradimensionat?" Se urni din pat, îşi făcu cafeaua şi se duse la duş. Până s-apuce să se îmbrace şi să-şi bea cafeaua, gemenele erau la uşa lui.

— Vrei să mergi cu noi la Sălile de Război ale Cabinetului Churchill? întrebă Valentina.

— Ăă... aş vrea, dar aş prefera să mai lucrez câte ceva. Am rămas îngrozitor de în urmă cu teza mea de doctorat. Jessica insinuează deja că m-am lăsat păgubaş.

— Ei, haide, şi ce dacă! Julia încercă timp de câteva minute să-l convingă, perfect conştientă că se simţea că nu e sinceră. Valentina îl implora din priviri. Robert le îndemnă cu blândeţe să-şi vadă de drum şi până la urmă plecară fără el. Robert se uită prin fereastra din faţă cum se chinuiau să treacă prin poartă cu umbrela lor imensă de golf, din pânză ecosez.

Aşteptă până când îşi făcu socoteala că ajunseseră în metrou. Apoi luă un creion, nişte foi de hârtie şi cheia de la apartamentul lui Elspeth, dintr-un mic sertar al biroului său. Se duse la etaj şi intră în apartament.

Ajuns în hol, se întrebă cum era mai bine să procedeze în continuare. Decise că masa din sufragerie ar fi locul cel mai confortabil şi se aşeză punându-şi în faţă tăbliţa Ouija, cerculeţul de plastic şi teancul de foi.

— Elspeth? o chemă el încetişor. „O fi dormind. Oare morţii dorm?" Elspeth, m-am gândit să încercăm cu scrierea automată, fiindcă mi se pare că te chinui prea mult

să mişti de colo-colo indicatorul pe tabla Ouija. Vrei să încercăm?

Aşteptă un timp care i se păru foarte lung, cu mâna pregătită deasupra hârtiei, în tăcere.

Căzu într-o reverie în care revăzu numeroasele ouă fierte moi pe care le mâncase şezând chiar la această masă, pe acelaşi scaun. În prima dimineaţă în care luase micul dejun cu Elspeth, ea întrebase:

— Cum îţi plac ouăle?

Iar el replicase:

— Fierte moi.

I-a arătat cum trebuie preparate; Elspeth şi le-a făcut pe-ale ei jumări. Şi la fiecare mic dejun de după aceea, ea îi aducea câte un ou moale perfect într-o cupă mică pentru ouă, de culoare albastră. Se întrebă unde-o fi cupa. Robert se gândea să se ridice ca s-o caute, când mâna i se răci, iar el se smuci într-o parte. Se uită în jur, nu văzu nimic. Luă creionul de pe masă şi se repoziţionă.

De data asta, lăsă vârful creionului să atingă hârtia. Răceala îi cuprinse treptat mâna. Creionul începu să se mişte pe hârtie.

Cercuri, bucle, linii ascuţite care arătau ca nişte seismograme umplură pagina. Robert simţea uneori cum degetele lui strâng creionul fără voia lui. Uneori, ai fi zis că acel creion se mişcă singur, conform unei voinţe invizibile. Se aplecă deasupra hârtiei, privind. Liniile fără înţeles deveniră mai mici, mai compacte. Robert îşi aminti de zilele de grădiniţă, când exersa alfabetul cu un creion gros pe hârtie grosolană. Degetele îl dureau din pricina frigului.

LA CE TE GÂNDEŞTI?

Dădu drumul creionului, care căzu inert pe masă.

— La ouă fierte moi, răspunse Robert cu glas scăzut.

Creionul se roti de câteva ori, de parcă s-ar fi amuzat, ori poate era supărat pentru că fusese abandonat. Robert îl ridică cu mâna stângă, ca să-i dea mâinii drepte un răgaz pentru a se încălzi.

LOL[39] MI-E DOR DE TINE.

— Aşijderea. Puţin spus. Pur şi... e o prostie, Elspeth. N-am înţeles. Am avut toate visele astea cu tine, în care tu erai vie şi eu te ignoram — am avut unul acum o săptămână, în care te căutam în Sainsbury's, iar tu te transformaseşi într-o lăptucă, iar eu habar n-aveam... şi acum se dovedeşte că, în esenţă, chiar aşa stăteau lucrurile... adică, nu că tu ai fi o lăptucă, ci faptul că eşti aici, iar eu nu mi-am dat seama.

NU E VINA TA.

— Nu-mi iese din cap că te-am dezamăgit.

AM MURIT. NU E VINA TA.

— În mintea mea ştiu că...

Gemenele stăteau pe podeaua bucătăriei, cu urechile lipite de uşa sufrageriei. Julia aruncă o privire la dâra de apă noroioasă pe care o lăsaseră pe linoleum. „Sper să nu intre aici, pen' că n-avem unde să ne-ascundem." Valentina îşi dorea să se fi dus cu adevărat la muzeu. Nu voia să asculte ce avea să-i spună Robert lui Elspeth. Se uită la Julia, care se aşezase într-o postură incomodă, în aşa fel încât urechea ei să se afle în locul cel mai favorabil ascultării. Julia era fascinată; îi plăcea la nebunie să spioneze oamenii. Elspeth se aşeză pe masă, uitându-se la faţa lui Robert în timp ce vorbea cu ea. Era ca şi cum

[39] Abreviere din jargonul mesageriei instantanee, care exprimă amuzamentul persoanei care o foloseşte; provine din iniţialele expresiei Laugh Out Loud — a râde în hohote (lb. engleză).

el ar fi orbit; nu avea habar unde se află ea, aşa încât stătea şi se uita în sus în timp ce vorbea.

—... aşa că s-ar părea că nu pot să mă descurc, lucrurile sunt un pic cam fără noimă. Şi acum iată-te aici, dar nu tocmai.

Robert se opri, aşteptând o eventuală replică din partea lui Elspeth. Când aceasta nu veni, zise:

— Poate aş putea să vin la tine. Dacă aş muri.

NU.

— De ce?

DACĂ AI RĂMÂNE ŞI TU PRIZONIER ÎN PROPRIUL APARTAMENT?

— Ah.

N-AŞ PUTEA SUPORTA GÂNDUL CĂ AI MURIT.

Robert încuviinţă din cap.

— Hai să vorbim despre altceva.

Amândoi deveniră conştienţi de respiraţia cuiva în acelaşi moment. Elspeth scrise: VORBEŞTE, şi Robert începu să-i spună despre ceva ce-i spusese Jessica în urmă cu o zi, o anecdotă despre perioada petrecută de ea la facultatea de drept. Elspeth se duse la uşa bucătăriei şi-şi scoase capul prin ea. La început nu văzu nimic. Apoi se uită în jos şi le zări pe gemene. Elspeth râse şi zbură înapoi la Robert. SPIONI, scrise ea. VINO ÎN ALTĂ ZI.

DE UNDE-O SĂ ŞTIU CÂND SĂ VIN? scrise şi Robert.

EU SUNT MEREU AICI, replică Elspeth.

— Trebuie să plec, iubire. E aproape prânzul, i-am promis Jessicăi c-o s-o ajut cu buletinul informativ.

TE IUBESC.

El deschise gura să-i răspundă, dar se răzgândi şi scrise: ŞI EU TE IUBESC. MEREU.

Elspeth îşi plimbă degetul pe deasupra scrisului. Îşi dori să fi putut păstra hârtia, apoi se gândi: „Nu, e doar un obiect". Robert luă blocnotesul şi puse scaunul la locul lui. Rămase în holul din faţă, nevrând s-o părăsească. Un val de răcoare trecu prin el. Îi dădu o senzaţie de greaţă. Aşteptă să-i treacă senzaţia şi plecă.

Elspeth se întoarse în bucătărie, aşteptându-se să le găsească pe gemene. Mai rămăseseră doar nişte dâre subţiri de noroi pe podea. Elspeth se duse la fereastra uşii din spate şi reuşi să le vadă pe Valentina şi pe Julia furişându-se pe scara de incendiu, pe muteşte. Când ajunseră jos, o luară la fugă prin muşchiul care acoperea solul şi dispărură în grădina laterală. Sunt mai isteţe decât lasă să se vadă. Nu era sigură dacă asta constituia o problemă; era conştientă de un amalgam de emoţii — mândrie şi scepticism, nostalgie şi exasperare. Aş vrea să le pot ascunde undeva cât timp mi-aş face de cap cu Robert. Oftă. Ce mamă denaturată aş fi fost.

Ce poate fi mai fundamental decât nevoia de a fi cunoscut? Este totalitatea intimităţii, elixirul dragostei această cunoaştere. Robert se predă acesteia. El şi Elspeth petreceau ore întregi în fiecare zi — ori de câte ori gemenele erau plecate din apartament —, absorbiţi unul de celălalt, retrăind cu ajutorul hârtiei şi al creionului fragmente ale zilelor care cândva păruseră cât se poate de banale, dar acum deveniseră preţioase şi aveau nevoie de acte lapidare de amintiri împărtăşite.

— Îţi aminteşti de ziua când ţi-ai rupt degetul de la picior?

ÎN GREEN PARK.

— Nu te-am mai văzut plângând niciodată.

M-A DURUT. ŞI TU AI FI PLÂNS.

— Îmi închipui.

ŞOFERUL ĂLA DE TAXI CUMSECADE.

— Da. Şi pe urmă am mâncat toată îngheţata aia.

ŞI NE-AM ÎMBĂTAT. MAHMUREALA A FOST MAI REA DECÂT DEGETUL.

— Doamne, p-asta am uitat-o.

Şi:

— Ce-ţi lipseşte cel mai mult?

ATINGEREA. TRUPURILE. BĂUTUL, FIERBINŢEALA AIA DIN GÂTLEJ. SUBSTANŢA... SĂ FIU NEVOITĂ SĂ-MI RIDIC EFECTIV MÂNA SAU PICIORUL, SĂ-MI ÎNTORC CAPUL. MIROSURILE. NU-MI MAI AMINTESC CUM MIROŞI.

— Am păstrat câteva dintre hainele tale, dar mirosul s-a pierdut.

SPUNE-MI CUM MIROŞI.

— Oh, ia să vedem...

PĂRŢILE DIFERITE MIROS DIFERIT.

— Da... mâinile mele au miros de creioane şi de loţiune, e aia cu castraveţi pe care obişnuiai să mi-o cumperi... La prânz am avut pepperoni... Hmm. Nu ştiu dacă e posibil să-ţi cunoşti propriul miros. Seamănă cumva cu imposibilitatea de a-ţi vedea propria faţă, nu crezi?

NU POT SĂ MĂ VĂD ÎN OGLINDĂ.

— Ah. Asta pare... singuratic.

DA.

— Aş vrea să te pot vedea.

SUNT LA STÂNGA TA, APLECATĂ PESTE TINE.

— Mmm. Nu. Probabil că eşti într-o altă regiune a spectrului. Ultraviolet? Infraroşu?

AI NEVOIE DE OCHELARI SPECIALI PENTRU FANTOME.

— Genial! Am putea să-i brevetăm, oamenii ar merge pe stradă şi ar vedea toate fantomele care merg cu autobuzul, care bântuie prin Sainsbury's...

AI PUTEA SĂ-I PORŢI ÎN CIMITIR. MULTE FANTOME ACOLO?

— Mă întreb. Adică, tu nu eşti în cimitir, iar ăla e locul în care mă aşteptam să te găsesc.

VIN GEMENELE.

— Ah, pe mâine atunci.

Şi:

CE-O SĂ NE FACEM? NU POŢI SĂ TRĂIEŞTI ÎN FELUL ĂSTA.

— Cum adică? Sunt fericit. Mai exact, sunt fericit, ţinând cont de circumstanţe.

VALENTINA E ÎNDRĂGOSTITĂ DE TINE.

Robert puse jos creionul. Se ridică şi merse pe perimetrul sufrageriei, cuprinzându-şi torsul cu braţele, ca şi cum i-ar fi fost frig. În cele din urmă, se aşeză din nou.

— Ce vrei să fac?

NU ŞTIU.

Se ridică din nou.

— Nu ştiu ce să spun, Elspeth. Închise blocnotesul, luă creioanele şi se duse în apartamentul lui. Elspeth gândi: „Spune că mă iubeşt". Două zile au trecut până când Robert a reapărut în sufragerie, cu blocnotesul în mână.

— M-am gândit, spuse el şi se aşeză cu mâna pregătită deasupra hârtiei, aşteptând ca Elspeth să apară. Ea era deja acolo, dar nu-i dădu niciun semn. Stătea vizavi de el, pe unul din scaunele acelea cu spătar drept, cu braţele la piept şi ochii întredeschişi.

În cele din urmă, Robert spuse:

— Elspeth, am încercat să lămuresc situaţia. Legat de Valentina. Şi n-am reuşit decât să fiu foarte... confuz.

Tăcere. Robert îşi auzea sistemul nervos tânguindu-se în capul lui. Era o zi blândă, mohorâtă şi ploioasă, iar sufrageria era foarte întunecată.

— Bine, atunci. O să stau aici şi-o să vorbesc singur. Se opri. Elspeth aşteptă. Elspeth, tu ce credeai că are să se întâmple? Ai murit cu aproape un an şi jumătate în urmă. Un an întreg n-am făcut altceva decât... să te jelesc şi să-mi doresc să mor, gândindu-mă chiar foarte serios să-mi iau viaţa, şi tocmai când lucrurile păreau să se mai liniştească întru câtva, au sosit gemenele. Şi, dacă te gândeşti în urmă, tu ai sugerat sau, de fapt, chiar ai spus-o, şi nu o dată, că le trimiţi pe gemene aici ca pe un fel de substitut pentru tine. Şi tocmai când am început să le privesc, mai exact pe Valentina, în acea lumină, tu reapari — mă rog, nu apari, ci dezvălui faptul că eşti aici şi, cu toate că acest lucru e absolut minunat, mi se pare că suntem blocaţi.

În acel moment, Elspeth avu un simţământ în privinţa lui Robert pe care nu-l avusese niciodată când trăia. O să mă părăsească, îşi zise ea. Nu mă mai iubeşte. Era ceva legat de tonul vocii sale.

— Elspeth, dacă aş putea să vin să te iau — dacă aş şti unde să mă duc şi cum — sau măcar dacă aş putea să mă alătur ţie, aş face-o.

Ea se aşeză lângă el, temându-se să audă ce avea el de spus în continuare şi temându-se să-l întrerupă.

— Dar noi nu suntem nici aşa, nici altminteri, nu? Eu sunt aici, prizonier al propriului meu corp, iar tu eşti prizonieră... aici, fără trup; fără trup, fără voce... mă duc jos,

la mine, mă uit la toate paginile alea scrise şi simt că-mi pierd minţile.

Ea îi smuci mâna şi trasă o linie scurtă pe hârtie. Când dobândi controlul asupra creionului, scrise: VREI CA EU SĂ AM UN TRUP?

— Aşa m-am obişnuit, spuse el. Îmi pare rău.

Elspeth se lăsă să se înalţe, până când se uita în jos la Robert din tavan; era cumva încâlcită în candelabru. Începu să-şi plimbe mâinile printre micile cristale, iar Robert se uită în sus. „Parc-aş fi un nor, iar el aşteaptă să plouă".

— Dacă vrei să renunţ la Valentina, am s-o fac.

„Asta vreau?" se întrebă ea. „De ce mă pune pe mine să decid?" Îşi puse degetele la baza unuia dintre becurile delicate, în formă de flacără, ale candelabrului. Becul lumină brusc şi puternic şi explodă. Robert îşi feri faţa, ridicând mâinile ca să-şi protejeze ochii. Rămase aşa un timp care lui Elspeth i se păru lung. Apoi spuse încet:

— De ce ai făcut asta?

Robert luă creionul, îşi duse mâna deasupra hârtiei cu delicateţe, evitând cioburile becului.

SCUZE SCUZE SCUZE. DIN GREŞEALĂ — MĂ GÂNDEAM.

— Eşti supărată pe mine?

RĂNITĂ ŞI CONFUZĂ, NU SUPĂRATĂ.

— Aşteaptă aici, Elspeth. Mă duc să iau ceva să curăţ cioburile astea. O să avem astfel amândoi un răgaz să ne gândim. Se duse în bucătărie şi luă de acolo făraşul şi o mătură. După ce mătură toate cioburile şi înlocui becul, se aşeză din nou şi privi lung la hârtie. „Pare atât de deprimat", gândi Elspeth. Nu-i face bine să stea pe întuneric şi să facă schimb de mesaje cu doamna moartă. Dacă

ar fi într-o poveste, prinţesa ar veni şi l-ar salva. Măcar atât pot să fac, să-i dau drumul.

E ÎN REGULĂ, scrise ea. DACĂ VALENTINA TE FACE FERICIT, FĂ CUM TE ÎNDEAMNĂ INIMA.

— Elspeth...

NU MĂ UITA.

— Elspeth, ascultă...

Dar ea plecase din cameră şi nu s-a mai întors să vorbească în ziua aia cu el şi multe zile după aceea.

PARTEA A III-A

Liminal

Era dimineaţă foarte devreme, şi Valentina se trezi înaintea Juliei, aşa cum se întâmpla adesea. Se desprinse cu blândeţe din braţele surorii sale şi se ridică pe jumătate în pat. Perdelele nu erau trase de tot; lumina era palidă şi difuză. Ceva se mişcă. Valentina nu era trezită de-a binelea şi văzu ceva, fără să-l vadă cu adevărat. Crezu că era Pisicuţa, dar Pisicuţa dormea lângă ea pe pat. Valentina se uită mai atent şi, sub privirea ei, lucrul acela ieşi la iveală din locul în care şezuse lângă fereastră, şi Valentina îşi dădu seama că o vedea pe Elspeth.

Era ca şi cum ar fi văzut ceva la distanţă. Elspeth se vedea vag, cu contururile nedefinite. „Arată exact ca mama", îşi zise Valentina, dar era ceva legat de felul în care fantoma se uita la ea, nefamiliar şi străin. Elspeth îşi mişcă buzele ca şi cum ar fi vorbit şi începu să meargă spre pat. Până în acel moment, Valentinei nu-i fusese frică, dar dintr-odată i se făcu. Teama avu darul s-o trezească de-a binelea: Elspeth dispăru. Valentina simţi o atingere rece pe obraz, apoi nimic. Se dădu jos din pat şi ieşi fugind din apartament, pe scările din faţă, apoi rămase gâfâind lângă cutiile poştale, îmbrăcată doar în pijama.

Robert apucase să doarmă doar în jur de o oră şi îi luă ceva timp ca să devină conştient de bătăile din uşă. Primul lui gând a fost să nu care cumva să fi luat foc casa. Se duse la uşă în chiloţi şi scoase capul pe uşă, mijind ochii.

Valentina spuse:

— Pot să intru?

— Ah. O clipă.

Se duse în dormitor, îşi puse pantalonii şi cămaşa din ziua precedentă, după care se întoarse la uşă şi o deschise larg. Spuse:

— Bună dimineaţa.

Apoi, uitându-se mai atent:

— Ce-ai păţit?

— Am văzut-o pe Elspeth, răspunse Valentina şi începu să plângă.

Robert o cuprinse cu braţul şi şopti „şşş" în creştetul capului ei. După ce ea îşi mai reveni cât de cât, el spuse:

— Eu mă tot chinui s-o văd de câteva săptămâni. Cum arăta?

— Ca mama.

— Atunci, de ce plângi?

— N-am mai văzut niciodată o fantomă. Adică, ştii, ea e moartă.

— Da, ştiu. O conduse în bucătărie. Ea se aşeză la masă, iar el începu să pregătească ceaiul. Valentina îşi suflă nasul într-un prosop de hârtie. Robert zise:

— Ai avut impresia că încerca să se facă văzută de tine? Sau ce s-a întâmplat, exact?

Valentina clătină din cap:

— Cred că atunci când am văzut-o prima oară ea stătea în fotoliul de la fereastră şi se uita afară. Nu mi s-a părut

că încearcă neapărat să mă facă s-o văd. Când a observat că mă uit la ea, a venit spre mine şi atunci m-am speriat, iar ea a dispărut. Valentina făcu o pauză. De fapt, asta cred eu c-a fost, pentru că nu mă trezisem complet.

— Ah, spuse Robert. Deci, ai visat-o?

— Nu... nu cred. Dar poate că e ca... ştii cum e când încerci să-ţi aminteşti ceva şi nu-ţi vine în minte acel ceva, iar mai târziu, când nu mai încerci să te gândeşti la acel ceva, pur şi simplu îţi răsare în gând?

— Da?

— Poate că am văzut-o fiindcă am uitat că nu pot s-o văd.

Robert râse.

— O să trebuiască să încerc asta. Desigur, în ultima vreme nu mai vorbeşte cu mine, aşa că nu-mi imaginez c-o să apară. Cum ţi s-a părut? Era supărată pe tine?

— Supărată? Nu, încerca să-mi spună ceva, dar nu era ca şi cum ar fi fost supărată sau ceva de genul ăsta.

Ceainicul începu să şuiere, şi Robert turnă apa în ibric. Spuse:

— Tu şi Julia nu vorbiţi cu ea?

— Câteodată. Dar nu vrea să răspundă la întrebările pe care vrem să i le punem.

Robert zâmbi şi puse pe masă obiectele pentru ceai.

— Poate că dacă aţi lăsa-o pe Elspeth să pună întrebările, aţi afla până la urmă ceea ce doriţi să ştiţi.

Se aşeză de cealaltă parte a mesei, vizavi de Valentina.

— Se poate. Aş vrea să ne mai spui o dată.

— Ce să vă spun?

— Despre ce e vorba... nu suntem sigure, dar credem că e un mare secret în legătură cu Elspeth şi mama. Vreau să zic, erau gemene, şi pe urmă nu şi-au mai vorbit niciodată. Despre ce a fost vorba?

— Sunt sigur că n-aş putea să spun.

— N-ai putea sau n-ai vrea? spuse iritată Valentina.

— N-aş putea. Habar n-am de ce Elspeth şi Edie au ales drumuri diferite. S-a întâmplat cu mult înainte de a o cunoaşte pe Elspeth, iar ea pomenea foarte rar de mama voastră.

Robert turnă ceaiul. Valentina privea aburul ridicându-se din cana ei. Robert spuse:

— De ce simţiţi nevoia să ştiţi? Mama voastră nu vrea să vă spună, iar Elspeth a avut mare grijă să nu lase nimic în spate care să provoace anxietate. Fireşte, asta dacă există într-adevăr un secret.

— Mamei îi e teamă că vom afla.

— Şi nu e ăsta un motiv întemeiat să-l lăsaţi în pace? Spuse asta mai vehement decât ar fi intenţionat; Valentina se arătă surprinsă. Uite, continuă Robert mult mai liniştit, uneori, când în sfârşit afli ceva, îţi dai seama că era mai bine dacă nu ştiai.

Valentina se încruntă.

— De unde ştii? Şi apoi, tu eşti istoric. Îţi petreci tot timpul aflând lucruri despre alţi oameni.

— Valentina, una e să faci cercetări privind epoca victoriană, iar cu totul altceva când îţi dezgropi scheletele din propria familie.

Ea nu-i răspunse.

— Uite. O să-ţi spun o poveste cu titlu de avertisment. Robert bău un pic de ceai şi avu o strângere de inimă. „Oare chiar vreau să îi spun asta?" Dar ea se uita la el aşteptând, aşa că Robert continuă: Când aveam cincisprezece ani, maică-mea a primit pe neaşteptate o mare sumă de bani. „Cine ţi-a dat banii, mamă?" am întrebat-o. „Ah, stră-mătuşa mea Pru a murit şi mi i-a lăsat moştenire",

mi-a spus. Acum, eu provin dintr-o familie cu un număr impresionant de mătuşi, dar de asta nu auzisem niciodată; familia mamei mele îşi putea reconstitui arborele genealogic până la perioada Cruciadelor, dar niciunul dintre ei n-a avut nicio leţcaie. Dar asta a fost povestea ei şi nu şi-a schimbat-o. Apoi, cam după vreo două săptămâni, mă uitam la televizor şi îi luau interviu unui nou secretar al guvernului — era tatăl meu. Avea un nume diferit, dar el era. „Mamă", am spus, „vino să vezi asta." Am stat amândoi şi l-am urmărit cum dădea interviul ăla, părând teribil de linguşitor şi respectabil.

Valentina ştia ce urmează.

— Deci, banii erau de la tatăl tău?

— Da. Ajunsese într-un punct al carierei în care ea l-ar fi putut ruina de-a dreptul spectaculos dacă s-ar fi dus la tabloide. „Viaţa dublă a secretarului de guvern" — aşa ar fi sunat titlurile, presupun. Aşa încât el a plătit şpaga, iar eu nu l-am mai văzut niciodată. În afară de momentele filmate, fireşte.

Valentina înţelese un lucru pe care se temuse să-l întrebe.

— Deci, de-aia nu ai tu un serviciu?

— Daaa, spuse Robert. Deşi, în cele din urmă, când o să-mi termin disertaţia, mi-ar plăcea să predau la o şcoală, cred. Oftă. Aş fi preferat să fiu sărac în continuare şi să-l mai văd pe tatăl meu din când în când.

— Credeam că nu-ţi place de el.

— Ei bine, nu prea se dădea el în vânt după copii, dar eu tocmai ajunsesem la o vârstă la care ne-am fi putut înţelege, însă, oricum, totul era o făcătură.

— Ah. Valentina găsi prilejul să spună şi ea ceva. Îmi pare rău.

Robert îi zâmbi.

— Cu fiecare zi ce trece, vorbeşti tot mai mult ca o englezoaică. Nu trebuie să-ţi pară rău. Auziră paşii Juliei în bucătăria de deasupra lor. N-ar trebui să te duci sus?

— Mai stau puţin.

— Atunci, vrei să mănânci ceva de dimineaţă?

— Sigur.

Robert aduse din frigider ouă, bacon, unt şi diferite alte alimente.

— Cum vrei ouăle?

— Prăjite, se poate?

În timp ce şunca şi ouăle se prăjeau, el aranjă farfuriile şi tacâmurile, gemul şi sucul; făcu pâine prăjită. Valentina se uita la el, liniştită de eficienţa lui şi încântată de noutatea situaţiei în care un bărbat îi servea micul dejun, prefăcându-se în acelaşi timp că nu observă că ea era îmbrăcată doar în pijama. Robert puse ouăle în farfurii şi se aşeză. Începură să mănânce. La etaj, Julia tropăia prin bucătărie.

— Cineva nu e deloc încântat, remarcă Robert.

— Nu-mi pasă.

— A, bine, spuse el.

— Aş vrea să pot să plec, zise Valentina.

„Dar abia ce-ai ajuns aici." Robert spuse cu glas tare:

— Şi-atunci, de ce nu pleci?

Valentina simţi că el era... „cum, ofensat?". Răspunse grăbită:

— Nu mă refeream la tine... ci la Julia. Crede că e stăpâna mea. Se poartă, nu ştiu, ca un dictator.

Robert spuse, după o scurtă ezitare:

— Când se termină anul, puteţi să vindeţi apartamentul şi să faceţi ce vreţi.

Valentina clătină din cap.

— Julia n-o să-l vândă. Julia n-ar face nimic care să mă facă independentă. Sunt prizonieră.

— Ai putea să te duci la Xavier Roche şi să-l rogi să divizeze moştenirea. Sunt destui bani în fondul de tutelă, încât Julia să poată păstra apartamentul, iar tu să-ţi iei partea ta în numerar, spuse Robert.

Valentina se lumină la faţă.

— Aş putea să fac aşa ceva?

— E prevăzut în testament. Nu l-ai citit?

— L-am citit, răspunse Valentina vag, dar n-am dat atenţie la ce e scris cu litere mărunte.

— Elspeth mi-a spus că regretă că a stipulat acolo ca amândouă să locuiţi aici vreme de un an. E foarte îngrijorată pentru tine.

— Când ţi-a spus asta? întrebă Valentina.

— Săptămâna trecută.

— Prea târziu.

— Da, spuse Robert. Cred că imaginea ta şi a Juliei desprinzându-vă una de alta seamănă prea mult cu ceea ce s-a întâmplat între ea şi Edie.

Valentina termină de mâncat ouăle şi se şterse la gură.

— Aş vrea ca ea să ne spună.

Robert spuse:

— Cred că ea v-ar spune... cred că mama voastră nu vrea ca voi să ştiţi.

— Ce-ai face în locul meu?

Robert zâmbi şi îşi plimbă privirea peste pijamaua ei.

— Tot felul de lucruri, spuse el. Vrei să-ţi fac o listă?

— Nu... ştii ce-am vrut să spun, zise Valentina, roşind.

El oftă.

— M-aş împrieteni cu Elspeth.

— Ah. Se gândi la asta. Mi-e frică de ea.

— Asta pentru că n-o cunoşti decât sub forma unor curenţi reci de aer şi alte chestii asemenea. Era o fiinţă minunată când era vie.

— De ce Elspeth nu mai vorbeşte cu tine?

— Poftim?

— Ai spus că nu mai...

— Ah, deci aşa am spus. Se ridică să debaraseze masa. E doar o neînţelegere. O să treacă.

— Era... semăna mai mult cu Julia sau cu mine?

Robert clătină din cap.

— Era ea însăşi. Era îndrăzneaţă, ca Julia, dar în acelaşi timp reţinută, ca tine. Era foarte deşteaptă şi-i plăcea să facă totul după capul ei. Dar de obicei aranja lucrurile în aşa fel, încât să-mi placă şi mie lucrurile pe care mă convingea să le fac.

— Mă scoate din minţi ideea că ea ne urmăreşte, iar noi nu ştim că e acolo.

— Poate că aţi putea folosi asta ca un pretext ca să vă trataţi una pe cealaltă cu mai multă blândeţe?

— Ce ţi-a spus? întrebă Valentina.

El se arătă surprins.

— Dar ce, crezi că eu sunt orb, nu văd?

Ea se coloră puternic în obraji, dar nu replică. Robert spuse:

— Din ce am fost în stare să deduc, Elspeth şi Edie au avut o înţelegere conform căreia Elspeth nu trebuia să aibă nimic de-a face cu tine şi cu Julia. Aparent, Elspeth are sentimentul că ea şi-a respectat până la capăt partea de înţelegere. Puse untul şi sucul la loc în frigider. Dar acum cred că i-ar plăcea să ajungă să vă cunoască puţin.

Dat fiind că sunteţi aici. Dădu drumul la robinet, lăsând apa să curgă în chiuvetă. Dacă asta te linişteşte, crede că petrece mai puţin timp bântuind prin apartament decât îţi imaginezi. Îi plăcea să stea singură. Dacă ai pune câteva cărţi într-un loc în care să poate ajunge la ele sau dacă i-ai lăsa televizorul pornit, sunt sigur că v-ar lăsa în pace.

— Televizorul e stricat, îi aduse aminte Valentina.

— Hai să ne împăcăm cu situaţia atunci, vrei? Robert stătea lângă chiuvetă, cu spatele la Valentina. Privea afară pe fereastră şi se gândea la Elspeth. „Cred că te plictiseşti de moarte. N-ai cu cine să stai de vorbă, n-ai ce să citeşti." Încercă să-şi imagineze cum se simţise Elspeth când Valentina fugise de ea, cuprinsă de panică. Se întoarse spre Valentina şi zise:

— Te superi dacă mă duc sus mai târziu şi încerc să vorbesc cu ea?

Valentina ridică din umeri.

— Sigur, nicio problemă. Dar de ce te mai deranjezi să ne spui? Şi-aşa vii mereu în apartamentul nostru, ca să vorbeşti cu ea.

— Nu mi-am dat seama că treaba asta e atât de evidentă.

— Dar ce, crezi că suntem oarbe, nu vedem? replică ea zâmbind.

— Touché.

Valentina se ridică şi se apropie tiptil de Robert.

— Mulţumesc pentru micul dejun. El avea mâinile în apa cu clăbuci, iar ea îl sărută fugitiv pe faţă tocmai când se întorcea către ea.

— Au! spuse el. Hai să facem asta cum trebuie.

Fiecare sărut era o mică lecţie. Robert se bucura de ele, deşi începea să se întrebe dacă vreodată acestea vor

duce la un nivel mai avansat. Avea mâinile ude, dar le strecură pe sub bluza de pijama şi-i mângâie sânii cu palmele.

— E frumos, spuse ea în şoaptă.

— Ar putea fi mult mai frumos, se oferi el.

— Mmm. Nu... încă.

Ea făcu un pas înapoi, părând confuză. Robert zâmbi.

— Trebuie să mă duc sus, zise Valentina.

— Bine.

— O să vorbesc cu Elspeth.

— Asta-i bine, îi spuse el.

— Şi-o să mă port frumos cu Julia.

— Şi asta-i bine.

— Ne vedem mai încolo.

— Da.

Când Valentina se întoarse în apartament, o găsi pe Julia la masa din sufragerie, îmbrăcată de oraş şi citind ziarul la o ceaşcă de cafea, cu o ţigară aprinsă în mână.

— Bună, spuse Valentina.

— Bună, spuse Julia, fără să se uite la ea.

— Aş vrea să nu mai fumezi în apartament.

— Şi eu aş vrea să nu mai dai buzna la Robert şi să ţi-o tragi cu el când eu dorm, dar asta nu te opreşte, nu?

Julia rămase cu ochii aţintiţi la ziar.

— Nu mi-am... nu ne-am... şi oricum asta nu te priveşte.

Julia se uită la Valentina.

— Mă rog. Ai pijamaua udă. Duse ţigara la gură şi suflă fumul în direcţia Valentinei. Valentina se duse să facă duş. Până să se îmbrace, Julia plecase din apartament.

Valentina luă un teanc de hârtii şi câteva pixuri şi creioane. Întinse pe măsuţa de cafea tăbliţa Ouija făcută de Robert şi aşeză cu atenţie planşeta din plastic în centrul ei.

— Elspeth? strigă ea. Eşti aici?

Planşeta începu să se mişte. BUNĂ DIMINEAŢA, spuse. Sub ochii Valentinei, Elspeth se materializă, plutind deasupra tăbliţei, împingând micuţa planşetă cu mare concentrare. Elspeth se uită la ea şi zâmbi.

Valentina îi zâmbi şi ea.

— Spune-mi o poveste, spuse ea.

CE FEL DE POVESTE?

— Spune-mi despre tine şi mama, când eraţi mici...

Elspeth îşi lăsă capul într-o parte şi reflectă un moment. Îşi puse degetul în interiorul planşetei şi o făcu să se învârtească de câteva ori. Apoi îngenunche lângă măsuţă şi, încet, începu să scrie: AU FOST ODATĂ CA NICIODATĂ DOUĂ SURORI, EDIE ŞI ELSPETH PE NUMELE LOR...

Stomatologie la domiciliu

Martin avea o durere de dinţi. Ameninţa să apară de câteva zile. Acum sosise în gura lui, ca un tren, şi era incapabil să se mai gândească la altceva. Stătea în faţa oglinzii de la baie şi încerca să vadă dintele dureros, lăsându-şi capul pe spate, deschizând gura şi îndreptându-şi ochii cât mai mult în jos, ceea ce nu reuşi decât să-l facă să cadă cu spatele şi să se lovească de cadă la fluierul piciorului. Renunţă şi luă nişte codeină rămasă de la Marijke, când avusese probleme cu discul de vertebră deplasat. Apoi se duse din nou să se culce. Mai târziu, în acea dimineaţă, sună telefonul. Dat fiind că avea telefonul în pat, aproape de cap, Martin avu senzaţia că dintele era cel care suna; durerea era sfâşietoare. Marijke era la telefon.

— Hallo, matelot, cum e marea? Părea de-a dreptul voioasă.

— Tot sărată, spuse el. Tu ce mai faci? Se ridică pe jumătate şi căută bâjbâind ochelarii.

— Ce-ai păţit? întrebă Marijke. Pari somnoros.

— Of... mă doare un dinte. Se simţi uşor ruşinat de sine; voia ca ea să-l compătimească.

— Oh, nu. Marijke stătea în apartamentul ei, petrecând o dimineaţă de sâmbătă relaxată în fotoliul ei confortabil, cu un roman poliţist în poală şi un castron cu cartofi prăjiţi la îndemână. Hotărâse să-l sune pe Martin dintr-un acces de mărinimie. Acum, durerea lui de dinţi îşi croia drum pe circuitul telefonic şi solicita imperios participarea ei.

— Ai făcut ceva pentru durerea aia? Care dinte?

— Unul dintre molarii de sus. De pe partea dreaptă. Mă simt ca şi cum cineva îmi trage pumni în faţă.

Niciunul dintre ei nu spuse nimic, pentru că nu se întrevedea niciun remediu evident. Chiar dacă Martin ar fi putut să se ducă la dentist, n-avea la cine să se ducă: doctorul Prescott ieşise din Sistemul Naţional de Sănătate pentru practica privată; în cursul acestui transfer, îl scosese pe Martin de pe lista lui de pacienţi. În tot cazul, nu avea importanţă, pentru că doctorul Prescott nu făcea şi vizite la domiciliu. În cele din urmă, Marijke zise:

— Poate c-ar trebui să-l suni pe Robert?

— De ce?

— Poate că ar putea... nu, las-o baltă.

Martin îşi apăsă palma de obraz. Dintele pulsă şi mai abitir.

— E un băiat isteţ, dar nu cred că are cunoştinţe de stomatologie.

Martin se dădu jos din pat şi se duse în baie. Ceva era diferit, dar nu reuşea să-şi dea seama ce anume, acum când dintele îi pulsa în timp ce vorbea cu Marijke şi încerca să găsească flaconul cu capsulele de codeină — „ah, iată-le". Înghiţi două capsule şi se duse din nou în pat. Pe când se urca în pat, realiză că tocmai păşise pe podea cu tălpile goale, fără să-i pese. „Hmm."

Anxietatea nu apărea; niciun imbold compulsiv nu tăbărâse asupra lui. Îşi îndreptă din nou atenţia asupra convorbirii cu Marijke.

— Şi ce-ai de gând să faci? îl întrebă ea.

— Să dorm, de exemplu?

— Să-l sun pe Robert, atunci?

— Bine... zi-i să vină la mine cu un cleşte.

— Off, suspină ea. Du-te şi te culcă.

Mai târziu, Martin stătea la masa din bucătărie cu mintea înceţoşată de codeină, încercând să mănânce un porridge călduţ. Îl auzi pe Robert bâjbâind prin apartamentul întunecos, strigându-l pe nume.

— Aici. În bucătărie, spuse Martin, cu efort.

— Hei, spuse Robert încet când ajunse în bucătărie. Mi-a spus Marijke că ai dat de belea cu zâna măseluţă.

— Mmm, răspunse Martin.

— Ascultă, dacă-ţi găsesc un dentist... ai putea să ieşi din apartament?

Martin clătină din cap foarte încet.

— Eşti absolut sigur?

— Îmi pare rău...

— Nu contează. Mă duc să dau nişte telefoane. Mă întorc repede, sper.

Timpul trecea, iar Robert nu mai revenea. Martin puse capul pe masă şi aţipi. Când se trezi din nou, Julia şedea la masă citind numărul din ziua precedentă a ziarului *Telegraph*. Spălase vasele.

— Robert m-a trimis, îl informă ea.

— Cât e ceasul? întrebă Martin.

— Cam patru, zise Julia. Pot să-ţi fac ceva, un ceai?

— Da, te rog, spuse Martin. Julia adusese punga cu mazăre congelată. Plin de recunoştinţă, Martin o ţinu lipită de faţă. Ea se ridică şi începu să pregătească ceaiul.

Julia zise:

— A venit Robert.

Martin se ridică şi-şi trecu mâinile prin păr în aşa fel, încât îl făcu să stea ridicat şi îi dădea o înfăţişare de om surprins.

— Martin, spuse Robert. L-am adus pe Sebastian.

Prietenul lui Robert, Sebastian Morrow, „regizorul" de ceremonii funerare, stătea în uşa bucătăriei. Lui Martin, Sebastian i se păruse întotdeauna foarte distant; acum părea nesigur şi ezitant, deşi arăta splendid în costumul acela bleumarin; pantofii îi sclipeau, iar în mână ţinea un săculeţ din piele cu aspect ameninţător.

— Bine, dar eu am nevoie de un dentist, se plânse Martin, nu de un cioclu. Deocamdată.

Robert îi explică:

— Înainte să devină cioclu, Sebastian a făcut cursuri de stomatologie la Barts.

Julia se ridică de pe scaun şi rămase lângă uşa din spate, cu braţele încrucişate la piept. „Doar Robert putea să aducă un cioclu ca să scoată un dinte."

— Şi de ce n-ai continuat cu stomatologia? se interesă Martin.

— Morţii nu muşcă, îl lămuri Sebastian. Ridică săculeţul şi întrebă: îmi dai voie?

— Te rog, spuse Martin.

Robert întinse un prosop curat pe masă, iar Sebastian îşi întinse pe el instrumentele: o seringă pentru novocaină, o sticlă de alcool, tampoane de vată şi pansament.

Robert luă o cană şi un castron din bufet, iar Sebastian îmbrăcă un halat alb, imaculat. Se spălă pe mâini şi-şi puse mănuşile de latex.

Cât timp îl aşteptase pe Robert să se întoarcă, Martin îşi dorise cu ardoare un sfârşit al suferinţei care-l chinuia. Dar acum, văzându-l pe Sebastian cum se pregăteşte, Martin se simţi cuprins de o nelinişte insuportabilă.

— Stai! zise el, apucându-l pe Sebastian de încheietura mâinii. Trebuie să... să fac mai întâi ceva.

— Martin, spuse Robert, nu putem sta aici ore în şir aşteptând ca tu...

— Uite, Martin, spuse Julia, apărând pe neaşteptate lângă el. O să fac eu în locul tău, bine? Tu stai aici şi nu trebuie decât să-mi spui ce să fac, da? Se aplecă şi-şi apropie urechea de gura lui Martin, aşteptând.

Martin ezită. „E bine dacă o face ea în locul meu?" Încercă să-şi consulte simţământul interior care arbitra aceste lucruri. Era mut. În cele din urmă, îi şopti ceva Juliei, iar aceasta încuviinţă din cap.

— Cu glas tare? întrebă Julia.

— Nu, dar să stai undeva ca să te pot vedea.

Sebastian spuse:

— Hai să te aşezăm cât mai comod.

El şi Robert îl rearanjară pe Martin în aşa fel încât să stea întins în fotoliu, cu capul sprijinit pe nişte cărţi de telefon şi prosoape aşezate pe masă. Julia stătea deasupra lui cu o lanternă îndreptată spre faţă. Începu să numere, mişcându-şi tăcută buzele. Martin îşi fixă ochii pe buzele Juliei şi începu să se roage.

— Deschide gura, te rog, spuse Sebastian. O, Doamne.

Martin o ţinu strâns de mână pe Julia, în timp ce aştepta ca novocaina să-şi facă efectul; cealaltă mână îi

tremură şi fasciculul lanternei pâlpâi pe faţa lui. Martin avu o binecuvântată senzaţie că durerea îi este luată cu mâna.

— Stai liniştit, te rog, spuse Sebastian. Aproape am terminat.

Următoarele câteva minute au fost de-a dreptul sângeroase. Martin închise ochii. Se auzi un pârâit înfundat, apoi ceva mişcări de sondare.

— Ei, cam asta e, spuse Sebastian, pe un ton ce părea al unui om surprins. Lui Martin îi mirosea a ulei de cuişoare şi alcool. Sebastian îndesă un tampon de vată în spaţiul gol din gingie.

— Te rog să muşti asta, uşor.

Martin deschise ochii.

— Am terminat, spuse Sebastian, radios. Martin se ridică în capul oaselor. Dintele zăcea în castron, gri-maroniu şi cu rădăcina însângerată şi mult mai mic decât şi-l închipuise. Julia continua să numere, iar Martin ridică mâna ca să-i dea de veste că poate să înceteze.

— Opt sute douăzeci şi doi, zise ea.

— Doar atât? încercă Martin s-o întrebe, dar avea faţa amorţită, iar ea nu-l înţelese. Durerea dispăruse, lăsând un gol care avea să fie umplut de o durere diferită atunci când efectul anesteziculuí se va fi dus.

— Eşti un geniu, mormăi el către Sebastian.

— Câtuşi de puţin, spuse Sebastian, dar şi el părea uşurat. Oricine poate să scoată un dinte. Mă bucur totuşi că a ieşit întreg, pentru că părea teribil de fragil.

— Dacă am fi fost într-un cabinet bine utilat, ar fi putut fi salvat? întrebă Robert.

— Nu... dar am fi ştiut asta înainte, nu după ce l-am extras. Sebastian începu să se spele pe mâini. Julia îl ajută.

Îşi strânse instrumentele în săculeţ, dădu mâna cu Martin, care încercă să-i plătească serviciile.

— Nici nu se pune problema, mă bucur c-am fost de folos. Nu trebuie să fumezi vreo două zile şi să ţii gheaţă pe el, te rog. Trebuie să fug acum — tocmai aveam ceva treabă când m-a sunat Robert.

Robert îl conduse pe Sebastian afară. Când se întoarse, Martin spuse:

— Ce făcea când l-ai sunat?

Martin şi-l închipuia pe Sebastian aplecat deasupra unei siluete inerte întinse pe o masă din oţel, mânuind instrumentele alea lucioase din oţel...

— Tocmai lua ceaiul la Wolseley cu o femeie încântătoare. Cât timp Sebastian s-a ocupat de dintele tău, ea l-a aşteptat la mine în apartament. Ăsta-i unul din motivele pentru care a durat atât de mult până l-am adus. Pe lângă asta, am făcut foarte greu rost de novocaină. Apropo, trebuie cumva să-ţi facem rost de antibiotice.

Martin duse degetele la obraz.

— Mulţumesc. Vă mulţumesc amândurora. De fapt, la toţi trei. Se uită la Robert. Trebuie să-i trimit o sticlă de Scotch. Şi una pentru tine. Martin zâmbi pieziş spre Julia. Şi pentru tine una?

Ea îi răspunse zâmbind:

— Nu, mulţumesc. Are gust de medicamente.

Martin spuse:

— Şi, pentru că veni vorba, soră, ar trebui să-mi iau vitaminele.

Julia păru stânjenită.

— Încă n-a sosit ora.

— Ştiu, dar sunt obosit şi vreau să mă culc devreme. Aşa că, fii drăguţă...

— Bine, bine, spuse Julia, plecând să aducă pastilele.

Robert spuse:

— Despre ce era vorba?

— Ei, spuse Martin, îmi dă pastile de Anafranil. Ea pretinde că sunt vitamine, iar eu mă prefac că o cred.

Robert râse.

— În următoarea mea viaţă, o să mă întorc sub înfăţişarea unei fete drăguţe. E atât de tipic... n-ai făcut-o pentru Marijke, nu m-ai ascultat nici pe mine, oricât te-aş fi bătut la cap, şi uite că de dragul Juliei ai devenit un pacient model. Robert umplu ceainicul electric şi apăsă pe întrerupător. Poţi să mănânci ceva?

— Cred c-ar trebui să mănânc. Martin îl privea pe Robert aranjând ustensilele pentru ceai. Acum, serios vorbind, de fapt le iau pentru Marijke.

— Pe bune? Ei i-ai spus?

— Încă nu. M-am gândit să-i fac o surpriză într-una din zilele astea. Martin îşi pipăi din nou obrazul; îl simţea cum se umflă. Se ridică încet şi scoase punga de mazăre din congelator. Robert îi luă punga şi o înfăşură într-un şervet de ceai. Martin duse punga la obraz, gândindu-se la Marijke. Ar fi vrut s-o sune şi să-i spună că totul era în regulă, dar nu voia ca Robert să audă. Martin se încruntă şi spuse:

— A spus cumva Sebastian că n-am voie să fumez?

Julia intră în bucătărie şi se uită la Robert. „Tot aici eşti?" Robert spuse:

— Nu poţi să fumezi şi nici să bei ceva cu paiul, pentru că extracţia trebuie să prindă o coajă şi, dacă sugi ceva, ai putea să mişti din loc coaja care s-ar forma.

Martin făcu „of" atât de nefericit, încât şi Robert, şi Julia izbucniră în râs. Robert spuse:

— Ce face Valentina? Julia mimă o mână care scrie pe o foaie de hârtie invizibilă. Serios? spuse Robert. Crezi că s-ar supăra dacă aş trece pe la ea?

— Nu ştiu, spuse Julia. Cred că pe mine nu mă voia prin preajmă. Dar tu poţi să te duci. O să fac eu ceaiul.

Robert îi spuse lui Martin:

— Sună-mă dacă ai nevoie de ceva.

— Acum sunt bine, răspunse Martin. Mulţumesc încă o dată; a fost... miraculos.

— A fost, nu-i aşa? spuse Robert şi plecă încântat de sine.

Julia făcu ceaiul şi apoi căută prin dulăpioare şi prin frigider posibile ingrediente pentru cină. Luă o conservă de supă de pui cu fidea, iar Martin spuse:

— Da, te rog. Stomacul îi chiorăia. Surorii tale îi place să scrie?

Julia ezită. Elspeth le rugase să nu spună nimănui, şi ele păstraseră tăcerea. Fusese tentată să-i spună lui Martin, dar de fiecare dată ceva o împiedicase; îi era teamă că el o s-o creadă mincinoasă.

— Mda, replică ea. Doar ştii, e-mailuri, nu scris adevărat. Îi dădu lui Martin o cană de ceai şi deschise cutia de supă. Martin puse punga de mazăre pe masă şi-şi strânse palmele în jurul cănii, aşteptând să se răcească ceaiul. Novocaina îşi pierdea efectul. Detesta senzaţia de „buze de cauciuc" pe care i-o dădea, dar şi să fie între durere şi lipsa ei era îngrijorător.

Julia încălzi supa, puse un cartof la microunde, aranjă masa, mişcându-se tăcută prin bucătăria lui Martin, gândindu-se când la Robert şi Valentina în apartamentul de jos, împreună cu Elspeth, când la mâinile suple şi înmănuşate ale lui Sebastian strângând cleştele ca să extragă

dintele, după care la expresia de panică de pe chipul lui Martin când a deschis gura la solicitarea lui Sebastian şi la felul cum panica i s-a domolit urmărindu-i buzele în vreme ce ea număra în locul lui. „Numere... De ce numere? Ce-i atât de liniştitor să numeri?" Întoarse privirea către Martin. Stătea pleoştit cu capul într-o parte, uitându-se în gol. „Pare trist. Sau poate că aşa arată el atunci când nu face nimic altceva cu faţa."

Julia puse masa pentru amândoi. N-avea niciun rost să-şi facă griji dacă Valentina se aştepta sau nu să ia cina cu ea; Robert era acolo. Martin mâncă atent, încercând să nu se muşte singur. După masă, Julia îi numără pilulele, iar el le înghiţi zâmbindu-i pe jumătate:

— Mulţumesc, soră.

— Cu plăcere, spuse ea şi începu să cureţe masa. Când îl privi, o clipă mai târziu, el revenise la expresia tristă. Ce-ai păţit, Martin?

— Of... ştiu că e caraghios, dar îmi fac griji pentru că nu pot să fumez. Ştiu că trebuie să mă las, dar parcă n-ar fi acum momentul potrivit... adică, mă las mereu, dar nu aveam de gând să mă las azi.

Julia zâmbi.

— Când tatăl nostru şi-a scos măseaua de minte, n-a avut voie să fumeze, şi-atunci mama a fumat pentru el.

— Nu reuşesc să pricep cum...

Julia pocni din degete.

— Unde-s ţigările tale?

— În dormitor.

Julia se întoarse cu pachetul albastru şi cu bricheta, îşi trase scaunul foarte aproape de Martin şi aprinse o ţigară.

— Bun, acum, facem aşa... Julia trase lung din ţigară, având grijă să nu inhaleze. Martin deschise gura, iar ea

suflă fumul în gura lui. Da? spuse ea. Martin încuviinţă din cap, iar fumul îi ieşi pe nas.

— Da.

Julia puse mâna pe umărul lui Martin. Se sprijineau unul pe celălalt. Ea întoarse capul şi duse ţigara la buze; vârful incandescent al ţigării deveni şi mai luminos. Martin stătea cu ochii întredeschişi şi cu gura pe jumătate deschisă. Julia îşi aplecă faţa şi, când se afla la doar câţiva centimetri, suflă fumul foarte încet; sunetul pe care-l scoase Martin în timp ce trăgea fumul în piept îi aminti de icnetele astmatice prelungi ale Valentinei. El exhală fumul, după care chicoti.

— Ce e? întrebă ea.

— Sunt teribil de inutil, nu-i aşa? Nu sunt în stare nici să fumez singur.

— Nu fi caraghios, spuse Julia. Îi atinse falca. Obrăjor de veveriţă. Martin ridică din sprâncene. Ea trase încă un fum, iar el se aplecă cu aviditate spre ea.

Când Robert se duse un etaj mai jos, găsi uşa de la apartamentul gemenelor întredeschisă. Bătu şi intră. O fereastră era deschisă pe undeva, şi un vânticel rece şi umed se strecurase până în hol. Valentina stătea pe sofaua din camera din faţă, înconjurată de foi de hârtie. Tăbliţa Ouija şi planşeta din plastic erau pe măsuţa de cafea. Lumina serii învăluia totul într-un nimb auriu: toate nuanţele pale de trandafiriu şi de roz se înviorară, rochia verde-pal a Valentinei stătea în jurul ei ca o frunză de nufăr, iar părul, electrizat, îi încercuia faţa; totul se contopea în lumina aurie, aşa încât lui Robert i se înfăţişa ca o pictură, o singură suprafaţă continuă. Valentina se afla la capătul îndepărtat al sofalei cu un picior ascuns

sub ea. Stătea îndreptată spre capătul opus al sofalei, ca şi cum cineva ar fi stat acolo, cu ea. Robert rămase în pragul uşii şi încercă, îşi dori şi speră să-l vadă pe acel cineva. Dar nu reuşi.

Valentina se întoarse spre el. El nu băgase de seamă până atunci cât de obosită arăta; ochii îi erau injectaţi şi aveau pete întunecate sub ei.

— Poţi s-o vezi? întrebă ea.

— Nu, spuse el. Spune-mi, cum arată?

Valentina zâmbi.

— S-a schimbat de când ai intrat... Valentina clătină din cap uşor. De ce să nu spun asta? În tot cazul, poartă o bluză din mătase albastră. E strâmtă în talie şi are o fustă evazată; are părul tuns scurt, doar uşor ondulat, şi asta face ca ochii ei să pară imenşi; e incredibil de palidă, exceptând mâinile şi marginile urechilor... Şi-a dat cu un ruj închis pe buze... Ce să-i mai spun?

— Poţi s-o auzi?

— Nu, arată cu degetul spre obiecte...

Robert se lăsă pe vine până când atinse podeaua şi se aşeză pe marginea hârtiilor împrăştiate. Îşi rezemă coatele de măsuţa de cafea. Din această poziţie favorabilă, i se păru că vede o turbulenţă în aer, în locul unde ar fi trebuit să se afle Elspeth: poate că era ca şi cum s-ar fi uitat prin sticlă perfect curată; poate că era ca şi cum ai încerca să vezi muzica. Clătină din cap.

— Aş vrea, dar nu pot.

Planşeta începu să se mişte. Valentina transcrise mesajul. POATE CURÂND.

— Da, spuse Robert. Se simţea uşurat că reintrase în graţiile lui Elspeth. Aruncă o privire la hârtiile de pe podea. Despre ce aţi vorbit?

— Chestii de familie, spuse Valentina. Elspeth mi-a povestit despre vremurile când ea şi mama erau mici, cum au copilărit în casa de pe Pilgrim's Lane.

— Şi cum, mama voastră nu v-a povestit toate lucrurile astea?

— Nu prea. Mama ne-a spus o groază de poveşti despre Cheltenham. Ştii, toate ierarhiile alea sociale ciudate şi uniformele şcolare plicticoase. Julia zice mereu că ar fi trebuit să se ducă la Hogwarts.

NE-A PLĂCUT MAI MULT DECÂT ACASĂ

— De ce, Elspeth? spuse Valentina. Dar Elspeth nu intră în detalii. Valentina o privea cum se uită la Robert. Elspeth se lăsase uşor pe spate, în aşa fel încât ai fi zis că ea şi Robert se privesc ochi în ochi. Apoi, Robert se întoarse spre Valentina şi zise:

— Bunicii voştri erau îngrozitor de stricţi. După toate aparenţele, şcoala cu internat a fost o uşurare; Elspeth obişnuia să vorbească despre jocurile de la şcoală şi despre farsele pe care le jucau celorlalte eleve — ştii, farse cu gemeni.

Valentina o întrebă pe Elspeth:

— Tu şi mama vă îmbrăcaţi la fel?

LA ŞCOALĂ TOATĂ LUMEA SE ÎMBRĂCA LA FEL. ALTFEL NU, DOAR CÂND ERAM MICI DE TOT.

Valentina era descumpănită de faptul că Elspeth era atât de complet concentrată asupra lui Robert; de când acesta intrase în cameră, Elspeth aproape că nu-şi luase ochii de la el. „E atât de obişnuită să fie invizibilă, încât uită că eu pot s-o văd."

Toată după-amiaza, şi asta de câteva zile, ori de câte ori Julia era altundeva, Valentina şi Elspeth şedeau împreună, conversând cu întrebări şi răspunsuri ezitante.

Valentina era uluită de cât de diferite erau poveştile spuse de Elspeth faţă de cele auzite de la mama lor. În copilăria lui Elspeth, evenimentele aveau tendinţa de a căpăta întorsături macabre: un picnic pe malul lacului sfârşea prin moartea accidentală prin înecare a unui coleg; ea şi Edie au încercat să se împrietenească cu un băiat din vecinătate, care mai târziu avea să fie trimis la azilul de nebuni. În fiecare poveste, Elspeth şi Edie alcătuiau o echipă; nu exista nici urmă de neînţelegere, nu se întrezărea nici măcar umbra vreunei separări; erau mereu împreună, mai isteţe şi mai iuţi decât numeroşii lor adversari. Poveştile o făceau pe Valentina să-i fie dor de Julia — nu de Julia de acum, autoritară şi rigidă, ci de Julia din copilărie, protectoarea şi al doilea eu al Valentinei. Suspansul fiecărei istorisiri era accentuat de mişcările laborioase ale planşetei. Din necesitate, poveştile lui Elspeth erau minuni de concizie. Ele îi aminteau Valentinei de plăcile albastre şi albe din Parcul Poştaşului.

Robert luă de jos nişte foi de hârtie.

— Îmi dai voie?

Valentina se uită la Elspeth, care ridică din umeri.

AI MAI AUZIT-O ÎNAINTE, „scrise" planşeta. Valentina adăugase nişte semne de punctuaţie. AVEAM NOUĂ ANI. ÎNTR-O ZI, MERGÂND ACASĂ, AM VĂZUT UN AFIŞ PE CARE SCRIA „CĂŢEI DE VÂNZARE", ÎN FAŢA UNUI MAGAZIN. FOARTE AGITATE, AM INTRAT ŞI AM VORBIT CU BĂTRÂNUL DE LA TEJGHEA. ERA O TUTUNGERIE. NE-A DUS PRIN MAGAZIN LA UN ŞOPRON DIN CURTE. ERAU PUI DE COPOI. NE-AM JUCAT CU CĂŢEII MULTĂ VREME. CÂND AM VRUT SĂ PLECĂM, AM VĂZUT CĂ NE ÎNCUIASE ÎN ŞOPRON. Pagina se sfârşea aici. Robert îşi aminti că Elspeth îi spusese şi lui povestea,

cu ani în urmă; merseseră pe Pond Street, acolo unde fusese tutungeria. Valentina găsi pagina următoare şi i-o dădu. AM STRIGAT DAR N-A VENIT NIMENI. MAMA CĂŢEILOR LĂTRA ODATĂ CU STRIGĂTELE NOASTRE. S-A ÎNTUNECAT. OMUL A DESCUIAT UŞA. NE-AM REPEZIT LA EL ŞI L-AM RĂSTURNAT ŞI AM FUGIT ACASĂ.

Valentina îşi zise: „E ca-ntr-o poveste. Cât o fi adevărat?". Până în acel moment, ascultase cu plăcere, dar acum începea să fie temătoare.

Elspeth îşi aminti de şopronul rece, urât, de neliniştea care-i cuprinsese pe căţeluşi când ea şi Edie începuseră să ţipe; se uită la Valentina şi-şi zise: „De ce-i spun asta? E obosită şi am derutat-o". Elspeth scrise SPUNE-NE O POVESTE, V şi zâmbi cât putu de blând.

— Eu? Mintea Valentinei se goli. „Ce obosită sunt!" Voia ca Robert să plece, astfel încât ea şi Elspeth să-şi poată relua confidenţele. Sau voia să meargă jos cu Robert, să se lase sărutată şi să se ascundă de Elspeth. „Sau aş putea să fug de-aici şi să-i las unul cu altul."

— Ce face Julia? îl întrebă ea pe Robert.

— Îl îngrijeşte pe Martin, cred, spuse el şi le povesti despre durerea de dinţi a lui Martin şi despre vitejia cu care Sebastian efectuase operaţia stomatologică. Valentina simţi un junghi de gelozie; Julia avea grijă de altcineva. Apoi se gândi: „Nu, nu-mi pasă. Serios". Se lăsă într-o parte, cu umărul sprijinit pe spătarul sofalei şi cu capul lăsat în jos. Robert o întrebă:

— Ai mâncat ceva?

— Nu. Îşi aduse aminte că mâncase ceva la micul dejun, dar asta părea că se întâmplase cu mult timp în urmă. N-am ieşit la cumpărături. Ridică privirea spre

el. Ochii ei păreau imenşi, iar faţa, ciupită. Robert spuse:

— S-ar părea că ţi-e cam foame. „E hămesită de-a dreptul". De cât timp stai aici?" Se ridică. Elspeth, cred că Valentina are nevoie de o cină.

Întinse mâinile, Valentina le prinse pe amândouă, iar el o ridică în picioare. Se simţea ameţită. Elspeth îi urmări în timp ce plecau. La uşă, Valentina se întoarse şi spuse:

— O să mă întorc, Elspeth. Dar trebuie să mănânc ceva.

Uşa se închise în urma lor. Elspeth plecă de pe canapea şi se duse la fereastra deschisă. Aşteptă. În scurt timp, Robert şi Valentina apărură pe cărare, făcându-se apoi nevăzuţi pe poartă. Trebuia să-mi fi dat seama, se mustră Elspeth. E atât de obişnuită să aibă altcineva grijă de ea. Lumina zilei era pe ducă. Ar trebui să fiu fericită pentru ei. Elspeth vedea cerul întunecându-se. Felinarele se aprinseră. A fost o zi frumoasă, totuşi. Aproape ca pe vremuri.

Se făcuse întuneric când intră Julia. Umblă prin apartament aprinzând luminile şi strigând „Şoricel?". Când ajunse în camera din faţă, aprinse lampadarul de podea de lângă pian şi închise fereastra. Adună hârtiile şi le frunzări, oprindu-se ca să citească. Elspeth o privea gânditoare. E aiurea să ţi se transcrie astfel conversaţia cu cineva. E ca şi cum oricine ar putea să ne asculte, ca şi cum aş avea telefonul înregistrat. Dar de ce nu? De ce să-i spun Valentinei şi Juliei nu? Nu trebuie să favorizez pe nimeni.

Julia ridică privirea, ca şi cum ar fi simţit că e urmărită de Elspeth.

— Elspeth? Unde e Valentina?

Elspeth se aplecă peste tăbliţa Ouija.

LA CINĂ CU R, scrise ea.

— Ah. Julia se aşeză pe sofa, nefericită.

CE FACE DINTELE LUI MARTIN

Julia se învioră.

— E mult mai bine. A vrut să se culce, de-aia am coborât.

TE PRICEPI SĂ ÎNGRIJEŞTI PE TOATĂ LUMEA

— Încerc. Julia clătină din cap. Cred că Valentina mă urăşte din pricina asta.

RECUNOŞTINŢA E OBOSITOARE

— Nu cred că e vreun pericol ca ea să fie recunoscătoare. Pur şi simplu, aşa stau lucrurile; ea se îmbolnăveşte, eu am grijă de ea.

DACĂ I-AI DA PACE TE-AR IUBI ŞI MAI MULT

— Ştiu. Nu pot.

Elspeth văzu cu surprindere lacrimi în ochii Juliei. Rămaseră amândouă într-o tăcere inertă. După câteva minute, Julia părăsi încăperea. Elspeth o auzi suflându-şi nasul. Când se întoarse, Julia zise:

— De ce scrie „traumă cerebrală" pe pagina asta? Întoarse hârtiile astfel ca Elspeth să le poată vedea.

M-A ÎNTREBAT CUM A MURIT TATĂL NOSTRU

— Oh. Noi nu l-am cunoscut, nu?

NU DOAR PE BUNICA VOASTRĂ

— Dar nu ne aducem aminte de ea.

A MURIT CÂND ERAŢI MICUŢE

— Cum erau ei doi? Mama nu vorbeşte niciodată despre ei.

EL ERA DIFICIL EA ERA SUPUSĂ

Julia ezită. Desenă câteva spirale pe hârtie, în timp ce reflecta la următoarea întrebare. Elspeth se uita la ea

gândindu-se: „E uluitor; există oare o genă pentru mâzgălirea de spirale?"

— Elspeth? Ce s-a întâmplat cu tine şi cu mama?

SECRET

— Ei, haide, Elspeth...

SCUZE NU POT NOAPTE BUNĂ

— Elspeth?...

Dar Elspeth plecase. Julia ridică din umeri şi se duse la culcare, simţindu-se frustrată, dar şi emoţionată. Până să se întoarcă Valentina acasă, Julia dormea, visând numere şi dinţi.

Martin stătea întins în pat cu telefonul lipit de obrazul care nu era umflat, ascultând tonul de apel pe întuneric. Marijke răspunse la al şaptelea apel, iar el se simţi recompensat.

— Martin?

— Bună, iubirea mea. Să-ţi spun povestea mea dinţoasă?

— Am fost tare îngrijorată. Vorbeşti de parcă ai avea gura plină de gumă de mestecat.

— Nu, dar cred că obrazul meu şi-a octuplat dimensiunea. N-ai să ghiceşti pe cine a adus Robert ca să-mi scoată dintele...

Marijke stătea în patul ei şi asculta. „Trebuie să fi fost tare înspăimântat; trebuia să fiu acolo. Cine s-ar fi gândit că Robert cunoaşte un cioclu dentist..." Fiecare dintre ei se încălzea la auzul glasului celuilalt. Stăteau pe întuneric împreună, în oraşe depărtate, fiecare dintre ei gândind: „Am fost norocoşi de data asta". Şi-şi ţineau telefoanele şi mai strâns lipite de urechi, şi amândoi se întrebau cât o să mai poată continua separarea aceasta.

Rătăciri

Există mai multe feluri de a reacţiona atunci când te rătăceşti. Unul este să intri în panică: de obicei, ăsta era primul impuls al Valentinei. Un altul este să te abandonezi rătăcirii, să permiţi faptului că ai ajuns într-un loc greşit să-ţi schimbe felul în care receptezi lumea. Juliei îi plăcea simţământul ăsta şi începu să-l curteze. Londra este locul ideal pentru a te rătăci. Străzile întortocheate îşi schimbau denumirile la fiecare câteva intersecţii, se întâlneau şi se despărţeau, se înfundau în câte-o străduţă lăturalnică şi dintr-odată se deschideau în câte o piaţă. Julia începu să joace un joc care presupunea să meargă cu metroul şi să coboare la întâmplare în staţii care aveau nume interesante: Tooting Broadway, Ruislip Gardens, Pudding Mill Lane. De obicei, realitatea de la suprafaţă o dezamăgea. Denumirile de pe harta metroului evocau un peisaj citadin ce amintea de Mama Gâscă, confortabil şi diminutiv. În realitate, locurile cu pricina tindeau să fie sumbre: prăvălii care vindeau pui fripţi pentru consum la domiciliu, magazine de băuturi alcoolice pentru acasă şi localuri pentru jocuri de noroc se îngrămădeau într-o manieră excentrică.

Harta mentală pe care Julia o întocmise pentru Londra începea să se completeze cu ciudăţenii: vitele şi elefanţii de pe Albert Memorial; magazinul din Bloomsbury care vindea doar săbii şi bastoane; restaurantul din cripta Bisericii St. Mary-le-Bow. S-a dus la Hunterian Museum şi a petrecut o după-amiază întreagă uitându-se la borcane opace pline cu organe, o vitrină cu antiseptice şi un schelet de pasăre dodo.

În fiecare zi se întorcea acasă cu mintea plină de privelişti londoneze, frânturi de conversaţie, idei pentru aventurile de a doua zi. Când intra în apartament, în mod invariabil, o găsea pe Valentina şezând pe sofa înconjurată de foi de hârtie, urmărind cu atenţie mişcările planşetei pe tăbliţa Ouija. Julia le povestea lui Elspeth şi Valentinei despre ziua petrecută în oraş. Valentina îi relata unele din istorisirile lui Elspeth. Fiecare era plăcut surprinsă să constate că ziua petrecută separat le oferea subiecte de discuţie la cină, deşi adeseori se întâmpla ca Robert să apară şi s-o răpească pe Valentina, tocmai când Julia spera să se bucure întreaga seară de compania ei.

În fiecare dimineaţă, Julia o ruga pe Valentina să o însoţească în oraş. Valentina se lăsa mereu aproape convinsă, dar pe urmă găsea un pretext ca să rămână în casă.

— Du-te singură, spunea Valentina. Nu sunt cu adevărat bolnavă. Sunt doar obosită.

Şi, într-adevăr, arăta obosită. Cu fiecare zi, câte un pic din vitalitate părea s-o părăsească.

— Ai nevoie de lumina soarelui, Şoricel, îi spunea Julia nu o dată.

— Mâine, îi răspundea mereu Valentina.

Martin stătea lângă uşa de la intrare. Întinse mâna şi-şi puse mâna înmănuşată pe clanţă. Inima îi bătea cu

putere şi rămase nemişcat, încercând să se calmeze. „Ai fost în hol de nenumărate ori. E sigur acolo. Nimic dureros nu s-a întâmplat vreodată în hol. Nimeni nu e acolo şi nimic, exceptând câteva ziare vechi." Inspiră adânc, expiră lent şi deschise uşa.

Era după-amiază târziu, şi lumina soarelui umplea casa scării. Fire de praf radiante pluteau în aerul nemişcat. Martin miji ochii. „Vezi, chiar nu e niciun pericol." Se gândi la pragul uşii, la ziare, la podea. Se imagină pe sine păşind înainte, punându-şi tălpile pe covor, stând în afara apartamentului său pentru prima oară de mai bine de un an.

„Hai, îndrăzneşte. E doar un palier. Robert şi Julia stau aici mereu. Marijke a fost aici. Marijke vrea ca tu să părăseşti apartamentul. Eşti o fiinţă raţională; ştii că nu-i niciun pericol. Dacă poţi să pleci din apartament, poţi să o vezi pe Marijke." Martin îşi aminti de el însuşi în copilărie, stând pentru prima oară pe platforma de sărituri de la ştrand, îngrozit. Colegii lui de clasă l-au luat peste picior când s-a întors şi a coborât scara. „Nu-i nimeni aici. Nimeni nu va şti dacă n-ai să poţi s-o faci. Dar dacă reuşeşti, o să-i poţi povesti Juliei." Încercă să vizualizeze chipul Juliei, dar în schimb îşi aminti de buzele ei care numărau în timp ce-i era scos dintele.

Transpirase, aşa că scoase batista şi-şi tamponă fruntea. „Nu trebuie decât să păşeşti peste prag." Îi venea greu să respire. Martin închise ochii. „E pur şi simplu o idioţenie." Începu să tremure. Păşi înapoi şi închise uşa, gâfâind.

„Mâine. O să încerc din nou mâine."

Nouă vieţi

Valentina şi Elspeth jucau un joc cu Pisicuţa Morţii. Lucrurile se desfăşurau aşa: Valentina stătea în hol pe podea, aproape de uşa de la intrarea în apartament. Avea o găleată plină cu mingi de ping-pong, pe care o găsise în cămară. („De ce, Elspeth?", întrebase ea, iar Elspeth se mulţumise să ridice din umeri.) Elspeth stătea în celălalt capăt al holului. Pisicuţa, ca de obicei, n-avea habar că Elspeth se afla acolo, aşa încât, atunci când Valentina rostogolea o minge de ping-pong pe podea, Pisicuţa alerga încrezătoare după ea, numai că în ultima clipa Elspeth o devia într-o direcţie neaşteptată. În scurt timp, Pisicuţa devenea surescitată, repezindu-se nebuneşte la mingiuţele albe care păreau să aibă idei proprii cu privire la traiectoria pe care o aveau de urmat, mingi care puteau dintr-odată să zboare vertical în aer sau, pur şi simplu, să-şi inverseze sensul deplasării. Elspeth lăsa Pisicuţa să alerge direct prin ea, savurând senzaţia pe care i-o oferea blăniţa când trecea iute prin pielea şi oasele ei fantomatice. Se întinse pe podea şi lăsă mingile să treacă prin ea, urmărite îndeaproape de Pisicuţă. Valentina o văzu întinzând ambele mâini când Pisicuţa se apropia, ca şi cum

ar fi vrut s-o prindă. Elspeth uitase că era lipsită de substanţă. Pisicuţa trecu în goană prin mâinile ei; simţi ceva mătăsos şi lunecos agăţându-se de degetul ei mic; simţi cum palmele i se umplu de ceva solid şi trebui să se lupte un pic cu acel ceva, de parcă ar fi prins un peşte. Lucrul acela se zvârcolea şi încerca să muşte. Elspeth ţinea în mâini Pisicuţa.

Dar, în acelaşi moment, Valentina văzu cum Pisicuţa cade la podea şi rămâne inertă. Alergă într-acolo: Pisicuţa era moartă.

— Elspeth! Valentina se aruncă la podea şi luă trupul Pisicuţei în mâini. Ce-ai făcut? Pune-o la loc!

Elspeth continua să strângă Pisicuţa, care se arunca înainte şi-napoi, încercând s-o zgârie pe Elspeth. Valentina nu putea să vadă fantoma Pisicuţei, dar o vedea pe Elspeth luptându-se cu ceva.

— Pune-o înapoi! Imediat!

Elspeth luă Pisicuţa care se zvârcolea şi o vârî înapoi în trupul fără viaţă cât de bine putu. Era ca şi cum ai fi încercat să bagi un păstrăv viu într-un ciorap de mătase: Pisicuţa pe care o ţinea în braţe Elspeth era îngrozită şi agitată, în vreme ce Pisicuţa din braţele Valentinei era inertă şi delicată. Elspeth se temea să n-o rănească pe Pisicuţă în încercarea de a o introduce la loc în trupul ei. Apoi îşi dădu seama că Pisicuţa era moartă şi va rămâne moartă dacă nu dădea dovadă de fermitate în privinţa asta. Decise să se ocupe de cap şi să lase restul să urmeze firesc. Avea senzaţia că foloseşte un aparat foto vechi, cu dispozitiv telemetric, încercând să alinieze două imagini ca să obţină din ele una singură.

Elspeth îi făcu semn Valentinei să pună trupul Pisicuţei pe podea. Elspeth constată că fantoma Pisicuţei era

reală în mâinile ei; indiferent din ce era făcută Pisicuţa, era la fel ca eul fantomatic al lui Elspeth, iar ea simţea asta fizic. Pisicuţa era primul lucru pe care Elspeth îl atingea de când murise şi care părea să existe în aceeaşi lume cu ea, nu într-o altă dimensiune. Sunt tare singură, îşi zise ea în timp ce încerca să o împingă pe Pisicuţă în trupul lipsit de viaţă. Aş vrea s-o pot păstra.

Pisicuţa încetă să se mai împotrivească şi păru să înţeleagă ce încerca să facă Elspeth. Aceasta făcea mici mişcări de plisare cu degetele, încercând să închidă ermetic Pisicuţa; îşi amintea de felul cum mama ei ciupea aluatul plăcintei pe toată marginea. Dintr-odată, fantoma Pisicuţei dispăru. Se absorbise în propriul trup. Trupuşorul alb de pisică se convulsionă — Pisicuţa se ridică pe jumătate, se legănă pe picioare, după care îşi reveni. Se uită în jur, ca un copil prins că fură o caramea, apoi începu să se lingă cu sârg.

Elspeth şi Valentina stăteau pe podea uitându-se lung la Pisicuţă, apoi una la cealaltă. Valentina ieşi din încăpere şi se întoarse cu tăbliţa Ouija şi cu planşeta.

— Ce s-a întâmplat? o întrebă pe Elspeth.

S-A PRINS A IEŞIT

— Ce s-a prins?

SUFLETUL EI

— S-a prins de ce anume?

Elspeth îşi îndoi degetul mic ca o doamnă care îşi bea ceaiul. Valentina rămase pe gânduri.

— Ai putea s-o faci din nou?

AŞ PREFERA SĂ NU

— Da, dar dacă ai vrea, crezi că ai putea s-o faci intenţionat?

SPER CĂ NU

— Da, dar Elspeth...

Elspeth se ridică... sau, mai degrabă, ieşi brusc din cameră, fără mişcările intermediare presupuse de ridicare. Când Valentina o urmă în bucătărie, dispăru. Pisicuţa mieună tare şi se ciocni de piciorul Valentinei.

— Hai că nu pari aşa de şifonată. Vrei să mănânci ceva?

Valentina puse farfuria pe masă, desfăcu o conservă, răsturnă mâncarea în farfurie şi o aşeză în locul ei obişnuit de pe podea. Pisicuţa o aşteptă de parcă ar fi făcut parte dintr-o sectă cargo şi începu să hăpăie mâncarea cu entuziasmul ei obişnuit. Valentina şedea pe podea şi se uita la Pisicuţă cum mănâncă.

Elspeth stătea în mijlocul bucătăriei, invizibilă, privind-o la Valentina care se uita la Pisicuţă. La ce te gândeşti, Valentina?

Valentina se gândea la miracole. Pisicuţa arăta absolut normal, îşi consuma mâncarea: ăsta era miracolul. „N-ai să ştii niciodată că în urmă cu zece minute erai moartă. Parcă nici n-ai băgat de seamă. Te-a durut, Pisicuţo? A fost greu să te întorci în trupul tău? Ai fost speriată?"

Auzi uşa de la intrare deschizându-se; Julia se întorsese acasă.

— Şoricel? Unde eşti?

„Să nu-i spui Juliei", gândi Elspeth. Îi era ruşine c-o omorâse pe Pisicuţă, chiar dacă doar temporar.

— În bucătărie, strigă Valentina.

Julia aduse cu ea sacoşe de la Sainsbury, pe care le aşeză pe tejghea şi începu să despacheteze.

— Ce s-a-ntâmplat? întrebă ea.

— Nimic deosebit. Tu?

Julia se lansă într-o poveste lungă şi plictisitoare despre o femeie la coada de la supermarket, o bătrânică

pipernicită care, după toate aparenţele, trăia numai cu ceai Lipton şi prăjiturele.

— Nasol, spuse Valentina, încercând să-şi dea seama ce fel de prăjiturele or fi fost alea.

— Brioşe, preciză Julia.

— Ei. Păi, n-ar fi aşa groaznic.

Se ridică de pe podea şi începu să ajute la punerea cumpărăturilor la locul lor. Gemenele munceau într-o tăcere semiamiabilă. Pisicuţa termină de mâncat şi-şi luă tălpăşiţa. Elspeth stătea într-un colţ, cu braţele încrucişate la piept, reflectând. Asta a fost ceva extraordinar. A fost... un indiciu... pentru ceva... dar ce anume? Va trebui să se gândească la asta. Elspeth le lăsă pe gemene în bucătărie şi o găsi pe Pisicuţă pregătindu-se să doarmă într-o zonă luminată de soare pe sofa. Elspeth se ghemui lângă ea şi văzu cum i se închid pleoapele, în timp ce respiraţia i se încetinea. Era o imagine fermecătoare, obişnuită, în total contrast cu starea de tulburare pe care o trăia Elspeth. Valentina intră în cameră şi şopti:

— Elspeth?

Dar Elspeth nu-i răspunse şi nici nu-şi trădă prezenţa. Valentina plecă să se uite în toate camerele, de parcă s-ar fi jucat de-a v-aţi ascunselea. Elspeth mergea în urma ei, o umbră invizibilă.

Febră de primăvară

Robert stătea la birou într-o minunată după-amiază de mai, încercând să se împingă de la spate să scrie. Lucra la o secţiune a tezei dedicată doamnei Henry (Ellen) Wood, romancieră. Această doamnă Wood i se părea nemaipomenit de plicticoasă. Se chinuise să citească până la capăt *East Lynne*, se aplecase asupra unor detalii din viaţa ei şi, pur şi simplu constată că era incapabil să-i pese de individă câtuşi de puţin.

Când era ghid în câte un tur, sărea de fiecare dată peste doamna Wood. Ar fi „căzut" între George Wombwell şi Adam Worth, nu doar în ordinea alfabetică, ci şi ca situare geografică, iar lui Robert i se părea nevrednică de compania lor neobişnuită, aproape elegantă. Stătea şi rodea capătul creionului, încercând să decidă dacă putea s-o omită din teză. Probabil că nu. Ar fi încercat să obţină maximum de efect din moartea ei, dar şi aia a fost anostă: murise de bronşită. „Fir-ar a dracului de muiere."

S-a simţit uşurat când Valentina a venit şi l-a întrerupt.

— Hai afară, spuse ea. E primăvară.

Odată ajunşi afară, paşii lor s-au îndreptat inevitabil spre cimitir. Pe când mergeau pe Swains Lane, auziră un

cântăreţ din tubă singuratic care exersa gamele în Waterlow Park. Notele aveau o sonoritate elegiacă. Swains Lane fiind eclipsată de ziduri înalte în ambele părţi, îşi ducea existenţa într-un amurg neîntrerupt, chiar şi acum, când cerul de deasupra era albastru şi fără nori. Valentina îşi zise: „Suntem ca o mică procesiune funerară alcătuită din două persoane". Se bucură când ajunseră la porţile cimitirului şi aşteptară în soare să fie primiţi înăuntru.

Nigel deschise poarta:

— Nu vă aşteptam azi.

Robert spuse:

— Aşa e, dar e o vreme atât de frumoasă, încât ne-am gândit că am putea să mergem să căutăm flori de câmp.

Jessica ieşi din birou şi spuse:

— Dacă ieşiţi pe teren, luaţi şi nişte greble. Şi să nu ardeţi gazul aiurea, vă rog.

— Cu siguranţă că nu. Robert luă două aparate walkie-talkie şi două greble pentru el şi Valentina, precum şi un sac mare pentru gunoi, după care traversară curtea şi se duseră în cimitir.

— Ei bine, spuse Robert pe când o luau pe Aleea Dickens. Îmi pare rău, n-am vrut să te pun la treabă.

— Nu-i nimic, spuse Valentina. Şi-aşa nu-s bună de nimic mai tot timpul. Nu mă deranjează să dau cu grebla. De unde vin toate sticlele astea goale de apă?

— Probabil că le-aruncă oamenii peste zid, spuse Robert.

O vreme greblară într-o tăcere prietenoasă, curăţind aleea şi colectând o cantitate impresionantă de ambalaje de fast-food şi de pahare de cafea. Valentinei îi plăcea să dea cu grebla. N-o mai făcuse până atunci. Se întrebă ce alte activităţi ar putea să-i placă. „Să ambalez alimentele la băcănie? Să fac telemarketing? Cine ştie? Aş putea

să încerc mai multe joburi diferite, câte unul pe săptămână". Se imagina luând în primire hainele la garderoba de la British Museum când Robert îi făcu semn să vină la el.

— Uite, şopti el. Ea se uită şi văzu două vulpi mici dormind încolăcite, una cu nasul în coada celeilalte, pe o grămadă de frunze uscate. Robert stătea în spatele ei şi o cuprinse cu braţul. Valentina se crispă, iar el îi dădu drumul. O luară pe alee ca să lase vulpile să doarmă liniştite şi se întoarseră la greblat. După o vreme, Valentina zise:

— Ce-nseamnă „să ardem gazul"?

— Cred că-i o expresie americană. Jessica şi James au deprins câteva expresii de argou american în timpul războiului.

— Dar ce înseamnă?

— Oh. Păi, poate să însemne să fii leneş, să pierzi timpul cu prostii. Sau poate să se refere la altfel de prostii.

Valentina roşi.

— Adică, Jessica a crezut...

— Ah... sunt sigur că nu arătam tocmai ca doi oameni care intenţionau să-şi petreacă după-amiaza adunând gunoaiele. Se uită în sac. Cred că ne putem opri acum. Hai să ne plimbăm puţin... lasă greblele aici, ne întoarcem după ele.

O luă de mână şi o conduse către pajişte, o secţiune deschisă, scăldată de soare, plină de morminte bine îngrijite. Valentina spuse:

— E plăcut să stai la soare. Cred că, de când am sosit, toate zilele au fost cenuşii.

— Nici pomeneală.

— Nu... cred că e vorba doar despre senzaţia asta. E ca şi cum cenuşiul s-ar îmbiba în clădiri, sau ceva de genul ăsta.

— Mmm. Robert se simţea un pic deprimat. „Nu poţi s-o faci să-i placă Londra. Sau să te placă pe tine, că veni vorba." Continuară să meargă. Câteva morminte aveau flori proaspăt plantate pe ele, fiecare fiind câte o grădiniţă densă.

— Valentina, zise Robert, spune-mi, te rog, de ce, de câte ori te ating, parcă te-ai feri de mine?

— Cum adică? replică ea. Nu-i adevărat.

— Nu mereu. Dar ai făcut-o chiar adineauri, când am văzut vulpile.

— Probabil. Părăsiră pajiştea şi se întoarseră pe alee. Mi s-a părut... straniu. Lipsit de respect.

— Pentru că suntem într-un cimitir? întrebă Robert. Nu ştiu... când o să mor, aş vrea ca oamenii să facă dragoste pe mormântul meu, în mod regulat. Asta o să-mi amintească de vremurile mai fericite.

— Dar tu ai face-o pe mormântul altcuiva? Pe al lui Elspeth?

— Nu... decât dacă aş fi cu Elspeth. Indiferent cum s-ar putea asta. Poate dacă am fi amândoi morţi, spuse el.

— Oare morţii fac sex?

— Poate că asta ar depinde de locul în care ajungi, în rai sau în iad.

Valentina râse.

— Asta tot nu-mi răspunde la întrebare.

Robert o ciupi de fund, făcând-o să ţipe.

— Tot sexul plicticos de tipul Bucuria Sexului în iad şi tot sexul depravat şi bun în rai, propuse el.

— Asta mi se pare cumva cu susul în jos.

— Uite cum iese la iveală puritanismul tău american; de ce n-ar fi constituit raiul din toate aceste mari plăceri? Să mănânci, să bei, să faci dragoste: dacă toate astea sunt

păcate, de ce trebuie să le facem ca să supravieţuim şi să perpetuăm specia? Nu, eu cred că raiul constă într-o bacanală neîntreruptă. Iar jos, în iad, toţi îşi fac griji despre bolile venerice şi ejacularea prematură. În tot cazul, continuă Robert aruncând pe ascuns o privire la profilul relaxat al Valentinei, dacă nu ai grijă, va trebui să te duci într-o zonă specială, îngrădită, unde sunt ţinute toate fecioarele.

— În rai sau în iad?

El clătină din cap.

— Nu prea sunt sigur. N-ar trebui să rişti.

— Mai bine m-apuc de treabă.

— Eu mi-aş dori să te apuci. Se opri pe cărare. Erau aproape de mica răspântie care ducea la cavoul familiei Rossetti. Valentina se opri un pic mai încolo când îşi dădu seama că Robert nu mai mergea alături de ea. Îi susţinu privirea un moment, după care privi în jos derutată.

— Doar nu vrei... aici? spuse Valentina cu o voce abia auzită.

— Nu, spuse Robert. Aşa cum ai spus mai devreme, ar fi lipsit de respect. Şi îmi închipui că Jessica o să ceară să fiu arestat dacă ar afla vreodată. Doamne, se supără şi când vizitatorii vin în pantaloni scurţi.

— Cred că s-ar mulţumi să te concedieze.

— Ar fi şi mai rău. Ce naiba aş mai face cu mine? Ar trebui să-mi găsesc un serviciu adevărat. Începu din nou să meargă, iar ea îl urmă. Valentina, îţi place când îţi vorbesc aşa?

Ea nu spuse nimic.

— Tu m-ai provocat, şi pe urmă te-ai supărat. Nu sunt... nimeni nu s-a purtat cu mine în felul ăsta... cel puţin de când eram în clasa a şasea. Cred că problema vine de la

diferenţa de vârstă. Oftă. Cu toate că majoritatea fetelor pe care le-am cunoscut atunci ardeau de nerăbdare să şi-o tragă. A fost o epocă minunată.

Valentina clătină din cap.

— Nu e vorba despre... tragere. Ezită, atât din pricina argoului cu care nu era familiarizată, dar şi din cauza a ceea ce încerca să spună. E vorba de Julia.

Robert se uită la ea sincer surprins.

— Ce legătură ar putea fi între asta şi Julia?

Valentina spuse:

— Noi două am făcut întotdeauna lucrurile împreună, toate lucrurile importante...

— Dar tu-mi spui mereu cât de mult îţi doreşti să faci lucrurile singură.

— Îmi pare rău, spuse ea. Mi-e doar teamă.

— Bine, e de înţeles.

— Nu, e o prostie, spuse Valentina. Mi-aş dori să fiu în stare s-o părăsesc.

— Dar nu eşti căsătorită cu ea. Poţi să faci tot ce ai chef.

— Nu înţelegi.

— Nu, nu înţeleg.

Continuară plimbarea în tăcere, şi deodată Robert spuse:

— Stai... trebuie să iau greblele.

Făcu repede cale întoarsă pe cărare, lăsând-o pe Valentina într-un petic luminat de soare. „E plăcut aici", îşi zise ea. „Dacă aş fi Elspeth, aş prefera să fiu aici decât prizonieră în apartament." Robert reapăru, cu greblele şi sacul în mână. Se uită la el în timp ce se apropia de ea. „Oare-l iubesc? Cred că da. Atunci, de ce nu...?" Dar era imposibil. Oftă. „Trebuie să plec de lângă Julia." Robert încetini pasul când ajunse în apropierea ei.

— Mergem să bem ceaiul în birou?

— Fireşte, spuse ea şi se întoarseră împreună la capele, fiecare uimit de celălalt.

Julia ar fi vrut să zburde pe vremea asta minunată, dar n-avea chef să iasă din casă singură, iar Valentina dăduse bir cu fugiţii şi dispăruse cine ştie unde cu Robert. Aşa că urcă un etaj, hotărâtă să-l molipsească şi pe Martin de dispoziţia ei.

— Bună, draga mea, spuse el, când Julia apăru în biroul lui înghesuit şi întunecos. Lasă-mă doar un minut, două, aproape c-am terminat ce-aveam de făcut. Vrei să faci nişte ceai?

Julia se duse în bucătărie şi începu să pregătească ceaiul. De obicei, îi plăcea să aranjeze ceştile şi farfuriuţele, să fiarbă apa, toate acele mişcări rutiniere liniştitoare care însoţeau prepararea ceaiului, dar azi nu avea răbdare. Puse toate ustensilele pe tavă la întâmplare şi le duse în biroul lui Martin.

— Mulţumesc, Julia. Hai să le punem aici pe birou şi trage-ţi şi tu un scaun. Uite-aşa, e foarte plăcut.

Ea se lăsă cu toată greutatea pe scaun.

— Nu oboseşti niciodată să stai pe întuneric?

— Nu, răspunse el cu afabilitate.

— De ce-ai lipit ziare pe geamuri?

— Aşa mi-a recomandat decoratorul nostru, zise Martin, zâmbind.

— Da, sigur.

Martin turnă ceaiul în ceşti.

— Pari un pic cam iritată, domnişoară Poole.

— Of... Valentina a plecat nu ştiu unde cu Robert.

El îi întinse ceaşca.

— Şi de ce nu-ţi convine?

— Păi, sunt împreună.

Martin ridică sprâncenele.

— Da? Interesant. Robert mi se pare cam bătrân pentru cineva de vârsta ei.

Julia spuse:

— Dacă n-ai fi căsătorit, ai putea să ai o relaţie cu mine?

Întrebarea îl surprinse atât de tare pe Martin, încât nu-i dădu niciun răspuns.

— Cred că asta înseamnă nu, nu-i aşa?

— Julia...

Ea puse ceaşca jos, se aplecă şi-l sărută. După asta, Martin rămase absolut nemişcat, profund derutat.

— Nu trebuia să faci asta, spuse el în final. Sunt căsătorit.

Julia se ridică şi înconjură una din stivele mai mici de cutii.

— Marijke e la Amsterdam.

— Totuşi, sunt însurat cu ea.

Martin se şterse la gură cu batista. Julia dădu iar ocol cutiilor.

— Dar te-a părăsit.

Martin arătă spre turnuleţele de cutii, spre ferestre.

— Nu-i plăcea să trăiască în felul ăsta. Şi n-o condamn.

Julia încuviinţă din cap. Simţea că n-ar fi prea politicos să-şi exprime acordul prea entuziast.

Cuvintele îi ieşiră pe gură lui Martin împotriva voinţei lui:

— Eşti foarte atrăgătoare, Julia. Ea rămase nemişcată şi se uită la el, neîncrezătoare. Dar o iubesc pe Marijke şi nimeni n-o va putea înlocui.

Julia reîncepu să se învârtească.

— Cum anume... ce anume trebuie să simţi? Martin nu-i răspunse, aşa că ea încercă să-l lămurească. N-am fost niciodată îndrăgostită. De un băiat.

Martin se ridică şi-şi trecu palmele peste faţă. Avea ochii obosiţi şi simţea un imbold să se bărbierească. Nu era o compulsie, doar senzaţia că barba îi era puţin crescută şi neordonată. Se uită la computer; se făcuse aproape patru. Era timp, ar fi avut timp să facă duş dacă Marijke s-ar fi întors acasă de la serviciu. Putea să mai aştepte un pic. Julia îşi zise: „N-o să-mi răspundă" şi se simţi uşurată. Martin spuse:

— Am senzaţia că o parte din mine s-a detaşat şi a plecat la Amsterdam, unde acea parte — ea — mă aşteaptă. Ai auzit despre sindromul membrului lipsă? Julia încuviinţă din cap. Simt durere acolo unde-ar trebui să fie ea. Alimentează cealaltă suferinţă, lucrul care mă face să spăl şi să număr şi toate celelalte. Aşa încât, absenţa ei mă împiedică să pornesc în căutarea ei. Înţelegi?

— Dar nu te-ai simţi mult mai bine dacă te-ai duce şi-ai găsi-o?

— Sunt sigur că m-aş simţi mai bine. Da. Desigur, aş fi foarte fericit. Arăta neliniştit, de parcă s-ar fi temut că Julia o să-l împingă pe uşă afară.

— Şi-atunci?

— Julia, tu nu înţelegi.

— Nu mi-ai răspuns la întrebare. Te-am întrebat ce înseamnă să fii îndrăgostit. Tu mi-ai zis cum e când ţi-a plecat soţia de-acasă.

Martin se aşează din nou. „Cât de tânără e. Când eram tineri ca ea, inventam lumea, nimeni nu putea să ne spună nimic." Julia stătea cu mâinile încleştate, de parcă ar

fi vrut să se folosească de pumni ca să smulgă un răspuns de la el.

— Să fii îndrăgostit înseamnă... nelinişte. Să vreau să plac, să-mi fac griji că ea mă va vedea aşa cum sunt în realitate. Dar să vreau să fiu cunoscut. Adică... eşti dezbrăcat, lamentându-te în întuneric, fără pic de demnitate... Am vrut ca ea să mă vadă şi să mă iubească indiferent dacă ştie totul despre mine, iar eu ştiu totul despre ea. Acum ea a plecat, iar cunoaşterea mea e incompletă. Aşa că toată ziua îmi imaginez ce face, ce spune şi cu cine vorbeşte, cum arată. Încerc să suplinesc orele lipsă şi îmi e tot mai greu, pe măsură ce se acumulează în tot acest timp. Trebuie să-mi imaginez. Nu ştiu, zău aşa. Nu mai ştiu.

Stătea cu capul în piept şi vorbele îi deveniră aproape de neauzit. Julia îşi spuse: „Simte pentru soţia lui ceea ce simt eu pentru Valentina". Asta o înspăimântă. Ceea ce simţea ea pentru Valentina era iraţional, nefiresc, incontrolabil. Dintr-odată, Julia o urî pe Marijke. „De ce l-a lăsat aici, să stea în fotoliu cu umerii tremurând?" Se gândi la tatăl ei. „Oare el simte aşa ceva pentru mama?" Nu şi-l putea imagina pe tatăl ei rămas singur. Se duse către locul unde Martin stătea cu ochii închişi şi capul plecat. Se duse în spatele lui, se aplecă şi-şi puse braţele pe după umerii săi, odihnindu-şi obrazul de ceafa lui. Martin se crispă, apoi îşi încrucişă braţele încet şi-şi puse palmele peste ale Juliei. Se gândi la Theo, încercă să-şi amintească de ultima oară când Theo îl îmbrăţişase.

— Îmi pare rău, şopti Julia.

— Nu, nu, replică Martin. Julia îi dădu drumul. Martin se ridică în picioare şi ieşi din birou. Julia îl auzi suflându-şi

nasul la câteva încăperi distanţă. Martin se întoarse şi, făcându-şi ciudatele lui mişcări laterale la trecerea prin uşă, se aşeză din nou în fotoliul lui.

Julia zâmbi.

— Ai ieşit din cameră fără să faci asta.

— Aşa am făcut? O, Doamne. Martin se simţi pe moment consternat, dar senzaţia îi dispăru. „Trebuie să remediez asta", îşi spuse, dar imboldul de bază nu era acolo.

Julia făcu câteva mişcări de shimmy[40], apoi se uită la el.

— Mi se pare că eşti mai bine zilele astea. Nu mai pari la fel de speriat ca de obicei.

— Serios?

— Da. N-aş merge până acolo încât să zic că pari normal, dar nu mai sari la fiecare zece secunde să speli ceva.

— Trebuie să fie de la vitamine, opină el.

— Nu se ştie niciodată, replică Julia. În vocea lui Martin era ceva care îi ridica semne de întrebare.

— M-am antrenat în privinţa ieşirii pe palier, îi spuse el.

— Martin, e nemaipomenit! Îmi arăţi şi mie?

— Ăămm, de fapt, n-am reuşit cu adevărat. Dar am făcut exerciţii.

— Trebuie să-ţi dau şi mai multe vitamine.

— Da, cred că ar putea fi o idee bună.

Julia se aşeză din nou.

— Deci, dacă o să poţi ieşi afară, o să te duci la Amsterdam?

— Da.

— Şi, pe urmă, n-o să te mai văd niciodată?

[40] Dans din umeri.

— Pe urmă o să poţi veni la Amsterdam să ne vizitezi. Începu să-i vorbească despre Amsterdam. Julia asculta şi se gândea: „S-ar putea întâmpla". Era simultan entuziasmată şi îngrijorată: dacă Martin se făcea bine, devenea plictisitor?

Ea îl întrerupse:

— Vrei să mă laşi să dezlipesc ziarele de pe ferestrele tale?

Martin reflectă la propunerea ei. Nicio voce interioară nu se pronunţă împotrivă, dar el ezita.

— Poate la câteva ferestre? Doar aşa... de încercare.

Julia sări în picioare şi ocoli în fugă cutiile care-i obstrucţionau accesul la ferestrele biroului. Începu să smulgă ziarele şi benzile adezive. Lumina inundă încăperea. Martin se ridică în picioare clipind, uitându-se la copaci şi la cer. „Dumnezeule, e primăvară iar." Praful stârnit o făcu pe Julia să tuşească. După ce tusea se mai domoli, spuse:

— Ei?

— Foarte drăguţ, admise Martin.

— Pot să fac mai multe?

— Mai multe ferestre? Nu era sigur. Lasă-mă să mă obişnuiesc cu... lumina... mai întâi. Poate că în câteva zile o să poţi să mai faci câteva. Martin se apropie la câteva zeci de centimetri de fereastră. Ce vreme splendidă, spuse el. Inima îi bătea cu putere. Lumea părea să exercite o presiune asupra lui. Julia spuse ceva, dar n-o auzi.

— Martin? „O, Doamne!" Julia îl apucă de umeri şi-l împinse către fotoliu. Era scăldat în sudoare; respiraţia i se îngreunase. Martin? El ridică o mână ca să curme alte întrebări şi se lăsă să cadă brusc în fotoliu. Câteva minute mai târziu, spuse:

— E doar un atac de panică.

Continuă să stea cu ochii închişi şi cu o expresie interiorizată pe faţă. Julia spuse:

— Ce-aş putea să fac?

— Nimic, spuse el. Să stai cu mine.

Ea se aşeză şi aşteptă alături de el. Curând, Martin oftă şi spuse:

— Ei bine, a fost palpitant, nu? Îşi tamponă faţa cu o batistă.

— Îmi pare rău. Nimic din ce făcea azi nu era bine.

— Te rog, n-ai de ce. Uite, hai să mutăm fotoliile şi să stăm în lumina soarelui.

— Dar?...

— N-o să păţesc nimic. O să stăm mai departe de fereastre.

Îşi mutară fotoliile. Julia spuse:

— Mereu cred că am înţeles, dar nu-i aşa.

— Nici eu nu mă înţeleg, de ce-ar trebui să înţelegi tu? spuse Martin. În asta constă nebunia, nu? Căruţa se strică şi lucrurile nu mai au nicio logică. Sau, mai exact, au, dar nu e genul de logică pe care să o poată înţelege oricine altcineva.

— Dar erai pe cale să te faci mai bine, spuse ea, gata-gata s-o podidească plânsul.

— Oh, sunt mult mai bine. Crede-mă. Martin îşi întinse picioarele şi se lăsă acoperit de lumina soarelui. „Curând va fi vară." Se gândi la Amsterdam vara, la căsuţele înguste de pe malurile canalelor, scăldându-se fiecare în porţia ei de soare nordic, Marijke bronzată şi agilă, râzând de accentul lui olandez; se întâmplase cu mult timp în urmă, dar vara sosea din nou. Întinse mâna şi i-o oferi Juliei. Ea o prinse şi şezură unul lângă celălalt în lumină, privind afară la ziua de primăvară de la o distanţă nepericuloasă.

Se destramă cusăturile

Valentina îşi adusese maşina de cusut la Londra, dar nu se mai atinsese de ea din ziua în care-şi aranjaseră lucrurile în apartament. Stătea părăsită în camera de oaspeţi şi parcă-i reproşa ori de câte ori se întâmpla s-o observe. Maşina de cusut începuse să-i apară în vise, sărmană şi neglijată, ca un animăluţ căruia uitase să-i dea de mâncare.

Stătea în camera pentru oaspeţi, uitându-se lung la maşină. „Dacă asta vreau să fac, trebuie s-o fac." Căutase pe internet cursuri de design vestimentar, dar ca să fii admis trebuia să ai un portofoliu. Nu mai vorbise cu Julia despre colegiu de câteva săptămâni. „O să mă înscriu şi, dacă intru, o să mă duc, pur şi simplu. Tata o să-mi plătească taxele. Julia n-o să aibă ce să facă." Valentina dădu jos cuvertura de pe maşină. Îşi aduse un scaun din sufragerie; îşi găsi valiza plină cu materiale şi o goli pe pat. În timp ce lua fiecare cupon de ţesătură, îl desfăcea, îl netezea şi îl împăturea la loc, se gândea la Edie. Julia nu avea răbdare să coasă şi nici nu învăţase. Valentina descâlci un ghem de panglică şi sortă papiotele de aţă. Îşi găsi cutia cu bobine şi foarfeca

ei bună. Acum, toate erau frumos întinse pe pat, iar ea se întreba ce ar putea să facă totuşi cu ele.

Avea nişte bluze neterminate, pe care le începuse înainte să plece din Chicago. Putea să lucreze la alea. „Nu", îşi zise ea. „Vreau să fac ceva nou. Şi nu două; o să fac doar una."

Acasă, avea un manechin de croitorie, dar ar fi fost prea incomod de adus la Londra. Scoase centimetrul şi îşi luă propriile măsuri. „Ce ciudat. Am slăbit." Sortă ţesăturile pe teancuri: da, nu, poate. În teancul „poate" era un cupon de catifea neagră. Îl cumpărase în clasa a opta, în timpul unei scurte perioade de flirt cu moda Goth; Julia detesta să poarte negru, aşa că materialul rămăsese nefolosit în colecţia de metraje a Valentinei. Îl desfăcu. „Un metru şi douăzeci? Ajunge pentru o rochie."

Tocmai schiţa rochia când apăru Elspeth.

— A, bună, spuse Valentina. „Ai fi zis că e în stare să observe că uşa e închisă şi că vreau să fiu singură."

Elspeth mimă scrisul şi Valentina deschise blocul de desen la o pagină nouă. VREI SĂ LUCREZI CEVA?

— Da. Valentina îi arătă schiţa. E o rochie mini cu o manta încorporată.

PETRECI PREA MULT TIMP CU ROBERT.

Valentina ridică din umeri.

POT SĂ MĂ UIT?

— Cum vrei. Valentina îşi frecă palmele ca să le încălzească şi se întoarse la desenul ei. Elspeth se ghemui pe pat şi dispăru.

Orele treceau. Valentina încerca să-şi facă un tipar şi se simţea frustrată. Crearea tiparelor era unul dintre lucrurile pe care ar fi vrut să le înveţe în colegiu. Stătea pe podea cu hârtia în faţa ei, ştiind că era greşit, dar incapabilă

să se corecteze. „Da' proastă mai sunt. Poate c-ar trebui să desfac una din rochiile lui Elspeth, să văd ce lipseşte." Auzi paşii Juliei în hol.

— Şoricel?

Valentina se opri, respirând cât putea mai încet.

— Şoricel?

Uşa se deschise.

— A, aici erai. Ce bine! Ce faci?

Julia fusese în oraş toată ziua, hoinărind prin Hackney. Era udă leoarcă. Valentina observă că ploua; nu băgase de seamă până atunci.

— De ce nu ţi-ai luat o umbrelă? întrebă Valentina.

— Am luat. Dar ploua cu găleata afară, d-aia m-am udat. Julia dispăru şi reveni îmbrăcată în pijama şi cu capul înfăşurat într-un prosop. Ce-ai de gând să faci?

— Asta. Valentina îi întinse schiţa fără tragere de inimă. Julia o studie atent. Din chestia aia neagră?

— Mda.

— Păi, e... altceva.

Valentina nu-i răspunse. Întinse mâna, şi Julia îi înapoie blocul de desen. Julia zise:

— Unde crezi c-o să putem purta aşa ceva? Parc-ar fi un costum de Halloween pentru Lolita.

— E un experiment, spuse Valentina.

— Oricum, n-ai destul material. Poate găsim un magazin de textile. Ai putea să o faci din ceva roz. Ar fi mişto.

— Am destul material pentru o rochie. Şi n-ar arăta deloc bine în roz.

Valentina se prefăcea că ajustează tiparul. Nu-i venea să se uite la Julia.

— Ce rost are să faci o singură rochie?

— E pentru portofoliul meu, răspunse calm Valentina.

— Ce portofoliu?

— Pentru şcoală. Şcoala de design.

— Dar tu nu te duci la şcoală. Am convenit asta, nu te duci! Julia dădu ocol tiparului şi se lăsă pe vine, încercând să vadă faţa Valentinei. Adică, ce rost ar avea? Avem bani destui.

Valentina spuse:

— N-am convenit nimic. Tu tot încerci, şi ştii asta, să-mi bagi pe gât tot felul de chestii.

Începu să-şi ruleze tiparul şi să-şi pună la locul lor creioanele şi blocul de desen.

— Dar tu faci tot felul de lucruri fără mine. Abia dacă mai apuc să te văd, nu mai vrei să mergi nicăieri cu mine şi ieşi în fiecare seară cu Robert. Îşi petreci toată ziua vorbind cu Elspeth. E ca şi cum m-ai urî.

În sfârşit, Valentina se uită la Julia.

— Da. Te urăsc.

— Nu, spuse Julia. Nu ai cum.

— Ştii, parc-ai fi temnicerul meu. Valentina se ridică în picioare, iar Julia rămase îngenuncheată pe podea. Dă-mi pace, Julia. Când se împlineşte anul, o să-l rugăm pe domnul Roche să împartă moştenirea. Poţi să rămâi să trăieşti aici, dacă vrei. Eu o să iau nişte bani, nici măcar n-o să iau aşa de mulţi, doar cât să-mi pot duce viaţa... Poţi să faci orice vrei. Eu o să mă duc la şcoală, o să lucrez undeva, văd eu, nici măcar nu-mi pasă. Vreau să fac ceva, să am propria mea viaţă, să mă maturizez.

— Dar nu poţi, spuse Julia. Se ridică şi ea, cu prosopul atârnându-i caraghios pe cap. Îl aruncă pe podea. Arăta jalnic de tânără cu părul ud lipit de cap şi pijamaua ei bleu. Valentina, tu nu eşti în stare nici măcar să ai grijă de tine! Ascultă la mine, prima oară când o să te îmbolnăveşti

mai rău, iar eu n-o să fiu lângă tine ca să te îngrijesc, o să mori.

— Minunat, spuse Valentina. Prefer să mor decât să-mi petrec viaţa cu tine.

— Minunat, replică Julia. Se duse la uşă şi se opri, încercând să se gândească la altceva de spus. Nu avu nicio inspiraţie. Nu contează! Julia ieşi şi trânti uşa în urma ei.

Valentina rămase cu privirea lipită de uşă. Şi acum? Brusc, îşi dădu seama că Elspeth reapăruse şi stătea în continuare pe pat, privind-o cu o expresie consternată.

— Pleacă, îi spuse Valentina. Te rog să mă laşi în pace. Elspeth se ridică ascultătoare şi trecu plutind prin uşa închisă. Valentina rămase pe loc, mintea lucrându-i cu frenezie. În cele din urmă, trase de pe pat catifeaua neagră. Se întinse în mijlocul teancului de materiale şi trase catifeaua peste ea. „O să dispar", îşi zise ea. Auzea cum ploaia cade în torente. Valentina plânse vreme îndelungată. Sub catifea era cald şi se simţea protejată; pe când o lua somnul, se gândea: „Ştiu. Ştiu ce am de făcut..." — şi planul ei prinse formă desăvârşită în acel spaţiu dintre starea de trezie şi vis.

O propunere

A doua zi de dimineaţă, Valentina se uita la Elspeth, care citea. Valentina lăsase câteva cărţi mai vechi deschise pe covorul din camera din faţă. Elspeth citea paginile deschise din fiecare carte, după care se muta la următoarea şi iar la următoarea. Amesteca unele dintre cărţile ei preferate de demult (*Middlemarch, Emma, O rugăciune pentru Owen Meany*) cu câteva poveşti cu fantome (*Răsucirea şurubului*, plus povestiri scurte de M.R. James şi Poe), în speranţa de a găsi ceva indicii cu privire la fenomenul bântuirii. Efectul era uşor deconcertant. După ce termina de citit toate paginile deschise, Elspeth se întorcea la prima carte şi, cu mare chin, întorcea pagina. În continuare, trecea pe rând la celelalte volume, deplasându-se de-a lungul şirurilor până când întorcea toate paginile. Valentina nu putea să vadă decât o parte din Elspeth; capul, umerii şi braţele erau vizibile, dar puloverul cu care era îmbrăcată dispărea undeva în partea de jos a toracelui. Elspeth plutea cu capul în jos deasupra cărţilor; dacă întregul ei trup s-ar fi aflat acolo, ai fi avut impresia că stă atârnată de tavan. Dacă i-ar fi curs sânge prin vene, i s-ar fi adunat tot în cap. Aşa cum stăteau lucrurile, părea că stă cât se poate de confortabil.

— Vrei să-ţi întorc eu paginile?

Elspeth se uită la ea şi clătină din cap. Îşi îndoi braţul, ca şi cum ar fi vrut să-şi încordeze bicepsul: „Trebuie să fac mişcare".

Valentina stătea pe sofaua roz cu o ediţie Penguin terfelită a romanului *Femeia în alb*. Constată că-i era greu să se concentreze asupra contelui Fosco şi a lui Marian, în timp ce Elspeth frunzărea paginile la câţiva paşi de ea. Lăsă cartea jos şi se ridică.

— Unde-i Julia?

Elspeth arătă spre tavan. Valentina zise „aha" şi ieşi din cameră. Se întoarse cu tăbliţa Ouija şi cu planşeta. Valentina duse degetul la buze. Elspeth se uită la ea cu ironie. Nu trebuie să-mi spui mie să tac. Se aşeză lângă Valentina, care zise:

— Ştii ce s-a întâmplat cu Pisicuţa?

Elspeth se întoarse într-o parte. „Nu vreau să vorbesc despre asta. Valentinei nu-i zise nimic. Aceasta insistă.

— Ai putea să faci la fel şi cu mine? Să-mi scoţi... sufletul... şi să-l pui la loc?

NU, îi comunică Elspeth.

— Nu poţi sau nu vrei?

NU NU NU. Stătea pe canapea şi dădea din cap a negare. „Ce idee prostească" — ar fi vrut să spună. În schimb, scrise: DE CE?

— D-aia. De ce trebuie să ştii motivul?

Elspeth se întrebă dacă aşa s-ar fi întâmplat în situaţia în care ar fi avut o fiică adolescentă: solicitări absurde, formulate cu o îndreptăţire nechibzuită. Scrise: ŞI DACĂ NU POT SĂ TE MAI PUN LA LOC.

— Ai putea să te antrenezi cu Pisicuţa.

EŞTI CAM DURĂ CU PISICUŢA.

Valentina roşi.

— Dar Pisicuţa n-a păţit nimic. Şi nu e niciun motiv să nu meargă şi cu mine, aşa că n-o să fie nevoie să repeţi faza cu Pisicuţa.

MOARTEA CELULELOR LEZIUNI CEREBRALE DE UNDE ŞTIM NOI CĂ PISICUŢA N-A PĂŢIT NIMIC

— Haide, Elspeth. Măcar gândeşte-te la asta.

Elspeth se uită lung la Valentina. Apoi scrise: LAS-O BALTĂ, şi dispăru. Valentina rămase pe gânduri. O pală de vânt răscoli paginile cărţilor întinse pe covor. Valentina se întrebă dacă fusese Elspeth sau doar vântul. Ca s-o enerveze pe Elspeth, întoarse toate cărţile cu cotorul în sus. Nu se aşteptase ca Elspeth să fie de acord. Dar introdusese ideea şi ştia că va găsi o cale prin care să-şi atingă scopul.

Julia n-avea astâmpăr. Stătea pe palier cu spatele lipit de uşa din faţă a apartamentului lui Martin, cu un picior întins drept în faţa ei şi cu celălalt îndoit în jos, pe trepte. Era o nouă dimineaţă ploioasă, iar lumina părea să fi învelit toate obiectele de pe palier cu un strat suplimentar de praf. Julia îl auzea pe Martin mormăind ca pentru sine în apartamentul lui. Voia să intre şi să-l deranjeze, dar se hotărî să mai aştepte puţin. Îşi schimbă poziţia astfel încât să-şi proptească ambele tălpi de teancurile de ziare aduse de Martin pe palier. Teancurile erau un pic cam instabile. Julia şi le imagină răsturnându-se peste ea şi îngropând-o. S-ar fi sufocat. Martin n-ar fi găsit-o niciodată — n-ar fi fost în stare să-şi deschidă uşa apartamentului. „Nu, nu e aşa. Uşile se deschid spre interior." Valentina ar fi crezut că dăduse bir cu fugiţii; i-ar fi părut rău. „O să devin fantomă, după

care o să mă iubească din nou. O să stea aici toată ziua cu tăbliţa Ouija şi o să ne distrăm de minune." Robert va veni să le caute şi va fi surprins de avalanşa de ziare; o să-şi spargă capul şi-o să moară. Julia dădu un brânci unui teanc de ziare care se prăbuşi lateral, peste un alt teanc de ziare. Nu simţi cine ştie ce satisfacţie. „Mă plictisesc", conchise Julia. N-avea niciun haz să se plictisească singură. Se uită în jur, dar nu găsi nimic la care să merite să se uite sau să se gândească. N-avea niciun rost să coboare un etaj. Valentina nu voia să stea de vorbă cu ea. Martin începu să cânte. Julia îşi dădea seama că-i plăcea să cânte. Nu cunoştea cântecul. Se gândi că ar putea fi un cântecel publicitar. Împinse din nou ziarele cu piciorul, dar acestea nu mai căzură. „Poate-ar fi bine să-mi iau o slujbă", se gândi ea. „De plictisit, tot m-aş plictisi, dar măcar aş avea un motiv să plec de-acasă." Simţi miros de pâine prăjită şi se întristă subit, peste măsură. Lovi din nou cu piciorul, mai puternic, iar de data asta ziarele îi făcură pe plac, căzându-i pe picioare şi pe stomac. Era cumva ca şi cum s-ar fi aflat pe plajă, îngropată în nisip, numai că ziarele nu erau aşa de moi; o înghionteau cu colţurile lor. Rămase aşa câteva minute, încercând să savureze experienţa. „Nu", îşi zise. „E inutil." Julia ieşi de sub grămada de ziare, călcă pe ea şi deschise uşa. Se ghidă după vocea lui Martin, care se afla în bucătărie şi se pregătea să mănânce — da — pâine prăjită.

În dimineaţa următoare, Valentina şi Elspeth stăteau împreună în faţa tăbliţei Ouija. Elspeth reflectase asupra chestiunii.

NU ÎNŢELEG, comunică ea.

— Vreau s-o părăsesc pe Julia, spuse Valentina. Ideea ei se amplificase până la punctul la care aproape că-i acaparase toate gândurile.

ATUNCI PĂRĂSEŞTE-O

— Nu mă lasă.

PROSTII

— Când tu şi mami v-aţi separat...

N-AM AVUT DE ALES

— De ce?

Elspeth răsuci planşeta fără noimă, apoi se opri.

— Dacă Julia o să creadă că am murit, o să mă lase în pace.

JULIA AR FI DISTRUSĂ DACĂ AI MURI LA FEL ŞI EDIE ŞI JACK

Valentina nu se gândise la părinţii ei. Se încruntă, dar zise:

— Uite, Elspeth, o să fie perfect. Eu o să mor, Julia o să fie nevoită să continue fără mine, o să depăşească momentul. Iar tu o să mă pui la loc în corpul meu ca să pot trăi fericită până la adânci bătrâneţi, sau, cel puţin, voi putea şi eu să-mi trăiesc propria viaţă. O să fiu liberă.

Elspeth stătea cu degetele pe planşetă, uitându-se la Valentina. Valentinei, expresia ei i se păru iritată, apoi gânditoare.

SĂ JUDECĂM LUCRURILE DIN PERSPECTIVĂ LOGISTICĂ, scrise Elspeth. TU ÎŢI VEI PĂRĂSI CORPUL CÂTEVA ZILE — VA AVEA LOC O ÎNMORMÂNTARE — TRUPUL VA ÎNCEPE SĂ PUTREZEASCĂ — APOI CORPUL VA FI DUS ÎN CIMITIR — NOI SUNTEM AICI — POATE — ŞI DACĂ FANTOMA TA AJUNGE ÎN ALTĂ PARTE — CUM SE VOR MAI REUNI CORPUL ŞI SUFLETUL — IAR CORPUL VA FI ORIBIL — PE SCURT EŞTI NEBUNĂ.

— O să-l rugăm pe Robert să ne ajute.

N-O SĂ VREA

— Ba da, dac-o să-l rogi tu.

Elspeth se simţea profund agitată. „Dezastru, asta o să fie. Şarpele, mărul, femeia; e ispită pură, fir-ar să fie. Nu se poate sfârşi decât rău. Spune-i nu. Nu poate s-o facă fără tine. Dac-o refuzi, o să găsească o modalitate mai raţională să se împace cu Julia. Nu, nu, nu." Elspeth deveni conştientă că Valentina şedea foarte răbdătoare, ca o şcolăriţă cuminte, aşteptând răspunsul ei. Spune-i un nu categoric.

Elspeth puse degetele pe planşetă. LASĂ-MĂ SĂ MĂ MAI GÂNDESC, scrise ea.

Numărătoare

Valentina şedea în grădina din spate, bând ceai. Era o dimineaţa de mai cenuşie şi umedă, chiar mai devreme decât se trezea ea de obicei. Banca din piatră pe care şedea Valentina era acoperită cu licheni, iar umezeala răzbătea prin capotul matlasat pe care-l îmbrăcase, un lucru mai vechi de-al lui Elspeth. Se descălţă de papuci şi îşi ridică picioarele în aşa fel încât să-şi sprijine bărbia pe genunchi.

Elspeth şedea în fotoliul de la fereastră şi o privea. Valentina auzea ţipetele coţofenelor în cimitir. Două dintre ele se cocoţaseră pe creasta zidului şi se uitau la ea. Se mutau de pe un picior pe altul. Valentina se uită şi ea la ele, încercând să-şi amintească poezioara învăţată de la Edie.

Una pentru tristeţe,
Două pentru bucurie,
Trei pentru o nuntă,
Patru pentru un copil,
Cinci pentru boală,
Şase pentru moarte.

„Două pentru bucurie", îşi zise. „Asta-i bine." Dar chiar în timp ce zâmbea în sinea ei, alte trei coţofene aterizară lângă primele două, pentru ca o clipă mai târziu să li se alăture o coţofană deosebit de mare şi de gălăgioasă, care coborî în mijlocul lor şi le făcu pe celelalte să se plimbe neliniştite pe coama zidului, când încolo, când încoace. Valentina se uită în altă parte, apoi sus, la fereastra lor. „Aia o fi Julia?" O siluetă întunecată stătea încadrată de fereastră pe fondul întunecat al încăperii, ca o gaură în realitate. Valentina se ridică şi-şi duse palma streaşină la ochi, încercând să vadă. „Elspeth? Nu, nu-i nimic acolo." Fusese un gând neliniştitor obiectul întunecat din întuneric... „Nu, nu e nimic. Elspeth n-ar fi atât de... stranie."

Valentina bău ultimul strop de ceai, îşi luă ceaşca, farfuriuţa şi linguriţa şi se întoarse în casă.

Test

Pisicuţa Morţii dormea pe perna Valentinei. Era după-amiază, lumina soarelui cădea pieziş prin fereastra dormitorului, străbătând covorul, urcând pe marginea patului, dar nereuşind să ajungă la Pisicuţă. Era aproape îndeajuns de albă ca să se piardă pe fondul feţei de pernă, „ca şi cum ai desena un urs polar într-o furtună de zăpadă", îşi zise Elspeth. Elspeth stătea în soare, lăsându-l să curgă prin ea, şi se uita la Pisicuţă cum doarme. „Te vreau". Elspeth se simţea deprimată. Niciodată nu crezuse despre ea că ar fi în stare să omoare un pisoiaş alb în timp ce dormea. Dar se părea că era exact genul ăla de persoană. „Să nu-ţi faci griji, Pisicuţă. O să te pun imediat la loc". Elspeth întinse ezitant o mână spre Pisicuţă, care nu se clinti. Îşi trecu degetele prin blăniţa moale a burţii Pisicuţei. Cum am făcut asta atunci? Îşi vârî degetele înăuntrul Pisicuţei, care scoase un mieunat de protest şi se întoarse, fără să se trezească. Elspeth trecu nestingherită prin sângele fierbinte, prin organe, oase şi muşchi. Bâjbâia după acea mică tăietură de imaterialitate; degetele ei puteau să recunoască sufletul Pisicuţei pentru că era alcătuit din aceeaşi materie ca şi Elspeth

însăşi. „O avea o localizare permanentă în corp? Sau migrează? Data trecută am avut senzaţia că l-am agăţat cu degetul. Era alunecos ca un sâmbure de avocado care iese din fruct". Pisicuţa gemu şi se ghemui şi mai strâns. „Iartă-mă, Pisicuţo. Iartă-mă". Elspeth îşi mişcă mâna mai sus, în plămâni, iar Pisicuţa se trezi. Elspeth îşi trase repede mâna înapoi. „Nu poate să te vadă". Dar Pisicuţa era agitată; îşi arcui spinarea, privind cu suspiciune în jur. Se duse la marginea patului şi ascultă. Apartamentul era liniştit; Julia şi Valentina ieşiseră în oraş. Elspeth îl auzea pe Robert dând cu aspiratorul în bucătărie. Pisicuţa dădu roată patului şi se opri la piciorul acestuia, sprijinindu-şi bărbia pe lăbuţele din faţă încrucişate, cu ochii ca nişte fante. Elspeth se aşeză lângă ea şi aşteptă.

Câteva minute mai târziu, Pisicuţa închise ochii. Elspeth se uita la părţile ei laterale cum se ridicau şi se lăsau în jos. Vârful cozii îi tremura. „Uşurel." Elspeth îi mângâie capul; când o mângâia Valentina, îi plăcea; acum doar îşi mişca urechile iritată.

Pisicuţa se culcă din nou. Elspeth îşi trecu degetele răsfirate prin trupşorul alb dintr-o singură mişcare rapidă, aşa cum ar fi făcut Pisicuţa dacă s-ar fi jucat cu vreun ghem de sfoară. Se agăţă de ceva — trupul Pisicuţei se dezumflă asemenea unui aluat care a crescut prea repede — şi Elspeth ţinea acum în braţe o Pisicuţă furioasă, care încerca să zgârie şi să muşte.

Oare, dacă mă zgârie, o să mă vindec? Elspeth îşi imagină pielea de stafie făcută zdrenţe şi aruncă Pisicuţa pe pat. Se holbau una la cealaltă. Pisica scuipă zgomotos. Elspeth tresări surprinsă. Dac-o aud...? Spuse:

— E în regulă, Pisicuţă, şi întinse mâna. Pisicuţa se dădu înapoi, scuipând. Se întoarse, sări de pe marginea patului

şi dispăru. Elspeth zbură pe deasupra patului la timp ca să vadă o ceaţă albă disipându-se pe lângă măsuţa din dreptul patului. Şi acum? Cum o s-o pun la loc? Elspeth se gândi la Valentina şi disperarea puse stăpânire pe ea. Se ghemui lângă trupul fără viaţă al Pisicuţei. Întoarce-te, Pisicuţo. A fost doar un exerciţiu... O, Doamne. Pisica părea moartă de-a binelea. Avea ochii întredeschişi şi cea de-a treia pleoapă aproape că se trăsese ca un oblon. Arăta ca un extraterestru felin. Limbuţa roz ieşise afară, iar capul îi atârna pe lăbuţe într-un unghi incomod. Îmi pare rău, Pisicuţo. Îmi pare tare, tare rău. Unde ar putea să fie. Mai era în apartament, măcar? Poate că se dusese să-şi pândească prada în grădina din spate sau se transformase într-un norişor alb care bântuia prin cimitir în căutarea fantomelor de rândunici şi de broscuţe. Poate că va deveni o fantomă de pisică şi-o să bântuie tomberoanele de gunoi din South Grove. Elspeth mângâie Pisicuţa. Până şi blăniţa ei părea secătuită de viaţă. Împunse cu degetele în burta Pisicuţei şi rămase surprinsă de schimbare: era viaţă acolo, dar era viaţa lucrurilor care descompun corpul. Microorganismele care mistuie orice făptură moartă se dezlănţuiseră deja înăuntrul Pisicuţei.

Elspeth îşi trase mâna afară şi şezu în capul oaselor. Chestia asta n-o să meargă, Valentina. Nu aşa cum crezi tu că ar trebui să meargă. Până când trupul va trece de ceremonia funerară, putrefacţia va fi început de mult. Ai muri din pricina putreziciunii. Ai muri din pricina propriei tale morţi.

Elspeth se lăsă să se subţieze şi se împrăştie în aer. Îi era ruşine că o omorâse pe Pisicuţă de hatârul unei idei prosteşti. Trebuia să-mi fi dat seama. Biata Pisicuţă. Elspeth se duse şi se ghemui în sertarul ei. Stătu acolo, simţindu-se

oribil şi monstruos, dojenindu-se şi întrebându-se ce-or să creadă ceilalţi despre cruzimea ei. Răspunsul era „absolut nimic", pentru că, în afară de Valentina, nimeni n-o să aibă habar de ceea ce făcuse Elspeth.

Înmormântarea Pisicuţei Morţii

Julia o găsi pe Pisicuţă. Era prima oară când găsea o fiinţă moartă, şi singurul ei gând fu îndreptat spre Valentina. Spera să nu fie adevărat şi, cumva, Pisicuţa să se trezească, astfel ca Valentina să nu afle niciodată. Dar Valentina reacţionă foarte reţinut. „Ah", doar atât spuse când Julia îi povesti.

Julia găsi o cutie din lemn cu balamale în camera servitorilor. Cândva acolo fusese ţinută argintăria, dar acum nu conţinea decât spaţii goale pentru ustensile, căptuşite cu catifea verde decolorată. Argintăria fusese primită ca dar de nuntă de părinţii lui Elspeth şi ai lui Edie. Dispăruse în urma unui jaf care avusese loc în 1996. Julia se întrebă în treacăt de ce mai fusese păstrată o cutie goală care-şi pierduse cu desăvârşire menirea. O duse în dormitor şi o aşeză lângă trupul Pisicuţei. Valentina deschise cutia:

— Nu cred c-o să încapă, spuse ea.

— Poate dacă ar fi avut formă de furculiţă. Ia stai, cred că asta se ridică, remarcă Julia. Vechiul clei cedă când Julia smulse suportul din cutie. Asta degajă o duhoare cruntă de mucegai. Valentina făcu o grimasă şi-şi trase cămaşa peste nas.

— O să-i punem iarba-mâţei în cutie. Şi-o s-o înfăşurăm în ceva drăguţ. Julia se duse şi luă din dressing o eşarfă din mătase albastră care fusese a lui Elspeth. Valentina încuviinţă din cap. Julia o întinse pe pat. Valentina o ridică pe Pisicuţă şi o aşeză pe eşarfă. O sărută pe creştetul capului. Deja trupul animăluţului era un pic ţeapăn. Valentina o înfăşură cu eşarfa şi o puse în cutie. Pisicuţa părea mai moartă în cutie decât întinsă pe pat; umflătura de sub mătase era cu desăvârşire inertă şi tristă. Valentina închise capacul.

Gemenele coborâră un etaj şi se postară în faţa uşii lui Robert, fără să vorbească. Valentina ţinea cutia. Robert deschise uşa şi spuse:

— M-am gândit şi cred c-ar trebui s-o îngropăm în grădina din spate.

— De ce? spuse Julia. Avem la dispoziţie un cimitir întreg dincolo de zid. E aiurea să avem un cavou de familie şi să n-o putem pune acolo.

Gemenele intrară în apartamentul lui Robert, dar rămaseră în holul de la intrare, ca şi cum ar fi fost pe cale să plece din nou. Robert închise uşa.

— Sunt câteva motive foarte serioase pentru care aşa ceva n-o să se întâmple. Mai întâi, nu aveţi un sicriu corespunzător pentru o înmormântare deasupra solului, aşa că asta ar ieşi urât. Apoi, nu este permisă înmormântarea animalelor în Cimitirul Highgate, care este un teren funerar creştin consacrat.

— Nici măcar animalele creştine? întrebă Julia.

— Şi dacă facem rost de un sicriu potrivit? întrebă Valentina.

Robert spuse:

— O s-o îngropăm lângă zidul grădinii şi-o să-l rugăm pe George să-i cioplească o mică piatră funerară. O să fie la o jumătate de metru de cimitir şi-o puteţi vizita oricând doriţi.

— Bine, spuse Valentina. Se simţea amorţită. Simţea nevoia să vorbească cu Elspeth, dar aceasta era de negăsit. Cei trei ieşiră în grădina din spatele casei. Robert luă o cazma şi nişte mănuşi. După ce se consultă cu Valentina, începu să sape o groapă. Deşi cutia nu era mare, săpă până la nouăzeci de centimetri. Când reuşi în sfârşit să lărgească îndeajuns de mult groapa, începu să-i aprecieze cu adevărat pe cei din echipa de gropari de la cimitir. „Thomas şi Matthew ar fi săpat mormântul ăla în zece minute, şi uită-te la mine cum fac bătături în palmă şi sunt leoarcă de transpiraţie." Aşeză cu grijă cutia pe fundul gropii. Julia spuse:

— N-ar trebui să... spunem ceva?

— Adică o rugăciune? întrebă Robert. Îşi mută privirea de la Julia la Valentina, care spuse:

— Adio... Pisicuţă... „Te iubesc. Iartă-mă..." Începu să plângă. Robert şi Julia se uitară unul la altul, nesiguri, fiecare încercând să-l lase pe celălalt s-o consoleze. Julia făcu un gest cu mâinile: „Du-te tu la ea". Robert se apropie de Valentina şi o cuprinse cu braţele; fata suspina acum. Julia se întoarse într-o parte. Se duse spre casă şi urcă pe scara de incendiu. În timp ce deschidea uşa, se uită în jos şi-o văzu pe Valentina lipită de Robert, care se uita la Julia. „Pare stingherit. Ca şi cum cineva i-ar fi făcut un cadou pe care nu-l voia, dar trebuie să simuleze că-i place." Julia intră în apartament şi-i lăsă cu ale lor.

Vreme de două zile, toată lumea evita pe toată lumea. Elspeth rămase în sertar, făcându-şi reproşuri; Robert

petrecu ceva timp la cimitir cu acte administrative ale funeraliilor; Julia se scula devreme şi pleca fără să spună unde se duce. Valentina rămase în apartament şi încercă să lucreze la rochia ei cu giulgiu. Îi venea greu să se concentreze, iar logica construirii tiparului continua să-i scape. Robert le-a ajutat pe gemene să comande un nou televizor, care sosi la o zi după ce o înmormântară pe Pisicuţă.

Valentina abandonă rochia pentru Antiques Roadshow[41] şi un documentar despre Islam. Martin habar n-avea că ceva era în neregulă şi continua cu voioşie să lucreze la cuvintele lui încrucişate şi să facă exerciţii de ieşit pe palier. Acum putea să rămână acolo timp de zece minute fără niciun incident; la drept vorbind, se gândea deja să coboare scara.

Valentina mânca de seară şi se uita la serialul *EastEnders* când, în sfârşit, Elspeth ieşi din ascunziş. Stătea la doi paşi de televizor, invizibilă pentru Valentina, încercând să se gândească la ce ar putea spune. Programul luă sfârşit. Valentina închise televizorul şi începu să ducă vasele la bucătărie. Elspeth se ţinu pe urmele ei până în dormitor, sfâşiată de suferinţă.

Valentina spuse:

— Elspeth? Ştiu că eşti acolo.

Elspeth o atinse cu degetele pe mână. Valentina se duse în camera din faţă şi se aşeză în faţa tăbliţei de Ouija.

— Ce s-a întâmplat, Elspeth?

O GREŞEALĂ ORIBILĂ ÎMI PARE TARE RĂU

— N-am vrut s-o omori, ştii?

ŞTIU AM ÎNCERCAT S-O PUN LA LOC DAR N-A VRUT A FUGIT

[41] Emisiune TV britanică, bazată pe evaluarea de antichităţi.

— E aici acum?

N-O VĂD

— Dac-o vezi, o să-mi dai de ştire?

S-AR PUTEA SĂ DUREZE LA ÎNCEPUT O SĂ FIE CA UN NOR

— Bine.

ÎMI PARE RĂU

— Şi mie. E vina mea, Elspeth, n-ar fi trebuit să-ţi sugerez aşa ceva.

CEL MAI BINE TICLUITE PLANURI ALE ŞOARECILOR ŞI ALE OAMENILOR[42]

— Mda, cred că aşa e. Valentina se ridică. Elspeth, sunt obosită. Trebuie să merg la culcare.

NOAPTE BUNĂ

— Noapte bună. Valentina ieşi din încăpere. Apoi Elspeth o auzi spălându-se pe dinţi. Cam asta a fost, îşi zise Elspeth. Poate că aşa e mai bine.

În dimineaţa următoare, Julia o găsi pe Valentina în grădina din spate. Stătea pe bancă la soare, privind lung la moviliţa de pământ de peste mormântul Pisicuţei.

— Ăă, bună, spuse Julia.

— Bună.

— Mă gândeam să merg la Liberty. Vrei să vii cu mine?

Valentina se pregătea s-o refuze când îşi aminti că, de fapt, „Juliei nu-i place la Liberty; probabil că merge acolo ca să-mi facă mie plăcere". Valentina se gândi la cutiile cu resturi de materiale textile de la etajul al treilea

[42] Citat trunchiat dintr-un poem de Robert Burns: „The best laid plans of mice and men gang aft agley" — Adesea, cel mai bine ticluite planuri ale şoarecilor şi ale oamenilor pot să sfârşească rău. (Oricât de bine ai plănui un lucru, oricând se poate întâmpla ceva rău.)

al magazinului; era în stare să piardă două ore în şir doar ca să se uite la materiale, fără să se gândească la nimic altceva. Ar fi fost o schimbare bine-venită faţă de televizor.

— OK, spuse. Sigur.

Nu vorbiră prea multe pe drum. Valentina era îmbrăcată complet în negru; hainele erau ale lui Elspeth. Julia, neputând să se asorteze cu ea, se mulţumi cu un bluzon roz cu glugă, o fustă scurtă şi colanţi. „Rozul şi negrul merg bine împreună", îşi zise ea. „O să ne asortăm fără să fim identice." Şezură una lângă cealaltă în timp ce trenul de pe Northern Line gonea huruind de zor, fiecare conştientizând acut prezenţa celeilalte, dar incapabilă să înceapă o conversaţie. Când ajunseră la Liberty, Valentina urcă la etajul al treilea şi plonjă în raionul de textile. Julia o urmă şi rămase mai în urmă, sucind şi răsucind în minte lucrurile pe care ar fi putut să i le spună Valentinei când aceasta ar fi dispusă să vorbească.

La ora prânzului, ieşiră din magazin şi merseră la un Pret[43]; împărţiră un sandvici cu bacon, salată şi roşii şi o pungă de chipsuri de cartofi. Julia bău o Coca-Cola, iar Valentina, un ceai. Cum liniştea ameninţa să se extindă şi asupra prânzului, Julia deveni tot mai anxioasă, aşa că, în cele din urmă, spuse:

— Ce-ai vrea să faci după aia?

Valentina ridică din umeri.

— Nu ştiu. Să mă duc acasă, cred.

— Ei, haide, încercă s-o convingă Julia. E o zi atât de frumoasă. Nu te duce acasă de-acum.

[43] Pret a Manger – reţea de restaurante fast-food din Londra.

— Bine. Tonul Valentinei lăsa să se înţeleagă limpede că nu prea-i păsa ce face.

— Hai să ne plimbăm.

— Bine.

Ajunsă din nou în stradă, Julia se îndreptă spre sud. Putea să se orienteze acum fără să mai consulte ghidul, observă Valentina. Curând se plimbau prin Parcul St. James.

— Hai să ne uităm la raţe, propuse Valentina, aşa că se aşezară pe o bancă şi, o vreme, priviră raţele. Julia întrebă:

— De ce eşti atât de supărată pe mine?

— Ştii şi tu de ce.

— Nu... nu pricep. Am fost mereu împreună şi am fost fericite. Adică, nici măcar nu ne-am gândit la asta, ştii? Pur şi simplu, aşa au stat lucrurile. Ne-am dorit aceleaşi lucruri şi nu aveam de gând să ne despărţim niciodată... mai ţii minte?

Valentina clătină din cap.

— Asta a fost impresia ta. Ideea ta despre cum eram noi două. Întotdeauna am făcut ce ai vrut tu. Nici măcar n-ai băgat de seamă, dar tot timpul am făcut cum ai vrut tu. Cumva, niciodată n-am ajuns să facem lucrurile pe care le-am dorit eu. De exemplu, şcoala. Am fi putut să rămânem la Cornell sau la Universitatea Illinois. Până acum, ne-am fi putut termina studiile. Am fi putut avea nişte slujbe adevărate. Dar ţie nu ţi-a convenit când încercam să fac ceva fără tine, aşa că ai plecat şi m-ai târât după tine. Din câte-mi dau eu seama, tu nu vrei să faci nimic cu viaţa ta şi, prin urmare, nici eu n-am voie să am o viaţă adevărată. Şi-atunci, ce rost are, Julia? Nu poţi să stai agăţată veşnic de mine.

— Dar noi trebuie să fim împreună. Adică, uită-te la mama şi la Elspeth. N-au vrut să se despartă. Ceva cu adevărat grav s-a întâmplat şi au fost nevoite să se separe, dar n-ar fi făcut-o dacă n-ar fi fost obligate şi nu erau deloc fericite în situaţia în care se aflau.

Valentina spuse:

— S-ar fi putut reuni, dar n-au făcut-o. Robert şi Elspeth au venit în America în vacanţă, dar nu s-au dus la Chicago pentru că Elspeth n-a vrut. Robert crede că mama i-a spus lui Elspeth să nu ia legătura cu noi.

— Da, dar important este că ele n-au vrut să se despartă.

— Cui îi pasă de ele? spuse Valentina. Eu vreau să merg la şcoală. Eu vreau să am un prieten, eu vreau să mă mărit şi să fac copii. Vreau să fiu designer de modă, vreau să trăiesc singură în apartamentul meu, vreau să mănânc un sandvici întreg singură. Şi nu neapărat în ordinea asta, preciză ea.

— Poţi să mănânci câte sandviciuri vrei, replică Julia. Intenţionase să sune ca o glumă, dar Valentina se ridică şi plecă brusc. Julia strigă după ea. Văzând că Valentina nu se opreşte, Julia porni după ea. „Unde se duce?", se îngrijoră ea. „Nu are hartă, în zece secunde o să se rătăcească de-a binelea." Valentina ieşi din parc, ezită, o luă la dreapta şi începu să meargă de-a lungul mallului. Julia alergă s-o prindă din urmă. O văzu pe Valentina uitându-se iute în urmă, apoi mărind pasul. Când Valentina ajunse în Trafalgar Square, se opri să stea de vorbă cu un tip care vindea revista *Big Issue*; acesta gesticula, arăta cu mâna şi părea să scrie ceva pe un petic de hârtie. „Încearcă să ajungă la metrou", îşi zise Julia. Aşteptă ca Valentina să se dumirească. „O prind eu din urmă în tren. N-o să mai fie în

stare să scape atunci." Valentina se uită în jur, n-o văzu pe Julia şi porni în direcţia greşită. „De ce nu te duci la Charing Cross?" Julia o urmă pe Cockspur Street şi pe Haymarket. „E aproape invizibilă îmbrăcată aşa în negru." Julia micşora parţial distanţa care le despărţea şi, din fericire, o zări pe Valentina dispărând în staţia de metrou de la Piccadilly Circus. Alergă după ea. Valentina îşi folosi cardul Oyster ca să treacă de barieră, după care alergă pe scări. Julia, după ea; luă scara mobilă şi ajunse jos înaintea Valentinei. Aceasta trecu de Julia fără un cuvânt. Julia mergea la câţiva paşi în urma ei, zăpăcită.

Valentina se furişă pe peronul destinat liniei Piccadilly, în direcţie vestică. „Unde naiba se duce?" Julia se opri la câţiva paşi distanţă şi spuse:

— Valentina. Trenul ăla nu e bun. Merge la Aeroportul Heathrow.

Valentina o ignoră. „Oare se duce la aeroport? N-are paşaportul la ea. Nici bani prea mulţi n-are." Sosi o garnitură de metrou. Valentina se urcă. Julia se urcă după ea.

Exact când uşile se închideau, Valentina se strecură printre ele şi sări din tren. Julia o văzu rămasă pe peron, privind la trenul care pleca cu o expresie de satisfacţie.

Robert se întoarse acasă de la cimitir la puţin timp după ora şase. Îşi turnă ceva de băut şi ieşi în grădina din spate, cu intenţia de a sta lângă zidul cimitirului, ca să se relaxeze. O găsi pe Julia şezând pe bancă. Plânsese.

— Ce s-a întâmplat? se interesă el, deşi ceva îi spunea că n-ar trebui.

— Valentina s-a rătăcit, replică Julia. Îi relată câteva dintre evenimentele zilei.

— Nu ştiu ce să zic, spuse el. Doar pentru că ţi-a tras clapa, nu înseamnă că s-a rătăcit.

Julia se uită în cealaltă parte.

— Atunci, unde e?

— Nu ştiu, dar sigur o să vină acasă în seara asta.

Julia nu părea convinsă, dar spuse:

— Mda. Probabil.

Robert îi oferi paharul lui:

— Vrei să bei ceva?

— Nu, mulţumesc.

— Pot să te-ajut cu ceva, atunci?

— Nu. Dar mulţumesc.

Julia urcă în apartamentul ei, lăsându-l pe Robert în grădină, apăsat de griji.

La ora unsprezece, Julia coborî şi bătu la uşa lui Robert:

— Ai vreo veste? spuse el.

— Nu. Julia continua să stea în hol. Ce-ar trebui să facem? Să sunăm la poliţie?

— Nu ştiu, replică el. Nu sunt sigur...

Telefonul sună. Robert se grăbi să răspundă.

— Alo?... Slavă Domnului, eram îngrijoraţi... Unde eşti? West Dulwich? Cum ai ajuns acolo?... N-are a face, stai să iau o hartă... Vin cu un taxi, aşteaptă-mă la intrare, bine?... Nu, e foarte bine, rămâi acolo. Da, nicio problemă. Pe curând. Închise şi se întoarse spre Julia. E într-o gară în sudul Londrei.

— Pot să vin şi eu?

— Cred c-ar fi mai bine să nu vii, spuse Robert. Îşi caută portofelul şi cheile; ieşi în hol. Îmi pare rău, Julia. Părea... cu nervii la pământ.

— Nu face nimic, spuse Julia. Se întoarse şi urcă în apartamentul ei. Robert porni spre staţia de taxi.

Drumul de la Highgate la West Dulwich fu unul lung, aşa că Robert avu timp să reflecteze. „Poate c-ar fi bine să-i sun pe părinţii lor. Nu sunt pregătit să fac faţă problemelor lor, Elspeth nu mi-e de niciun ajutor. Aş putea să-i sun pe Edie şi Jack, să le cer să vină aici... şi să facă ce anume? Să ia problema în mâinile lor... Nu sunt paznicul lor... Ele au nevoie de un arbitru..."

Când taxiul opri în cele din urmă lângă gară, Robert coborî şi rămase pe trotuar. Valentina păru să se materializeze din umbre; Robert îi văzu capul fără corp plutind către el, şi deodată îşi dădu seama că purta îmbrăcăminte neagră. Niciunul dintre ei nu vorbi. Valentina se urcă în taxi, iar el se aşeză lângă ea.

Traficul era lejer. Şoferul vorbea la mobil cu cineva în limba hindi. Parcurseră câţiva kilometri într-o tăcere stingheritoare. Pe când taxiul traversa Tamisa, Robert spuse:

— Eşti bine?

— Am luat o decizie, răspunse Valentina calm. Dar o să am nevoie de ajutorul tău.

Robert avu un moment de ezitare. Mai târziu, s-a gândit că ar fi trebuit să oprească taxiul, s-o trimită acasă fără el; ar fi trebuit s-o părăsească atunci şi să alerge pe străzile Londrei până i-ar fi crăpat inima. În loc de asta, spuse:

— Da?

Pe un ton foarte coborât, ca să n-o audă şoferul, Valentina începu să-i povestească despre cum reuşise Elspeth s-o învie pe Pisicuţă. Robert ascultă cu nerăbdare crescândă.

— Nu pricep, spuse el. Pisicuţa e moartă.

— Asta a fost în altă zi — acum Elspeth exersa. Pisicuţei nu i-a mai plăcut şi a fugit, aşa că Elspeth n-a mai putut s-o pună la lor în trupul ei.

— Şi de ce naiba exersa Elspeth? Pentru ce anume?

— Asta voiam să-ţi zic. Noi două am plănuit ceva...

Pe când îi explica planul, cu vocea ei blândă, de americancă, vorbind aproape în şoaptă pe bancheta din spate a taxiului, Robert avu o senzaţie de groază. Se îndepărtă de Valentina.

— Eşti nebună, spuse el.

Ea îşi puse palma mică pe genunchiul lui.

— Aşa a spus şi Elspeth, la început. Dar pe urmă s-a gândit mai bine şi şi-a dat seama cum am putea s-o facem. Ar trebui să vorbeşti cu Elspeth.

— Da, fără doar şi poate c-o să am o discuţie cu ea. Îi dădu la o parte palma de pe piciorul lui, apoi se îndură şi o ţinu în mâna lui.

— Ăă, Valentina. N-ar trebui... s-ar putea să nu fie o idee bună s-o laşi pe Elspeth să hotărască.

— De ce?

— E... deşteaptă. Ideile ei au ascunse înăuntrul lor alte idei.

— A fost foarte drăguţă cu mine.

Robert clătină din cap.

— Elspeth nu e drăguţă. Chiar şi când era în viaţă nu era foarte... Era foarte deşteaptă şi frumoasă şi fantastic de originală în... anumite sensuri, dar acum, după ce-a murit, pare să fi pierdut o calitate esenţială — compasiunea sau empatia, ceva legat de natura umană... nu cred că e bine să ai încredere în ea, Valentina.

— Dar tu ai încredere.

— Doar pentru că sunt un prost.

Restul drumului până acasă îl parcurseră în tăcere.

Robert îi oferi propriul lui pat în care să doarmă, pentru că Valentina nu voia să se ducă la ea acasă. Aşteptă

să adoarmă, apoi se duse şi bătu la uşa gemenelor. Julia îi deschise de îndată.

— Intră, spuse ea. El rămase în hol; nu voia să stea jos şi să rişte o conversaţie lungă.

— E la mine în apartament, doarme, spuse el.

— OK.

— Julia, spuse el, ţi s-a părut vreodată că Valentina ar avea tendinţe... suicidale?

Julia răspunse repede:

— Nu vorbeşte serios.

Robert se întoarse să plece.

— Cred că s-ar putea să vorbească serios. Fii... cu băgare de seamă.

Coborî un etaj; când ajunse la uşa lui, o auzi pe Julia închizând-o pe-a ei.

Intră şi se duse la telefon. La Lake Forest ar fi fost aproape şapte seara. Şi-i imagina pe soţii Poole luând cina împreună, deloc la curent cu faptul că fiica lor îşi punea la cale propria moarte şi înviere. Ridicase receptorul şi se pregătea să formeze când îşi dădu seama că nu ştia numărul. S-o întrebe pe Julia? Mai bine nu; o să-l ia de la Roche de dimineaţă.

Robert stătu treaz mai toată noaptea, urmărind faze spectaculoase de fotbal şi un program de muzică folclorică american, cu sunetul dat la minim. La un moment dat, adormi în scaun. Când se trezi, Valentina dispăruse. Se duse la etaj şi le găsi pe gemene luând micul dejun împreună, părând liniştite. Valentina îi făcu o ceaşcă de cafea.

— Ce faceţi azi? le întrebă el.

— Nu cine ştie ce, spuse Valentina.

— Poate vă duceţi pe la supermarket.

— Avem tone de mâncare, zise Julia.

— Sau să vizitaţi oraşul.

— Vrei să vorbeşti cu Elspeth? întrebă Valentina.

— Cum de-ai ghicit? întrebă el cu candoare.

Valentina părea stingherită, dar nu zise nimic. După micul dejun, Julia se duse la etaj să-l vadă pe Martin, iar Valentina îşi luă ceaiul şi se duse în grădina din spate. Robert stătea în sufragerie şi zise:

— Elspeth. Vino aici.

Îi simţi atingerea rece pe obraz. Şezu la masă cu creionul deasupra hârtiei şi spuse:

— Elspeth, ce ai de gând să faci?

EU?

— Tu şi Valentina. Mi-a spus despre planul vostru.

DE FAPT E PLANUL EI.

— Valentina n-ar fi în stare să-şi plănuiască nici ieşirea dintr-un sac de hârtie umed. Elspeth, ştii prea bine că n-o să meargă. Mai întâi de toate, cadavrele sunt doldora de substanţe chimice.

ZI-I LUI SEBASTIAN SĂ N-O ÎMBĂLSĂMEZE.

— Nu, mă refeream la substanţele naturale. Sunt tot felul de chestii nasoale pe care le secretă diferitele glande ca să descompună corpul. Sunt gaze, bacterii...

ŢINE CORPUL CÂT MAI RECE. APROAPE DE CONGELARE.

— Elspeth, toate astea sunt pe lângă subiect. Nu e nevoie de nimic din toate astea. În şase luni, Valentina îşi poate lua jumătate din moştenire şi să plece. Dacă nu vrea s-o mai vadă pe Julia, n-o să mai fie nevoită.

ŞI DACĂ SE SINUCIDE ÎNAINTE DE ASTA?

— N-o să se sinucidă.

Robert rosti cuvintele astea cu mai multă convingere decât simţea.

TE-AI UITAT LA EA CU ATENŢIE ÎN ULTIMA VREME? E FANATICĂ.

— O să-i sun pe părinţii ei. Ar putea s-o ia acasă.

I-AM PROPUS ASTA LUI V. NU VREA SĂ SE DUCĂ.

— De ce nu vrea? Şi, în tot cazul, e normal ca ea să ia aceste decizii? Edie şi Jack pot s-o ducă la spital dac-o să fie nevoie; eu nu am această autoritate.

NICI EI N-O AU.

— Elspeth, n-am de gând să te ajut în privinţa asta, iar tu nu ai cum s-o faci fără mine.

DACĂ O VOM FACE, VA TREBUI SĂ NE AJUŢI, ALTFEL O SĂ RĂMÂNĂ MOARTĂ.

Pe Robert, replica aceasta îl amuţi. Puse jos creionul, se ridică şi începu să se plimbe agitat în jurul mesei. Elspeth stătea pe masă şi-l privea cum dă ture. „Nu te schimbi deloc", îşi zise ea cu duioşie. În cele din urmă, el se aşeză la masă din nou.

— Care-i interesul tău aici? o întrebă el. Eşti geloasă pe ea?

NU.

— Chiar ai de gând s-o omori?

AŞ PUTEA SĂ FAC ASTA CHIAR ACUM FĂRĂ PREA MULTĂ AGITAŢIE ŞI NIMENI N-AR ŞTI.

— Aşa e. Robert ştia că era o întrebare pe care ar fi trebuit s-o pună, întrebarea care ar fi scos la iveală contradicţia fundamentală inerentă acestui plan ridicol, dar nu se putea gândi la ea. E pur şi simplu... greşit, Elspeth.

PROBABIL. DAR EA E FOARTE HOTĂRÂTĂ.

— N-o să se sinucidă.

DAR DACĂ O FACE?

El clătină din cap. Logica ei era circulară. Sigur putea să stea în afara cercului şi să vadă o altă soluţie?

— Hai să nu facem asta, o imploră el pe Elspeth. Eu zic să cădem noi doi de acord că n-o s-o facem, iar ea o să fie nevoită să se gândească mai bine.

ŞI DACĂ SE SINUCIDE?

El nu spuse nimic.

CEL PUŢIN LASĂ-MĂ SĂ-ŢI EXPLIC CUM AR PUTEA SĂ FUNCŢIONEZE.

Pe măsură ce umplea foaie după foaie cu scrisul de mână îngrijit al lui Elspeth, disperarea punea stăpânire pe el. „N-am s-o fac", îşi zise el. Dar începea să dea semne că o va face.

El îşi pierde stăpânirea de sine

Duminică după-amiază, după ce închiseseră cimitirul, Jessica şi Robert stăteau împreună cu James pe terasa cu vedere spre grădina din spate a familiei Bates. Fusese o zi agitată — vremea magnifică a lunii iunie adusese turişti cu duiumul, tocmai când majoritatea ghizilor erau în concediu; Robert şi Phil fuseseră nevoiţi să evacueze din Cimitirul de Est doi producători de film extrem de corpolenţi şi de ostili, împreună cu actorii lor; nişte proprietari de cavouri veniseră din Manchester fără să aibă nici cea mai mică idee unde se află mormântul bunicii lor. Acum, soţii Bates şi Robert stăteau şi beau whisky, încercând să se destindă.

— Poate c-ar trebui să punem un alt anunţ la poartă, spuse James. „În atenţia proprietarilor de cavouri neinformaţi! Vă rugăm să vă prezentaţi în timpul orelor de lucru, când membrii personalului se pot ocupa de solicitările dumneavoastră extrem de cronofage."

— Noi vrem să-i ajutăm, spuse Jessica. Dar şi ei trebuie să sune din timp. Oamenii ăştia care se înfiinţează la uşa cimitirului şi ne cer să căutăm un mormânt în timp ce ei aşteaptă — asta depăşeşte orice închipuire.

— Ei cred că arhivele sunt informatizate, spuse Robert.
Jessica râse.

— Poate peste vreo zece ani. Evelyn şi Paul introduc datele legate de înmormântări cât de repede îi ajută degetele, dar când ai o sută şaizeci şi nouă de mii de intrări...

— Ştiu.

— Robert şi Phil au fost de-a dreptul viteji azi, îi spuse Jessica lui James. Pe lângă că i-au dat afară pe cineaştii ăia nepoftiţi, au mai făcut şi patru tururi fiecare.

— Dumnezeule! Dar unde erau ceilalţi ghizi?

— Brigitte o vizitează pe mama ei la Hamburg, Marion şi Dean sunt în concediu în România, Sebastian face ore suplimentare la salonul funerar, din cauza accidentului ăluia îngrozitor de autobuz de la Little Wapping, iar Anika a luat gripă de la fetiţa ei.

— Am fost doar noi trei — Molly a fost toată ziua la poarta Cimitirului de Est, biata de ea. Robert îşi goli paharul, iar Jessica îi turnă din nou.

— Ei bine, spuse James, cred că ăsta-i principalul dezavantaj când încerci să administrezi un cimitir cu voluntari. Nu prea ai cum să le spui oamenilor că nu pot să se ducă în concediu pentru că tu o să rămâi fără ghizi.

— Nu, spuse Jessica. Dar chiar aş dori ca toţi să facă din cimitir o prioritate...

— Dar să ştii că fac o prioritate, spuse Robert. Vin până aici cu maşina, săptămână după săptămână.

— Da, ştiu. Doar că sunt ostenită, atâta tot. A fost o zi teribil de lungă.

Robert îşi întinse picioarele.

— Ca un aspect pozitiv, dacă aş face patru tururi în fiecare zi, poate că aş fi mai în formă.

— Să ştii că arăţi ca unul care a fost lăsat în casă un pic cam mult. Jessica îl privi iscoditoare. Ar trebui să iei mai multă vitamina D. Mereu pari obosit.

— Poate c-ar trebui să-mi cumpăr un laptop. Aş putea să stau în Meadow printre morminte şi să scriu la lumina soarelui.

Adesea l-am văzut când zorii se arată
călcând cu paşi grăbiţi a dimineţii rouă
Să vadă soarele deasupra pajiştii din deal[44].

Jessica zâmbi:

— Ce romantic! Ce reclamă drăguţă pentru laptopuri ar fi!

— Ia zi, cum merge teza? se interesă James.

— Destul de bine. În ultima vreme, am fost un pic cam distras.

— Dar nu ai un termen de predare? Chiar mă gândeam că membrii comisiei pentru teza ta trebuie să fi devenit neliniştiţi, spuse James.

— Problema e că, cu cât cercetez mai mult, cu atât găsesc mai multe lucruri demne de a fi incluse. Uneori mă gândesc că disertaţia mea o să ajungă de dimensiunile Cimitirului Highgate, mormânt după mormânt, an după an, fiecare fir de iarbă, fiecare ferigă...

— Dar, Robert, nu e nevoie de aşa ceva! Jessica îl surprinse prin tonul ei imperios. Noi avem nevoie ca tu să scrii ce s-a întâmplat şi de ce este important lucrul acesta — nu trebuie să recreezi în întregime locul pe hârtie. Eşti istoric — istoria trebuie să selecteze şi să aleagă.

— Ştiu. Aşa voi face. Dar mi-e greu să-mi impun să nu mai adun material.

---

[44] Versuri din „Elegie scrisă într-un cimitir de ţară", poem de Thomas Grey (1716–1771).

Jessica strânse din buze şi se uită în altă parte. James spuse:

— Putem să te ajutăm cumva? Cât de lung este manuscrisul?

Robert ezită înainte să răspundă:

— O mie patru sute treizeci şi două de pagini.

James zise:

— E minunat, înseamnă că nu-ţi mai rămâne decât să alegi grâul de neghină acum.

— Nu, spuse Robert. Pentru că abia am ajuns la Primul Război Mondial.

— Vai, spuse James. Robert se uită la Jessica. Aceasta privea spre grădina ei, încercând să se abţină.

— Cimitirul are mai multe istorii, le spuse Robert, nu doar una. Sunt aspectele sociale, religioase, de sănătate publică. Sunt biografiile oamenilor înmormântaţi acolo — ascensiunea şi prăbuşirea Companiei Londoneze a Cimitirelor. E problema vandalismului, apoi adunarea Prietenilor şi toată activitatea depusă de atunci. Toate lucrurile astea trebuie să se îmbine laolaltă. Apoi, mai sunt şi lucrurile supranaturale pe care oamenii susţin...

— Cred că n-ai să bagi toate prostiile astea în lucrare!? Jessica se ridică în scaun şi se întoarse către el.

— Nu ca pe un fapt real. Dar este o parte a arhivei istorice moderne...

— O parte foarte dezagreabilă.

— O mică parte. Dar toată acea nebunie a constituit catalizatorul pentru formarea Prietenilor. Şi nu vreau să cenzurez evenimentele doar pentru că noi nu suntem de acord cu ele.

Jessica oftă.

— Dar „istoria o scriu învingătorii". Iar în Bătălia pentru Cimitirul Highgate, Prietenii sunt, fără doar şi poate, învingătorii. Aşa că ar trebui să avem ceva de spus în istoria noastră.

Robert făcea o confuzie în privinţa referinţelor; credea că Jessica îl citase pe Michel Foucault. Se chinui un moment cu disonanţa cognitivă a acestei situaţii, până când James spuse cu amabilitate:

— Winston Churchill.

— Ah, da, spuse Robert. „Dar eu sunt marxist", îşi zise el. Nu încercă să explice, căci Jessica avusese întotdeauna o atitudine de compătimire ironică faţă de Karl Marx (cel puţin în legătură cu prezenţa lui în Cimitirul Highgate). Robert nu se simţea în stare, în acel moment, să apere tendinţele curente din gândirea academică marxistă. În loc de asta, se grăbi să se înscrie pe o traiectorie tangentă.

— Mă gândeam la natura memoriei. La memoriale...

Soţii Bates schimbară priviri, dar nu spuseră nimic. Robert îşi dădu seama că nu era sigur ce vrea să spună.

— Proiectul de informatizare, spuse el în cele din urmă. Şi curăţirea mormintelor, astfel încât inscripţiile funerare să poată fi citite. Şi George, în atelierul lui, cioplind numele pe pietre funerare noi...

— Da? zise James.

— De ce facem asta? întrebă Robert.

— Pentru familii, spuse Jessica. Morţilor le e indiferent.

— Şi pentru istorici, adăugă James cu un zâmbet.

— Şi dacă morţilor nu le-ar fi indiferent? întrebă Robert. Dacă ei sunt cu toţii acolo, sau undeva?...

— Păi... Jessica rămase cu privirea la el. „Ceva e în neregulă cu el. E cu nervii la pământ." Robert, tu eşti bine? Nu vreau să fiu cicălitoare, dar starea ta mă îngrijorează.

Robert rămase cu privirea în jos. James spuse:

— Totul e în regulă cu gemenele? Opreşte-ne dacă ne băgăm unde nu ne fierbe oala, dar credeam că ai reuşit să depăşeşti momentul dificil...

Robert ridică privirea şi constată că soţii Bates se uitau atent la el cu expresii de îngrijorare pe chip.

— Gemenele trec prin momente dificile. Dacă am înţeles bine, Valentina vrea s-o părăsească pe Julia, iar Julia vrea ca Valentina să rupă povestea cu mine. Dar nu asta e problema cu adevărat.

Era conştient că nu-i dădea inima ghes să le spună; nu voia ca ei să aibă o părere proastă despre el şi ştia că nu va fi crezut. „O să-mi explodeze capul dacă nu spun cuiva. Poate c-or să înţeleagă, chiar dacă nu cred că e adevărat." Aerul era nemişcat acolo, pe terasă. De departe, se auzea cum croncăne o cioară. Apoi se opri, şi toţi trei rămaseră în tăcere, aşteptând.

— Am ajuns să cred că există un fel de existenţă după moarte, spuse Robert. Cred că e posibil ca oamenii să rămână prin preajmă... sau să nu mai poată pleca, cumva... Trase aer în piept. Am vorbit cu Elspeth. E la ea în apartament şi nu poate să plece.

— Of, Robert, spuse Jessica pe un ton ce părea teribil de trist. Ştia că era tristă pentru el, pentru că-şi pierdea minţile, nu pentru situaţia dificilă în care se afla Elspeth.

Robert spuse:

— Şi gemenele vorbesc cu ea.

— Hmm, spuse James. Crezi că ar vorbi şi cu noi? Cum comunicaţi cu ea?

— Prin scriere automată şi cu tăbliţa Ouija, când obosim. E foarte rece, aşa că e greu să scrii în felul acela.

— Poţi s-o vezi?

— Valentina poate s-o vadă. Julia şi cu mine nu putem, nu ştiu de ce. „Aş da orice s-o văd."

Jessica spuse:

— Nu mi se pare c-ar avea un efect benefic asupra ta. Părea că ar fi vrut să spună mult mai multe.

— Nu. N-are.

— Poate c-ar trebui să te trimitem într-un concediu, spuse ea. O schimbare de decor ar putea fi de folos. Şi nişte vitamine. Cred că cimitirul nu e lucrul de care ai tu nevoie chiar acum.

— Mai vrei o gură de whisky? întrebă James.

— Da, te rog. Mai târziu, Robert se întrebă dacă nu cumva cu toţii băuseră mai mult whisky decât ar fi trebuit. Întinse paharul. James puse puţină apă şi o porţie generoasă din sticlă. Dar Elspeth nu-i în cimitir. Acolo n-am întâlnit niciodată decât vulpi, turişti şi, uneori, pe cei care aveau ceva de lucru.

— Asta-i bine, spuse James. Nu mi-ar plăcea deloc să ştiu că e cineva acolo prizonier, supus intemperiilor. Deşi am impresia că viaţa de după moarte ar fi cam plictisitoare dacă ar însemna doar să leneveşti prin casă o veşnicie, fără să ai nimic de făcut.

— Se pare că aşa a început. Dar în ultima vreme a fost foarte... activă. Ieri am văzut cum Valentina juca dame cu Elspeth. Elspeth a câştigat. Jessica dădu din cap.

— Presupunând că tot ce ne spui e adevărat şi, te rog să înţelegi că mie mi se pare foarte improbabil — ce lucru bun ar putea să rezulte din asta?

Robert ridică din umeri.

— Se pare că pe tine te pune într-o postură dificilă, spuse James. Bărbatul nu iese bine niciodată dintr-o astfel de situaţie.

Robert se gândi: „Oare la ce precedent faci aluzie?", şi se uită la James iscoditor.

— În literatură. Şi mitologie. Euridice, *Spirit fericit*[45], acea minunată poveste de dragoste de Edith Wharton...

— *Sămânţa de rodie*, îl ajută Jessica.

— Mulţumesc, da. De fiecare dată, bărbaţii, fie ei iubiţi, fie soţi, sfârşesc rău.

— I-am cerut să mă omoare, ca să pot fi cu ea. A refuzat.

— Doamne, fereşte! zise Jessica îngrozită.

— Aşa nu mai merge, spuse James. Lasă-ne să te ajutăm. Te ducem noi în vacanţă.

— Şi cine-o să aibă grijă de cimitir? întrebă Robert zâmbind.

— Cui îi pasă? replică Jessica. „Cum poate să glumească în privinţa asta?" Nigel şi Edward or să se descurce cumva şi singuri. Unde mergem? La Paris? La Copenhaga? N-am fost niciodată la Reykjavik, se spune că-i nemaipomenit în anotimpul ăsta.

— Să mergem undeva unde-i cald şi soare, spuse James. Cerul serii se acoperea de nori. Se simţea obosit, iar gândul de a călători dincolo de Highgate High Street îi provoca dureri de spate. Întinse paharul şi Jessica i-l umplu din nou.

— Spania, propuse Jessica. Ea şi James îşi zâmbiră unul altuia. Sau poate pe coasta Amalfetană?

— Asta s-ar putea întâmpla, zise Robert. Oricare dintre variante. Pare nemaipomenit. „De ce nu?", îşi zise. „Aş putea să plec, pur şi simplu. Să le las pe ele trei să-şi rezolve problemele. Gemenele s-ar împăca şi ar trăi fericite

[45] *Blithe Spirit*, piesă de teatru scrisă de Noël Coward.

cu Elspeth până la adânci bătrâneţi..." Oftă. Ştia că n-o să se ducă nicăieri. Şi totuşi, părea atât de simplu. Hai să vorbim despre asta.

— Trebuie să mâncăm ceva, spuse Jessica. Simt că mi s-a lipit burta de şira spinării.

— O să comand să ne aducă ceva de la Lighthouse, vreţi? spuse Robert. Nişte fructe de mare? Se ridică în picioare clătinându-se şi se duse în casă spentru a da un telefon.

Jessica şi James ascultau în tăcere cum Robert umbla prin casa lor. Îl auziră ridicând telefonul din hol, comandând mâncarea cu voce joasă. James spuse:

— Trebuie să le spunem tuturor? Am putea să-l sunăm pe Anthony...

Jessica îşi duse palmele la ochi. „Tare sunt obosită."

— Nu ştiu. Ce trebuie să faci când un prieten drag mai tânăr e bântuit?

— Nu crezi că ne-a spus ca să facem ceva?

— Adică să-l internăm undeva?

James ezită.

— A vorbit despre sinucidere.

— Nu, cred că a încercat s-o convingă pe Elspeth să-l omoare.

Jessica pufni.

— Nu-mi place deloc.

— Nu. Crezi că ar fi de acord să vină cu noi?

James oftă.

— Crezi că ne-am descurca dacă ar suferi o cădere nervoasă în cine ştie ce cameră de hotel din străinătate?

— Trebuie să facem ceva.

Robert reapăru.

— O să cobor dealul să iau mâncarea. Părea vesel şi cât se poate de normal. James îi oferi nişte bani, dar Robert îi

mulţumi, zicând că face el cinste. Plecă, lăsând impresia că e treaz. „Paris. Roma. Saskatchewan." Robert fredona uşor în timp ce ieşea în stradă, începând să se deplaseze spre Archway Road. Grăbi pasul, căci seara se făcea frig cu repeziciune. „Adelaide. Cairo. Beijing. Nu contează unde mă duc, ea o să rămână prizonieră în apartamentul ăla, punând la cale o înviere." Asta îl făcu să râdă. „E genial; merg pe stradă şi chicotesc ca Peter Lorre." Trebui să se oprească şi să se sprijine de un chioşc de ziare; se îndoise de mijloc de-atâta râs. „Cancún, Buenos Aires, Patagonia. Aş putea să mă duc la metrou în staţia de vizavi şi să ajung la Heathrow într-o oră. Nimeni n-ar şti." Se îndreptă de spate gâfâind şi închise ochii. „Doamne, mă simt rău." Stătu aşa cu ochii închişi şi braţele împreunate pe după mijloc timp de câteva momente. Robert deschise ochii. Lumea se înclină, apoi se îndreptă la loc. Începu să coboare dealul, foarte încet. „Aşa ceva nu se face. Trebuie să iau mâncarea. James şi Jessica s-ar îngrijora." Oamenii se uitau lung la el când trecea pe lângă ei. „Problema e... că sunt prea responsabil. Ştie c-am s-o fac, pentru că dacă nu... dacă nu..." Aproape că trecu de restaurantul specializat în produse de peşte, dar obişnuinţa îl salvă şi reuşi să intre şi să plătească mâncarea. Pe când urca cu greu dealul înapoi, un gând îi veni în minte: „Trebuie să citesc jurnalele alea. Elspeth mi le-a dat mie şi trebuie să le citesc." Începu să repete la nesfârşit: „Jurnalele, jurnalele." Când ajunse înapoi la locuinţa soţilor Bates, mâncarea se răcise deja, iar Jessica şi James erau în bucătărie şi mâncau supă. Jessica îl duse la culcare în camera lor pentru oaspeţi.

Dimineaţa se târî din pat mahmur şi cu sentimentul că uitase ceva. Jessica îl puse să bea o licoare cu gust oribil,

care avea printre ingrediente banane, roşii, votcă, lapte şi sos Tabasco. Apoi prăji nişte ouă şi rămase cu el la masă cât timp mâncă. James se dusese deja la cimitir. Jessica zise:

— Am discutat aseară cu James problema ta şi suntem de părere că ai nevoie de îngrijiri. Vrei să vii să stai cu noi? Avem camere din belşug. Ea zâmbi.

Robert simţi că-i sare inima din loc. Iată că apăruse trapa de salvare pe care o căutase; cuvintele de acceptare aproape că-i ajunseseră pe limbă când se gândi: „Ia stai! Dacă rămân aici, n-o să mai am cum să mă duc în cimitir noaptea." Spuse:

— Pot să mă gândesc la asta?

— Desigur, spuse Jessica. Ne găseşti aici.

Îi mulţumi şi părăsi casa cu sentimentul unui naufragiat care lăsase să treacă pe lângă el nava salvatoare.

În cele din urmă, Robert îşi aminti de hotărârea de a citi jurnalele în dimineaţa următoare. Cuprins de agitaţie, cără cutiile pe pat şi începu să le răsfoiască.

„Trebuie doar să pretinzi că e o muncă de cercetare", îşi zise. „N-or să te muşte." Jurnalele începeau în 1971: Elspeth şi Edie aveau doisprezece ani. Constată cu uşurare că se terminau brusc în 1983, cu mult înainte ca el însuşi să intre în scenă; Robert nu era nerăbdător să citească despre el însuşi. Jurnalele erau un amalgam de bârfe şcolăreşti, comentarii privind cărţile pe care le citea, gânduri despre băieţi; unele dintre lucrurile scrise păreau cifrate. Autoarea purta lungi conversaţii şi controverse cu sine; deodată, Robert îşi dădu seama că Elspeth şi sora ei geamănă scriseseră jurnalele împreună. Efectul era de omogenitate stranie. Asta-l neliniştea. Pe margini erau

simboluri care apăreau doar în perioadele de vacanţă şi păreau să însemne ceva legat de părinţii lui Elspeth şi ai lui Edie; găsi şi un plan de fugă, care nu se concretizase. Dar Robert ştia că viaţa ei de acasă fusese nefericită: nu erau surprize adevărate, doar o tristeţe rău prevestitoare care se amesteca cu nimicuri obişnuite de-ale fetelor, cu jocuri de netball[46] şi cu piese jucate la şcoală şi altele asemenea. Ultimele volume detaliau viaţa de student, petrecerile, primul apartament al gemenelor. Jack apăru pe scenă, mai întâi ca unul dintre numeroşii tineri chipeşi, eligibili, apoi ca o persoană în jurul căreia dintr-odată totul începuse să se învârtească. Pentru că fusese singur la părinţi, Robert avea o anumită curiozitate cu privire la fraţii altora. Elspeth şi Edie scriau rareori la persoana întâi singular, aproape întotdeauna „noi" se ducea la cinema sau dădea examene. Robert citi mai departe, întrebându-se ce anume căuta în scrierile din tinereţe ale lui Elspeth.

Bomba veni odată cu ultimul jurnal; Elspeth vârâse un plic înăuntrul copertei. Pe plic scria: „Secrete mari, întunecate şi oribile". Sub această inscripţie, erau desenate cu stângăcie un craniu şi două oase încrucişate. Craniul zâmbea. „Of, Elspeth. Nu vreau să ştiu." Robert ţinea plicul între degete şi se gândea să-l ardă. După care îl desfăcu.

Dragă Robert,

Sper că n-o să te superi prea tare. Ai spus că speri să nu găseşti vreun secret îngrozitor printre hârtiile mele — mă tem

[46] Sport derivat din basketball, jucat mai ales de femei în Marea Britanie şi în ţările Commonwealth-ului.

că sunt câteva. „Îngrozitor" nu e tocmai termenul potrivit — „jenant" s-ar putea să fie mai bun. În tot cazul, dragul meu, sunt surprize vechi — toate astea s-au întâmplat cu mult înainte să te fi cunoscut.

Numele meu e Edwina Noblin.

Am făcut schimb de identitate cu sora mea geamănă, Elspeth, în 1983. A fost în cea mai mare parte opera ei, dar nu puteam să schimb lucrurile fără s-o fac foarte nefericită. Şi nici nu pot să pretind, desigur, că n-am avut nicio vină.

Aşa cum ştii, Elspeth era logodită cu Jack Poole. În intervalul dintre logodna lor şi căsătorie, Jack a început să flirteze tot mai mult cu mine. Elspeth a hotărât să-l supună unui test. Ţi-am spus o mulţime de poveşti despre felul cum eu şi Elspeth intram fiecare în pielea celeilalte. Dar nu ne-ai văzut niciodată împreună — semănam foarte mult, eram o pereche perfectă. Şi ne cunoşteam una pe cealaltă atât de intim. În tinereţe, cu greu puteam să ne diferenţiem; dacă Elspeth suferea, eu plângeam.

Elspeth a început să se dea drept eu când Jack era prin preajmă. El nu sesiza diferenţa, aşa că s-a îndrăgostit de „Edie". A rupt logodna cu Elspeth şi i-a cerut lui „Edie" să fugă cu el, să plece în America cu el, în locul lui Elspeth.

Ce putea să facă? Era rănită, era furioasă. Dar ea crease această situaţie. A venit la mine. Am decis că ea va fi Edie, eu voi fi Elspeth, şi viaţa va merge înainte.

Din nefericire, n-a fost aşa de simplu. Eu mă culcasem cu Jack (o singură dată — eram beţi, la o petrecere — a fost o greşeală prostească, iubitul meu, doar imprudenţă şi alcool) şi am rămas gravidă. Aşa că, până la urmă, eu am fost cea care a plecat în America. Am trăit cu Jack aproape un an, deşi el se căsătorise cu Elspeth. Am născut gemenele, am făcut mişcare şi sport ca o nebună ca să pierd greutatea câştigată

în timpul sarcinii, am gătit şi-am ţinut gospodăria şi aproape c-am înnebunit de plictiseală şi de furie, având sentimentul că eram prizoniera unei farse. Când gemenele aveau patru luni, le-am adus la Londra „să-şi vadă bunica". Câteva luni mai târziu, Elspeth (acum Edie) s-a întors la Lake Forest cu gemenele. De atunci, nu le-am mai văzut. Le-am visat de multe ori. După spusele lui Elspeth, seamănă mult cu noi.

Când m-am întors la Londra, nu-l mai puteam suporta pe Jack şi eram scârbită de Elspeth pentru că insistase să păstrez sarcina (eu aş fi vrut să fac avort). Întreaga situaţie era o nebunie. Genul de lucruri în care te bagi când eşti tânăr şi prost. Nu ştiu ce s-ar fi întâmplat dacă Jack ar fi aflat vreodată adevărul. Cum a reuşit să treacă însă cu vederea micile diferenţe dintre corpul meu şi cel al lui Elspeth, n-am reuşit niciodată să-mi imaginez. Poate că a ştiut şi n-a spus niciodată nimic? Am decis să nu riscăm lăsându-l pe Jack să ne vadă din nou împreună. Nici acum nu-mi vine să cred că am scăpat neprinse.

Din când în când, Elspeth îmi trimitea scrisori şi fotografii ale gemenelor. Nu i-am răspuns niciodată până anul trecut, aşa cum ţi-am spus. Cred că viaţa ei cu Jack a fost dezamăgitoare. Scrisorile ei erau încărcate de dor de Londra, de prietenii de altădată, de mine. Înainte de a se căsători, am îndemnat-o să se descotorosească de el sau să-i spună adevărul. A fost greu pentru ea. Dacă ai fi cunoscut-o, probabil ai fi ştiut ce vreau să spun.

Iată, aşadar, cum am devenit Elspeth. Nu cred că mi-a schimbat prea mult cursul vieţii. Regret că n-am ajuns niciodată să le cunosc pe gemene. Mi-a fost foarte greu s-o las să mi le ia. N-am să uit niciodată cum stăteam la Heathrow, uitându-mă la ea cum dispare cu fetele prin poartă. Am plâns

zile în şir. Şi mi-ar fi plăcut s-o mai văd pe Elspeth măcar o dată. În final, doar teama şi mândria ne-au ţinut separate.

Robert, ăsta a fost singurul meu secret faţă de tine. Sper că n-o să mă judeci prea aspru. Sper ca atunci când le vei cunoaşte pe gemene să găseşti în ele o fărâmă din mine, şi că asta te va face să-ţi aminteşti de vremurile fericite.

A ta iubitoare Elspeth (Edie)

P.S. Zău că ţi-aş fi lăsat ţie totul dacă ai fi vrut. Dar am ştiut că n-o să accepţi. Te iubesc. e

Scrisoarea fusese scrisă cu o săptămână înaintea morţii. Robert stătea pe pat, cu scrisoarea în mâini, încercând să înţeleagă ce voia să spună. „Atunci, totul a fost o minciună?" Nu, cu siguranţă că nu. Dar el nici măcar nu-i ştiuse numele. „Pe cine am iubit, de fapt?" Puse totul la loc în cutii şi le duse în cămăruţa servitorilor din spatele apartamentului; apoi închise uşa şi încercă să-şi scoată scrisoarea din gând, dar, indiferent ce făcea, îşi aducea mereu aminte de ea. În următoarele zile, Robert începu să bea tot mai mult şi rămase singur în apartament.

Anticipări

Valentina şi Elspeth petreceau ore lungi discutând despre detaliile planului lor. Totul trebuia să decurgă natural, obişnuit. Elspeth se gândi la o modalitate ca Valentina să scoată nişte bani din contul comun cu Julia; i-ar fi fost de ajuns un an sau doi, dacă Valentina s-ar fi rezumat la un trai modest şi nimeni n-ar fi observat lipsa banilor până după înmormântare. Valentina găsi câteva cărţi de anatomie în apartament şi le desfăcu pentru Elspeth, pe podeaua camerei pentru oaspeţi. Era aproape un joc pentru ele să anticipeze toate dificultăţile potenţiale, să contracareze obiecţiile lui Robert, să n-o alarmeze pe Julia. „Şi dacă...?", începea una dintre ele, după care se concentrau asupra problemei ca nişte detectivi până când îi găseau soluţia. Aveau glume numai de ele ştiute, un limbaj secret. Totul era nemaipomenit de mulţumitor, sau ar fi fost, dacă ar fi pus la cale un picnic sau o petrecere-surpriză, orice altceva decât moartea Valentinei. Elspeth era uimită de plăcerea cu care Valentina savura detaliile planului şi de capacitatea ei de a provoca suferinţă în mod necugetat. Dar nici eu nu-s mai bună. O ajut s-o facă. N-ar face-o dacă ar şti... Şi dacă nu

reuşeşte? Şi dacă reuşeşte? Elspeth o privea pe Valentina şi discuta în contradictoriu cu sine însăşi. Se gândea: „Nu trebuie s-o facem; e o greşeală îngrozitoare." Dar în fiecare seară, Robert venea şi-o lua pe Valentina în oraş, ca să ia cina sau ca să se plimbe. De fiecare dată se întorceau târziu şi şuşoteau împreună în hol. Inima lui Elspeth se împietri şi mai mult.

Ziua Învierii

Robert visă că era Ziua de Înviere la Cimitirul Highgate.

Stătea în capul treptelor de lângă mormântul lui James Selby, vizitiul. Selby stătea pe propriul mormânt, fără să ia în seamă lanţul greu care-i trecea prin piept, de la un stâlp de mormânt la altul. Fuma pipă şi, stăpânit de nervozitate, bătea în pământ cu talpa cizmei.

Trâmbiţele răsunau în depărtare. Robert se întoarse şi văzu că aleea de intrare în cimitir era acoperită de un lung baldachin din material roşu, iar ţărâna, pietrişul şi noroiul de pe alee erau îmbrăcate în mătase albă. Era iarnă din nou, iar mătasea avea aproape aceeaşi nuanţă de alb ca şi zăpada ce se aşternuse peste morminte. Printre copaci, se vedea că toate aleile erau brăzdate de roşu şi alb. Robert se pomeni mergând. Se uită în jos neliniştit, temându-se că încălţările lui noroioase ar putea murdări mătasea, dar nu lăsa niciun fel de urme.

Ajunse la Comfort's Corners şi găsi mesele pregătite pentru un banchet. Nu era nimic de mâncare, doar locurile aranjate cu vase de porţelan şi tacâmuri, pahare

de vin goale şi scaune goale. Trâmbiţele încetară, iar Robert auzi copacii foşnind în bătaia vântului. Se auzeau şi nişte.voci, dar nu putea aprecia de unde veneau.

Ia loc, spuse cineva, dar nu era cu adevărat o voce, ci mai mult un gând venit din afara minţii sale. Se aşeză undeva la marginea grupului de mese şi aşteptă.

Fantomele sosiră fără grabă, croindu-şi calea de-a lungul aleilor de mătase cu paşi nesiguri. Se adunară în jurul meselor, translucide, îmbrăcate în hainele de înmormântare, hainele cele mai bune, cu giulgiuri fluturânde. Aerul deveni dens de atâtea fantome. „Peste o sută şaizeci şi nouă de mii de oameni au fost îngropaţi în acest cimitir." Robert se întrebă dacă toţi aceştia ar fi încăput în jurul meselor. Fantomele tremurau în lumina dimineţii. „Parc-ar fi nişte meduze." Se auzi un murmur de nemulţumire; fantomele erau înfometate; nu era nimic de mâncare. I se păru că o vede pe Elizabeth Siddal şi dădu să se ridice, cu gândul de a merge să discute cu ea, dar o mână îl apăsă pe umăr, ţintuindu-l pe scaun.

Între timp, se adunase un număr imens de fantome. Mesele se multiplicaseră şi ele. O voce, bine cunoscută, mult dorită, vorbi chiar în spatele lui.

— Robert, spuse Elspeth, ce faci aici?

— Nu sunt sigur. Te caut pe tine? Vru să se întoarcă, dar din nou fu împiedicat.

— Nu... nu trebuie. Nu vreau... nu aici. Stătea lipită de el. Se simţea stingherit, constrâns. Deodată avu senzaţia că ceva oribil, monstruos stătea în spatele lui, apăsându-şi mâinile scârboase asupra lui.

O strigă pe nume atât de tare, încât le trezi pe gemenele aflate în dormitorul lor; atât de tare că Elspeth

însăşi rămase culcată pe podeaua de deasupra dormitorului lui ore în şir, în lumina cenuşie din ce în ce mai puternică, aşteptând ca el s-o strige din nou.

Ultima convorbire

Telefonul sună. Edie întinse mâna şi duse receptorul la ureche, dar nu zise nimic imediat. Stătea în pat, ghemuită pe o parte; era aproape nouă dimineaţa. Jack plecase la muncă.

— Mami?

Edie se ridică pe jumătate. Îşi aranjă părul cu degetele, de parcă Valentina ar fi putut s-o vadă.

— Alo? Ai fi zis că e trează de câteva ore. Valentina?

— Bună.

— Eşti bine? Unde-i Julia?

— E la etaj. Îi ţine de urât lui Martin.

Edie simţi cum adrenalina scade. „E bine. Amândouă sunt bine."

— Ne-a lipsit convorbirea cu voi de duminică. Unde aţi fost?

— Ah... îmi pare rău. Am... pierdut şirul zilelor, ştii?

— Aha, spuse Edie. Se simţi neglijată. Ia zi, care-i treaba?

— Nimic... Am simţit nevoia să te sun.

— Mmm, ce dulce eşti. Ia zi-mi, ce se mai întâmplă?

— Nu cine ştie ce. E frig şi plouă întruna pe-aici.

— Pari uşor deprimată, spuse Edie.

— Ei... nu'ş ce să zic. Sunt bine.

Valentina stătea în grădina din spate, tremurând în burniţa de-afară. Nu voise ca Elspeth să asculte această convorbire telefonică, dar dintr-odată se făcuse teribil de frig pentru luna iunie şi se văzu nevoită să facă un efort ca să-şi oprească dinţii din clănţănit.

— Voi doi ce-aţi mai făcut?

— Cele obişnuite. Tata tocmai a fost promovat la serviciu, aşa că aseară am ieşit în oraş să sărbătorim. Edie auzea în telefon ciripitul păsărilor. Dar unde eşti tu acum?

— În curtea din spate.

— Aha. Tu şi Julia aţi fost în ultima vreme în vreun loc interesant?

— Julia a memorat de-acum aproape tot oraşul. Poate să umble peste tot fără hartă.

— O, e impresionant... Edie îşi zise: „Sunt lucruri pe care nu mi le spune." Dar apoi se gândi că era inevitabil. „Pleacă de-acasă şi curând nu mai ştii nimic. Îşi clădesc propria lume, din care nu mai faci parte." Valentina o întreba ceva despre o rochie pe care încerca s-o facă; Edie îi spuse să-i trimită schiţa prin e-mail, dar apoi îşi aduse aminte că gemenele nu au scanner.

— Mda, ei, lasă. Nu-i nicio problemă, spuse Valentina. N-are importanţă.

— Eşti sigură că totul e în regulă? spuse Edie. „Mi se pare că vorbeşte cam ciudat."

— Da. Trebuie să plec acum, mami. Te iubesc. „Dacă mai rămân la telefon, o să plâng."

— Bine, scumpa mea. Şi eu te iubesc.

— Pa.

— Pa.

Valentina formă numărul de la serviciu al tatălui ei şi îi răspunse mesageria vocală. „Îl sun mai târziu", îşi zise şi nu-i lăsă niciun mesaj.

Prins asupra faptului

Se apropiau zorii. Jessica stătea la fereastra din Sala Arhivelor cimitirului, privind afară dincolo de curte, la Colonade. În cameră era întuneric. Stătuse trează mai toată noaptea, preocupată de epistola pe care o scrisese unuia dintre vicepreşedinţii cimitirului. În cele din urmă, îi lăsase un bilet lui James şi venise pe jos până aici ca să-i dea forma finală, dar cu toate că avea mintea plină de fraze menite să-l convingă pe vicepreşedinte de logica solicitării ei, nu fusese în stare să-şi facă ordine în încâlceala argumentaţiei. Jessica se rezemă de pervazul ferestrei, cu mâinile împreunate în faţă şi coatele ieşite în afară în unghiuri drepte. Copacii şi mormintele de deasupra Colonadelor erau întunecoase şi înceţoşate în lumina incertă. Curtea îi amintea de o scenă pustie. „Atâta muncă", îşi zise ea. „Nimeni nu-şi dă seama cât am muncit. Fiecare piatră de pavaj din curtea aia a fost aşezată cu mâna..."

Deodată, lumina inundă curtea. „Vulpile", îşi zise şi îşi mişcă ochii în dreapta şi-n stânga ca să le vadă. „Au declanşat detectorii de mişcare." Dar pe urmă un bărbat apăru şi traversă curtea. Luminile nu păreau să-l deranjeze, nu se grăbea şi nici nu-şi schimbă traiectoria. Jessica

îşi întinse capul în faţă, încercând să-l vadă mai bine. Era Robert.

„Fir-ar al naibii de băiat. I-am spus să nu mai intre pe uşa aia!" Jessica bătu în fereastră cât putu de tare, fără să ia în seamă durerea din încheieturile artritice la contactul cu geamul rece — era îndeajuns de supărată ca să nu bage de seamă. Mai târziu, avea să se întrebe de ce i se umflase mâna şi de ce-i palpita dureros. Robert continua să meargă, fără să-i dea atenţie. Jessica luă cheile şi lanterna şi coborî în grabă scările, străbătu biroul şi ieşi în curte. Rămase aproape de arcada capelei şi-l strigă pe nume.

Robert se opri. „Am pus-o acum!" Jessica se apropie cu paşi repezi de el. Robert îşi zise: „O să cadă dacă merge aşa de repede". Uitase să aprindă lanterna şi o ţinea de parcă o adusese în calitate de armă şi nu de sursă de lumină. El se urni din loc şi porni spre ea, ca să scurteze distanţa care-i separa. Se întâlniră în dreptul treptelor Colonadelor, ca şi cum mişcările le-ar fi fost coordonate de un coregraf nevăzut. Jessica se opri ca să-şi tragă sufletul. Robert aşteptă.

— Ce naiba faci, omule? spuse ea în sfârşit. Ştii foarte bine cum stau lucrurile. Am discutat asta şi totuşi iată-te — plimbându-te ţanţoş în zorii zilei prin cimitir — unde nu ai absolut niciun drept să te afli! Am avut încredere în tine, Robert, şi m-ai dezamăgit. Stătea şi se uita crunt la el, cu capul descoperit şi furioasă, cu părul ţepos; era îmbrăcată cu hainele de grădinărit. Robert observă cu surprindere licărul unei lacrimi pe obrazul ei. Se simţi copleşit.

— Avem reguli aici! Regulile au fost impuse din motive legale şi de siguranţă! Jessica ţipa acum. Simplul fapt că

posezi o cheie nu te îndreptăţeşte să vii aici noaptea! Ai putea fi atacat de nişte intruşi sau să cazi într-o groapă! Poţi să te împiedici de vreo rădăcină şi să te accidentezi — nici măcar n-ai o staţie radio la tine! Orice se poate întâmpla: poate să cadă un monument peste tine, orice — gândeşte-te ce necazuri am avea cu firma de asigurări, de ce publicitate negativă am avea parte dacă te-ai răni sau dacă ai fi ucis! Eşti îngrozitor de egoist, Robert!

Cei doi se uitau lung unul la celălalt. Robert spuse cu blândeţe:

— Nu vrei să mergem în birou să discutăm? O să trezeşti morţii.

Jessica îşi pierdu şi bruma de control pe care o mai avea asupra nervilor. „De ce n-o fi în stare să ia lucrurile în serios? Îl fac eu să înţeleagă că nu e de glumă."

— Nu! Nu vreau să mergem în birou să discutăm! O să te rog să-mi dai cheia — întinse mâna în care ţinea deja cheile ei — şi o să ieşi pe poarta din faţă. Robert nu schiţă niciun gest. Acum!

Robert lăsă să cadă cheia în palma ei, apoi se întoarse spre poartă. Ea îl urmă ca şi cum ar fi escortat un prizonier. Ajunseră la poartă; ea o descuie; el deschise poarta masivă şi ieşi, după care o închise la loc. Se priveau unul pe celălalt printre gratii.

— Şi acum? întrebă el.

— Pleacă, spuse ea calm.

El înclină capul şi plecă de-acolo pe Swains Lane. Jessica rămase cu privirea la el. „Şi acum?" Inima îi bătea cu repeziciune. „Nimeni nu l-a văzut în afară de mine — nici nu trebuie să afle ceilalţi." Îl însoţi cu privirea pe Robert până când dispăru din câmpul vizual. Simţi un imbold să se ducă după el, să-i spună... ce? „Îmi

pare rău? Nu, nici vorbă de aşa ceva. Ne-a pus pe toţi în pericol, în mod necugetat, fără să-i pese..." Rămase lângă poartă copleşită de emoţie, dar incapabilă s-o identifice — mânioasă, jignită, neliniştită din cauza afecţiunii pe care o simţea, indignată. Nu izbutea să-şi limpezească gândurile deloc. „Trebuie să vorbesc cu el imediat", îşi zise, după care: „Dar tocmai l-am gonit". Răsuci cheia în broască şi se întoarse agale în biroul ei. Abia trecuse de cinci dimineaţa. Poate că James se trezise. Ridică receptorul telefonului, apoi îl puse la loc.

Jessica stătea pe scaunul ei, privind cum camera se luminează. „Am avut dreptate", îşi zicea. „Am avut perfectă dreptate." Când se făcu ziuă, se ridică şi-şi făcu un ceai. Preocupată, obosită, vărsă laptele şi se gândi: „Ăsta-i un semn. Sau o metaforă". Clătină din cap. „Ce-o să facem acum?"

Vitamine

Martin era încurcat. Lucrase toată după-amiaza la un rebus dedicat împlinirii a trei sute de ani de la naşterea lui Carl Linnaeus, dar n-avea inspiraţie să găsească indiciile potrivite, şi întreaga compoziţie părea lipsită de eleganţă şi comună. Martin se ridică şi se întinse.

Cineva bătu la uşă. Spuse: „Da?" şi se întoarse către intrare.

— Ah, Julia. Intră.

— Nu, spuse ea, intrând în încăpere. Eu sunt Valentina, sora Juliei.

— Ah! Martin era încântat. În sfârşit! Ce plăcere să te cunosc. Mulţumesc pentru vizită — vrei un ceai?

— Nu... nu pot să rămân. Am venit doar să-ţi spun... ştii de vitaminele pe care ţi le dă Julia?

— Da?

Ea trase aer în piept.

— Nu... de fapt, nu sunt vitamine. Sunt un medicament numit Anafranil.

Martin îi zise cu blândeţe:

— Ştiu, draga mea. Dar mulţumesc că ai venit să-mi spui.

— Ai ştiut? întrebă Valentina.

— E imprimat pe fiecare capsulă. Şi am mai luat Anafranil înainte, aşa că ştiu cum arată capsulele.

Valentina zâmbi.

— Şi Julia ştie că tu ştii?

Martin îi zâmbi şi el.

— Nu sunt întru totul sigur. Cred că ar fi mai bine dacă nu i-am pomeni de această discuţie, pentru orice eventualitate.

— Ah, n-aveam de gând.

— Atunci, nici eu n-am să-i spun.

Valentina se întoarse ca să plece şi Martin spuse:

— Eşti sigură că nu vrei să rămâi?

— Nu... nu pot.

— Atunci să mai vii pe-aici, oricând doreşti.

Valentina spuse:

— Bine. Mulţumesc.

Martin îi auzi paşii tot mai încet pe când se strecura prin labirintul de cutii, după care dispăru.

Pas de trois

Ulterior, Robert avea să-şi spună că parcă asistase la un spectacol de balet.

— Eşti gata? întrebă el.

Elspeth nu voia ca Valentina să spună „da". Ar fi vrut să se oprească în acest moment de dinainte, înainte de ceea ce avea să se întâmple, înainte de tentaţie, înainte de dezastru, înainte ca Elspeth să fie nevoită să facă lucrul pe care nu dorea să-l facă. Robert se uita la Valentina. Stătea nemişcată de-a binelea. Se întrebă dacă n-ar fi bine să deschidă o fereastră; vremea era încă nefiresc de rece pentru iunie, dar cine ştia cât avea să zacă trupul ei acolo până când Julia avea să se întoarcă? Lumina scădea rapid în intensitate; ciorile se chemau una pe cealaltă în cimitir. Julia era la etaj. Valentina închise ochii. Stătea lângă piciorul patului, cu o mână strânsă pe balustrada patului. Cealaltă mână se încleşta şi se descleşta în jurul inhalatorului. Deschise ochii. Robert stătea la câţiva paşi depărtare. Elspeth şedea pe scaunul de la fereastră, cu coatele pe genunchi, capul în mâini şi faţa înclinată într-un unghi care denota o tristeţe contemplativă. Valentina se uită la Elspeth şi avu un spasm de îndoială. Robert ezită,

apoi păşi către ea. Valentina îl cuprinse cu braţele pe după mijloc şi-şi lipi faţa de cămaşa lui.

Se întrebă dacă nasturele cămăşii se imprima pe obrazul ei şi dacă va rămâne aşa după ce va fi murit. El n-o sărută. Valentina se gândi că n-o făcuse deoarece Elspeth era acolo.

— Sunt gata, spuse ea. Făcu un pas înapoi, în mijlocul covorului din dormitor, şi trase o doză din inhalator. Elspeth îşi zise: „Cât de lipsită de substanţă pare deja, e doar o umbră în lumina asta slabă."

Robert se retrase către uşă. Nu putea deloc să-şi articuleze sentimentele: aştepta să se întâmple ceva. Nu credea că are să se întâmple; nu voia să se întâmple. „Nu, Elspeth..."

Valentina închise ochii, apoi îi deschise şi se uită la Robert, care părea foarte departe; Valentina se gândi la cum se uitaseră părinţii ei după ea şi Julia trecând prin dispozitivul de securitate de la O'Hare, în ziua când au plecat din Chicago. Un frig intens i se infiltră în tot corpul. Elspeth se mişcă prin ea, pur şi simplu păşi în ea; asta-i aminti Valentinei de vechile imagini stereoscopice, când se străduia să pună împreună cele două imagini. „O să mor de frig." Se simţi apucată, detaşată, luată.

— Ah!

Un interval de nimic. Apoi se pomeni plutind deasupra corpului ei, care zăcea prăbuşit la podea. „Ah..." Elspeth îngenunche lângă corp, uitându-se în sus la ea. „Vino aici, scumpa mea", spuse Elspeth. „Seamănă la vorbă cu mami. E tare ciudat." Încercă să se ducă la Elspeth, dar constată că nu se putea mişca. Elspeth înţelese şi urcă spre ea, o adună în mâinile ei. Acum Valentina era doar ceva mic, prinsă în palmele lui Elspeth ca un şoarece. Ultimul lucru la care se gândi: „E ca şi cum ai adormi..."

Robert văzu cum Valentina rămâne flască. Văzu cum cade: genunchii îi cedară, capul se lăsă într-o parte. Se îndoi şi lovi podeaua cu un bufnet şi un pârâit. Apoi, în cameră nu se mai auzi niciun sunet în afară de respiraţia lui. Rămăsese în pragul uşii şi nu se duse la ea pentru că nu ştia ce se întâmplă, lucruri nevăzute se petreceau de bună seamă, iar el nu ştia ce să facă în continuare. Fata, îngrămădită pe covor, continua să rămână complet nemişcată. În cele din urmă, parcurse distanţa scurtă care-l despărţea de Valentina şi îngenunche lângă ea. Nu sângera. Nu-şi dădea seama dacă-şi frânsese ceva; aşa arăta, dar nu putea s-o atingă; zăcea aşa cum căzuse, iar el ştia că nu trebuie s-o atingă.

Elspeth se uita în jos la el cum se uita la Valentina. O simţea pe Valentina, grea şi având consistenţa fumului, prinsă ca-ntr-o cuşcă între palmele sale. Pune-o înapoi, acum. Pune-o înapoi câtă vreme mai e o şansă ca lucrurile să se termine cu bine... Voia ca Robert s-o mişte pe Valentina, să-i îndrepte membrele şi să-i aranjeze mâinile. Capul Valentinei era arcuit înapoi, stătea întinsă pe partea dreaptă cu braţele aruncate în faţă şi picioarele strânse frumos laolaltă. Ochii erau rostogoliţi în sus, gura o avea deschisă, lăsând să i se vadă dinţii mici. Poziţia în care se afla corpul Valentinei părea nepotrivită, insultătoare. Elspeth ar fi vrut s-o atingă, dar avea mâinile pline. Şi acum? Dacă-i dau drumul, o să se disperseze? Era bine să fi avut o cutiuţă... Se gândi la sertarul ei. Da, o s-o pun acolo. Avea s-o ducă pe Valentina cu ea în sertar. Puteau să stea acolo împreună, în aşteptare. Robert se ridică. Ieşi din cameră. Voia să uite ceea ce văzuse, înainte să ajungă la uşa din faţă. Se opri cu mâna pe clanţă.

— Elspeth? spuse el. Drept răspuns, primi o atingere fugitivă şi rece pe obraz. N-am să te iert. Tăcere. Şi-o imagină în spatele lui, dar rezistă pornirii de a se întoarce şi de a se uita. Deschise uşa, coborî scara şi se duse în bucătăria lui să bea whisky, în timp ce lumina lăsa loc întunericului, aşteptând ca Julia să se întoarcă acasă şi să găsească trupul neînsufleţit, ascultând-o cum plânge de durere.

Julia coborî o oră mai târziu. Toate luminile erau stinse în apartament. Trecu din cameră în cameră acţionând întrerupătoarele şi strigând:

— Şoricel? „O fi ieşit în oraş." Şoricel? „Sau poate-o fi jos, la Robert." Apartamentul era rece şi părea ciudat de pustiu, de parcă toată mobila fusese înlocuită cu nişte iluzii optice. În timp ce se plimba dintr-o încăpere în alta, Julia îşi plimbă degetele pe masa din sufragerie, atinse uşor spătarul sofalei şi cotoarele cărţilor, ca pentru a se asigura că toate erau solide.

— Elspeth? „Unde-or fi toţi?"

Intră în dormitorul lor şi aprinse lumina. O văzu pe Valentina zăcând contorsionată la podea, ca şi cum ar fi încremenit într-un dans dureros. Cu mişcări încete, Julia se duse la Valentina şi se aşeză lângă ea. Îi atinse buzele, obrajii. Văzu inhalatorul prins în mâna Valentinei şi-şi apăsă, inconştient, palma pe piept.

„Şoricel?" Valentina părea să încerce să vadă undeva deasupra ei; avea ochii rostogoliţi în sus şi capul dat pe spate, ca şi cum vreun eveniment extrem de interesant avea loc chiar deasupra capului ei.

— Şoricel? Valentina nu răspunse.

Julia scânci. Simţi o răceală pe faţă şi lovi aerul cu palma cu un gest necontrolat.

— Să te ia naiba, Elspeth! Cară-te! Unde e Valentina? Unde e? Apoi începu să bocească.

Elspeth şedea pe podea cu Julia. Se uita cum Julia o strângea pe Valentina în braţe şi jelea deasupra trupului ei. „N-am vrut nicio clipă s-o fac, Julia." Se gândi la propria ei soră geamănă, la telefonul pe care cineva va trebui să-l dea, cât de curând. Elspeth ştia, privind-o pe Julia, că nimic nu va mai fi vreodată bine din nou. „E din vina mea, totul. Îmi pare rău. Îmi pare tare, tare rău."

Elspeth şi Valentina rămaseră în sertar împreună cât timp paramedicii confirmară că trupul Valentinei era mort, apoi un doctor pe care îl văzuse la spital veni şi certifică moartea din cauze naturale, după care fu condus afară de Sebastian, în vreme ce Julia plângea, iar Robert le telefona lui Edie şi lui Jack. Au fost ore de tăcere, de lumină, de întuneric.

Robert purtă o lungă discuţie cu Sebastian, care avu drept urmare o tensiune între ei.

— Pot să înţeleg că nu vrei s-o îmbălsămezi, spuse Sebastian. Pot să înţeleg că nu vrei să-i aranjez trăsăturile; e în regulă. Dar de ce naiba vrei să-i injectez heparină?

— Este un anticoagulant.

— Ştiu asta. Dar nu o pui la conservare criogenică.

— Nu tocmai. Dar am dori ca sicriul să fie plin cu gheaţă, te rog.

— Robert!

— Fă-mi acest hatâr, Sebastian. Şi te rog, păstreaz-o cât mai mult posibil în sala frigorifică.

— De ce? Robert, nu-mi place treaba asta.

— Nu e nimic de genul ăla...

Sebastian îl privea cu scepticism.

— Îmi pare rău, Robert. Dar ori îmi spui exact ce ai de gând, ori îţi găseşti pe altcineva.

Robert spuse:

— N-ai să mă crezi; pare o nebunie. E o nebunie. Sebastian nu zise nimic. Robert trase adânc aer în piept şi încercă să-şi organizeze gândurile. Tu crezi în fantome?

— La drept vorbind, spuse Sebastian încetişor, cred. Am avut unele... experienţe interesante. Dar parcă-mi amintesc că tu nu... crezi în fantome.

— Am fost constrâns să reconsider. Robert îi povesti lui Sebastian despre Elspeth. Omise orice menţiune privind existenţa vreunui plan; îi spuse că Elspeth capturase spiritul Valentinei când aceasta murise, iar acum urma să-l pună la loc în Valentina şi s-o readucă la viaţă.

Sebastian avu câteva obiecţii. („De ce n-o înviase Elspeth imediat?" se dovedi a fi cea mai dificilă dintre ele, iar Robert nu putu să spună decât că nu ştia.) În final, Sebastian acceptă să facă tot ce-i stătea în putinţă ca s-o ţină pe Valentina la rece; de asemenea, acceptă să nu le spună nimic rudelor, în cazul în care tentativa n-ar fi fost încununată de succes. Dar, chiar şi aşa, Robert plecă întrebându-se dacă nu cumva Sebastian ar fi pus mâna pe telefon ca s-o sune pe Jessica sau la poliţie, din momentul în care l-ar fi lăsat singur.

A doua zi de dimineaţă, Edie şi Jack sosiră.

Stând la fereastra lui, Robert îi văzu venind pe aleea din faţă. Dispărură în clădire şi îi auzi urcând treptele. Interdicţia lui Elspeth ca Jack şi Edie să intre în apartament era nepotrivită acum. Robert se întrebă ce făcea Elspeth; voia să bea ca să uite, să moară; orice ar fi fost preferabil unei întâlniri cu părinţii Valentinei. Acceptase să meargă cu ei la salonul funerar.

În taxi, abia dacă scoaseră un cuvânt. Robert nu se putea uita la Edie. Semăna insuportabil de mult cu Elspeth; singura diferenţă semnificativă era accentul ei americanizat. Julia era năucă. Stătea lângă tatăl ei, rezemându-şi capul de umărul acestuia. Edie începu să plângă liniştit. Jack îşi puse braţul pe după Edie şi se uită la Robert, copleşit. Robert şedea pe scăunelul rabatabil de vizavi de ei. Îşi ţinu ochii aţintiţi pe pantofii lui Jack restul drumului.

Când ajunseră la salonul funerar, Sebastian îi aştepta. Îi duse pe Edie şi Jack să vadă cadavrul Valentinei. Robert şi Julia rămaseră în biroul lui Sebastian.

— Cum te simţi? o întrebă Robert.

— Super, răspunse Julia, fără să se uite la el.

Sebastian se întoarse împreună cu Edie şi Jack. Începu să le prezinte meticulos procedurile şi opţiunile, preţurile pentru înmormântare şi incinerare, diferitele certificate şi semnături de care va fi nevoie. Robert asculta cu ceea ce spera să fie o expresie impasibilă. Uitase că părinţii Valentinei puteau să aibă propriile idei despre ce să facă cu rămăşiţele ei pământeşti şi că legea îl obliga pe Sebastian să le explice toate variantele. Inima îi bătea cu putere. „Şi dacă hotărăsc s-o incinereze?" Edie spuse:

— Vrem s-o ducem acasă — familia lui Jack are un loc de veci în cimitirul din Lake Forest. E chiar pe malul lacului Michigan. Ne gândeam că ne-ar plăcea s-o înmormântăm acolo.

Sebastian încuviinţă din cap şi începu să le explice cum să aranjeze transportul cadavrului pe calea aerului. Robert îşi zise: „Ei bine, asta e. Am încercat şi n-am reuşit." De-acum, nu mai depindea de el. În mod curios, Julia salvă situaţia:

— Nu! interveni ea. Toată lumea se uită la Julia. Eu o vreau aici.

— Dar, Julia... spuse Edie.

— Dar nu tu hotărăşti... spuse Jack în acelaşi timp.

Julia clătină din cap.

— Ea voia să fie înmormântată în Cimitirul Highgate. Julia se uită la Robert. Aşa a spus.

— E-adevărat, confirmă Robert.

— Vă rog, spuse Julia. Şi în final s-a decis că Valentina va fi înmormântată în mausoleul familiei Noblin, exact aşa cum fusese dorinţa ei.

În sertar, Elspeth o încercuia pe Valentina, o apăsa într-o lipsă de formă molatică, o împiedica să se difuzeze, o ţinea aproape. Iată-ne, Valentina, ca nişte marsupiale în buzunarul ventral, aşteptând ca lucrurile să evolueze. Se întrebă ce ştia Valentina, ce anume avea să-şi amintească. Era ca şi cum ar fi avut de-a face cu un bebeluş, fără să ştie la ce se gândea această făptură mititică, dacă putea, cât de cât, să gândească. Elspeth nu-şi amintea primele zile ale vieţii ei de după moarte. Lucrurile evoluaseră treptat; nu existase vreun moment de trezire, de conştientizare subită. O ţinea pe Valentina aproape, îi fredona cântecele, sporovăia cu ea despre tot felul de nimicuri. Valentina era ca un murmur, un zumzet de fiinţă, dar niciun cuvânt sau gând nu ajungea de la ea la Elspeth. Elspeth se gândi la gemene în primele luni de viaţă. Niciodată nu dormeau sau mâncau în acelaşi timp, o secătuiau de energie şi de lapte; încă de atunci păreau inseparabile, dar individuale. Ei bine, ai reuşit să te separi de-a binelea acum, Valentina. În sertar nu se întâmpla cine ştie ce. Zilele treceau. Curând — deşi timpul avea

puţină importanţă pentru fantome —, curând avea să vină ziua înmormântării Valentinei. Era timpul să se întâmple ceva.

Ziua Învierii

La ora opt, în dimineaţa înmormântării, Robert stătea la uşa lui Martin, înghiţit de o maree de ziare. Încercă să le aranjeze în teancuri, dar renunţă când apăru Martin.

— Intră. Trecură prin apartament şi ajunseră în bucătărie. Robert se aşeză la masă, şi Martin porni ceainicul electric. Robert îşi zise că Martin părea înviorător de normal şi de casnic prin comparaţie cu ceea ce se întâmpla cu un etaj mai jos. „Trebuie să-ţi dai seama că ai dat de belea când Martin e cea mai funcţională persoană din împrejurimi."

— Înmormântarea e astăzi, la unu.

— Ştiu.

— Vrei să vii? Nu-i nimic dacă nu poţi, să ştii, dar cred că Julia ar aprecia.

— Nu sunt sigur. O să sun la voi dacă voi fi în stare.

— Deci, să te trec cu un „NU"?

Martin ridică din umeri. Ţinu la vedere două cutii de ceai. Robert arătă spre cea cu Earl Grey. Martin puse câte un pliculeţ de ceai în fiecare ceaşcă.

— Cum se simte Julia?

— Au sosit părinţii ei. Dac-o ascultai pe Elspeth, ţi-ai fi imaginat că au câte trei capete şi scuipă flăcări pe ochi, dar au luat-o pe Julia lângă ei şi sunt cu toţii, nu ştiu cum să zic, înfrânţi împreună. Niciunuia dintre noi nu-i vine să creadă — se plimbă prin apartament de parcă dintr-o clipă-n alta ar putea s-o întâlnească pe Valentina în hol. Julia e, practic, catatonică.

— Ah. Martin turnă apa fiartă. Robert privea fix la şuvoiul de apă. Au rămas în apartament?

— Nu, s-au dus la hotel.

— Deci, Julia a rămas singură în apartament?

— Da. Părinţii au încercat s-o convingă să meargă la hotel cu ei, dar ea a vrut să rămână în apartament. Nu ştiu de ce.

— N-ar trebui să rămână singură.

— Păi, tocmai de-aia am venit, să discutăm despre asta. Vreau să o rogi pe Julia să vină aici în seara asta şi s-o ţii lângă tine până când îţi spun eu că poţi să o laşi să plece.

Martin se uită la Robert cu scepticism.

— De ce?

Robert îşi păstră ceea ce spera să fie un aer inocent.

— Julia nu trebuie să rămână singură.

— Nu, nu trebuie. Dar nu crezi c-ar prefera să fie cu părinţii ei?

— Dacă e nevoie, poţi să-i rogi şi pe ei să vină aici.

— Cred că glumeşti. Tu te aştepţi ca eu să-i aduc pe Edie şi pe Jack aici? Te-ai uitat cu atenţie în apartamentul ăsta în ultima vreme?

— Mda, dar nu mi-am dat seama că şi tu te-ai uitat. Robert schimbă tactica. Uite, Martin, e o problemă de viaţă şi de moarte: trebuie să mă ajuţi s-o ţin pe Julia afară

din apartament câteva ore. Nu mă pot bizui pe Edie şi Jack.

— Ce pui la cale?

— Nu m-ai crede dacă ţi-aş spune.

— Pune-mă la încercare.

— E un fel de... şedinţă de spiritism.

— Încerci să o contactezi pe Valentina? Sau pe Elspeth?

— Mai mult sau mai puţin.

Martin clătină din cap, exasperat.

— Cu siguranţă că nu acum este momentul. Dacă tot ai de gând să te joci cu chestia asta, nu mai poţi să aştepţi?

— Este exclus cu desăvârşire să mai aştept.

— Şi de ce nu poate Julia să fie acolo?

— Nu pot să-ţi explic. Şi nici tu nu ai voie să-i spui.

— Nu, n-am s-o fac.

— De ce?

Martin se ridică şi începu să se învârtească prin bucătărie. Instantaneu, Robert îşi dori să fi făcut el asta primul, dar nu puteau să se învârtească amândoi în acelaşi timp. Ar fi fost ciudat. Robert spuse:

— Juliei n-o să-i facă rău dacă nu ştie. Uite, fac un târg cu tine. Dacă o ţii pe Julia aici în seara asta, o să-ţi dau ceva ce-ţi doreşti cu disperare.

Martin se aşeză din nou la masă.

— Ce anume? spuse el cu suspiciune.

— Adresa lui Marijke din Amsterdam.

Martin ridică sprâncenele. Se ridică din nou şi ieşi din bucătărie. Robert îl auzi trecând prin hol şi intrând în birou. Stătu acolo o vreme. Când se întoarse, avea o ţigară aprinsă într-o mână şi o hartă a Amsterdamului în cealaltă.

— Parcă te lăsaseşi, zise Robert.

— O să mă las din nou în juma' de oră. Martin întinse harta pe masă. Robert văzu că era acoperită cu semne, înscrisuri, ştersături. Martin arătă spre un cerculeţ roşu în cartierul Jordaan.

— Aici.

Robert îşi încordă privirea, ca să focalizeze pe cuvintele minuscule.

— Eşti pe-aproape, dar nu chiar. Se uitară lung unul la celălalt. Robert zâmbi. Cum de-ai ales locşorul ala?

— O cunosc. Are grijă să nu spună prea multe, dar eu îmi amintesc lucruri. Am locuit în apropiere, pe Tweede Leliedwarsstraat.

— Plusez cu adresa ei de e-mail.

— Marijke nu corespondează pe e-mail.

— Ba da. A început de mai bine de un an.

— Un an?

— O să-ţi dau adresa ei, e-mailul şi o fotografie a apartamentului ei.

— Ţi-a trimis poze cu locuinţa ei?

— Mai multe. Ţi-a spus că are o pisică acum?

Martin părea visător.

— Serios?

— O pisicuţă cenuşie, pe care o cheamă Yvette. Doarme pe perna lui Marijke.

Martin rămase tăcut, fumând şi privind fix la hartă.

— În regulă, batem palma. Ce am de făcut?

Robert îi expuse planul. Era simplu; era singurul lucru simplu din toată ziua aceea.

Când Jack se trezi, Edie stătea în cămaşă de noapte la ferestrele franţuzeşti din camera mică de hotel, privind la cerul albastru de deasupra acoperişurilor de şindrilă din

Covent Garden. Stătea în pat şi se uita la ea, nedorind să dea buzna în gândurile ei. În cele din urmă, se ridică şi se duse la baie. „Uluitor cum viaţa merge înainte. Uite cum urinez, fac duş şi mă bărbieresc, ca şi cum ar fi o zi obişnuită, de parc-am fi în vacanţă. De ce n-am venit să le vedem până acum?" Îşi şterse ultimele urme de spumă de pe gât şi se întoarse în cameră. Edie stătea tot în faţa ferestrelor. Acum avea capul plecat. Jack se apropie şi se postă în spatele ei, îşi puse palmele pe umerii ei goi. Ea se întoarse uşor.

— Ce oră e? întrebă ea.

— Opt şi un sfert.

— Putem s-o sunăm pe Julia.

— Sunt sigur că e trează de câteva ore.

— Da.

Continuară să stea aşa, cu mâinile lui Jack apăsând pe umerii ei. Edie spuse:

— O sun eu.

Telefonul ei celular nu funcţiona aici, aşa că se chinui cu telefonul hotelului, greşi numărul, formă din nou.

— Julia? „Vreau doar să-ţi aud vocea."

— Bună, mami. „O, Doamne. Nu ştiu ce să fac, mami."

— Ne-am gândit c-am putea să venim mai devreme. „Nu suport să stau în camera asta."

— Puteţi să veniţi repede? „Sunt singură şi nu ştiu ce să fac."

— Da, da, ne îmbrăcăm şi luăm un taxi. Ajungem acolo cât de repede putem.

Edie se simţi inundată de o fericire deplasată. „Are nevoie de mine." Edie zâmbea când închise telefonul. Se duse cu pas vioi la geamantan şi începu să se îmbrace pentru înmormântare. Jack se duse la şifonier şi rămase cu privirea

la costumul lui negru care stătea atârnat pe umeraş. Uită, pentru o clipă; îşi rătăci privirea în materialul de lână neagră ce atârna în umbrele şifonierului. Apoi îşi aminti şi întinse mâna după costum. „Mă simt bătrân." Costumul era greu, ca şi cum ar fi fost căptuşit cu un metal moale. Se uita la Edie cum se agita, îşi pieptăna părul, îşi punea cerceii. „Nu vreau să ies afară." Se aşeză pe pat, ţinând în mână o pereche de ciorapi. Edie îl văzu stând nemişcat şi-i zise:

— Haide, ea ne aşteaptă, şi acel pronume singular, pronunţat cu nerăbdare, îl făcu în sfârşit să înţeleagă că Valentina murise cu adevărat.

Julia îi aştepta la parter, în holul principal. Se uita la părinţii ei prin fereastra îngustă cu rame de plumb în timp ce intrau pe poartă şi se apropiau pe aleea ce străbătea grădina din faţă. Era o zi senină de iunie, iar lumina soarelui îi făcea să pară supradimensionaţi şi distincţi. Îi aminteau Juliei de o imagine dintr-una din cărţile din copilăria lor. O fetiţă care conduce un urs. Julia deschise uşa şi vântul năvăli înăuntru, suflând pe podea corespondenţa lui Robert. O lăsă acolo. Edie o îmbrăţişă pe Julia şi spuse:

— Nu eşti îmbrăcată încă?

Julia se uită în jos la treningul ei.

— N-am vrut să vă aştept la etaj. În momentul ăsta, apartamentul mă cam înspăimântă.

— Atunci, vino să stai cu noi la hotel, propuse Edie.

Julia scutură capul.

— Trebuie să rămân aici. „Valentina e aici. Trebuie să fie."

Jack se aplecă spre Julia, care-şi prinse braţele pe după gâtul lui.

— Haide, spuse ea. Se duseră la etaj, Julia conducând micul lor grup. Odată ajunşi înăuntru, ezitară.

— Ai mâncat ceva? întrebă Jack. Îi era teribil de foame, dar se simţea vinovat că se gândea la micul dejun.

— Nu, spuse Julia, vag. Cred că e ceva de mâncare. Luaţi ce vreţi. Mă duc să mă îmbrac.

Edie se duse cu Julia. Ieri, când sosiseră, Edie fusese amorţită de suferinţă şi răvăşită de schimbarea fusului orar. Julia îi ocupase complet mintea. În dimineaţa asta, Edie începu să observe apartamentul. Dintr-odată, Elspeth i se păru prezentă în mobilier, în obiecte, în zugrăveala de pe pereţi şi în unghiul sub care pătrundea lumina pe ferestre, chiar în aerul înconjurător. Era ca şi cum copilăria lor fusese conservată într-un muzeu. Edie se înfioră. Stătea în uşa dormitorului în timp ce Julia începu să-şi dea jos treningul. Julia întinse pe pat rochia violetă, ciorapii albi şi pantofii din piele neagră. Era aceeaşi costumaţie în care alesese s-o înmormânteze pe Valentina.

— Nu, spuse Edie.

— Ce?

— Nu te îmbrăca în aceleaşi haine. Nu pot... vreau să porţi altceva, te rog.

— Dar...

— Te rog, Julia. E prea mult.

Julia se uită la Edie şi se lăsă înduplecată. Se duse în dressing îmbrăcată doar în chiloţi şi începu să ia lucruri de pe umeraşe, aruncându-le pe pat.

Elspeth le auzi pe Edie şi Julia vorbind. Ieşi din sertar şi îşi croi încet drum spre dormitor. O ţinea pe Valentina în căuşul palmelor. Ieri, Elspeth stătuse departe de toată lumea. Toată noaptea se târguise cu ea însăşi, confuză şi defensivă. N-am s-o mai văd niciodată. O să-şi iasă din minţi. Nu vreau s-o văd. E vina mea. Ea e aici şi ar trebui s-o văd. Dacă ar şti, nu m-ar ierta niciodată. Laşo, laşo.

Ucigaşo! Valentina părea să-i fi sesizat starea de spirit şi deveni posomorâtă, un norişor trist şi anxios, învăluit în contemplaţiile sumbre ale lui Elspeth. Acum, Elspeth se târa spre dormitor într-o stare de spirit mai calmă.

Edie şi Julia stăteau de o parte şi de alta a patului, scotocind printr-o grămadă de haine. Ah... iată-vă. Elspeth rămase în uşă, privind lung. Valentina se învioră, părând să pulseze ca o inimă. Ah, tu. Ce s-a întâmplat? Cum a putut să ţi se întâmple asta? Ultima oară când o văzuse pe sora ei geamănă era în 1984 şi suspinau una în braţele celeilalte pe Aeroportul Heathrow, bebeluşii aflându-se într-un cărucior dublu, lângă ele. Douăzeci şi unu de ani şi iată-ne aici... Eşti atât de diferită. Mai bătrână, dar mai e şi altceva; mai dură. Ce este? Ce s-a întâmplat? Elspeth se uită lung şi-şi zise: N-a avut grijă de tine; a trebuit să-ţi porţi singură de grijă. Nimeni nu te-a iubit cum te-am iubit eu. Dac-am fi fost împreună... Of, Elspeth.

Se furişă pe la marginea încăperii. Julia se uită exact în direcţia ei şi rămase nemişcată, privind. Mă poţi vedea, Julia? Sau e Valentina? Elspeth se aşeză pe scaunul de lângă fereastră şi încercă să se facă dispărută. Valentina se răsuci şi palpită în mâinile ei. Julia se apropie de locul unde se afla Elspeth şi întinse o mână spre Valentina. Valentina rămase nemişcată când Julia o atinse. Julia închise ochii.

— Şoricel?

— Ce faci acolo? întrebă Edie. Julia stătea lângă fereastră cu mâna întinsă. Julia?

— E aici! spuse Julia şi izbucni în lacrimi.

— Ce? Nu, Julia... haide, vino la mine. Edie se duse la Julia şi o ţinu în braţe. Jack apăru în uşă, şi Elspeth se uită la el şocată; era mult mai bătrân, mai înmuiat; domesticit.

Edie se uită la Jack peste umărul Juliei şi clătină uşor din cap. El se retrase. Elspeth îl auzi mergând prin apartament şi coborând treptele. Se duce să fumeze o ţigară, îşi zise. Se uită la Julia şi la Edie. Julia se oprise din plâns. Stăteau îmbrăţişate, legănându-se uşor înainte şi-napoi. Elspeth era invidioasă. Pe urmă, se ruşină. E mama lor. Nu contează. E prea târziu să mai repari ceva. Lucrurile care altădată păruseră importante acum se dovedeau a fi nişte tâmpenii. Am crezut că suntem tare deştepte. Am fost nişte proaste. Am stricat totul. Elspeth se întrebă dacă putea să îndrepte lucrurile. Dacă Valentina s-ar întoarce; dacă gemenele s-ar duce acasă? Ar face-o pe Valentina să plece cu Julia. Ar sacrifica totul. Toată tristeţea asta pentru nimic. Se ridică şi ieşi din cameră. Simţi un fel de dor, apoi îşi dădu seama că sentimentul era al Valentinei; Valentina voia să rămână, voia să fie cu Julia şi cu Edie. Îmi pare rău. Nu suport să mă mai uit la ele. Trebuie să vii cu mine. Elspeth se duse la ferestrele biroului, privind afară fără să vadă, strângând-o la piept pe fiica ei care se zvârcolea.

Auzind bătăi în uşă, Robert se duse să vadă cine era, aşteptându-se să fie Julia. În schimb, în faţa lui se afla Jack.

— Sper că nu te deranjează. Am fost dat afară şi am crezut că poate...

„Nu vrea să rămână singur", îşi dădu seama Robert.

— Da, desigur. Intră. Robert stătuse la birou, privind lung la manuscrisul său enorm. Orice era mai bine decât să fie singur. Îl duse pe Jack în bucătărie. Pot să te servesc cu ceva? Ceai? Cafea? Nişte whisky Jameson's?

— Da, din ultimul, dacă se poate.

Robert scoase două pahare şi sticla.

— Apă? Gheaţă?

— Da, şi nu, mulţumesc.

Robert turnă apă în carafă şi o puse în faţa lui Jack. Stăteau faţă în faţă. Bucătăria părea straniu de veselă, albită de soare şi pustie. Jack se întrebă dacă cineva din clădirea asta avea ceva de mâncare. Robert îl văzu că se uită la dulapurile goale.

— Nu prea mi-a fost foame. Totuşi, aş putea să fac nişte pâine prăjită, dacă vrei.

— Sigur. Sus nu e nimic de mâncare. Julia e numai piele şi os.

Robert nu zise nimic, se ridică şi începu să pregătească pâinea. Deschise frigiderul şi scoase afară un borcan de marmeladă şi unul de Marmite[47]. Apoi se aşeză la masă. Jack se lăsă pe spate în scaun. Scaunele erau de mici dimensiuni, făcute din metal şi vinilin, în genul celor din anii '50. Robert se întrebă dacă nu cumva scaunul o să cedeze sub greutatea lui Jack. Se ridică şi luă tacâmuri. Jack spuse.

— Îmi dai voie să-ţi pun o întrebare personală?

Robert scoase un sunet nedefinit şi se aşeză.

— Tu şi Elspeth... Ai fost...? „Prietenul lui Elspeth? Partenerul lui Elspeth? Cum li s-o fi spunând pe-aici la amanţii necăsătoriţi?"

— Da. „Am fost... al lui Elspeth. Creatură e cuvântul pe care nu-l nimereai." Feliile de pâine prăjită săriră violent din aparat, surprinzându-i pe amândoi. Robert puse trei felii pe farfuria lui Jack şi una pe a lui. Îi întinse farfuria lui Jack. Urmă o pauză cât timp îşi întinseră marmelada

[47] Aliment pe bază de drojdie de bere.

pe pâine. Niciunul dintre ei nu vorbi până când Jack nu-şi termină ultima felie. Robert îi întinse şi cea de-a patra felie, neatinsă. Jack se gândi: „Pare foarte detaşat. Robert îşi zise: „O să mi se facă rău".

Jack îşi turnă câteva degete de whisky şi îl îndoi cu apă. Începu din nou:

— Ţi-a povestit vreodată Elspeth ce s-a întâmplat între ea şi Edie?

Robert clătină din cap. „Nu mă aşteptam la aşa ceva, amice."

— Nu cât timp a fost în viaţă. Mi-a lăsat în schimb toate documentele ei personale, iar printre acestea se aflau şi jurnalele. Şi o scrisoare pentru mine, în care explica unele lucruri.

— Ah. Nu cred că mi-ai da voie să văd vreunul dintre aceste documente. Poate scrisoarea?

— Ăăm, ai văzut testamentul lui Elspeth. În mod deosebit nu voia ca tu sau sora ei să aveţi acces la vreunul din documentele ei.

— Îhî. Jack mâncă ultima felie de pâine prăjită. Robert îl urmărea cu privirea. Jack spuse: Am mare nevoie de un răspuns la o singură întrebare. Restul îl ştiu, în întregime.

— Despre ce e vorba?

— De ce au făcut-o?

Robert nu spuse nimic. Jack zise:

— Aş vrea să ştiu care-a fost rostul acestui... joc stupid pe care l-am jucat toţi aceşti ani. Pentru că, din câte-mi dau seama, nimeni nu s-a lăsat păcălit, dar din cine ştie ce motiv, a trebuit cu toţii să ne prefacem că nu ştim.

— Ce să ştim?

— Nu ştii despre schimbare?

— Eu da, dar, din câte spune Elspeth, tu nu ai fi ştiut.

— Dar ea ştia că eu ştiam. Adică, sarcina i-a schimbat mult corpul... după toate aparenţele, Edie a fost singura care nu şi-a dat seama... Poate că toată această poveste a fost un lucru ciudat pe care Elspeth i l-a făcut lui Edie? Uite, ştiu că nu poţi să-mi spui nimic, zise Jack. Dar ce-ar fi dacă ţi-aş descrie eu situaţia aşa cum o înţeleg? Iar tu poţi doar, ştii, să ridici uşor din sprânceană atunci când auzi ceva care are noimă. Putem face asta?

— În regulă.

— OK. Jack bău nişte whisky. Nu beau la ora asta. De obicei.

— Nu. Nici eu. „Până de curând." Robert îşi turnă şi lui un pahar. Se gândi că mirosul s-ar putea să-i întoarcă stomacul pe dos, dar nu se întâmplă aşa. Bău, cu prudenţă. „Îmi place la nebunie mirosul de napalm dimineaţa."[48]

— Aşadar, începu Jack, ne aflăm în 1983. Edie şi Elspeth Noblin locuiesc împreună într-un mic apartament din Hammersmith, într-o mizerie boemă şi cu mare cheltuială pentru mama lor. Gemenele sunt venite de curând de la Oxford, iar eu lucrez la filiala londoneză a băncii la care lucrez şi acum. Sunt logodit cu femeia pe care amândoi o ştim drept Edie, dar care pe atunci era cunoscută sub numele de Elspeth. O să continui să le numesc cu numele lor actuale, ca să evităm confuzia.

— În regulă.

— Elspeth — Elspeth a ta — nu mă avea la inimă deloc. Nu era ostilă la modul activ, aplica doar tactica aia tipic britanică, ştii, când cineva nu vrea să te cunoască şi te

[48] Replică celebră din filmul *Apocalipsa*, acum, regizat de Francis Ford Coppola.

face să te simţi exclus. Nu cred că avea ceva cu mine, personal, dar ştia unde duceau lucrurile: eu urma să o iau în America pe sora ei geamănă. Nu ştiu cât de mult a afectat problema gemenelor relaţia ta cu Elspeth?...

— Nu mult. Edie plecase. Elspeth pomenea foarte rar de ea. Dar Julia şi Valentina au constituit o experienţă foarte instructivă.

Robert se întrebă ce apucase să le spună Julia părinţilor ei despre relaţia lui cu Valentina.

— Ei bine, când e vorba de gemene, nimeni n-o poate înlocui vreodată pe geamăna lipsă. Adică, eu şi Edie o iubim pe Valentina — dar Julia... Nu ştiu cum o să... Jack îşi privi mâinile. Robert simţea că-i vine greu să mai respire. În sfârşit. Gemenele — Edie şi Elspeth — au început să se poarte ciudat. Niciodată nu le vedeai împreună. Semănau foarte mult, dar nu atât de mult pe cât credeau ele. Când îşi luau locul una alteia, se simţea mereu această chestie în plus, jocul. Adică, nu trebuie să te străduieşti să fii tu însuţi, dar când una dintre surorile Noblin făcea pe cealaltă, efortul se simţea imediat.

Aşadar, Edie a început să se dea drept Elspeth — cu alte cuvinte, logodnica mea a început să pretindă că e sora ei — şi a început să se dea la mine, lucru pe care Elspeth a ta nu l-ar fi făcut nici într-o mie de ani, pentru că mă displăcea sincer, în felul ăla al ei impersonal.

— De ce făcea asta?

Jack clătină din cap.

— Soţia mea a fost întotdeauna foarte nesigură în ceea ce o privea. Era cea mai slabă dintre cele două, dar de-a lungul anilor a preluat o parte din personalitatea surorii ei. Cred că mă testa, să vadă cum reacţionez.

— Şi tu ce-ai făcut?

— M-am înfuriat. Apoi am comis marea greşeală. Am intrat în jocul ei.

— Ah.

— Într-adevăr. Aşa încât, bla-bla... situaţia s-a complicat. Sunt nouăzeci şi nouă la sută sigur că femeia care a stat lângă mine la nuntă a fost Edie. Edie a mea, ştii la ce mă refer. Schimbarea s-a produs când ne-am urcat în avionul spre Chicago.

Robert şi-o imagină pe Elspeth stând lângă Jack, în avion.

— Elspeth avea o frică teribilă de zbor.

— Amândouă aveau. De-aia Edie şi cu mine n-am venit să vizităm fetele, deşi acum pare o nebunie. Dar nu de asta m-am prins.

Robert aşteptă ca el să detalieze. În schimb, Jack spuse:

— Te rog... răspunsul trebuie să fie în documentele lui Elspeth. Altfel, de ce să fi fost atât de hotărâtă să le ţină departe de noi?

Robert spuse:

— Dar nu pricep — ce speri să afli? Elspeth era gravidă, tu erai tatăl — lor li s-a părut evident, în felul lor egocentric, că nu au decât să facă schimb de identitate şi totul va fi bine.

— Nu m-am culcat niciodată cu Elspeth, spuse Jack.

Robert îşi zise: „O să-mi explodeze creierul."

— Stai aici, spuse el. Se ridică şi se duse în camera servitorilor, găsi ultima cutie cu jurnale, care conţinea şi scrisoarea lui Elspeth, şi le duse pe toate în bucătărie. Scoase un jurnal şi dădu paginile până când găsi însemnarea.

— Întâi aprilie, ziua păcălelilor, 1983, spuse el şi îi dădu jurnalul lui Jack. La o petrecere, în Knightsbridge. Eraţi beţi. Cred că aţi avut intenţia să-i trageţi clapa lui Edie, cumva.

Jack ţinu jurnalul la lungimea braţului şi citi:

— Nu-mi pomeneşte numele.

Robert replică:

— Au scris jurnalele împreună. Se aplecă peste Jack şi-i arătă însemnarea de sub prima. Ăsta-i răspunsul lui Edie: „Să te ia naiba. Nu pot să am nimic numai al meu?" citi Jack, care ridică privirea, confuz. Robert spuse:

— Au încercat să îndrepte situaţia, dar n-au înţeles ce implicaţii vor fi. Nu pot să-mi închipui că au vrut să te facă să suferi.

— Nu, spuse Jack. Doar că s-a întâmplat să fiu acolo. Puse jurnalul pe masă şi închise ochii, strângându-şi buzele. Robert îşi zise: „N-a ştiut că a fost cu adevărat tatăl lor. Of, Doamne". Se gândi la Valentina şi se simţi neajutorat, furios. Robert era incapabil să vorbească. În cele din urmă, arătă spre celelalte jurnale şi spuse:

— Dacă vrei să te uiţi şi prin celelalte, eşti invitatul meu.

Jack replică:

— Nu, mulţumesc. Am aflat ce-aveam nevoie să ştiu.

Jack se ridică, dezorientat şi uşor ameţit. Se uitară unul la celălalt şi apoi într-o parte, niciunul dintre ei nefiind sigur cum să procedeze în continuare. Robert spuse:

— Ne vedem la Lauderdale House.

— Da. Ăă... mulţumesc.

Jack se urni din loc. Robert îl auzi urcând cu greutate treptele. O uşă se deschise şi se închise. Robert îşi luă portofelul şi cheile şi ieşi să cumpere flori.

Ceremonia funerară a Valentinei s-a ţinut la Lauderdale House, o vilă din secolul al şaisprezecelea. Cândva, aici locuise Nell Gwyn, iar acum funcţiona ca galerie de artă/salon pentru nunţi/cafenea. Ceremonia s-a ţinut în marea sală de la etaj, unde se ţineau de obicei orele de

desen şi de yoga. Sala era pe jumătate neterminată şi pe jumătate nelambrisată, de parcă pauza de masă a dulgherilor durase câteva decenii. Sicriul stătea în partea frontală a încăperii, pe nişte capre din lemn acoperit cu trandafiri albi. Restul spaţiului era ocupat de şiruri de scaune rabatabile. Julia stătea între părinţii ei în rândul din faţă, privind pe fereastră. Îşi aminti de o poveste pe care le-o spusese cineva despre Nell Gwyn, care-şi ţinea copilul atârnat de la una din ferestrele casei în care se aflau. Nu-şi mai amintea nici de ce se întâmplase lucrul ăsta, nici despre ce fereastră era vorba.

Sicriul era alb, cu accesorii simple din oţel. Sebastian se mişca de colo-colo prin sală, punând o carafă de apă şi pahare pe podium, depunând o coroană abia sosită în faţa sicriului. Julia se gândea că seamănă cu un majordom prin eficienţa şi calmul lui supranatural. „N-am întâlnit niciodată un majordom." Sebastian aruncă o privire către Julia, de parcă ar fi ştiut că ea se gândea la el, şi-i adresă un zâmbet calm. „Îmi vine să plâng, şi dacă mă pornesc, n-am să mă mai opresc." Ar fi vrut să dispară. Sebastian puse o cutie cu batiste aproape de podium. „Face asta tot timpul, asta-i e meseria." Julia nu se gândise niciodată la moarte ca la ceva care i s-ar putea întâmpla ei sau persoanelor pe care le cunoştea. Toţi oamenii aceia din cimitir erau doar nişte pietre, nume şi date. Mamă iubitoare. Soţ devotat. Elspeth era doar o scamatorie de salon; nicicând nu fusese reală pentru Julia. „Valentina e în cutia aceea." Nu putea fi adevărat.

„Vreau să fiu bântuită", îşi zise Julia. „Şoricel, să vii să mă bântui. Vino şi ia-mă în braţe. O să stăm împreună şi-o să ne scriem secretele cu planşeta. Sau, dacă nu poţi să faci asta, doar uită-te la mine. E tot ce am nevoie.

Unde eşti? Nu eşti aici. Dar nici nu te simt plecată. Eşti ca un membru-fantomă pentru mine, Şoricel. Te caut întruna. Uit. Mă simt aiurea, Şoricel. Bântuie-mă, găseşte-mă, întoarce-te de-acolo de unde eşti. Fii cu mine. Mi-e frică."

Julia se uită la mama ei. Edie stătea ţeapănă, strângând poşeta în mâini până i se albiră încheieturile degetelor. „Şi ei îi este frică." Tatăl ei stătea pe scaunul prea mic pentru el, emanând un miros dulceag de tutun nefumat şi alcool. Julia se rezemă de el. Jack îi luă mâna într-a lui. Oamenii intrau pe rând şi-şi ocupau locurile pe scaunele rabatabile. Julia se întoarse să se uite la ei, dar majoritatea erau necunoscuţi. Erau oamenii de la cimitir. Jessica şi James se aşezaseră în spatele familiei Poole. Jessica o bătu uşurel pe umăr.

— Bună, draga mea.

Purta o pălărioară cloş cu o voaletă care lăsa impresia unor stele prinse într-un năvod. „Şoricel s-ar fi dat în vânt după pălăria aia."

— Bună ziua.

Julia nu ştia ce-ar mai fi putut să spună, aşa că zâmbi şi se întoarse cu faţa la sicriu. „Aş fi suportat mai uşor toată povestea dacă aş fi putut să stau în spate."

Oficianta stătea în partea frontală a sălii cu un clipboard în mână şi se uita la oamenii care-şi ocupau locurile. Pe umeri avea un fel de şal roşu. Julia se întrebă oare ce avea să se întâmple. Ceruseră o ceremonie nereligioasă. Robert făcuse toate aranjamentele, prin Societatea Umanistă. O întrebase pe Julia dacă voia să vorbească. Acum avea în poşetă un discurs plin de ştersături, pe care-l împăturise şi-l despăturise de multe ori. Discursul era în totalitate greşit; era inadecvat şi cumva neadevărat.

Martin îl citise şi o ajutase la formularea frazelor, dar discursul nu reuşea să exprime ceea ce Julia dorea să spună. „Nu contează", îşi zise Julia. „Valentina oricum n-o să-l audă."

Oficianta cu şal roşu vorbi. Le ură „bun-venit" şi apoi spuse câteva lucruri nereligioase, menite să consoleze. Îi invită pe oamenii care o cunoscuseră pe Valentina să vorbească despre ea.

Robert se duse pe podium. Se uită în sală, care era pe jumătate plină. Familia Poole stătea la câţiva paşi de el, privindu-l cu stoicism. „Valentina, iartă-mă." Îşi drese glasul, îşi aranjă ochelarii. Vocea, când şi-o regăsi, la început se auzi prea încet, apoi prea tare. Robert îşi dorea să fie oriunde în altă parte, făcând orice altceva.

— O să citesc un poem de Arthur William Edgar O'Shaughnessy, anunţă el. Mâinile lui ţineau hârtia nemişcată.

„Am făcut altă grădină, da,
Pentru Iubirea mea cea nouă:
Am lăsat trandafirul uscat la locul lui
Şi l-am pus pe cel nou deasupra.
De ce Vara mea n-a început?
De ce inima mea nu se grăbeşte?
Vechea mea Iubire a venit şi-a plecat,
Lăsând grădina pustie.

A intrat cu zâmbetu-i obosit,
La fel ca odinioară;
A privit în juru-i o vreme,
Înfiorându-se de frig:
Atingerea ei efemeră a fost moarte pentru toţi,

Privirea ei efemeră a adus nenorocire;
A făcut să cadă petalele trandafirului alb,
Şi-a preschimbat în alb trandafirul roşu."

Poemul nu se sfârşea aici, dar Robert nu-l mai citi. Se uită la oamenii aşezaţi pe scaunele rabatabile şi se pregătea să continue, dar apoi se răzgândi şi se aşeză brusc. Oamenii erau derutaţi de ceea ce tocmai citise şi în sală se auziră murmure de conversaţie. Jessica îşi zise: „Asta a fost cu totul nepotrivit. O învinuieşte pe Elspeth de ceva. Ar fi trebuit să vorbească despre Valentina". Edie şi Jack priveau fix înainte, la sicriul alb. Jack se întrebă ce naiba voise Robert să spună. Julia era mânioasă, dar încercă să se domolească; merse spre podium. Membrele ei păreau controlate de la distanţă. Îşi despături foaia cu discursul, apoi începu să vorbească fără să se uite la el.

— Suntem departe de casă... Vă mulţumesc că aţi venit, cu toate că nu ne ştiţi de multă vreme. „Ce mai urma să spun?" Valentina a fost sora mea geamănă. Niciuneia dintre noi nu i-a trecut vreo clipă prin minte că s-ar putea să ne despărţim. N-am plănuit asta. Urma să fim împreună mereu. Când eram mici, mama şi tata ne-au dus la Parcul Zoo Lincoln, care, dacă nu ştiţi, este o mare grădină zoologică în centrul oraşului Chicago. Poţi să vezi zgârie-norii când te uiţi la păsările emu, la girafe şi la altele asemenea. Şi ne uitam la un tigru. Era singur în acest decor fals — cred că au vrut să-l facă să creadă că ar fi în China sau în locul de unde provenea. Valentina s-a îndrăgostit de tigrul ăsta. A rămas acolo o veşnicie uitându-se la el, iar tigrul s-a apropiat şi s-a uitat la ea. Au stat şi s-au tot uitat unul la altul până când, în sfârşit, tigrul a dat parcă din cap şi s-a îndepărtat. Iar Valentina mi-a

spus: „Când o să mor, o să fiu tigrul acela". Aşa că îmi închipui că ea e un tigru acum, dar trag nădejde să nu se afle într-o grădină zoologică, pentru că, de fapt, ea detesta amenajările astea.

Julia trase adânc aer în piept. „N-o să plâng acum."

— Pe de altă parte, asta se întâmpla când aveam opt ani, iar în ultima vreme începusem să avem păreri diferite despre viaţă şi moarte.

Robert îşi zise: „Ah, nu". Julia continuă:

— Nu ştiu ce anume gândea Valentina despre moarte. De când ne-am mutat aici, a devenit interesată de asta într-un fel, dar cred că acest lucru se datora faptului că locuiam în vecinătatea cimitirului. Aveam douăzeci şi unu de ani şi nu te-ai fi gândit că ar avea o implicare directă în ceea ce ne priveşte.

Julia îşi adresase remarcile unui aranjament floral din spatele sălii, dar acum se uita la mama ei.

— În orice caz, nu cred că ar deranja-o prea mult. Adică, nu că ar fi vrut să moară, dar era pasionată de aspectul estetic al cimitirului şi, dacă a trebuit să se întâmple una ca asta, cred că ar fi fost fericită să fie aici. „Şi altceva? Te iubesc, nu ştiu cum o să-mi continui viaţa fără tine, ai făcut parte din mine, ai plecat, vreau să mor şi eu. Nu-i aşa?" În orice caz, vă mulţumesc. Vă mulţumesc că aţi venit.

Julia se aşeză însoţită de murmurele invitaţilor. Sebastian îi prinse privirea lui Robert. Acesta îşi dădea seama că lui Sebastian alocuţiunile vorbitorilor i se păruseră cam incoerente. Oficianta spuse câteva lucruri, îi îndrumă pe toţi să traverseze prin Waterlow Park spre cimitir şi le mulţumi din nou pentru participare. Cioclii ridicară sicriul şi îl scoaseră din sală. Invitaţii aşteptară ca

familia Poole să-i urmeze, dar când văzură că aceştia nu se mişcau din loc, începură să discute cu glas scăzut şi toţi se ridicară şi plecară câte doi sau câte trei. Membrii familiei Poole rămaseră până când sala se goli. Robert stătea pe palier, aşteptându-i. În cele din urmă, Sebastian îi oferi lui Edie braţul. Se întrebă dacă ea va reuşi să participe la înmormântare.

— Vreţi nişte apă?

— Nu, nu.

Jack şi Julia se ridicară în picioare. Edie se uită la cei trei. „Nu pot să mă mişc." Julia se aplecă spre ea şi-i şopti:

— Poţi să rămâi aici. Stau şi eu cu tine.

Edie clătină din cap. Voia să se izoleze de tot, să oprească timpul în loc. Încă se gândea la poem, la grădina lăsată pustie; se imagină singură într-o astfel de grădină, cu toate florile uscate şi noaptea pe cale să vină; Valentina şi Elspeth erau îngropate acolo, iar Edie se gândea că, dacă ar sta foarte tăcută, dacă toată lumea ar lăsa-o în pace, le-ar putea auzi vorbindu-i. Viziunea puse stăpânire pe ea şi nu reuşi s-o alunge. Jack se aplecă şi o ridică pe Edie de pe scaun; o strânse la pieptul lui. Edie începu să plângă. Sebastian ieşi din sală ca să aştepte împreună cu Robert pe palier. Ascultau suspinele lui Edie. Julia ieşi din încăpere, trecu pe lângă ei şi se duse la parter, fără să-l bage în seamă pe vreunul dintre ei.

„Ce naiba am făcut?" Lacrimile lui Edie avură efectul unui solvent care risipi detaşarea lui Robert, hotărârea lui de a trece cum-necum prin ziua asta, părerea pe care o avea despre sine cum că ar fi o persoană cumsecade. Era un monstru. Acum o ştia. Tot ce putuse să facă era să ducă planul la bun sfârşit, dar planul fusese prost conceput şi monstruos prin egoismul lui.

— Nu, spuse el.
— Poftim? spuse Sebastian.
— Nimic, zise Robert.

Jessica avu o puternică senzaţie de déjà-vu. Iată-i din nou adunaţi în jurul mausoleului Noblin. Acum era vară în loc de iarnă; Nigel se afla lângă dric, echipa de gropari aştepta în apropiere, Robert părea năucit lângă Phil şi Sebastian. Nu exista preot; femeia de la Societatea Umanistă spuse câteva cuvinte. Sicriul Valentinei fu aşezat pe podeaua mausoleului, gata să fie depus în nişa lui, sub Elspeth. Membrii familiei Poole stăteau adunaţi laolaltă, Julia şi tatăl ei susţinând-o practic pe mamă. Îndemânatic şi util, Sebastian aduse câteva scaune. Membrii familiei se scufundară în ele fără să-şi ia ochii de la uşa mausoleului. „Bieţii de ei. Era atât de tânără." Jessica îşi întoarse privirea la Robert, cu care nu mai vorbise din dimineaţa în care-l surprinsese în cimitir. Îi şopti lui James:
— Cred că o să leşine.

Robert era foarte palid şi transpira din abundenţă. James încuviinţă din cap. O luă pe Jessica de braţ, ca şi cum ea era cea care avea nevoie de sprijin. Serviciul funerar se terminase. Nigel închise uşa mausoleului. Oamenii începură să se risipească pe alee. La Lauderdale House îi aşteptau cafea, gustări şi băuturi. Jack Poole discuta cu Nigel; Julia şi Edie aşteptau în tăcere. Robert porni singur pe alee. Jessica îl strigă.

El se întoarse şi ezită. Apoi se duse către ea.
— Ne pare tare rău, Robert, spuse Jessica.

El clătină din cap:
— E vina mea, le spuse el.

— Nu, îl contrazise James. Câtuşi de puţin. Lucrurile astea se întâmplă. E o nenorocire teribilă.

— E vina mea, insistă Robert.

— Nu te învinui singur, dragul meu, spuse Jessica. Începea să se simtă tulburată. Era ceva în felul în care Robert se uita la ei. „Mi se părea că o s-o ia razna, dar acum cred că într-adevăr i s-a întâmplat. Poemul ăla. O, Doamne."

— Trebuie să mergem, spuse ea.

Trecură agale pe lângă Aleea Egipteană, către Colonade.

La Lauderdale House, partea cea mai substanţială a conversaţiei era susţinută de cei care o cunoscuseră doar în treacăt pe Valentina. Jack se dusese cu Edie la Vautravers, astfel ca soţia lui să se poată întinde puţin. Julia stătea năucă şi tăcută într-un mic cerc al tinerilor Prieteni ai Cimitirului Highgate; Phil îi aduse ceai şi sandviciuri şi zăbovea în preajmă, aşteptând să i se solicite ceva. În cele din urmă, Robert veni acolo.

— Pot să te conduc până acasă? întrebă el. Sau, dacă preferi, Sebastian te poate duce cu maşina.

— Bine, spuse ea. Robert se uită la ea şi ajunse la concluzia că cel mai bine ar fi s-o trimită cu maşina. Julia se detaşase complet; avea ochii goi şi nu părea să fi înţeles întrebarea. Robert o ajută să plece din mijlocul Prietenilor. Merseră în tăcere până în stradă şi aşteptară împreună până când Sebastian aduse maşina.

— Cât timp i-a trebuit lui Elspeth să devină fantomă? întrebă Julia cu glas domol, fără să se uite la el.

— Cred că trebuie să fi devenit fantomă imediat. Zice că o vreme a fost aşa, un fel de ceaţă.

— Mi s-a părut că Valentina era acolo, azi-dimineaţă. În dormitor. Julia clătină din cap. Pur şi simplu, am simţit că e ea.

— Era şi Elspeth cu ea? întrebă Robert.

— Nu ştiu. Nu pot s-o văd pe Elspeth.

— Nu, nici eu nu pot.

Maşina sosi. Urcară dealul în tăcere.

După-amiaza părea să nu se mai sfârşească. Robert stătea la biroul lui, fără să gândească şi fără să se mişte. Avea chef să bea, dar se temea c-o să se îmbete şi că lucrurile ar putea lua o întorsătură urâtă, aşa că şezu acolo fără să scoată o vorbă, fără să facă nimic. Edie adormise în patul gemenelor. Jack şedea în fotoliul de la fereastră, cu draperiile aproape trase, ascultând sforăiturile uşoare ale soţiei şi citind o primă ediţie americană a cărţii *Bătrânul şi marea.* Julia constată că nu suportă să stea în casă. Se duse să stea în grădina din spate, cu genunchii strânşi sub bărbie şi cu braţele strânse în jurul ei. Martin exersa statul în picioare în apropierea ferestrelor. O văzu pe Julia; ezită, apoi bătu la fereastră şi o chemă cu degetul. Ea sări imediat şi alergă spre scara de incendiu. El o auzi zdupăind pe trepte şi descuie uşa din spate tocmai când ea ajunse la ea. Julia intră fără să zică nimic şi se aşeză pe unul din scaunele din bucătărie.

— Ai mâncat? o întrebă el. Ea clătină din cap, iar Martin începu să prepare un sandvici cu brânză. Îi turnă lapte într-un pahar şi i-l puse în faţă. Aprinse focul la cuptor şi puse sandviciul înăuntru ca să se topească brânza.

— Ai dat drumul la cuptor, remarcă Julia.

— Am ajuns la concluzia că e în regulă. Am cerut companiei de gaz să-l reconecteze.

— Asta-i grozav, zise ea şi zâmbi. Te vindeci tot mai mult.

— E de la vitaminele alea. Martin se căută prin buzunare după ţigări şi brichetă, scoase una şi o aprinse. Se aşează pe celălalt scaun.

— Cum eşti? Îmi pare rău că n-am putut să vin la înmormântarea surorii tale.

— Nici nu mă aşteptam să vii.

— Robert m-a rugat... am ieşit şi am stat pe palier, dar mai departe n-am putut să ajung.

— Ăă, nu-i nimic. Julia şi-l închipui pe Martin stând acolo, înconjurat de ziare, încercând să coboare scările singur şi nereuşind.

Martin se gândise toată ziua la cum ar putea s-o convingă pe Julia să stea cu el în noaptea aceea. Pusese la cale diferite conversaţii, dar acum lăsă să-i scape:

— Ce faci în seara asta?

Julia ridică din umeri.

— Iau cina cu mama şi tata, probabil la Café Rouge. Pe urmă, nu ştiu. Cred că ei or să se ducă la hotelul unde sunt cazaţi.

— N-ar trebui să te duci şi tu cu ei?

Julia scutură capul cu încăpăţânare. „Nu sunt copil." Martin spuse:

— Vrei să vii să stai cu mine? Nu cred că e bine să rămâi singură.

Julia se gândi la Elspeth bântuind prin apartament şi spuse:

— Da, mi-ar plăcea. Bău puţin lapte din pahar. Niciunul dintre ei nu mai zise nimic până când sună cronometrul cuptorului, iar Martin scoase cu mare băgare de seamă sandviciul cald din cuptor, îl puse pe o farfurie şi-l

aşează în faţa Juliei. Ea se uită la sandvici şi la cana cu lapte şi se gândi ce ciudat era ca, de data asta, cineva să aibă grijă şi de ea. Martin stinse ţigara ca ea să poată mânca. Când ea termină sandviciul, el puse vasele în chiuvetă şi zise:

— Vrei să jucăm Scrabble?

— Cu tine? Nu, ar fi prea umilitor.

— Atunci, cărţi?

Julia şovăi:

— Mi se pare aiurea să joc ceva, orice, când ea e... ştii. Simt că n-ar trebui.

Martin îi oferi o ţigară. Ea luă una, iar el i-o aprinse. Martin spuse:

— Eu cred că jocurile au fost inventate ca să nu înnebunim gândindu-ne la anumite lucruri, — dar am altă idee: hai să facem un serviciu memorial al nostru, dat fiind că pe celălalt l-am ratat. Nu vrei să-mi vorbeşti despre Valentina?

La început, crezu că ea n-o să-i răspundă. Privea fix la jarul ţigării, încruntată. Dar pe urmă Julia începu să-i vorbească lui Martin despre Valentina, în cuvinte rostite cu nesiguranţă; reuşi să extragă fiecare povestire din ea până când vorbele începură s-o creeze pe Valentina, care trăia acum în mintea Juliei. Vorbi despre Valentina ore în şir, după-amiaza se transformă lin în seară, iar Martin o jeli pe cea pe care o cunoscuse doar în treacăt, cu câteva după-amiezi în urmă.

Jessica îi luase cheia, aşa că Robert o luase pe a lui Elspeth. Cheia de la poarta din zidul grădinii din spatele casei stătuse atârnată, nefolosită, în cămara ei în toată

perioada de când o cunoscuse. Luase cheia de la mausoleul Noblin din biroul lui Elspeth cu o săptămână în urmă. Ţinuse cele două chei – cea de la mausoleu şi cea de la apartamentul gemenelor – în buzunarul paltonului. Robert stătea la fereastra ce dădea în grădina din faţă, aşteptând să se întunece.

Julia şi părinţii ei ieşiră din casă, apoi merseră pe alee şi trecură de poartă în drum spre cină. Robert îşi zise: „Acum. Dacă n-o fac acum, n-o să mai fiu în stare s-o fac niciodată."

Ieşi pe uşa din spate, lăsând-o neîncuiată. Deşi ferestrele lui Martin erau acoperite cu ziare, Robert tot se uită la ele în timp ce străbătea grădina din spate. „Ce ciudat! A dat jos câteva dintre ziare." Era lumină în biroul lui Martin; toate celelalte camere erau întunecate. Robert se strecură prin poarta verde, lăsând-o întredeschisă.

Ca să ajungi pe drumul cel mai scurt la mormântul familiei Noblin trebuia s-o tai direct prin Cercul Libanului şi prin Aleea Egipteană. Se folosi de lanternă ca să meargă cât mai repede. Era lună nouă, dar arborii ce străjuiau aleea făceau întunericul de nepătruns. Stinse lanterna şi ascultă. Aşa nu-i era teamă. Era conştient că îi făcea plăcere să se afle în cimitir. Singurele zgomote erau cele obişnuite noaptea: traficul lejer în susul şi josul dealului, câteva insecte care zumzăiau, răcoarea nopţii estompându-le. Robert părăsi aleea şi începu să urce spre mausoleul Noblin.

Cheia nu se roti uşor. „Trebuia să ung lacătul cu ulei." Reuşi s-o descuie şi deschise uşa. Păşi în mica încăpere, îşi puse o pereche de mănuşi din latex şi închise uşa aproape complet, în cazul în care ar fi trecut cineva pe-acolo. „Deşi s-ar putea ca ei să se sperie mai tare de

mine decât eu de ei." Îngenunche lângă sicriul Valentinei. Se simţi imens şi inoportun în spaţiul restrâns, ca Alice care a crescut enorm, cu mâna vârâtă în hornul casei Iepurelui Alb. Sicriul fusese împins în nişa lui, aşa că trase de el până când îl scoase atât cât să poată lucra pe el. „Nu există nicio modalitate respectuoasă să fac asta", îşi zise, şi scoase o şurubelniţă din buzunar, începând să deşurubeze capacul. Păru să dureze o veşnicie. Deja transpirase când reuşi să ridice capacul. Aceasta suspină când se desfăcu, de-ai fi zis că tocmai s-a deschis un borcan uriaş cu castraveţi muraţi. Cadavrul Valentinei zăcea adăpostit în mătase albă. Pare să stea confortabil. Robert îşi vârî ambele mâini în sicriu şi-o ridică pe Valentina; aproape că nu avea greutate. Era uşor umedă de la gheaţa ambalată în plastic pe care Sebastian o ascunsese sub ea. Era flexibilă, deşi foarte rece. Sebastian îşi respectase promisiunea: Valentina nu emana niciun miros de descompunere. Robert nu era sigur unde putea s-o aşeze. Rămase o clipă încurcat, apoi se întoarse şi o aşeză pe podea. Scoase gheaţa din sicriu şi o aruncă în tufişuri, după care puse şuruburile înapoi în sicriu şi lăsă jos capacul. Împinse coşciugul gol la loc, în nişa lui. Robert îşi adună şurubelniţa şi lanterna, se uită în jur după orice alte urme ale vizitei lui şi nu găsi niciuna. Îşi scoase paltonul şi-l întinse pe podea. Aşeză corpul Valentinei pe palton şi o înfăşură în el. Acum era ascunsă.

Îşi dădu seama că avea cheile în buzunarul sacoului, aşa că le scoase şi le puse în buzunarul cămăşii. Apoi Robert o ridică pe Valentina. O ţinu lipită de el, cu capul pe umărul lui. O ţinu cu un braţ pe după tors, deschizând uşa cu cealaltă mână, şi trecu cu mare atenţie prin cadrul

uşii, atent să n-o lovească. Încuie la loc uşa, stinse lanterna şi începu să parcurgă drumul înapoi pe alee prin întuneric.

„A fost ciudat de simplu. Întotdeauna mi-am închipuit că furtul de cadavre ar fi o ocupaţie mai obositoare. Desigur, aşa ar fi fost dacă trebuia să şi sap. Iar înainte obişnuiau să ia cu ei felinare şi cazmale şi aşa mai departe." Lui Robert îi venea să chicotească. Sau să fluiere. „Nu prea-s întreg la cap. O să beau ceva când o s-ajung acasă." O luă pe Aleea Egipteană. În întuneric, o simţea pe Valentina tresăltând cu fiecare pas pe care-l făcea. Încetini pasul şi o ţinu mai strâns.

Ajunse la Cerc şi urcă treptele. Ajuns sus, i se păru că aude pe cineva respirând. Rămase nemişcat, ţinându-şi respiraţia, dar nu auzi nimic.

În sfârşit, iată-l la Catacombe. Ajunse la poarta verde şi o împinse uşor. În grădină nu era nimeni. În biroul lui Martin lumina era tot aprinsă „ca şi cum timpul a stat în loc şi nimic nu s-a întâmplat". Era lumină în dormitorul gemenelor; draperiile erau trase. Robert intră în grădină, încuie uşa şi alergă prin iarbă. Apoi ajunse în apartament. Sudoarea curgea şiroaie pe el.

„Ce naiba fac eu aici?" O puse pe Valentina pe masa din bucătărie, deschise frigiderul şi scoase o sticlă de votcă. Era cât pe ce să bea direct din sticlă, dar ezită, apoi luă un pahar din dulap, turnă nişte votcă şi o bău dintr-o înghiţitură, uitându-se la propria-i reflexie din geamul bucătăriei. Vedea forma înfofolită a Valentinei reflectându-se în spatele lui, zăcând ca o mumie, ca şi cum ar fi fost etalată într-o vitrină de muzeu. Îşi mai turnă o porţie, bău jumătate din ea. Încuie uşa din spate.

„Haide acum, iubita mea."

Cu mare grijă, Robert o culcă pe Valentina pe patul lui. La început, o aşeză de-a curmezişul, astfel încât era întinsă paralel cu tăblia, iar picioarele îi atârnau peste margine. O dezveli şi aruncă paltonul pe scaunul din dormitor. Pantofiorii ei negri păreau să leviteze deasupra podelei, ca şi cum picioarele Valentinei n-ar fi avut nimic de a face cu susţinerea lor. Robert se încruntă. „Asta nu-i bine." O luă cu blândeţe în braţe şi o reaşeză în pat, de data asta în poziţia obişnuită pentru dormit. Îi netezi rochia, îi întinse braţele confortabil pe lângă corp, îi masă degetele. Capul Valentinei stătea pe perna lui de parcă gâtul ei n-ar mai fi avut oase. Robert îi luă faţa în palme şi o aranjă până când ea arătă mulţumită, nu descompusă. Îi mângâie sprâncenele.

Camera era rece — toate nopţile din acel iunie fuseseră reci. În dimineaţa acelei zile, umpluse dormitorul cu flori. La magazin, ezitase: crini sau trandafiri? Se hotărâse să ia trandafiri roz, pentru că mirosul de crini îi provoca mereu greaţă şi pentru că la un moment dat Valentina spusese ceva aprobator despre trandafirii roz. Acum trandafirii stăteau în vaze, în cutii vechi din tablă, în oale împrumutate cu mult timp în urmă de la Elspeth. Erau trandafiri pe ambele laturi ale patului, pe pervazurile ferestrelor şi pe măştile caloriferelor. Trandafirii aveau nuanţa de roz a pantofilor de balet sau a capoatelor purtate de doamnele vârstnice. În răcoarea încăperii, păreau să tremure şi rămaseră închişi, fără miros. Robert cumpărase o pungă plină cu lumânări de la o tarabă din Hackney. Fiecare avea pe ea imaginea unui sfânt. Vânzătoarea îi explicase că lumânările trebuiau să ardă complet, după care vei primi în dar lucrul pentru care te-ai rugat.

Robert spera să fie adevărat. Lumânările ardeau lângă trandafiri.

Robert se aşeză lângă Valentina pe pat, privind-o. Perfecţiunea ei i se părea uluitoare. Încercă să-şi amintească ce spusese Valentina despre învierea Pisicuţei. Se vedeau cercuri întunecate sub ochii Valentinei şi, cu toate că era de-a dreptul vânătă în unele locuri şi prea roşie în altele, nu arăta precum cadavrele de la facultăţile de medicină sau de la morgă, care se umflau, se decolorau, lăsau să se scurgă din ele fluide şi puteau. Cadavrele de la morgă duceau existenţe active; încercau să se transforme cât mai iute cu putinţă în făpturi de nerecunoscut, care să nu mai poată fi confundate cu nişte oameni. Valentina rămăsese, în mod esenţial, Valentina, iar el era recunoscător că lucrurile stăteau aşa.

Se întrebă dacă ar trebui să-i vorbească. I se părea nefiresc să se afle în aceeaşi încăpere cu ea şi să nu spună nimic. Avea părul încâlcit. Ca să-şi găsească o ocupaţie, Robert începu să-i pieptene părul. Cu mare delicateţe, ca să nu tragă de scalp, începu să-i descâlcească smocurile. Părul ei era ca aţa dentară, fire albe alunecând în pumn. Pieptenele intra adânc, separând şi netezind firele. La început, mâinile îi tremurară, dar apoi deveni absorbit de repetiţia gesturilor şi de frumuseţea părului strălucitor al Valentinei. „Asta e aproape tot ce-mi doresc. Să stau aici veşnic şi să-i pieptăn părul." Uşoara rezistenţă a părului la înaintarea pieptenului era ca o boare şi, fără să-şi dea seama, Robert îi pieptăna părul în acelaşi ritm cu propria-i respiraţie, de parcă prin asta suflul plămânilor lui ar fi putut să se transmită părului ei, ca şi cum părul ei avea acum să preia sarcina respiraţiei pentru Valentina.

În cele din urmă, îşi impuse să se oprească. Părul ei era perfect şi, dacă ar fi insistat, l-ar fi deranjat. Robert stătu nemişcat şi ascultă. Afară, vântul se înteţea. Un câine lătra în apropiere. Dar Valentina rămase tăcută. Robert se uită la ceasul de la mână. Era abia 11.22.

Telefonul sună o singură dată.

Julia era obosită. La cină, Edie şi Jack discutaseră despre ceremonia funerară, despre Londra, aşa cum o cunoscuseră ei cu douăzeci şi doi de ani în urmă, se oferiră să rămână la Londra cu ea sau s-o ia cu ei acasă, la Lake Forest, înţeleseră că era prea copleşită să decidă chiar în acel moment, apoi o priviră stăruitor şi cu nerăbdare, ca şi cum ar fi putut s-o teleporteze de-acolo înainte să-şi fi terminat de mâncat friptura cu cartofi prăjiţi. Vorbiră despre Valentina cu mare băgare de seamă; le venea greu să se refere la Valentina la timpul trecut, aşa că vorbiră pe ocolite. Până să-i vadă urcaţi într-un taxi şi să ajungă pe jos acasă la Vautravers, îi venea să urce scările de-a buşilea. „Dar Martin m-a rugat să mă duc să stau cu el."

Când intră în biroul lui, Martin stătea la computer, dar ecranul era negru; stătea cu mâinile împreunate şi capul plecat, ca şi cum ar fi rostit o rugăciune.

— Martin?

El se ridică brusc.

— A, iată-te. Mi se făcuse cam somn.

— Şi mie. Voiam doar să-ţi zic noapte bună. Mă duc să mă culc.

— O, nu, încă nu. Martin întinse palma. Ea se învoi şi se duse la el. Martin spuse:

— Mă gândeam... că aş putea să plec mâine.

— Să pleci? Nu reuşea să înţeleagă. Cum poţi să pleci? Aş vrea... Nu poţi să mai aştepţi?

Martin oftă.

— Nu ştiu. Dacă mai aştept, o să mai fiu în stare s-o fac? Dar probabil că mâine e prea devreme. Nu vreau să te supăr.

Julia se aplecă şi-l îmbrăţişă pe după gât. O făcuse impulsiv, şi Martin reacţionă aşa cum reacţionase adesea când Theo era micuţ: o luă pe Julia în poală. Ea-şi lăsă capul pe umărul lui. Rămaseră aşa vreme îndelungată. Martin credea că adormise când o auzi spunând:

— O să-mi fie dor de tine.

— Şi mie o să-mi fie dor, răspunse el. Îi mângâie părul. Dar să nu o iei prea în tragic; sunt sigur că nu voi fi plecat mult timp. Sau poţi să vii în vizită.

— N-o să mai fie la fel. Nimic n-o să mai fie la fel de-acum, spuse ea.

— Ce-ai de gând să faci?

— Nu ştiu. Ce face un om de unul singur?

— Vino cu mine, spuse el.

Julia zâmbi mai mult pentru ea.

— E caraghios. Tu te duci la Marijke. Nu ai nevoie de mine.

— Nu am?

Ea îşi ridică faţa, iar el o sărută. Sărutul progresă; el se desprinse, gâfâind, şi îi luă mâna de la catarama curelei.

— Nu e bine, spuse el.

— Scuze.

— Nu... adică, aş face-o dac-aş putea... Julia, Anafranilul... unul din efectele secundare e...

— Ah...

— De-aia nu mi-a plăcut niciodată să-l iau.

— E ca o centură de castitate, zise Julia şi începu să chicotească.

— Obrăznicătură ce eşti!

— Cred că Marijke n-are de ce să-şi facă griji din pricina mea.

Martin spuse de-a dreptul serios:

— În sensul mai larg al cuvântului, nu, n-are de ce. Dar Julia, tu nu eşti destinată unui bătrân ca mine. Iubitul tău ar trebui să fie cum eram eu în urmă cu treizeci de ani.

— Dar, Martin...

— O să vezi, spuse el. Dădu să se ridice în picioare, iar ea lunecă din poala lui. Până una-alta, hai cu mine şi dă-mi voie să-ţi cânt un cântec de leagăn. O luă de mână şi o duse în dormitorul lui. Ah, stai; dă-mi voie să verific ceva.

Îşi scoase telefonul mobil, apăsă tasta 2 pe apelare rapidă, îl lăsă să sune o singură dată şi închise. Era 11.22.

Ea îl privea curioasă.

— Ce faci?

— Pentru noroc, zise el. Haide.

Robert verifică încă o dată, ca să se asigure că avea cheile în buzunar. Lăsă două dintre ele pe comodă şi păstră cheia de la apartamentul gemenelor. O luă pe Valentina şi o ridică de pe pat. Imaginea lor în oglindă îi atrase atenţia, o imagine dintr-un film horror: lumânările care pâlpâiau de jos, o umbră întunecată care-i brăzda faţa, capul Valentinei lăsat pe spate, cu gâtul expus, braţele şi picioarele atârnând inerte. „Eu sunt monstrul." Resimţi acut absurditatea situaţiei şi ruşinea profundă, cumplită.

Merse prin apartament cât mai încet cu putinţă. Piciorul Valentinei se izbi de un perete; Robert tresări, apoi se întrebă dacă ea avea să simtă lovitura când va reveni în propriul trup. Întredeschise uşa din faţă şi ascultă. Auzi zgomotul traficului, vântul zăngănind ferestrele. O strecură pe Valentina prin cadrul uşii şi o duse la etaj. Ajuns la uşa gemenelor, se văzu nevoit să-i schimbe poziţia; stătea cu Valentina pliată peste umăr, ca un costum luat de la curăţătorie în timp ce se chinuia să descuie. După mai multe tentative nereuşite, îşi dădu seama că nici măcar nu fusese încuiat.

O duse pe Valentina în camera din faţă, în întuneric. Aşteptă să i se obişnuiască ochii, apoi o lăsă cu grijă pe sofa. Încetişor:

— Elspeth? Valentina?

Niciun răspuns. Stătea şi se uita la corpul Valentinei în lumina slabă a ceasului de mână şi a lunii, aşteptând.

Elspeth era acolo. O simţea pe Valentina zvârcolindu-se frenetic în palmele ei. Oare încearcă să evadeze? Îi era teamă să deschidă palmele, teamă că Valentina se va dispersa, că se va lupta şi va provoca distrugeri în jur. Stai cuminte, draga mea. Lasă-mă să gândesc. Nu mai putea amâna decizia.

Robert se uita la pieptul Valentinei. O aştepta să respire.

Elspeth îngenunche lângă cadavru. Era rece, profund nemişcat, ademenitor. Simţea cum Valentina se linişteşte. Îl simţea pe Robert aşezat lângă ea, nerăbdător, nefericit, înspăimântat. Se uită la cadavru, flasc şi în aşteptare. Elspeth se hotărî şi deschise palmele.

O ceaţă albicioasă se adună deasupra cadavrului Valentinei. Elspeth îl vedea cum pluteşte şi aştepta să

vadă ce va face. Robert nu vedea nimic, dar aerul se răci dintr-o dată. Ştia că fantomele erau acolo. „Respiră, Valentina". „Nu se întâmplă nimic".

După o vreme, sesiză o schimbare în cadavru. Ceva era prezent. Se auzeau sunete slabe, gâlgâit, lichid; avea senzaţia că ceva foarte depărtat se apropia.

Corpul deschise gura şi trase aer în piept, o inspiraţie întretăiată, astmatică, păru să-l ţină în plămâni multă vreme, îi dădu drumul să iasă şi începu să inspire lacom aerul, cu gâjâieli oribile. Se smuci într-o parte şi Robert îl prinse; fu cuprins de convulsii, iar respiraţiile încetară. Apoi, deodată, se auzi un geamăt chinuit. Robert îi ţinea Valentinei mâinile lipite de fiecare parte a torsului. Îngenunche lângă ea, ţintuind-o cu propriul lui corp. Sofaua era alunecoasă, iar el încerca să o împiedice să cadă pe podea. Ceva ca un curent electric îi cutremură corpul; membrele i se contractară; capul se smuci cu violenţă înainte şi înapoi, o dată. Ţipă:

— Ah-ah-ah!

Iar el spuse: „Şş, taci", ca şi cum ar fi fost un prunc, dar acum ea se zvârcoli şi deschise ochii. Lipsa de expresie din ochii ei îl făcu pe Robert să se dea înapoi. Nu era nici măcar ceva animalic, era privirea cuiva cu leziuni pe creier; privea dincolo de el, la nimic. Ochii ei se închiseră din nou. Respiraţia i se linişti. El îşi puse palmele pe pieptul ei. Inima îi bătea.

Îi era teamă.

— Elspeth? şopti Robert spre încăpere. Niciun răspuns. Pot s-o iau acum? Nimic.

O voce aspră îi rosti numele în întuneric.

— Sunt aici, Valentina. Ea nu spuse nimic. El îi netezi părul. O să te duc la mine acum. Ea îşi ţinu ochii închişi şi în-

cuviinţă cu stângăcie din cap, ca un copilaş prea somnoros ca să vorbească. O ridică de pe sofa; Valentina încercă să-şi prindă mâinile pe după gâtul lui, dar nu reuşi. O duse pe palier. Avea o greutate de om viu acum, densă şi mobilă.

La el în apartament, o puse din nou pe pat. Ea oftă şi deschise ochii, uitându-se la el. Robert stătea deasupra ei. Părea aproape normală: epuizată, sleită. Ceva în expresia ei era diferit, totuşi. Nu-şi putea da seama ce anume era. Ea întinse mâna, cu palma în sus, tremurând de efortul de a ţine mâna ridicată. El îi luă mâna, care era foarte rece. Ea îi trase mâna uşurel: „Culcă-te lângă mine".

— O clipă, Valentina.

Scoase mobilul şi apăsă tasta de apelare rapidă corespunzătoare numărului lui Martin. Lăsă telefonul să sune o dată şi închise. Apoi, Robert îşi puse telefonul şi ochelarii pe măsuţa de lângă pat. Îşi scoase pantofii, dădu ocol patului şi se aşeză lângă Valentina. Ea se uită la el şi zâmbi, sfios, şăgalnic, un zâmbet care avea loc cu viteză diferită în diverse părţi ale feţei ei. Cât de obişnuită părea: rochia violet, ciorapii albi. Erau locuri unde sângele se acumulase şi-i formase pete de culoare roşu-închis pe piele. Acestea deveneau acum roz. Pielea alb-albăstruie începea să capete culoare. O atinse cu degetele pe obraz. Era flexibil, moale.

— Cum a fost?

Singurătate. Frig. Frustrare până la demenţă.

— Mi-ai... lipsit.

Vocea ei îşi schimba brusc tonalitatea; suna ca vocea unei păpuşi de ventriloc, dezechilibrată, înaltă, răguşită şi cu accente puse aiurea.

— Şi mie mi-a fost dor.

Ea întinse din nou mâna. El se întinse lângă ea, iar ea îşi întoarse faţa spre el. Robert o cuprinse cu braţele. Tremura. El îşi dădu seama atunci că plângea. Era un sunet atât de normal, fata zgâlţâită de suspine din braţele lui era atât de tangibilă, încât era uşor să uiţi motivul lacrimilor şi era firesc să o linişteşti. Încetă să se mai gândească şi-şi îngădui să sărute urechea Valentinei. Ea plânse un timp ce păru lung. Sughiţă; Robert îi întinse o batistă din hârtie. Ea o duse stângaci la nas, apoi îşi tamponă ochii. Aruncă batista peste marginea patului.

— Eşti bine acum?

— Mmm-hmm.

Ea încercă să-i descheie nasturii cămăşii, dar degetele nu-i funcţionau cum trebuie. El îşi puse palma peste mâinile ei.

— Eşti sigură?

Ea încuviinţă din cap.

— Ar trebui să aşteptăm...

— Te rog...

— Valentina...?

Ea scoase un mic zgomot, ca un mieunat.

Se desfăcu singur la nasturi. Apoi o dezbrăcă. Ea încercă să-l ajute, dar părea prea slabă pentru asta; îl lăsă să-i desfacă fermoarele şi să-i scoată rochia violet, îl lăsă să-i dea jos chiloţii şi să-i scoată cu grijă sutienul din dantelă albă. Avea pe corp urme de la dantelă, de la elastic şi de la pliurile îmbrăcămintei. Stătea întinsă cu ochii pe jumătate închişi, aşteptând până când el îşi scoase hainele. Una dintre lumânări pâlpâi şi se stinse.

— Ţi-e frig?

— Îhm. El scoase cu atenţie păturile şi cearşafurile de sub ea, se urcă în pat şi trase aşternuturile peste amândoi.

— Mmm, spuse ea, cald.

Constată cu surprindere cât de rece era. Îşi plimbă mâinile peste coapsele ei; erau precum carnea din vitrina frigorifică de la Sainsbury's.

Robert nu ştia sigur dacă era în stare s-o sărute pe gură. Respiraţia ei mirosea aiurea, ca mâncarea stricată, ca ariciul pe care-l găsise mort în instalaţia de încălzire de la birourile cimitirului. În schimb, o sărută pe sâni. Unele părţi ale corpului ei păreau mai vii decât altele, de parcă sufletul ei încă nu se răspândise complet în tot corpul. Sânii Valentinei i se păreau lui Robert mai prezenţi, mai puţin izolaţi faţă de ea însăşi decât mâinile; mâinile Valentinei păreau nişte roboţi cablaţi greşit. Le strânse între ale lui, sperând să le încălzească şi să le readucă la viaţă, dar asta nu păru să fie de vreun folos.

„Ceva e greşit", se gândi. O trase mai aproape de el. Era atât de mică şi de plăpândă, că-i amintea lui Robert de Elspeth în ultimele zile ale bolii ei; abia dacă părea acolo, de parcă ar fi putut să alunece spre locul de unde venise.

— Cum te simţi? încercă el din nou.

— Mi-e tare frig, spuse ea. Obosită.

— Vrei să dormi puţin?

— Nu...

— O să stau şi-o să te păzesc, să fiu sigur că eşti bine.

O mângâie pe gât, pe faţă. Ochii ei priveau fix într-ai lui, întrebători. „Ceva e diferit. Glasul ei. Ochii ei." Ea se lăsă convinsă, încuviinţă din cap. Robert se dădu jos din pat, stinse toate lumânările. „Gata şi cu dorinţele."

Aprinse lumina în hol, lăsă uşa întredeschisă ca s-o poată vedea. Apoi se urcă din nou în pat. Ea tremura. Robert se lipi de ea, privind cum fumul de la lumânările stinse se dispersa în banda îngustă de lumină ce venea din hol.

— Te iubesc, Robert, şopti ea. În coridoarele memoriei lui, uşile se deschiseră larg şi aproape ştiu... Spuse:

— Şi eu te iubesc...

Ea îşi duse cu stângăcie mâna spre faţa lui, privindu-l; întinse degetul arătător şi, cu mare concentrare şi delicateţe, atinse cu vârful degetului adâncitura de deasupra nasului, şi-şi plimbă apoi degetul în jos, peste buze şi peste bărbie.

— ...Elspeth.

Ea zâmbi şi închise ochii relaxată.

El stătu culcat lângă ea în întuneric, în pat, în vreme ce conştientizarea ororii pe care o înfăptuiseră se întindea în faţa lui.

Martin stătea rezemat pe perne, fumând. Julia stătea lipită de el.

— Cântă, îi porunci ea. Martin stinse ţigara în scrumiera de pe măsuţă şi începu să cânte:

— Slaap kindje, slaap; Daar buiten loopt een schaap; Een schaap met witte voetjes; Die drinkt zijn melk zo zoetjes; Slaap kindje slaap.

— Ce înseamnă? întrebă ea.

— Mmm... „Dormi, puiule, dormi; afară pe drum merge o oiţă albă, are picioruşe albe şi bea lapte dulce."

— Drăguţ, spuse ea şi apoi adormi.

Plecări

Julia se trezi înaintea zorilor. Martin dormea ghemuit cu spatele la ea. Julia se trezi în tăcere, se duse la baie, se îmbrăcă. Ieşi fără zgomot din apartament şi coborî un etaj, se dezbrăcă şi-şi puse o cămaşă de noapte. Se culcă în pat şi rămase cu privirea la tavan. După o vreme, se ridică şi se duse să facă un duş.

Dimineaţa, Elspeth se trezi în patul lui Robert. Întinse mâna, dar el nu era acolo. În schimb, găsi un bileţel: „Am plecat să iau ceva pentru micul dejun. Mă-ntorc repede. R."

Elspeth stătea în pat euforică din cauza moliciunii cearşafurilor, a mirosului lui Robert pe pernă combinat cu miresmele lumânărilor şi ale trandafirilor, a ciripitului păsărelelor şi a corporalităţii ei desăvârşite.

Toate o dureau, dar nu-i păsa. Încheieturile o dureau, sângele era leneş. Respira cu greutate, de parcă avea plămânii plini de blancmange[49] pe jumătate întărit. Şi ce dacă? Sunt vie! Se chinui să se ridice în capul oaselor, dar

[49] Budincă de lapte întărită cu amidon de porumb.

se încurcă în aşternuturi. Avea o idee despre ce-ar trebui să facă membrele ei, dar acestea nu reacţionau aşa cum se aştepta. Elspeth începu să râdă. Sunetul era strident şi parcă scos de undeva de sub apă, aşa că se opri. Reuşi să se ridice în picioare şi făcu câţiva paşi, agăţându-se de marginea patului. Când ajunse la tăblia de la piciorul patului, rămase acolo legănându-se şi se privi în oglindă. Ah, ah... Acolo era Valentina. Şi la ce te aşteptai? Şi-o imagină pe Valentina la etaj, singură şi în frig. Îmi pare rău. Îmi pare rău... Nu era sigură de ceea ce simţea. Un amestec indescifrabil de triumf şi remuşcare. Se uită lung la reflexia ei, care nu era ea; acesta era un costum desăvârşit şi impresionant, pe care avea de-acum să-l poarte în calitate de trup al ei. Acest trup era tânăr, dar postura şi mişcările erau ale unei bătrâne: gârbovită, cu mişcări nesigure, precaută. Pot să trăiesc aşa? Îşi puse palma pe inimă, în locul unde ar fi trebuit să fie inima, apoi îşi aminti şi duse palma în dreapta, găsindu-i bătaia încetă. Of, Valentina.

Elspeth dădu drumul patului. Se împletici până în baie, cu intenţia de a face un duş. Când ajunse acolo, se aplecă încet spre podea, întinse mâna spre robinete şi le răsuci cu efort. E ca în primele zile când eram fantomă. O să devin mai puternică. Trebuie doar să exersez. Apa ţâşni în cadă. Nu reuşi să ajungă la dop, aşa că apa se scurse în canalizare. În cele din urmă, închise robinetele şi se aşeză pe pardoseala rece din gresie, aşteptând întoarcerea lui Robert.

După micul dejun, Martin îşi pregăti valiza. Nu puse prea multe lucruri în ea; îşi făcu socoteala că ori Marijke îl va respinge cu dispreţ, iar el se va întoarce în scurt

timp, ori nici măcar nu va reuşi să ajungă acolo, aşa că de ce să se mai împovăreze cu îmbrăcăminte suplimentară? Poate că Marijke îi va îngădui să rămână, şi niciunul dintre ei nu se va reîntoarce. Poate că Marijke îşi găsise pe altcineva, iar în acest caz Martin ştia că ar fi preferat să se arunce în Prinsengracht decât să revină acasă singur. Aşa că nu luă decât strictul necesar.

Se mişcă prin apartament, stinse luminile, opri calculatorul. Apartamentul i se părea străin; Martin avea senzaţia că nu-l mai văzuse de ani, de parcă visase apartamentul ăsta necunoscut, acest „geamăn" rătăcit care, nu se ştie cum, adăpostea clone ale tuturor lucrurilor lui. Se vedeau pete de lumină răzbătând prin ferestre în locurile unde Julia smulsese ziarele. Martin ţinu mâinile întinse şi lumina îi umplu palmele.

Când veni vremea să plece, rămase la uşă, cu o mână pe clanţă şi cu cealaltă strângând mânerul valizei. „Totul e în regulă. E doar casa scărilor. Ai mai fost acolo. Nimic oribil nu s-a întâmplat vreodată acolo. Nu e nevoie să numeri." Martin se gândi că ar fi bine să-şi ia cu el nişte mănuşi, totuşi. Se întoarse, găsi un teanc de mănuşi chirurgicale, le puse în buzunarul sacoului. Apoi deschise uşa şi ieşi pe palier.

„Gata. Am ieşit din apartament." Martin îşi făcu o autoevaluare. O mică gheară în piept, dar OK. Încuie uşa. „În continuare bine." Începu să coboare stângaci treptele cu valiza după el. Când ajunse la palierul de la primul etaj se opri, îşi sărută degetele şi atinse uşa imediat deasupra plăcuţei cu numele lui Elspeth. Apoi îşi continuă drumul. La parter, bătu la uşa lui Robert. Îl auzi pe Robert venind la uşă şi rămânând acolo, aşteptând.

— Sunt eu, spuse Martin încet.

Uşa se deschise cam două degete, iar Martin văzu ochiul lui Robert care-l privea. Asta îi spori starea de nelinişte. Uşa se deschise şi Robert îi făcu semn să intre. Ceea ce şi făcu, trăgând valiza după el. Robert închise uşa.

Martin tresări surprins când văzu cum arată Robert. Schimbarea era de nedefinit, dar extremă, de parcă Robert fusese bolnav luni în şir: avea cercuri negre sub ochi, stătea gârbovit, chinuit parcă de durere.

— Ţi-e bine? întrebă Martin.

— Da, sunt bine, spuse Robert şi zâmbi. Efectul se dovedi a fi grotesc. Robert îşi drese glasul. Am văzut câteva miracole în ultimele două zile, dar cred că ăsta e cel mai năucitor dintre toate. Unde te duci?

— La Amsterdam, spuse Martin. Eşti sigur că eşti bine?

Robert spuse:

— Totul e sub control. Marijke ştie că vii?

— Nu, spuse Martin. Dar dacă îţi aminteşti, de fapt chiar m-a invitat.

— Tare mi-ar plăcea să-i văd faţa când o să-şi dea seama că ai înfruntat taxiuri, trenuri şi autobuze de dragul ei. O să pice pe spate de extaz.

Robert zâmbi din nou. Dintr-odată, Martin simţi nevoia urgentă de a pleca. Dar mai întâi trebuia să pună o întrebare. Spuse:

— Robert, ştii vreun motiv pentru care n-ar trebui să mă duc?... Şi-a găsit... E...?

— Nu, spuse Robert cu fermitate. Nu cred că şi-a găsit. Sau că e...

— Eh, bine atunci... Urmă o pauză.

— Un subiect profund.

Martin întinse mâna. Robert i-o scutură şi imediat îşi dădu seama de greşeală când simţi reculul lui Martin.

— Adresa ei? solicită Martin.

— Scuze. Uite-o.

Robert îi dădu lui Martin un plic mare. Martin îl deschise, citi adresa.

— Chiar am fost aproape, nu?

— La doar două străzi. Uimitor.

Martin avu sentimentul că Robert aştepta ca el să plece.

— Cred c-am să plec. Dar... mulţumesc.

— Ăă... pentru puţin.

Martin se întoarse, apoi spuse:

— A ieşit totul bine?

— Ce anume?

— Şedinţa de spiritism. Chestiunea de viaţă sau de moarte. Martin stătea fără să atingă clanţa, gândindu-se la Julia.

— Lucrurile au deraiat un pic, dar rezultatul final a fost... interesant, spuse Robert. Apropo, cum ai reuşit s-o ţii pe Julia la tine?

— Bandă adezivă şi charismă.

Martin deschise uşa şi ieşi în hol. Robert spuse:

— Să ne mai suni când şi când. Să ne spui cum merge treaba.

Zâmbi cu mai multă naturaleţe pe când închidea uşa. Martin se uită la ceas şi constată că trebuie să se grăbească. Asta-l propulsă în traversarea holului şi afară, pe uşa din faţă, fără prea multe ezitări. La jumătatea aleii din grădină, se întoarse şi se uită înapoi. Julia îl privea de la fereastra salonului. El îi făcu semn cu mâna; ea îi răspunse în acelaşi fel. Martin aruncă o privire la salonul de la parter şi văzu pe cineva — Julia? — şezând în camera întunecată. „Ei, nu poate fi Julia. Ce ciudat." Clătină din

cap, se uită în sus la Julia şi zâmbi. Ea rămase cu privirea la el, în timp ce Martin se întoarse şi ieşi pe poartă, cărându-şi valiza cu uşurinţă. „Oare ce-a văzut?" se întrebă Julia.

Elspeth îl văzu pe Martin dispărând pe poartă. „Adio, prietene." Îl auzi pe Robert intrând în cameră. Rămase în spatele ei.

— Uite c-a plecat, spuse el calm.

— E de-a dreptul înălţător, serios. Cred că e îngrozit.

— Pare destul de calm. Julia i-a dat nişte pastile.

— Ah. Sper să-şi păstreze efectul în organismul lui cât să poată ajunge la Marijke în prag.

Robert spuse:

— Martin a venit la înmormântarea ta.

— Serios? Ce drăguţ. Şi un gest curajos.

— Foarte curajos.

— Robert, de ce doar „interesant"? întrebă ea.

— Poftim?

— I-ai spus lui Martin că rezultatul final a fost „interesant". Ai fi preferat ca în locul meu să fie Valentina?

— Nu pot să justific de ce am sacrificat-o pe Valentina ca să te am pe tine.

Cu oarecare efort, Elspeth se întoarse cu faţa spre el.

— Ce anume crezi că s-a întâmplat azi-noapte?

Stătea lângă ea, fără s-o atingă. Robert se uită în jos la ea, ezitând înainte de a-i răspunde:

— N-am putut să văd nimic până când ai intrat în... trupul Valentinei. Tot ce ştiu e că tu eşti aici, iar ea nu e. Ce ar trebui să cred?

— N-a putut s-o facă. Nu avea destulă forţă. Aş fi putut s-o pun la loc la câteva minute după moarte — sau ea ar fi trebuit să fie o fantomă foarte puternică, la fel ca mine,

iar mie mi-au trebuit luni bune ca să ajung la punctul la care să pot mişca o periuţă de dinţi, darămite un cadavru. Îşi puse palma pe piept. La început, trebuie să faci totul să se urnească din loc, împingând şi impunându-ţi voinţa. Trebuie să respiri cu nişte plămâni care nu ştiu să respire. Trebuie să pui sângele în mişcare. Trebuie să te izolezi înăuntru şi să devii cadavrul. Valentina era doar un fel de ceaţă. A plutit deasupra cadavrului şi apoi... a dispărut. Iar eu mi-am zis: bun, atunci o să-l iau eu.

— Dar tu crezi că ea a ştiut? Crezi că a hotărât să nu se mai întoarcă?

— Nu ştiu. Nu-mi amintesc prea bine faza aceea.

— Dar asta înseamnă că întreaga poveste a fost o înşelăciune. N-ar fi funcţionat niciodată. Nu s-ar fi putut întoarce — de ce nu i-ai spus?

— De unde era să ştiu? Că doar nu eram nişte oameni de ştiinţă; am conceput totul din mers. Oricum, ea s-ar fi sinucis.

— Nu... poate că ar fi fugit. Ea nu voia altceva decât să plece de lângă Julia... nu voia să moară.

— Era îndrăgostită de tine, spuse Elspeth. Încerca să fie pentru tine fata ideală, dar tu erai îndrăgostit de o fantomă. Acum fantoma ta e vie, iar Valentina e fantomă. Făcu o pauză. Deci, ce-ai de gând să faci?

— Nu ştiu. Nu pot... Elspeth, în clipa asta mă dispreţuiesc pentru că am participat la aşa ceva.

— O să mă părăseşti pentru noua ta fantomă?

El se întoarse cu spatele la ea. Vorbiseră foarte încet, de teamă ca Julia să nu-i audă, iar asta cumva îi sporise groaza de ea; dintr-odată, disputa asta şoptită în salonul întunecos deveni dureros de absurdă pentru el.

— Parcă ziceai că ai vrea să mă pot întoarce — ai vrut să mă întorc...

Robert nu găsi puterea să-i răspundă.

Julia stătea la uşa lui Robert. „Ştiu că eşti aici." Dincolo de uşă era linişte. Nu bătu. Privea ţintă la plăcuţa pe care scria FANSHAW. „La ce se uita Martin?" Încercă să găsească un motiv plauzibil pentru faptul că stătea în faţa uşii lui Robert. Nu-i veni în minte niciunul. Bătu, totuşi.

În salon, Elspeth şi Robert amuţiră, ascultând. În cele din urmă, Elspeth ridică privirea spre el. Robert se aplecă spre ea şi Elspeth îi zise la ureche:

— O să ies pe uşa din spate. Vezi ce vrea.

Robert o ajută să-şi descalţe pantofii, o ajută să ajungă până la uşa din spate. Ea se aşeză pe treptele scării de incendiu, gâfâind din greu cu pantofii în mână.

Robert păşi foarte lent. Rămase în faţa uşii un moment, apoi descuie şi o deschise. Acolo se afla Julia. Părea obosită şi tulburată, cu rochia atârnându-i strâmb pe corp, încheiată aiurea la nasturi, cu palmele prinse în faţă asemenea unui penitent.

— Bună, Julia. „Îmi pare rău, Julia. Ţi-am ucis sora."

— Hei. „Arăţi tare speriat, Robert."

— Eşti bine? „N-am vrut s-o omor. Ea a insistat."

— Pot să intru? „Ce ascunzi?"

— Ăămm, da, sigur. „N-a ieşit chiar aşa cum a crezut ea c-o să iasă."

Julia intră în holul lui Robert. Făcu câţiva paşi şi se întoarse.

— Pot să arunc o privire?

— De ce?

Ea nu-i răspunse, dar alergă în camera din faţă, se uită în jur un moment, fugi în salon, prin sufragerie, străbătu holul şi intră în dormitorul lui. Gâfâind, rămase cu privirea la lumânări şi la trandafiri, la chibriturile arse, la aşternuturile răvăşite. Se duse în baie şi ieşi de-acolo cu un pieptene în mână. Fire de păr argintii pluteau în jurul acestuia precum cârceii incandescenţi ai unei făpturi din adâncurile mării.

— Ăsta-i al Valentinei.

— Da.

— Unde e?

— Julia...

— Ştiu, dar... ceva e greşit. Julia se tot întorcea, încercând să vadă, căutând lucrul care ar fi explicat ceea ce era greşit. Nu am sentimentul că e moartă.

Robert încuviinţă din cap.

— Ştiu.

— E aici.

— Nu, spuse el. Julia... ştiu că e imposibil de crezut, dar ea nu mai e.

— Nu, spuse ea. Julia începu să umble iar prin apartament. Robert o urmă îndeaproape.

— Vrei să mănânci ceva? întrebă el. Am ouă şi suc de portocale.

Julia îl ignoră, se tot învârtea prin încăperi, de parcă iuţeala mişcării i-ar fi putut oferi răspuns la întrebare. În sufragerie, se întoarse către el:

— E vina ta. Tu ai omorât-o.

Învinuirea aceasta coincidea atât de bine cu propriul său sentiment, încât nu mai fu în stare să răspundă. Rămase cu mâinile pe lângă trup, gata să-i accepte verdictul.

— Tu... dacă n-ai fi... Ai ucis-o pe Elspeth, după aia ai omorât-o pe Valentina.

El sesiză că Julia doar încerca să-l rănească.

— Elspeth a murit de leucemie. Valentina avea astm. „Cât de delicat ocoleşte limbajul problema. Ce aberant e."

— Dar... eu nu ştiu. De ce a murit?

— Nu ştiu, Julia.

Ea se uită lung la el, parcă aşteptând ca el să mai spună ceva. Pe neaşteptate, ea fugi din încăpere. Robert o auzi trântind uşa de la intrare şi urcând scara în fugă.

„E insuportabil." Voia să se ducă în cimitir, să scape de senzaţia asta că lucrurile erau prea reale, prea greşite. Dar Elspeth stătea pe scara de incendiu. Se duse s-o ia de acolo. Când deschise uşa, ea stătea ghemuită pe treapta cea mai de jos, părând nefericită şi cu trupul lipsit de oase. O ridică de jos şi o aduse în casă fără un cuvânt. După ce o întinse pe patul lui, se aşeză lângă ea, cu faţa în altă parte.

— Trebuie să plecăm de-aici, spuse el.

— Desigur, spuse Elspeth uşurată. O să ne ducem oriunde vrei tu.

El ieşi din cameră. Elspeth îl auzi formând un număr de telefon. Unde ne ducem?

— James? Pot să vin pe la tine? Aduc cu mine pe cineva... Îţi explic când ajung acolo... Nu, situaţia e un pic cam neobişnuită... Da. Mulţumesc, ajungem acolo numaidecât.

Martin îşi imaginase această călătorie de nenumărate ori. În mintea lui, unele părţi ale acesteia erau de-a dreptul tangibile şi exacte, pe când altele rămâneau vagi. Zborul cu avionul nici nu intra în discuţie. Ştia

că nu va suporta să stea legat în fotoliu la 10.000 de metri în aer; inima i-ar plesni, cu siguranţă. Decisese să ia trenul.

Mai întâi, trebui să se convingă pe sine să se urce în taxi. Şoferul aşteptase răbdător, îi deschisese în cele din urmă portiera şi îl lăsase să se urce şi să coboare din maşină de câteva ori înainte de a lua loc şi de a-i permite taximetristului să închidă portiera. Martin rămase cu ochii închişi o vreme, dar până la urmă se simţi îndeajuns de în siguranţă ca să se uite afară pe geam. „Iată lumea. Uită-te la toate clădirile noi şi la maşini, sunt foarte multe maşini necunoscute." Văzuse poze ale maşinilor în reclame, iar acum le vedea în realitate. Un Prius negru îi luă faţa taxiului, ceea ce declanşă un schimb reciproc de ostilităţi la semaforul următor. Martin închise ochii din nou.

Ajuns în Gara Waterloo, se simţi imediat copleşit. Gara fusese complet renovată faţă de ultima oară când fusese acolo. Ajunsese cu o oră mai devreme. Îşi croi drum cu mare încetineală prin spaţiul deschis al gării, privind drept înainte, numărându-şi paşii. Râurile de oameni curgeau pe lângă el. În toiul propriei sale anxietăţi, Martin reuşi să discearnă un miez de entuziasm, de plăcere în această revenire a sa în lume. Se gândi la Marijke, la ce va spune când îl va vedea şi la cât de mândră va fi de el. „Iată, draga mea. Am venit la tine." Martin se înfioră în aerul răcoros şi inert al gării. Fără să-şi dea seama, închise ochii şi-şi întinse capul înainte, de parcă ar fi aşteptat un sărut. Câţiva inşi se uitau la el plini de curiozitate. Stătu nemişcat în faţa tabelei care anunţa trenurile, imaginându-şi îmbrăţişarea lui Marijke.

Cumpărase un bilet la clasa întâi pentru Eurostar, doar dus, ca să-i poarte noroc. Se duse în sala de aşteptare, ţinându-se departe de ceilalţi călători. În sfârşit, reuşi să se urce în tren şi să ajungă la locul rezervat, situat la capătul compartimentului. Trenul era mai liniştit şi mai curat decât trenurile de care-şi aducea aminte. Martin lăsă capul în jos, îşi împreună palmele şi începu să numere în gând. Drumul avea să dureze cinci ore. Era mulţumit că nu fusese nevoit să se urce pe un feribot. Trenul avea să se deplaseze drept înainte, pe şine. Nu va zbura prin aer, nu va naviga pe mări. Nu trebuia decât să stea pe scaun, să schimbe trenul în Bruxelles şi să mai ia un taxi. Era fezabil.

Jessica deschise uşa din faţă. Robert aştepta pe trepte ţinând în braţe ceva ce Jessicăi i se păru la început a fi un copil rănit; îl ţinea de subsuori, de parcă era pe punctul de a se prăbuşi la pământ. Deşi afară nu era frig, silueta era înfăşurată cu o eşarfă. Capul lui Robert era aplecat deasupra micii făpturi şi, când acesta îşi ridică încet faţa la Jessica observă pe chipul lui o expresie de tristeţe profundă.

— Robert? Ce s-a întâmplat? Cine-i făptura aia?

— Te rog să mă ierţi, Jessica. N-am ştiut unde altundeva să mă duc. M-am gândit că ai putea să ne ajuţi.

Silueta întoarse capul; Jessica îi văzu faţa. „Julia? Nu."

— Edie?

— Jessica, spuse fiinţa şi încercă să se îndrepte, căutând să stea pe propriile picioare. Avea ceva care o făcu pe Jessica să se gândească la un mânz nou-născut, instabil, dar gata să o rupă la fugă.

— E Elspeth, Jessica, spuse Robert.

Jessica întinse mâna şi se prinse de uşorul uşii. Trecea printr-unul din acele rare momente ale vieţii când modul cum înţelegem lumea se modifică, iar un lucru anterior considerat imposibil este admis, chiar dacă nu şi înţeles.

— Robert, strigă ea, ce-ai făcut?

Dinăuntrul casei, James strigă şi el:

— Jessica, ai păţit ceva?

Ea se opri, apoi îi răspunse strigând:

— N-am păţit nimic, James.

Jessica se uita la ei, nesigură şi temătoare.

— O să plecăm, spuse Robert. Îmi pare rău. N-ar fi trebuit să...

— Dar cum e posibil aşa ceva?

— Nu ştiu, spuse Robert. Îşi dădea seama ce greşeală enormă comisese. Jessica, iartă-mă. O să mă întorc să te *văd când o să judec lucrurile mai atent*. Doar *atât* te rog — să nu pomeneşti de vizita asta Juliei sau părinţilor ei. Cred că ar fi mai bine ca ei să nu ştie.

O luă pe Elspeth în braţe şi se întoarse să plece. Jessica spuse:

— Stai, Robert...

Dar el deja pornise la drum. Elspeth îl cuprinse cu braţele pe după gât. James ajunse la uşă când cei doi erau deja pe trotuar şi nu se mai vedeau din cauza gardului viu.

— Ce s-a întâmplat? se interesă el.

— Hai înăuntru, spuse Jessica. Trebuie să-ţi zic ceva.

Martin şedea pe bancheta din tren şi lumea curgea. „Totul e la locul lui afară: acoperişurile şi hornurile, graffiti, clădirile de birouri şi bicicliştii; curând or să

apară oile şi cerul ăla imens pe care-l au acolo, în zona rurală... Cândva, credeam că există două realităţi, una interioară şi alta exterioară, dar probabil că e o imagine cam schematică; eu nu sunt aceeaşi persoană cu cea de aseară, iar când o să ajung la Marijke n-o să mai fiu acelaşi om cu care ea s-a măritat şi nici măcar cel pe care l-a părăsit... Cum o să ne mai recunoaştem, după toate câte s-au întâmplat? Cum vom reuşi să ne realiniem realităţile, care se îndepărtează de noi chiar în timp ce încercăm să ne deplasăm spre ele? Martin îşi strânse degetele în jurul flaconului cu vitamine pe care Julia i-l strecurase în buzunar. „Totul e atât de fragil şi atât de minunat". Închise ochii. „Iată-l că vine... iată viitorul... şi uite-l aici din nou..."

În gara din Bruxelles cumpără un sandvici cu şuncă şi nişte ochelari de soare; era emoţionat, însă plusul de protecţie avu darul să-l liniştească. Se uită la imaginea lui din vitrina unui magazin. „Bond... James Bond." Trenul Thalys era mai aglomerat decât Eurostarul, dar nimeni nu se aşeză lângă el. „Încă trei ore." Începu să mănânce sandviciul.

Taxiul îl debarcă pe Martin la uşa locuinţei lui Marijke. Stătea pe strada îngustă şi întortocheată şi încerca să-şi amintească dacă mai fusese acolo înainte. Decise că nu. Se apropie de uşă şi apăsă butonul soneriei. Nu era acasă.

Martin intră în panică. Nu se gândise la ce s-ar întâmpla dacă n-o să-i deschidă uşa. Îşi imaginase scena exact aşa cum trebuia să se întâmple; nu lăsase loc pentru o eventuală aşteptare afară o oarecare durată de timp. Încercă să apese clanţa uşii. Simţi cum inima începe să-i bată nebuneşte. „Nu. Nu fi caraghios... respiră..." Se aşeză

pe valiză şi începu să respire. Marijke intră pe stradă, pe bicicletă; preocupată, căutându-şi cheile în geantă, la început nu-l remarcă pe bărbatul care gâfâia pe treptele din faţa uşii. Când se apropie, el se ridică şi spuse:

— Marijke.

— Martin — oh, goh — je bent hier![50] Imobilizată de bicicletă, se grăbi s-o rezeme de clădire şi se întoarse spre el. Ai venit la mine, spuse ea.

— Da, spuse el şi întinse braţele spre ea. Da.

Se sărutară. Acolo, în soare, sub privirile îngăduitoare ale oricui se întâmpla să treacă pe stradă. Martin o îmbrăţişă pe Marijke, şi anii se risipiră în vânt. O găsise din nou.

— Hai, intră, spuse ea.

— Bineînţeles, răspunse Martin. Dar o să ieşim în oraş mai târziu?

— Da, spuse Marijke zâmbind. Bineînţeles.

[50] O, Doamne, eşti aici (în olandeză, în original).

Sfârşitul jurnalelor

Edie şi Jack au rămas în Londra două săptămâni. În fiecare zi, apăreau la Vautravers înainte de micul dejun, o luau pe Julia şi o duceau cu ei în vizită la prieteni de-ai lor de demult, să vadă Londra prin prisma copilăriei lui Edie, a primelor zile petrecute de Jack la bancă, a perioadei în care el îi făcea curte mamei ei. Julia era recunoscătoare pentru că avea cu ce să-şi omoare timpul, cu toate că ritmul părea cam forţat şi erau momente în care îl surprindea pe tatăl ei uitându-se derutat la maică-sa, ca şi cum poveştile nu erau identice cu cele pe care şi le amintea el. Într-o zi, când Edie şi Jack sosiră, Robert le ieşi în cale în grădina din faţă.

— Edie, spuse el. Trebuie să vorbesc cu tine. Doar o clipă.

— Mă duc sus, zise Jack.

Edie îl urmă pe Robert în apartamentul acestuia. Apartamentul îţi dădea o senzaţie de părăsit; mobila era puţină şi, deşi era destul de ordonat, Edie sesiză că din el fuseseră luate unele obiecte.

— Te muţi de-aici? întrebă ea.

— Da, încetul cu încetul, spuse Robert. Într-un fel, nu mai suport să stau aici singur.

O conduse prin apartament până în cămăruţa servitorilor. Era aproape goală, în afară de câteva cutii pline cu dosare, fotografii şi alte documente.

— Elspeth mi-a lăsat astea, spuse el. Le vrei?

Edie nu schiţă nicio mişcare. Rămase cu braţele încrucişate într-o atitudine de autoprotejare, uitându-se la cutii.

— Le-ai citit? întrebă ea.

— Pe unele dintre ele, spuse el. M-am gândit că s-ar putea să însemne mai mult pentru tine.

— Nu le vreau, spuse Edie. Se uită la el. Vrei să-mi faci un favor şi să le dai foc?

— Să le dau foc?

— Dacă ar fi după mine, aş face un foc mare în curte şi aş arde totul. Şi mobila. Elspeth a păstrat patul nostru de când eram mici; nu mi-a venit să cred când am intrat în dormitor şi l-am văzut.

Robert spuse:

— E un pat frumos. Întotdeauna mi-a plăcut.

— Vrei să le arzi, pentru hatârul meu? spuse Edie.

— Da.

— Mulţumesc. Zâmbi. Robert n-o mai văzuse zâmbind până atunci; efectul era dureros de asemănător de fiinţa lui Elspeth. Edie se întoarse, iar Robert o urmă înapoi prin apartament. La uşă, acesta zise:

— Julia o să rămână aici?

— Da, spuse Edie. Am crezut că o să vrea să vină acasă, dar nu vrea. Are impresia că dacă pleacă din apartamentul ăsta o părăseşte pe Valentina. Edie se încruntă. A devenit foarte superstiţioasă.

— E de înţeles, spuse Robert.

Edie făcu o pauză.

— Încă o dată, mulţumesc; ai fost foarte de treabă. Îmi dau seama de ce şi Elspeth, şi Valentina au ţinut la tine.

Robert clătină din cap.

— Îmi pare rău...

— Nu-i nimic, spuse Edie. O să fie bine.

Mai târziu, după ce familia Poole ieşi în oraş, Robert cără cutiile în grădina din spate şi arse tot ce se afla în ele, fără nicio excepţie. A doua zi de dimineaţă, Edie văzu peticul de gazon ars şi se bucură.

Într-o dimineaţă înnorată de la mijlocul lui iulie, Jack şi Edie se aflau împreună în avionul spre Chicago, aşteptând să decoleze. Ea băuse două păhărele înainte să se îmbarce, dar nu-i fuseseră de prea mare ajutor. Sudoarea îi şiroia pe spinare, la subsuori şi pe frunte. Jack îi oferi mâna, iar ea îşi încleştă degetele în palma lui.

— Linişteşte-te, spuse el.

— Tare caraghioasă sunt, zise ea şi clătină din cap.

Jack îşi asumă un risc calculat.

— Nu tu, dragă Elspeth.

Avionul se puse în mişcare. Ea fu atât de surprinsă să-şi audă numele, încât rămase cu gura căscată la el. Aproape că uitase să-i fie frică în timp ce se ridicau spre înalturi, iar Londra se micşora sub ei.

— De când ştii? îl întrebă ea de îndată ce avionul reveni la poziţia orizontală.

— De ani buni, spuse el.

— Am crezut c-o să mă părăseşti... spuse ea.

— Niciodată.

— Îmi pare rău, zise ea. Îmi pare tare, tare rău. Începu să plângă, genul acela de văicăreală neplăcută, cu sughiţuri, incontrolabilă, pe care întotdeauna refuzase să şi-o

îngăduie — un plânset cât pentru o viaţă. Jack o privea, întrebându-se ce o să iasă din asta. Însoţitoarea de bord se precipită să aducă un pacheţel cu batiste din hârtie.

— Of, Doamne, mă mai dau şi în spectacol, spuse Edie în sfârşit.

— Nu-i nimic, zise Jack. Avionul e plin cu americani. Nimeni n-o să te bage în seamă. Toţi se uită la film.

Săltă cotiera dintre ei, iar ea se rezemă de el, simţindu-se goală pe dinăuntru şi straniu de mulţumită.

Revenire

Julia se trezi târziu şi cu mintea tulbure după o noapte de coşmaruri. Edie şi Jack plecaseră, fără tragere de inimă, înapoi la Lake Forest, cu două zile în urmă. Julia se simţise uşurată să-i vadă plecaţi, dar acum apartamentul era prea liniştit; părea să fie singura persoană rămasă în Vautravers. Întrucât era duminică, îmbrăcă hainele de ieri (care erau totodată hainele de alaltăieri şi de răsalaltăieri) şi se duse până la prăvălia din colţ, de lângă staţia de autobuz, ca să cumpere *The Observer*. Când se întoarse, o motocicletă imensă bloca aleea spre Vautravers. Julia o ocoli iritată. Parcurse drumul înapoi până la poartă şi în casă fără să-şi dea seama că era privită.

Făcu un ceai şi deschise un pachet de digestive din ciocolată. Turnă lapte în ceai şi aranjă totul pe o tavă, împreună cu ţigările, şi o duse în sufragerie. Fantoma Pisicuţei stătea încovrigată pe ziar, cu un ochi deschis şi celălalt închis. Julia puse tava pe masă şi, întinzând mâna chiar prin Pisicuţă, trase ziarul de pe masă, apoi începu să-i separe secţiunile. Pisicuţa se uită la ea cu reproş şi începu să-şi lingă părţile de jos cu un picior întins în aer. Silueta ei aducea vag cu un violoncelist, dar Julia n-o

putea vedea pe Pisicuţă, aşa că nu făcu obişnuita ei glumă legată de asta.

Julia desfăcu ziarul şi începu să mănânce un biscuit. Se întrebă într-o doară pe unde o fi Elspeth şi ce-o fi făcând; Julia nu mai observase de câteva săptămâni vreun semn de la ea, în afară de câte-un petic de aer rece din când în când sau de pâlpâitul becurilor electrice. Pe măsură ce termina de citit fiecare secţiune, Julia nu se mai ostenea să o împăturească la loc: Şoricel nu era acolo; Şoricel n-avea să citească ziarul sau să se simtă iritată de egoismul surorii sale. Julia aprinse o ţigară. Pisicuţa făcu o grimasă şi sări de pe masă.

Ceva mai târziu, Julia termină de citit ziarul şi fuma a patra ţigară, când auzi nişte zgomote. Zgomotele semănau atât de mult cu nişte paşi, încât îşi lăsă capul pe spate şi privi ţintă la tavan — acesta fiind locul de unde se auzeau sunetele. Martin? Să se fi întors Martin? Julia stinse ţigara în sedimentele de ceai şi alergă din sufragerie pe palier şi urcă treptele fără să se mai gândească.

Uşa de la apartamentul lui Martin era întredeschisă. Inima Juliei începu să bată mai iute. Intră în apartament.

Rămase nemişcată, ascultând. În apartament era linişte. Julia auzea ciripitul păsărelelor de afară. Cutiile şi containerele din plastic erau la fel de prăfuite în semiîntuneric. Julia se întrebă dacă ar fi bine să strige; apoi se gândi că poate nu era Martin, la urma urmelor. Stătea nehotărâtă, amintindu-şi de acea primă noapte când Martin le trezise pe amândouă cu inundaţia lui, iar ea îl găsise frecând cu peria duşumeaua dormitorului. Se întâmplase cu mult timp în urmă. Era iarnă pe atunci. Acum era vară. Încet, fără să scoată vreun zgomot, Julia merse prin camerele lui Martin. Totul era nemişcat. Majoritatea ferestrelor

erau acoperite cu ziare. Unele geamuri erau neacoperite, şi lumina zilei pătrundea prin ele. Ziarele rămăseseră acolo unde le aruncase ea. Julia se furişă prin salon şi sufragerie. În bucătărie cineva lăsase pe tejghea un capac şi-un desfăcător de bere. Julia nu şi-l amintea pe Martin bând de dimineaţă, dar apoi se întrebă dacă mai era dimineaţă; se trezise foarte târziu.

Traversă holul şi se uită în biroul lui Martin. Un tânăr înalt, colţuros, stătea la biroul lui Martin, citind o foaie de hârtie pe care o ţinea la lumină. Tabloul îi amintea Juliei de o pictură de Vermeer. Tânărul stătea cu spatele la Julia. Purta blugi, un tricou negru şi ghete de motociclist. Avea părul lung şi închis la culoare. În timp ce citea, ofta şi-şi trecea degetele prin păr. Dacă Julia ar fi întâlnit-o vreodată pe Marijke, oftatul acela, ca şi gestul, i-ar fi spus cine era cel la care se uita. Aşa însă, n-avu niciun indiciu până când tânărul se întoarse şi ea îi văzu faţa.

— Ah! exclamă Julia.

Tânărul tresări. Se uitară unul la altul o clipă, apoi Julia zise:

— Îmi cer scuze, iar tânărul spuse, în acelaşi timp:

— Tu cine eşti?

— Sunt Julia Poole. Locuiesc cu un etaj mai jos. Am auzit paşi...

El o privi întrebător. Julia îşi dădu seama ce avea el în faţa ochilor: o fată nespălată, excesiv de slabă, cu părul sârmos, îmbrăcată cu nişte haine ponosite.

— Dar tu cine eşti?

— Sunt Theo Wells. Fiul lui Martin şi-al lui Marijke. Nu mai ştiu nimic de tata de peste două săptămâni. Şi nici de mama. De obicei sunt foarte... comunicativi. N-au mai

răspuns la telefon. Iar acum, eu vin aici, iar el e plecat. Înţelegi cât de neobişnuit e lucrul ăsta, faptul că el e plecat? Nu pot... nu-l înţeleg.

Julia zâmbi.

— S-a dus la Amsterdam s-o găsească pe mama ta.

Theo clătină din cap.

— Vrei să spui că a ieşit de bunăvoie din apartament? Că s-a urcat într-un autobuz sau într-un tren? Nu. Ultima oară când l-am văzut mi-a fost greu să-l conving să iasă din baie.

— Şi-a mai revenit. A luat medicamente şi, treptat, şi-a mai revenit. S-a dus s-o caute pe Marijke.

Theo se aşează la biroul lui Martin. Juliei nu-i venea să creadă cât de mult semăna cu Martin: mai tânăr, mai puţin gârbovit, cu mişcări mai ample, dar semăna izbitor cu Martin la faţă şi la mâini. „Ereditatea e stranie." Întotdeauna fusese de părerea asta. Se întrebă dacă îi semăna lui Martin şi în celelalte privinţe, mai puţin convenţionale. Theo spuse:

— Nu-i plăcea deloc să ia antidepresive. Îi era frică de efectele secundare. Am încercat să-l convingem să le ia. Mereu a refuzat.

Theo îşi trecu palmele peste faţă, şi Julia se întrebă dacă ea şi Valentina avuseseră un astfel de efect asupra oamenilor din jur, şi anume dacă aceştia erau incapabili s-o vadă pe una fără să se gândească la cealaltă. „Asta ura Şoricel atât de mult. Stratificarea, întreţeserea. Când cineva se uita la ea şi mă vedea pe mine." Julia se uita la Theo şi-l vedea pe Martin. Asta o emoţiona.

— N-a ştiut. L-am păcălit.

Nu-şi putea da seama dacă Theo era de acord sau nu cu ceea ce făcuse ea. Părea pierdut în gânduri.

— Motocicleta de-afară e a ta? întrebă ea.
— Hmm? Da.
— Mă plimbi şi pe mine o tură?
Theo zâmbi.
— Câţi ani ai?
— Destui. Julia roşi. „Cred că-şi închipuie că am doisprezece ani." Sunt de vârsta ta.
El ridică din sprâncene.
— Zău că sunt, spuse ea.
— Atunci, dovedeşte-mi.
— Stai aici, îi porunci Julia. Să nu pleci fără mine.
— Nu-ţi face griji, trebuie să mai iau câteva lucruri. Dacă le-oi găsi, spuse Theo, aruncând o privire spre cutii.

Julia alergă până-n apartamentul ei. Îşi dădu repede hainele jos, făcu un duş, apoi se duse în debaraua lui Elspeth, confuză. „Ce-ar îmbrăca Valentina? Nu, lasă asta. Ce-aş îmbrăca eu?" Ieşi îmbrăcată în blugi, cizmele cu toc înalt din antilopă ciocolatie şi un tricou roz. Îşi rujă buzele, îşi uscă părul cu feonul şi se întoarse la etaj. Theo îngenunchease lângă o stivă de cutii.
— N-are niciun rost, spuse el.
— Probabil, spuse Julia.
Theo se întoarse, ca să se uite la ea.
— Ei, zise el. Vrei să faci o cursă cu motorul? Am o cască de protecţie în plus.
— Păi, da, zise Julia. Mai întrebi?

Vizită

La început, Valentina era aproape nimic şi nu ştia mai nimic. Îi era frig. Se deplasa fără ţintă prin apartament, cu un sentiment de anticipare. Timpul trecea foarte încet în apartament. Valentina nu dădu atenţie la început, dar pe măsură ce lunile treceau şi începea să înţeleagă că era moartă, că Elspeth plecase de-acolo cumva, că acum era unită pe veci de Julia, când a început să priceapă ce s-a putut întâmpla cu ea, scurgerea timpului a încetinit până când Valentina a avut senzaţia că aerul din apartament s-a transformat în sticlă.

Pisicuţa era acum companionul ei permanent. Petreceau zilele urmărind petele de lumină, lenevind împreună pe covoare; serile se uitau la televizor împreună cu Julia, iar noaptea şedeau în fotoliul de la fereastră, în timp ce Julia dormea, şi priveau afară la cimitirul luminat de lună. „E ca un vis nesfârşit, în care nu se întâmplă nimic niciodată şi poţi să zbori." Julia părea să o pândească, aşteptând; uneori, Julia îi rostea numele nesigură, sau privea în direcţia Valentinei, iar în acele momente Valentina se muta în altă încăpere: nu voia ca Julia să ştie că e acolo. Valentinei îi era ruşine. Vara era pe sfârşite,

făcând loc toamnei. Într-o seară rece şi ploioasă, Valentina îl văzu pe Robert venind pe aleea din faţă. În grădină apăru un anunţ „De vânzare"; Martin şi Marijke îşi vindeau apartamentul. Julia era la etaj, ajutându-l pe Theo să desfacă şi să rearanjeze cutiile în vederea mutării. Robert intră în apartament. Micul cartonaş având tipărit pe el numele lui Elspeth rămăsese prins de uşă, provocându-i un spasm de tristeţe. Îşi descălţase pantofii plini de noroi la parter şi parcursese fără zgomot holul, intrând în camera din faţă. Aprinse lumina de lângă pian şi se uită în jur:

— Valentina?

Ea stătea lângă fereastră. Aşteptă să vadă ce face.

— Valentina... îmi pare rău. N-am ştiut.

De luni bune tânjea să-l vadă. Acum, că venise, era dezamăgită.

Robert stătea în mijlocul încăperii, cu capul înclinat de parcă asculta, mâinile atârnându-i goale pe lângă corp. Nimic nu se clinti. Nu se simţi niciun fel de prezenţă rece, doar pustietate.

— Valentina?

Ea se întrebă dacă o iubise.

Robert aşteptă. Într-un târziu, neprimind nicio încurajare, se întoarse şi ieşi fără zgomot din apartament. Ea îl urmări cu privirea până când îl văzu plecând pe alee şi ieşind pe poartă, o siluetă întunecată în întuneric. „Unde te duci, Robert? Cine te aşteaptă când o să ajungi acolo?"

Întâlniri, subterfugii, descoperiri

Julia se plimba pe Long Acre, privind la vitrine. Era o sâmbătă însorită de ianuarie, iar ea se trezise în dimineaţa aceea cu imboldul de a se duce undeva unde să fie oameni; gravitase în preajma magazinelor, gândindu-se că ar putea să-i cumpere un cadou lui Theo, ceva drăguţ de purtat când se ducea în vizită la el, în weekend. Julia se îmbrăcase neglijent, în blugii de ieri şi cu un pulover larg, peste care luase unul din pardesiurile lui Elspeth. Se simţea excesiv de slabă, ca şi cum abia dacă-şi „umplea" hainele. Mergea ca un astronaut, păşind ţanţoş în apreschiurile îmblănite. Intră la întâmplare într-un butic minuscul de pe Neal's Yard, plin cu lucruri roz: ghete de sport, şerpi boa din pene, fuste mini din vinilin. „Şoricel s-ar fi dat în vânt după toate chestiile astea", îşi zise ea. Julia se imagină pe ea şi pe Valentina în pulovere pufoase din angora şi ciorapi-plasă de culoare verde fosforescent. Ţinu puloverul la piept în faţa oglinzii, iar propria-i reflexie îi provocă repulsie; fata care o privea din oglindă arăta ca Valentina bolnavă de gripă. Julia se întoarse şi puse puloverul în raft fără să-l încerce.

Din nou pe trotuar, rămase pe loc o clipă, gândindu-se la un Pret pe lângă care trecuse mai devreme şi

încercând să-şi amintească din ce direcţie venise. O tânără trecu foarte aproape de ea, atingând-o. Probabil că mirosul fetei, compus din săpun de levănţică, transpiraţie şi talc pentru copii, o făcu pe Julia s-o remarce. Fata mergea repede, evitând turiştii. Se deplasa fără ezitare, ocolindu-i instinctiv pe vânzătorii de *Big Issue* şi pe artiştii stradali. Părul cârlionţat castaniu-închis tresălta în ritmul paşilor. Purta o rochie de un roşu-aprins şi o capă din blană pe umeri. Julia începu s-o urmărească. În timp ce se ţinea după ea, devenea tot mai agitată. „Sherlock Holmes zice că nu poţi să deghizezi spatele cuiva. Sau poate că asta a spus-o Peter Wimsey. În tot cazul, din spate, fata asta arată în mod cert ca Şoricel. Totuşi, mersul nu-i al ei." Valentina nu s-ar fi mişcat niciodată cu paşi atât de hotărâţi prin mulţime. Fata intră la Stanfords, magazinul de hărţi, şi la fel făcu şi Julia.

— Vă rog, caut o hartă pentru East Sussex. Glasul fetei era un alto sonor, cu accent de Oxbridge inconfundabil.

— Vreţi harta rutieră sau una generală, de la Ordnance Survey[51]? întrebă vânzătorul.

— Ordnance Survey, cred.

Julia întârzie pe lângă o masă plină cu cărţi despre Australia, în timp ce fata îl urmă pe vânzător la subsol. Câteva minute mai târziu, fata urcă scările ţinând o sacoşă de cumpărături, iar Julia avu ocazia s-o vadă din faţă. Era ca Valentina, şi totuşi nu era. Asemănarea era extraordinară, sau nu exista deloc. Fata avea trăsăturile Valentinei şi nimic din expresia acesteia. Era machiată strident, cu un ruj de nuanţă închisă şi ochii conturaţi cu creion.

[51] În Marea Britanie, organizaţie oficială însărcinată cu realizarea hărţilor detaliate, la scară mare, a întregii ţări.

Avea ochii căprui, iar faţa ei avea o expresie de siguranţă pe care Valentina n-ar fi putut s-o aibă niciodată. Radia încredere în sine.

Fata avea mâna pe uşă, era pe cale să dispară, iar Julia nu suporta ideea de a o lăsa să plece.

— Scuză-mă, zise Julia. Fata se opri şi se întoarse, observând că ei i se adresase Julia. Aceasta băgă de seamă că fata era însărcinată. Privirile li se întâlniră: era oare fata surprinsă? Temătoare? Sau nu se aşteptase ca o necunoscută să o apuce de braţ?

— Poftim? spuse fata. Julia o privea cu atâta intensitate, încât avea impresia că-i soarbe faţa. Ar fi vrut să-i dea jos machiajul, s-o despoaie ca să vadă dacă toate aluniţele cunoscute şi urmele rămase de la vaccinuri erau la locul lor.

— Mă doare! protestă fata cu glas tare. Nu era vocea Valentinei. În jurul lor, întreg magazinul încremeni. Julia auzi paşi grei duduind în spatele ei. Dădu drumul braţului fetei. Aceasta deschise brusc uşa, ieşi în stradă şi se îndepărtă cu paşi repezi. Julia ieşi după ea şi apoi rămase pe loc, cu privirea după ea, în timp ce fata dispărea în mulţime.

Elspeth îşi impuse să nu o ia la fugă. Gâfâia şi încercă să încetinească. Nu se uită înapoi. Văzu un Starbucks; intră şi luă loc la o măsuţă. Când bătăile inimii i se mai domoliră, se duse la toaletă şi îşi aruncă apă pe faţă, apoi îşi aranjă machiajul. Îşi studie atent reflexia. Nu trecuse testul. Era schimbată, dar se pare că nu îndeajuns; Julia o văzuse pe sora ei geamănă în spatele acestei diferenţe. Oare Julia ştia? Dacă ştia, de ce nu o urmărise? De ce păruse atât de nesigură? Elspeth vizualiză chipul Juliei: atât de străveziu, atât de obosit. Se aplecă deasupra chiuvetei, se sprijini de aceasta şi-şi lăsă capul în jos. Bărbia i se odihnea

în piept, iar burtica i se umfla între braţe ca un balon roşu. Elspeth începu să plângă şi odată pornită, nu se mai putu opri. Capa de pe umeri era udă de lacrimi.

Când în sfârşit ieşi din toaletă, trei femei aşteptau la coadă, şi fiecare dintre acestea îi aruncă o privire cruntă în timp ce trecea pe lângă ele. Elspeth renunţă la celelalte treburi pe care le avea de rezolvat. Luă metroul şi coborî după douăzeci de minute la King's Cross St Pancras. Stătea în pragul apartamentului minuscul, căutându-şi cheile, când Robert deschise uşa.

— Unde-ai fost? Eram aproape îngrijorat.

— Trebuie să plecăm din Londra, Robert. Am văzut-o pe Julia.

— Ea te-a văzut pe tine?

Elspeth îi povesti.

— Nu cred că era sigură. Dar era derutată şi m-a speriat. Trebuie să plecăm.

Stăteau în bucătărioara murdară. Elspeth şedea la masă cu coatele pe ea şi capul sprijinit în palme, iar Robert n-avea astâmpăr. Bucătăria era atât de mică, încât abia dacă putea face câţiva paşi în orice direcţie. Agitaţia lui îi dădea o stare de nelinişte. Îi amintea de Julia.

— Te rog, stai locului.

Robert se aşeză.

— Unde-am putea să mergem?

— America. Australia. Paris.

— Dar tu n-ai nici măcar un paşaport valabil, Elspeth. Nu putem lua un avion internaţional.

— East Sussex.

— De ce Sussex? întrebă Robert.

— E drăguţ. Am putea locui în Lewes şi să ne plimbăm pe Downs în fiecare după-amiază de duminică. De ce nu?

— Nu cunoaştem pe nimeni acolo.

— Tocmai de-aceea.

Robert se ridică şi începu să umble din nou de colo-colo, uitând că Elspeth tocmai îl rugase să nu mai facă asta.

— Poate c-ar trebui să mărturisim. După care am putea să stăm în apartamentul meu, şi în cele din urmă lucrurile ar reveni la normal.

Elspeth se mulţumi să se uite la el. „Eşti nebun de-a binelea." După un moment, Robert spuse:

— Presupun că nu se poate.

— Am putea să ne luăm o căsuţă. Tu ţi-ai termina teza.

— Cum naiba să-mi termin teza dacă nu mă pot duce la cimitir? ţipă el.

— Şi de ce nu poţi să te duci la cimitir? întrebă Elspeth cu voce potolită. Simţea cum bebeluşul dă din picioare.

— Jessica te-a văzut, spuse el. Ce explicaţie aş putea să-i dau?

Elspeth se încruntă.

— Să-i spui adevărul, atât cât poţi. Şi s-o laşi pe ea să judece. N-ai niciun motiv să minţi, doar să omiţi câteva detalii.

Robert se uita în jos la faţa ei ridicată spre el, la chipul ei de împrumut. „Exact aşa procedezi tu", îşi zise el. „Nu mi-am dat seama până acum."

— De cât timp pui la cale mutarea în Sussex? o întrebă el.

— O, de când eram mici de tot, spuse ea. Părinţii ne duceau la Glyndebourne şi ne dădeam jos din tren la Lewes împreună cu toţi oamenii ăia îmbrăcaţi elegant. Întotdeauna mi-am dorit să trăiesc la ţară, acolo. De fapt, voiam să locuiesc în clădirea operei, dar nu cred că e practic.

— Of, nu ştiu ce să zic, spuse Robert iritat. Mie mi se pare că, dacă poţi să te întorci din morţi, probabil că ai putea să locuieşti oriunde îţi place.

— Ei bine, nu putem să stăm în apartamentul tău, remarcă Elspeth.

— Nu.

— Bun, atunci, spuse Elspeth. Putem măcar să ne ducem să vedem cum e în East Sussex? Cu un agent imobiliar?

— Da, perfect, spuse Robert. Luă cheile de pe masă şi sacoul din cuier.

— Unde te duci?

— În oraş. Se întoarse spre ea în timp ce-şi punea sacoul; ea avea o expresie abătută pe care nu-şi amintea s-o mai fi văzut până atunci.

— La bibliotecă, spuse el, pe un ton mai blând. Am comandat nişte cărţi.

— Ne vedem mai târziu? întrebă ea, ca şi cum n-ar fi fost aşa de sigură.

— Mda.

Mergând pe Euston Road în lumina soarelui, Robert se gândea: „Trebuie să vorbesc cu Jessica". Intrând în bibliotecă, îşi zise: „Nu pot concepe să plec din Londra". Îşi puse obiectele personale într-un mic dulăpior şi se duse la etaj. „Ce mă fac?" Stătea la masă şi aştepta ca lumina de birou să i se activeze când răspunsul îi veni în minte, făcându-l să râdă cu glas tare de cât de evident era.

Robert şi Jessica stăteau în biroul ei, cu uşa închisă. Era după program; tot personalul cimitirului plecase acasă. El îi relată toată povestea, cât de bine putu. Încercase să-i pună pe masă toate dovezile; nu se scutise nici pe sine. Jessica asculta impasibilă. Stătea în lumina tot mai

scăzută cu degetele împletite, aplecată în faţă, privindu-l cu seriozitate. În cele din urmă, Robert tăcu. Jessica întinse mâna şi trase de lănţişorul veiozei de birou, creând o mică pată de lumină galbenă, care nu reuşea să ajungă la niciunul dintre ei. Robert aştepta ca ea să zică ceva.

— Bietul de tine, spuse ea. S-a întâmplat o mare nenorocire. Dar cred că poţi să spui că ai obţinut ceea ce ţi-ai dorit.

— Asta-i pedeapsa cea mai aspră, răspunse Robert. Dacă aş putea, aş face totul la loc, aşa cum era înainte.

— Da, zise ea. Dar nu poţi.

— Nu, nu pot. Oftă. E mai bine să plec. Plecăm mâine. Mai avem lucruri de strâns.

Se ridicară în picioare. Ea spuse:

— O să te întorci?

— Sper.

El aprinse lumina din tavan şi o urmă încet pe scări în jos. Când ajunseră la poarta cimitirului, ea zise:

— La revedere, Robert.

El o sărută pe amândoi obrajii, se strecură printre porţi şi plecă. „Uite-l cum se duce", îşi zise ea. Îl urmări cu privirea pe Robert până când dispăru din câmpul ei vizual. Apoi încuie poarta şi rămase în curtea întunecată, ascultând vântul şi minunându-se de nebunia omenească.

Sfârşit

Era prima zi de primăvară. Valentina şedea în fotoliul de la fereastră privind la cimitirul Highgate. Razele soarelui de dimineaţă cădeau pieziş, revărsându-se fără oprelişti prin ea peste covorul albastru uzat. Păsările se roteau pe deasupra copacilor care înverzeau, mulţumită frunzelor noi; Valentina auzi o maşină intrând pe pietrişul din parcarea Bisericii St Michael. Astăzi, lumea de afară era luminoasă, curată şi gălăgioasă. Valentina se lăsă încălzită de soare. Pisicuţa îi sări în poală, iar ea îi mângâie căpşorul alb în timp ce urmărea cum porumbeii îşi construiesc un cuib pe acoperişul mausoleului lui Julius Beer.

Julia dormea. Acum dormea cu picioarele şi braţele întinse, de parcă ar fi încercat să acopere o parte cât mai mare din pat. Avea gura deschisă. Valentina se ridică, ţinând în continuare în mâini Pisicuţa, şi se apropie de pat. Rămase cu privirea la ea o vreme. Apoi puse un deget în gura Juliei. Julia nu se trezi. Valentina se întoarse la fotoliul de la fereastră şi se aşeză din nou.

O oră mai târziu, Julia se trezi. Valentina dispăruse; Julia făcu un duş, se îmbrăcă şi îşi bău cafeaua singură.

Liniştea ce pusese stăpânire pe clădire i se păru tulburătoare. Robert se mutase de-acolo; apartamentul de la etaj nu se vânduse încă (poate şi pentru că era în continuare pe jumătate plin de cutii). „Poate-ar fi bine să-mi iau un câine. Cum îţi cumperi un câine în Londra?" Englezii erau de-a dreptul fanatici în privinţa animalelor; probabil că nu te puteai duce pur şi simplu la ţarcul cu câini vagabonzi şi să-ţi alegi unul. Poate că trebuie să obţii o aprobare. Îşi imagină ce şi-ar închipui oamenii de la comisia de adopţie a animalelor când ar vedea cum locuieşte ea, ca un copil orfan, în clădirea imensă şi tăcută de la Vautravers. „Poate că ar trebui să fiu una din femeile alea care au o sută de pisici. Ar putea să fojgăiască peste tot. Aş putea să le las în apartamentul lui Martin şi ar fi ca un Disney World al pisicilor. Ar înnebuni de plăcere."

Julia şedea cu cana de cafea la masa din sufragerie. Era înţesată de foi de hârtie şi creioane; hârtiile erau acoperite de scrisul Valentinei. Oamenii de la centrele de adopţii de animale ar zice că e nebună. Începu să adune foile de hârtie. Se duse în bucătărie şi le aruncă la coşul de gunoi. Când reveni în sufragerie, Valentina stătea lângă ferestrele franţuzeşti cu pisicuţa cocoţată pe umăr. Julia oftă:

— Nu pot să las toate chestiile alea la vedere, spuse ea. Arată aiurea.

Valentina ignoră justificările ei şi făcu gestul de care se foloseau întotdeauna ca să-i anunţe pe chelneri să aducă nota de plată: se prefăcu că scrie pe palma ridicată în sus.

— Minunat, spuse Julia. Bine. Sorbi din cafeaua care se răcise între timp, doar aşa, ca să-i demonstreze lui Şoricel că nu era nevoită să ia poziţie de drepţi când i se ordona.

Valentina aşteptă răbdătoare lângă scaunul ei, iar Julia se aşeză şi aduse aproape de ea o foaie de hârtie, luă un creion şi-l ţinu deasupra paginii.

— Dă-i drumul, spuse.

Valentina se aplecă, iar Pisicuţa sări pe masă şi se aşeză pe foaia de hârtie. Valentina o dădu la o parte şi-şi puse palma în mâna Juliei.

AM GĂSIT SOLUŢIA.

— La ce ai găsit soluţia?

CUM SĂ PLEC.

— Ah. Julia se uită în sus la Valentina, resemnată. Păi, bine. Cum?

E NEVOIE DE UN CORP. DESCHIDE GURA, IEŞI AFARĂ.

— Să ies afară şi să deschid gura?

Valentina clătină din cap.

DESCHIDE GURA, ÎNCHIDE GURA, APOI DU-TE AFARĂ.

Julia deschise gura, ca pentru dentist, o închise la loc, strângându-şi buzele, apoi arătă spre fereastră.

— E bine? Valentina încuviinţă din cap. Acum? Valentina aprobă din nou din cap. Stai să mă încalţ.

Valentina o luă în braţe pe Pisicuţa Morţii şi o aşteptă pe Julia în holul din faţă. I se păru că întrezăreşte un contur vag al propriei reflexii în oglindă, dar fără să fie întru totul sigură.

Julia reapăru purtând unul din cardiganele preferate ale lui Elspeth, din caşmir bleu şi cu nasturi sidefaţi. Valentina rămase cu privirea la ea un lung moment, apoi se aplecă şi o sărută pe buze. Juliei i se păru că este ca fantoma tuturor săruturilor pe care Şoricel i le dăruise vreodată. Zâmbi; ochii i se umeziră.

— Acum? repetă Julia, iar Valentina încuviinţă din cap.

Julia deschise gura larg şi închise ochii. Simţi că gura i se umple cu ceva ca un fum dens; deschise ochii şi încercă să nu se sufoce. „Cum o să respir?" Chestia din gura ei devenea mai solidă. Julia o simţi în gât, ceea ce o făcu să tuşească şi să icnească. Era ca şi cum avea gura plină de puf sau de un ghem mare de păr. Închise gura. Julia se strădui să tragă aer în piept şi deodată simţi cum lucrul acela se face mai mic şi mai greu, lăsând spaţiu în jurul lui, cuibărindu-se între limbă şi cerul gurii. Avea un gust metalic şi se mişca uşor, dar constant, ca un copil surescitat care se chinuieşte să stea nemişcat. Julia se uită în jurul ei, în hol. Valentina şi Pisicuţa dispăruseră.

„Hai, voi două, să mergem." Julia trecu pragul şi ajunse pe palier. Valentina şi Pisicuţa erau încă în gura ei. Julia coborî treptele alergând şi ieşi pe uşa din faţă de la Vautravers; umflătura stranie continua să-i pulseze pe limbă. Alergă pe lângă clădire şi ajunse în grădina din spate, la poarta din zid, şi se chinui cu cheia. Reuşi să deschidă poarta, intră în cimitir şi deschise gura. Valentina zbură în aer. Rămase suspendată un moment, întinzându-se în briza dimineţii ca un curcubeu creat de un furtun de grădină. Pisicuţa Morţii era îngemănată cu ea şi, sub privirile Juliei, părură să se separe şi să se vadă mai desluşit.

Valentina simţi cum briza o poartă, o extinde, o separă de Pisicuţă. La început, nu putea nici să vadă, nici să audă, dar pe urmă reuşi. Julia stătea cu braţele încrucişate la piept şi cu un mic zâmbet mâhnit pe faţă, uitându-se la Valentina.

— Adio, Valentina, spuse Julia. Lacrimile îi curgeau pe obraz. Adio, Pisicuţă.

Adio, adio, Julia. Pisicuţa se zvârcoli şi scăpă din braţele Valentinei, apoi sări de pe acoperişul Catacombelor şi porni la goană în cimitir. Valentina o luă pe urmele ei.

Simţurile i se deschiseră larg ca nişte uşi şi ferestre. Totul îi vorbea, îi cânta, iarba, copacii, pietrele, insectele, iepurii, vulpile: toate se opreau din ce aveau de făcut ca să privească la fantoma care zbura pe lângă ele; toate strigau către ea, de parcă fusese multă vreme plecată de acasă, iar ei erau acum spectatori la parada ei victorioasă. Trecu în zbor prin pietrele funerare şi tufişuri, bucurându-se de densitatea şi de răceala lor. Pisicuţa o aştepta sub cedrul Libanului, iar Valentina o prinse din urmă. Împreună zburară pe deasupra Aleii Egiptene şi apoi pe aleea principală. Dacă mai erau şi alte fantome, Valentina nu le văzu; natura era cea care o întâmpina; îngerii de pe morminte nu erau decât nişte forme de piatră. Valentina vedea prin lucruri şi înăuntrul lucrurilor. Vedea locaşurile săpate adânc ale mormintelor, cu sicriele stivuite în ele; vedea cadavrele din sicrie, cu posturile lor pline de dor şi gesturile de implorare, cadavre de mult transformate în oase şi ţărână. Valentina simţi o nevoie, o dorinţă viscerală, aproape extatică, de a-şi găsi propriul cadavru. Zburau mai repede acum; piaţa şi verdeaţa se derulau rapid pe lângă ele, iar acum, în sfârşit, era aici: micul adăpost din piatră pe care scria NOBLIN, mica uşă de fier care nu era un obstacol pentru Valentina, spaţiul tăcut din interior, sicriul lui Elspeth, trupul lui Elspeth, sicriele şi cadavrele părinţilor şi ale bunicilor lui Elspeth. Îşi zări propriul coşciug şi ştiu, înainte de a-l atinge, că era gol. Aşadar, e-adevărat. O văzu pe Pisicuţa Morţii frecându-şi energic faţa de cutia albă. Valentina îşi puse palmele pe lemnul

lăcuit al sicriului lui Elspeth, exact cum făcuse Robert odinioară. Şi acum, ce? O luă de jos pe Pisicuţă şi ieşi din mausoleu. Rămase pe alee, nesigură.

O fetiţă se apropie pe cărare. Fredona doar pentru ea şi-şi mişca boneţica trăgând de cordeluţele acesteia în ritmul propriilor paşi. Purta o rochiţă de culoarea lavandei, croită într-un stil de la sfârşitul secolului al nouăsprezecelea.

— Bună, îi spuse ea politicos Valentinei. Vii şi tu?

— Unde să vin? întrebă Valentina.

— Le adună pe ciori, spuse fetiţa. O să plecăm în zbor.

— Dar de ce-avem nevoie de ciori? se interesă Valentina. Tu nu poţi să zbori singură?

— E altceva. N-ai mai făcut-o până acum?

— Sunt nouă pe-aici, se justifică Valentina.

— Ah. Fata începu să meargă, şi Valentina o însoţi. Ia zi... eşti cumva din America? De unde ai pisica? Nimeni n-are pisică aici... când trăiam, aveam o pisică, Maisie, dar nu e aici...

Valentina o urmă până în secţiunea Disidenţilor a cimitirului, unde erau adunate multe fantome care sporovăiau în grupuri mici. Copacii din această zonă fuseseră de curând tăiaţi. Deasupra, cerul se vedea liber, iar cioturile de arbori se iţeau printre morminte. Fantomele îi aruncară Valentinei o privire, apoi se uitară în altă parte. Se întrebă dacă ar trebui să se prezinte. Fetiţa se făcuse nevăzută. Acum se întorcea, trăgând după ea un bărbat extraordinar de gras, care era îmbrăcat de parcă tocmai se pregătea să meargă la vânătoare de vulpi.

— El e tăticul meu, spuse fetiţa.

— Sunteţi bine-venită, desigur, îi zise omul Valentinei. Vrei să vii cu noi?

Valentina ezită; îi era teamă de înălţimi. Dar de ce nu? se gândi ea. Sunt moartă. Nimic nu-mi poate face rău acum. Pot să fac tot ce vreau.

— Da, răspunse. Mi-ar plăcea.

— Minunat, spuse omul. Ridică un braţ, şi o cioară enormă coborî şi se postă în faţa lor, croncănind şi adoptând o postură ţanţoşă. Valentina îşi zise: E ca şi cum ai chema un taxi. Curând, câteva sute de ciori se învârteau în jurul lor. Fiecare fantomă păru să se comprime până la o dimensiune potrivită, după care sărea în cârca unei ciori. Valentina le imită. Îşi petrecu un braţ eteric pe după gâtul ciorii, în vreme ce cu celălalt o ţinea pe Pisicuţă, strângând între genunchi corpul păsării.

Acum, imensul cârd de ciori se înălţă la unison din cimitirul Highgate şi odată cu ele fantomele, cu veşmintele şi vălurile unduitoare negre fluturând ca nişte aripi pe cer. Zburară pe deasupra Parcului Waterlow, ocoliră ca să zboare peste Heath şi tot mai departe, până când ajunseră la Tamisa şi începură să urmeze cursul râului spre est, pe lângă clădirile Parlamentului şi Podul Westminster, pe lângă Embankment, Podul Londrei, Turn şi mai departe, tot mai departe. Valentina se ţinea strâns de cioară. Pisicuţa îi torcea în ureche. Sunt atât de fericită, îşi zise ea cu surprindere. Lumina soarelui trecea prin trupul fantomelor fără să scadă în intensitate, iar umbrele ciorilor întunecau râul.

După ce Valentina dispăru din ochii ei, Julia rămase o vreme în pragul porţii deschise, ascultând păsările. Apoi închise poarta verde. Se întoarse în apartament şi-şi mai făcu o cafea. Se aşeză în fotoliul de la fereastră şi privi copacii legănându-se în cimitir, cu străfulgerări de pietre

funerare albe întrezărindu-se printre frunze. Ascultă liniştea din casă, zumzetul frigiderului, clincănitul cifrelor de la vechiul radio cu ceas, atunci când se roteau. „Hotărât lucru, o să-mi iau un câine", îşi zise Julia. Petrecu după-amiaza ştergând praful prin casă, iar după cină vorbi la telefon cu Theo. Julia se duse la culcare mulţumită şi singură şi dormi fără vise.

Fusese una dintre acele zile pline de viaţă: câmpiile din jurul căsuţei erau de un verde radiant, iar cerul de deasupra Sussexului era atât de albastru că te dureau ochii. Pe înserate, Elspeth ieşise la plimbare cu bebeluşul. Era un copil chinuit de colici, şi uneori plimbările reuşeau să-l mai liniştească, atunci când celelalte remedii dădeau greş. Acum respira liniştit, adormit în săculeţul marsupial pe care Elspeth îl ţinea lipit de piept. Ajunse la lunga alee ce ducea la căsuţa lor mititică. Se făcuse întuneric de-acum, dar luna era aproape plină şi-şi vedea umbra mişcându-se înaintea ei pe alee. Cântecele de vară ale insectelor o asaltau din toate direcţiile, un cor scânteietor care se întindea ca o plapumă sonoră peste câmpii.

De câteva săptămâni, ea îl observa cu mare atenţie pe Robert. După ce se mutaseră aici, el trecuse printr-o lungă perioadă nefastă. Nu se putea obişnui cu imensitatea spaţiului din jur şi nici cu liniştea; ducea dorul cimitirului şi se folosea de cel mai mărunt pretext ca să ia trenul de Londra să-l viziteze. Arareori vorbea cu Elspeth; era ca şi cum se retrăsese în propria-i Londră invizibilă, în care trăia fără ea. Manuscrisul stătea imens şi neatins pe birou. Apoi se născu copilul, iar Elspeth se pomeni într-o lume pur fizică: somnul era ca un premiu mereu greu de obţinut, aşteptatul, mai complicat decât îşi amintea

ea. Bebeluşul plângea; ea plângea, dar în sfârşit Robert părea să se fi trezit şi s-o observe. Păru aproape surprins de copil, de parcă ar fi crezut că ea glumise când îi spusese că era însărcinată. Şi, spre surprinderea lui Elspeth, venirea pe lume a bebeluşului făcuse ceea ce ea nu reuşise: Robert se apucase din nou să-şi scrie teza.

De luni bune lucra cu o concentrare perfectă în toiul haosului provocat de copil. Ea mergea în vârful picioarelor, de frică să nu rupă vraja, dar el îi spuse că nu era nevoie. Îi mai spuse că, în mod ciudat, hărmălaia i se părea de ajutor.

— E ca şi cum ar vrea să fie terminată, spuse el, iar imprimanta zumzăia în fiecare noapte, scoţând la iveală pagini tot mai curate.

În seara asta, ea sesiză o pauză, un suspans: lumea se adapta la o nouă configuraţie. Ceva urma să se întâmple; manuscrisul era aproape terminat. Elspeth se plimba cu bebeluşul prin întuneric, savurând miresmele câmpurilor din jur, şi era fericită. „Sunt aici. Sunt vie." Îşi puse mâinile pe copil, îi simţi căpşorul delicat cu palmele ei reci. Regretul, mereu prezent, se năpusti asupra ei, şi-i aduse în minte imaginea Valentinei frântă pe podeaua din dormitor. Elspeth nu avea niciun răspuns şi nicio apărare împotriva acestei imagini. Se aprinse cu putere în mintea ei, apoi se şterse. Îşi continuă drumul.

Căsuţa îi amintea de un felinar făcut dintr-un dovleac, cu lumina portocalie ce ardea la ferestre. Toate luminile erau aprinse. Elspeth traversă grădina şi intră pe uşa din spate în bucătărie. Zumzetul insectelor se ostoi. Casa era foarte tăcută.

— Robert? îl chemă ea, având grijă să-şi menţină glasul scăzut. Se duse în camera din faţă. Nu era nimeni acolo.

Pe biroul lui Robert se afla un teanc de hârtii frumos aranjat. *Istoria Cimitirului Highgate*. Toate dosarele şi însemnările fuseseră luate de-acolo. Scena avea un aer de finalitate. Elspeth zâmbi:

— Robert?

Dar el nu era în casă. Nu s-a întors în noaptea aceea. Zilele au trecut, şi în cele din urmă ea a înţeles că Robert n-avea să se mai întoarcă niciodată.

Mulţumiri

N-aş fi putut să scriu cartea de faţă fără generozitatea extraordinară a lui Jean Pateman, Preşedintele Asociaţiei Prietenii Cimitirului Highgate. În afară de faptul că m-a învăţat o mulţime de lucruri despre cimitir şi mi-a permis să devin ghid acolo, ea mi-a fost o minunată prietenă şi o sursă de inspiraţie.

Sunt foarte recunoscătoare personalului de la Cimitirul Highgate: Hilary Deeble-Rogers, Richard Quirk, Simon Moore-Martin, Pawel Ksyta, Aneta Gomulnicka, Victor Herman şi Neil Luxton, pentru ajutorul dat în privinţa obiceiurilor şi practicilor funerare, dar şi pentru umorul şi răbdarea cu care au răspuns la numeroasele mele întrebări.

Le sunt în mod deosebit îndatorată doctorului Tony Jellife şi lui John Pateman care, prin cercetările şi erudiţia lor, mi-au fost de mare ajutor în realizarea acestui proiect. Multe mulţumiri Christinei Nolan, lui Susan Norton, Alan Peters, Eddie Daley, Tracy Chevalier, Stuart Thorburn, Ian Kelly, Mary Openshaw, Justin Bickersteth, Greg şi Becky Howard, Jean Ettinger, Judy Roberts, Rowan Davies, Ken Carter, Bob Trimmer, Christian Gilson,

Steve Hanafin, Matthew Pridham, Samantha Perrin, Alex Mahler, Judith Yuille şi tuturor ghizilor şi Prietenilor Cimitirului Highgate, din trecut şi din prezent, care m-au lăsat cu amabilitate să-i însoţesc în turnurile lor şi să-i sâcâi cu întrebări în timp ce-şi susţineau descrierile. A fost un privilegiu pentru mine să colaborez cu ei.

Dragoste şi mulţumiri lui Joseph Regal pentru îndrăzneala, tăria şi gândirea neconvenţională de care a dat dovadă, precum şi pentru sugestiile de redactare care mi-au fost de un imens ajutor. Le mulţumesc lui Lauren Schott Pearson, Markus Hoffmann şi Howard Sanders pentru excelentele lor sfaturi şi sugestii literare şi de viaţă. Mulţumesc Barbarei Marshall şi lui Michael Strong. Şi îţi mulţumesc, Caspian Dennis de la Abner Stein, pentru prietenie şi pentru minunata treabă de agent pe care o faci.

Îţi mulţumesc, Dan Franklin, pentru redactarea înţeleaptă şi indicaţiile colaterale, ca şi pentru corectarea americanismelor. Cine ar fi ştiut de ferestrele franţuzeşti? Dragoste şi mulţumiri lui Rachel Cugnoni, Suzanne Dean, Chloë Johnson-Hill, Alex Bowler, Liz Foley, Roger Bratchell şi Jason Arthur de la Random House UK; le mulţumesc lui Marion Garner şi Louise Dennys de la Random House Canada. Şi *Dank und Liebe* lui Hans Jürgen Balmes, Isabel Kupski şi Brigitte Jakobeit de la S. Fischer Verlag.

Îi mulţumesc lui Nan Graham pentru redactarea ei incisivă şi pentru delicateţea abordării; aştept cu nerăbdare să colaborăm în viitor. Vă mulţumesc, Susan Moldow, Paul Whitlatch, Rex Bonomelli şi Katie Monoghan de la Scribner. Le sunt recunoscătoare Fundaţiei Ragdale şi Corporaţiei Yaddo pentru reşedinţele care mi-au oferit timpul şi spaţiul necesare lucrului şi Bibliotecii Britanice

pentru ajutorul dat în cercetările făcute. Mulţumesc, de asemenea şi Institutului Literar şi Ştiinţific Highgate pentru după-amiaza productivă petrecută în biblioteca acestuia.

Mulţumiri şi dragoste Lisei Ann Gurr, lui Ethan Lavan şi micuţilor Gurr-Lavan, Jonathan şi Natalia pentru încântătoarea lor ospitalitate. Mulţumiri speciale Lisei Ann Gurr pentru permisiunea de a-i folosi povestea despre fantomele copacilor şi, totodată, pentru că mi-a împrumutat-o pe Pisicuţa Morţii. (Îmi pare rău că a trebuit s-o omor.)

Multă dragoste şi mulţumiri lui Hayley Campbell, Neil Gaiman, Antonia Rose Logue şi lui David Drew pentru toate după-amiezile minunate petrecute la balet.

Multe mulţumiri lui Noah D. Frederick pentru traducerea în latină şi pentru ajutorul său în chestiuni legate de traducere. Mulţumesc, de asemenea, Anei Rita Pires pentru traducerea în portugheză a călătoriei imaginare cu taxiul a lui Martin şi Marijke. Mulţumesc şi lui Daniel Mellis, pentru că a făcut posibil acest lucru.

Dragoste şi mulţumiri speciale lui Bert Menco pentru ajutorul în privinţa limbii olandeze şi a tuturor lucrurilor neerlandeze.

Mulţumiri lui John Padour pentru indispensabila reprezentare grafică a structurii apartamentelor din imaginara clădire Vautravers, fapt ce m-a salvat de la numeroase gafe. Mulţumiri lui Janet Lefley pentru lungile zile de scris şi flecăreală de la Kopi's; mulţumiri lui Jesse Thomas, Mary Drabik, Catalina Simon, Jesus Mendes şi Jesus Reyes pentru tot ceaiul rusesc şi compasiunea oferite.

Vă mulţumesc pentru inspiraţie, sfaturi, ajutor în activitatea de cercetare şi/sau cu lecturarea manuscrisului:

Lyn Rosen, William Frederick, Jonelle Niffenegger, Riva Lehrer, Bert Menco, Danea Rush, Benjamin Chandler, Robert Vladova şi Christopher Schneberger. Mulţumesc Patriciei Niffenegger pentru ajutorul dat în problemele legate de croitorie şi lui Beth Niffenegger şi Lawrence Niffenegger pentru sprijinul acordat. Îi mulţumesc lui Sharon Britten-Dittmer pentru prietenie şi pentru că a ştiut să ţină departe haosul.

Şi-i mulţumesc lui April Sheridan pentru tăria ei tăcută şi bunul ei simţ, pentru scrierile şi arta ei uluitoare şi pentru că m-a ajutat să creez arta mea.

Cutia verde

La finalul fiecărei vizite la Cimitirul Highgate, cineva stă la poarta meşteşugit lucrată cu o cutie din plastic verde pentru donaţii, iar vizitatorii pun adesea acolo mărunţişul, la plecare. Banii vin în sprijinul întreţinerii şi conservării cimitirului, ale căror costuri au ajuns în 2009 la aproximativ o mie de lire sterline pe zi. Din păcate, cimitirele vechi şi somptuoase presupun cheltuieli de întreţinere mari.

Dacă doriţi să-i ajutaţi pe Prietenii Cimitirului Highgate să-şi continue activitatea, vă rog să luaţi în calcul trimiterea unei donaţii. Puteţi face asta indiferent unde vă aflaţi, intrând pe site-ul PayPal.com. Daţi clic pe Send Money şi introduceţi adresa de PayPal a cimitirului, donations@highgate-cemetery.org.

Vă mulţumesc,
Audrey Niffenegger

«Niffenegger este o scriitoare extraordinar de sensibilă [...], iar *Simetria ei înfricoșătoare* este o carte de o minunată delicatețe.» *The Times*

«Să mai scrii ceva după un fenomenal *blockbuster* nu este ușor, dar Niffenegger s-a ridicat la nivelul așteptărilor tuturor cu *Simetria ei înfricoșătoare*. Fanii vor fi pe deplin răsplătiți citind această poveste modernă cu fantome, originală și ingenioasă. Descrierile ei îl conduc pe cititor în mijlocul unui cameleonic peisaj victorian, în care frumusețea și moartea își dau întâlnire. Hipnotic. O poveste cu adevărat emoționantă, plină de personaje de neuitat...» *Chicago Sun-Times*

3
FICTION CONNECTION

AUDREY NIFFENEGGER

După bestsellerul *Soția călătorului în timp*, Audrey Niffenegger revine cu *Simetria ei înfricoșătoare*, un roman captivant despre dragoste, identitate, secrete și despre relația dintre două surori.

Puterea dragostei e cea care pune în mișcare această poveste cu iz gotic, a cărei acțiune se petrece în apropierea cimitirului Highgate din Londra. După ce moare de cancer, Elspeth Noblin își lasă averea, inclusiv apartamentul cu vedere spre cimitir, celor două nepoate gemene, fiice ale surorii ei, de care se îndepărtase cu mulți ani în urmă. Când cele două gemene, Valentina și Julia, ajung în Londra pentru a-și revendica moștenirea, își dau seama că mătușa lor, pe care nu apucaseră s-o cunoască până atunci, e încă printre cei vii. Dar numai ca fantomă.

Palide și plictisite, îmbrăcate mereu la fel și, aparent, imposibil de separat, cele două tinere își găsesc identitatea – a lor, dar și a misterioasei lor mătuși – într-o istorie care-ți ridică adrenalina și te emoționează până la lacrimi. Din aceste căutări nu lipsește o pleiadă de personaje pitorești: Robert, fostul iubit al răposatei, Martin, un pasionat de cuvinte încrucișate care e agorafobic și Marijke, soția devotată, dar neputincioasă, a celui din urmă.

Nimeni nu știe ce vor descoperi gemenele.

Poate că frumusețea se învecinează, adesea, periculos de mult cu moartea.

ISBN 978-973-707-430-0
www.edituratrei.ro